

ACTA

**van de generale synode van
De Gereformeerde Kerken
in Nederland
Emmen 2009-2010**

BIDSTOND

VAN DE GEREFORMEERDE KERK TE EMMEN E.O. OP VRIJDAG 13 NOVEMBER 2009

De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te Emmen e.o. heeft op vrijdag 13 november 2009, om 20:00 uur, de gemeente samengeroepen in de Zuiderkerk te Zwolle om de zegen van de Heere te vragen voor het werk van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, te beginnen op zaterdag 14 november 2009 te Emmen.

De bidstond werd bijgewoond door de afgevaardigden naar de Generale Synode en broeders en zusters uit het hele land.

In de dienst ging voor ds. S. de Marie, predikant van De Gereformeerde Kerk te Zwolle e.o. Ds. De Marie bediende het Woord van God uit Zacharia 2 : 4 en 5

Het thema van de preek was:

De HERE zal Zijn kerk nog verkiezen.

1. Hij zelf bepaalt de omvang van Zijn kerk;
2. Hij zelf zal haar beschermen;
3. Hij zelf woont te midden van haar.

Aan het einde van de bidstond droeg ds. De Marie in gebed en smeking het werk van de Generale Synode op aan de HEERE.

ACTA VAN DE GENERALE SYNODE VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND, SAMENGEKOMEN TE EMMEN OP ZATERDAG 14 NOVEMBER 2009

PRO-ACTA

Artikel 1 Opening

14.11.2009

Namens de Raad van De Gereformeerde Kerk te Emmen e.o., die door de Generale Synode van Zwolle 2007 was aangewezen als samenroepende kerk voor de volgende generale synode, opent broeder. H.C. Ravensbergen om 10.00 uur de vergadering. Hij leest uit Gods Woord Efeziërs 1, laat zingen Psalm 22 : 12 en 13 en gaat voor in gebed.

Daarna spreekt hij het volgende openingswoord uit:

Weleerwaarde en eerwaarde broeders, broeders en zuster,
Voor de derde maal wordt D.V. een generale synode van onze kerken bij elkaar geroepen. Deze keer is De Gereformeerde Kerk te Emmen e.o. aangewezen, om als gastheer op te treden, om deze synode vergaderingen mogelijk te maken.
Wat betreft de locatie, mogen we gebruik maken van deze ruimte van de Christelijke Gereformeerde kerk van Nieuw-Amsterdam, waar we hun erg dankbaar voor zijn, want voor de verzorging van de synode ligt Nieuw-Amsterdam binnen de grenzen van onze kerkelijke gemeente.

De meest noordelijke gemeenteleden wonen in Winschoten, de meest westelijke in Nieuwlande, de meest zuidelijke in Laar en Schoonebeek.
Om u een beeld te geven, waar vroeger en nu de gereformeerden wonen, neem ik u een klein stukje mee in de geschiedenis van de landstreek waar de gemeente van Emmen gelegen is.
De streek van Nieuw Amsterdam. is nu vooral een landbouwstreek, doorsneden met lange rechte kanalen.

Vroeger lag hier het enorme uitgestrekte Bourtanger moeras, waarvan Nieuw-Amsterdam en Klazienaveen het zuidelijke deel was en strekte zich ten oosten van Emmen uit tot Winschoten.

Een enorm ontoegankelijk grensgebied van uitgestrekte moerassen. Er woonde vrijwel niemand.

Bewoning van deze streek is er gekomen door de turfwinning.

Zakenlieden uit Amsterdam zagen er wel brood in en zij kochten het Amsterdamseveld, waar Nieuw-Amsterdam naar vernoemd is en verlengde de Hoogeveense vaart.

Vanuit het noorden liet de stad Groningen het Stadskanaal graven richting Ter Apel. De kanalen waren vroeger, wat nu de snelwegen zijn en zorgden niet alleen voor afvoer van water, maar ook voor transport van turf en later landbouwproducten. Daarom zijn er in deze streek enorme langgerekte dorpen ontstaan, wat ook hier in Nieuw-Amsterdam langs de vaart nog wel te zien is.

Later heeft men toch geprobeerd de dorpskommen wat uit te breiden. Het leven van de mensen, die bij het turf winnen en kanalen graven betrokken waren, was erg zwaar. Meestal werkte het hele gezin van mannen vrouwen en kinderen mee, wat scholing en kerkgang natuurlijk niet ten goede kwam. Een groot deel van onze gemeenteleden woont in deze streek, waardoor de afstanden ook tussen de gemeenteleden zelf vaak behoorlijk groot is. Een ander deel van de gemeente woont in Gees en omstreken, wat van oudsher een zandstreek is, zonder veen. De dorpen zijn daar rond brinken gebouwd en niet zo uitgestrekt als in de veengebieden. De kerkelijke gemeenten daar zijn dan ook ouder en meer vanuit de historie gegroeid.

Met de nieuwe vrijmaking van 2003 ontstond in deze streek toch behoefte om als Gereformeerde Kerk bij elkaar te komen. We hebben eerst als wijkgemeente van Bergentheim/Bruchterveld en later als geïnstitueerde kerk van Emmen en omstreken mogen vergaderen. De locatie aan de Schanswal in Emmen is gekozen, omdat deze centraal in de gemeente is. Ik heb begrepen, dat u straks wanneer er nog wat tijd over is, het Van Gogh huis gaat bezoeken, waar u wat van de historie van deze streek kunt zien.

Mijn bedoeling van dit korte overzicht is om u de leefsituatie van de gemeente in Emmen e.o te laten zien. Dit is wat afstanden betreft ook vaak de situatie bij u. De Here vraagt van ons, ook in deze situatie om Hem te dienen naar zijn Woord. In ons kerkblad De Bazuin hebben diverse artikelen gestaan, over de gemeente in de woestijn. In de woestijn is het dor en doods, er is aan alles gebrek en het volk Israel moest er doorheen. Als gemeenten van de Here leven we nu ook in een soort woestijn. Alleen is er nu geen gebrek aan eten en drinken, maar aan geestelijk voedsel.

U als ambt dragers in de gemeenten, weten daar alles van. Wat de burgerlijke en kerkelijke samenleving betreft, kunnen we wel zeggen, het Woord van de Here is schaars geworden. Schaars, maar niet onmogelijk.

We zijn hier bij elkaar gekomen, om onze kerkelijke synode te houden, waarbij we de schriften mogen openen. De Here begint in het gelezen schriftgedeelte met "genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van de Here Jezus Christus. Zo mogen iedere week al de kerkdiensten beginnen en dat geeft ons toch de mogelijkheid om de rijkdom die de Here geeft aan ons en onze kinderen door te geven.

Dan volgt vers 3-14 over de rijkdom van de uitverkorenen. vers 15: De apostel Paulus heeft van de liefde tot alle heiligen van Efeze gehoord en houdt niet op de Here daarvoor te danken. En met reden; vrs.17: Opdat de God van onze Here Jezus Christus, de vader der heerlijkheid, u geve de Geest van wijsheid en openbaring om Hem recht te kennen:

Op ons rust daarom de verantwoordelijkheid om ook de rechte prediking en sacramenten te bedienen en de Christelijke tucht te handhaven.

vrs.18: Verlichte ogen uws harten, om te zien hoe rijk de erfenis is en hoe overweldigend groot zijn kracht.

Dit geeft ons bemoediging om te volharden, omdat de kracht van de Here onmetelijk groot is.
vrs 20: Waar mogen wij aan denken wat de grootheid van de Here betreft, vers 20 -23 is het antwoord

Die Hij heeft gewrocht in Christus, door hem uit de doden op te wekken en hem te zetten aan zijn rechterhand in de hemelse gewesten,

vrs 21: Boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij en alle naam, nu en in de toekomst

vrs 22: En Hij heeft alles onder zijn voeten gesteld en Hem als hoofd boven al wat is gegeven aan de gemeente.

vrs 23: Die zijn lichaam is, vervuld met Hem, die alles in allen volmaakt.

Zo geeft de Here ons een bemoediging voor dat we het synodewerk aanvangen.

Het gaat er niet om of de kerk groot of klein is en de omstandigheden waarin wij leven wel of niet optimaal zijn, maar dat wij de Here zullen dienen naar Zijn Woord.

Want het is God, die uitkomst geeft en Zijn Kerk bewaard tot de jongste dag.

In de tijd tot de jongste dag ,mogen wij ook als synode van De Gereformeerde Kerken hersteld in Nederland ons werk doen.

Laat het ons een voorrecht zijn om, onder de zegen van de Here, dit werk te beginnen.

Hiermee verklaar ik deze synode te Emmen voor geopend.

Artikel 2 Onderzoek geloofsbrieven en presentatie

14.11.2009

De samenroepende kerk onderzoekt de geloofsbrieven en stelt vast dat de geloofsbrieven in orde zijn.

De afvaardiging is als volgt samengesteld:

Van Classis Noord-Oost

Primi	Oud. T.L. Bruinius	Hooghalen	DGK Assen e.o.
	Oud. H. Folkers	Mussel	DGK Emmen e.o.
	Oud. R.H.v.d. Laan	Groningen	DGK Olterterp e.o.
	Oud. W. Snippe	Assen	DGK Assen e.o.
	Oud. C.A. Teunis	Hardenberg	DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o.
	Oud. W. Wildeboer	Ten Boer	DGK Groningen
Secundi	Oud. J. Bouwhuis	Bergentheim	DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o.
	Oud. J.L. Bijsterveld	Ten Boer	DGK Groningen
	Oud. J.D. Plaggenmars	Marienberg	DGK Marienberg
	Oud. W. Sikkens	Groningen	DGK Groningen
	Oud. L.G. Spoelman	Schoonebeek	DGK Emmen e.o.
	Oud. K. Varwijk	Siegerswoude	DGK Olterterp e.o.
Terti	Oud. R. ten Have	Drachten	DGK Olterterp e.o.
	Oud. H. Oosterhuis	Noordwolde	DGK Groningen

Van Classis Zuid-West

Primi	Oud. A. Admiraal	Hasselt	DGK Hasselt
	Oud. C. Baan	Zwolle	DGK Zwolle e.o.
	Oud. J.A. Bazuin	H.I. Ambacht	DGK Berkel&Rodenrijs/Bergschenhoek

	Oud. C. Houweling	Bergschenhoek	DGK Berkel&Rodenrijs/Bergschenhoek
	Ds. S. de Marie	Zwolle	DGK Zwolle e.o.
	Oud. A. van der Net	Hasselt	DGK Hasselt
Secundi	Oud. W. Brinkman	Dalfsen	DGK Zwolle e.o.
	Oud. A. van Egmond	Bleiswijk	DGK Berkel&Rodenrijs/Bergschenhoek
	Oud. H.J. Heres	Zwolle	DGK Zwolle e.o.
	Joh. Houweling	Bleiswijk	DGK Berkel&Rodenrijs/Bergschenhoek
	Oud. R. Kreeft	Wezep	DGK Zwolle e.o.
	Oud. M.A. Sneep	Berkel&Rodenrijs	DGK Berkel&Rodenrijs/Bergschenhoek
Tertii	Oud. E. Borst	Hattum	DGK Zwolle e.o.
	Diak. J.D. Groenendijk	Bleiswijk	DGK Berkel&Rodenrijs/Bergschenhoek

Artikel 3 Verkiezing moderamen

14.11.2009

Ds. S. de Marie geeft vooraf aan dat naar zijn mening het niet verstandig is hem weer als preses te verkiezen. Hij heeft deze functie op de twee vorige synodes reeds vervuld en dit zou zowel binnen als buiten het kerkverband aanleiding kunnen zijn tot een negatief commentaar. Hij wil niet worden aangezien als 'het gezicht' van de synode. Omdat ds. De Marie bij aanvang van de synode van Zwolle ook deze vraag had neergelegd en de synode hem toch verkoos als preses, verzoekt hij de afgevaardigden met klem hier rekening mee te houden.

De preses van de samenroepende kerk geeft in een voorstelronde elke afgevaardigde de gelegenheid zich voor te stellen. Na schriftelijke stemming in een aantal rondes wordt het moderamen van de Generale Synode als volgt verkozen:

Preses	oud. A. Admiraal
1 ^e Scriba	oud. J.A. Bazuin
Assessor	oud. C.A. Teunis
2 ^e Scriba	oud. C. Baan

Artikel 4 Constituering

14.11.2009

De preses van de roepende kerk, broeder Ravensbergen, verklaart de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken voor geconstitueerd. Hij nodigt de leden van het zojuist verkozen moderamen uit zitting te nemen en geeft de leiding over aan de nieuw verkozen preses van de synode, broeder A. Admiraal.

Hoofdstuk 1 ALGEMEEN

Artikel 5: Beloften

14-11-2009

De preses leest de belofte voor, waarbij instemming wordt betuigd met de aangenomen belijdenis van de kerken en beloofd wordt om het werk ter synode te doen in onderworpenheid aan de Schrift en in gebondenheid aan de belijdenis van de Kerk.

De preses verzoekt de afgevaardigden om te verklaren dat ze aldus beloven door hoofd voor hoofd te antwoorden met "ja" en daarbij te gaan staan.

Alle afgevaardigden (allen primi) leggen de belofte af.

19-12-2009

De adviseur dr. P. v. Gurp wordt hartelijk welkom geheten. Desgevraagd betuigt hij zijn instemming met de aangenomen belijdenis van de kerken en belooft hij het werk ter synode te doen in onderworpenheid aan de Schrift en in gebondenheid aan de belijdenis van de kerk.

19-03-2010

De preses verzoekt de secundi afgevaardigden, de broeders J.L. Bijsterveld en A.v. Egmond om staande te verklaren dat zij instemming betuigen met de aangenomen belijdenis van de kerken en beloven het werk op de synode te doen in onderworpenheid aan de Schrift en in gebondenheid aan de belijdenis.

De broeders verklaren met een volmondig 'ja' dat zij dat zullen doen.

20-03-2010

De preses verzoekt de secundi-afgevaardigden, de broeders R. Kreeft en M.A. Sneep om staande te verklaren dat zij instemming betuigen met de aangenomen belijdenis van de kerken en beloven het werk op de synode te doen in onderworpenheid aan de Schrift en in gebondenheid aan de belijdenis.

De broeders verklaren met een volmondig 'ja' dat zij dat zullen doen.

10-04-2010

De preses verzoekt de secundus-afgevaardigde, broeder H.J. Heres om staande te verklaren dat hij instemming betuigt met de aangenomen belijdenis van de kerken en dat hij belooft het werk op de synode te doen in onderworpenheid aan de Schrift en in gebondenheid aan de belijdenis van de kerk.

De broeder verklaart met een volmondig 'ja' dat hij dat zal doen.

12-06-2010

De preses verzoekt de secundus afgevaardigde, broeder J. Bouwhuis om staande te verklaren dat hij instemming betuigt met de aangenomen belijdenis van de kerken en belooft het werk op de synode te doen in onderworpenheid aan de Schrift en in gebondenheid aan de belijdenis.

Broeder Bouwhuis verklaart met een volmondig 'ja' dat hij dat zal doen.

Artikel 6: Benoeming Adviseur en Quaestor Synode

14-11-2009

Na schorsing van de vergadering voor moderamenoverleg en hervatting meldt de preses dat De Gereformeerde Kerk van Emmen e.o. het voorstel heeft gedaan om voor te dragen als adviseur dr. P. van Gurp, die bereid is gevonden om dat op zich te nemen en als quaestor broeder H.J. Mooibroek, die tevens heeft ingestemd met zijn voordracht.

De voorstellen worden met algemene stemmen aangenomen. De tweede scriba broeder C. Baan zal dr. P. van Gurp en broeder H.J. Mooibroek hiervan schriftelijk op de hoogte brengen.

Besluit: Op voorstel van het moderamen worden de volgende zaken vastgesteld en besloten:

Dr. P. van Gurp wordt benoemd tot adviseur van de synode. Hij zal daartoe een benoemingsbrief krijgen en zal D.V. op een volgende vergadering de belofte afleggen.

Br. H.J. Mooibroek wordt benoemd tot quaestor. Deze broeder zal ook een benoemingsbrief krijgen.

Artikel 7. Bespreking vergaderdata en huishoudelijke zaken

14-11-2009

Het voorstel van het moderamen t.a.v. de vergaderdata c.q. de werkvolgorde van de te bespreken stukken van de synode wordt besproken en met enkele noodzakelijke wijzigingen van data overgenomen.

De vergaderdata zijn:

1 ^e zitting	14 november 2009
2 ^e zitting	19 december 2009
3 ^e zitting	23 januari 2010
4 ^e zitting	13 februari 2010
5 ^e zitting	20 februari 2010
6 ^e zitting	19 maart 2010
7 ^e zitting	20 maart 2010
8 ^e zitting	10 april 2010
9 ^e zitting	8 mei 2010
10 ^e zitting	19 juni 2010
11 ^e zitting	11 september 2010
12 ^e zitting	2 oktober 2010
13 ^e zitting	8 oktober 2010
14 ^e zitting	16 oktober 2010

Voor de komende drie vergaderingen heeft het moderamen een aantal stukken aan de afgevaardigden voorgelegd in welke volgorde die besproken kunnen worden.

Artikel 8. Opening en sluiting van de vergaderingen

14-11-2009

De vergaderingen van de synode zullen door de preses met gebed worden geopend, waarna deze een gedeelte uit Gods Woord zal lezen. Daarna worden er één of meerdere verzen van een psalm of gezang gezongen. De preses houdt daarna zijn openingswoord.

De vergaderingen worden door de assessor beëindigd met het laten zingen van één of meerdere verzen van een psalm of gezang, waarna deze voorgaat in dankgebed. Daarna sluit de preses de vergaderingen.

Artikel 9. Schorsing tijdens de vergaderingen

14-11-2009

De preses verzoekt één van de afgevaardigden aan het eind van de morgenvergadering te danken voor de morgen en een zegen te vragen voor de lunch, waarna de preses de vergadering schorst.

Na de lunch wordt de vergadering door één van de afgevaardigden geopend met gebed.

Hoofdstuk 2 KERKREGERING

Artikel 10 : Rapport Deputaten Voorbereiding Volgende Synode (VVS)

14-11-2009

Het rapport van Deputaten VVS wordt in bespreking gegeven. Door de preses wordt broeder G.H. Plaggenmars uitgenodigd om als deputaat aan de bespreking deel te nemen. Broeder P. Drijfhout is wegens ziekte verhinderd en daarom zal ds. De Marie ook als deputaat optreden .

Het rapport wordt in bespreking gegeven waarbij de volgende voorstellen in de Huishoudelijke Regeling voor de generale synoden aan de orde komen:

Hoofdstuk II.1

De assessor: *“Hij stelt tijdens de duur van de synode het Kort Verslag op, zodat dit aan het eind van elke zittingsdag van de synode kan worden vastgesteld.”* Aangegeven wordt dat de assessor de zorg voor het Kort Verslag niet meer heeft omdat er door de redactie van De Bazuin ook een verslag in De Bazuin wordt geplaatst. Het Kort Verslag voegt dan weinig toe. Wel zullen dan in De Bazuin alle besproken punten in meer of mindere mate aan de orde moeten komen. De aanwezige hoofdredacteur, br. T.L.Bruinius, zegt toe dit met de redactie en de schrijvers die de zittingen gaan verslaan, te zullen bespreken. Voordat een artikel geplaatst gaat worden zal de redactie dit eerst overleggen met het moderamen, zodat deze zich met de inhoud kan conformeren. Dit conform de regels voor de pers zoals opgenomen in de Huishoudelijke Regeling (VI.3). Indien voor de berichtgeving in de dagbladen een Kort Verslag wenselijk blijkt, zal dit door de assessor gemaakt worden.

Hoofdstuk I.5

In het concept is gesteld dat aan de classis verzocht zal worden *“twee maanden vóór de datum van de synode de classes te verzoeken afgevaardigden naar de synode te benoemen;”*

Aangegeven wordt dat deze termijn niet korter kan zijn dan de drie maanden, zoals die ook eerder in de regeling was vermeld. Deputaten geven aan dat dit inderdaad drie maanden moet zijn.

Hoofdstuk Va.3

Het door deputaten ingebrachte voorstel om door de synode uitgenodigde adviseurs deel te laten nemen aan de discussieronden wordt uitgebreid besproken. *“Niet dan bij uitzondering en met goedvinden van de vergadering geeft de preses meer dan twee spreekronde over dezelfde zaak.* Deputaten stellen voor om daaraan toe te voegen: *“Ook adviseurs die uitgenodigd zijn door de synode, hebben het recht deel te nemen aan de discussieronden.”* Besloten wordt om het voorstel enigszins gewijzigd en als volgt over te nemen: Adviseurs die uitgenodigd zijn door de synode, kunnen uitgenodigd worden deel te nemen aan de discussieronden.

Hoofdstuk Va.5 *“Wie een voorstel of amendement heeft ingediend heeft het recht, voordat de discussie gesloten wordt, te repliceren. Deputaten stellen voor om daaraan toe te voegen: “Dit geldt ook voor adviseurs en deputaten, die door de synode uitgenodigd zijn.”* Dit voorstel wordt na bespreking gewijzigd in *“Wanneer adviseurs of deputaten, die door de synode uitgenodigd zijn, een voorstel indienen geldt voor hen hetzelfde.*

Hoofdstuk Vb.1

Deputaten stellen hier het volgende voor:

“Elk deputaatschap, dat een rapport indient, doet dit in een vooraf door Deputaten Voorbereiding Volgende Synode vastgestelde stijl in MS Word en dient zowel in MS Word als in PDF-format te worden aangeleverd.

Het PDF format wordt aan de afgevaardigden gestuurd voor bestudering. De andere versie gaat naar de scriba voor opname in de Acta.

Het volgende dient als voorbeeld van een dergelijk format:

Rapporttitels en nummering bijlagen en aanvullingen.

Alle rapporten en aanvullingen worden genummerd, te beginnen bij 1.

Hoofdrapport=Rapport 1. Aanvullende rapporten: rapport 2, rapport 3, enz. In de ondertitel wordt aangegeven welke status dit rapport heeft en korte inhoudomschrijving, bijv. Titel Rapport 2 Deputaten Liturgische Voorzieningen, ondertitel: beschikbaarheid van catechismuspreken. Dit bevordert uniformiteit, duidelijkheid en opzoekbaarheid.

De bijlagen volgen de nummering van de rapporten. Bijv. Rapport 1 met bijlagen 1.1 en 1.2. De titel van de bijlagen moet weergeven de status en korte inhoudomschrijving.

Hoofdstuk Vc: het opstellen en publiceren van de Acta.

Het opstellen van de Acta voor publicatie na de synode dient snel en efficiënt te gebeuren. Daarmee zal reeds tijdens de zittingen een begin worden gemaakt. De scriba zal met assistentie van kerkleden, aangewezen door de samenroepende kerk, vastgestelde Acta-tekst van de zittingen direct samen met te publiceren bijlagen (zoals rapporten), in een cumulatief Acta-document ordenen en onderbrengen, de indeling onder I.4.a. volgend. Tegen het einde van de synode zijn de Acta dan voor een groot deel in te publiceren vorm, gereed (voor het verdere traject van de Acta zie VIII.2).

Gevraagd wordt of onderlinge correspondentie ook in een ander format mag worden aangeboden dan alleen in MS Word. Aangegeven wordt dat MS Word het meest gebruikte programma is en daarom als standaard is genomen.

Hoofdstuk VII.h

In aanvulling op het gedeelte van Deputaten van de generale synode zal aan de classis Zuid-West gevraagd moeten worden om een volgende roepende kerk aan te wijzen voor de synode van 2011.

Door de preses worden de voorstellen ten aanzien de Huishoudelijke Regeling zoals deze in het Rapport van Deputaten VVS staan, in stemming gegeven.

Geen van de broeders maakt bezwaar tegen de oorspronkelijk voorstellen, met dien verstande dat de amendementen zoals deze tijdens de bespreking zijn geformuleerd overgenomen worden.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit m.b.t. het concept Huishoudelijke Regeling voor de generale synoden in het Rapport van de Deputaten Voorbereiding Volgende Synode:

- a. Dat onder II.1 bij de werkzaamheden van de assessor de volgende opdracht *“Hij stelt tijdens de duur van de synode het Kort Verslag op, zodat dit aan het eind van elke zittingsdag van de synode kan worden vastgesteld.”*, voor deze synode vervalt. In plaats daarvan zal na elke synodevergadering in De Bazuin een artikel worden geplaatst, waarin alle besproken zaken een plaats krijgen. De regeling zal echter niet aangepast worden om dat dit per synode zal worden beslist.
- b. Dat onder I.5 de termijn *“twee maanden vóór de datum van de synode de classes te verzoeken afgevaardigden naar de synode te benoemen;”* weer terug gebracht wordt op drie maanden, zoals al eerder in de regeling vermeld stond.

- c. Dat onder Va.3 de zin *“Ook adviseurs die uitgenodigd zijn door de synode, hebben het recht deel te nemen aan de discussieronden.”* gewijzigd zal worden in *“Adviseurs die uitgenodigd zijn door de synode, kunnen uitgenodigd worden deel te nemen aan de discussieronden.”*
- d. Dat onder Vb.5 de zin *“Dit geldt ook voor adviseurs en deputaten, die door de synode uitgenodigd zijn.”* vervangen wordt door: *“Wanneer adviseurs of deputaten die door de synode uitgenodigd zijn een voorstel indienen geldt voor hen hetzelfde.”*
- e. Dat onder Vb.1 het voorstel om rapporten van deputaten in zowel het format van MS Word als in PDF aan te leveren, overgenomen wordt. Tevens wordt onder hetzelfde nummer aangenomen om de rapporttitels, de nummering en de aanvullingen in het format als voorgesteld door deputaten, uit te voeren.
- f. Dat onder Vc het voorstel om de Acta reeds tijdens de synode zover mogelijk op te stellen, zodat de publicatie na de synode ook zo snel als mogelijk kan plaatsvinden, over te nemen.
- g. Dat als aanvulling op de voorstellen onder VII.h aan de classis Zuid-West gevraagd zal worden een roepende kerk aan te wijzen voor de volgende synode van 2011.

De assessor zal de wijzigingen in de Huishoudelijke Regeling doorvoeren.

Artikel 11. Sluitingsdatum indienen stukken

14-11-2009

Door de kerken van Zwolle e.o. en Groningen en door br. A. Velthuis te Wezep zijn verzoeken binnengekomen om de sluitingstermijn voor het indienen van stukken te verruimen. De sluitingstermijn, zoals die in de Huishoudelijke Regeling voor de generale synoden (Acta GS Zwolle, p. 195, I.2d) te vinden is, was gesteld op drie weken voor aanvang van de generale synode. Elk kerklid en elke kerkenraad was daarvan op de hoogte. Br. Velthuis en de kerkenraad van DGK Groningen hebben ondertussen een stuk ingediend. De brief van DGK Groningen is nog niet onder de afgevaardigden verspreid omdat deze kort voor aanvang van de eerste vergadering is binnen gekomen. Deze brief zal worden toegevoegd aan de te bespreken stukken.

De kerkenraad van DGK Zwolle e.o. geeft in zijn schrijven aan dat hij de Acta nog niet helemaal heeft geratificeerd en verzoekt daarom de mogelijkheid te krijgen om nog stukken in te dienen.

Besluit: De vergadering besluit dat de brieven van br. Velthuis en DGK Groningen aan de te bespreken stukken worden toegevoegd en dat DGK Zwolle e.o. tot en met 20 november a.s. de tijd krijgt om eventueel nog met een brief ter synode te komen. Wel zal duidelijk worden aangegeven dat dit een uitzondering betreft. De kerken zijn ruim in de gelegenheid geweest om de Acta te bestuderen en deze te bespreken.

Artikel 12: Behandeling Rapport Deputaten Ad Art. 49 KO.

23-01-2010

Materiaal:

Rapport Deputaten Ad Art. 49 KO.

De preses verzoekt de broeders A. van Egmond, W.J. Sikkens en G. Willems aan de tafel plaats te nemen en heet hen vervolgens hartelijk welkom in de vergadering. De overige deputaten, Ds. S. de Marie en br. C.A. Teunis zijn aanwezig en lid van de synode.

Deputaten geven aan dat in de afgelopen twee jaar er één verzoek is geweest van de classis Zuid-West. Dat verzoek is, met zorgvuldigheid t.a.v. bepaalde vooroordelen, behandeld en van advies voorzien, waarna dankbaar gemeld mocht worden dat de kerkenraad van Zwolle e.o. het gegeven advies unaniem heeft aanvaard.

T.a.v. de K.O. zijn er geen zaken te melden.

De synode spreekt haar dankbaarheid uit aan de deputaten voor hun constatering en het verrichte werk en verleent, bij monde van de preses, de deputaten decharge.

Artikel 13: Rapport DOS naamgeving deputaatschap

11-09-2010

Voorstel: De tekst van de instructie 3 aanpassen aan de huidige situatie en de naamgeving van het Deputaatschap vastleggen.

Materiaal: Instructie 4:

Zij zullen in het rapport van het onderzoek, naast de materialen ook opnemen de bij het onderzoek genomen overwegingen, en een concept besluittekst voor de eerstvolgende synode, die aangeeft of herziening dan wel afschaffing nodig is, voorzien van de daarbij horende gronden.

Overweging:

1. In de huidige situatie en bij het overwegen van de reeds lang geleden genomen besluiten komt het voor en kan het voorkomen dat de tekst van instructie 4, zoals nu omschreven, de gegeven situatie niet kan bevatten omdat er niet wordt gesproken over opschorten.
2. De naam van het Deputaatschap moet vastliggen, zodat het duidelijk is voor alle kerkleden en daar geen vergissingen mee zullen worden gemaakt.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de instructie 4 voor Deputaten Onderzoek Synodebesluiten gewijzigd wordt in:

Zij zullen in het rapport van het onderzoek, naast de materialen ook opnemen de bij het onderzoek genomen overwegingen, en een concept besluittekst voor de eerstvolgende synode, die aangeeft of herziening dan wel afschaffing nodig is, voorzien van de daarbij horende gronden; bij die besluiten waarvoor geen gronden zijn om ze af te schaffen op grond van Schrift en/of kerkorde, maar die vanwege praktische redenen in de huidige situatie van de kerken niet toepasbaar zijn het volgende voorstel te doen: deze besluiten dienen voor onbepaalde tijd te worden opgeschort; ze dienen na opschorting bij eventuele toepasbaarheid in de toekomst herbeoordeeld te worden in het licht van de dan ontstane situatie."

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de afkorting voor het Deputaatschap Onderzoek Synodebesluiten vastgesteld zal worden als DOS.

Gronden:

1. Een instructie moet duidelijk zijn en ten principale elke voorkomende situatie omvatten.
2. Het kan niet zo zijn dat deputaten buiten hun instructies gaan werken omdat bepaalde zaken niet omschreven zijn.
3. Een deputaatschap moet een vaste afkorting hebben, die dan door de kerken, etc. algemeen gebruikt zal worden.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 14: KO art 22. Diaconale zaken

11-09-2010

B.1 . KERKREGERING: KO art. 22

B.1.1. Materiaal

Generale Synode Ommen 1993, artikel 31, 32, 33 m.b.t. diaconale zaken

B.1.2. Overwegingen

B.1.2.1. M.b.t. GS Ommen 1993 art. 31.

- a. Besluit 1 en besluit 2 omvatten de dank en de dechargeverlening van deputaten voor het geleverde werk en het uitgebrachte rapport.
- b. In de besluiten 3 en 4 worden nieuwe deputaten benoemd met een herziene instructie. Met nadruk wordt daarbij gewezen op het functioneren van de criteria in het geven van adviezen (grond bij besluit 4). Het gaat met name over de beoordeling van (destijds) gereformeerde instanties en zorginstellingen. Echter, De Gereformeerde Kerken bijeen in de GS van 14 november 2009, kennen geen aan haar verbonden zorginstellingen.

B.1.2.2. M.b.t. GS Ommen 1993 art. 32.

Het besluit betreft een antwoord aan de Gereformeerde Kerk te Rozenburg destijds en is zodanig voor De Gereformeerde Kerken van nu niet relevant. Toch blijft daarbij het belang overeind van de vraag om geordende informatie voor diakenen ter beschikking te stellen aan de kerken. Dit is verwoord in de Acta van de GS Leeuwarden 1990 art. 63.

B.1.2.3. M.b.t. GS Ommen 1993 art. 33

Ook in het besluit van art. 33 wordt gesproken over zaken die in de huidige Gereformeerde Kerken niet relevant zijn. O.a. wordt genoemd het uitbreiden van de taken van het Generaal Diaconaal Deputaatschap. Deze kennen de huidige Gereformeerde Kerken niet. Voor de taak van de diakenen verwijzen we korthedshalve o.a. naar het rapport van deputaten genoemd onder B.1.1.1.

B.1.3. Besluiten

B.1.3.1. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de besluiten 1 en 2 van art. 31 van de GS van Ommen 1993 m.b.t. het werk van deputaten gehandhaafd blijven en dat de kerken daaraan gebonden zijn.

B.1.3.2. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de besluiten 3 en 4 van artikel 31, alsmede de besluiten van de artikelen 32 en 33 van de GS van Ommen 1993 m.b.t. diaconale zaken, voor onbepaalde tijd worden opgeschort.

B.1.3.3. De in besluit B.1.3.2. genoemde synodebesluiten dienen na opschorting bij eventuele toepasbaarheid in de toekomst, herbeoordeeld te worden in het licht van de dan ontstane situatie.

B.1.4. Gronden

B.1.4.1. M.b.t. besluit 1.3.1.

Deputaten hebben het hun opgedragen werk gedaan en de verschuldigde dank, genoemd in de besluiten 1 en 2 van Ommen is gerechtvaardigd. Deze besluiten strijden niet met de Schrift of de KO.

B.1.4.2. M.b.t. besluit 1.3.2.

- a. Door gewijzigde omstandigheden binnen de kerk na de vrijmaking van 2003 vervalt de actualiteit van de besluiten van de GS Ommen 1993, genoemd onder B.1.3.2. Er zijn geen deputaten voor diaconale zaken en er is ook geen Generaal Diaconaal Deputaatschap.
- b. Er zijn op dit moment geen zorginstellingen of soortgelijke hulpverlenende instanties gebonden of gerelateerd aan De Gereformeerde Kerken A.D. 2009.

B. 1.4.3. M.b.t. besluit 1.3.3.

Onder de zegen van de Here zou er in de toekomst een situatie kunnen ontstaan waarin de onder B.1.3.2. genoemde synodebesluiten op onderdelen van toepassing zouden kunnen zijn.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 15: Roeping tot de Dienst des Woords

11-09-2010

B.2. KERKREGERING: Roeping tot de dienst des Woords

B.2.1. Materiaal

Generale Synode Zuidhorn 2002/2003 artikel 26 en 27
Generale Synode Mariënberg 2005 artikel 25 K

B.2.2. Overwegingen

- B.2.2.1. In art. 25 van de GS Mariënberg 2005/2006 worden de besluiten zoals die genomen zijn door GS Leusden 1999 in art. 28 en door GS Zuidhorn 2002/2003 in art. 25 vervallen verklaard. Daarin wordt vastgehouden aan de besluiten van GS Rotterdam-Delfshaven 1964/65 inzake de kerkelijke examens, die een goede Schriftuurlijke basis geven.
- B.2.2.2. De besluiten in art. 26 en 27 van GS Zuidhorn hangen samen met het vervallen verklaren van de regeling van GS Rotterdam-Delfshaven 1964/1965 door GS Leusden 1999.
- B.2.2.3. Deze besluiten tonen niet aan dat de oude regeling niet Schriftuurlijk of tegen de kerkorde is of dat hij in de huidige situatie door de kerken niet uitvoerbaar is.

B.2.3. Besluit

- B.2.3.1. De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de besluiten genoemd in de artikelen 26 en 27 van de GS Zuidhorn 2002/2003 zijn vervallen en dat De Gereformeerde Kerken daar derhalve niet meer aan gebonden zijn.

B.2.4. Gronden

- B.2.4.1. Art. 26 en 27 van GS Zuidhorn stoelen op de besluiten van GS Leusden 1999 (art. 28) en GS Zuidhorn (art. 25), welke door GS Mariënberg 2005/2006 zijn vervallen verklaard.
- B.2.4.2. De oude regeling van GS Rotterdam/Delfshaven 1964/1965 biedt een goede basis voor de behandeling van de in art. 26 en 27 van GS Zuidhorn 2002/2003 betrokken zaken.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 16: Financiële verzorging predikanten uit ander kerkverband

11-09-2010

B.3. KERKREGERING: Financiële verzorging predikanten uit ander kerkverband

B.3.1. Materiaal

Generale Synode Leusden 1999, artikel 29
Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, artikel 30

B.3.2. Overweging

Financiële verzorging van predikanten die overkomen uit een ander kerkverband is in de eerste plaats een zaak van de gemeente waaraan de predikant wordt verbonden (art. 11 KO).

Echter bij financiële nood zijn er mogelijkheden om een beroep te doen op het kerkverband. In die zin zijn er door meerdere synodes besluiten genomen die dat regelen.

De uitspraken van GS Kampen 1951, art. 90 en GS Groningen-Zuid 1978, art. 97 geven ruimte aan een kerk om binnen het kerkverband hulp te vragen.

B.3.3. Besluit

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de besluiten van de GS Leusden 1999, art. 29 en Zuidhorn 2002/2003, art. 30, inzake de financiële hulp aan kerken m.b.t. predikanten van buiten het kerkverband, gehandhaafd blijven, en dat de kerken derhalve daaraan gebonden zijn.

B.3.4. Gronden

B.3.4.1. Een plaatselijke gemeente, waaraan een predikant verbonden is, regelt de financiële zaken m.b.t. haar predikant. Is de gemeente daar niet of gedeeltelijk niet toe in staat, dan kan en mag er hulp gevraagd worden binnen het kerkverband. Dit kan zowel bij een andere gemeente als ook bij een meerdere vergadering.

B.3.4.2. Is een predikant door verschillende omstandigheden tijdelijk niet aan een gemeente verbonden, in dit geval doordat hij overkomt uit een ander kerkverband en o.a. in een periode van beroepbaarheid verkeert, zal hij onderhouden moeten worden door het kerkverband.

B.3.4.3. De besluiten in de genoemde artikelen van de synodes van Kampen 1951 en Groningen-Zuid 1978 geven daar een goede regeling voor.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 17: Losmaking predikant naar artikel 14 KO

11-09-2010

B.4. KERKREGERING: Losmaking predikant naar artikel 14 KO

B.4.1. Materiaal:

Generale Synode van Leusden 1999, artikel 30.
Generale Synode van Zuidhorn 2002, artikel 29 en 31.

B.4.2. Overwegingen

- B.4.2.1. GS Leusden heeft op basis van vragen van de PS Gelderland en Friesland besloten in artikel 30, besluit 1 dat nadere regelgeving ten aanzien van de toepassing van artikel 14 KO noodzakelijk is. Als grond voerde zij aan dat hetgeen vorige synodes daarover besloten niet voldoende helderheid geeft en bovendien ruimte geeft voor rechtsongelijkheid in verschillende situaties.
- B.4.2.2. GS Leusden heeft vervolgens besloten (artikel 30, besluit 2) dat alle eerdere generaal synodaal vastgestelde regelingen ten aanzien van losmaking vervallen zijn en tevens wordt een regeling van 14 punten vastgesteld inzake hoe te handelen ingeval artikel 14 KO. Daarbij heeft zij zich geconfronteerd met eerdere besluiten van synodes en ook duidelijk aangegeven waarom er nu wel overgegaan dient te worden tot een nadere regeling. Uit dit besluit en uit het rapport blijkt tevens, dat artikel 14 niet lichtvaardig mag worden toegepast.
- B.4.2.3. Het benoemen van deputaten ad artikel 14 KO is enerzijds om kerkenraden, classes en predikanten te kunnen adviseren inzake artikel 14 KO. Anderzijds dient het ook om rechtsongelijkheid in het kerkverband te voorkomen.
- B.4.2.4. GS Leusden werkt vervolgens de instructie uit voor deputaten ad artikel 14 KO (artikel 30, besluit 3). Tevens wordt in besluit 4 het commissierapport als bijlage toegevoegd aan de regeling (besluit 2), omdat het rapport een zinvolle toelichting geeft op de besluitvorming en de achtergronden.
- B.4.2.5. GS Zuidhorn (2002, artikel 29) kreeg verschillende reacties te verwerken n.a.v. de besluiten van de GS Leusden. Deze reacties richten zich voornamelijk op twee aspecten. Het eerste is het verzoek om uitbreiding van de bevoegdheid van deputaten ad artikel 14 KO in de richting van predikanten in algemene dienst, segmentering van het ambtswerk, tijdelijke detachering in een andere gemeente, mogelijkheid parttime werk predikanten, er zou in de kerken onvoldoende personeelsbeleid zijn en het kerkrecht zou onvoldoende handvatten bieden om crises te voorkomen. Het tweede is het verzoek om meer aandacht te geven om crisissituaties te voorkomen.
- B.4.2.6. GS Zuidhorn 2002 besluit de taakvelden van twee deputaatschappen te bundelen en in plaats daarvan een nieuw deputaatschap "Dienst en Recht" te benoemen. Daarin moeten dan verschillende deskundigheden ingeschakeld kunnen worden.

B.4.3. Besluit

- B.4.3.1. De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de besluiten van GS Leusden 1999, artikel 30 t.a.v. de losmaking van predikanten (artikel 14 KO) gehandhaafd blijven en dat de kerken daaraan gebonden zijn.
- B.4.3.2. De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de besluiten van GS Zuidhorn 2002, artikel 29 en 30 t.a.v. de losmaking van predikanten (artikel 14 KO) vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet meer gebonden zijn.

B.4.4. Gronden

- B.4.4.1. De besluiten van GS Leusden 1999, zoals genoemd onder besluit B.4.3.1, zijn niet in strijd met Gods Woord of de kerkorde. Tevens wordt duidelijk de noodzakelijkheid van nadere regelgeving aangetoond en blijft expliciet gehandhaafd het belang van de artikelen 3, 4, 13, 15 en 79 KO. Uit dit besluit en uit het rapport blijkt tevens, dat artikel 14 niet lichtvaardig mag worden toegepast. Tevens blijkt hieruit hoe belangrijk in dit verband de artikelen 3 en 4 KO worden geacht! (de gemeente roept tot het ambt en voor de blijvende vervulling van het ambt is de concrete verbinding aan een gemeente noodzakelijk).
- B.4.4.2. De besluiten van GS Leusden 1999, zoals genoemd onder besluit B.4.3.1, zijn ook voor onze kerken van belang en uitvoerbaar.

- B.4.4.3. De besluiten van GS Zuidhorn 2002 (artikel 29) gaan veel verder dan het besluit van Leusden en raken het overeind houden of wijzigen van de artikelen 3, 4 en 15 KO. Een predikant bindt zich volgens artikel 15 KO voor het leven aan de kerkelijke dienst. De KO spreekt niet over parttime of een gesegmenteerde dienst.
- B.4.4.4. Het benoemen van een deputaatschap "Dienst en Recht", zoals GS Zuidhorn 2002 besloot, is voor ons kleine kerkverband op dit moment niet mogelijk en ook niet noodzakelijk. Enerzijds zullen we moeten waken tegen "een beheersingsdenken", anderzijds zullen we de wettelijke regels voor arbeidsverhoudingen zoveel mogelijk in acht moeten nemen.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 18: Toepassing van artikel 30 KO

11-09-2010

B.5. KERKREGERING: Toepassing van artikel 30 KO

B.5.1. Materiaal

Generale Synode Ommen 1993, artikel 34

Bezwaar tegen de handelwijze van de Particuliere Synode van Zuid-Holland 1993 inzake de toepassing van artikel 30 KO

Materiaal :

verzoek van ds. D. Grutter te Rijnsburg dd. 22 maart 1993 om uit te spreken dat de Particuliere Synode van Zuid-Holland 1993 in strijd met artikel 30 KO handelde, door een onderdeel van een door de classis 's-Gravenhage ingediend voorstel anders te redigeren en van een andere vraagstelling te voorzien.

Besluit:

aan dit verzoek niet te voldoen.

Grond:

de gewraakte handelwijze betreft niet een nieuwe, maar een door een classis voorgelegde zaak.

B.5.2. Overweging

Het betreft hier een besluit met betrekking tot een bezwaar van dominee D. Grutter inzake de toepassing van artikel 30 KO in de handelwijze van de particuliere synode van Zuid-Holland 1993. Over deze zaak ontbreken nadere gegevens.

B.5.3. Besluit

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat zij het besluit van GS Ommen 1993 in artikel 34, t.a.v. de toepassing van artikel 30 KO handhaaft en dat de kerken daaraan gebonden zijn.

B.5.4. Grond

De thans zittende synode is niet geroepen om deze kwestie nader te beoordelen omdat het hier om een toepassing gaat van artikel 30 KO in een concrete situatie, die echter niet nader beschreven is in de Acta.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 19: Appelregeling artikel 31 KO

11-09-2010

B.6a. KERKREGERING: Appelregeling artikel 31 KO

B.6a.2. Overwegingen

- B.6a.2.1. Door GS Leusden 1999 is op verzoek van twee particuliere synoden een appèlregeling opgesteld ten behoeve van het adequaat afhandelen van bezwaarschriften naar artikel 31 KO.
- B.6a.2.2. Door GS Mariëenberg 2005 zijn vanwege de behandeling van bezwaarschriften instructies opgesteld die in grote lijnen overeenkomen met de appèlregeling van GS Leusden 1999. Deze instructies waren nodig vanwege het opschorten van de besluiten van de generale synoden vanaf 1993. Inmiddels worden aan de hand van deze instructies, die bijgesteld zijn door GS Zwolle 2007, de bezwaarschriften behandeld.

B.6a.3. Besluiten:

- B.6a.3.1. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat besluit 1 van GS Leusden 1999 in artikel 33 t.a.v. een opgestelde appèlregeling vervallen is en de kerken daaraan niet gebonden zijn.
- B.6a.3.2. Besluit 2 behoeft als zodanig verder geen beoordeling en wordt gehandhaafd en voor kennisgeving aangenomen.

B.6a.4. Gronden:

- B.6a.4.1. Door GS Mariëenberg 2005 zijn instructies, die bijgesteld zijn door GS Zwolle 2007, ten behoeve van de behandeling van bezwaarschriften en voor deputaten behandeling bezwaarschriften opgesteld die inmiddels algemeen geaccepteerd zijn binnen het kerkverband.
- B.6a.4.2. Besluit 2 betreft slechts de vergoeding van kosten die deputaten maken.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

B.6b. KERKREGERING: Appèlzaken en appèlregeling naar artikel 31 KO

B.6b.2. Overwegingen

- B.6b.2.1. De eerste twee besluiten betreffen een verzoek tot revisie van artikel 33 Acta GS Leusden 1999. Dit verzoek betrof de behandeling van een op deze synode ingediend voorstel om over te gaan tot de instelling van een deputaatschap appèlzaken. De indieners waren van mening dat het genoemde voorstel niet via de kerkelijke weg bij de GS ter tafel was gekomen.
- B.6b.2.2. De besluiten 3, 4, 5 en 6 betreffen het definitieve rapport van deputaten voor appèlzaken ..

B.6b.3. Besluiten:

- B.6b.3.1. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat zij de besluiten 1 en 2 van GS Zuidhorn 2002 in artikel 50, t.a.v. het verzoek om revisie van het besluit van GS Leusden 1999 betreffende de appèlregeling handhaaft en dat de kerken daaraan gebonden zijn.
- B.6b.3.2. De besluiten 3-6 worden gehandhaafd en voor kennisgeving aangenomen.

B.6b.4. Gronden:

- B.6b.4.1. De door de GS Leusden 1999 opgestelde appèlregeling was via de zgn. kerkelijke weg op de agenda van de generale synode gekomen.
- B.6b.4.2. De besluiten 3-6 betreffen een appèlregeling die als zodanig niet meer functioneert binnen ons kerkverband.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

B.6c. KERKREGERING: Toepassing artikel 31 KO

B.6c.2. Overweging

Het betreft hier een besluit met betrekking tot een bezwaar van een broeder uit Spijkenisse tegen de uitspraak van de particuliere synode van Holland-Zuid 2001 inzake het geschil tussen hem en de classis Hoogvliet. Tot beoordeling van dit besluit is de thans zittende generale synode niet geroepen omdat het om een zaak gaat die slechts één persoon betreft, een zgn. particuliere zaak, zie hiervoor het besluit van GS Heemse 1984/5, artikel 124.

B.6c.3. Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat zij het besluit van GS Zuidhorn 2002 in artikel 59, t.a.v. de toepassing van artikel 31 KO handhaaft en de kerken daaraan gebonden zijn.

B.6c.4. Grond:

De thans zittende synode is niet geroepen om deze kwestie nader te beoordelen omdat het hier om een toepassing gaat van artikel 31 KO in een particuliere zaak.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 20: Archief en documentatie, artikel 50 KO

11-09-2010

B.7. KERKREGERING: Archief en documentatie, artikel 50 KO

B.7.1. Materiaal

Generale Synode Ommen 1999, artikel 35

Materiaal :

1. rapport van de deputaten voor de kerkelijke archieven en de documentatie van de geschiedenis van De Gereformeerde Kerken in Nederland;
2. brief van deputaten dd. 15 april 1993, vergezeld van de jaarrekening over 1991, de concept-jaarrekening over 1992 en de begroting voor de jaren 1993 tot en met 1995;
3. aanvullend rapport dd. 16 april 1993, waarin verslag wordt gedaan van de werkzaamheden rond werving en aanstelling van een archivaris-documentalist en melding wordt gemaakt van de oplevering van het Archief- en Documentatiecentrum (ADC).

Besluit 1:

1. de arbeid en het beleid van deputaten in de verslagperiode 1990 - 1993 onder dankzegging goed te keuren, met dien verstande dat de concept-jaarrekening over 1992 wordt aanvaard onder voorbehoud van goedkeuring door de accountant;
2. de aangeboden begroting voor de jaren 1993 tot en met 1995 goed te keuren.

Besluit 2:

- aan de nieuw te benoemen deputaten voor archief en documentatie de volgende opdrachten te verstrekken:
1. archief- en documentatiemateriaal te verzamelen en te beheren, dat van belang is voor de geschiedenis van De Gereformeerde Kerken in Nederland met name sinds de Vrijmaking van 1944 en volgende jaren;

2. kennis en onderzoek op het gebied van de geschiedenis van De Gereformeerde Kerken in Nederland te bevorderen, met name door het toegankelijk maken van de aanwezige collecties;
3. speciale aandacht te besteden aan de herdenking van de Vrijmaking in 1994 en de kerken te attenderen op de diensten die het ADC met het oog daarop kan verlenen;
4. alle maatregelen te nemen die voor de instandhouding van het ADC nodig zijn, alsmede die werkzaamheden uit te voeren, die voortvloeien uit de aanstelling van de door deputaten benoemde archivaris-documentalist;
5. de kerkeraden, de meerdere vergaderingen en haar deputaatschappen, alsmede waar nodig en van belang ook personen en instanties te dienen met advies en voorlichting inzake de zorg voor archief- en documentatiemateriaal;
6. de kerkelijke vergaderingen speciaal te dienen met richtlijnen en instructies voor een goed archiefbeheer;
7. voor het geval dat de stichtingsvorm gehandhaafd blijft, het bestuur te blijven vormen van de 'Stichting Exploitatie Archief- en Documentatiecentrum Broederweg 16', opgericht op 27 november 1989 en gevestigd te Kampen, en zich in die kwaliteit te houden aan de besluiten van de generale synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland door welke zij zijn benoemd; dit laatste dient als clausule in de statuten van de stichting te worden vastgelegd;
8. de reeds verworven maar nu nog verspreide collecties te doen bijeenbrengen en de archieven van de generale synoden en haar deputaatschappen, thans nog bewaard en beheerd door de Gereformeerde Kerk te Groningen-West, naar het ADC te doen overbrengen tegen een nader te bepalen datum;
9. overleg te voeren met elk generaal-synodaal deputaatschap over het overbrengen van het oudere gedeelte van zijn archief naar het ADC;
10. de kerken te vertegenwoordigen in de Commissie tot registratie van de Protestantse kerkelijke en semi-kerkelijke Archieven (CPA);
11. contacten te onderhouden en activiteiten te ontplooien, die voor het onder 1-10 genoemde noodzakelijk en nuttig zijn;
12. toezicht te houden op de werkzaamheden van de functionaris die met de dagelijkse uitvoering van het onder 1, 2, 3, 5, 6, 8 t/m 11 genoemde is belast;
13. van de kerken per 1 januari 1994 een quotum te vragen van € 1,75 per lid per jaar en de financiële administraties van de onder 7 genoemde stichting en van het deputaatschap te laten controleren door een accountant;
14. de generale synode te dienen met een voorstel hoe de controle van de archieven en met name van het generaal-synodaal archief het meest geëigend kan plaatsvinden;
15. aan de eerstvolgende synode over hun arbeid te rapporteren.

7.2. Overwegingen

- 7.2.1. Wij kennen geen Archief- en Documentatiecentrum meer in de opzet zoals die er in 1993 was. In plaats daarvan hebben wij nu een archivaris wiens opdracht is om o.a. zorg te dragen voor het synode-archief van De Gereformeerde Kerken in Nederland.
- 7.2.2. Besluit 2 van GS Ommen 1993, artikel 35, bevat o.a. de opdracht om archief- en documentatiemateriaal te verzamelen en te beheren dat van belang is voor de geschiedenis van De Gereformeerde Kerken in Nederland met name sinds de Vrijmaking van 1944. Iets dergelijks lijkt, gezien de beperkte mogelijkheden die wij in de huidige situatie hebben, niet goed uitvoerbaar.
- 7.2.3. Wel is het wenselijk en het overwegen waard om, in het kader van het levend houden van de geschiedenis van De Gereformeerde Kerken in Nederland, dat er een begin wordt gemaakt met het verzamelen en beheren van archief- en documentatiemateriaal rondom de Vrijmaking van 2003/4.

7.3. Besluit

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat zij de besluiten van GS Ommen 1993 in artikel 35, besluit 1 t.a.v. de rapportage van deputaten en 2.1 t.a.v., het verzamelen en beheren van archief- en documentatiemateriaal handhaaft en de kerken daaraan gebonden zijn. De besluiten 2.2 t/m 2.15 worden opgeschort.

7.4. Gronden

- 7.4.1. Het gaat in artikel 35 van de Acta van GS Ommen 1993 over besluiten inzake het werk van de deputaten voor kerkelijke archieven en de documentatie van de geschiedenis van De Gereformeerde Kerken in Nederland die als zodanig correct zijn.
- 7.4.2. Het gaat hier om de geschiedenis van de HERE met Zijn Kerk die levend gehouden dient te worden voor het nageslacht opdat ook dit nageslacht zal blijven roemen in de roemrijke daden van de HERE, zie Psalm 78.

Bespreking:

In de bespreking wordt door de adviseur ds. Van Gurp uiteengezet dat het archiveren van de geschiedenis van de Kerk en dus ook van de vrijmaking van 2003 van uiterst groot belang is. Dit zou in de instructie moeten komen van de archivaris, waarbij de eerste taak zal moeten zijn, om de stukken verzameld te krijgen. In een vervolginstructie zou de archivaris dan de opdracht kunnen krijgen met een voorstel te komen voor een ordelijke archivering ervan. In een later stadium zou het werk van de archivaris kunnen worden uitgebreid om bepaalde stukken beschikbaar te stellen ter bevordering van de kennis van de geschiedenis van de Kerk.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 21: Interpretatie artikel 66 KO

11-09-2010

B.8. KERKREGERING: Interpretatie artikel 66 KO

B.8.1. Materiaal

Generale Synode Leusden 1999, artikel 42

B.8.2. Overwegingen

- B.8.2.1. Het betreft hier een verzoek om een uitspraak van GS Berkel 1996 ten aanzien van de catechismusprediking te herzien en wel in deze zin dat de leerstellige prediking in de kerken op overeenkomstige wijze als de Heidelbergse Catechismus ook de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels als uitgangspunt mag hebben.
- B.8.2.2. Terecht houdt GS Leusden 1999 vast aan het principe dat de Heidelbergse Catechismus qua vorm, opzet en karakter het meest geschikt is om in de prediking de leer van Gods Woord samenvattend te verklaren. Daarnaast is er voldoende ruimte aanwezig om de andere belijdenisgeschriften mede te gebruiken bij het leerstellige onderwijs in de prediking.

B.8.3. Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat zij het besluit van GS Leusden 1999 in artikel 42 t.a.v. de catechismusprediking handhaaft en de kerken daaraan gebonden zijn.

B.8.4. Grond:

Terecht stelt GS Leusden 1999, in navolging van GS Berkel en Rodenrijs 1996, dat de H.C. qua vorm, opzet en karakter het meest geschikt is om in de prediking de leer van Gods Woord samenvattend te verklaren.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 22: Pastoraat en Diaconaat. Gastlidmaatschap

11-09-2010

B.10. KERKREGERING: Pastoraat en Diaconaat. Gastlidmaatschap

B.10.1. Materiaal

Generale Synode Leusden 1999, artikel 67

Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, artikel 37

B.10.1.1 GS Leusden, artikel 67

Materiaal :

1. besluit van de GS Leeuwarden 1990 met betrekking tot de pastorale zorg aan en de toepassing van artikel 63 KO inzake studerenden en anderen met een kerkelijk domicilie dat steeds wisselt tussen hun 'thuiskerk' en de kerk van hun studie of werk (Acta art. 65).
De synode sprak uit:
 - a. niet te voldoen aan verzoeken om voor deze situatie een speciale regel te maken;
 - b. er bij de kerken op aan te dringen
 1. zich te houden aan de regel van de GS Amsterdam 1936, Acta art. 62, dat het burgerlijk domicilie bepalend is voor de plaats van kerklidmaatschap;
 2. bijzondere aandacht te besteden aan gemeenteleden in bovengenoemde situatie uit eigen gemeente of binnen eigen kerkelijk ressort;
 3. als 'thuiskerk' en 'woonkerk' afspraken te maken over de ambtelijke bearbeiding van dergelijke gemeenteleden, met als gronden:
 - a. dat de 'regel van Amsterdam 1936' nog altijd een goed uitgangspunt is voor een zo breed mogelijke ambtelijke bearbeiding;
 - b. dat het goed is dat de kerken op de aanzienlijke veranderingen in mobiliteit sinds 1936 adequaat reageren;
2. verzoeken van de particuliere synoden van Groningen 1998, Drenthe 1999, Overijssel 1998 en Utrecht 1998 om dit besluit van de GS Leeuwarden 1990 te herzien, met als grond dat de hierin vervatte regel voor de bedoelde gemeenteleden en hun kerken in allerlei situaties en om allerlei redenen in de praktijk niet goed werkt;
 - a. zij concluderen:
 1. dat het voor de bedoelde jongeren 'verreweg het beste' zou zijn, geen keuze inzake de kerk van lidmaatschap te behoeven maken, maar op beide plaatsen kerkelijk 'thuis' te kunnen zijn;
 2. dat de kerken 'een betere basis' moeten hebben om samen te werken in de pastorale zorg voor deze gemeenteleden dan de aanbevelingen van de GS Leeuwarden 1990;
 - b. zij verzoeken de generale synode uit te spreken:
 1. dat 'de regel van Leeuwarden 1990' 'weliswaar een goed uitgangspunt bevat, maar in de praktijk toch niet toereikend is voor optimale pastorale bearbeiding' van deze gemeenteleden;
 2. 'dat studerenden en anderen die regelmatig in een zusterkerk verblijven, naast hun lidmaatschap in de ene kerk een gastlidmaatschap in de zusterkerk zullen ontvangen op grond van een verblijfsattestatie';
 - c. zij presenteren met het oog daarop een uitgewerkte regeling voor dit dubbele lidmaatschap;
 - d. de particuliere synode van Utrecht verzoekt bovendien uit te spreken 'dat het kerkverband hulp zal bieden in de pastorale bearbeiding van deze jongeren, wanneer zij voor een zusterkerk te groot in aantal zijn';
3. brief van de kerk te Brunssum-Treebeek dd. 6 februari 1999 met het advies om aan de onder 2 genoemde verzoeken niet te voldoen, omdat grote en kleine stadskerken meer gebaat zijn bij maatregelen die echt antwoord geven op de plaatselijke situatie; zij ziet graag de jongeren integreren in de nieuwe gemeente en beveelt grote stadskerken aan te zoeken naar oplossingen binnen hun eigen bereik, zoals het benoemen van een studentenpastor;
4. adhesiebetuigingen aan het onder 3 genoemde advies van de kerken te Amsterdam-Zuid/West dd. 12 februari 1999, Eindhoven dd. 16 maart 1999, 's-Hertogenbosch dd. 9 maart 1999, Tilburg dd. 12 maart 1999 en Wageningen dd. 3 maart 1999;

5. brief van de kerk te Leiden dd. 8 april 1999, waarin zij meldt dat zij geen behoefte heeft aan formele wijziging van de bestaande regeling;
6. brief van br. M.C. Bijl te Houtigehage dd. 11 februari 1999, met de aanbeveling goed na te denken over dit onderwerp.

Besluit 1:

- a. uit te spreken dat de regel van de GS Leeuwarden 1990 (Acta art. 65) met betrekking tot de pastorale zorg aan jongeren met een steeds wisselend verblijf in hun 'thuiskerk' en hun 'woonkerk' nadere aanvulling behoeft;
- b. uit te spreken dat beide gemeenten, de 'thuiskerk' en de 'woonkerk', verantwoordelijkheid dragen voor de pastorale zorg aan deze jongeren en dat er daarom duidelijke afspraken nodig zijn met betrekking tot (gast)lidmaatschap en het afgeven van attestaties.

Gronden:

1. de toegenomen mobiliteit vereist adequate maatregelen om optimale pastorale bearbeiding te garanderen;
2. de particuliere synoden is toe te stemmen dat de bedoelde regel wel een goed uitgangspunt heeft, maar ontoereikend is gebleken voor een optimale pastorale zorg aan deze jongeren en tevens voor het maken van afspraken daarover tussen de beide bedoelde kerken;
3. wanneer er geen duidelijke afspraken zijn voor de pastorale bearbeiding, dreigen bedoelde jongeren vervreemd te raken van beide gemeenten;
4. kerken met een grote toeloop van deze jongeren dreigen zich aan de ambtelijke zorg aan hen te vertillen.

Besluit 2:

voor afspraken tussen de kerken de volgende regeling vast te stellen:

Regeling voor het gastlidmaatschap van jongeren

1. Wanneer een jongere verhuist naar een zusterkerk, terwijl hij (zij) van plan is vaak in de thuiskerk te verblijven, zal de kerkenraad met hem (haar) spreken over de vraag, of een attestatie dan wel een verblijfsattestatie wordt aangevraagd, al naar gelang het zwaartepunt van kerkelijk meeleven.
2. In de kerk waarvan de jongere lid is, heeft hij alle rechten en plichten die verbonden zijn aan het doop- of belijdend lidmaatschap. Deze kerk zal hem een afschrift geven van deze regeling.
3. De onder 2 genoemde kerk heeft de ambtelijke eindverantwoordelijkheid over de jongere. Daar vindt tenminste het jaarlijkse huisbezoek plaats. Zij ziet ook toe op geregelde viering van het heilig avondmaal; eventuele censuur wordt zo spoedig mogelijk gemeld aan de gastkerk.
4. De verblijfsattestatie voor deze jongere houdt in, dat hij in de gastkerk mag delen in alles wat het gemeentelieven te bieden heeft, zoals o.m.:
 - a. hij wordt welkom geheten in het kerkblad en krijgt als gastlid een plaats in het handboekje; hij krijgt het kerkblad en wordt uitgenodigd voor activiteiten van de kerk waarvan hij gastlid is;
 - b. hij mag catechisatie volgen of, als hij openbare belijdenis van het geloof heeft afgelegd, deelnemen aan het heilig avondmaal;
 - c. een ouderling zal met hem kennismaken en contact met hem onderhouden, al naar gelang de situatie dit vraagt.
5. Wordt er een attestatie uitgeschreven, dan noteert de thuiskerk deze jongere voor zichzelf meteen als gastlid. Op de attestatie wordt dit aangetekend, zodat de ontvangende kerk hiermee rekenen kan.
6. Wordt er een verblijfsattestatie uitgeschreven, dan wordt de jongere hiermee aan de ontvangende kerk gepresenteerd om hem gastvrij te ontvangen en op de afgesproken wijze naar hem om te zien.
7. Een belijdend lid krijgt naar analogie van artikel 63 KO zijn verblijfsattestatie mee, terwijl door zijn kerkenraad bericht wordt gegeven aan de gastkerk. Voor een dooplid zal de verblijfsattestatie worden opgestuurd naar de gastkerk. Hierop zal aangegeven worden, waar hij catechisatie wil ontvangen.
8. Het is van belang dat de attestatie of verblijfsattestatie tijdig de zusterkerk bereikt, maar met name geldt dit met het oog op de catechisaties aan de doopleden, aan het begin van het nieuwe seizoen.
9. Wanneer in de loop van de tijd het zwaartepunt van kerkelijk meeleven verschuift van de thuiskerk naar de gastkerk, is het mogelijk alsnog een attestatie aan te vragen in plaats van een verblijfsattestatie.
10. De verblijfsattestatie zal telkens voor één jaar geldig zijn.
11. Op de attestatie of verblijfsattestatie zal het ambtelijk contactadres worden vermeld, zodat de ambtsdragers van de twee kerken zo nodig met elkaar kunnen overleggen en hun werk op elkaar kunnen afstemmen. Wisselingen in deze contactadressen zullen aan de scriba van de betreffende kerk worden doorgegeven.
12. Indien twee verantwoordelijke ouderlingen van de gastkerk van oordeel zijn dat vermaan en/of tucht nodig zijn, zullen zij dit aan de thuiskerk berichten.
13. Wanneer de onder 1 genoemde situatie niet meer aanwezig is, dient het desbetreffende kerklid dit te berichten aan de kerk waarvan hij lid is, en zal deze kerk de maatregelen nemen die nodig zijn

ter beëindiging hiervan.

Besluit 3:

- a. wanneer een kerk onvoldoende draagkracht heeft voor een adequate kerkelijke bearbeiding van de zelfstandig wonende jongeren in haar midden, zal zij in de gewone weg de steun van de zusterkerken mogen vragen;
- b. de kerk waarvan de jongere lid in volle rechten is, zal de landelijke en regionale quota voor hem afdragen.

Grond:

voor het opvangen van tekorten aan mankracht en/of financiële middelen zijn de gebruikelijke procedures en kanalen voldoende.

Definitie van gebruikte begrippen:

Met 'thuiskerk' wordt in deze regeling bedoeld de kerk waarin de jongere zijn ouderlijk huis heeft, of waaruit hij afkomstig is. De 'gastkerk' is de kerk waarvan de jongere gastlid is.

B.10.1.2. GS Zuidhorn, artikel 37

Materiaal:

1. besluit GS Leusden 1999 (Acta art. 67);
2. vragen van de Gereformeerde Kerk te Barendrecht d.d. 6 maart 2002 of naar analogie dit besluit ook van toepassing zou kunnen zijn op een tijdelijk op het grondgebied van een zusterkerk verblijvend gemeentelid. En om het gastlidmaatschap 'algemeen' toepasbaar te maken;
3. schrijven van de Gereformeerde kerk te Den Ham d.d. 28 maart 2001 waarin waardering wordt uitgesproken voor de regeling en een 8-tal wijzigingsvoorstellen wordt gedaan met als bedoeling de regeling terug te brengen tot enkele hoofdzaken. Voorstellen zijn:
 - a. ad 1. de beperking tot 'jongeren' te laten vervallen;
 - b. ad 2. het verstrekken van een afschrift niet dwingend op te leggen;
 - c. ad 3. toezicht op geregelde Avondmaalsviering is een eenzijdige beperking van het toezicht;
 - d. ad 4. welkom in kerkblad etc. is iets dat kerken zelf kunnen bepalen;
 - e. ad 7. er is geen noodzaak van bericht aan gastkerk;
 - f. ad 7. catechese is veelal zaak van onderling overleg. Dus hoeft niet zo in regeling;
 - g. ad 11. contactadresregeling geeft veel onnodige administratie. Als het nodig is vindt men elkaar wel;
 - h. ad 13. gezien de geldigheid van 1 jaar (regel 10) is regel 13 overbodig;
4. schrijven van de Gereformeerde kerk te Harderwijk d.d. 8 mei 2001 waarin wordt verzocht
 - a. het desbetreffende besluit aan te vullen met de uitspraak dat de regel van de Generale Synode Amsterdam 1936, acta art. 62, dat het burgerlijk domicilie bepalend is voor de plaats van het kerklidmaatschap, niet van toepassing is als het jongeren betreft, waarvoor de mogelijkheid van het gastlidmaatschap is geopend;
 - b. de tekst van de regeling in taalkundige zin te herzien en op onderdelen te verduidelijken. Een en ander voorzien van materiaal en gronden;
5. schrijven van de Gereformeerde kerk te Berkel en Rodenrijs d.d. 8 december 2001 waarin ze als conclusie meedeelt dat de huidige regeling niet werkt en dus moet worden afgeschaft. Een bijlage noemt samenvattend de volgende argumenten:
 - a. de regeling blijkt te fungeren als een soort legitimatie voor een niet gewenste situatie;
 - b. de doelstelling om de betrokken (gast)leden te laten integreren in de gemeente en te laten meeleven wordt met deze regeling niet bereikt;
 - c. de administratieve afhandeling staat niet in verhouding tot het bereikte effect.

Besluit 1:

aan het verzoek van de Geformeerde Kerk te Berkel en Rodenrijs niet te voldoen.

Grond:

de ervaringen in één gemeente geven onvoldoende redenen om een regeling af te schaffen die door de kerken op de Generale Synode van Leusden 1999 breed werd gedragen en intussen algemeen ingang heeft gevonden.

Besluit 2:

niet te voldoen aan de vragen om de beperking van deze regeling tot jongeren op te heffen.

Gronden:

1. zowel in het besluit van de Generale Synode Leusden 1999 (Acta art. 67) als in de bespreking daarvan komt duidelijk naar voren dat het om een maatregel gaat die gericht is op jongeren in een bepaalde fase van hun leven;
2. de Generale Synode Leusden 1999 heeft besluit 2.3 van de Generale Synode Leeuwarden 1990 (Acta art. 65) ongewijzigd laten staan. Daarin wordt er bij kerken op aangedrongen afspraken te maken over de ambtelijke bearbeiding, als een lid vanwege regelmatig verblijf elders buiten geregelde ambtelijke zorg geraakt.

Besluit 3:

de regeling inhoudelijk en taalkundig op enkele punten bij te stellen. Zodat die er als volgt komt uit te zien: (voor de tekst, zie Bijlage III 6):

Regeling voor het gastlidmaatschap van jongeren

Vastgesteld door de Generale Synode Leusden 1999 op 3 juni 1999 (Acta art. 67) en gewijzigd door de Generale Synode Zuidhorn 2002-2003 op 1 juni 2002 (Acta art. 37).

Definitie van gebruikte begrippen:

- a. *jongere*:
een niet-gehuwd dooplid of belijdend lid in de leeftijd tussen ongeveer 16 en 25 jaar;
- b. *thuiskerk*:
de kerk, waar de jongere zijn (haar) ouderlijk huis heeft en/of waaruit hij (zij) afkomstig is;
- c. *gastkerk*:
de kerk waarvan de jongere gastlid is, d.w.z. naar keus de thuiskerk of de kerk van de plaats waar de jongere studeert of werkt;
- d. *attestatie*:
kerkelijke attestatie waarbij de betrokkene lid wordt van de geadresseerde kerk;
- e. *verblijfsattestatie*:
kerkelijke attestatie waarbij de betrokkene een positie als gast krijgt in de geadresseerde kerk.

Artikel 1

Wanneer een jongere verhuist naar een adres dat valt binnen het ressort van een zusterkerk in Nederland, terwijl hij (zij) tegelijk toch ook regelmatig in de plaats van herkomst zal verblijven, dan zal de kerkenraad hem (haar) de 'Regeling voor het gastlidmaatschap van jongeren' ter hand stellen. Aan de hand daarvan zal erover gesproken worden welke attestatie van toepassing is op die jongere. Wanneer het zwaartepunt van kerkelijk meeleven elders komt te liggen, zal een attestatie worden aangevraagd; wanneer het zwaartepunt van kerkelijk meeleven in de thuiskerk blijft zal een verblijfsattestatie worden afgegeven.

Artikel 2

In de kerk waarvan de jongere lid is, heeft hij (zij) alle rechten en plichten die verbonden zijn aan het doop- of belijdend lidmaatschap.

Artikel 3

De kerkenraad van de kerk waar de jongere lid is, heeft de ambtelijke eindverantwoordelijkheid in het toezicht. Daar vindt ten minste het jaarlijkse huisbezoek plaats. Eventuele censuur wordt zo spoedig mogelijk gemeld aan de gastkerk. Indien twee verantwoordelijke ouderlingen van de gastkerk van oordeel zijn dat vermaan en/of tucht nodig zijn, zullen zij dit aan de andere betrokken kerk berichten.

Artikel 4

De verblijfsattestatie voor deze jongere houdt in, dat hij (zij) in de gastkerk mag delen in alles wat het gemeentelieven te bieden heeft, zoals o.m.:

- a. hij (zij) wordt welkom geheten in het kerkblad en krijgt als gastlid een plaats in het handboekje; hij (zij) krijgt het kerkblad en wordt uitgenodigd voor activiteiten van de kerk waarvan hij (zij) gastlid is;
- b. als dooplid kan worden deelgenomen aan het catechetisch onderwijs, als belijdend lid kan worden deelgenomen aan het heilig avondmaal;
- c. een ouderling zal met hem (haar) kennismaken en contact met hem (haar) onderhouden, al naar gelang de situatie dit vraagt.

Artikel 5

Wordt er een attestatie uitgeschreven, dan noteert de kerk die de attestatie afgeeft deze jongere voor zichzelf meteen als gastlid. Op de attestatie wordt dit aangetekend, zodat de ontvangende kerk hiermee rekenen kan.

Artikel 6

Wordt er een verblijfsattestatie uitgeschreven, dan wordt de jongere hiermee aan de ontvangende kerk gepresenteerd om hem (haar) gastvrij te ontvangen en op de afgesproken wijze naar hem (haar) om te zien.

Artikel 7

Een belijdend lid krijgt zelf naar artikel 63 KO zijn (haar) verblijfsattestatie mee, terwijl zijn (haar) kerkenraad daarvan bericht geeft aan de gastkerk.

Artikel 8

Voor een dooplid zal de verblijfsattestatie worden opgestuurd naar de gastkerk. De thuisherk zal, zoveel als mogelijk is, er zorg voor dragen dat de verblijfsattestatie van een dooplid of een dooppattest de desbetreffende zusterkerk vóór het begin van het nieuwe catechisatie seizoen bereikt.

Artikel 9

Wanneer in de loop van de tijd het zwaartepunt van kerkelijk meeleven verschuift van de thuisherk naar de gastkerk, is het mogelijk alsnog een attestatie aan te vragen en dus in de thuisherk gastlid te worden.

Artikel 10

De verblijfsattestatie zal telkens voor één jaar geldig zijn. Een keer per jaar zal de kerkenraad met betrekking tot jongeren die gebruik maken van de regeling van het gastlidmaatschap nagaan of de (verblijfs)attestaties en de gegevens daarvan nog actueel zijn.

Grond:

op basis van gebruik in de praktijk blijken enige taalkundige veranderingen gewenst en zijn sommige details minder noodzakelijk of niet zo goed werkbaar.

Besluit 4:

uit te spreken dat de 'Regeling voor het gastlidmaatschap van jongeren' niet de algemene regel opheft, dat het burgerlijk domicilie bepalend is voor de plaats waar iemand kerklid is (vgl. Acta GS Amsterdam 1936 art. 62).

Grond:

de bijzondere regeling voor jongeren met een wisselend verblijf moet niet beschouwd kunnen worden als een opheffing of onzekerstelling van het verband dat de kerken steeds hebben gelegd tussen burgerlijk en kerkelijk domicilie.

Besluit 5:

de kerken mee te delen dat 1 augustus 2002 geldt als datum van ingang voor de herziene regeling.

Grond:

veel jongeren verhuizen de komende maanden in verband met het nieuwe studiejaar.

B.10.2. Overwegingen

B.10.2.1. De regeling ten aanzien van het zgn. gastlidmaatschap van jongeren betreft een zaak die door vier particuliere synoden in 1999 aan de orde werd gesteld omdat hun inziens de regel die GS Leeuwarden 1990 in artikel 65 van de Acta van deze synode hiervoor stelde niet afdoende was gebleken.

B.10.2.2. Door GS Leusden 1999 werd een regeling opgesteld die het mogelijk maakte dat jongeren die bv. nog thuis wonen maar ook elders regelmatig verkeren i.v.m. studie of werk, lid konden worden van twee kerken. Daarbij gold de ene kerk als *thuisherk* en de andere kerk als *gastkerk*. Het lidmaatschap van de *thuisherk* gold dan als het 'gewone' lidmaatschap, het lidmaatschap van de *gastkerk* gold als gastlidmaatschap. Onderscheid werd gemaakt tussen de 'gewone' attestatie die gold voor de *thuisherk* en de verblijfsattestatie die gold voor de *gastkerk*. Het doel hiervan was om de ambtelijke bearbeiding van deze jongeren zo goed mogelijk te laten plaatsvinden.

B.10.2.3. Door GS Zuidhorn 2002/2003 werd deze regeling iets aangepast.

B.10.3. Besluit

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat zij de besluiten van GS Leusden 1999, in artikel 67, en van GS Zuidhorn 2002, in artikel 37, t.a.v. het zgn. gastlidmaatschap handhaaft en de kerken daaraan gebonden zijn.

B.10.4. Gronden

B.10.4.1. De besluiten ten aanzien van het zgn. gastlidmaatschap zijn in de kerkelijke weg aan de orde gekomen en bevatten afspraken met het oog op een zo goed mogelijke ambtelijke bearbeiding van jongeren die thuis wonen en regelmatig elders verkeren.

B.10.4.2. Ook voor de huidige generatie jongeren die thuis wonen en regelmatig, bv. in verband met studie of werk, elders verkeren is het goed dat de ambtelijke

bearbeiting door verschillende kerkenraden wordt uitgevoerd aan de hand van een daarvoor vastgestelde regeling.

Bespreking:

Gevraagd wordt of het niet wenselijk is dat het besluit B.10.3 niet alleen maar in de acta opgenomen wordt, maar ook in een schrijven aan de kerkenraden moet worden meegedeeld, omdat het een besluit is dat bij uitwonende studenten, geraadpleegd moet kunnen worden. Dit vindt algemene instemming.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Hoofdstuk 3 EREDIENST

Artikel 23: Leespreken

19-12-2009

Materiaal:

Rapport van het Deputaatschap Liturgische Voorzieningen

Voorstel: Deputaten achten het lezen van preken geoorloofd welke uitgegeven zijn door een kerk of uitgever vóór 1 januari 1990 en die geschreven zijn door predikanten die vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt maar die zich tijdens hun leven vóór 1 januari 2005 niet hebben vrijgemaakt; ten aanzien van de preken van de professoren is het advies om alléén de preken van de professoren D. Deddens en K. Deddens te lezen en van de overige professoren niet.

Overwegingen:

1. In principe zou het niet aan de orde moeten zijn hoe oud de predikanten zijn, maar of de preken de toets der kritiek kunnen doorstaan. Daarbij wordt verwezen naar een interview in Rechte Sporen met ds. D. v. Dijk.
2. De preken van Amersfoort zou opgeschoond moeten worden zodat de preken, die volgens het synode besluit van de Synode Mariënberg 2005/2006, niet gelezen mogen worden, er niet meer te vinden zullen zijn.
3. Om de door Deputaten gestelde datum van 1 januari 2005 bij te stellen naar de datum van de vrijmaking, t.w. 20 september 2003.
4. Dat de hoeveelheid beschikbare digitale preken voor bijzondere dagen en feestdagen snel opraakt. Op papier zijn er nog wel voldoende, maar die moeten ingescand worden.
5. Dat kerkenraden de preken niet beoordelen, maar dat dit door de preeklezer zelf gebeurt, waarbij noodzakelijke aanpassingen eventueel in overleg met een preses of scriba van de kerkenraad gebeuren.
6. Dat bij een tekort aan preken voor bijzondere dagen en feestdagen de preken van ds. S. de Marie door elke gemeente, m.u.v. Zwolle, met één jaar vertraging, gelezen zouden kunnen worden.
7. Dat ds. S. de Marie deze preken, bij voldoende vraag, af zal staan aan Deputaten.
8. De catechismusserie onder redactie van ds. Joh. Francke is gedigitaliseerd en kan ook gebruikt worden in de erediensten.

Besluit 1:

De synode besluit om aan het advies van de Synode Mariënberg 2005/2006 inzake te lezen preken in erediensten het volgende toe te voegen: De synode acht tevens het lezen van

preken geoorloofd welke uitgegeven zijn door een kerk of uitgever vóór 1 januari 1990 en geschreven zijn door predikanten die vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en die tijdens hun leven zich vóór 1 januari 2005 niet hebben vrijgemaakt waarbij een belangrijke voorwaarde is, dat iedere preek vooraf inhoudelijk getoetst zal moeten worden onder verantwoordelijkheid van de plaatselijke kerkenraad. Ten aanzien van de preken van de professoren is het advies om alléén de preken van de professoren D. Deddens en K. Deddens te lezen en van de overige professoren niet.

Gronden:

1. De datum van 1 januari 1990 is gebruikt om een aanvaardbare aanloop te hebben naar de synode van Ommen-1993, waarvan de besluiten door onze kerken opnieuw beoordeeld worden of deze de toets van de Schrift kunnen doorstaan.
2. De datum van 1 januari 2005 is gebruikt omdat in 2004 nog vrijmakingen hebben plaatsgevonden.
3. Het lezen van preken van de professoren die in hun leven een verkeerde kerkelijke keuze gemaakt hebben kan op gevoelsmatige gronden weerstand oproepen, met uitzondering van de professoren D. Deddens en K. Deddens omdat de beschikbare preken van deze professoren door de kerken stilzwijgend als Schriftuurlijk zijn aanvaard en vóór 1 januari 1990 uitgegeven zijn.
4. In de ter beschikking staande bestanden van de broeders C.A. Teunis en A. Admiraal levert dit ruim 500 extra preken op.

Bespreking:

Voor de aanvang van de bespreking van dit rapport heet de preses de deputaten de broeders E. Korevaar, en W. Snippe hartelijk welkom en wenst hen een goede bespreking toe van dit Rapport. Br. C.A. Teunis zal ook als deputaat fungeren tijdens de bespreking.

Broeder C.A. Teunis spreekt vooraf de afgevaardigden toe en benadrukt de moeiten die kunnen ontstaan wanneer de kaders van de gelimiteerde preken niet opgeschoven zullen worden. De voorraad gedigitaliseerde preken wordt snel kleiner. Een aantal zusters zet zich momenteel al in om preken te scannen, maar dat zijn tijdrovende werkzaamheden.

Omdat kerkenraden geen mogelijkheid hebben om alle preken te toetsen en deputaten ook aangegeven hebben daar geen mogelijkheid voor te zien, wordt gevraagd of er misschien een commissie in het leven geroepen zou moeten worden die t.a.v. de preken een zogenaamde voorscreening zou kunnen doen onder verantwoordelijkheid van Deputaten. Omdat de kerkenraden verantwoordelijk zijn voor de inhoud van de te lezen preken wordt het besluit genomen dat deputaten pas dan een preek van bovenbedoelde predikanten mogen vrijgeven voor het lezen in de erediensten als een positief advies daartoe gegeven is door één van de kerkenraden. Deputaten zullen de volgende vergadering dienen met ter zake doende voorstellen voor besluitvorming. Deputaten zullen, in samenspraak met br. T. L. Bruinius en Ds. S. De Marie, tevens een handleiding voor het toetsen van een preek indienen bij de synode. Deputaten geven aan dat het terugstellen van de datum van 1 januari 2005 naar 20 september 2003 uiteraard van de zaak wel kan, maar dat het materieel gezien geen meerwaarde geeft.

De preses geeft aan dat nu de besprekingen in de vergadering van vandaag meer tijd hebben gevraagd dan hiervoor gepland was, het vervolg van dit rapport nu niet verder behandeld kan worden en zal worden doorgeschoven naar de volgende vergadering van de GS, waarbij dan ook een aanvullend schrijven van de deputaten ter tafel zal liggen waarin zij een voorstel doen hoe een kerkenraad een preek moet beoordelen en aan welke criteria de preek moet voldoen.

Artikel 24: Procedure inzake bezwaren van kerken tegen te lezen preken

23-01-2010

Ds. S. de Marie vraagt deputaten of zij zich geconfronteerd hebben met de besluitvorming van GS Zwolle 2007 m.b.t. het omgaan met bezwaren van kerkenraden tegen preken die beschikbaar zijn gesteld om te lezen. Hij verzoekt deputaten met grote zorgvuldigheid om te gaan met eventuele bezwaren van kerkenraden tegen de preken, die nu i.v.m. wijziging van de criteria beschikbaar komen. Ook geeft hij nog aan dat er al een route vastgelegd is voor communicatie binnen het kerkverband m.b.t. vastgestelde bezwaren.

Ds. S. de Marie stelt voor om het volgende als hoofd boven de reeks besluiten m.b.t. de te lezen preken, te plaatsen: 'Besluiten in verband met het beheer en de uitbreiding van preken om te lezen in de erediensten'

Dit wordt door de vergadering met algemene stemmen aanvaard

Artikel 25: Beoordeling preken

23-01-2010

Materiaal: Het door deputaten geleverde voorstel 1A:

Voorstel 1A: Verantwoordelijkheid voor de beoordeling van preken

Besluit: De kerken zijn verantwoordelijk voor de beoordeling van preken of deze zijn 'geoorloofd om te lezen in een eredienst'.

Gronden:

1. De gemeenten komen bij elkaar in erediensten, 1 Corinthe 11:17, Hebreëën 10:25.
2. De kerk onderhoudt de zuivere prediking van het evangelie, NGB artikel 29.
3. De regeerders van de kerk moeten de ware godsdienst onderhouden en zorgen dat de ware leer voortgang heeft, NGB artikel 30.
4. Ambtsdragers moeten weren valse leer en dwaling, Kerkorde artikel 55.

Overwegingen:

1. Het besluit dat door deputaten is opgesteld is dusdanig vanzelfsprekend dat het in principe niet als besluit zou moeten worden weergegeven omdat het in die situatie niet dienstig kan zijn.
2. Door de vanzelfsprekendheid van het door deputaten opgestelde besluit is het wenselijker dit als aanvullend of zelfs als eerste grond toe te voegen aan de gronden van andere besluiten.
3. De gronden van het besluit kunnen van waarde zijn bij de gronden van het voorstel 1E van deputaten.
4. Een besluit moet niet feitelijk alleen een reeks onderbouwingen zijn, waarvan de argumenten algemeen bekend zijn, want daarmee is dat besluit dan overbodig.
5. Er kan eventueel een ander besluit geformuleerd worden waarin de verantwoordelijkheid en de verhouding tussen de deputaten Liturgische Voorzieningen en de kerkenraad wordt omschreven.
6. In de gronden van het voorgestelde besluit staan steeds andere aanduidingen, t.w. de kerk, de regeerders en de ambtsdragers. Dit geeft verwarring omtrent de verantwoordelijkheidsstelling.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit dat het door deputaten voorgestelde besluit en gronden als beschreven in voorstel 1A niet als besluit zal worden gekenmerkt maar dat het voorgestelde besluit en de gronden als gronden kunnen dienen bij andere besluiten.

Gronden:

1. Het besluit zoals omschreven in het voorstel 1A is te vanzelfsprekend om als besluit te kunnen dienen.
2. Het voorgestelde besluit komt in de huidige vorm beter tot zijn recht als grond bij een ander besluit.
3. De gronden en het voorgestelde besluit zijn belangrijke uitgangspunten en zullen daarom niet ongebruikt mogen blijven.

Bespreking:

Voorafgaande aan de bespreking wordt broeder E. Korevaar als deputaat welkom geheten. Het voorstel 1A van deputaten wordt in algemene zin om de grote waarheden die er in staan gezien als een aanvulling in een ander besluit om zo te kunnen meewegen als grond voor die besluitvorming. Aangegeven wordt dat besluiten alleen dan moeten worden genomen als zij dienstig kunnen zijn. Ds. S.de Marie brengt als amendement in om het door deputaten voorgestelde besluit met gronden, te laten vervallen als apart besluit, maar de inhoud ervan te gebruiken als aanvullende grond(en) bij enkele andere besluiten die over deze zaak volgen.

Dit besluit wordt met 7 stemmen vóór genomen. Van de afgevaardigden onthouden 2 zich van stemming, terwijl de drie deputaten, de broeders A. Admiraal, W. Snippe en C.A. Teunis, buiten stemming blijven.

Artikel 26: Behandeling voorstel 1B uit aanvullend rapport DLV

23-01-2010

Voorstel 1B: De kerken mogen preken gebruiken van (lijst 1) de predikanten die tijdens hun leven geen verkeerde keus hebben gemaakt overeenkomstig het advies van de Generale Synode van Mariëberg, acta artikel 23, besluit 7.3. en van (lijst 2a) predikanten die vóór de vrijmaking waren van 1944, maar dat niet hebben mogen beleven en van (lijst 2b) predikanten die vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt maar zich tot nu toe niet hebben gevoegd bij De Gereformeerde Kerken en van prof. D. Deddens en prof. K. Deddens.

Materiaal:

- Rapport van Deputaatschap Liturgische Voorzieningen (DLV)
- Aanvullend Rapport van Deputaatschap Liturgische Voorzieningen

Overwegingen:

1. Het belangrijkste criterium voor het lezen van een preek is niet de naam van de predikant, maar de Schriftuurlijkheid van de preek. Tot de Schriftuurlijkheid hoort ook het punt of de Schrift ten volle open is gegaan en er geen selectie is toegepast.
2. Er dient m.b.t. de ingang van de Woordverkondiging oog te zijn voor de beoordeling door de gemeente van de naam van een predikant die zich publiekelijk heeft uitgelaten tegen de (zaak van de) vrijmaking van 2003.

3. De tekst van het besluit in het voorstel 1A zou als grond 1 onder het besluit van voorstel 1B geplaatst moeten worden.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit dat de kerken twee lijsten met namen van predikanten onderhouden.

Lijst 1:

Predikanten die tijdens hun leven geen verkeerde kerkelijke keus hebben gemaakt, overeenkomstig het advies van de Generale Synode van Mariënberg, acta artikel 23, besluit 7.3.

Lijst 2:

- a. Predikanten die tijdens hun leven de zaak van de vrijmaking-1944 een warm hart toegedaan waren en die vóór augustus 1944 zijn overleden, van deze predikanten worden thans op de lijst opgenomen de predikanten Ds. J.W. Tunderman en Ds. M.B. van 't Veer, en
- b. Predikanten die tijdens hun leven zich niet gevoegd hebben bij De Gereformeerde Kerken en vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en van de professoren: D. Deddens en K. Deddens.

Gronden:

1. De kerken zijn verantwoordelijk voor de beoordeling van preken of deze 'geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst'.
2. De predikanten van lijst 1 vallen onder het advies van de Generale Synode van Mariënberg.
3. De predikanten van lijst 2 hebben mogelijk preken geschreven welke, bij nader onderzoek, 'geoorloofd geacht zijn om te lezen in een eredienst'.
4. Volgens mondelinge informatie zijn preken van Ds. J.W. Tunderman, D. Deddens en K. Deddens zonder bezwaar reeds gelezen in onze kerken.
5. Het beschikbaar hebben van namenlijsten geeft duidelijkheid en helpt om vergissingen tegen te gaan.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit aan het deputaatschap Liturgische Voorzieningen de opdracht te geven om lijst 1 en lijst 2 aan te leggen en te beheren.

Grond:

Opbouw en beheer van lijst 1 en lijst 2 behoort door de kerken duidelijk geregeld te zijn.

Bespreking:

De moeiten die kunnen ontstaan bij het lezen van preken van predikanten, die de vrijmaking van 2003 en/of het blad Reformanda tegenstaan of tot hun overlijden hebben tegengestaan, worden zichtbaar gemaakt. Er worden voorbeelden gegeven van enkele predikanten die duidelijk stelling hebben genomen in negatieve zin en daardoor hebben een aantal afgevaardigden moeite met het laten lezen van preken van die predikanten. Aangegeven wordt dat we ons moeten afvragen of het allemaal is tot de eer van God. Er wordt gesproken over de emotionaliteit en over de Schriftuurlijkheid van de preken. Het is bij het criterium Schriftuurlijkheid ook belangrijk te beoordelen wat niet maar wel behoort te worden genoemd. Als voorbeeld wordt gewezen op de toorn van de HERE. In het rapport wordt de formulering 'is geoorloofd' gebruikt omdat het over een subjectieve beoordeling kan gaan, het is beter dit aan te geven met 'wordt geoorloofd geacht'

De besluiten worden na elkaar besproken en elk met 8 stemmen voor en 1 onthouding genomen. De drie deputaten, de broeders A. Admiraal, W. Snippe en C.A. Teunis blijven buiten stemming.

Artikel 27: Verklaring van preekbeoordeling

23-01-2010

Voorstel 1C: 'Verklaring van preek-beoordeling' voor preken welke wel of niet 'geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst'

Materiaal:

- Rapport van Deputaatschap Liturgische Voorzieningen
- Aanvullend Rapport van Deputaatschap Liturgische Voorzieningen

Overwegingen:

1. De kerkenraden zijn verantwoordelijk voor de toetsing van de preken. Ook voor het feit dat zij ten dienste van de zusterkerken de gronden zullen vermelden waarom na de toetsing een preek geoorloofd of ongeoorloofd wordt geacht om te lezen.
2. Kerkenraden kunnen toetsingscriteria met elkaar uitwisselen om daarmee op termijn een zorgvuldiger toetsingsmethode te krijgen.
3. verplaatst naar 1B omdat daar de zaak al betrekking op heeft .

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit een formulier 'Verklaring van preek-beoordeling', zie pagina 6 van dit rapport, voor gebruik door de kerken vrij te geven voor het beoordelen of een preek van een predikant uit lijst 2 wel of niet 'geoorloofd wordt geacht om te lezen in een eredienst'.

Gronden:

1. Alleen preken die in overeenstemming zijn met de Schrift zijn geoorloofd om te lezen in een eredienst.
2. De handhaving van eenheid van onderwijs binnen de kerken is gediend met een uniforme werkwijze bij de weergave van de beoordeling van een preek.
3. Het werken met een formulier en het beheren van de ingevulde formulieren door deputaten maakt het mogelijk dat de kerken op een ordelijke manier kunnen samenwerken bij het beoordelen van preken en kennis kunnen nemen van de beoordelingswerkzaamheden van elkaar.

Bespreking:

Het melden van het resultaat van de toetsing van een preek door een kerkenraad zal niet met een instemmen of afwijzen mogen volstaan. De kerkenraden worden voor elke preek verzocht middels het formulier een drietal gronden te omschrijven voor het toetsingsresultaat. Gesteld wordt dat dit de druk op het ambtelijk werk steeds hoger kan doen worden, met het risico van incomplete invulling of afzien van inzenden.

Overigens wordt verwacht dat kerkenraden zolang als mogelijk gebruik zullen maken van de tot nu toe beschikbare preken die op de site van Amersfoort staan.

Deputaten verwachten dat de kerkenraden de toetsing van preken wel zullen oppakken. Wanneer een formulier een negatief advies aangeeft, zal de betreffende preek door de deputaten vervolgens direct uit het prekenbestand worden gehaald.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen. De drie deputaten, de broeders A. Admiraal, W. Snippe en C.A. Teunis, blijven buiten stemming.

Artikel 28: Aanleg van digitaal preekbestand

23-01-2010

Voorstel 1D: Digitale bestanden aanleggen van preken welke 'geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst'

Materiaal:

- Rapport van Deputaatschap Liturgische Voorzieningen
- Aanvullend Rapport van Deputaatschap Liturgische Voorzieningen

Overwegingen:

1. De Gereformeerde Kerken van het kerkverband zullen dankbaar gebruik maken van prekenbestanden die ter beschikking worden gesteld.
2. De Gereformeerde Kerk van Amersfoort e.o. heeft te kennen geven de prekenbestanden op de site te willen overdragen aan De Gereformeerde Kerken met daarbij hun kennis en kunde.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit dat de kerken een gegevensbank gaan onderhouden met preken welke 'geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst'.

In deze gegevensbank worden opgenomen:

1. Preken van predikanten uit lijst 1.
2. Preken van predikanten uit lijst 2, indien één van de kerken hierover het oordeel 'geoorloofd om te lezen in een eredienst' heeft uitgesproken en plaatsing bij deputaten Liturgische Voorzieningen heeft aangevraagd onder toezending van de volledig ingevulde 'Verklaring van preek-beoordeling'.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit onder dank het aanbod van De Gereformeerde Kerk te Amersfoort e.o. te aanvaarden, dat de bestanden van de preken, alsmede de daar aanwezige kennis en kunde, ter beschikking worden gesteld aan de kerken.

Besluit 3:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit de prekenbestanden op de website van de kerken te plaatsen onder beheer van deputaten Liturgische Voorzieningen in overleg met deputaten-curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

Gronden:

1. Het onderhouden van prekenbestanden ten behoeve van de kerken is een verantwoordelijkheid voor de kerken gezamenlijk.
2. Het deputaatschap Liturgische Voorzieningen heeft mede tot taak om te voorzien in een voldoende aanbod van te lezen preken.
3. De kerk van Amersfoort heeft inmiddels aan deputaten Liturgische Voorzieningen aangeboden de bestanden, met daarbij behorende kennis en kunde, te willen overdragen aan de kerken.

Bespreking:

Een afgevaardigde geeft aan dat het 'dankbaar' gebruik maken door de kerken van de aangeboden bestanden niet met het woord 'graag' kan worden weergegeven en zou dat in de tekst van besluit 2 graag gewijzigd willen zien.

De drie besluiten worden elk met algemene stemmen genomen. De drie deputaten, de broeders A. Admiraal, W. Snippe en C.A. Teunis, blijven buiten stemming.

Artikel 29: Behandeling voorstel 1E uit aanvullend rapport van DLV

23-01-2010

Voorstel 1E: Toevoegen van een preek aan het bestand van preken welke 'geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst'

Materiaal:

- Rapport van Deputaatschap Liturgische Voorzieningen
- Aanvullend Rapport van Deputaatschap Liturgische Voorzieningen

Overwegingen:

1. Het Deputaatschap Liturgische Voorzieningen is verantwoordelijk voor het opnemen in het prekenbestand van preken van predikanten uit lijst-2.
2. Het is de taak van de kerkenraad om de formulieren 'Verklaring van preekbeoordeling' in te vullen en te verzenden naar deputaten LV als hij een door hem goedgekeurde preek in het prekenbestand wil laten opnemen.
3. De in het voorstel opgenomen verplichting om het formulier 'Verklaring van preekbeoordeling' volledig in te vullen, vormt mogelijk een drempel bij het indienen ervan. Voorgesteld wordt om het woord 'volledig' uit de tekst van het besluit te halen.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit dat een preek van een predikant uit lijst 2 wordt opgenomen in het bestand van preken welke 'geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst' indien een kerkenraad daartoe een verzoek indient bij deputaten Liturgische Voorzieningen onder toezending van een zo volledig mogelijk ingevulde 'Verklaring van preek-beoordeling'.

De betreffende verklaring wordt door deputaten Liturgische Voorzieningen gepubliceerd.

Gronden:

1. Een kerkenraad is de bevoegde instantie om uit te spreken dat een preek is 'geoorloofd om te lezen in een eredienst'.
2. De reden waarom een preek 'geoorloofd wordt geacht om te lezen in een eredienst' behoort toetsbaar te zijn.
3. Binnen een kerkverband is samenwerking mogelijk inzake het toetsen van preken.
4. De kerk onderhoudt de zuivere prediking van het evangelie, NGB artikel 29.
5. De regeerders van de kerk moeten de ware godsdienst onderhouden en zorgen dat de ware leer voortgang heeft, NGB artikel 30.
6. Ambtsdragers moeten weren valse leer en dwaling, KO art 55

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen. De drie deputaten, de broeders A. Admiraal, W. Snippe en C.A. Teunis, blijven buiten stemming.

Artikel 30: Behandeling voorstel 1F, 1G, 1H en 1I uit aanv. rapport van DLV

13-02-2010

Voorstel 1F, 1G, 1H en 1I : de voorstellen 1F en 1H worden gedurende de bespreking van de vergadering via een ingediend amendement samengevoegd. Tijdens de bespreking worden de voorstellen 1G en 1I, gezien de overeenkomsten in de voorgestelde besluiten, ook meegenomen.

Materiaal: De door deputaten geleverde voorstellen 1F, 1G, 1H en 1I in zijn geheel:

Voorstel 1F: Verwijdering van een preek uit de lijst van preken welke zijn 'geoorloofd om te lezen in een eredienst'

Besluit: Een preek van een predikant uit lijst-2 wordt verwijderd uit de lijst van preken welke worden geacht te zijn 'geoorloofd om te lezen in een eredienst' indien één van de kerken daartoe een volledig ingevulde 'Verklaring van preek-beoordeling' indient bij Deputaten Liturgische Voorzieningen.

Het betreffende verzoek wordt door Deputaten Liturgische Voorzieningen gepubliceerd.

Gronden:

1. Een kerkenraad is de bevoegde instantie om uit te spreken dat een preek niet is 'geoorloofd om te lezen in een eredienst'.
2. De reden waarom een preek niet is 'geoorloofd om te lezen in een eredienst' behoort toetsbaar te zijn.
3. Binnen een kerkverband is samenwerking mogelijk inzake het toetsen van preken.

Voorstel 1G: Digitaal bestand van preken waarvan nog niet het oordeel 'geoorloofd om te lezen in een eredienst' is uitgesproken door één van de kerken

Besluit: De kerken onderhouden van predikanten uit lijst-2 een digitaal bestand van preken welke uitgegeven zijn door een kerkenraad of uitgever vóór 1 januari 1990, waarvan één van de kerken aan deputaten Liturgische Voorzieningen nog niet het oordeel heeft gegeven van 'geoorloofd om te lezen in een eredienst'.

Gronden:

1. Het aanleggen van prekenbestanden is een verantwoordelijkheid van de kerken.
2. Het onderhouden van een prekenbestand van preken welke mogelijk zijn 'geoorloofd om te lezen in een eredienst' is een gemeenschappelijk belang van de kerken.

Voorstel 1H: Bestand van preken welke niet zijn 'geoorloofd om te lezen in een eredienst'

Besluit: De kerken onderhouden een bestand van preken waarvan door één der kerken uitgesproken is dat deze niet is 'geoorloofd om te lezen in een eredienst'.

Grond: Duidelijk behoort te zijn welke preken niet zijn 'geoorloofd om te lezen in een eredienst'.

Voorstel 1I: Bezwaren tegen preken van predikanten uit lijst-1

Besluit Een kerkenraad die bezwaar heeft tegen een preek of een gedeelte daarvan, van een predikant uit lijst-1 meldt dat, met redenen omkleed, aan deputaten Liturgische Voorzieningen. Deputaten geven dit oordeel met de motivering door aan de kerken en verbinden dit bezwaar met motivering aan de desbetreffende preek in het bestand waarin deze is gepubliceerd.

Gronden:

1. Kennisname van een bezwaar tegen een preek van een predikant uit lijst-1 kan dienstbaar zijn aan het Schriftuurlijk verantwoord houden van de preken welke in erediensten worden gelezen.
2. De kerken behoren hun inzichten met elkaar te delen omtrent de te lezen preken als er zorgen zijn of de preek of een deel daarvan de toets van de Schrift niet kan doorstaan.

Overwegingen:

1. Het is de taak van Deputaten Liturgische Voorzieningen middels een gecoördineerd systeem om ervoor te zorgen dat de kerken behoed worden voor het feit dat er preken gelezen zullen worden die Gods Woord tekort doen of t.a.v. bepaalde passages discutabel zijn.
2. Het is de taak van de kerkenraden om bij bezwaren t.a.v. preken van predikanten uit lijst 2 de daartoe bestemde formulieren met daarop vermeld de gronden van het bezwaar te sturen naar Deputaten Liturgische Voorzieningen.
3. De bestanden met preken zullen in de komende jaren uitgebreid worden met preken die wel geoorloofd geacht zijn om te lezen, maar, die nog niet gedigitaliseerd zijn. Verder zullen toegevoegd worden preken van nog in leven zijnde predikanten die onder de nieuwe criteria vallen maar nog niet getoetst zijn.

Besluit 1F:

De kerkenraad die een gegrond bezwaar heeft tegen een preek van een predikant uit lijst-2 meldt dit aan alle kerkenraden en tevens middels het formulier 'Verklaring van preekbeoordeling' aan deputaten Liturgische Voorzieningen, die deze preek vervolgens verwijderd uit de lijst van preken welke geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst. Deputaten plaatsen de bewuste preek in de lijst van preken welke niet geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst.

Besluit 1G:

De kerkenraad die een gegrond bezwaar heeft tegen een preek van een predikant uit lijst-1 meldt dit aan alle kerkenraden en tevens aan deputaten Liturgische Voorzieningen, die het gegronde bezwaar vervolgens toevoegt aan de desbetreffende preek in het bestand waarin deze preek is gepubliceerd.

Gronden:

1. GS Zwolle 2007 heeft besloten in art. 42, dat een kerkenraad die gegronde bezwaren heeft tegen een gepubliceerde leespreek alle kerkenraden in het kerkverband vertrouwelijk informeert over de aard van deze bezwaren.
2. De deputaten Liturgische Voorzieningen zijn verantwoordelijk voor het beheren van de lijst van 'preken welke geoorloofd worden geacht om te lezen in de eredienst' en voor het beheren van de daarbij behorende bestanden.
3. Duidelijk behoort te zijn welke preken niet 'geoorloofd worden geacht om te lezen in de eredienst.'

Bespreking:

Voorafgaand aan de bespreking heet de preses broeder E. Korevaar welkom die als deputaat samen met de broeder W. Snippe het voorgestelde zal verduidelijken waar dat nodig is. In de bespreking, waarbij bijna vanaf het beginmoment over het ingebrachte

amendement wordt gesproken, wordt de samenvoeging van de eerdere voorstellen van deputaten 1F met 1H en 1G met 1I uiteengezet. Omdat bij de besluiten 1G en 1I het begin van de tekst praktisch congruent is en alleen aan het einde een verschil vertoont kunnen deze besluiten met een kleine wijziging samengevoegd worden tot één besluit. Ook 1F en 1H hebben zoveel met elkaar gemeen dat deze besluiten, zoals verwoord in het amendement, ook samen één besluit kunnen vormen. Ook wordt duidelijk dat, t.a.v. bezwaren aangaande preken, er voor de gronden die door een kerkenraad aangegeven kunnen worden er geen andere uniforme regel is dan dat een preek niet tegen Schrift en Belijdenis mag ingaan.

De besluiten worden met algemene stemmen genomen. De deputaten A. Admiraal, W. Snippe en C.A. Teunis blijven buiten stemming.

Artikel 31: Prekenverzameling

13-02-2010

Voorstel 2: De prekenverzameling

Materiaal:

- Rapport van Deputaatschap Liturgische Voorzieningen

Overwegingen:

1. Deputaten Liturgische Voorzieningen (DLV) zijn verantwoordelijk voor het aanleggen en beheren van bestanden van preken die in de erediensten geoorloofd worden geacht om te lezen.
2. Het is de taak van de kerken om het aantal preken en de beschikbaarheid daarvan op peil te houden zodat er geen tekort zal ontstaan.

Besluit :

De synode geeft aan het deputaatschap Liturgische Voorzieningen de opdracht om één of meer bestanden aan te leggen en te beheren van preken welke gelezen kunnen worden in de erediensten. Zij zullen de preken ter beschikking te stellen aan de kerken; met dien verstande dat de preken in deze prekenbestanden alleen preken bevatten die voldoen aan de door de synodes gegeven adviezen ter zake van het lezen van preken in de erediensten.

Gronden:

1. Het beschikbaar hebben van te lezen preken is een verantwoordelijkheid van de kerken.
2. De door de kerken ten behoeve van de erediensten verzamelde preken, behoren beschikbaar te zijn voor de kerken.
3. Opbouw en beheer van de bestanden behoort door de kerken duidelijk geregeld te zijn.

Bespreking:

Omdat in de eerdere besluiten 1F en 1G van het aanvullend rapport van deputaten én het amendement al aangegeven wordt dat het benodigde aantal bestanden uit zal komen op drie wordt t.a.v. de zinsneden 'één of meerdere bestanden' en 'preken welke gelezen kunnen worden' verder doorgesproken of deze op de huidige wijze in het besluit kunnen staan. Tevens wordt opgemerkt de noodzakelijkheid van een bestand van de preken die door deputaten uit de lijst zijn verwijderd omdat daarmee ook op termijn, gezien het feit dat daarbij ook de gronden van de bezwaren tegen die preek zijn aangegeven, steeds duidelijk zal zijn waarom de desbetreffende preek niet geoorloofd wordt geacht om te lezen.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen. De deputaten A. Admiraal, W. Snippe en C.A. Teunis blijven buiten stemming.

Artikel 32: Uitbreiding aantal gedigitaliseerde preken

13-02-2010

Voorstel 4: Het uitbreiden van het aantal gedigitaliseerde preken.

Materiaal:

- Rapport van Deputaatschap Liturgische Voorzieningen

Overweging:

1. Het is de taak van de kerken om het aantal gedigitaliseerde preken en de beschikbaarheid daarvan op peil te houden c.q. te brengen zodat er geen tekort zal ontstaan.

Besluit:

De kerken zullen naar vermogen mee werken onder leiding van deputaten aan het digitaliseren van preken in overeenstemming met de richtlijnen welke door de GS zijn vastgesteld.

Gronden:

1. De Woordbediening is een verplichting voor en verantwoordelijkheid van de kerken.
2. Het beschikbaar hebben van voldoende leespreken is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid.
3. De kerken behoren naar vermogen actief te speuren naar preken die vallen onder de door de synode vastgestelde kaders.
4. Het onderhouden en het ter beschikking stellen van het digitale prekenbestand is een verantwoordelijkheid van het deputaatschap Liturgische Voorzieningen.

Bespreking:

Omdat het oorspronkelijke besluit van deputaten enigszins verwarring bracht t.a.v. de bedoeling van het besluit als ook de verantwoordelijkheden voor het werk dat verricht zal worden om de preken te digitaliseren is deze in zoverre gewijzigd dat het nu duidelijk is dat de kerken naar vermogen zullen meewerken met de deputaten.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen. De deputaten A. Admiraal, W. Snippe en C.A. Teunis blijven buiten stemming.

De deputaten worden door de preses bedankt voor hun werk en vervolgens wordt hen decharge verleend. Daarna stelt de preses aan de vergadering voor de broeders opnieuw te benoemen wat met algemene stemmen aangenomen wordt.

Artikel 33: Rapport Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling

12-06-2010

Materiaal:

1. Rapport Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling
2. Aanvullend Rapport Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling

Overwegingen:

De Herziene Staten Vertaling, is vertaald vanuit de grondtekst en niet vanuit de Statenvertaling zelf. Er zijn een aantal vragen gerezen voor wat betreft de vertaling van sommige teksten. Deze vragen zijn door omstandigheden niet naar de Stichting Herziening Staten Vertaling gestuurd.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit om schriftelijk te informeren bij de Stichting Herziening Statenvertaling of er nog een mogelijkheid is om wijzigingen voor te stellen en of die mogelijkheden nog zinvol zijn i.v.m. de vorderingen van het drukproces.

Grond:

1. In de Herziene Staten Vertaling zijn een aantal teksten zodanig vertaald dat er vragen zijn gerezen over de gebruikte vertaling en de juistheid er van. Omdat het Gods Woord betreft zal er gestreefd moeten worden om zo dicht mogelijk bij de grondtekst te blijven. In een enkel geval is dit discutabel.
2. Het is onzeker of de aangegeven datum voor een uiterlijke inzending van amendementen strikt aangehouden wordt.

Bespreking:

De preses heet de deputaten Dr. W.J. Heeringa en Dr. P. van Gulp hartelijk welkom aan de vergadertafel, waarna Dr. Heeringa in zijn inleiding aangeeft dat de vertaling van de NBG51 indertijd door zowel gereformeerde als niet christelijke vertalers tot stand gekomen is, waarbij één van de vertalers, prof. A. van Veldhuizen, poneerde dat hij niet geloofde dat de Bijbel in zijn geheel Gods Woord is. Daarentegen, zo geeft Dr. Heeringa aan, tonen de vertalers van de HSV (Herziene Staten Vertaling) diepe eerbied voor het door God gegeven Woord. In de NBG51 komt de godheid van Jezus Christus niet steeds duidelijk naar voren, terwijl de HSV daar meer recht aan doet. De Stichting Herziening Staten Vertaling heeft in een nieuwsbrief gemeld dat op 4 december van dit jaar de eerste complete HSV in de grote kerk van Dordrecht zal worden uitgereikt. De Stichting heeft de datum van 1 juni 2010 vastgesteld voor een uiterste inzendtermijn voor amendementen, maar het is niet duidelijk of die datum ook definitief aangehouden wordt. Mocht die mogelijkheid er toch nog zijn, dan zouden deputaten nog de concrete aanbevelingen van het rapport met eventuele amendementen aan de Stichting kunnen sturen. Aangegeven wordt, dat als de termijn van 1 juni 2010 aangehouden is, de nieuw benoemde deputaten nieuwe instructies zullen moeten krijgen, waarin ingesloten de opdracht, om met gebruikmaking van de kerkleden, te komen tot een weloverwogen advies aan de volgende synode t.a.v. de keuze voor het invoeren van de HSV of het blijven bij de NBG51. Aan het eind van deze bespreking dankt de preses de deputaten voor het vele werk dat door hen gedaan is.

Dit besluit wordt met 11 stemmen voor en 1 stem tegen genomen.

Artikel 34: Benoemen Deputaten Onderzoek HSV

16-10-2010

Materiaal:

- Voorstel benoeming zuster E. Godschalk-Wielenga en broeder P. van Ewijk tot deputaat Onderzoek HSV

Overwegingen:

1. Voor het deputaatschap is het een goede zaak als de nieuwe deputaten kennis hebben van de Griekse en Latijnse taal.
2. Iemand die niet gestudeerd heeft kan door grote interesse en motivatie voor het onderzoekswerk van de HSV ook mee werken binnen het deputaatschap.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen besluit de benoeming van zuster E. Godschalk-Wielenga en broeder P. van Ewijk tot deputaat Onderzoek HSV, na hun instemming daarmee, te accorderen.

Gronden:

1. Zuster E. Godschalk-Wielenga heeft een academische opleiding en i.v.m. haar studierichting ook enige kennis van de Griekse en Latijnse taal.
2. Broeder P. van Ewijk, die geen academische opleiding heeft gedaan, heeft in de afgelopen periode al veel werk verricht voor het deputaatschap en wil daar graag mee doorgaan.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 35: Aangepaste kerkdiensten voor gehandicapten

11-09-2010

C.2. EREDIENST. Aangepaste kerkdiensten voor gehandicapten.

C.2.1. Materiaal:

- Generale Synode Ommen 1993, artikel 41.
- Generale Synode Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 52-54.
- Generale Synode Leusden 1999, artikel 63, 64.
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, artikel 91, 93.

C.2.2. Overwegingen

- C.2.2.1. GS Ommen 1993 besluit dat aangepaste erediensten voor verstandelijk gehandicapte broeders en zusters naar de Schrift is. Tevens besluit zij dat dit als het mogelijk is in een reguliere eredienst met heel de gemeente moet plaatsvinden. Indien dat niet mogelijk is omdat er aanpassingen op vrijwel alle onderdelen van de liturgie nodig zijn, dan een extra dienst te beleggen voor deze broeders en zusters en de overige leden van de gemeente vrij te laten deze extra dienst te bezoeken. Ook besluit zij dat voor deze diensten afgeweken mag worden van de artikelen 65 en 67 KO. Deze synode besloot verder om deputaten te benoemen om te inventariseren wat zich inhoudelijk en organisatorisch heeft ontwikkeld in de kerken. Uit dit laatste blijkt duidelijk, dat er in de kerken al geëxperimenteerd wordt met deze kwestie. Het lijkt er op dat Ommen hierbij wil aansluiten en de zaken wil gaan coördineren in plaats van terug brengen tot wat afgesproken is in de kerkorde.
- C.2.2.2. De gronden door GS Ommen 1993 genoemd bij het besluit dat aangepaste diensten naar de Schrift zijn, zijn aanvechtbaar. Dat is dan ook gebeurd door een aantal kerken op GS Berkel en Rodenrijs 1996. Het beroep op 1 Cor. 12:24b voor het geven van speciale zorg aan verstandelijk gehandicapte gemeenteleden, houdt niet automatisch in dat er dus aangepaste diensten voor deze doelgroep moeten worden belegd. Extra pastorale zorg geven aan, is nog iets anders dan aangepaste erediensten. Vallen kerkdiensten ook onder die zorg? We lezen nergens in Gods Woord dat er, wanneer de gemeente samenkomt, er aanpassingen voor bepaalde groepen in de eredienst worden aangebracht. Wel lezen we steeds dat heel Gods volk dan voor Gods aangezicht kwam, van klein tot groot!
- De bezwaren tegen het besluit en de gronden van Ommen worden door Berkel afgewezen, zonder de bezwaren met deugdelijke argumenten te weerleggen.
- C.2.2.3. Voorts wordt door GS Ommen 1993 bij het besluit dat aangepaste diensten naar de Schrift zijn in de gronden verwezen naar GS Leeuwarden 1920, artikel 25 en GS Utrecht 1943, artikel 261. Ook hiertegen wordt door een aantal kerken bezwaar aangetekend. Er wordt op gewezen dat genoemde besluiten niet handelen over een speciale groep binnen de gemeente, maar over gemeenteleden / christenen die gebonden zijn aan een bepaalde plaats. Maar ook dit bezwaar wordt door GS Berkel 1996 afgewezen, met als argument dat niet verwezen is naar GS Leeuwarden 1920 en GS Utrecht 1943 om aan te geven dat het geoorloofd is om

een kerkdienst te beleggen met een deel van de gemeente, maar om aan te geven hoe ver aanpassing wel kan gaan.

Echter in de acta van GS Leeuwarden 1920, artikel 25, wordt wel een besluit genomen over het bedienen van het Heilig Avondmaal in stichtingen, maar er worden geen gronden aangevoerd waarom dit kan. Ook in het commissierapport worden geen gronden uit de Schrift genoemd. Hooguit wordt gewezen op de historie.

C.2.2.4. Het besluit 4 van GS Ommen 1993 in artikel 41, om studiedeputaten eredienst te benoemen, is door GS Mariënberg 2005 reeds afgewezen en buiten werking gesteld.

C.2.2.5. Het besluit van GS Ommen 1993 in artikel 41 om vergaand af te mogen wijken van artikel 65 lid b en 67 KO is in strijd met de duidelijke bedoeling van deze artikelen (zie ook art. 84 KO), waardoor deze artikelen dusdanig worden opgerekt zonder dat deze artikelen gewijzigd werden. Reeds door GS Mariënberg 2005 is het genoemde besluit van GS Ommen 1993, artikel 41, afgewezen (GS Mariënberg, artikel 25F); zie ook de daar genoemde overwegingen en gronden.

Bovendien besloot Ommen dat het toegestaan was af te wijken van betreffende kerkorde artikelen, terwijl ze studiedeputaten benoemde om uit te zoeken of dit wel kon. Op deze manier wordt vooruitgegrepen op een zaak die nog in studie is. Hiermee rijdt men benoemde deputaten in de wielen.

C.2.2.6. De aangepaste erediensten moeten zoveel mogelijk aansluiten bij het bevattingsvermogen en de belevingswereld van de doelgroep. Dit besluit van GS Berkel 1996, acta artikel 54, besluit 2 vloeit voort uit het principe besluit van GS Ommen 1993, artikel 41, besluit 1.

C.2.2.7. Door GS Leusden 1999, artikel 63 en 64 worden teksten en formulieren vastgesteld voor gebruik in aangepaste diensten. Ook hier zaken die voortvloeien uit het principebesluit van GS Ommen 1993, artikel 41, besluit 1.

C.2.2.8. Op GS Zuidhorn 2002, artikel 91 en 92 komt een verzoek van een kerk aan de orde om deputaten alsnog een studieopdracht te geven met betrekking tot diensten met een ander karakter, zoals gastendiensten, vespers, evangelisatie- en 'open deur'-diensten, diensten via de media etc.

Besloten wordt om dit verzoek af te wijzen, met als grond dat op basis van de door GS Zuidhorn 2002 aangenomen koersbepaling inzake art. 65 en art. 67 KO kerkenraden aan erediensten met aanpassingen voor gasten op zorgvuldige en doelmatige wijze invulling kunnen geven, met inachtneming van de kerkelijke afspraken als in bovengenoemde artikelen. In feite wordt hier de aangepaste dienst voor geestelijk gehandicapten gebruikt als breekijzer om ook in andere situaties vrijheid van handelen te hebben en de synode stemt hierin toe.

Het besluit van GS Leeuwarden 1920, artikel 25 werd door GS Zwolle 2007 afgewezen (art. 25)

C.2.3. Besluit

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de besluiten van GS Ommen 1993, artikel 41 en GS Berkel 1996, artikel 52-54 en GS Leusden 1999, artikel 63 en 64 en GS Zuidhorn 2002, artikel 91 en 93, vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet meer gebonden zijn.

C.2.4. Gronden

C.2.4.1. Gods Woord leert nergens dat het geoorloofd en nuttig zou zijn, dat er speciale kerkdiensten of aangepaste kerkdiensten voor gemeenteleden met een verstandelijke handicap moeten of mogen worden belegd. Ook niet dat in de samenkomsten van God met zijn volk de priesters zich zouden moeten richten op het niveau van verstandelijk gehandicapten. Daarentegen lezen we wel dat de vaders hun kinderen en mannen hun vrouw moeten uitleggen hetgeen niet werd

begrepen in de eredienst (Ex. 12:26 en 27; 1 Cor. 14:34 en 35).

- C.2.4.2. In 1 Cor. 12:24b en 25 wordt niet gesproken over het aanpassen van kerkdiensten. De apostel Paulus spreekt in de hoofdstukken 12 t/m 14 over de verschillende gaven van de ene Geest en over het ene lichaam van de gemeente. Al die afzonderlijke leden, ieder met hun eigen door de Geest geschonken gaven, vormen samen het lichaam van Christus en hebben elkaar nodig, ja kunnen elkaar niet missen. Paulus heeft het daar ook niet over verstandelijk gehandicapten. Hij heeft het daar zelfs niet over zwakkeren en minder bedeeden in de gemeente, maar hij heeft het in de beeldspraak over leden van het lichaam, die het zwakst *schijnen*. De apostel sluit hier aan bij de leden van het ene lichaam, uitgewerkt in vers 13: Joden, Grieken, slaven en vrijen. Joden werden belangrijk geacht, maar slaven waren niet in tel. Vervolgens komt hij tot de beeldspraak over de verschillende leden van het lichaam. Het oog en het oor lijken belangrijker dan de voet. Zonder hart kan geen mens leven, maar zonder voet wel. Toch is een lichaam niet compleet, wanneer er een lid ontbreekt en kan het niet optimaal functioneren.
- C.2.4.3. Het besluit van GS Leeuwarden 1920, artikel 25 en van GS Utrecht 1943, artikel 261 handelt niet over een speciale doelgroep binnen de gemeente, maar over broeders en zusters die gebonden zijn aan een bepaalde plaats wegens ziekte.
- C.2.4.4. Om aan te geven hoe ver een aanpassing voor een bepaalde groep mag gaan wordt verwezen naar GS Leeuwarden 1920 en GS Utrecht 1943. De besluiten van genoemde synodes berustten niet op deugdelijke gronden uit Schrift, belijdenis of kerkorde. Verwijzing naar zo'n besluit dat zelfs niet Schriftuurlijk onderbouwd is, toont hooguit aan dat een bepaald besluit genomen werd, maar toont niet aan de juistheid van het besluit.
Het besluit van GS Leeuwarden 1920, artikel 25 werd door GS Zwolle 2007 (art. 25) afgewezen.
- C.2.4.5. De artikelen 65 en 67 KO zijn in gemeenschappelijk overleg en in eensgezindheid aanvaard door alle kerken. Ook hebben de kerken het volgende beloofd: "zij zullen zich erop toeleggen de bepalingen van deze kerkorde na te leven", (art. 84 KO).
De kerken hebben daar tevens afgesproken, dat wanneer dit in het belang van de kerken is, de kerkordeartikelen behoren te worden gewijzigd. Dat moet dan gebeuren door een generale synode en dient in de kerkelijke weg aan de orde te worden gesteld. Geen enkele synode mag *zomaar* een afspraak uit de KO verruimen of buiten werking stellen.
- C.2.4.6. Het is niet juist dat er enerzijds studiedeputaten worden benoemd inzake de strekking van artikel 65 KO en anderzijds dezelfde synode al uitspreekt dat er afgeweken mag worden van de artikelen 65 en 67 KO.
- C.2.4.7. De besluiten van GS Berkel 1996, artikel 52-54 en GS Leusden 1999, artikel 63 en 64 en GS Zuidhorn 2002, artikel 91 en 93 vloeien voort uit het principebesluit van GS Ommen 1993. Het besluit van GS Ommen werd door de genoemde synoden bevestigd en verder uitgewerkt.
- C.2.4.8. Het besluit 4 van de GS Ommen 1993, artikel 41, om studiedeputaten eredienst te benoemen, is door GS Mariënberg 2005 (art. 25 F) reeds afgewezen en buiten werking gesteld.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 36: Orden van dienst

11-09-2010

C.3. EREDIENST: Orden van dienst

C.3.1. Materiaal

- Generale Synode Ommen 1993, artikel 46
- Generale Synode Berkel en Rodenrijs 1996, artikelen 59-62
- Generale Synode Leusden 1999, artikel 49
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, artikelen 70-72

C.3.2. Overwegingen

- C.3.2.1. Artikel 46 van de GS van Ommen 1993 is een van de grondslagen van de nadien opeenvolgende besluiten voor wat betreft vernieuwing en verandering in liturgie en eredienst. In die besluitvorming wordt steeds verder van Gods Woord en de belijdenis van de kerk afgeweken.
- C.3.2.2. Op de Generale Synode van Mariënberg 2005 is artikel 46 van de GS van Ommen 1993 aan de orde geweest. Besluiten uit het genoemde artikel t.a.v. gezangen en kerkmuziek zijn daarbij vervallen verklaard (GS Mariënberg 2005, art 25 besluit Ec3). Een van de overwegingen daarbij was dat er reeds op de GS Ommen 1993 door de rapporteur van het meerderheidsrapport is gewezen op het gevaar, dat een deputaatschap dat gaat inventariseren en onderzoeken, van alles loshaalt waar de kerken niet om hebben gevraagd (GS Mariënberg, art. 25 overweging Ec2.1.). Ook t.a.v. de opdracht van het deputaatschap om liturgische bezinning te inventariseren en te verwerken geldt dezelfde overweging.
- C.3.2.3. Van de Generale Synode van Leusden 1999 is artikel 49.4 besproken door de GS Mariënberg 2005 (art. 25 Ea) Dit artikel 49.4 gaat over het ordinarium. Samen met alle andere besluiten die ruimte geven voor een ordinarium als liturgie, of iets soortgelijks, zijn deze besluiten vervallen verklaard. In de eredienst behoort Gods Woord de centrale plaats te hebben.
- C.3.2.4. Het is treffend en tegelijk treurig dat de besluiten genoemd in art. 46 van de GS van Ommen genomen zijn op voorstel van de minderheid van de commissie, terwijl er binnen de commissie zeer terecht tegen is gewaarschuwd:
- a. Zie onder grond 2 bij besluit 2 art. 46 GS Ommen 1999.
 - b. De GS moet besluiten op grond van concrete resultaten. Nu kan er van alles losgehaald worden waar de kerken niet om hebben gevraagd.
 - c. Is een studiedeputaatschap echt nodig? Is de voorgestelde taakstelling niet te onbegrensd? Waar begint en eindigt het inventariseren?
 - d. Bij de vraag naar een eventueel nieuw doopformulier wordt verwezen naar art. 33 KO dat betekent: als het over het Kerkboek gaat, moeten de besluiten van voorgaande synoden over het Kerkboek erbij worden betrokken en als men van oordeel is dat wijziging daarvan noodzakelijk is, moet dat bewezen worden.
 - e. Er wordt gewezen op het verzoek van de PS Zuid-Holland (GS Ommen 1999, materiaal 1, art. 46). Hier wordt niets concreet naar voren gebracht. Bovendien bewijst zij niet dat haar verzoek niet door haarzelf behandeld kan worden.
- Voor de punten b t/m e is gebruik gemaakt van de bespreking bij artikel 46 van GS Ommen 1999 zoals die in de Acta is opgenomen.
- C.3.2.5. Ook wordt door GS Ommen 1999 de deur geopend naar zelfstandig opererende deputaat-schappen. Waardoor de eenheid van het kerkverband ernstig in gevaar komt. Het is op te merken in de opdrachten die het door Ommen ingestelde deputaatschap krijgt:
- a. Inventariseren liturgische bezinning.
 - b. Onderzoek naar variatie en uitbreiding orden van dienst.
 - c. Het aantal liturgische formulieren.
 - d. Onderzoek naar wenselijkheid en mogelijkheid van uitbreiding gezangen.
 - e. Bezinning op uitgangspunten.
- Door de opdrachten niet concreet gericht te formuleren, ontstaat een deputaatschap die zichzelf grenzen, of juist niet!, stelt. Het is dan ook de synode en niet het deputaatschap, die verantwoordelijk is voor de grote vrijheid en verzelfstandiging van een deputaatschap. Als een deputaatschap komt met allerlei

nieuwe zaken en voorstellen, dan wordt afgeweken van de kerkelijke weg zoals omschreven in art. 30 KO. Nieuwe zaken kunnen alleen aan de orde worden gesteld in de weg van voorbereiding door de mindere vergadering.

- C.3.2.6. In grond 1.1. onder besluit 1 van art. 46 (GS Ommen) wordt gesproken over een brede liturgische bezinning die op gang is gekomen. Echter, er wordt op geen enkele manier gesproken over de noodzaak, de wenselijkheid en de Schriftuurlijkheid van een dergelijke bezinning.
- C.3.2.7. In grond 1.4. onder besluit 1 van art. 46 (GS Ommen) wordt de bestaande criteria nog meer geweld aan gedaan, door te spreken van “het verlangen naar meer afwisseling”. Niet meer het: zo zegt de HEERE, maar het verlangen van de mens gaat voorop.
- C.3.2.8. Op de Generale Synodes van Middelburg (1933) en Kampen (1975) zijn twee orden van dienst aangenomen, die heel duidelijk als uitgangspunt hadden dat de eredienst een Verbondsontmoeting was tussen God en Zijn volk met de Woordverkondiging in het middelpunt. Daarmee werd aangegeven dat wij in de eerste plaats God ontmoeten en luisteren naar Hem. In die heilige samenkomsten hebben we slechts eerbiedig te luisteren naar Hem en ook alleen maar te vragen: HEERE, hoe wilt U dat wij zullen doen? De liturgische bezinning van de jaren '90 (en misschien al wel eerder) vragen inspraak van de mens. Met daarbij aandacht voor gevoel en beleving, hoe willen *wij* de HERE dienen. Voorbeelden daarvan zijn dat de term ‘Verbondsgesprek’ voor de eredienst verdwijnt. Er komt dus ruimte voor een orde van dienst, zoals het ‘ordinarium’ dat de viering van het avondmaal (oorspronkelijk mis!) centraal stelt. Het is noodzakelijk om alle besluiten die ruimte geven aan deze ontwikkelingen af te wijzen.
- C.3.2.9. Er valt onder “materiaal” onder C.3.1.8. te lezen dat een van de belangrijkste nieuwe elementen voor de orde van dienst C is dat er een afzonderlijke schuldbelijdenis en genadeverkondiging is. Terwijl in de liturgieën van Middelburg en Kampen die beide elementen heel bewust aan de wet van de HEERE zijn gekoppeld.
- C.3.2.10. Onder grond 1 bij besluit 3 (C.1.3.8. GS Leusden, art. 49.3) wordt gezegd dat de orde van dienst C steunt op twee polen. Namelijk de Schrift en de maaltijd van de HEERE. Alsof er sprake zou zijn van twee gelijkwaardige zaken. Zie verder C. 3.2.8.

C.3.3. Besluit

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat alle besluiten, genoemd in de artikelen 46 van de GS Ommen, 59-62 van de GS Berkel en Rodenrijs, 49 van de GS Leusden en 70-72 van de GS Zuidhorn, waar ze gaan over of in verband staan met de orden van dienst en de bijbehorende liturgie, vervallen zijn verklaard en dat de kerken daaraan niet meer gebonden zijn.

C.3.4. Gronden

- C.3.4.1. De orden van dienst van Middelburg (1933) en Kampen (1975) zijn gebaseerd op de Schriftuurlijke visie dat de eredienst een Verbondsontmoeting is tussen God en Zijn volk, waarbij de Woordverkondiging een centrale plaats heeft. In de nieuwe orden van dienst (zowel orde van dienst C als het ordinarium dat nog niet werd vrijgegeven) wordt daar afbreuk aan gedaan.
- C.3.4.2. Van bestaande besluiten van vóór 1993 wordt nergens bewezen en aangetoond dat ze niet (meer) toereikend zouden zijn. Of dat ze strijden met de Schrift of de KO. Er worden onder de nieuwe besluiten vanaf de GS van Ommen geen argumenten aangevoerd die bewijzen dat wijziging van bestaande besluiten noodzakelijk is, art 33 KO.
- C.3.4.3. Het besluit van Ommen in art. 46, met de daaruit voortvloeiende besluiten van Berkel en Rodenrijs, Leusden en Zuidhorn, zijn in zekere mate gestoeld op de in de

kerken ontstane liturgiecommissies. Deze worden ook in de gronden bij besluit 1 uit art. 46 genoemd. In het algemeen gesproken zijn de liturgiecommissies ontstaan uit een gevoel van onvrede met de bestaande situatie. In vele gevallen was er een vernieuwings- en veranderingsdrang aanwezig, zonder enige Schriftuurlijke basis. Door de besluitvorming van Ommen, en de daarop gebaseerde en volgende synodebesluiten wordt die geest omarmd, in plaats van veroordeeld.

- C.3.4.4. Door de GS van Ommen wordt nergens de noodzaak, de wenselijkheid en de Schriftuurlijkheid aangetoond van de weg die zij is opgegaan, om een deputaatschap te benoemen die vergaande vrijheid kreeg om allerlei zaken aangaande liturgie en eredienst te onderzoeken. Een vrijheid die ze vervolgens ook nam.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 37: Spreekconsent.

11-09-2010

C.7. EREDIENST: Spreekconsent.

C.7.1. Materiaal:

Generale Synode Ommen 1993, artikel 45.
Generale Synode Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 58.

C.7.2. Overwegingen

- C.7.2.1. GS Amsterdam 1908 (Acta art. 60) sprak uit, niet meer toe te staan, dat studenten in de theologie, die nog geen preparatoir examen hebben afgelegd, optreden voor de gemeente.
- C.7.2.2. GS Den Haag 1914 (Acta art. 77, sub a) handhaafde de uitspraak van GS Amsterdam 1908 en verscherpte de regels (Acta art. 77, sub c), omdat verschillende kerken zich niets aantrokken van de uitspraak van Amsterdam. Den Haag eiste van kandidaten bij het preparatoir examen een schriftelijke verklaring, dat zij het betreffende besluit van Amsterdam niet hadden overtreden.
- C.7.2.3. GS Groningen 1946 *stelde het besluit betreffende besluit van GS Amsterdam 1908* (Acta art. 60) en *GS Den Haag 1914* (Acta art. 77, sub a en c) *buiten werking* tot aan de volgende synode. Tevens werd een regeling vastgesteld, waaraan moest worden voldaan om spreekconsent te verkrijgen. Bij het lezen van de verzoeken, ontstaat de indruk, dat er behoefte was aan een uniforme regeling m.b.t. het verlenen van spreekconsent door classes.
- C.7.2.4. GS Kampen 1951 (Acta art. 70) *handhaaft het besluit van GS Amsterdam 1908*, maar in art. 173 wordt besloten om de aanscherping van GS Den Haag 1914 (Acta art. 77, lid c) niet te handhaven.
- C.7.2.5. GS Berkel en Rodenrijs 1952 besluit om de uitspraken van GS Amsterdam 1908, GS Den Haag 1914 en GS Kampen 1951 tot de volgende generale synode buiten werking stellen (Acta art. 99). Ook werd besloten tot een regeling (vergelijkbaar met die van GS Groningen 1946) waaraan het aanvragen van spreekconsent moest voldoen. Argumenten voor het buiten werking stellen van de besluiten van GS Amsterdam 1908, GS Den Haag 1914 en GS Kampen 1951 zijn steeds het grote tekort aan predikanten. Vaak is de situatie zo, dat er maar ruim de helft aan predikanten is op het totale aantal gemeenten. Vaak gaat het ook om veel kleine gemeenten, die zelf geen predikant kunnen beroepen.
- C.7.2.6. Op GS Groningen-Zuid 1978 lag het verzoek van de kerken van Goes en Zutphen om de betreffende besluiten van GS Amsterdam 1908, GS Den Haag 1914 en GS

Kampen 1951, definitief buiten werking te stellen en dat met inachtneming van het door GS Kampen 1975 (Acta art. 62) beslotene, en dat voortaan is toegestaan aan studenten van de Theologische Hogeschool te Kampen voor te gaan in de samenkomsten van de gemeente voor het spreken van een stichtelijk woord. De synode wees het verzoek van beide kerken af en handhaafde de tot dan toe gevolgde lijn sinds de Vrijmaking 1946. Zij stelde dus opnieuw genoemde besluiten buiten werking tot de volgende synode.

Tevens nam zij een besluit inzake kandidaten in de theologie, die zich voorbereiden op het doctoraal examen, om opnieuw in aanmerking te komen voor twaalf maanden spreekconsent. De synode besluit aan dit verzoek niet te voldoen. De termijn voor spreekconsent blijft gehandhaafd op 12 maanden. Ook wordt er op gewezen, dat het accent niet moet verschuiven van de nood in de kerken naar nuttigheid voor de studenten.

Ook door de volgende synodes tot aan GS Leeuwarden 1990 werden steeds, vanwege het grote tekort aan predikanten en de nood die dat met zich meebracht voor vacante gemeenten, de besluiten van GS Amsterdam 1908, GS Den Haag 1914 en GS Kampen 1951 tot de volgende generale synode buiten werking gesteld en werd steeds gewezen op de regels zoals vastgesteld door GS Berkel en Rodenrijs 1952.

C.7.2.7. Op GS Leeuwarden 1990 werd opnieuw een verzoek tot het buiten werking stellen gedaan door een gemeente (Acta art. 75). Ter vergadering werd opgemerkt, dat de kerken met spreekconsent niet gediend zijn. Wettig genomen besluiten worden op die manier permanent buiten werking gesteld. Ook wordt er ter synode op gewezen, of het spreekconsent niet een goede mogelijkheid zou zijn voor praktische vorming van studenten. De synode besluit om opnieuw de betreffende besluiten van GS Amsterdam 1908, GS Den Haag 1914 en GS Kampen 1951 tot de volgende generale synode buiten werking te stellen. Tevens wijst zij er op, dat wanneer men het spreekconsent wil ingebouwd zien in de praktische vorming als student, er een revisieverzoek zal moeten worden ingediend.

C.7.2.8. Concluderend kunnen we zeggen, dat voorgaande synodes steeds het spreekconsent hebben verleend tot aan de volgende generale synode. Hierdoor werd steeds benadrukt dat het een noodmaatregel betrof en dat de regel was naar hetgeen GS Amsterdam 1908 had besloten. Spreekconsent werd steeds verleend met als grond de grote predikanten nood in de kerken. Er werd slechts één keer van deze gang van zaken afgeweken door GS Kampen 1951. Soms werd geprobeerd om een andere grond aan te voeren, namelijk het nut voor de student, maar dit werd steeds afgewezen als zijnde geen grond voor spreekconsent. Pas op GS Leeuwarden werd voor het eerst gesproken over het spreekconsent als praktische vorming voor de student.

C.7.2.9. Op GS Ommen 1993 (Acta art. 45) lag reeds een verzoek van de PS Friesland, om een blijvende regeling aan te nemen, omdat men het niet gewenst achtte dat besluiten steeds maar buiten werking werden gesteld. Ook lag er een verzoek van de kerk te Goes om studenten opnieuw in de gelegenheid te stellen om een stichtelijk woord te spreken in de erediensten.

De synode wees het verzoek van de PS Friesland af. Als grond werd genoemd, dat de nood der kerken kan leiden tot een noodmaatregel. Maar dat het onjuist zou zijn de nood der kerken tot grond te maken voor een blijvende regeling. Tevens dat het spreekconsent in de huidige vorm niet staat in het kader van de opleiding, zoals de voorgestelde stage-elementen.

Ook wordt besloten dat men aan het curatorium van de TU de vraag wil voorleggen of het spreekconsent een andere vorm kan krijgen, in die zin dat de mogelijkheid hiertoe wordt geboden aan studenten die met goed gevolg hun stage elementen hebben afgerond, met toestemming van de kerken en onder voldoende toezicht vanuit de opleiding.

Het verzoek van de kerk te Goes werd gehonoreerd, zoals sinds 1946 steeds

gehandeld was. Op de volgende synode zal dan het advies van deputaten curatoren worden besproken en tevens wanneer deputaten curatoren geen mogelijkheid zien om het spreekconsent te regelen met toezicht vanuit de opleiding, het aan de volgende synode is om het spreekconsent te regelen.

- C.7.2.10. GS Berkel en Rodenrijs 1996 (Acta art. 58) handelt over een brief van de PS Overijssel over een interpretatie van een besluit van GS Groningen-Zuid 1978 (Acta art. 109) betreffende de duur van het spreekconsent. Zij besluit dat de betreffende interpretatie door deze GS gegeven volgens haar juist is en dat het spreekconsent maximaal 12 maanden is.

Ook komt aan de orde het rapport van deputaten curatoren paragraaf 6.6 over de vraag of het spreekconsent een andere vorm kan krijgen. Deputaten rapporteren, dat het hele nieuwe studieprogramma huns inziens geen ruimte biedt om studenten de mogelijkheid van een spreekconsent aan te bieden. De begeleiding in de praktijk vindt gericht plaats, in een bepaalde gemeente en is daarom niet geschikt voor een algemeen spreekconsent.

De synode besluit dan ook dat het betreffende besluit van GS Amsterdam 1908 (Acta art. 60) gehandhaafd door GS Den Haag 1914 (Acta art. 77) in de kerken rechtskracht heeft.

- C.7.2.11. Concluderend kunnen we zeggen dat tot en met GS Ommen 1993 de besluiten van GS Amsterdam 1908, GS Den Haag 1914 en GS Kampen 1951 buiten werking werden gesteld. Tevens dat er een andere denklijn wordt ingebracht om de grond voor en het karakter van het spreekconsent te veranderen. Tenslotte dat die andere denklijn op GS Berkel en Rodenrijs 1996 niet wordt voortgezet; tevens dat het besluit van GS Amsterdam 1908, gehandhaafd door GS Den Haag 1914, niet opnieuw buiten werking wordt gesteld.

C.7.3. Besluit.

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de besluiten van GS Ommen 1993, in artikel 45, en GS Berkel en Rodenrijs 1996, in artikel 58, t.a.v. het spreekconsent gehandhaafd blijven en dat de kerken daaraan gebonden zijn.

C.7.4. Gronden.

- C.7.4.1. GS Ommen 1993 (Acta artikel 45) wijkt niet af van de lijn die al vanaf 1946 werd gevolgd, namelijk dat vanwege het grote aantal predikantsvacatures en de nood dienaangaande in de vacante kerken, de besluiten van GS Amsterdam 1908, GS Den Haag 1914 en GS Kampen 1951 buiten werking moesten worden gesteld.
- C.7.4.2. Het onderzoek naar het wijzigen van de grond en het karakter van het spreekconsent werden door GS Berkel en Rodenrijs 1996 afgewezen.
- C.7.4.3. Slechts een verzoek om buiten werking stelling van bepaalde besluiten aan een generale synode kan reden zijn om op het besluit terug te komen.
- C.7.4.4. Een verzoek tot revisie of een verzoek tot het buiten werking stellen van de besluiten van GS Amsterdam 1908, GS Den Haag 1914 en GS Kampen 1951 ligt er niet, zodat de kerken aan het betreffende besluit van GS Berkel en Rodenrijs 1996 gebonden zijn.

Bespreking:

Opgemerkt wordt dat het besluit over het spreekconsent ook terug zal komen bij de bespreking van het rapport Opleiding tot de Dienst des Woords, maar dat in dat rapport wordt uitgegaan van aanneming van het besluit C.7.3 zoals ingebracht door Deputaten Onderzoek Synodebesluiten.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Hoofdstuk 4 OPLEIDING

Artikel 38: Wijze van behandeling rapport deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

19-12-2009

Voordat dit rapport in bespreking wordt gegeven brengt ds. S. de Marie het gegeven in dat hij bij het opstellen van het rapport niet als deputaat heeft gefungeerd, maar wel adviseur van deputaten is geweest en verzoekt de vergadering om voor aanvang van de bespreking te bezien of hij zich onbezwaard kan mengen in de discussieronden en t.a.v. de besluitvorming mee kan stemmen. Tevens wordt daarbij gevraagd hoe andere synodes daarmee zijn omgegaan.

Overwegingen:

1. Openheid van de besprekingen is van groot belang, voor zover als dat mogelijk is.-

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit dat tijdens de bespreking van het Rapport Opleiding tot de Dienst des Woords ds. S. de Marie mee mag discussiëren en meestemmen m.u.v. zaken bij de besluitvorming waarbij hij zelf mede onderwerp van besluitvorming is.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen, waarbij broeder C.A. Teunis (als deputaat) en ds. S. de Marie buiten stemming blijven.

Gronden:

1. Ds. S. de Marie is geen deputaat geweest van het Deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woords (DOtdDdW), maar heeft als adviseur het deputaatschap gediend.
2. Er is in de loop der jaren met de komst van adviseurs op de synodes een nieuwe situatie ontstaan.
3. Bij de synodes, waarbij een afgevaardigde was die tevens adviseur van de synode was en deze diende met adviezen, was het gebruikelijk dat deze afgevaardigde wel in de besprekingsronden mee mocht discussiëren en ook aan de stemrondes mee mocht doen, maar dat hij zich onthield van stemmen bij besluiten waarbij hij zelf onderwerp was van de bespreking.

Bespreking:

De adviseur dr. Van Gulp geeft desgevraagd aan dat deputaten bij vorige synodes steeds buiten stemming bleven, maar dat met de komst van de adviseur van een deputaatschap een nieuwe situatie is ontstaan. Hij stelt, gezien de ervaring met dergelijke zaken, dat ds. S. de Marie dan wel zou mogen mee discussiëren en tevens mee kunnen stemmen m.u.v. van besprekingen over diens eigen persoon.

Materiaal:

Rapport deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords (OtdDdW).

Bespreking:

De preses heet de deputaten de broeders M.S. Godschalk en R. ten Have hartelijk welkom. Br. C. A. Teunis zal als deputaat deelnemen aan de bespreking. De preses brengt de dank van de synode over voor het vele werk dat zij hebben gedaan.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit dat bij de gehele bespreking van het rapport van de deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords toeschouwers aanwezig mogen zijn, behalve bij de bespreking van het voorstel 5.11 waar namen van broeders, die aan deze opleiding zouden willen beginnen, in voorkomen. Dit voorstel 5.11 zal in comité worden besproken.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen, waarbij broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming blijft.

Gronden:

1. Transparantie van de besprekingen is van groot belang voor zover als dat mogelijk is.
2. Besprekingsrondes, waarbij namen genoemd worden van broeders die eventueel aan de opleiding zouden willen beginnen, zijn vertrouwelijk.

Bespreking:

Broeder Teunis geeft de afgevaardigden een korte toelichting op het rapport en met het oog op de toeschouwers benadrukt hij de vertrouwelijkheid van het rapport, gelet op de inhoud daarvan. Daarom zou hij de toeschouwers willen vragen om terughoudend te willen zijn met het verstrekken van informatie omtrent de bespreking van dit rapport, mede omdat daar namen in voorkomen van broeders die nog aan de opleiding zouden willen beginnen. Tevens geeft hij aan dat het belangrijk is voor de kerken dat de Opleiding tot de Dienst des Woords meer in eigen hand zal worden gehouden en hij hoopt dat deze synode zal besluiten daar een begin mee te maken, want een eigen opleiding is een geloofszaak. Opgemerkt wordt dat met de bespreking van enkele voorstellen de toeschouwers dan vrij vaak de zaal moeten verlaten omdat een aantal punten toch in comité behandeld zal worden. Besloten wordt om voorstel 5.11 (in comité) als laatste te bespreken zodat het aanwezige publiek zoveel mogelijk aanwezig kan zijn..

Artikel 39: Behandeling rapport OtdDdW m.u.v. de voorstellen 5.1, 5.2, 5.8, 5.10, 5.11, 5.12

19-12-2009

Materiaal:

- Rapport deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Bespreking:

Een afbakening van het eventuele aantal studenten met het oog op de beschrijving in het voorstel 5.14 bij punt 9: *Zij zullen de kerken over de mogelijkheden van de opleiding informeren. Zij zullen broeders stimuleren de studie theologie te volgen en broeders die zulks van zins zijn, nader adviseren.* en 2 punt 7: *“Zij zullen de kerken over de mogelijkheden van de opleiding informeren. Op deze wijze zullen zij broeders stimuleren de studie theologie te volgen en broeders die zulks van zins zijn, nader adviseren.”* zullen we niet mogen doen. Rantsoeneren op het aantal studenten is niet juist, vooral met de verwachting dat er waarschijnlijk geen groot aantal zal komen. In de GKv was er steeds een tekort aan studenten en een eventueel overschot aan studenten kan ingezet worden bij de Zending en Evangelisatie.

Er wordt een traject nagestreefd van ‘begeleiden’ van studenten naar ‘opleiden’ van studenten. Ten aanzien daarvan, maar ook in de periode tussen de verschillende synodes, is een voldoende kwaliteitscontrole nodig en is dus een borging daarvan noodzakelijk. Dat gebeurt nu al doordat Deputaten contact onderhouden met de studenten en ook regelmatig bij sessies aanwezig zijn van de Commissie van Begeleiding en de studenten. Er is t.a.v. de

opleiding ook contact geweest met o.a. Zuid-Afrika en Canada ten tijde van de GS Marienberg 2005, maar het daar laten studeren is nu geen optie.

Omdat studenten aan de TUA alleen dan een officieel diploma kunnen krijgen als zij de volledige studie daar hebben gevolgd maakt het voor deze instelling niet uit of studenten gedeelten van hun studie elders voltooiën. Een erkend diploma krijgen zij dan niet.

De opleiding in eigen hand zou langer kunnen gaan duren dan de studie aan een Theologische Universiteit, maar dat is geen uitgemaakte zaak. De Bachelor-fase zou geheel aan de TUA gedaan kunnen worden en betreft een intensief programma, terwijl de Master-fase dan gedeeltelijk aan de TUA gevolgd zou kunnen worden en het overige door het College van Opleiding. Dat impliceert dat niet alle studiepunten gehaald zullen worden en er dus geen titel verkregen zal worden. Het eerste gedeelte zal dus in de pas lopen met de TUA en het Master gedeelte zou langer kunnen gaan duren.

De kosten van de opleiding zullen wellicht hoger uitvallen, maar zullen door alle kerken worden gedragen. Het feit dat er geen titel verkregen wordt achten Deputaten verantwoord t.o.v. de roeping die er moet zijn om predikant te willen worden.

De adviseur dr. P. van Gurp deelt desgevraagd mee dat studenten dan alleen predikant kunnen worden als zij de opleiding volgen onder toezicht van de Commissie van Begeleiding. Als een student geen Master-titel krijgt is dat van minder belang dan dat hij een gereformeerde opleiding krijgt, ofwel "mannen zonder titel is beter dan een titel zonder mannen." Wel is het van belang dat de opleiding synchroon loopt met de TUA, zodat de studenten dan hun presentaties ook op de juiste momenten kunnen geven. Ook is hij van oordeel dat het beter is dat broeders niet volgens art. 8 KO, maar volgens art. 19 KO de weg naar het predikantschap bewandelen. Het stimuleren daartoe zal dan niet door Deputaten maar door de kerken moeten gebeuren.

De adviseur van de deputaten OtdDdW, ds. De Marie, geeft nog aan dat in de voorstellen van Deputaten een traject wordt aangegeven.

Er is al iets gestart, maar er moet ook ergens naar toe gewerkt worden. De Commissie van Begeleiding is in de loop van de tijd met een noodzakelijke intensievere begeleiding begonnen. Zodra de opdracht aan Deputaten ODDW er ligt zullen de studenten begeleid en opgeleid gaan worden volgens de geschetste groeistructuur in het rapport met inachtneming van de komende besluitvorming van de synode hieromtrent.

Artikel 40: Behandeling voorstel 5.1 van het rapport OtdDdW

19-12-2009

Materiaal:

Rapport deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Voorstel 5.1:

De Generale Synode besluit om te starten met een eigen opleiding welke verplicht is voor studenten in de vooropleiding en de theologie om toegelaten te kunnen worden tot de kerkelijke examens om te komen tot het ambt van dienaar des Woords in De Gereformeerde Kerken. Deze opleiding heeft de aanpak en de structuur zoals omschreven in hoofdstuk 4.5. van het rapport van deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Overwegingen:

1. Vastgesteld wordt dat in het voorgestelde besluit 5.1 van Deputaten OtdDdW de woorden "De Generale Synode besluit" in principe het verzoek aan deputaten OtdDdW is om alle hiernavolgende besluiten uit te voeren.
2. Dr. P. van Gurp geeft in de discussie aan dat de besluiten niet vastgelegd moeten worden zoals in de rapporten verwoord, maar zoals de synode die nemen zal na de bespreking, m.a.w. de synode is niet gehouden om de tekst van Deputaten als zodanig

zoveel mogelijk over te nemen, maar kan zelf de besluittekst zo verwoorden zoals zij dat goed acht.

3. Op de vraag of het gezien Grond 4 van dit voorgestelde besluit: *“Bij een eigen opleiding naast de opleiding aan de TUA blijft de mogelijkheid open om een officieel erkend diploma te behalen.”* dan toch nog mogelijk zou zijn om een officieel erkend diploma te verkrijgen geven deputaten als antwoord dat het mede i.v.m. de voorgaande bespreking beter zou zijn de Gronden 4 en 6, die ook betrekking hebben op een officieel erkend diploma, te schrappen uit de gronden.
4. Dr. P. van Gurp duidt de vergadering erop dat de voornaamste grond om een eigen opleiding tot de Dienst des Woords te beginnen er in is gelegen dat het “voor de kerken en door de kerken” is. Deputaten OtdDdW, Commissie van Begeleiding én studenten komen allen voort uit De Gereformeerde Kerken en de studenten worden predikanten voor de kerken.
5. Gevraagd wordt om art. 18 KO: *“De kerken onderhouden een theologische hogeschool voor de opleiding tot de dienst des Woords. Tot de taak van de hoogleraren in de theologie behoort het uitleggen van de Heilige Schrift en het verdedigen van de zuivere leer tegen ketterijen en dwalingen. Predikanten die afgezonderd zijn voor de opleiding tot de dienst des Woords, blijven op de wijze van emeritipredikanten verbonden aan de kerk die zij gediend hebben en houden de rechten van een dienaar des Woords. De gezamenlijke kerken nemen de verplichting op zich, naar behoren in hun onderhoud te voorzien, evenals in dat van hun weduwen en wezen.”* en artikel 19 KO: *“De kerken zullen ernaar streven, dat er studenten in de theologie zijn. Zij zullen, als dit nodig is, financiële steun verlenen.”* toe te voegen als Grond bij dit besluit.

Aangegeven wordt dat de laatste zin van het voorgestelde besluit een overbodige is omdat die informatie al duidelijk is uit het voorgaande gedeelte. Voorgesteld wordt om die zin uit het besluit te verwijderen.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit om te starten met een eigen opleiding welke verplicht is voor studenten in de vooropleiding en de theologie om toegelaten te kunnen worden tot de kerkelijke examens om te komen tot het ambt van dienaar des Woords in De Gereformeerde Kerken.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit dat de gronden 4 en 6 uit het voorstel 5.1, welke betrekking hebben op het verkrijgen van een erkend diploma uit de gronden geschrapt worden.

Besluit 3:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit dat aan de gronden van het besluit omtrent het voorstel 5.1 de art. 18 en 19 KO zullen worden toegevoegd

Deze besluiten worden met 11 stemmen voor genomen, waarbij broeder C.A. Teunis, als Deputaat ODDW, buiten stemming blijft.

Gronden:

1. De kerken blijven bij het beginsel m.b.t. de opleiding tot de dienst des Woords bij het: “Voor de kerk, door de kerk”, zoals verwoord wordt in de artikelen 18 en 19 KO.
2. De beïnvloeding aan de huidige opleidingsinstituten gaat vanaf het begin en met het voortschrijden van de tijd in toenemende mate in een Schriftkritische richting.
3. Onze studenten werken aan de vooropleiding, de bachelorfase of aan de afronding daarvan en één student begint aan het eerste deel van de masterfase.

4. Een eigen opleiding naast de opleiding van de TUK en de TUA heeft tot gevolg dat de studenten in voldoende mate geïnstrueerd worden in het onderkennen en weerleggen van dwalingen, welke in toenemende mate bezit nemen van onze omgeving.
5. Een geleidelijke opbouw heeft tot voordeel dat wat meer de tijd genomen kan worden om dit pionierswerk verantwoord te verrichten.

Bespreking:

Het voorstel 5.1 wordt door Deputaten gezien als de startmotor voor het omzetten van de opleiding van één die gevolgd moet worden aan een Theologische Universiteit naar één die in eigen beheer wordt gehouden. Belangrijk aspect daaromtrent is dat er dan geen vakken meer gevolgd zullen worden die tegen de Gereformeerde leer ingaan. Het 'voor de kerken door de kerken' krijgt daarmee zijn grote waarde. Wanneer studenten, die de eigen opleiding met goed gevolg hebben afgerond, daarna nog een aanvullende studie willen volgen is dat mogelijk en kunnen zij daardoor een erkend diploma halen.

Artikel 41: Behandeling voorstel 5.2 van het rapport OtdDdW

19-12-2009

Voorstel 5.2:

De Generale Synode geeft tijdens haar zittingen aan deputaten en haar adviseurs de opdracht om de Generale Synode tijdens haar zitting te dienen met een beargumenteerd advies omtrent de navolgende aspecten inzake een nadere kwantificering van de gevolgen van een eigen opleiding en gaat daarna over tot behandeling van de voorstellen 5.2. tot en met 5.7.

1. Het kader voor een eigen opleidingsplan.
2. Een raamwerk voor eigen examens tijdens de opleiding en een afsluitend examen.
3. De verplichting tot het volgen van de eigen opleiding voor onze studenten.
4. Het vrijmaken van Ds. S. de Marie gedurende één werkdag per week ten behoeve van de Opleiding tot de Dienst des Woords en hiervoor overleg te voeren met zijn kerkenraad.
5. De gevolgen voor de kerk van Zwolle en het kerkverband indien Ds. S. de Marie tot taak krijgt om de Begeleiding van onze studenten om te bouwen tot een Opleiding voor onze studenten.
6. De financiële consequenties voor de kerk van Zwolle en het kerkverband ten aanzien van honorarium en overige kosten indien ds. S. de Marie één dag per week vrijgesteld wordt om de Opleidingstaak te vervullen.
7. De mogelijke spanning tussen de eigen opleiding met het huidige studierooster en het studierooster en de tijdsbesteding van de studie aan de TUA.
8. De financiële kosten in verband met het aanleggen, beheren en huisvesten van een bibliotheek ten dienste van de opleiding tot de dienst des Woords.

Overwegingen:

1. Aangegeven wordt in de bespreking dat het voorgestelde besluit 5.2. vrij ingewikkeld is en moeilijk te begrijpen. Voorgesteld wordt om het punt 3 : *“De verplichting tot het volgen van de eigen opleiding voor onze studenten.”* uit het besluit te halen omdat het een overbodige stelling betreft.
2. Gezien punt 4 : *“Het vrijmaken van Ds. S. de Marie gedurende één werkdag per week ten behoeve van de Opleiding tot de Dienst des Woords en hiervoor overleg te voeren met zijn kerkenraad.”* zou het voor ds. S. de Marie lastig kunnen worden als hij overleg moet voeren met zijn kerkenraad om tijd vrij te maken om deeltijd-opleider te zijn en wanneer zijn kerkenraad daar dan problemen mee heeft.
3. Gelet op punt 7 : *“De mogelijke spanning tussen de eigen opleiding met het huidige studierooster en het studierooster en de tijdsbesteding van de studie aan de TUA.”* wordt aangegeven om er voor te waken dat de studenten niet overbelast zullen worden.

4. De adviseur ds. S. de Marie geeft aan dat wanneer de synode aan Deputaten OtdDdW de opdracht geeft om de besluiten uit te voeren, dezen de synode dan wel hebben gediend met hun werk, maar zij mogen dan niet buiten het vastgestelde kader gaan werken. T.a.v. dat gegeven is het voor de synode van belang om te verifiëren of de opdrachten compleet zijn en voldoende vorm geven aan de nieuw op te starten opleiding.
5. Met betrekking tot de tekst van het voorgestelde besluit 5.2. : *“De Generale Synode geeft tijdens haar zittingen aan deputaten en haar adviseurs de opdracht om de Generale Synode tijdens haar zitting te dienen met een beargumenteerd advies omtrent de navolgende aspecten inzake een nadere kwantificering van de gevolgen van een eigen opleiding en gaat daarna over tot behandeling van de voorstellen 5.2. tot en met 5.7.”* worden diverse voorstellen gedaan om de tekst te wijzigen. Het in de eerste regel *“geeft tijdens haar zittingen”* zal worden vervangen door *“besluit”*. Na het woord *“opdracht”* in de eerste regel zal worden ingevoerd *“te geven”* en achter de woorden *“omtrent de”* zal geplaatst worden *“onderstaande punten.”* De regels die daar achter staan zullen in zijn geheel vervallen.
6. Aangegeven wordt dat bij de gronden van dit voorstel 5.2. het punt 4 : *“De roeping om tot een eigen gereformeerde opleiding te komen.”* er beter uit gelaten kan worden.

Besluit 1:

De Generale Synode besluit aan Deputaten OtdDdW en haar adviseurs de opdracht te geven om de Generale Synode tijdens haar zitting te dienen met een beargumenteerd advies omtrent de onderstaande punten.

1. Het kader voor een eigen opleidingsplan.
2. Een raamwerk voor eigen examens tijdens de opleiding en een afsluitend examen.
3. De gevolgen voor de kerk van Zwolle en het kerkverband indien Ds. S. de Marie tot taak krijgt om de begeleiding van onze studenten om te bouwen tot een opleiding voor onze studenten.
4. De financiële consequenties voor de kerk van Zwolle en het kerkverband ten aanzien van honorarium en overige kosten indien ds. S. de Marie één dag per week vrijgesteld wordt om de Opleidingstaak te vervullen.
5. De mogelijke spanning tussen de eigen opleiding met het huidige studierooster en het studierooster en de tijdsbesteding van de studie aan de TUA.
6. De financiële kosten in verband met het aanleggen, beheren en huisvesten van een bibliotheek ten dienste van de opleiding tot de dienst des Woords.

Gronden:

1. De zorgelijke situatie van de huidige theologische opleiding.
2. De noodzaak van intensieve begeleiding en opleiding om tot gereformeerde kennis en vorming te komen van de studenten.
3. De huidige beperkte mogelijkheden van tijdsbesteding van de Commissie van Begeleiding.
4. Gereformeerde vorming is belangrijker dan een master-titel.
5. Ds. S. de Marie heeft de kennis en kunde om structuur en inhoud te kunnen geven aan de opleiding van studenten.
6. De opleiding tot dienaar des Woords is een gemeenschappelijke zaak van alle kerken, de daarmee gepaard gaande financiële lasten behoren door het gehele kerkverband te worden gedragen.
7. Wie een toren wil bouwen, zet zich eerst neer om de kosten te berekenen, of hij het werk zal kunnen volbrengen (Lucas 14:28)

Bespreking:

Aangegeven wordt dat het vrijmaken van ds. S. de Marie gedurende één werkdag per week een zaak is waarover de kerkenraad van Zwolle een besluit zal moeten nemen, maar dat de

financiële consequenties van die vrijgestelde dag door het kerkverband gedragen zullen worden. T.a.v. de studenten wordt gesteld dat deze in alle gevallen de eigen opleiding zullen volgen, omdat het anders geen studenten van ons kunnen zijn. Wel zal de spanning die er kan zijn tussen het rooster van de TUA en de eigen opleiding zoveel als mogelijk moeten worden weggenomen om overbelasting van de studenten te voorkomen.

Dit besluit wordt met 11 stemmen voor genomen. Broeder C.A. Teunis blijft als deputaat buiten stemming.

Artikel 42: Behandeling voorstel 5.8 van rapport Deputaten OtdDdW

19-12-2009

Voorstel 5.8:

De synode verzoekt de Commissie van Begeleiding ter synode-vergadering een mondelinge toelichting te geven met betrekking tot het aanvullende studieprogramma, de studievoortgang van de studenten en de toekomstvisie.

Overwegingen:

1. Op de vraag hoe het kan dat er nu in het voorstel 5.8 gesproken wordt over een toelichting door de Commissie van Begeleiding, terwijl in het voorstel 5.3 gesproken wordt over een vervanging van de Commissie van Begeleiding door een College van Opleiding, wordt aangegeven dat dit kan omdat het betrekking heeft op de huidige situatie waarin de Commissie nog niet vervangen is.
2. Ds. De Marie heeft met medewerking van enkele afgevaardigden het voorstel om van Grond 3 : *“Een mondelinge toelichting kan veelal meer helderheid verschaffen dan een schriftelijke toelichting.”* te vervangen door *“Een mondelinge toelichting kan een belangrijke aanvulling geven op een schriftelijke rapportage.”*

Besluit 1:

De synode draagt de Commissie van Begeleiding op ter synodevergadering een mondelinge toelichting te geven met betrekking tot het aanvullende studieprogramma, de studievoortgang van de studenten en de toekomstvisie.

Dit besluit wordt met 9 stemmen voor genomen. Ds. S. de Marie en broeder T.L.Bruinius onthouden zich als lid van de Commissie van Begeleiding(CvB) van stemming terwijl deputaat broeder C.A. Teunis buiten stemming blijft.

Gronden:

1. Een mondelinge toelichting door de CvB met de mogelijkheid van gesprek met de synodeleden vergroot de betrokkenheid van synodeleden en begeleiders.
2. Wijzigingen in het studieprogramma van de universiteiten treedt jaarlijks op, de CvB kan dat het beste toelichten.
3. Een mondelinge toelichting kan een belangrijke aanvulling geven op een schriftelijke rapportage.

Bespreking:

Omdat in dit voorstel 5.8 nog gesproken wordt over de Commissie van Begeleiding, terwijl in het voorstel 5.3 al staat dat de Commissie van Begeleiding vervangen zal worden door de College van Opleiding wordt aangegeven dat het hier om de nu bestaande situatie gaat.

Artikel 43: Behandeling voorstel 5.10 van rapport deputaten OtdDdW

19-12-2009

Voorstel 5.10:

De toelating tot het volgen van de opleiding wordt door deputaten verleend aan een kandidaat-student mits hij een positief attest heeft van zijn kerkenraad inzake zijn leer, leven en motivatie, en mits hij daarna met positief resultaat een toelatingsgesprek heeft gehad met deputaten.

Overwegingen:

1. Aangegeven wordt dat het woord "Opleiding" gewijzigd zou moeten worden in "Opleiding tot de Dienst des Woords", omdat het gewone woord "Opleiding" niet direct een duidelijke aanduiding is voor een Opleiding tot de Dienst des Woords.
2. Enkele broeders afgevaardigden vragen of in Grond 2 : *"Bij de toelating moet vaststaan dat de kandidaat-student onbesproken is in leer en leven en een positieve motivatie heeft om het ambt van dienaar des Woords te gaan vervullen in onze kerken."* de woorden *"positieve motivatie"* niet gewijzigd moet worden omdat dat een andere betekenis heeft dan roeping. Hierop wordt aangegeven dat het vooral in de beginfase van de studenten veelal wel een bepaalde motivatie is om deze studie te gaan volgen en dat de roeping over het algemeen dan later komt.
3. In grond 3: *"Deputaten vertegenwoordigen de kerken gezamenlijk."* wordt een overbodige stelling geponeerd en gevraagd wordt of die grond kan vervallen.

Besluit 1:

De toelating tot het volgen van de Opleiding tot de Dienst des Woords wordt door Deputaten OtdDdW verleend aan een kandidaat-student mits hij een positief attest heeft van zijn kerkenraad inzake zijn leer, leven en motivatie, en mits hij daarna met positief resultaat een toelatingsgesprek heeft gehad met deputaten.

Dit besluit wordt met 11 stemmen voor genomen. Broeder C.A. Teunis blijft als deputaat buiten stemming.

Gronden:

1. Het toelaten tot de Opleiding tot de Dienst des Woords is een zaak die alle kerken aan gaat.
2. Bij de toelating moet vaststaan dat de kandidaat-student onbesproken is in leer en leven en een positieve motivatie heeft om het ambt van dienaar des Woords te gaan vervullen in onze kerken.

Bespreking:

Over de roeping van een student om predikant te worden en een positieve motivatie anderzijds wordt doorgesproken. De roeping van de student of broeder komt uit het hart vanuit geestelijke motieven, terwijl een positieve motivatie een verstandelijke keuze is om predikant te worden. Aangegeven wordt dat de roeping bij studenten meestal dan komt als de student al aan de studie begonnen is.

Artikel 44: Behandeling voorstel 5.11 van rapport deputaten OtdDdW

19-12-2009

Voorstel:

Besluitvorming omtrent de toelating van studenten

Bespreking: Zie vertrouwelijke acta.

Besluit 1:

De Generale Synode neemt het besluit opdracht te geven aan de deputaten om t.a.v. de studenten die momenteel de vooropleiding volgen, maar nog niet zijn toegelaten door Deputaten tot de opleiding tot de dienst des Woords, uitvoering te laten geven aan het hieraan voorgaande besluit 5.10: "De toelating tot het volgen van de Opleiding tot de Dienst des Woords wordt door Deputaten OtdDdW verleend aan een kandidaat-student mits hij een positief attest heeft van zijn kerkenraad inzake zijn leer, leven en motivatie, en mits hij daarna met positief resultaat een toelatingsgesprek heeft gehad met deputaten".

Grond:

Deputaten hadden volgens de instructie van de Generale Synode 2007 geen mandaat om een besluit omtrent de toelating te nemen.

Artikel 45: Behandeling voorstel 5.12 van rapport van deputaten OtdDdW

19-12-2009

Voorstel 5.12:

De synode nodigt de studenten welke definitief zijn toegelaten tot de Opleiding tot de Dienst des Woords uit voor een gesprek. Tijdens dit gesprek geeft de student mondeling een presentatie over een onderwerp dat van tevoren door de deputaten is aangegeven en dat door de student vooraf schriftelijk bij de Generale Synode en de deputaten wordt ingeleverd.

Overwegingen:

1. In verband met de presentatie die de studenten mondeling zullen houden, geven deputaten van tevoren een onderwerp op aan de studenten, omdat anders de koppeling die er is tussen College van Opleiding en studenten te groot zou worden.
2. In dit besluit gaat het om alle studenten. Dus zowel die van de vooropleiding, de Bachelor-fase als in de Master-fase, worden bedoeld.
3. Aangegeven wordt dat het woord "definitief" in het besluit zou moeten vervallen omdat dat een vanzelfsprekende zaak is.
4. Gevraagd wordt om uit grond 3: *"Het houden van een presentatie geeft de student de gelegenheid zijn visie en kennis uit te dragen, en geeft aan de Generale Synode en de deputaten inzicht in de vorderingen van de student op zijn weg naar het ambt van dienaar des Woords."* de woorden *"en de deputaten"* te laten vervallen omdat die toch al voldoende contact hebben met de studenten.
5. In het besluit staat dat "De synode" de studenten uitnodigt, maar dat zou "Elke Generale Synode" moeten zijn, om niet in de laatste plaats op die manier aan de studenten het gevoel te geven dat de kerken graag op de hoogte willen blijven van hun vorderingen en tevens hen de zegen van de Here toe willen wensen bij hun zware studie.

Besluit 1:

Elke Generale Synode nodigt de studenten welke zijn toegelaten tot de Opleiding tot de Dienst des Woords uit voor een gesprek. Tijdens dit gesprek geeft de student mondeling een presentatie over een onderwerp dat van tevoren door de deputaten is aangegeven en dat door de student vooraf schriftelijk bij de Generale Synode en de deputaten wordt ingeleverd.

Dit besluit wordt met 11 stemmen voor genomen. Broeder C.A. Teunis blijft als deputaat buiten stemming.

Gronden:

1. Nadere kennismaking van synodeleden met de studenten verdiept de onderlinge band.
2. Vast moet blijven staan dat redelijkerwijs verwacht kan worden dat de student inderdaad op een verantwoorde manier toewerkt naar het ambt van dienaar des Woords in onze kerken.

3. Het houden van een presentatie geeft de student de gelegenheid zijn visie en kennis uit te dragen, en geeft aan de Generale Synode inzicht in de vorderingen van de student op zijn weg naar het ambt van dienaar des Woords.
4. Een gesprek met de Generale Synode toont de betrokkenheid van de kerken met de studenten.
5. Het ervaren van een positieve betrokkenheid van de Generale Synode door de studenten is van invloed op het verkrijgen van betrouwbare dienaren des Woords.

Bespreking:

Omdat er in de huidige situatie één maal in de twee jaar een Generale Synode wordt gehouden, is het enerzijds voor de studenten, die dan hun studie volgen, een belangrijk gegeven dat er vanuit de synode aandacht geschonken wordt aan hun opleiding en vorderingen en anderzijds voor de afgevaardigden die daarmee inzicht krijgen met de stand van zaken bij de studenten.

Artikel 46: Verzoek ten aanzien van behoefte aan predikanten

20-03-2010

Voorstel classis Noord-Oost:

De kerken zullen opgeroepen worden om uit te zien naar bekwame broeders die geschikt worden geacht om te staan naar het ambt van predikant in de weg van art. 8 KO alsook om broeders te stimuleren om naar het ambt van predikant te staan, waarbij het omzien naar geschikte broeders in een termijn van drie maanden voltooid zou moeten zijn.

Materiaal:

1. Constatering van de classis Noord-Oost i.v.m. de behoefte aan predikanten
 1. Ons kerkverband bestaat uit een beperkt aantal gemeenten: 9 gemeenten en 2 wijk-of deelgemeenten.
 2. Ons kerkverband beschikt over één predikant in vaste dienst en één emerituspredikant (geboren 21 september 1921).
 3. Twee studenten uit ons kerkverband volgen een theologische opleiding aan de Theologische Universiteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken te Apeldoorn (TUA).
 4. Het zal nog enkele jaren duren voordat de studenten hun opleiding afgerond zullen kunnen hebben.
 5. De bedoelde twee studenten worden begeleid door onze Commissie van Begeleiding.
 6. De Commissie van Begeleiding bestaat uit: Br. T.L. Bruinius, Dr. P. van. Gulp en Dr. S. de Marie. (blz. 460 Acta Zwolle 2007)
 7. De instructie voor de Commissie van Begeleiding voor Opleiding tot de Dienst des Woords, luidt als volgt:

“De commissie heeft tot taak de broeders die zich voorbereiden op het predikambt te begeleiden en te onderwijzen ten dienste van hun vorming tot gereformeerde predikanten en de handhaving van de gereformeerde leer in de kerken.
Zij stellen zich daartoe steeds op de hoogte van:

 1. de situatie van de betreffende broeders,
 2. de voortgang van hun studie en
 3. de problemen die de broeders in hun studie en/of in hun persoonlijke voorbereiding op het predikantschap ervaren.

De commissie rapporteert tweemaal per jaar aan de Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.” (Acta van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, Zwolle 2007, pagina 213).
 8. De instructie van Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords vermeldt omtrent het contact met de Commissie van Begeleiding het volgende:

“Artikel 5: Zij zullen de commissie van begeleiding zoveel als in hun vermogen ligt ondersteunen en bijstaan in hun werkzaamheden.

Artikel 6: Zij zullen twee maal per jaar middels een rapportage op de hoogte worden gehouden van de vorderingen van de studenten door de commissie van begeleiding. Zij zullen hierbij aan iedere synode, betreffende deze tweejaarlijkse rapportage, vertrouwelijk rapport uitbrengen over dit onderdeel van hun arbeid.

Artikel 8: Zij zullen de broeders die de studie theologie of de z.g. vooropleiding in de klassieke talen volgen, met raad en daad ter zijde staan.

Zij zullen de broeders hierin zoveel als mogelijk is, bijstaan en indien nodig daarover contact hebben met de begeleiders en kerkenra(a)d(en) van de broeders.

Zij zullen erop toezien dat er structureel begeleiding plaatsvindt door de commissie van begeleiding." (Acta van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, Zwolle 2007, pagina 213/214).

9. Tijdens de looptijd van de studie kan niet met volstrekte zekerheid de uitspraak gedaan worden of de studenten

1. de opleiding zullen afronden;
2. daarna geschikt zijn voor het ambt van predikant in onze kerken;
3. daarna de wil hebben om predikant te worden in onze kerken.

10. We weten thans niet of er aanmeldingen zullen komen van jonge mannen die de opleiding willen gaan volgen.

11. Wel weten we dat de opleiding tot predikant al gauw zes jaren duurt.

12. In De Bazuin nummer 15 van 22 april 2009 schreef Dr. P. van Gulp in het artikel "Calvijn en de prediking" onder meer het volgende:

1. pagina 189: "Wij zullen nooit het antwoord vinden op de vraag 'wat was het grote belang van het optreden van Calvijn?' wanneer wij geen aandacht schenken aan zijn arbeid met betrekking tot de prediking van het Woord van God."

2. pagina 190: "In de geloofsbelijdenis van de Franse Gereformeerde Kerken (de zogenaamde Confessio Gallicana), in 1559 door de synode van Parijs opgesteld overeenkomstig een ontwerp van Calvijn, staat in artikel 25: *De kerk kan niet bestaan als er geen predikanten zijn die het ambt hebben om te prediken en die geëerd moeten worden en aangehoord met eerbied wanneer zij wettig geroepen zijn en hun ambt trouw bedienen (Matt. 10:40; Joh. 13:20). Niet alsof God afhankelijk zou zijn van zulke helpers of ondergeschikte instrumenten, maar omdat het Hem behaagt ons op deze wijze in toom te houden (Rom. 10). Daarom haten wij alle dwaalleraars die graag zoveel als zij konden het ambt van de prediking van het Woord en van de sacramenten zouden willen vernietigen.*

Daarom vond Calvijn de prediking de belangrijkste roeping van de kerk."

13. Onze kerken hebben nu, heden ten dage, dringend behoefte aan predikanten.

14. We weten niet wanneer ons kerkverband één of meer predikanten tegemoet kan zien.

15. We zien dat er in onze kerken momenteel geen gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheden welke artikel 8 van de kerkorde biedt om de weg te openen voor het ambt van predikant voor broeders die daarvoor geschikt zijn.

16. Artikel 8 van de kerkorde bepaalt het volgende inzake de toelating zonder theologische opleiding: "Wie geen theologische opleiding hebben ontvangen, kunnen niet toegelaten worden tot het predikambt, tenzij overtuigend blijkt dat zij bijzondere gaven hebben van godsvrucht, ootmoed, ingetogenheid, verstand, onderscheidingsvermogen en welsprekendheid.

Wanneer zulke personen toelating vragen tot de dienst des Woords, zal de classis hen examineren na toestemming van de particuliere synode. Indien het examen naar het oordeel van de classis gunstig verloopt, zal deze een periode vaststellen waarin zij als proponent mogen voorgaan in de kerken van het classicaal ressort.

Daarna zal de classis verder met hen handelen zoals naar haar oordeel verantwoord is, volgens de generale regeling die daarvoor door de kerken is vastgesteld."

2. Bij het overdenken van bovenstaande feiten zijn de volgende overwegingen bij ons naar voren gekomen:

1. We weten niet wanneer we bekwame predikanten kunnen ontvangen die de kerken kunnen gaan dienen en die een verlichting kunnen betekenen voor het vele werk dat thans rust op de schouders van Ds. De Marie en onze emeritus-predikant Ds. Van Gulp.
2. De kerken behoren zich in te spannen om in de behoefte aan predikanten te voorzien.
3. In de behoefte aan predikanten kan ook voorzien worden door om te zien naar broeders in onze kerken die:

1. reeds de volwassen leeftijd hebben bereikt, en
 2. door zelfstudie zich een goede theologische kennis hebben verworven, en
 3. in de praktijk van ons kerkelijk leven hebben getoond over gaven te beschikken welke aannemelijk maken dat deze broeders geschikt kunnen zijn om het ambt van predikant te kunnen vervullen.
 4. Bij dit omzien naar geschikte broeders kunnen de kerkenraden:
 1. de gemeenteleden inschakelen, en
 2. elkaar bijstaan door elkaar opmerkzaam te maken op geschikt geachte broeders; omdat bij bedoelde broeders:
 - a. de gaven overtuigend aanwezig moeten zijn, en
 - b. we een klein en overzichtelijk kerkverband vormen.
 5. Het kan zijn dat deze broeders een aangepaste begeleiding behoeven om op een verantwoorde wijze te staan naar het ambt van predikant in de weg van artikel 8 van de kerkorde.
 6. De Theologische Universiteit (TUA) te Apeldoorn en het Hersteld Hervormd Seminarie (HHS) komen, gezien hun theologische ligging, niet in aanmerking voor een aangepaste begeleiding omdat deze instituten geen betrouwbare gereformeerde instellingen zijn.
 7. Onze Commissie van Begeleiding heeft de kennis en kunde in huis om broeders te begeleiden naar het ambt van predikant in onze kerken, zodat aangenomen mag worden dat onze Commissie ook de begeleiding kan geven aan de bedoelde broeders om ze op een verantwoorde wijze hun aanvraag te laten doen om in de weg van artikel 8 van de kerkorde te staan naar het ambt van predikant.
 8. Als de kerken erin slagen om geschikte broeders aan te wijzen en bereid te vinden om de weg van artikel 8 van de kerkorde te volgen, kunnen onze kerken op een termijn die enigszins redelijk te overzien is een voorziening verwachten voor de zeer dringende behoefte aan predikanten.
 9. Het heeft de voorkeur dat een onderzoek naar geschikt geachte broeders een breed draagvlak heeft binnen onze kerken en daarom gedragen wordt door een besluit van de Generale Synode.
 10. Gelet op de dringende behoefte aan predikanten behoort gestreefd te worden naar een zo kort mogelijke termijn van omzien naar bekwaam geachte broeders.
3. Naar aanleiding van onze constatering en overwegingen zijn we het onderstaande van oordeel.
 1. De kerken behoren om te zien naar mannen broeders die in de weg van artikel 8 van de kerkorde kunnen staan naar het ambt van predikant.
 2. De kerken behoren de gemeenteleden in te schakelen en elkaar bij te staan in het omzien naar geschikt geachte broeders.
 3. De kerken behoren geschikt geachte broeders te stimuleren om de weg van artikel 8 van de kerkorde te gaan.
 4. De kerken behoren dit op korte termijn te doen, omstreeks binnen drie maanden nadat de Generale Synode daartoe een besluit genomen heeft.
 5. De Commissie van Begeleiding is het aangewezen instituut om te voorzien in een eventueel wenselijk geachte begeleiding.

Tijdens de behandeling zijn de volgende materialen ingebracht:

2. Artikel 8 KO:

Wie geen theologische opleiding hebben ontvangen, kunnen niet toegelaten worden tot het predikambt, tenzij overtuigend blijkt dat zij bijzondere gaven hebben van godsvrucht, ootmoed, ingetogenheid, verstand, onderscheidingsvermogen en welsprekendheid. Wanneer zulke personen toelating vragen tot de dienst des Woords, zal de classis hen examineren na toestemming van de particuliere synode. Indien het examen naar het oordeel van de classis gunstig verloopt, zal deze een periode vaststellen waarin zij als proponent mogen voorgaan in de kerken van het classicaal ressort. Daarna zal de classis verder met hen handelen zoals naar haar oordeel verantwoord is, volgens de generale regeling die daarvoor door de kerken is vastgesteld.

3. BIJLAGE 7 van H. Bouma (bij art. 8 K.O.) Rapporten over „de bijzondere gaven tot het predikambt”

- a. *Rapport over het gebruik maken van het in artikel 8 K. O. bepaalde, uitgebracht aan het „Synodaal Convent van Nederduitsche Gereformeerde Kerken (Doleerende) in Nederland” te Rotterdam 1887 (acta blz. 39-40).*

Naar aanleiding van de vraag of het raadzaam is „om thans op eenigszins uitgebreide schaal gebruik te maken van het bij Art. 8 der Kerkenorde erkende recht der Kerken, om ook ongestudeerde personen *van singuliere gaven* te roepen, en op welke wijze alsdan deze zaak behoort geregeld?”, is het volgende rapport uitgebracht en het daarin vermelde besluit genomen:

De bepaling van art. 8 der Kerkenordering is geen uitvlucht, om in een tijdelijk gemis van leeraren te voorzien, maar een eerbiedigen van Gods vrijmachtige genade, om ook zonder studie aan enkele personen zóó bijzondere gaven van kennis des Woords, van kennis van geestelijke nooden, van toepassing des Woords en van wel-sprekendheid te verleen, dat Hij, buiten alle menschelijke berekening om, dezulken blijkbaar aan Zijne Kerk schonk als getuigen en vertroosters der zielen, van wier aanzij in de Kerken deze alsdan profijt mogen en behooren te trekken. En overmits de Heere in de schenking dezer gaven vrijmachtig is, zoo kan het zijn, dat Hij juist in tijden van gebrek aan lang voorbereide leeraars, Zijne Kerken met zulke personen wil te hulp komen. Zij vallen eigenlijk niet onder de categorie der leeraars, maar meer onder die der profeten des N. Verbonds.

Ook thans hebben onze Kerken alzoo, bij die gebleken behoefte aan Bedienaren des Woords, om te zien, of het den Heere ook liefd heeft ons op deze wijze te hulp te komen. Opdat echter de verlegenheid niet voor singuliere gaven Gods doe aanzien, wat welbezien dien naam niet verdienen zou, zoo spreekt het Convent uit:

1. dat in den regel niemand zich als zoodanig zelf zal kunnen aanmelden;
2. dat alleen zij in aanmerking zullen komen, die eene verkiezing van eenige Kerk hebben;
3. dat, zoo eene Kerk zulk een broeder, als bezittende haars oordeels singuliere gaven, aan de Classis voordraagt, de Classis hem onderzoeken zal:

in de kennis der Heilige Schrift;
in de leerstellige godgeleerdheid;
in de vaderlandsche kerkgeschiedenis;
en in het gereformeerde kerkrecht;

en voorts onderzoekinge zal doen naar zijne gave, om niet slechts eene stichtelijke toespraak te houden, maar om het Woord te bedienen en toe te passen; alsmede naar zijne welsprekendheid. Eindelijk zal de Classis hem een tijd lang in het privé laten proponeeren, en voorts met hem handelen zooals zij bevinden zal stichtelijk te wezen. Dit alles evenwel onder medewerking van twee Synodale Deputaten.

- b. *Rapport, uitspraak en besluit van de „Voorloopige Synode van Nederduitsche Gereformeerde Kerken” te Utrecht 1888 over de vraag, „wat men te verstaan heeft onder „Singuliere gaven”, bedoeld in Art. VIII van de Kerkenordering van Dordrecht” (eerste gedeelte, acta art. 70, blz. 46-48). [Algemeene regel bij verschil tusschen de Classe en Deputaten voor het examen. Regel, bij Art. VIII in acht te nemen door de Kerken en Classen.]*

Bij de behandeling van dit punt in verband met het Praeadvies der Commissie en voorts met hetgeen dienaangaande in het rapport der Deputaten voor het examen opgemerkt is, *spreekt de Synode* omtrent de examina *in het algemeen* uit,

dat, indien Deputati Synodi bij examina, meenen tot afwijzing te moeten adviseeren, en het oordeel der Classe hiervan verschilt, deze zaak door de Classe voor eene Synodale Vergadering behoort gebracht te worden, daar toch anders alle de examina, door zoodanige Classe afgenomen, voor de andere Classen *allen waarborg en waarde verliezen*;

in het bijzonder, wat het examen naar Art. VIII aangaat, wordt het overeenkomstig de beteekenis der uitdrukking in Art. VIII („*indien het de Synode goedvindt*”) noodig geacht, dat de Kerken geene examinatie naar Art. VIII vragen, - veel minder, dat de Classen tot zoodanige examinatie overgaan, - alvorens over deze zaak het oordeel der Deputati Synodi te hebben gezocht, met opgaaf van de gronden, waarop examineering naar Art. VIII voor eenigen persoon gewenscht wordt. Bij verschil tusschen de Deputaten en de Kerken behooren de Kerken het oordeel eener Synodale Vergadering te vragen.

Datum van examen minstens zes weken tevoren mede te deelen.

Ook wordt er op gewezen, dat, wanneer tot examineering door de Classe besloten is, Deputaten *minstens zes weken* tevoren met den dag, waarop eenig examen zal plaats hebben, in kennis behooren gesteld te worden.

Verder besluit der Synode in dezen.

Verder *besluit* de Synode met eene geringe wijziging conform het Praeadvies aldus:
Van actueel belang moet vooral geacht worden het gevraagde in punt 3 der gecombineerde Classen Haarlem en Alkmaar.
Het betreft het geven van eene verklaring van hetgeen de Kerkenorde in Art. VIII verstaat onder „Singuliere gaven”.

Verkeerde toepassing van Art. VIII.

Uit het rapport der Deputaten van het Synodaal Convent voor de Synodale medewerking bij de Classicale toelating tot de bediening des Woords zal U blijken, dat niet zelden voor Singuliere gaven wordt aangezien, wat dit gansch niet is. Steeds dringender wordt de behoefte aan de prediking des Woords gevoeld, en nu tracht men daarin door middel eener verkeerde en betreurenswaardige toepassing van Art. VIII zoo spoedig mogelijk te voorzien. Men acht dan de gave om een stichtelijke toespraak te houden voor de „Singuliere gaven” te moeten houden, in Art. VIII bedoeld.

Heeft schadelijke gevolgen

Het gevolg van zulk een averechtsche toepassing van dit Art. zal ook zijn, dat men in de bediening des Woords vele goede en uitnemende krachten en gaven aan de Gemeente onttrekt, en haar alzoo armer maakt, zoodat eene kleine oogenblikkelijke winst op onberekenbare schade zou komen te staan.

Verwijzing naar Acta Syn. Conv.

Met nadruk wijst daarom Uwe Commissie op het rapport, in deze zaak uitgebracht op en aangenomen door het Synodaal Convent van Rotterdam, en te vinden in de Acta van het Convent, pag. 39 en 40. De bedoeling van Art. VIII wordt daar duidelijk aangegeven, en tevens de juiste weg aangewezen, welke tot onderzoeking naar die „Singuliere gaven” moet worden gevolgd.

Nader toe te lichten in het officieel orgaan

Het zal echter goed zijn, dat Uwe vergadering een deputaat aanwijst, met opdracht, om van het daareven genoemde rapport een duidelijke en eenvoudige en toch niet uitvoerige uiteenzetting te bezorgen, en deze te plaatsen in „De Heraut”, met verzoek aan de andere bladen, welke ons Kerkelijk publiek voorlichten, om dat stuk over te nemen.

Oefenaars aan te stellen door de Classen.

Om dan tegelijk voor het oogenblik eenigermate te voorzien in de behoefte aan prediking des Woords, zou het aan te bevelen zijn, dat de Classen *Oefenaars*, niet voor ééne, maar voor hare gezamenlijke vacante kerken, na behoorlijke onderzoeking aanstelden.

Vereichten om als Oefenaar toegelaten te worden.

Uit dat onderzoek zou dan moeten blijken, dat hij, die als *Oefenaar* begeert te arbeiden, bezit eene

- voldoende kennis *van de Heilige Schrift*;
- van de *leerstellige godgeleerdheid*;
- van de *hedendaagsche ketterijen*;
- van de *beginselen van Kerkrecht*;
- en van de hoofdmomenten uit de *geschiedenis van de Vaderlandsche Kerk*.

Bij het examen naar Art. VIII moet de aanwezigheid van „singuliere gaven" blijken. Wat „singuliere gaven" zijn.

Ten slotte moet er ook bij de Classen ten zeerste op aangedrongen worden, om toch geen personen volgens Art. VIII tot de bediening des Woords toe te laten, van welke bij de onderzoeking niet deugdelijk *gebleken* is, dat de Heere God in Zijn souverain bestel hen op *buitengewone* wijze gaven der geschiktheid tot dit heilig en gewichtig ambt verleend heeft, terwijl Hij die aan anderen *in den gewonen en middellijken* wegschenkt.

(Tweede gedeelte, acta art. 169, blz. 108-114)

Bij de beraadslagingen over de conclusiën van het Rapport over art. VIII K. O. worden verschillende amendementen voorgesteld en aangenomen. Tenslotte wordt het aldus vastgesteld: Rapport aan de Voorloopige Synode van Gereformeerde Kerken in Nederland, zittende te Utrecht.

Aan den ondergeteekende werd, bij besluit van 26 Juni 1888, door Uwe vergadering opgelegd, eene verklaring in schrift te brengen omtrent den zin en de beteekenis van Art. VIII onzer Kerkenordering; eene verklaring, die gewenscht scheen, om, met mijding van het uiteenlopend oordeel, dat thans almeer insloop, een handelen op voet van eenparigheid in de onderscheidene Classen te bevorderen.

Zich naar vermogen van dezen last kwijtende, veroorlooft hij zich U de hiervolgende uiteenzetting aan te bieden.

Het tegenwoordig artikel VIII van onze Kerkenordering dankt zijn oorsprong aan een besluit der Provinciale Synode, die in 1574 te Dordrecht gehouden is. Op deze Synode was uit de Classis van Delft of Dordrecht (uit welke is onzeker, daar van deze twee Classen de Instructiën teloorgingen) een vraag ter tafel gebracht, die op het *proponeeren* betrekking had.

Blijkens den nauwkeurig overgedrukten tekst namelijk der Acta van deze Synode, die Prof. Dr. Rutgers voor de Marnix vereeniging ter perse heeft, en waarvan welwillende inzage gegund wierd, luidt de vraag en desaan gaande genomen besluit (zie p. 140, Ed. Rutgers) van woorde tot woorde aldus:

Aengaende de propositie, Ofmen die gheene die niet ghestudeert en hebben, ende nochtans goet verstandt hebbende begheerich sijn hun tot eenighen Kerckendienst te begheuen, toelaten sal te proponeeren, Is besloten datmen die alleen toelaten sal, inden welcken alle dese dinghen (niet) beuonden en worden, Ten eersten, godsalicheijt ende ootmoedicheijt, Ten tweeden, gaue van welspreeckenheijt, Ten derden, goet verstande ende discretie.

In dezen tekst is blijkbaar een fout. Voor „alleene" moet gelezen worden „gheensins", of wel het volgende „niet" met de hulpnegatie „en" moet uitgelicht. De zin is kennelijk, „dat men slechts dieghene toelaten sal, inden welcken alle dese dinghen bevonden worden".

Van 1574 tot 1619 heeft dit vraagstuk in engeren zin gerust¹, en eerst in de 158e zitting van de Nationale Synode, gehouden te Dordrecht, zijn op 14 Mei 1619 eenige gravamina ter sprake gebracht, waaronder als No. 4 vermeld staat: Gravamina de Idiotarum ad Ministerium verbi promotione². Den daaraanvolgenden dag, in de voormiddagzitting van 15 Mei, hebben toen de onderscheidene Deputatiën haar advies over dit vraagstuk uitgebracht, en is met meerderheid van stemmen door de Synode een besluit genomen, waardoor de inhoud geleverd is voor ons thans nog vigeerend Art. VIII.

Men leest toch in de Postacta (Ed. lat.) het volgende:

„Proposita fuerunt quaedam gravamina. . .

4. De Idiotarum ad Ministerium verbi promonone".

En (de Lat. Postacten zijn niet gepagineerd) voorts iets verder:

„Singula Collegia sententias suas de propositis gravaminibus exposuerunt: fuitque de ijs potioribus suffragijs in hunc modum statutum . . .

IV. Nulli Ludimagistri, opifices, alijque qui linguis, artibus et Theologiae operam in Scholis non dederuni, ad Ministerium verbi sunt promovendi, nisi de ipsorum singularibus donis, pietate, humilitate, modestia, excellenti ingenio, prudentiá, atque etiam eloquentia certam habeamus cognitionem. Quandocunque igitur tales personae promotionem ad Ministerium expetunt, prius à

¹ Zie over wat in dien tusschentijd verhandeld wierd over de studiën, die studten en de dus genaamde Propositiën, Art. 48 en 49 der Kerkenordering van 1578, Art. 14 van die van 1581, Art. 17 en 18 van die van 1586; alsook Art. 37 van de Synodale ordening van 1571 en Art. 19 en 20 van die van 1619.

² Ingezonden vragen over de bevordering van ongeletterde personen tot den Dienst des woords". Idiotae noemde men destijds: niet gestudeerde personen.

*Classe (si Synodo placeat) examinabuntur, et si in examine satisfaciant, justum aliquod tempus in formandis atque habendis sacris concionibus privatim se exercebunt, ac deinceps cum illis agetur, prout aedificationi maximè conducere videbitur. (Art. 8)*³

Van den Latijnschen oorspronkelijken tekst wijkt op meer dan één punt de Hollandsche, niet zeer nauwkeurige, vertaling af. De woorden in Art. VIII, Nederl.: „die niet gestudeerd hebben,” luiden letterlijk: „die op de Scholen niet gestudeerd hebben in de talen, de kunsten en de Godgeleerdheid”; wat wij zeggen zouden: „die geen gymnasiaal onderwijs ontvingen, geen propaedeutisch examen deden en geen candidaten zijn in de Theologie”.

Ten tweede staat voor „*men* verzekerd zij” in het latijn: „totdat *wij* zekere kennis hebben”; waaruit blijkt dat de Synode bedoeld heeft: „de Synode zelve, d.z. de gezamenlijke, aldaar vergaderde Kerken”. Iets, wat tevens den tusschen twee haakjes geplaatsten volzin „indien het de Synode goedvinden mocht” toelicht. Nu toch blijkt, dat de zin hiervan is: Het recht om over de toelating van zulke personen te beslissen staat *aan de Synode*, en slechts voorzoover de Synode oordeelt dit met goed vertrouwen en zonder vreeze voor misbruik aan eenige Classis te kunnen overdragen, zijn de Classen tot toelating van zulke personen bevoegd.

Ten derde is het woordje *prius* uit het oorspronkelijke weggelaten; is de uitdrukking: „si in examine satisfaciant” verzwakt in: „naardat zij hem in 't examen bevindt”; schreef men „een tijd lang”, voor „justum aliquod tempus”; liet men „het prediciën opstellen” (in formandis concionibus) weg; en is „aedificationi maxime conducetur” saamgetrokken in de zwakkere formule: „stichtelijk sal wesen”.

Uit deze korte historische toelichting blijkt, voor wat de oorspronkelijke bedoeling onzer aloude Kerkelijke ordening⁴ betreft het volgende:

1. dat er niet gehandeld wordt van personen, die reeds door een Kerk tot Dienaar des Woords beroepen waren, en als zoodanig aan het onderzoek der Classe zouden onderworpen worden; maar integendeel van personen, die zelve, persoonlijk, bij de kerken aanzoek doen om *beroepbaar gesteld te worden*. Dit volgt uit de woorden: „*Aengaende de Propositiën*” waarmede het vraagstuk in 1574 is ingeleid⁵. Evenzoo uit de uitdrukking, „die begheerich zijn hun tot eenigh en Kerckendienst te begheuen” in 1574, en „qui promotionem ad Ministerium expetunt” in 1619. Als eindelijk ook uit den gestelden regel, dat ze, na in het examen voldaan te hebben, toegelaten zullen worden, niet aanstonds tot het *ambt*, maar nog slechts tot de *propositie*, iets waaronder men verstond het recht om eenige Kerkdienst als krankbezoeker te doen, of ook voor een Kerk op te treden onder toezicht, opdat die Kerk c.q. hen *alsdan eerst* zou kunnen roepen.

Hierin sprak voorzichtigheid. Het ging toch niet aan, de Kerken eerst te goeder trouw iemand te laten roepen, op gevaar af, dat hij later bij onderzoek zou blijken, niet eens voor het ambt in

³ „Voorgesteld zijn eenige vragen ... 4. Over de bevordering van ongestudeerde personen tot het Predikambt”.

„De afzonderlijke Deputatiën hebben haar gevoelen over de ingekomen vragen uiteengezet; en is daarna met meerderheid van stemmen besloten als volgt:

IV. Schoolmeesters, lieden van ambacht, of anderen die niet op scholen in de talen, de vrije kunsten en de Godgeleerdheid gestudeerd hebben, zullen niet tot den Dienst des Woords worden bevorderd, tenzij wij zekere kennis bezitten omtrent hun singuliere gaven: t.w. hun godzaligheid, ootmoedigheid, goed bevattingsvermogen, onderscheidend oordeel en ook omtrent hunne welbespraaktheid. Zoo dikwijls derhalve zulke personen verzoeken mochten, om tot het Predikambt te worden toegelaten, zullen ze voor alle dingen (indien de Synode dit goedvinde) in eene Classis onderzocht worden; en zoo zij bij dit onderzoek voldaan mochten hebben, zullen zij zich een aan te wijzen tijd lang in het opstellen van prediciën en het voordragen daarvan oefenen; en daarna zal over hen besloten worden, naar dit voor de stichting (der kerken) het meest bevorderlijk blijkt.

⁴ In de tekst staat: „vergadering”; maar stellig is bedoeld: „kerkenordering”.

⁵ Propositiën komt van proponeeren, waar later het woord proponent van is afgeleid. Men verstond hieronder het optreden van een niet geordend persoon, onverschillig of hij gestudeerd had of niet, om eene predicatie voor te dragen.

Al naar gelang iemand bij dit „proponeeren”, dat in den regel onder toezicht van één of meer geordende Dienaren geschiedde, (hetzij voor de gemeente, hetzij voor de Classis of voor den Kerkeraad) gunstig uitviel, verleende men zoo iemand dan de bevoegdheid, om als krankbezoeker werkzaam te wezen, hulpdienst in de Classis te doen, of zoo het in alle opzichten gunstig met hem afliep, te staan naar den Dienst des Woords.

aanmerking te kunnen komen. Dit wierp een blaam op zulk een Kerk en zou hard geweest zijn voor de betrokken persoon.

2. blijkt uit deze juistere historische gegevens, dat de gezamenlijke Kerken, en zeer terecht, de bevoegdheid om te beslissen volstrekt niet aan de Classes als zoodanig toekenden, doch dit aan zich hielden, en slechts, voorzoover het onderzoek vertrouwd bleek, het aan eene Classis *opdroegen*.

Ook dit was met beleid geoordeeld. Het liet zich toch denken, dat, om slechts de Generaliteitslanden te noemen, een Classis met zeer weinige Dienaren, en daaronder slechts enkele gestudeerde personen, voorzien was. Kende men nu ook aan zulk een Classis de bevoegdheid toe, om te dezen te handelen, dan stond het gevaar te duchten, dat vooral in zulk een Classis allerlei ongeschikte personen zouden worden toegelaten, en ten slotte schier enkel zulke personen in het predikabt zouden staan. Wie toch zelf op zulk een wijs inkwam, is licht geneigd, de deur voor anderen van zijn soort breed open te zetten.

3. blijkt dat de kerken destijds nimmer duldden, dat zulk een *niet* gestudeerd persoon *met een enkel examen* in het ambt schoof. Men ging voorzichtiger te werk, en stelde *drie* termijnen voor één. *Ten eerste* toch moest zulk een persoon een examen ondergaan. *Ten tweede*, moest hij, zoo dit examen gunstig afliep, een behoorlijken tijd predicatiën in schrift brengen en voordragen onder toezicht. En *ten derde*, zou eerst daarna besloten worden, op welke wijze voor den Dienst der kerken van zijne gaven partij ware te trekken.

4. blijkt dat het examen strekte om te onderzoeken, of er in zulk een persoon waren „singuliere” gaven. Wat van Oldenbarneveldt in de notulen der Staten wierd aangeteekend: „in alles singulier”, toont genoegzaam, hoe men in 1619 dit woord opvatte. Er is een practische geschiktheid, die de meesten slechts verwerven door harde studie en lange oefening, maar die aan anderen eenigermate instinctief geschonken wordt. De Heere onze God is vrij in het verlenen van Zijn gaven. Om een vreemde taal te kunnen spreken, blokt de één jaren lang en brengt het dan nog vaak niet verder dan tot radbraken, terwijl een ander zekere *gave der talen* ontving, en met bijna geen moeite ze vlot spreekt. Zelfs in het spreken van onze moedertaal merkt men dit. Van der Palm miste den moed om een dronk in te stellen, ook al had studie hem tot een onzer welsprekendste redenaars gevormd. Zoo speelt de één op het orgel, nadat lange studie hem bekwaamde, en de ander, met muzikaal gehoor en gevoel toegerust, speelt dezelfde melodie, minder fijn, het is zoo, maar vaak met nog warmer bezieling, *zonder* deze voorstudie. Wat bij de dieren gezien wordt, dat de honingbij zonder studie de hoek en lijn van de raat volkomen zuiver trekt, en de spin haar webbe onberispelijk in de stralen en lijnen weeft, zonder dat van *aanleeren* sprake is, geldt ten deele ook onder menschen. De mensch staat hooger dan het dier, inzooverre hij het vermogen ontving om *kiemen*, die in hem gelegd zijn, door oefening en inspanning te *ontwikkelen*. Maar toch zijn er ook in ieder mensch geschiktheden voor de practijk des levens, die bijna spontaan opkomen; en bij zeer enkelen nu geldt dit ook ten opzichte van *hoogere* geschiktheden. Dit kan in tweeërlei zin voorkomen. Ten eerste doordien er in den persoon *het geniale* zij, waardoor zijn ontwikkeling en kracht *de gewone maat* tebovengaat. Dan is het „singulier” als bij Oldenbarneveldt of Prins Willem of Hugo de Groot. Ofwel, er kan *zonder* het geniale, in hem een spontane ontwikkeling van *bepaalde* gaven binnen de *gewone* maat zijn, en dan heeft men te doen met „singuliere gaven” in den zin van ons artikel.

Nader toegepast: de geschiktheid voor het predikambt wordt in den regel slechts *ontwikkeld* door de langdurige *studie* „der talen, der kunsten en der godgeleerdheid”; en waar ze op die wijs verkregen wordt, is ze juist, fijner en edeler. Maar nu komt het voor, dat *soortgelijke* geschiktheid ook *spontaan* in een mensch uitkomt, *zonder* deze voorafgaande studie, en al is ze dan ook grover, minder harmonisch en van min gekuischten aard, dan mag ze daarom toch niet geheel verworpen. Hieruit volgt dat het onderzoek of examen, waarvan hier sprake is, niet strekt om na te gaan, of iemand ook wellicht een halfslachtiggeleerde vorming bezit, maar om, wetende dat hij *niet* gestudeerd heeft, te onderzoeken, of desniettemin een treflijke *geschiktheid* voor het ambt in hem uitkomt; en dat wel *zulk* een geschiktheid, die niet naar de onberispelijkheid der lijnen en vormen, maar naar de *uitwerking* te beoordeelen zij. Er is dus geen sprake van, om eenige personen half en half op te leiden. Op dat standpunt zou heel het beginsel van ons artikel vervalscht worden. Opleiding komt hier *ganschelijk* niet in aanmerking; eer integendeel moet juist uit het *gemis* aan opleiding bij het *desniettemin* aanwezig zijn van *geschiktheid*, blijken, dat men met een *gave Gods*, op ongewone, d.i. singuliere wijze verleend, te doen heeft.

Zekere opleiding en oefening wordt wel vermeld, edoch *na*, niet voor het examen

5. blijkt, dat het onderzoek loopen moest over drie deelen.

Ten eerste diende onderzocht naar iemands Godzaligheid en ootmoedigheid. Een onderzoek dat natuurlijk plaats greep door het hooren of zoeken van getuigenis. Godzaligheid is hoofdvereischte. Men moest voor zich hebben een „man vol des Heiligen Geestes”. Dit nu moest hier voornamelijk uitkomen in de „ootmoedigheid”, een vrucht des Heiligen Geestes, die hier op den voorgrond *moet* treden, overmits „singuliere gaven” zoo licht een satanische verzoeking tot hoogmoed en zelfinbeelding met zich brengen en alsdan in zichzelf verdorven worden.

Ten tweede moest onderzocht, of er in zulk een persoon een spontane gave van „goet verstandt en discretie” was. Wij zouden zeggen: „een gezond vermogen om de diepere dingen in zich op te nemen, en een helder oordeel, om *waar van valsch* te onderscheiden”. Dit richtte zich in casu op de *uitlegging* en de *toepassing* van het Woord; beide gaven, die voor den Dienst des Woords volstrekt onmisbaar zijn. Bleek nu, dat zulk een persoon, ook zonder talen te kennen of diepere studie te hebben gemaakt, toch gezonden tact en rechtzinnig gevoel bezat, om den zin des Woords te grijpen, en genoegzame menschenkennis en kennis van de gangen der ziel, om het recht gesneden Woord aan de ziel, in haar onderscheiden nooden, toe te dienen, dan mocht geoordeeld, dat hij „goet verstandt” had om het Woord *te vatten*, en „discretie” om het *toe te passen*. Dit nu kwam men alleen te weten door een examen in engeren zin.

En ten derde moest onderzoek gedaan naar zijn singuliere gave van *welsprekendheid*, en zulks niet om te onderzoeken, of het een buitengewoon welsprekend man was; dat toch zijn ook lang niet alle gestudeerde personen; maar wel om te onderzoeken, of hij zijn gedachten in goede orde, helder en juist kon uitdrukken, en zonder hinderlijk dialect of onbeholpenheid met ernst en warmte zóó kon voordragen, dat hij boeide.

6. blijkt, dat, na gunstigen afloop van dit drievoudig onderzoek, alsnu zekere *oefening* aanving, die tevens tot nader onderzoek leiden moest. Deze oefening bestond hierin, dat zulk een persoon allereerst eenigen tijdlang prediciën ging opstellen; deze aan desbevoegden voorlegde; ze na goedkeuring onder toezicht voordroeg; en dat dan eerst zou blijken, of hij werkelijk vatbaar was voor *ontwikkeling* van de in hemonderstelde gave.

De tijd hiervoor te besteden moest *iustum* zijn, d.w.z. langer bij den één, korter bij den ander; doch bij allen lang genoeg, om tot een rijp oordeel over ieders gaven te geraken. En

7. blijkt, dat eerst daarna een eindoordeel wierd opgemaakt, wat in verband met art. VII⁶ in zich sluit, dat met zulk een persoon dan drieërlei kon gebeuren. 1. dat hij generaal voor alle Kerken beroepbaar wierd gesteld; 2. dat hij terug wierd gewezen; of 3. dat hij zonder beroepbaar te worden gesteld nochtans door de Classis gebezigd wierd, als krankbezoeker; om Kerken te vergaderen; of anderszins.

Het standpunt hiermeé door onze Kerken ingenomen, is ongetwijfeld juist gekozen. Hoe weinig men erin 1619 aan dacht, om met de Bediening des Woords de hand te lichten, blijkt wel het best uit den eisch, dien Voetius, medelid der Synode, voor het proponentsexamen stelde, en die hij in zijn *Politica Ecclesiastica*. Vol. IV, p. 77 v. ongeveer aldus omschrijft: Het theologisch examen moet zijn:

1. *praeparatoir*, 2. *peremptoir*.

- I. Aan het *praeparatoir* examen hebben zich allen te onderwerpen, die naar het Predikambt staan, eer hun vergund kan worden in den publieken dienst op te treden. Het is een examen, waardoor ze eerst *beroepbaar verklaard worden* (*eligibiles ad alicuius ecclesiae ministerium declarantur*).

Dit *praeparatoir* examen loopt aldus:

Eerst leggen ze over getuigschriften van de Kerken, waar ze woonden of studeerden, en van de theologische faculteiten. Dan wordt hun opgegeven een predicië op te stellen over een opgegeven tekst, en binnen een bepaalden tijd in enkele dagen. En eerst, nadat ze aan dit stuk voldaan hebben, worden ze toegelaten tot het eigenlijke examen, dat *tweeledig* is: 1. een onderzoek over het Oude en Nieuwe Testament, waarbij ze een hoofdstuk in het Hebreeuwsch en in het Grieksch lezen, vertalen en voor de moeilijke plaatsen uitleggen; en 2. een onderzoek in de Dogmatiek, waarbij ze te leveren hebben, a. een juiste definitie van het gevraagde leerstuk; b. de bewijsplaatsen en de bedenkingen met haar weerlegging; c. te antwoorden hebben op door de

⁶ Bedoeld is, uiteraard, art. 7 K.O. in de oude redactie.

Classis ingebrachte bezwaren; en *d.* op de tegenwerpingen tegen de aangevoerde Schriftuurplaatsen.

II. Tot het *peremptoir* examen worden alleen zij toegelaten, die in het *praeparatoir* slaagden, en alreeds eenigen tijd bezig zijn geweest in het *proponeeren* en *catechiseeren*, en daarna eene roeping naar eene particuliere kerk ontvangen hebben.

Dit verloopt aldus:

1. Houden zij voor de Classis eene predicatie over een vooraf opgegeven tekst, en worden ze door de Classis over deze predicatie nader ondervraagd.
2. Worden ze onderzocht in eenige vraagstukken betreffende de *logica*, de *metaphysica*, de *physica* (over den hemel, de aarde en de ziel) en de *politiek*. De ethiek komt bij het theologisch deel.
3. Worden ze onderzocht in de Dogmatiek, de Ethiek en het Kerkrecht.
4. Wordt de candidaat geëxamineerd in de controversen met de ketterijen.
5. Wordt hij onderzocht in zijn kennis van de Schrift: *a.* wat aangaat bestredene en schijnbaar strijdige Schriftuurplaatsen; *b.* wat aangaat de deelen der Schriftuur waarop de Gereformeerden zich beroepen en die betwist worden; *c.* wat aangaat den inhoud en den samenhang der Bijbelboeken. En
6. Wordt onderzocht of ze de voornaamste *loci classici* in de oorspronkelijke taal kunnen opzeggen, op den *locus* waarbij ze hooren toepassen, en verdedigen tegen de bedenkingen der tegenpartij.

Tot dusver Voetius.

Bovendien was er destijds geen predikanten nood, die tot veel inschikkelijkheid maande. Dit was wel vroeger het geval; toen niet meer. Maar ook al was men voorzien van goede hoogeschole, en ook al waren er genoeg gestudeerde personen beschikbaar, Gods *vrijmacht* mocht niet te na gekomen, en *wezenlijk* singuliere gaven door Hem aan zijn Kerken geschonken, mochten door die Kerken niet gesmoord, begraven of verwaarloosd worden. Verre was van onze vaders de gedachte, om *tweeërlei* soort leeraren in te voeren, heele en kwart geleerden, of personen die *goed gestudeerd* en anderen die zoo wat *gebeunhaasd* hadden. Hun opvatting was een *geestelijke*. Zij zagen op het werk Gods. En hoe hoog ze de studie ook stelden, als het God behaagde *zonder studie* zijn Kerk te verrijken, (ook opdat de mannen der studie niet aan hun studie, in stede van aan Hem de eere zouden geven) dan gingen ze hiervoor uit den weg, en namen dankbaar aan wat de Heere schonk.

Mannen die aldus optraden, beschouwen ze dan ook niet als Oefenaars, d.w.z. *als leden der gemeente, die een stichtelijk woord voor broederen spreken konden*, maar als in het ambt op voet van volkomen *gelijkheid* staande met de gestudeerden.

Vroeger was wél veel misbruik ingeslopen, en in de eerste decennien der Reformatie hadden vele Kerken en Classes vaak zonder veel ernst met deze zaak de hand gelicht, en waren zodoende vele eierzuchtige personen ingedrongen. Dit was misbruik, en in 1574 nam de Prov. Synode van Holland en Zeeland dan ook het besluit, vele van dergelijke personen alsnog te onderzoeken en desnoods *te verwijderen*.

Voor zulk misbruik bestaat altoos gevaar, zoo dikwijls de Kerken tot Reformatie komen. Er is dan aan leeraars gebrek. De Dienst kan niet volledig worden waargenomen. En de kerken, die zelve haar leeraars bezoldigen moeten, neigen tot zuinigheid of zijn vaak geldelijk onmachtig.

Dit brengt dan met zich, dat vooral in zulke tijden art. VIII te hulp wordt geroepen; en dat te recht. Mits van den anderen kant de Kerken zelf bewustheid genoeg blijven bezitten, om het uit te voeren in den geest, waarin het werd opgesteld, en tegen misbruik waken.

In hoeverre nu ook thans soortgelijk misbruik hier of daar reeds een enkel maal in onze Kerken mocht zijn ingeslopen, valt buiten de grenzen van de taak aan den ondergeteekende opgelegd, en zoo bepaalt hij er zich toe, aan uwe vergadering voor te stellen, dat, ten einde de richtige uitvoering van art. VIII (die op het Synodaal Convent, in 1887 binnen Rotterdam gehouden, bij de toenmalig ongeregelde verhoudingen der Kerken onderling, eenige stoornis moest ondergaan) te verzekeren, door U besloten moge worden:

1. dat de Kerken, hoezeer zich in den regel houdende aan den gewonen van God verordenden weg, dat de toegang tot het predikambt alleen opensta na gewone en godgeleerde studiën, niettemin in bijzondere gevallen, waar God de Heere blijkt, langs anderen weg personen voor het predikambt bekwaamd te hebben, zijn vrijmacht hierin wenschen te eeren en Hem te danken voor zijn gaven;

2. dat de beoordeeling, of zulk een geval al dan niet aanwezig zij, aan de *gezamenlijke* Kerken staat, en de particuliere Kerken zulke personen slechts dan kunnen beroepen, zoo ze vooraf door de gezamenlijke Kerken beroepbaar verkaart zijn;
3. dat hiertoe een *praeparatoir* onderzoek of examen geëischt wordt, dat in deze eerste tijden, om eenparigheid te bevorderen, aan twee Classen zal worden opgedragen; zij stellen dit in, in tegenwoordigheid van twee deputati Synodi die des vereischt het recht hebben de zaak te stuiten en voor de eerstvolgende Synode te brengen;
4. dat bij dit onderzoek ook zal moeten blijken, dat een geloovige die zich hiervoor aandient, bevonden is godzalig van leven en ootmoedig van zin; onder de getuigenissen hiervoor over te leggen, zal in geen geval mogen ontbreken het getuigenis van zijn kerkeraad en eventueel van eene Classis, waaronder hij mocht hebben gearbeid. Ten tweede, dat hij „goed verstant” bezitte om recht den zin van Gods Woord te *vatten*, en „discretie” om het *toe te passen*. En ten derde, dat hij zekere gave van welsprekendheid hebbe, die hem bekwaamt om zijn gedachten ordelijk, helder, in goede taal, en op boeiende wijze voor te dragen;
5. dat geloovige broederen, die alzo bevonden worden, aanwijzing zullen ontvangen van een bepaalden tijd, waarin zij eenige predicatiën hebben op te stellen; die door deputaten der Classis te laten beoordeelen; en nu en dan eene dier predicatiën in hun bijzijn voor te dragen;
6. dat, zoo zij blijken hierin met vrucht geslaagd te zijn, na afloop van den gestelden termijn, door de Classis zal worden beslist, of zij al dan niet beroepbaar zullen gesteld worden, en zoo niet, of zij dan toch misschien aan de Kerken voor eenigen hulpdienst kunnen worden aanbevolen;
7. dat, bijaldien zulke beroepbaar gestelde broeders daarna de roeping van eenige kerk mochten ontvangen, de Classis, waaronder deze kerk hoort, hen *peremptoir* onderzoeken zal aangaande hunne rechtzinnigheid en hun wandel, en voorts met name aangaande hunne kennis van: a. de Heilige Schrift; b. de leerstellige Godgeleerdheid; c. de uitlegging en het gebruik van de Wet des Heeren; d. de vaderlandsche kerkgeschiedenis; e. het gereformeerde kerkrecht; terwijl eindelijk eene predicatie over een vooraf opgegeven tekst door hem zal gehouden worden, over welke de Classis hem nader ondervragen zal; En
8. dat dit rapport in zijn geheel ten spoedigste zal worden gepubliceerd in het officieel orgaan der kerken; dat, als de twee Classen bedoeld sub 3. worden aangewezen de Classen van Amsterdam en van Rotterdam; - en eindelijk dat deze beslissing onmiddellijk in werking zal treden.

Met deze voorstellen meent ondergeteekende geheel binnen de grenzen van Art. VIII te zijn gebleven, en slechts eenige nadere aanwijzing te hebben gedaan van den zin, waarin de woorden „singuliere gaven”, „indien het de Synode goedvindt”, en „voorts met hem handelen, zooals zij oordeelen zal, stichtelijk te wezen”, behooren te worden opgevat.

Hierbij behoeft wel nauwelijks herinnerd, dat bij gestudeerde personen althans geen mindere eischen mogen gesteld worden, en dat godzaligheid, ootmoedigheid, goed verstand, discretie en welsprekendheid, ook bij de Candidaten der Godgeleerdheid strengelijk moeten geëischt.

Nooit mag de Dienst des Woords een loopbaan worden, om een levenspositie te verkrijgen. *Gods eere* moet in Christus' Kerken door het ambt gediend worden, en wijl ernstige en langdurige studie hiervoor de geordende weg is (mits die studie ook over eigen leven en welsprekendheid ga), zijn de Kerken slechts dan vrij van dezen geordenden weg af te wijken, zoo werkelijk blijkt, dat God de Heere op singuliere wijze een singulier man aan zijn Kerken schenkt. En hiermede dit diepingrijpend onderwerp aan Uwe overweging aanbevelende, zij U daarbij toegebeden de leiding van den Heiligen Geest.

KUYPER, rapporteur⁷,

c. Rapport inzake de toepassing van artikel 8 K. O., uitgebracht aan de generale synode van Groningen 1946 (acta blz. 285-288, bijlage 41)

Aan de synode waren twee voorstellen aangeboden:

- a. „In verband met het verschil van opvatting inzake de singulierheid van de gaven in art. 8 K.O. genoemd, spreekt de generale synode uit, dat men zich bij examinatie naar art. 8 K.O.

⁷ Bij de samenstelling van dit rapport heeft prof. dr. F. L. Rutgers hulp verleend aan de rapporteur.

Dr. A. Kuyper heeft nog geen gebruik kunnen maken van de naderhand in druk verschenen uitgave van de oude synodale acten door dr. F.L. Rutgers, evenmin als van de door dr. H.H. Kuyper naderhand gepubliceerde Postacta van de synode van Dordrecht. De hierboven weergegeven citaten zijn uit die gedrukte uitgaven overgenomen.

dient te richten op het onderzoek, of de aldaar genoemde gaven of kwaliteiten inderdaad zo bijzonder aanwezig zijn, dat de gaven of geschiktheden tot het predikambt *zonder* wetenschappelijke studie voorhanden zijn”, en:

- b. „Naar aanleiding van het voorstel onder a. aangaande art. 8 K.O. benoemt de generale synode een commissie, om de zaak en betekenis van dit artikel eens grondig te onderzoeken, daar de meningen over deze materie zeer verdeeld zijn, met tijdige toezending van de rapporten aan de kerken”.

Naar aanleiding hiervan werd het volgende rapport uitgebracht: Allereerst wil uw commissie herinneren aan het feit, dat de moeilijkheden bij de toepassing van art. 8 K.O. reeds verschillende keren aanleiding hebben gegeven, dat deze zaak op het agendum van een generale synode werd gebracht. Er werd over gehandeld op de voorlopige synode van de Ned. Geref. Kerken, gehouden te Utrecht 1888 (acta 1890; 2e deel pag. 110), op de generale synoden van Dordrecht 1893 (acta art. 175), Utrecht 1905 (acta art. 96), 's-Gravenhage 1914 (acta art. 108) en Utrecht 1923 (acta art. 39).

De besluiten van 1893 gaven de regels aan, waarnaar het onderzoek geschieden zal. Voorop werd gezet: „De gereformeerde kerken erkennen geen andere weg tot de bediening van het Woord dan die van de theologische studies, behoudens alleen de zeer zeldzame gevallen, waarin, bij hoge uitzondering, de Here, naar zijn vrijmachtig welbehagen, langs andere weg de nodige gaven verleent”.

Volgens deze uitspraak is er dus geen sprake van, dat art. 8 bedoeld is als een middel, om de hand te lichten met de vereisten, waaraan iemand beantwoorden moet, die tot het predikambt zal worden toegelaten. Ook wie naar genoemd artikel van de K.O. tot het ambt van dienaar van het Woord komt, moet aan de gestelde eisen voldoen, moet, zonder dat hij een theologische opleiding gevolgd heeft, b.v. even goed een goede preek kunnen maken als een ander, die wel zijn studies voor het kandidaatsexamen theologie volbracht. De regel is, dat langs de weg van wetenschappelijke studie aan een inrichting voor theologisch hoger onderwijs de gevraagde bekwaamheden voor het predikambt worden verkregen. Maar er zijn uitzonderingen, zoals Hij wil en aan wie het Hem behaagt.

Dat wordt ook op het Convent van 1887 en op de generale synode van 1888 uitgesproken, waarnaar de generale synode van 1914 verwijst. Immers uit de acta van 1887 en 1888 blijkt, dat de kerken toen van oordeel waren, dat „de bepaling van art. 8 K.O. geen uitvlucht is, om in een tijdelijk gemis van leraren te voorzien, maar een eerbiediging van Gods vrijmachtige genade, om ook zonder studie aan enkele personen zó bijzondere gaven van kennis van het Woord en van welsprekendheid te verlenen, dat Hij buiten alle menselijke berekening om, dezulken blijkbaar aan zijn kerk schonk als getuigen en vertroosters van de zielen van wier aanwezigheid in de kerken deze alsdan profijt mogen en behoren te trekken. En overmits de Here in de schenking van deze gaven vrijmachtig is, zo kan het zijn, dat Hij juist in tijden van gebrek aan lang voorbereide leraars zijn kerken met zulke personen wil te hulp komen”.

Wel werd er toen door de Ned. Geref. Kerken ook gewaarschuwd tegen een lichtvaardig openen van genoemde weg. Want tenslotte wordt de eis gesteld: „Opdat echter de verlegenheid niet voor singuliere gaven Gods doe aanzien, wat welbezien die naam niet verdienen zou”, moet een ernstig onderzoek ingesteld worden volgens de bekende bepalingen. En de generale synode van 1923 bepaalt ook, dat wie zonder gestudeerd te hebben tot het predikambt wenst toegelaten te worden, de in art. 8 K.O. genoemde gaven in bijzondere mate bezitten moet.

Trouwens de bepalingen van 1893 laten ook duidelijk uitkomen, dat met de grootste ernst moet worden gewaakt tegen een al te gemakkelijk openen van de deur naar het ambt door middel van art 8 K.O. Want aangaande de vraag, of werkelijk de nodige gaven aanwezig zijn bij degenen, die langs deze weg binnen willen, wordt gezegd:

„Om dit te weten, zal de particuliere synode van hen, die zich hiertoe aanbieden, allereerst de nodige attesten van kerkeraad en classis onderzoeken ten aanzien van de in art 8 K.O. geëiste eigenschappen.

Vervolgens zal zij zelf te dien aanzien nader onderzoeken. Alleen indien de aanwezigheid daarvan boven alle billijke twijfel verheven blijkt, zal zij hen toelaten tot het preparatoir examen”.

Hieruit blijkt, dat er goed onderscheid moet worden gemaakt tussen het onderzoek, of iemand werkelijk singuliere gaven bezit en het examen, dat later volgt na oefening en studie voor hem, aangaande wie de particuliere synode verklaard heeft, dat de gaven, in art. 8 K.O. genoemd, in bijzondere mate bij hem aanwezig zijn.

De bedoeling van eerstgenoemd onderzoek is niet, om te zien, of iemand grote kennis bezit, of iemand heel of half wetenschappelijk ontwikkeld is, maar wel, of hij krachtens een bijzondere gave bezit, wat God gewoonlijk slechts in de weg van langdurige en wetenschappelijke voorbereiding geeft. Prof. dr. H. Bouwman zegt in zijn „Gereformeerd Kerkrecht, 1, blz. 438 e.v.: „Een persoon, die voldoen

kan aan de eisen van art. 8, moet een natuurlijke visie hebben, een diep inzicht in het leven, in het wezen van de dingen, zodat hij intuïtief de grote levensgedachte van de Heilige Schrift kan grijpen. Om die reden is het ook gewenst bij dat onderzoek naar art. 8 K.O. de kandidaat na een korte voorbereiding van b.v. één uur, alleen met behulp van een bijbel met kanttekening, te laten spreken over een tekst als Gen. 21: 14, 1 Sam. 3: 18b, 2 Kron. 12: 12, Jer. 37: 21 en dergelijke. De personen, die een kandidaat naar art. 8 K.O. onderzoeken, moeten dus zelf wel goede mensenkenners zijn, zullen zij het examen naar eis afnemen, en zal het aan de kerkelijke vergaderingen duidelijk worden, dat de kandidaat de gaven, vereist voor een dienaar van het Woord, op bijzondere wijze bezit”.

Uw commissie verstaat volkomen, dat er ten opzichte van de toepassing in de praktijk tal van moeilijkheden zijn. Dat ook die toepassing in het ene ressort even anders wezen kan dan in het andere, is niet te voorkomen. Trouwens in hetzelfde ressort kan de toepassing in het ene en het andere jaar ook wel verschillen. Het is niet mogelijk een zodanige regeling te treffen, dat alle praktische moeilijkheden daardoor worden opgelost.

Prof. dr. H. Bouwman zegt ook (a.w., blz. 439): „Het maken van een brede reeks van bepalingen, om misbruiken op dit punt te voorkomen zal niet tot het rechte doel leiden. Op de generale synode van Utrecht (1905) werd gevraagd, of een particuliere synode gehouden is, zo menigmaal een onderzoek naar art. 8 K.O. en art. 179 van de acta van 1893 gevraagd wordt, dit in te stellen, ook in die gevallen, waarin de broeder, die begeert onderzocht te worden, door haar of door een andere particuliere synode eenmaal of meerdere malen na onderzoek is afgewezen”. De synode antwoordde: „dat elke particuliere synode geheel vrij is en blijft in de beoordeling van de toelating van iemand, die naar art. 8 K.O. wenst onderzocht te worden, en er dus geen reden is, hieromtrent nadere bepalingen te maken”. Hieraan dient nog te worden toegevoegd: dat de bepalingen, die er *zijn*, getrouw moeten worden nageleefd. Het spreekt wel vanzelf, dat de zekerheid van de aanwezigheid van de singuliere gaven van *godsvrucht*, *oetmoed* en *ingetogenheid* meest zal moeten berusten op het getuigenis van de kring, waaruit degene, die zich aanmeldde, voortkomt. Maar de gaven van *welsprekendheid* (wat iets anders is dan welbespraaktheid), van *goed verstand* (bevattingsvermogen) en niet het minst van het vermogen om goed te onderscheiden zullen door het onderzoek van de particuliere synode duidelijk moeten uitkomen. Bij het onderzoek doen naar de gave van het onderscheidingsvermogen zal er bijzondere aandacht aan moeten worden gewijd, dat deze gave dusdanig aanwezig is, dat blijkt, dat de broeder die onderzocht wordt een diep inzicht heeft in de Heilige Schrift, waardoor hij de juiste zin ziet en waarheid van dwaling nauwkeurig kan onderscheiden. Van *al* de in art. 8 K.O. genoemde gaven geldt het, dat de aanwezigheid ervan boven alle billijke twijfel verheven moet blijken.

Uw commissie komt op grond van al het vorenstaande tot de conclusie, dat het niet nodig is, nog eens weer door middel van een commissie te doen overwegen, of er nadere uitspraken betreffende de toepassing van art. 8 K.O. moeten worden gedaan.

Uit de reeks bestaande bepalingen blijkt, dat men zich bij de examinatie naar art. 8 K.O. dient te richten op het onderzoek, of de aldaar genoemde gaven of geschiktheden tot het predikambt *zonder* wetenschappelijke studie voorhanden zijn.

Overweging:

1. In het verzoek van classis N.O. wordt vrij stellig aangenomen dat er op dit moment, nadat ds. De Marie in 2005 in de weg van art. 8 KO predikant is geworden, geen gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid die art. 8 KO geeft. De mogelijkheid van art. 8 is wel bij de kerken onder de aandacht gebracht maar dit lijkt niet verdisconteerd te zijn in het schrijven van DGK Groningen.
2. Uit het door de classis gedane verzoek zou een bepaalde mate van berekening af te leiden kunnen zijn. Hoe hoger de nood, des te meer er op aangedrongen zou moeten worden om de weg van art. 8 KO te gaan. Een berekening die het gevaar loopt om andere criteria te hanteren voor kandidaten naar art. 8, dan dit artikel zelf aangeeft.
3. In het verzoek wordt een termijn gesteld binnen welke tijd de kerkenraden moeten hebben omgezien naar broeders die eventueel naar het ambt van predikant zouden willen staan. Hierdoor dreigt onvoldoende erkend te worden dat art. 8 uitgaat van gaven die door de Here Zelf verleend worden en die Hij op Zijn tijd en wijze uitdeelt en tot uiting doet komen.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit om artikel 8 van de Kerkorde onder de aandacht te brengen van de kerken, met een verwijzing naar het gestelde in de rapporten van 1887, 1888 en 1946 die in de zogenaamde map van Bouma als bijlage bij art. 8 zijn gevoegd. .

Gronden:

1. De bepaling van art. 8 der Kerkenordering mag geen uitvlucht worden, om in een tijdelijk gemis van herders en leraars te voorzien. Het gebruik van deze bepaling zal moeten blijven dienen om Gods vrijmachtige genade te eerbiedigen, dat Hij ook zonder studie aan enkele personen zulke bijzondere gaven van de kennis van Zijn Woord, de kennis van de geestelijke noden, en van de toepassing van Gods Woord en van de welsprekendheid heeft verleend, dat Hij, buiten alle menselijke berekening om, deze personen blijkbaar aan Zijn Kerk schonk als getuigen en vertroosters van de zielen. Hun aanwezigheid in de kerken zal ten behoeve van de kerken tot voordeel mogen en behoren te strekken. (naar rapport 1887)
2. Uit het verleden is gebleken dat niet zelden voor singuliere gaven wordt aangezien, wat dit helemaal niet is. Wanneer steeds dringender de behoefte aan de prediking des Woords wordt gevoeld, heeft men wel door middel van een verkeerde en betreuenswaardige toepassing van art. 8, zo spoedig mogelijk daarin willen voorzien (naar rapport 1888).
3. Het gevolg van zo'n verkeerde toepassing van dit artikel zal kunnen zijn, dat men in de bediening des Woords vele goede en uitnemende krachten en gaven aan de Gemeente onttrekt, en haar zo armer maakt, zodat een kleine directe winst op onberekenbare schade zou komen te staan (naar rapport 1888).

Bespreking:

Door één van de afgevaardigden wordt er op gewezen dat in de map "Kerkorde van de Gereformeerde Kerken in Nederland van H. Bouma v.d.m. in de bijlage bij art. 8 op meerdere plaatsen gewaarschuwd wordt tegen het verkeerd toepassen van art. 8. Daarbij wordt aangegeven dat het niet vanaf de kerken moet komen, maar dat de Here aan broeders de gaven geeft waarmee zij, zij het niet via de normale weg van een studie, predikant kunnen worden. Die gaven zijn dan singuliere gaven die, vooral nu er nood is binnen de kerken door een gebrek aan predikanten, opgemerkt zouden moeten worden door andere broeders of kerkenraden. Anderzijds is het gezien de nood, wel belangrijk om art. 8 van de K.O. op de juiste wijze onder de aandacht van de kerkenraden te brengen.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 47: Presentatie studenten

10-04-2010

De preses verzoekt de deputaten OtdDdW plaats te nemen aan de synodetafel en geeft aan dat er nu twee presentaties zullen volgen van de studenten C. Koster en M. Dijkstra. Daarmee zullen deze de afgevaardigden dienen, zodat zij een beeld krijgen van de voortgang van de beide studenten.

Student C. Koster houdt zijn inleiding over Openbaring 2:1-7, waarna de preses aan de afgevaardigden de gelegenheid geeft tot het stellen van vragen aan broeder Koster. In de eerste plaats wordt aangegeven dat men het een gedegen stuk vind, waarbij de tekst goed gevolgd wordt en ook goed wordt uitgelegd.

Er worden aan broeder Koster een aantal inhoudelijke vragen gesteld, welke hij allemaal op een correcte wijze weet te beantwoorden. Ds. S. de Marie vraagt als lid van de commissie van begeleiding aan broeder Koster of deze in het kort de rode lijn door het betreffende Schriftgedeelte kan aanwijzen. In zijn antwoord geeft broeder Koster aan dat de Here Zijn

gemeente kent, haar kracht geeft en wanneer Hij haar ziet afdwalen ook weer waarschuwt en haar uiteindelijk wijst op het paradijs.

Student M. Dijkstra houdt zijn inleiding over Efeze 4:1-6, waarna de preses aansluitend ook aan de afgevaardigden de mogelijkheid geeft om vragen te stellen aan broeder M. Dijkstra. Ook bij deze student wordt door de afgevaardigden aangegeven dat het duidelijk is en tevens diep is uitgewerkt. Er wordt gevraagd waarom er een eigen vertaling is gegeven. Broeder Dijkstra antwoordt dat zijn vertaling vanuit de grondtekst is opgesteld, die soms verschillende vertalingen toelaat. Ook de verdere vragen worden beantwoord. Ds. S. de Marie wijst op de goede exegetische die broeder Dijkstra in een boeiend betoog heeft laten horen.

Na afloop van de vergadering in comité dankt de preses de broeders Dijkstra en Koster voor hun aandeel in de vergadering en bedankt ook de deputaten voor hun aandeel en aanwezigheid.

Artikel 48: Instelling College van Opleiding

Materiaal:

1. Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords
2. Aanvullend Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords
3. De concept-studiegids d.d. 24 maart 2010
4. Beoordeling van de presentaties van de studenten door ds. Van Gurp
5. Art. 26 van Acta GS Emmen 2009 : *'De synode draagt de Commissie van Begeleiding op ter synodevergadering een mondelinge toelichting te geven met betrekking tot het aanvullende studieprogramma, de studievoortgang van de studenten en de toekomstvisie.'*

Besluit 1:

De synode besluit om een College van Opleiding in te stellen, ter vervanging van de Commissie van Begeleiding.

Gronden:

1. Er is in Nederland op dit moment geen externe opleiding theologie die geschikt is voor de opleiding tot dienaar des Woords in De Gereformeerde Kerken.
2. Binnen de externe opleidingen worden afwijkingen en dwalingen geconstateerd die uitgebreid en fundamenteel zijn en niet alleen maar incidenteel of minimaal.
3. Deze situatie vereist van de kerken een vorm van onderwijs dat in veel gevallen het karakter moet hebben van structurele aanvullende en vervangende opleiding, dat is meer dan van begeleiding met incidentele correctie.
4. Het is van belang de naamgeving van de commissie af te stemmen op haar feitelijke taak

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Bespreking:

De preses verzoekt de deputaten, de broeders M.S. Godschalk en R. ten Have plaats te nemen aan de vergadertafel en heet hen hartelijk welkom. Broeder C.A. Teunis was als afgevaardigde al aanwezig en voegt zich als deputaat bij de twee hiervoor genoemde broeders. In de bespreking wordt aangegeven dat tegen de doelstellingen, zoals die geformuleerd zijn door deputaten en adviseurs, en waar de synode zich over zal moeten uitspreken, in principe geen bezwaren zijn. Benadrukt wordt dat een student aan het eind

van zijn opleiding aan al de punten van de doelstelling zal moeten voldoen en dat hij voor de daarbij behorende tentamina minimaal het cijfer van een 6,0 zal moeten hebben gehaald. De opleiding zal met name een grote bijdrage dienen te hebben in de masterfase (laatste drie jaar), waarbij de praktische onderdelen die in één van de De Gereformeerde Kerken gevolgd zullen worden, worden ondergebracht in de tweede helft van de masterfase.

Desgevraagd geeft broeder M.S. Godschalk aan dat er met de financiële constructie, bewust voor gekozen is dat ds. S. de Marie volledig verbonden blijft aan De Gereformeerde Kerk te Zwolle e.o. De voorziening voor de emeritering blijft zo geheel bij deze kerk. Wanneer ds. De Marie beroepen zou worden door een andere gemeente en dat beroep zou aannemen zal dit in een nieuwe overeenkomst moeten worden opgesteld. M.b.t. de kosten voor de bibliotheek wordt aangegeven dat het karakter van de bibliotheek zal liggen in het aanvullen van wat in de eigen huisbibliotheken van de opleiders/docenten ontbreekt en toch nodig is voor de verdere studie. Het zal daarbij dan meestal gaan om kostbare en/of zeldzame boeken als ook om abonnementen op theologische tijdschriften. De aanschaf van deze boeken en/of tijdschriften zal gecoördineerd worden door de opleider.

Artikel 49: Oprichting bibliotheek ten behoeve van de opleiding

08-05-2010

Materiaal:

Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit 1:

De Generale Synode besluit tot het oprichten en in stand houden van een eigen bibliotheek ten behoeve van de opleiding tot de Dienst des Woords.

Besluit 2:

Deze bibliotheek zal noodzakelijke werken en tijdschriften bevatten, waarvoor - naar het oordeel van de opleider - directe toegankelijkheid nuttig is, en die niet gemakkelijk in een persoonlijke bibliotheek voorhanden zijn.

Besluit 3:

De locatie van deze bibliotheek zal afgestemd moeten worden op de toegankelijkheid voor de opleider, de docenten en de studenten.

Besluit 4:

De Generale Synode stelt het budget voor de bibliotheek op € 2500,- per kalenderjaar.

Gronden:

1. De directe toegankelijkheid van veel theologische werken en tijdschriften is bevorderlijk voor de kwaliteit van het te bieden onderwijs.
2. Het is minder nuttig om werken op te nemen die gemakkelijk voor de persoonlijke bibliotheek van studenten zijn aan te schaffen,
3. Het is minder nuttig om minder relevante werken aan te schaffen die gemakkelijk via universitaire of andere bibliotheken zijn te raadplegen.
4. De opleider is de aangewezen persoon om de selectie van de verzameling vast te stellen.
5. Aanschaf, beheer en huisvesting van documentatie brengen kosten met zich mee.

Bespreking:

Omdat door de synode ook onderzocht wordt of de Stichting het Theologische Boek op termijn kerkelijk ingekaderd kan worden, vraagt een afgevaardigde of de bibliotheek voor de opleiding niet te combineren is met de van de Stichting over te nemen bibliotheek. Door deputaten wordt daarop geantwoord dat de benodigde boeken ter plaatse van de opleider beschikbaar zullen moeten zijn, wat eisen stelt aan de locatie. De huidige locatie van de Stichting in de Krim voldoet in dit opzicht niet. Ook is het zo dat het vooral om abonnementen van theologische tijdschriften zal gaan en om meer zeldzame en specifieke boeken die in principe alleen door studenten en docenten gebruikt zullen worden. Wel zal er naar toe gewerkt worden om de bibliotheken, indien de kerken besluiten om de bibliotheek van de Stichting over te nemen, zo veel als mogelijk te integreren, zodat bijv. de dubbele aanschaf van duurdere boeken voorkomen kan worden.

De besluiten 1, 2, 3 en 4 worden elk afzonderlijk met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 50: Planning College van Opleiding

08-05-2010

Materiaal:

Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit:

Het College van Opleiding geeft tenminste halfjaarlijks een planning van de onderwijsmomenten, de leerstof en het jaarlijks af te nemen examen aan de deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Grond:

Een goede planning bevordert duidelijkheid en zorgvuldigheid van de opleidingsactiviteiten en bevordert een goede afstemming op de totale studiebelasting van de studenten, de opleider en de docenten.

Dit besluit wordt zonder verdere bespreking met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 51: Verplichte eigen opleiding

08-05-2010

Voorstel: De studenten behoren aan de eigen opleiding te voldoen

Materiaal:

Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit 1:

De studenten zijn verplicht zich te houden aan het begeleidings- en opleidingsplan van het College van Opleiding.

Besluit 2:

Zij dienen alle examens van het College met een voldoende te hebben afgelegd alvorens te kunnen worden toegelaten tot het preparatoir examen van de kerken (art. 5 KO).

Een voldoende cijfer is het cijfer 6.0 of hoger.

Grond:

Alleen een voldoende resultaat van de examens van de eigen opleiding biedt voor de kerken een garantie dat de examinandus met goed gevolg een gereformeerde opleiding heeft voltooid.

De besluiten 1 en 2 worden elk afzonderlijk met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 52: Rapport deputaten OtdDdW voorstel: voortgangsgesprek met studenten

08-05-2010

Materiaal:

Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit:

In het jaar waarin de Generale Synode niet bijeenkomt geeft de student mondeling een presentatie aan deputaten over een onderwerp dat van tevoren door de deputaten is aangegeven en dat door de student vooraf schriftelijk bij deputaten wordt ingeleverd. Elk jaar in de periode van maart tot en met mei voeren Deputaten een voortgangsgesprek met elke student afzonderlijk. Na dit gesprek geven deputaten een schriftelijk advies met betrekking tot de voortgang van de studie aan het College van Opleiding en de student.

Gronden:

1. De opleiding tot dienaar des Woords is van belang voor alle kerken gezamenlijk.
2. Vast moet blijven staan dat redelijkerwijs verwacht kan worden dat de student inderdaad op een gereformeerde en verantwoorde manier toewerkt naar het ambt van dienaar des Woords in onze kerken.
3. Het houden van een presentatie geeft de student de gelegenheid zijn visie en kennis uit te dragen, en geeft aan deputaten inzicht in de vorderingen van de student op zijn weg naar het ambt van dienaar des Woords.
4. Uit het voeren van een voortgangsgesprek blijkt de positieve betrokkenheid van de kerken.
5. Een positief voortgangsgesprek is motiverend voor de student.
6. Een voortgangsgesprek dat uitmondt in een advies om de studie te staken voorkomt teleurstellingen in de toekomst.

Na een door een afgevaardigde ingebrachte verduidelijking in de besluittekst wordt het besluit met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 53: Aanpassing regeling studiefinanciëring

08-05-2010

Materiaal:

Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit:

De synode besluit om met ingang van het studieseizoen 2009/2010 de Regeling studiefinanciering theologische studenten-2009, zoals vastgelegd in bijlage C, te gebruiken.

Gronden:

1. De door de synode gegeven instructies aan deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en het College van Opleiding voor de Opleiding tot de Dienst des Woords dienen op correcte wijze in de regeling te zijn verwoord.
2. De verwijzing naar Artikel 3 lid 2 gaat uit van het principe dat de student geen ongewenste studieschuld opbouwt bij derden en is conform de wens van de kerken dat de student geen ongewenste schuld opbouwt bij derden, en dient daarom opgenomen te worden in de regeling.
3. De regeling dient aan te sluiten bij de hedendaagse gebruikte terminologie van de overheid, om geen misverstanden te kunnen laten ontstaan.
4. Het aangeven van maximum bedragen schept helderheid richting studenten.
5. Taalkundige en andere incorrecte formuleringen dienen vermeden te worden.

Bespreking:

Door deputaten wordt aangegeven dat i.v.m. de gewijzigde situatie ten tijde van het aanvullend rapport t.a.v. het rapport in grond 1 de Commissie van Begeleiding moet worden gewijzigd in College van Opleiding.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 54: Instructie voor het College van Opleiding

08-05-2010

Het voorstel voor een instructie voor het College van Opleiding is gebaseerd op de overgang van Begeleiding naar Opleiding zoals bedoeld in hoofdstuk 4 Toekomstvisie.

Materiaal:

Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit 1:

Het College van Opleiding heeft tot taak broeders die zich voorbereiden op het ambt van dienaar des Woords te begeleiden en op te leiden tot gereformeerde dienaren des Woords; via deze weg dienen zij ook de handhaving van de gereformeerde leer in de kerken, welke in alle delen overeenstemt met De Schrift, de zes belijdenisgeschriften van onze kerken en de door de Generale Synode aangenomen kerkorde.

Besluit 2:

Het College richt het onderwijs in zoals de synode heeft besloten. Daarbij geeft zij – afhankelijk van de fase in het opleidingscurriculum - acht op de aard van het eigen onderwijs in verhouding tot de externe opleidingsinstituten, zijnde begeleiding, aanvullende opleiding, dan wel vervangende opleiding.

Besluit 3:

Zij stelt daartoe elk halfjaar een specifiek jaarplan op voor de volgende fasen:

1. de vooropleiding oude talen, met een normtijd van 1 jaar;
2. de bachelorfase, met een normtijd van 3 jaren;
3. de masterfase-I, met een normtijd van 1,5 jaren;
4. de masterfase-II, met een normtijd van 1 tot 2 jaren.

Besluit 4:

In elk specifiek jaarplan worden aangegeven:

1. de leerdoelen;
2. de frequentie van de contacturen;
3. de leerstof en de studielast;
4. de datum c.q. data van de examens met de daarbij behorende examenstof.

Besluit 5:

De opleider is belast met het coördineren van het onderwijs.

Besluit 6:

Het College van Opleiding doet desgewenst een voordracht tot benoeming van een opleider aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Besluit 7:

Het College van Opleiding bepaalt welke aanschaffingen voor de eigen bibliotheek wenselijk zijn. De opleider stuurt daarbij de bibliothecaris aan.

Besluit 8:

Het College van Opleiding stelt zich steeds op de hoogte van de persoonlijke situatie van de betreffende studenten, de voortgang van hun studie en de eventuele problemen die de broeders in hun studie en/of in hun persoonlijke voorbereiding op het ambt van dienaar des Woords ervaren.

Besluit 9:

Het College van Opleiding rapporteert tweemaal per jaar aan de Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

De besluiten 1 t/m 9 worden, omdat al de in de besluiten genoemde zaken al in een eerder stadium aan de orde zijn geweest, zonder verdere bespreking elk afzonderlijk met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 55: Instructie medewerkers aan de Opleiding

08-05-2010

Materiaal:

Aanvullend Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit:

De Generale Synode stelt de onderstaande instructie vast voor de medewerkers aan de Opleiding:

1. Alle medewerkers aan de Opleiding

Alle medewerkers zijn lid van één van De Gereformeerde Kerken in volle rechten en houden zich in leer en leven aan de Heilige Schrift, de Apostolische Geloofsbelijdenis, de Geloofsbelijdenis van Nicea, de Geloofsbelijdenis van Athanasius, de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels en eveneens aan de kerkorde van De Gereformeerde Kerken.

2. De opleider

- 2.1. De opleider verplicht zich om de navolgende werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de Opleiding:
 1. Het inrichten van de opleiding en de daarbij behorende studiegids.
 2. Het aansturen van de docenten, opleidingsmedewerker en overige medewerkers.
 3. Het aansturen van de bibliothecaris voor de bibliotheek van de Opleiding
 4. Het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten waarbij de opleider bevoegd is om in alle vakken te doceren.
 5. Alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding met uitzondering van de taken die bij de kerken of deputaten liggen.
- 2.2. Het minimaal tweemaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met Deputaten.
- 2.3. Het minimaal eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met elke docent en opleidingsmedewerker.
- 2.4. Het toestaan dat Deputaten het onderwijs kunnen bijwonen en er volledig aan meewerken om inzicht te geven aan de werkzaamheden en voorbereidingen die door de onderwijsgevende worden uitgevoerd in het kader van de opleiding.
- 2.5. Klachten behoren met redenen omkleed kenbaar gemaakt te worden aan Deputaten.

3. De docent

- 3.1. De docent verplicht zich om onder leiding van de opleider de navolgende werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de Opleiding:
 1. Het mede inrichten van de opleiding en de daarbij behorende studiegids in samenwerking met de opleider.
 2. Alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding met uitzondering van de taken die bij de kerken of deputaten liggen
- 3.2. Het minimaal eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider.
- 3.3. Het minimaal eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider en deputaten tezamen.
- 3.4. Het toestaan dat Deputaten het onderwijs kunnen bijwonen en er volledig aan meewerken om inzicht te geven aan de werkzaamheden en voorbereidingen die door de onderwijsgevende worden uitgevoerd in het kader van de opleiding.
- 3.5. Klachten dienen met redenen omkleed kenbaar gemaakt te worden aan de opleider.

4. Docent br. T.L. Bruinius

Het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten in de navolgende vakken:

- 4.1. Kerkgeschiedenis.
- 4.2. Vakken die door de opleider worden aangegeven.

5. Docent br. A. van Egmond

Het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten in de navolgende vakken:

- 5.1. Kerkrecht.
- 5.2. Catechetiek.
- 5.3. Vakken die door de opleider worden aangegeven.

6. Docent Ds. P. van Gorp

Het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten in de navolgende vakken:

- 6.1. Historia revelationis Oude Testament.
- 6.2. Historia revelationis Nieuwe Testament.
- 6.3. Exegese Oude Testament.
- 6.4. Exegese Nieuwe Testament.
- 6.5. Homiletiek.
- 6.6. Evangelistiek en Missiologie.
- 6.7. Vakken die door de opleider worden aangegeven.

7. De opleidingsmedewerker Drs. A.J. Koekkoek

De opleidingsmedewerker zal onder leiding van de opleider de navolgende werkzaamheden verrichten ten behoeve van de Opleiding:

- 7.1. Het opstellen van een syllabus over de Vrijmaking van 2003/2004.
- 7.2. Het opstellen van ander studiemateriaal in overleg met de opleider.
- 7.3. Alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding met uitzondering van de taken die bij de kerken of deputaten liggen.

8. Overige medewerker

De overige medewerker verplicht zich om onder leiding van de opleider de werkzaamheden te verrichten die passen bij de functie welke is overeengekomen om te verrichten.

Grond:

Een vastlegging van de verdeling van de werkzaamheden komt ten dienste van een goede samenwerking.

Bespreking:

Omdat in het besluit in punt 1 niet gesproken wordt over het lid zijn van één van De Gereformeerde Kerken wordt dit alsnog door deputaten aangegeven.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 56: Aanwijzing van een Classis i.v.m. controle van de boeken deputaten

08-05-2010

Materiaal:

Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit:

De Generale Synode wijst voor het controleren van de boeken van de penningmeester de Classis Noord-Oost aan, die uit haar midden een kerk aanwijst die de boeken zal controleren voor de boekjaren 2009 en 2010.

Gronden:

1. De opleiding en de bibliotheek zijn van de kerken.
2. In de controle van de financiën komt de betrokkenheid van de kerken mede tot uiting.
3. Afwisseling in de controle werkt mee aan versteviging van het draagvlak binnen de kerken en objectiviteit van de controle
4. In de periode 2007-2008 zijn de boeken gecontroleerd door een kerk uit de Classis Zuid-West.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 57: Decharge voor de Commissie van Begeleiding

08-05-2010

Materiaal:

Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit:

De Generale Synode geeft onder grote dank decharge aan de leden van de Commissie van Begeleiding omtrent het gegeven onderwijs.

Grond:

Het door de Commissie van Begeleiding gegeven onderwijs stemt overeen met de instructie.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider, broeder T.L. Bruinius, die lid was van de betreffende commissie en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 58: Spreekconsent

08-05-2010

Materiaal:

Aanvullend Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit:

De Generale Synode geeft aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en de adviseurs van deputaten de opdracht om deze Generale Synode te dienen met een voorstel in verband met het verlenen van spreekconsent aan een student in de Masterfase II.

Grond:

Na bespreking ter synode kan een voorstel gemaakt worden dat overeenstemt met de behoefte van de kerken en het gevoelen van de synode.

Bespreking:

Door een afgevaardigde wordt gevraagd om het voorstel m.b.t. het afgeven van een spreekconsent aan een student door een classis of synode aan te laten sluiten op het nog te behandelen verslag van deputaten onderzoek synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993, waarin ook besluiten betreffende het spreekconsent aan de orde komen.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 59: Tweede Aanv. Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords, Spreekconsent

11-09-2010

Voorstel 5.25 : Aanvullend besluit Spreekconsent

Materiaal:

De Generale Synode van Emmen heeft in haar zitting van 8 mei 2010 het volgende besloten:

Besluit:

De Generale Synode geeft aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en de adviseurs van deputaten de opdracht om deze Generale Synode te dienen met een voorstel in verband met het verlenen van spreekconsent aan een student in de Masterfase II.

Grond:

Na bespreking ter synode kan een voorstel gemaakt worden dat overeenstemt met de behoefte van de kerken en het gevoelen van de synode.

Overwegingen:

1. In het verleden hebben diverse synodes besluiten genomen ten aanzien van het spreekconsent. Bij een voorstel hieromtrent behoort er ook samenhang te zijn met het verslag van de deputaten Onderzoek Synodebesluiten Ommen 1993- Zuidhorn 2002, m.b.t. tot de synodebesluiten over het verlenen van spreekconsent.
2. In de Kerken bestaan besluiten m.b.t. het toegestane spreekconsent. Deze gaan terug op de GS Amsterdam 1908 en GS Den Haag 1914. Deze zijn laatstelijk gehandhaafd op GS Ommen 1993 (art. 45) en GS Berkel en Rodenrijs 1996 (art. 58)
3. De besluiten rond het spreekconsent en de eventuele buitenwerkingstelling ervan, waren gericht op de nood van de kerken, niet op het nut voor de student (GS Berkel en Rodenrijs 1996, art. 58, besluit 2, grond 2.)
4. Om het spreekconsent een andere basis te geven, nl. het nut voor de studenten in het kader ook van de huidige kerkelijke situatie, kan dit alleen in de weg van revisie van het besluit van GS Amsterdam 1908, en GS Den Haag 1914, tot stand komen (GS Berkel en Rodenrijs 1996, art. 58, besluit 2, grond 3.)
5. In de huidige kerkelijke situatie sinds de Vrijmaking van 2003 bestaat er met slechts één predikant in actieve dienst een tekort aan predikanten.
6. De kerken beschikken sinds de Vrijmaking van 2003 niet over een eigen Theologische Universiteit, maar sinds 2010 wel over een eigen Opleiding tot de dienst des Woords,
7. De inrichting van deze opleiding heeft als onderdeel een uitgebreide gemeentestage van drie maanden in één van de kerken onder leiding van een predikant-mentor. Verbonden aan deze stage is ook het maken en houden van drie preekvoorstellen vereist, die als stichtelijk woord in erediensten dienen te worden gehouden in de voor de stage aangewezen gemeente.
8. Er zal daarbij zoveel mogelijk moeten worden gewaarborgd dat tijdens de eredienst naar de kerkelijke orde van dienst gehandeld en naar Gods Woord gesproken wordt. Daartoe dienen een aantal toelatingseisen te worden gesteld, voordat de student deze gemeentestage in de laatste maanden van de masterfase kan volgen.
9. Daarnaast zal moeten worden vereist dat begeleiding bij de voorbereiding van en nader toezicht op de leiding van de erediensten en het daarbij te spreken stichtelijk woord in handen is van de aangewezen predikant-mentor.
10. Indien dit in verband met bestaande nood door de kerken gewenst wordt, kan een student na een met goed gevolg doorlopen gemeentestage, nog voor maximaal één jaar beschikbaar zijn om, buiten het directe kader van zijn opleiding, spreekconsent te verkrijgen. Zulks met inachtneming van de bij overweging 2 genoemde synodebesluiten.

Besluit 1:

De Generale Synode te Emmen van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009, spreekt uit dat alleen in het kader van de opleiding tot de dienst des Woords en de daaraan verbonden voorwaarden, de besluiten van de GS Amsterdam 1908 (art. 60) en GS Den Haag 1914 (art. 77 sub c.) m.b.t. het spreekconsent vervallen zijn verklaard; voor omstandigheden buiten het kader van de opleiding, blijven zij echter geldig.

Besluit 2:

De Generale Synode te Emmen van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009, spreekt uit dat door de kerkenraad alleen spreekconsent in het kader van de opleiding tot de dienst des Woords kan worden verleend aan een theologisch student, indien hij voldoet aan de in de studiegids van de opleiding gestelde voorwaarden.

Gronden:

1. Voor het leiden van een eredienst en het spreken van een stichtelijk woord erin, moet vaststaan dat de betrokken student beschikt over de daartoe vereiste kennis en kunde.

2. Ook zal hierbij een zorgvuldige supervisie van de student gewaarborgd moeten zijn
3. De kerkenraad, waar de gemeentestage wordt gevolgd, dient te beslissen over het verlenen van het daartoe benodigde spreekconsent.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen. Deputaat broeder C.A. Teunis blijft buiten stemming.

Artikel 60: Klachtenregeling

08-05-2010

Materiaal:

Aanvullend Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit:

De Generale Synode geeft aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en de adviseurs van deputaten de opdracht om deze Generale Synode te dienen met een voorstel voor een klachtenregeling welke gebruikt zal worden in verband met de Opleiding tot de Dienst des Woords.

In deze regeling behoort ook te zijn opgenomen de mogelijkheid van schorsing van één van de medewerkers aan de Opleiding tot de Dienst des Woords.

Grond:

Na bespreking ter synode kan een voorstel gemaakt worden dat overeenstemt met de behoefte van de kerken en het gevoel van de synode.

Bespreking:

Deputaten willen graag aanwijzingen vernemen die zij kunnen verwerken in een zo volledig mogelijk voorstel voor klachtenprocedures. Daarop wordt de vraag gesteld wie tot schorsen van een docent zal moeten overgaan, in het geval dat deze zich in leer of leven misgaat door in de lessen ongereformeerde theorieën of inzichten uit te dragen; met name dient deze vraagstelling te worden uitgewerkt voor de situatie tussen twee synodes in. Gesproken wordt over verschillende mogelijke opties hiervoor. Deputaten nemen het mee in hun voorstel.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 61: Bijzondere of Vervroegde Generale Synode

08-05-2010

Materiaal:

Aanvullend Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit:

Deputaten zijn gerechtigd tot het doen van een verzoek aan alle kerken van het kerkverband om een bijzondere of vervroegde Generale synode bijeen te roepen indien de voortgang van de Opleiding dat noodzakelijk maakt of indien een opleider benoemd moet worden in de tijd gelegen tussen twee generale synodes.

Grond:

Deputaten zijn verantwoordelijk voor een zo goed mogelijke voortgang van de werkzaamheden ten dienste van de opleiding, dat kan tot gevolg hebben dat tussentijds een generale synode een uitspraak moet doen in verband met de voortgang van de opleiding.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 62: Aanvulling van de instructie van deputaten OtdDdW

08-05-2010

Voorstel:

Materiaal:

Aanvullend Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

5.24: Voorstel: Aanvulling van de instructie van deputaten

Besluit:

De Generale Synode geeft aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en de adviseurs van deputaten de opdracht om deze Generale Synode te dienen met een voorstel tot aanpassing van de instructie van deputaten en/of College van opleiding en/of medewerkers waarin de besluiten verwerkt zijn die niet in de huidige voorstellen zijn opgenomen.

Grond:

Alle uit te voeren activiteiten behoren in een instructie een geëigende plaats te hebben.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit om dit betreffende voorstel 5.24 te laten vervallen en het moderamen de opdracht te geven om een voorstel te doen voor de instructies aan deputaten zoals verwoord is in voorstel 5.14 van het oorspronkelijke rapport.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Bij het stemmen blijven ds. De Marie als opleider en broeder C.A. Teunis als deputaat buiten stemming.

Artikel 63: Begroting 2010 en Exploitatieoverzicht deputaten OtdDdW

08-05-2010

Materiaal:

Aanvullend Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Bespreking:

Deputaten geven aan dat het zeer verheugend was dat de redactie van De Bazuin hen de mogelijkheid heeft gegeven om advertenties te mogen plaatsen met daarin de oproep om het deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woords te ondersteunen. Daaraan is vaak gehoor gegeven en deputaten hopen dat zij die mogelijkheid mogen behouden. Ze hopen dat zo de financiële ondersteuning nog zal kunnen groeien of in ieder geval stabiliseren, omdat de uitgaven van de opleiding naar verwachting zullen oplopen als gevolg van de nieuwe inrichting De hogere uitgaven hangen samen met het feit dat een deel van het traktement van ds. De Marie als ook de vergoedingen aan de docenten voor rekening van het deputaatschap zullen komen. Tevens zullen de kosten van de eigen bibliotheek daarin verdisconteerd worden. De besproken begroting met het exploitatieoverzicht zullen naar de kerkenraden verzonden worden. Na deze bespreking spreekt de preses namens de

afgevaardigden zijn grote dank uit aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords voor het vele en goede werk dat zij hebben mogen verrichten.

Artikel 64: Kerkelijke examens

11-09-2010

F.1. OPLEIDING: Kerkelijke examens

F.1.1. Materiaal

Generale Synode Ommen 1993, artikel 25
Generale Synode Berkel & Rodenrijs 1996, artikel 31
Generale Synode Leusden 1999, artikel 27
Generale Synode Mariënberg 2005, artikel 25 (K)

F.1.2. Overweging

F.1.2.1. M.b.t. GS Ommen 1993, art 25.

Er is geen aanleiding om te twifelen aan de juistheid van het oordeel van GS Ommen 1993 dat het ingediende verzoek tot revisie van de regels voor kerkelijke examens onvoldoende onderbouwd was.

F.1.2.2. M.b.t. GS Berkel en Rodenrijs 1996, art. 31.

- a. Door GS Mariënberg 2005 (art. 25, K) is besloten dat het besluit art. 28 van GS Leusden is vervallen. Daardoor is de regeling voor kerkelijke examens zoals vastgelegd door de GS Rotterdam-Delfshaven 1964-1965 van kracht gebleven.
- b. De huidige kerkelijke situatie in De Gereformeerde Kerken is zodanig veranderd dat nu voor het preparatoir examen geen classis momenteel extra belast wordt vanwege de woonplaats van de examinandus.
- c. Het is wenselijk dat in de regeling nadere definities en criteria worden aangebracht m.b.t. de te examineren onderdelen (grond 3 van besluit 1)
- d. Gezien de veranderde kerkelijke situatie m.b.t. de theologische opleiding en vorming, waarbij de kerken geen eigen opleiding hebben, is het wenselijk de regeling dienovereenkomstig aan te passen.

F.1.2.3. M.b.t. GS Leusden 1999, art. 27.

Een verzoek aan de synode dient in de kerkelijke weg aan de orde gesteld te worden.

F.1.3. Besluiten

F.1.3.1. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de besluiten van de GS Ommen 1993 (art. 25) en GS Leusden 1999 (art. 27) betreffende kerkelijke examens, gehandhaafd dienen te blijven en dat de kerken daaraan gebonden zijn.

F.1.3.2. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat het besluit van de GS Berkel & Rodenrijs 1996 (art. 31) betreffende de aanpassing van de regeling voor kerkelijke examens, vervallen is en dat dus de kerken daaraan niet meer gebonden zijn.

F.1.4. Gronden

F.1.4.1. M.b.t. besluit F.1.3.1: Beide synoden hebben terecht gewezen op de correcte kerkelijke weg

F.1.4.2. M.b.t. besluit F.1.3.2.

- a. De regeling zoals vastgelegd door GS Rotterdam-Delfshaven 1964-1965 biedt een goede basis voor een zorgvuldige toetsing van de kandidaat, hoewel nadere

specificering van onderdelen ten goede kan komen aan de kwaliteit van de examens.

- b. GS Mariëenberg 2005/2006 heeft de aanpassingen van deze regeling voorgesteld door de benoemde deputaten en vastgelegd door GS Leusden 1999, om principiële gronden afgewezen.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 65: Studiefinanciering

11-09-2010

F.2. OPLEIDING: Studiefinanciering

F.2.1. Materiaal

Generale Synode Ommen 1993, artikel 26, 27, 28
Generale Synode Berkel & Rodenrijs 1996, artikel 32
Generale Synode Leusden 1999, artikel 31
Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, artikel 111
Generale Synode Mariëenberg 2005, artikel 29
Generale Synode Zwolle 2007, artikel 56

F.2.2. Overweging

- F.2.2.1. De kerken zijn conform art. 19 KO verantwoordelijk voor een adequate studiefinanciering van de student.
- F.2.2.2. De regeling studiefinanciering dient telkens te worden aangepast aan veranderingen in de wetgeving en aan de huidige kerkelijke situatie m.b.t. het toezicht op en de begeleiding van de studenten.
- F.2.2.3. GS Berkel en Rodenrijs 1966 besloot (art. 32, besluit 2) het besluit van de Generale Synode van Arnhem 1981, Acta art. 70 (besluit 1-3 en 5), vervallen te verklaren. Als reden daarvoor werd aangevoerd dat de eer en de verantwoordelijkheid van de kerk m.b.t. het onderhoud van de studenten, niet hoeft te betekenen dat de financiële mogelijkheden die de overheid biedt, terzijde worden geschoven. Bovendien had wijziging in de wet op de studiefinanciering tot gevolg gehad, dat er geen eis meer was dat aanvaarding van een beurs van overheidswege het aangaan van een rentedragende lening vereiste. Zodoende gold niet langer het bezwaar dat het aanvaarden van studiefinanciering zou leiden tot een ongewenste schuldverhouding tussen predikant en overheid.

F.2.3. Besluit:

- F.2.3.1. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat besluit 2 van art. 32 van GS Berkel & Rodenrijs 1996 m.b.t. de studiefinanciering gehandhaafd blijft en dat de kerken daaraan gebonden zijn.
- F.2.3.2. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat van de andere genoemde besluiten van de GS Ommen 1993 (art. 26,27,28), GS Berkel & Rodenrijs 1996 (art. 32, besluit 1 en 3), GS Leusden 1999 (art. 31) en GS Zuidhorn 2002/2003 (art. 111) die betrekking hebben op de uitvoering van de studiefinanciering, om praktische redenen vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet meer gebonden zijn.

F.2.4. Gronden:

- F.2.4.1. (M.b.t. besluit F.2.3.1.) Er is geen goede reden om af te zien van het aanvaarden

van studiefinanciering van overheidswege, zolang dit niet leidt tot overheidsinmenging m.b.t. de opleiding en/of tot een ongewenste schuldverhouding tussen predikant en overheid.

F.2.4.2. (M.b.t. besluit F.2.3.2.)

- a. De kerken hebben sinds GS Mariënborg 2005 en GS Zwolle 2007 een nieuwe studiefinancieringsregeling conform art. 19 K.O., die is aangepast aan de gewijzigde omstandigheden van de kerken na de vrijmaking van 2003/2004 en de wijzigingen m.b.t. de wettelijke regeling van studiefinanciering van overheidswege.
- b. De besluiten die op de diverse synoden tussen 1993 en 2002 zijn genomen, zijn m.b.t. hun praktische uitvoerbaarheid niet meer relevant vanwege de nieuwe ontwikkelingen.
- c. Deze besluiten bevatten wel elementen die van nut kunnen zijn bij het vaststellen van de huidige regelingen.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 66: Tweede Aanv. Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords, Toezicht op de Opleiding

11-09-2010

Voorstel 5.26: Aanvullend besluit voor het toezicht houden op de Opleiding door het deputaatschap

Materiaal:

De Generale Synode van Emmen heeft in haar zitting van 8 mei 2010 het volgende besloten:

Besluit:

De Generale Synode geeft aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en de adviseurs van deputaten de opdracht om deze Generale Synode te dienen met een voorstel voor een klachtenregeling welke gebruikt zal worden in verband met de Opleiding.

In deze regeling behoort ook te zijn opgenomen de mogelijkheid van schorsing van één van de medewerkers aan de Opleiding.

Grond:

Na bespreking ter synode kan een voorstel gemaakt worden dat overeenstemt met de behoefte van de kerken en het gevoelen van de synode.

Overwegingen:

1. Duidelijkheid bij het houden van toezicht op de Opleiding bevordert de samenwerking en het realiseren van de doelstelling.
2. Het toezicht op de Opleiding en de medewerkers heeft tot doel dat de Opleiding getrouw is aan Schrift, belijdenis en kerkenorde en dat afdwaling hiervan voorkomen wordt.
3. Alle toezichthoudende werkzaamheden bij de Opleiding in één hand bewerkt een zo snel en efficiënt mogelijk werken.
4. Een ondertekeningformulier voor deputaten is wenselijk in verband met het afleggen van verantwoording van hun activiteiten aan de Generale Synode.
5. Een ondertekeningformulier voor de leden van het college van Opleiding is van belang in verband met het handhaven van het Schriftuurlijk zijn en houden van de Opleiding en is overeenkomstig artikel 53 van de K.O.

Besluit 1:

De Generale Synode hanteert de 'Voorlopige regeling voor het toezicht houden door het deputaatschap'.

Besluit 2:

De Generale Synode geeft aan het deputaatschap de opdracht om volgende Generale Synode te dienen met een concept voor een definitieve regeling voor het toezicht houden door het deputaatschap.

Besluit 3:

De Generale Synode besluit het 'Ondertekeningformulier voor deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords' te gebruiken.

Besluit 4:

De Generale Synode besluit het 'Ondertekeningformulier voor medewerkers van het College van Opleiding' te gebruiken.

Gronden:

1. De deputaten hebben al diverse toezichthoudende taken, zoals het bijwonen van colleges, gesprekken voeren met opleider, docenten en opleidingsmedewerkers, alsmede met studenten.
2. De deputaten hadden in het verleden deze taak ook.
3. De procedure, op de voorgestelde wijze, is eenvoudig en transparant en de taken en bevoegdheden worden bij elkaar gehouden.
4. De deputaten en/of de generale synode kunnen handelend optreden, wanneer opleider en/of docenten en/of opleidingsmedewerkers zich in enigerlei opzicht misgaan.
5. De deputaten, opleider, docenten en opleidingmedewerkers zijn gebonden aan de Schrift en de belijdenis op grond van hun handtekening onder het ondertekeningformulier en dienen hieraan gehouden te worden, conform artikel 53 KO.
6. Het ontwerpen van een definitieve regeling voor het deputaatschap vergt de nodige tijd en zorgvuldigheid.

Bespreking:

De 'voorlopige regeling voor het toezicht houden door het deputaatschap' zal in een later verband opgenomen worden in het statuut. Dit statuut moet echter nog geschreven worden en dienaangaande wordt er gesproken van een voorlopige regeling. Het ligt in de bedoeling dat het t.z.t. één geheel gaat vormen, dat als concept aan de volgende synode zal worden aangeboden.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen. Deputaat broeder C.A. Teunis blijft buiten stemming.

Artikel 67: Aanv. Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst de Woords, Bijzondere of vervroegde Generale Synode

11-09-2010

Voorstel 5.27: Laten vervallen van Besluit 5.22 van de GS Emmen

Materiaal:

1. De Generale Synode van Emmen heeft in haar zitting van 8 mei 2010 het volgende besloten:
Besluit:
Deputaten zijn gerechtigd tot het doen van een verzoek aan alle kerken om een bijzondere of vervroegde Generale Synode bijeen te roepen indien de voortgang van de Opleiding dat noodzakelijk maakt of indien een opleider benoemd moet worden in de tijd gelegen tussen twee generale synodes.
Grond:
Deputaten zijn verantwoordelijk voor een zo goed mogelijke voortgang van de werkzaamheden ten dienste van de opleiding, dat kan tot gevolg hebben dat tussentijds een generale synode een uitspraak moet doen in verband met de voortgang van de opleiding.
2. Het besluit van de Generale Synode van Arnhem 1981

Het laatste genomen besluit met betrekking tot de tussentijdse benoeming van een docent is genomen door de Generale Synode van Arnhem 1981 en luidt als volgt:

Benoemingsprocedure voor docenten aan de Theologische Universiteit

1. Wanneer voorzien kan worden dat een vacature zich zal voordoen binnen anderhalf jaar na de openingsdatum van een generale synode, zal deze synode de benoeming verrichten.
In dit geval zal de zaak van de benoeming op de ontwerpagenda van de generale synode worden geplaatst.
2. Wanneer een vacature zich voordoet op een later tijdstip dan onder 1 genoemd, of wanneer een onverwachte vacature ontstaat op een tijdstip dat er geen generale synode vergadert, zal een tussentijdse synode worden samengeroepen, indien de deputaten-curatoren van de Theologische Universiteit, na advies van de senaat, die noodzakelijk achten.
3. De deputaten-curatoren zijn in zulk een situatie gemachtigd de kerk die met de samenroeping van de generale synode is belast te verzoeken zo spoedig als mogelijk is en in ieder geval binnen vier maanden een tussentijdse synode bijeen te doen komen om over de vervulling van de vacature te beslissen.
De samenroepende kerk voor de eerstkomende generale synode zal in zulk een geval aan het verzoek van de deputaten-curatoren aanstonds - zonder advies van de particuliere synode overeenkomstig artikel 46 K.O. - voldoen en hiervan mededeling doen aan de kerken.
(Arnhem 1981, artikel 116).

Overwegingen:

1. Artikel 33 KO bepaalt onder meer dat een eenmaal afgehandelde zaak niet opnieuw aan de orde moet worden gesteld, tenzij men van mening is dat wijziging noodzakelijk is.
2. De regeling van de GS Arnhem 1981 maakt de kerken slagvaardig als dit nodig is in verband met de voortgang van de Opleiding.
3. Een ten onrechte genomen besluit behoort te worden terug genomen.

Besluit:

De Generale Synode neemt het besluit, dat het op 8 mei 2010 genomen besluit inzake het bijeenkomen van een vervroegde of bijzondere Generale Synode vervallen is.

Gronden:

1. Deputaten zijn verantwoordelijk voor een zo goed mogelijke voortgang van de werkzaamheden ten dienste van de opleiding, dat kan tot gevolg hebben dat tussentijds een Generale Synode een uitspraak moet doen in verband met de voortgang van de opleiding.
2. De Generale Synode van Arnhem 1981 heeft inzake het samenroepen van een tussentijdse synode een regeling getroffen en gezien de huidige situatie is er geen noodzaak om dit besluit te herzien.
3. Het besluit van de GS Emmen, genomen op 8 mei 2010, is ten onrechte genomen (art. 33 KO).
4. Met het vervallen verklaren van het besluit van 8 mei 2010 is het onomstreden dat het besluit van de Generale Synode van Arnhem 1981 rechtsgeldig is.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen. Deputaat broeder C.A. Teunis blijft buiten stemming.

Artikel 68: Aanv. Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst de Woords, Concept Statuut Opleiding

11-09-2010

Voorstel 5.28: Concept Statuut Opleiding

Materiaal:

Statuut van de Theologische Universiteit. (opgenomen in de bijlagen)

Overwegingen:

1. Het bevordert de duidelijkheid als beleid geformuleerd wordt.
2. Het vastleggen van de inhoud van de taken en functies, de bemanning, de handelwijze richting medewerkers en studenten geeft een positieve bijdrage aan het functioneren van de Opleiding.
3. Het vastleggen van de grondlijnen van de Opleiding bevordert een consistente uitvoering van het beleid ten aanzien van de Opleiding zoals daarover door de diverse Generale Synodes is besloten.

Besluit:

De Generale Synode besluit aan deputaten tot de Opleiding tot de Dienst des Woords op te dragen om de volgende Generale Synode te dienen met een voorstel voor een Statuut voor de Opleiding.

Gronden:

1. Een statuut verschaft duidelijkheid over de rechten en plichten van opleider, docenten, opleidingmedewerker en overige medewerkers, alsmede van deputaten.
2. Een eigen opleiding behoort een eigen statuut te hebben

Deputaten worden onder dank decharge verleend voor het vele werk dat zij hebben verricht, vooral ook i.v.m. de nieuw op te zetten Opleiding in eigen beheer.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen. Deputaat broeder C.A. Teunis blijft buiten stemming.

Hoofdstuk 5 BINNENLANDSE BETREKKINGEN

Artikel 69: Voorstel antwoordbrief aan GKv

27-02-2010

Materiaal:

Rapport Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen

Art. 3 van de instructie n.a.v. artikel 27 KO:

Zij zullen stukken die van de overheid en overige kerkgenootschappen bij hen binnenkomen en bestemd zijn voor de kerken of anderszins van belang zijn voor de kerken onder de aandacht van de kerken brengen.

Overwegingen:

1. De Generale Synode van de GKV Zwolle-Zuid 2008 heeft in haar brief geen enkele inhoudelijke toenadering gezocht met DGK maar heeft wel een appèl gedaan op DGK om tot haar terug te komen.
2. In de GKv zijn, vooral nu besluiten van de laatste synode geratificeerd zijn, veel verontruste broeders en zusters op wie door DGK juist nu een appèl gedaan kan worden om zich vrij te maken en zich bij haar te voegen.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit een uitgebreid antwoord te geven op het appèl van 14 oktober 2008 van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt.

Gronden:

1. Een hernieuwd appèl van De Gereformeerde Kerken op de GKv met oproep tot bekering is aangewezen gezien de voortgaande ontwikkelingen van verval binnen deze kerken.
2. Er zal speciaal naar verontruste broeders en zusters een appèlerende werking uitgaan van de brief wanneer deze openbaar gemaakt zal worden.
3. Een uitgebreider appèl kan dienstig zijn voor buitenlandse kerken om te kunnen onderscheiden tussen de kenmerken van De Gereformeerde Kerken en die van de GKv.

Bespreking:

In het punt 3.1 van het rapport adviseren deputaten de synode om een reactie te zenden aan de GKv i.v.m. de teleurstellende brief die deputaten hebben ontvangen. Deputaten hebben echter geen advies gegeven betreffende de inhoud van dit antwoord. Door de afgevaardigden wordt erop gewezen dat in de brief van de GKv een appèl wordt gedaan op DGK, wat beantwoording vraagt met argumenten ontleend aan Schrift en belijdenis. Daarbij moet oog zijn voor de nog in de GKv achtergebleven verontruste broeders en zusters. Ook zal daarin alsnog duidelijkheid richting buitenlandse kerken gegeven kunnen worden.

Het moderamen zal zich beraden op welke wijze deze antwoordbrief aan de GS van de GKv ook ter beschikking kan komen aan kerkleden. Het moderamen stelt een conceptbrief op t.b.v. de synode.

Dit besluit wordt met 11 stemmen voor en 1 stem tegen genomen.

Artikel 70: Voorstel antwoordbrief aan HHK

27-02-2010

Materiaal:

- Rapport Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen
- Art. 3 van de instructie n.a.v. artikel 27 KO:
Zij zullen stukken die van de overheid en overige kerkgenootschappen bij hen binnenkomen en bestemd zijn voor de kerken of anderszins van belang zijn voor de kerken onder de aandacht van de kerken brengen.

Overwegingen:

1. De Hersteld Hervormde Kerk geeft aan te streven naar een KO die de toets van Schrift en belijdenis kan doorstaan.
2. Ook al is de vereniging 'Het gekrookte riet' die het gedachtegoed van de bevindelijkheid propageerde opgeheven, toch wordt in vele Hersteld Hervormde Kerken deze bevindelijkheid gevonden.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit een antwoord te geven op de brief van 9 oktober 2008 van de Hersteld Hervormde Kerken, waarin gewezen zal worden op het belang van de Dordtse Kerkorde, de gereformeerde leer van de kerk, en de gevaren van de bevindelijkheid.

Gronden:

1. De HHK gaat in de door haar verstuurd brief van 9 oktober 2008 inhoudelijk niet in op de door De Gereformeerde Kerken aangegeven argumenten om tot verdere reformatie te komen.
2. In de eerste brief van DGK werd niet ingegaan op de bevindelijke "ligging" binnen de HHK

Bespreking:

De antwoordbrief die van de Hersteld Hervormde Kerk is ontvangen, is vriendelijk gesteld, maar geeft inhoudelijk geen reactie op de aan haar gezonden brief.

Het voorstel wordt met algemene stemmen genomen.
Het moderamen zal de synode dienen met een voorstel.

Artikel 71: Rapportage inzake gerichte vragen aan bestuur Stichting HSV

02-10-2010

Materiaal:

- Rapportage van deputaten HSV t.a.v. gerichte vragen aan het bestuur van de Stichting HSV.
- Uitnodiging Stichting HSV om presentatie van de HSV bij te wonen.

Overweging:

De Herziene Statenvertaling kan zodanig belangrijk worden voor DGK, dat het als een goede zaak beschouwd mag worden dat de presentatie van die nieuwe vertaling van de Statenbijbel bijgewoond gaat worden

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit om de uitnodiging om de presentatie van de Herziene Statenvertaling aan te nemen en wijst t.a.v. de afvaardiging daarvoor deputaten Herziening Statenvertaling met daarbij de preses van de synode aan.

Grond:

1. Deputaten HSV hebben in opdracht van de GS het werk van de Stichting HSV nauwlettend gevolgd.
2. De Stichting HSV staat open voor kritieken en heeft reeds aangegeven de door deputaten voorgestelde wijzigingen bij een volgende druk mee te zullen nemen.

Bespreking:

In de bespreking over de rapportage en de uitnodiging geeft deputaat dr. P. van Gorp aan dat broeder Heeringa, welke niet aanwezig kon zijn, zich uitermate ingespannen heeft voor het deputaatschap en daarvoor heel veel werk heeft verzet. Hij spreekt daarvoor zijn erkentelijkheid uit. De preses benadrukt deze woorden en geeft nog aan dat broeder Heeringa door zich te verdiepen in de grondteksten gesterkt werd om dat werk verder te verrichten.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 72: Bespreking van Instructie ACOBB:

27-02-2010

Materiaal:

- Rapport Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen
- Art. 1 van de instructie n.a.v. artikel 27 KO:
Zij zullen zich bij de daarvoor in aanmerking komende overheidsorganen en de nodige van de overheid uitgaande instellingen bekend maken en de plaatselijke kerken op hun verzoek daarbij assisteren.

Bespreking:

De broeders deputaten worden van harte welkom geheten, waarna de preses het eerste rapport in bespreking geeft. In art. 1.3.2. wordt aangegeven dat de kerken t.a.v. de ANBI bij de Belastingdienst met verschillende namen staan geregistreerd. Sommige kerken staan geregistreerd als: "De Gereformeerde Kerk (Hersteld)", andere kerken als: "De Gereformeerde Kerk" en weer andere kerken als: "Gereformeerde Kerk (Hersteld)". Omdat de GS van Mariënberg 2005 al de naam van de kerken vast had gelegd als "De Gereformeerde Kerken in Nederland" wordt gevraagd of deputaten enig signaal af zouden kunnen geven naar de kerken, zodat ook naar buiten toe een eenduidige benaming voor onze kerken gebruikt zal worden en buitenstaanders niet in verwarring worden gebracht. Deputaten geven daarop aan dat de plaatselijke kerken zelf verantwoordelijk zijn voor hun inschrijving als ANBI. Deputaten hebben er bij de scriba's van de kerken op aangedrongen de juiste benaming van de kerk te gebruiken.

Er wordt naar voren gebracht dat een overheid door zaken als WMO, de ANBI, de burgerlijke gemeenten en de Belastingdienst wel heel veel van de kerken en haar leden komt te weten. Gesteld wordt dat wellicht op termijn ook de financiën zouden moeten worden overlegd. Deputaten wijzen er op dat het nu wettelijk vastligt dat de registratie van de kerken niet terug te leiden mag zijn tot personen.

Materiaal:

- Rapport Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen
- Art. 8 van de instructie n.a.v. artikel 27 KO:
Zij zullen gelukwensen of betuigingen van deelneming bij vreugde of rouw, overbrengen en de vertegenwoordiging van de kerken op Koninklijke recepties voorbereiden en uitvoeren behalve wanneer de generale synode bijeen is.

Bespreking:

Hoewel niet vermeld wordt in het rapport, bij punt 8.1, zijn ook in 2009 door de deputaten gelukwensen overgebracht aan H.M. de Koningin en andere leden van het koninklijk huis. Het betreft een jaarlijkse actie van de deputaten ter gelegenheid van de verjaardag van de koningin.

Bespreking art. 13 van Instructie:

Materiaal:

- Rapport Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen
- Art. 13 van de instructie n.a.v. artikel 27 KO:
Deputaten zullen ontwikkelingen in andere kerkverbanden nauwlettend volgen; deputaten zullen, wanneer zich tekenen voordoen, waaruit blijkt dat er sprake is van trouw aan Schrift en belijdenis (drie formulieren van enigheid) en samenleven volgens de Gereformeerde Kerkorde, daartoe oriënterende gesprekken houden met betreffende kerk(en) om zich over deze tekenen nader te laten informeren.

Bespreking:

Omdat een aantal afgevaardigden de indruk hebben dat deputaten meer gedaan hebben dan de instructie voorschrijft ontspint zich een intensieve gedachtewisseling tussen de afgevaardigden en de deputaten. hoe zij art. 13 van de instructie hebben geïnterpreteerd. Deputaten geven desgevraagd aan dat zij door gesprekken te voeren met individuele kerkleden in plaats van met kerken, niet letterlijk hebben gewerkt naar art. 13, maar 'in de geest' van art. 13. Ook verwijzen zij naar de ontwikkelingen in de GKv die vooral in dit laatste kwartaal tot uiting zijn gekomen en dat zij, gezien deze ontwikkelingen, hun tijd niet voorbij hebben willen laten gaan om gesprekken aan te kunnen gaan.

Daartegenover wordt gesteld dat GS Mariënberg 2005 en GS Zwolle 2007 specifiek de instructie heeft beperkt tot gesprekken met kerken. Daar is destijds uitgebreid over gesproken.

Besluit:

Op voorstel van één van de afgevaardigden wordt daarom het besluit genomen met 7 stemmen voor, 4 tegen en 1 onthouding dat de vergadering vaststelt dat deputaten buiten hun opdracht zijn getreden.

Het was beter geweest om voor de individuele gesprekken de plaatselijke kerken in te schakelen, of zo nodig daarvoor een extra synode bijeen te laten roepen.

Artikel 73: Bevoegdheid Deputaten ACOBB

27-02-2010

Bespreking Aanvullend rapport zonder bijlage:

Ds. S.de Marie verklaart blij te zijn met het feit dat deputaten een gesprek hebben gevoerd met ds. E. Hoogendoorn van de gemeente te Kampen. Hij mist in het rapport een principiële weging m.b.t. status en handelen van een aantal in het rapport genoemde gemeenten en predikanten buiten het kerkverband van DGK.

Sommige afgevaardigden vragen zich af of een gesprek met een predikant zonder kerkenraad wel binnen de instructie valt.

Verder komt er kritiek op de wijze waarop over de Matrix gemeente is geschreven.

Deputaten antwoorden dat ze hun rapport zakelijk hebben opgesteld en het oordeel van de synode over de gesprekken wilden afwachten.

Artikel 74: Behandeling Aanvullend Rapport (10 februari 2010) van Deputaten ACOBB

27-02-2009

Materiaal:

- Rapport Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen
- Aanvullend Rapport Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen
- Brief gedateerd 10 februari 2010 van Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid Binnenlandse Betrekkingen

Bespreking:

Omdat deputaten in deze brief in hun verzoek nr. 1 spreken over de kerkelijke eenheid vanuit Joh. 17 wijst ds. S. de Marie deputaten erop dat het in het Hoge priesterlijk gebed van onze Here Christus daar in Joh. 17 niet gaat om de eenheid die gezocht moet worden, maar dat daar door Christus bedoeld wordt dat er eerst voldaan moet worden aan het fundament van de waarheid, waarop dan vervolgens de eenheid vorm krijgt.

Deputaten hebben in hun rapport een opsomming gegeven van kritiek op DGK van de kant van de predikanten Hoogendoorn en van der Wolf, zoals die geuit is in publicaties op het internet. Die kritiek hield o.a. in, dat men de vrijmaking van 2003 te vroeg en te smal vond en dat DGK te radicaal is. Ze hebben dit alleen inventariserend opgenomen, zonder beoordeling of nadere toelichting.

Er wordt nader doorgesproken over het voorstel van deputaten om een landelijke vergadering te beleggen met genodigden van verschillende kerken, die niet behoren tot het kerkverband van DGK. Gewezen wordt op de te grote diversiteit van de in het voorstel voorgestelde deelnemers om tot een vruchtbare oproep te kunnen komen.

Ook de vertegenwoordiging van een ander kerkverband als alternatief voor DGK, lijkt verwarrend en onvruchtbaar.

Gesprekken met broeders en zusters die het kerkverband hebben verlaten zoals Zwijndrecht, Matrix zullen door de plaatselijke gemeenten moeten worden opgepakt. Die gesprekken zullen toch een ander karakter hebben dan het beoogde landelijke overleg: meer vermanend dan opwekkend.

Tijdens de bespreking wordt het voorstel gedaan om een synodecommissie in te stellen die, anders dan de deputaten, zich ook kan richten op voorlichting aan verontruste broeders en zusters m.b.t. de kerk. Deze commissie kan ook gesprekken voeren tijdens de lopende synode met gemeenten buiten het kerkverband van DGK. Wel zal daarbij goed gekeken moeten worden wat kerkrechtelijk juist is.

Dit voorstel vindt bijval. Het moderamen zal dit verder uitwerken

Artikel 75: Antwoordbrief aan GKv i.v.m. brief dd. 14-10-2008

19-03-2010

Materiaal:

Antwoordbrief aan de GKv

Bespreking:

N.a.v. het synodebesluit van 27 februari, waarin de GS besloot nogmaals een appèl te doen op de GKv heeft het moderamen een antwoordbrief opgesteld als reactie op de brief van de GKv van 14 november 2008. In de bespreking t.a.v. de conceptbrief wijst een afgevaardigde op het feit dat in de conceptbrief de nadruk gelegd zou moeten worden op de voortgaande ontwikkelingen in de GKv, na 2003/2004. Tevens zal middels die brief een appèl gedaan moeten kunnen worden op de achtergebleven broeders en zusters in de GKv.

Het moderamen zal, met inachtneming van de aangegeven punten, met een nieuw voorstel komen.

Artikel 76: Antwoordbrief aan HHK i.v.m. brief dd. 9-10-2008

19-03-2010

Materiaal:

- Antwoordbrief aan de HHK

Bespreking:

N.a.v. het synodebesluit van 27 februari waarin de GS besloot een antwoordbrief te sturen naar de HHK heeft het moderamen een antwoordbrief opgesteld op de brief van de HHK van 9 november 2008. Door een aantal afgevaardigden wordt gewezen op het in de conceptbrief ontbreken van kerkscheidende zaken, zoals de bevindelijkheid en de 'leer van de kerk'. Omdat de HHK in hun brief aangaven dat DGK het o.a. over noodzakelijke wijzigingen in de KO hadden verzoekt een afgevaardigde om t.a.v. dat gegeven de eerdere correspondentie daarvoor te bestuderen ten einde al eerder geschreven argumenten mee te nemen in de antwoordbrief.

Het moderamen zal, met inachtneming van de aangegeven punten, met een aangepaste conceptbrief komen.

Artikel 77: Rapport Deputaten ACOBB: Commissie Kerkelijke Eenheid (CKE)

19-03-2010

Bespreking voorstel van het moderamen:

Materiaal:

- Voorstel van het moderamen.

Overwegingen:

1. De Generale Synode ziet de noodzaak in om een Commissie Kerkelijke Eenheid in te stellen, waarin broeders uit het deputaatschap ACOBB, het moderamen en de beide classes zitting zullen nemen.
2. Door de brede samenstelling kan een zo groot mogelijke deskundigheid gewaarborgd worden t.a.v. eventuele kerkelijke- en adviesgesprekken.
3. Het gesprek dat de Commissie Kerkelijke Eenheid zal voeren met de Ichthus gemeente is een vervolg op het gesprek dat de deputaten in een eerder stadium gehad hebben met ds. E. Hoogendoorn. Wel zal de Ichthus gemeente bevroegd worden over de vorming van het voorlopig kerkverband, maar er zal niet met de andere gemeenten uit het voorlopige kerkverband gesproken worden. Dat is een taak voor de plaatselijke kerken.

Besluit 1:

De Generale Synode besluit een Commissie Kerkelijke Eenheid in te stellen met de opdracht om:

door middel van één of meer gesprekken de mogelijkheid te onderzoeken om te komen tot kerkelijke eenheid met:

- 1.1 de gemeente te Kampen, waarvan Ds. E. Hoogendoorn de preses van de kerkenraad is.
- 1.2 de gemeente te Dalfsen, waarvan Ds. E. Heres de preses van de kerkenraad is, waarbij in ieder geval met beide kerkenraden afzonderlijk gesproken zal worden.
- 2.1 op aanvraag van een plaatselijke DGK gemeente te adviseren en te helpen bij activiteiten in verband met het bereiken van kerkelijke eenheid met ware gelovigen die onze Here Jezus Christus in waarheid liefhebben en willen dienen en die duidelijk te kennen geven de Heilige Schrift, de drie formulieren van eenheid en de gereformeerde kerkorde in leer en leven volledig te onderschrijven.
- 2.2 op aanvraag van één of meer DGK gemeenten deze te adviseren en te helpen in verband met het beleggen van een bijeenkomst, waarvoor door deze plaatselijke gemeente(n) worden uitgenodigd verontruste broeders en zusters uit de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) die serieus overwegen om zich vrij te maken en zich plaatselijk te voegen bij De Gereformeerde Kerk, met het doel om in deze bijeenkomst voorlichting te geven omtrent hetgeen de Here Jezus Christus van ons vraagt en ons leert omtrent Zijn kerk en haar eenheid.
3. bij al hun werkzaamheden te staan en te blijven staan op het fundament van de kerken: Het Woord van God, zoals we daarvan belijdenis doen in onze belijdenisgeschriften, te weten de Apostolische Geloofsbelijdenis, de Geloofsbelijdenis van Nicea, de Geloofsbelijdenis van Athanasius, de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels, en zoals we daarnaar samenleven volgens de kerkenorde zoals deze laatstelijk is vastgesteld door de Generale Synode van Mariënberg 2005.
4. de mogelijkheid en wenselijkheid te onderzoeken om van de onder punt 1. genoemde gemeenten een afvaardiging uit te nodigen om in een vergadering van de Generale Synode nader door te spreken over kerkelijke eenheid, nadat met hen de gesprekken zijn gevoerd en vastgesteld kan worden dat die gesprekken om een dergelijk vervolg vragen.
5. tijdens de zittingen van de Generale Synode, maar uiterlijk aan het eind daarvan, rapport uit te brengen van hun werkzaamheden, waarna de commissie zal ophouden te bestaan en eventuele vervolgwerkzaamheden zullen worden overgedragen aan deputaten ACOBB of een nieuw in te stellen deputaatschap.

Gronden:

1. Het zoeken van kerkelijke eenheid met allen die Christus zoeken in een waar geloof is een opdracht gekregen van Jezus Christus, de Heer van Zijn Kerk (NGB artikel 27-29) en geldt alle kerken.

2. Momenteel heeft zich, ten gevolge van de voortschrijdende afval binnen de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt (GKv), een gemeente opnieuw vrijgemaakt en is een andere gemeente losgemaakt van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt. Deze gemeenten hebben zich nog niet gevoegd bij het kerkverband van De Gereformeerde Kerken.
3. De instructie van de deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen beperkt zich in dit verband tot oriënterende gesprekken met kerkelijke vergaderingen; daadwerkelijk werken aan eenheid en/of contacten leggen met individuele gelovigen of groepen individuele gelovigen behoort daar niet toe.
4. Tijdens de zittingen van de Generale Synode die momenteel bijeen is, bestaat de mogelijkheid dat de kerken gezamenlijk tot besluitvorming komen met betrekking tot de zaak van kerkelijke eenheid die hen allen aangaat.
5. Momenteel overwegen meerdere leden van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) zich vrij te maken, waarbij onduidelijkheid blijkt te bestaan m.b.t. het zich voegen bij de ware kerk.
6. Het werken aan kerkelijke eenheid, anders dan ten aanzien van een gemeente, is een verantwoordelijkheid van de plaatselijke kerken.
7. Een plaatselijke kerk kan een gemis ervaren in deskundigheid bij het leggen en onderhouden van contacten die gericht zijn op het bereiken van kerkelijke eenheid.

Besluit 2:

De Generale Synode draagt aan de Commissie Kerkelijke Eenheid een aantal gesprekspunten op om die in ieder geval aan de orde te stellen in de genoemde gesprekken waarbij zij uitsprekt dat deze opgave niet limitatief is.

De gesprekspunten zullen in de vertrouwelijke acta opgenomen worden.

Besluit 3:

Vaststelling leden van de Commissie Kerkelijke Eenheid.

In de samenstelling van de Commissie wordt gestreefd naar:

- vertegenwoordiging van de beide classes.
- deskundigheid en ervaring in het voeren van kerkelijke gesprekken
- ervaring in het voeren van adviesgesprekken.
- spreiding van ervaring en deskundigheid.
- een omvang met de mogelijkheid om op elk gewenst moment gespreksvoerders te hebben.

De GS gaat akkoord met het voorstel om de volgende broeders te benoemen in de Commissie Kerkelijke Eenheid:

Predikant	Ds. S. de Marie
Deputaatschap	A. Admiraal, G.H. Plaggenmars
Moderamen GS	J.A. Bazuin, C.A. Teunis
Classis Zuid-West	A. van Egmond
Classis Noord-Oost	W. Wildeboer

Bespreking:

De deputaten de broeders G.H. Plaggenmars, K.J. Trip en W. Westert worden hartelijk welkom geheten aan de synodetafel. Door een afgevaardigde wordt gewezen op het feit dat een kerk of groep kerkleden die zich heeft vrijgemaakt van de GKv, de weg zal moeten gaan die naar de plaatselijke DGK gemeenten leidt. Het vervolg daarop zal dan via de classis en/of deputaten art. 49 moeten lopen. De wens wordt uitgesproken dat het goed zou zijn om na het gesprek dat de twee kerkenraden mogelijkerwijs zullen hebben met de Commissie Kerkelijke Eenheid de kerkenraden/predikanten uit te nodigen voor een gesprek over kerkelijke eenheid tijdens een vergadering van de GS.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen.

Artikel 78: Aanv. rapport Deputaten ACOBB: appel gemeente Zwijndrecht

19-03-2010

Materiaal:

- Aanvullend Rapport Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen

Overweging:

1. Naar de gemeenten toe, die eens onderdeel zijn geweest van het kerkverband en zich daarvan hebben losgemaakt, hebben DGK een bepaalde verantwoordelijkheid t.a.v. het doen van een appèl op hen om weer terug te komen .
2. De gemeente in Zwijndrecht heeft zich op 26 november 2009 gevoegd bij het voorlopig kerkverband waar ook deel van uitmaken de zogenaamde Matrix-gemeente en de Ichthus-gemeente.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit in navolging van de Generale Synode van 2007 te Zwolle een appèl te doen op de gemeente te Zwijndrecht.

Gronden:

1. De gemeente te Zwijndrecht heeft zich in 2005 vanuit een independentistisch handelen losgemaakt van het kerkverband.
2. Door het ontbreken van een reactie van de zijde van de gemeente te Zwijndrecht is het van belang hen nogmaals te attenderen op door hen ingeslagen verkeerde weg.
3. De opdracht van Christus om te komen tot kerkelijke eenheid zal tot het einde toe nagestreefd moeten worden.

Bespreking:

Door een afgevaardigde wordt gewezen op het feit dat voorafgaande aan deze bespreking de Commissie Kerkelijke Eenheid is ingesteld en een groot deel van het aanvullende rapport nu al is achterhaald omdat de GS besluiten heeft genomen ten aanzien van de genoemde voorstellen in het rapport. Wel wordt voorgesteld t.a.v. het zo genoemde “ tweede spoor” (contacten met hen die DGK hebben verlaten) in het aanvullende rapport, dat het goed zou zijn om op de gemeente te Zwijndrecht, middels een brief een appèl te doen. Van deze gemeente moet helaas geconstateerd worden dat zij niet heeft gereageerd op het appèl van de Generale Synode van 2007 te Zwolle, Het moderamen zal hiervoor een concept opstellen.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 79: Voorstel d.d. 10 februari 2010 van Deputaten ACOBB

19-03-2010

Materiaal:

- Voorstel d.d. 10 feb. 2010 van Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen, waarin deputaten in het verzoek 1 onder de punten 5 t/m 7 de GS verzoeken:
 - een document op te stellen waarin de situatie geschetst wordt t.a.v. kerkelijke eenheid en het werk van deputaten tot nu toe; in dit document zal ook moeten staan het voorstel om een landelijke vergadering te houden met allen die de gereformeerde belijdenis van harte onderschrijven;

- genoemd document naar alle kerkenraden te zenden en hen te verzoeken deze informatie aan de aan hen toevertrouwde gemeenteleden te verstrekken;
de in het document genoemde informatie tevens in het landelijke kerkblad De Bazuin te plaatsen;
- Voorstel van het moderamen voor het instellen van een Commissie Kerkelijke Eenheid.

Overweging:

1. Het is voor de kerkenraden alsook voor de leden van de kerk een goede zaak om kennis te kunnen nemen van het verrichte werk van de Commissie Kerkelijke Eenheid.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit dat de Commissie Kerkelijke Eenheid een document opstelt zoals verwoord in de punten 5 t/m 7 in Verzoek 1 van het Voorstel d.d. 10 feb 2010 van deputaten ACOBB.

Gronden:

1. Omdat de Commissie Kerkelijke Eenheid door de Generale Synode is ingesteld zal zij ook verantwoording afleggen aan die synode.
2. Om de transparantie te bevorderen zal de Commissie Kerkelijke Eenheid zowel richting kerkenraden als naar het landelijke kerkblad De Bazuin melding doen van haar werkzaamheden.
3. Het is van belang dat het werk van het bevorderen van kerkelijke eenheid wordt ondersteund door het persoonlijk gebed en tevens door het publieke gebed in zondagse erediensten.

Bespreking:

Omdat verzoek 1 van deputaten ACOBB overbodig is geworden omdat de Commissie Kerkelijke Eenheid ingesteld is wordt door een afgevaardigde aangegeven dat het document, wat omschreven wordt in de punten 5 t/m 7 van dat verzoek, vermeld zou moeten worden bij de instructies van de commissie.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat, br. A. Admiraal, blijft buiten stemming.

Artikel 80: Voorstel d.d. 10 februari 2010 van Deputaten ACOBB

19-03-2010

Materiaal:

- Voorstel d.d. 10 feb. 2010 van Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/ Binnenlandse Betrekkingen.

Overweging:

1. In de huidige situatie mag niet worden aangenomen dat alle kerkenraden op de hoogte zijn van het bestaan van bezwaarde groeperingen in de GKv waarmee eventueel gesprekken zouden kunnen worden gevoerd om te komen tot kerkelijke eenheid

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit de kerkenraden van De Gereformeerde Kerken te wijzen op de verschillende groeperingen waarmee door deputaten gesprekken zijn gevoerd en/of waarmee de plaatselijke kerken zelf contact kunnen zoeken. Deze kerkenraden kunnen daarbij ten allen

tijde, maar uiterlijk tot het einde van deze synode, advies en/of hulp vragen aan de Commissie Kerkelijke Eenheid.

Grond

1. Het zoeken naar de kerkelijke eenheid met gemeenten en/of groepen is in de allereerste plaats een taak voor de plaatselijke kerken.

Bespreking:

Door deputaten ACOBB is in het Verzoek 2 een lijst opgenomen met gemeenten en groeperingen waarmee gesprekken zouden kunnen worden gevoerd. In de bespreking komt tot uiting dat niet elke kerkenraad helemaal op de hoogte is van al die gemeenten c.q. groeperingen. Toch zijn de afgevaardigden van mening dat elke kerkenraad zou moeten weten welke gemeenten c.q. groeperingen er nu zijn, waarmee eventueel de eenheid gezocht kan worden.

Artikel 81: Overweging bij besluit tot instelling van Commissie Kerkelijke Eenheid

10-04-2010

Materiaal: Overweging bij de besluiten tot instelling van de Commissie Kerkelijke Eenheid

Voorstel van het moderamen:

Op de vergadering van 19 maart kreeg het moderamen de opdracht om aan de instructie voor de Commissie Kerkelijke Eenheid overwegingen toe te voegen waarom zij niet de opdracht krijgt om contact op te nemen met de gemeente te Zwijndrecht en de gemeente welke in De Matrix bijeenkomt.

De Generale Synode overweegt:

1. Dat de gemeente welke te Zwijndrecht vergadert zich niet wilde voegen naar de besluiten van de meerdere vergaderingen en zich daardoor buiten het verband van de kerken heeft geplaatst, hetgeen door de classis Zuid-West met verdriet is geconstateerd.
2. Dat de gemeente welke in De Matrix bijeenkomt zich losgemaakt heeft van de plaatselijke Gereformeerde Kerk.
3. Dat het een verantwoordelijkheid is van de betreffende plaatselijke kerkenraad om een gesprek aan te gaan met een gemeente die zich losgemaakt heeft van de plaatselijke kerk.
4. Dat de betreffende plaatselijke kerkenraden een beroep kunnen doen op de Commissie Kerkelijke Eenheid.

Bespreking:

Er blijken nog onduidelijkheden t.a.v. overwegingen 3 en 4. Omdat op 19 maart jl. in deze al een besluit is genomen zal aanpassing nodig zijn van het reeds op 19 maart jl. genomen besluit (Acta art. 94). Het moderamen zal met een nieuw voorstel komen.

Artikel 82: Brief aan Gereformeerde Kerk vrijgemaakt (GKv)

08-05-2010

Voorstel: Als antwoord op de brief van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt van 14 oktober 2008 aan de GS Zwolle 2007 een brief te sturen met een oproep tot terugkeer naar de Schrift.

Materiaal:

De brief aan de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt d.d. 8 mei 2010 met als onderwerp: 'Een oproep en een wens.'

Overweging:

De Gereformeerde Kerken vrijgemaakt, waaruit het merendeel van de leden van De Gereformeerde Kerken zich hebben vrijgemaakt, worden, mede door het feit dat er nog vele bezwaarden als ook familieleden, etc. zijn achtergebleven, door De Gereformeerde Kerken met bewogenheid bezien en daarom opgeroepen om zich te bekeren.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken van Emmen 2010 bijeen op 14 november 2009 besluit een brief te zenden aan de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt met een oproep tot terugkeer naar de Schrift en de wens om in die weg te komen tot eenheid in het ware geloof.

Gronden:

1. Tot 2003 is er, ook al werden in de laatste jaren de bezwaren steeds groter, wel eenheid in het geloof geweest.
2. De Gereformeerde Kerken vrijgemaakt zijn ook na 2003 verder gegaan op de door hen ingeslagen weg die leidt tot volledige afdwaling van Gods Woord. Een aantal toen al bestaande en later gekomen verkeerde synodebesluiten zijn o.a. :
 - De Nieuwe Bijbel Vertaling is ingevoerd
 - Het vierde gebod wordt niet alleen meer als een goddelijk gebod gezien, maar mag ook als een menselijk gebod beschouwd worden.
 - Het zevende gebod wordt veel ruimer geïnterpreteerd
 - Het avondmaal wordt vrijgegeven zonder toezicht op leer en leven
3. Ware kerkelijke eenheid is alleen dan mogelijk als de Heilige Schrift op geen enkele manier bij het komen tot kerkelijke eenheid in het geding komt.

Bespreking:

Het voorstel, zoals door het moderamen is opgesteld, wordt besproken en in de bespreking komt tot uiting dat het op deze wijze een duidelijke brief en een goed signaal is aan de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt om terug te keren van de dwaalweg die zij nu gaan.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 83: Brief aan Gereformeerde kerken vrijgemaakt (vervolg)

12-06-2010

Materiaal:

Conceptbrief aan de Gereformeerde kerken vrijgemaakt, conform art.77 van GS Emmen 2009.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit om de brief aan de Gereformeerde kerken vrijgemaakt, zoals voorgesteld door het moderamen, te verzenden én deze ook te plaatsen in het kerkblad De Bazuin.

Grond:

1. In de brief komen niet alleen de bezwaren aan de orde tegen de ontwikkelingen en synodebesluiten rond 2003, maar ook wordt ingegaan op latere ontwikkelingen binnen de GKv waardoor duidelijk is geworden hoezeer deze kerken steeds verder afwijken van Schrift en Belijdenis.
2. In de brief wordt op indringende en liefdevolle wijze opgeroepen tot bekering.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 84: Rapportage Commissie Kerkelijke Eenheid

12-06-2010

Materiaal:

- Rapportage Commissie Kerkelijke Eenheid (CKE) d.d. 8 juni 2010
- Brief van de Ichthusgemeente dd 24 mei 2010 aan de CKE
- Brief van de kerkenraad van De Gereformeerde Kerk te Zwolle e.o. aan de CKE m.b.t. het contact met Dalfsen
- Concept antwoordbrief te adresseren aan de Ichthus gemeente te Kampen.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit om de brief aan de Ichthus gemeente te Kampen dd 24 mei 2010 te beantwoorden zoals in concept opgesteld door de commissie kerkelijke eenheid en de briefwisseling te plaatsen in het kerkblad De Bazuin.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit om aan de commissie kerkelijke eenheid de instructie te geven om bij een goede afloop van het gesprek met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen de kerkenraad van Zwolle aan te wijzen als het toekomstige aanspreekadres voor nadere stappen tot vereniging.

Gronden:

1. De brief van de Ichthus-gemeente, waarin nader rechtstreeks overleg wordt afgewezen, vraagt om een antwoord m.b.t. de aanwijzing om contact te zoeken met het voorlopig kerkverband.
2. Op dit moment is er een gesprek met het voorlopig verband niet mogelijk in een actieve fase van kerkscheuringen (Matrix, De Vijverhoeve) en andere afwijzingen (Zwijndrecht, Matrix).
3. Een gemeente die aangeeft zich te willen verenigen met het kerkverband dient via de kerkelijke weg dit kerkverband te benaderen, dat is via de plaatselijk kerk, die dit verzoek dan op de classis kan brengen.

Bespreking:

1. In de brief van de Ichthusgemeente (Kampen) wordt het verzoek tot een gesprek met de CKE afgewezen en gevraagd om dit gesprek aan te gaan met het voorlopig kerkverband waar zij deel van zijn gaan uitmaken. Omdat beantwoording van deze vraag buiten de instructie van de CKE valt, legt de commissie deze nu voor aan de synode. Er wordt opgemerkt dat deze afwijzing is gekomen na een nog steeds onbeantwoorde brief van deputaten (DACOBB). Hierover spreekt de synode haar teleurstelling uit.

De synode is van mening dat op dit moment er geen gesprek met het voorlopig verband mogelijk is in een actieve fase van kerkscheuringen (Matrix, De Vijverhoeve) en andere afwijzingen (Zwijndrecht. Matrix). Het gesprek met Ichthus was nu juist bedoeld om haar dit duidelijk te kunnen maken.

Om de kerkleden over deze zaken te informeren wordt voorgesteld de betreffende briefwisseling met een toelichtend artikel op te nemen in het kerkblad De Bazuin.

Ook zullen deze materialen kunnen dienen in het antwoord op de vragen van de FRCA,

2. De CKE rapporteert dat de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen op het verzoek van CKE is ingegaan en op korte termijn tot een gesprek wil komen. Omdat deze gemeente op het grondgebied van de kerk van Zwolle ligt, heeft de kerkenraad van Zwolle haar eigen verantwoordelijkheid en roeping inzake het leggen van contact met deze gemeente aan de CKE voorgelegd ten behoeve van een goede afstemming.

De vergadering besluit unaniem om de CKE te instrueren bij een goede afloop van het gesprek de gemeente te Dalfsen op dit contact voor nadere toenadering te wijzen.

Artikel 85: Rapportage Commissie Kerkelijke Eenheid (CKE), Dalfsen

11-09-2010

Materiaal:

Tussentijdse rapportage van de besprekingen van de CKE met de kerkenraad van de dolerende gemeente te Dalfsen op 219 juni 2010 en 3 september 2010, door beide partijen vastgesteld.

Bespreking

De leden van de CKE worden uitgenodigd aan de tafel plaats te nemen. Behalve hen die reeds als synodeleden aanwezig zijn, zijn dat de broeders A. van Egmond en G.H. Plaggenmars.

Een lid van de CKE geeft aan dat de besprekingen met de dolerende gemeente van Dalfsen niet onder een bepaalde tijdsdruk worden gehouden.

De kerkenraad van Dalfsen wijst erop dat naast gronden voor hun vrijmaking die gelegen zijn in onschriftuurlijke synodebesluiten juist ook het afzetten van ds. E. Hoogendoorn een belangrijke grond is, en zelfs door ds. E. Heres het beslissende breekpunt genoemd.

Omdat een dergelijke afzetting niet aan de orde was rond 2003-2004 waarderen zij de vrijmaking uit die tijd anders. Belangrijk punt voor hen is hoeveel ruimte wij willen toekennen aan het verschil in waardering van de Vrijmaking van 2003

Dalfsen respecteert dat broeders en zusters elders zich geroepen voelden zich in 2003/2004 vrij te maken maar vraagt wel de ruimte om de wettigheid van de Vrijmaking van toen anders te waarderen. Anders zouden we hen overvragen. Een belangrijke vraag m.b.t. 2003-2004 is echter wel of dit het werk van de Here is geweest, of niet. Daarover zal nog verder moeten worden doorgesproken.

De CKE heeft al wel duidelijk gemaakt dat haar visie is, dat wat de Here begonnen is aan reformatie binnen Zijn Kerk, Hij via 2003 en 2010 heeft voortgezet. Een punt daarbij is dat, in tegenstelling tot wat wel eens geopperd wordt, er van niemand die zich na 2003/2004 heeft vrijgemaakt, schuldbelijdenis is gevraagd. De vrijmaking mag gezien worden als een proces dat bij de één meer tijd vraagt dan bij de ander. Het is een stap die in geloof en met volle overtuiging gezet moet worden. Dat kost tijd en strijd. DGK heeft daarom met vreugde vastgesteld dat er in Dalfsen in 2010 een vrijmaking tot stand is gekomen.

Ook wordt gewezen op de samensprekingen met de Christelijke Gereformeerden, waarbij men toen niet wilde spreken over de waardering van de Vereniging van 1892. Men vond dat dat achter hen lag en daar hoefde men het niet samen eens te zijn of dat het werk van de Here was, maar men moest vooruit blikken. In Reformanda en later in De Bazuin zijn enkele artikelen geschreven over de dubbele boekhouding van de Vrijmaking. Door 1892 te laten rusten in de samensprekingen werd tekort gedaan aan het werk van de Here aan Zijn Kerk.

Artikel 86: Rapportage Commissie Kerkelijke Eenheid, Kampen Ichthus

11-09-2010

Bespreking brieven van en naar de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus) en ds. Hoogendoorn

Materiaal:

- Brief van de GK 'Ichthus' d.d. 23 juli 2010
- Brief van Deputaten ACOBB aan ds. E. Hoogendoorn d.d. 9 januari 2010
- Brief van Deputaten ACOBB aan Kerkenraad Kampen-Ichthus d.d. 9 januari 2010

Overweging:

In de brief van de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus) van 23 juli 2010 gericht aan de GS te Emmen worden een aantal beschuldigingen geuit, die vragen oproepen. Er lijkt geen recht gedaan te worden aan de inhoud van gesprekken en de gevoerde correspondentie.

Besluit:

De Generale Synode te Emmen van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009, spreekt uit dat de Commissie Kerkelijke Eenheid op de volgende vergadering van 2 oktober 2010 zal komen met een voorstel voor een antwoord aan de Kampen 'Ichthus'.

Grond:

1. Het verwijt dat door de Ichthus-gemeente maandenlang gewacht is op een reactie van deputaten ACOBB moet worden beantwoord met de aanwezige gegevens.
2. Op de ontkenning van ds. Hoogendoorn van zijn reactie op vragen over het voorlopige kerkverband, moet worden ingegaan.

Bespreking:

De deputaten ACOBB, de broeders A. Admiraal, W. Dijkstra, G.H. Plaggenmars, J. Trip en W. Westert worden uitgenodigd om deel te nemen aan de bespreking. Br. Admiraal blijft als preses van de vergadering fungeren.

Maandenlang wachten:

De brief van de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus) bevat een aantal verwijten aan het adres van deputaten. Zij worden ervan beschuldigd geen enkele uitnodiging te hebben gestuurd naar de kerkenraad van Kampen Ichthus waarin zij vragen om enkele data te noemen voor een vervolgesprek. Deputaten hebben echter op 9 januari 2010 aan zowel ds. Hoogendoorn als aan zijn kerkenraad een brief geschreven. De brief gericht aan de kerkenraad bevat een uitnodiging om tot een vervolgesprek te komen, waarvoor wordt verzocht enkele data op te geven.

De brief die de 'Ichthus' op 23 juli 2010 aan de GS Emmen heeft verzonden doet geen melding van het schrijven aan de kerkenraad, maar bevat wel diverse citaten uit de brief van de deputaten aan ds. E. Hoogendoorn. De preses zal daarom de kerkenraad van Kampen Ichthus verzoeken om duidelijk aan te geven of zij de brief gericht aan de kerkenraad, gedateerd 9 januari 2010, wel of niet hebben ontvangen.

Kerkverband:

Deputaten hebben tijdens het gesprek dat zij hebben gehad met ds. E Hoogendoorn, d.d. 23 november 2009, waarbij ook ds. R. van der Wolf aanwezig was, gevraagd of de Ichthus-gemeente bezig was met de vorming van een kerkverband. Ds. E. Hoogendoorn heeft dat toen ten stelligste ontkend. Echter drie dagen later werd het tot stand komen van een voorlopig kerkverband van hen met de 'Matrix' en 'Zwijndrecht' publiek bekend gemaakt. In de brief van 23 juli wordt de ontkenning van ds. Hoogendoorn bestreden. In het tweede gedeelte van de brief beticht Kampen 'Ichthus' de deputaten ACOBB van een kwalijke suggestieve beeldvorming t.a.v. ds. E. Hoogendoorn en ds. R. van der Wolf.

Alle deputaten die aanwezig waren bij dit gesprek geven desgevraagd aan dat ds., Hoogendoorn op de vraag naar de vorming van een nieuw kerkverband ontkennend heeft gereageerd. Zij wijzen de beschuldiging van ds. Hoogendoorn, dat dit niet zo zou zijn, dan ook beslist af.

Artikel 87: Plaatsing van een artikel van Deputaten ACOBB in De Bazuin

11-09-2010

Materiaal:

- Brief van Deputaten ACOBB aan de redactie van De Bazuin d.d. 7 december 2009
- Brief van redactie De Bazuin aan Deputaten ACOBB d.d. 27 januari 2010
- Brief van Deputaten ACOBB aan de GS Emmen 2009 d.d. 1 februari 2010
- Conceptartikel t.b.v. De Bazuin van Deputaten ACOBB inzake kerkelijke eenheid

Overwegingen:

1. T.a.v. de vraag om plaatsing van het artikel zijn de intenties van Deputaten op geen enkel moment in twijfel getrokken. Wel werd inhoudelijk de suggestie gewekt dat door De Bazuin een andere koers gevaren moest worden, dan in recente artikelen was aangegeven.
2. Het indertijd aangeboden artikel is inmiddels niet meer relevant.
3. Wellicht is aan deputaten niet duidelijk geweest, welke weg te gaan als zij bezwaar hebben tegen de inhoud van één of meerdere artikelen. Het is nodig om dat voor alle deputaatschappen vast te leggen.
4. Het is voor deputaten en De Bazuin goed als er regels zijn m.b.t. het plaatsen van (informatieve) mededelingen van deputaten in De Bazuin
5. Het Deputaatschap ACOBB geeft aan dat zij m.b.t. hun brief van 7 december 2009, in het licht van de kerkelijke ontwikkelingen, nu andere bewoordingen zou gebruiken.

Besluit:

De Generale Synode te Emmen van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009, spreekt uit dat het moderamen voor de volgende synodevergadering van 2 oktober 2010 met een voorstel zal komen t.a.v. de instructies van zowel de redactie van De Bazuin als van Deputaten ACOBB omtrent het plaatsen van een door deputaten aangeboden artikel.

Gronden:

1. In de regels moet worden aangegeven welke verantwoordelijkheid de redactie van De Bazuin heeft m.b.t. de plaatsing van door de diverse deputaatschappen aangeboden artikelen.
2. In de regels moet voor de deputaatschappen duidelijkheid komen welke bevoegdheid zij hebben m.b.t. het plaatsen van een artikel in De Bazuin.
3. In de regels moet ook duidelijk worden welke bevoegdheden deputaatschappen hebben m.b.t. het geven van advies over de inhoud van door anderen geschreven artikelen in De Bazuin, die gaan over onderwerpen die hun deputaatschap betreffen.

Bespreking:

Deputaten geven aan dat zij een afwijzing van de redactie hebben ontvangen op het aanbieden van een artikel met informatie over de lopende ontwikkelingen m.b.t. door hen gelegde contacten. Daarvóór hadden zij de redactie een brief gestuurd waarin gevraagd werd om in artikelen van De Bazuin geen drempels op te werpen richting andere predikanten en om eventuele artikelen over kerkelijke eenheid eerst aan deputaten voor te leggen. Daarvan ging de suggestie uit dat reeds geplaatste artikelen wel drempels opwierpen en dat het gevoerde beleid niet juist was. De redactie kon op het verzoek niet ingaan en omdat het betreffende artikel met de vraag van deputaten verband hield werd dat ook niet geplaatst. Het ging de redactie dus om de, zo begreep de redactie het verzoek, gevraagde beleidswijziging.

De redactie verwees de deputaten daarvoor naar de GS, die in december 2009 reeds in vergadering bijeen was.

Deputaten waren van mening dat het niet in de weg van de redactie lag om hen te verwijzen naar de GS.

De redactie van De Bazuin is en blijft echter verantwoordelijk voor de inhoud van het blad en kan in gevallen van twijfel of wanneer zij het niet eens is met plaatsing van een artikel dit voorleggen aan de GS.

Door beide zijden wordt overigens niet getwijfeld aan elkaars goede intenties.

Om in de toekomst soortgelijke situaties te voorkomen zal het moderamen op de volgende vergadering met een voorstel komen hoe te handelen door een deputaatschap en door de redactie van De Bazuin bij het aanbieden van artikelen door de deputaten.

Artikel 88: Verslag en advies Commissie Kerkelijke Eenheid

08-10-2010

Materiaal:

Rapportage van de Commissie Kerkelijke Eenheid over de gevoerde gesprekken (drie) met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen.

De commissie deelt mee dat vanwege tijdgebrek de volgende agendapunten nog niet zijn doorgesproken met de kerkenraad van Dalfsen:

- Hoe zien De Gereformeerde Kerken de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen?
- Hoe ziet de kerkenraad de inhoud van de toevoeging 'dolerend'?
- Het functioneren van het kerkverband.
- Hoe te komen tot eventuele hereniging?

In de rapportage van de commissie is opgenomen de volgende vraag van de kerkenraad van Dalfsen aan de generale synode m.b.t. de Vrijmaking van 2003:

"Wij respecteren de keus die toen door broeders en zusters gemaakt is. Maar als u van ons vraagt dat wij over 2003/2004 dezelfde overtuiging moeten hebben als u, dan vraagt u van ons teveel.

Wij zijn van oordeel dat er ruimte moet zijn voor broeders en zusters die van mening zijn dat de Vrijmaking van 2003/2004 te vroeg was en die zich afvragen of zij wel het werk van Christus was.

Is deze ruimte aanwezig voor ons?"

Naar aanleiding van deze concrete vraag besluit de generale synode om niet met een eenvoudig 'ja' of 'nee' te antwoorden maar haar geloofsovertuiging uit te spreken over de Vrijmaking van 2003 en over de Vrijmaking van 2010 van de broeders en zusters te Dalfsen.

Overwegingen:

1. De synode heeft met dankbaarheid geconstateerd dat er in 2010 in Dalfsen een Vrijmaking van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) heeft plaatsgevonden.
2. Gezien de gronden voor deze Vrijmaking constateert de synode eveneens met dankbaarheid dat de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen op hetzelfde fundament staat van Schrift en Belijdenis.
3. De synode spreekt de vurige wens uit dat er een eenheid in waarheid met deze gemeente mag komen overeenkomstig Joh. 17: 11b, 21, 22 en zoals de kerk nasprekt in art. 28 NGB.
4. In de gesprekken die de Commissie Kerkelijke Eenheid heeft gevoerd met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen is gebleken dat er in de gemeente te Dalfsen moeite is om de Vrijmaking van 2003 te zien als het werk van de Here.
5. De kerk heeft ook in het verleden de noodzaak gehad zich uit te spreken over dit geloofsstuk van Christus' kerkvergaderend werk, zoals dat concreet in Nederland aanwijsbaar was. (GS Amersfoort 1966 en GS Hoogeveen 1969)

Besluit 1:

De synode besluit om uit te spreken:

- Dat zij gelooft dat overeenkomstig art. 28 NGB en Zondag 21 HC de Vrijmaking van 2003 het werk van de Here Christus was en dat het Schriftuurlijk en confessioneel bestaansrecht van De Gereformeerde Kerken vaststaat (in aansluiting aan GS Hoogeveen 1969, art. 249 IIC, oordeel a.3);
- Dat zij met ootmoed tot en in dankbaarheid aan de Here gelooft dat de bedding van het dynamische kerkvergaderend werk van de Here in Nederland sinds 1944 liep via de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) en sinds 2003 ook nu nog mag lopen via De Gereformeerde Kerken (hersteld), waarbij zij erkent dat de Here ook nu nog elders nieuw kerkelijk leven kan wekken en een nieuwe bedding kan leggen.
- Dat deze besluiten onze geloofsovertuiging verwoorden inzake onze Vrijmaking in 2003;
- Dat wij bij de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen zien de geloofsovertuiging dat het in 2003 nog niet verantwoord werd geacht om tot Vrijmaking te komen;
- Dat wij samen de Here dankbaar zijn dat Hij door de Vrijmaking te Dalfsen van 2010 ook nu nog verder werkt aan de vergadering van Zijn kerk;
- Dat wij de Here bidden dat Hij ons wil geven dat wij in die dankbaarheid onze eenheid vinden en beleven.

Gronden:

1. Voor de wettigheid van de Vrijmaking in 2003 geldt dat zowel is voldaan aan de wettige basis naar de Heilige Schrift en de belijdenis van de kerk als aan een wettige gang naar art. 31 van de Gereformeerde Kerkorde. Daarom geloven en belijden wij dat deze Vrijmaking een door de Here in Zijn Woord bevolen reformatie en wederkeer was die nog steeds eis is van de Here (vergelijk GS Amersfoort-West 1966/1967, Acta art. 162, pag. 165 ad 3).

2. De **grond** voor de Vrijmaking van 2003 is gelegen in de *noodzaak* tot terugkeer tot de eerbiedige gehoorzaamheid aan Gods Woord en trouw aan de belijdenis van de kerk, door de verwerping van de deformatie van de kerk zoals die zichtbaar werd in:
 - a. de handhaving van synodebesluiten en daarmee het definitief wettigen en toelaten van valse leer met betrekking tot:
 - het vierde gebod van de Wet van de Here;
 - dwaling en Schriftekritiek in het blijven zoeken van eenheid met andere kerkgenootschappen;
 - vele onschriftuurlijke liederen in de eredienst die dwaalleer bevatten;
 - de tucht met betrekking tot de viering van het Heilig Avondmaal. (Acta GS Mariënberg 2005, art. 25 Ec, G, H, J, N ; Acta GS Zwolle 2007, art. 48, 63, 65).
 - b. het verlaten van Gods Woord op ander gebied dan onder a. genoemd, zoals:
 - het ontkrachten van de radicaliteit van het zevende gebod;
 - het tolereren van Schriftekritiek in de kerken en met name in de opleiding tot de dienst des Woords en de evangelisatie;
 - het onthouden aan de gemeenten van een Schriftuurlijke visie op de verhoudingen van man en vrouw binnen het huwelijk, zoals uitkwam in de formulering van een nieuw huwelijksformulier;
 - het loslaten van de belijdenis, onder meer op het punt van de kerk, ten gunste van een onschriftuurlijke eenheidsdrang;
 - wildgroei van liturgische vernieuwingen, waarbij de nadruk ging liggen op het religieuze gevoel en de creativiteit van de mens;
 - verschraling en vervlakking van de prediking, waarbij vooral de hoorder in beeld moest komen;
 - onjuiste visie op de bediening van de verzoening door het opleggen van de zegen door een niet-predikant;
 - het aanvaarden van en meewerken aan onbetrouwbare Bijbelvertalingen;
 - het verwaarlozen van de kerkelijke tucht;
 - het loslaten van de strikte binding aan de aangenomen kerkorde; (Acta GS Mariënberg 2005, art. 25 B, C, D, E, F, I, M; Acta GS Zwolle 2007 art. 24, 25, 62, 64)
3. In de **gang** van de reformatie was gedurende vele jaren openlijk en ernstig gewaarschuwd tegen de afval, met name tegen de onder 2.a. en 2.b. genoemde afdwalingen. Ook waren vele bezwaarschriften op de onderscheiden zaken ingediend bij meerdere synoden. T.a.v. de onder 2.a. genoemde zaken geldt zelfs dat alle revisieverzoeken door GS Zuidhorn 2002 waren afgewezen, waardoor de kerkelijke weg daarvoor toen volledig ten einde was (art. 31 en 33 KO).
4. De Schriftuurlijke **roeping** tot bekering is na het einde van GS Zuidhorn 2002 beargumenteerd en openlijk voor het voetlicht gebracht toen de 'Oproep tot reformatie' in februari 2003 tot alle kerkenraden werd gericht. Daarin werd niet alleen gewezen op de onschriftuurlijke synodebesluiten maar ook op het algemene verval in de kerken in leer en leven, met de oproep om "de onschriftuurlijke besluiten van de GS Zuidhorn 2002 te verwerpen en te komen tot een terugkeer naar de eerbiedige gehoorzaamheid aan Gods Woord op alle terreinen van leer en leven", en om daarmee weer de kenmerken van de ware kerk volgens art. 29 NGB te vertonen: "Kortom, dat men zich richt naar het zuivere Woord van God, alles wat daarmee in strijd is verwerpt en Jezus Christus erkent als het enige Hoofd" .
5. Deze 'Oproep tot reformatie' is in 2003 door geen enkele kerkenraad aanvaard en kerkbreed verworpen waardoor het duidelijk werd dat de kerken weigerden zich te bekeren. Pas toen was het **moment** aangebroken om met het ontrouwe kerkverband te breken naar art.28 NGB en art. 31 KO.

Onder de genadige leiding van de Here is deze Vrijmaking vanaf September 2003 tot stand gekomen, waarop de via deze Vrijmaking voortgezette Gereformeerde Kerken zich officieel mochten herenigen in het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Besluit 2

Tenslotte spreekt de synode nog uit:

Dat zij de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen per brief zal informeren over de overwegingen, de genomen besluiten en gronden en daaraan toe te voegen een broederlijke uitnodiging hoe we tot kerkelijke eenheid zouden kunnen komen. Tevens besluit zij om deze brief, met uitzondering van de boven vermelde overwegingen, besluiten en gronden, op te nemen in de Acta van de generale synode.

Zie bijlage 16: Brief aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen

Bespreking:

De voorzitter, br. A. van Egmond geeft in een heldere toelichting uitsluitel aan de afgevaardigden, wat er is voorafgegaan aan het voorliggende voorstel en wat de achtergrond ervan is. In het laatste gesprek van 23 september 2010 is het punt van de waardering van de Vrijmaking van 2003 door de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen, het belangrijkste gespreksonderwerp geweest. Genoemde kerkenraad vraagt daarbij ruimte om de Vrijmaking van 2003 niet te hoeven zien als het werk van de Here. Daarentegen hebben de broeders van de CKE aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen aangegeven dat zij in diepe dankbaarheid de vrijmaking van 2010 wèl zien als het werk van de Here, Die daarna heeft laten zien door te gaan met Zijn reformerende werk. Om nu te verduidelijken waarom een Reformatie als deze als het werk van de Here moet worden beschouwd, heeft de CKE in de gesprekken, de beoordeling van de Afscheiding 1834 en Vrijmaking 1944 uitvoerig besproken alsook synodebesluiten die daarop betrokken zijn. Deze laatste zijn ook opgenomen in het conceptvoorstel

Br. Van Egmond citeert uit het boek "Terug uit de woestijn" een deel van de Inleiding van ds. Lok, waar deze over de waardering van de Vrijmaking van 1944 schrijft:

"Wil de zaak van Jezus Christus nog een toekomst hebben in ons land, dan zullen degenen die bij deze zaak betrokken zijn elkander voor alles hebben te vinden in de benoeming en waardering van dat, wat in 1944 in Nederland is geschied binnen de Gereformeerde Kerken". De ondertitel van het boek luidt: "De Vrijmaking herdacht en opnieuw beleden als het werk des Heren". Dit citaat is bestreden in de Open Brief van 1966.

Prof. J. Kamphuis heeft t.a.v. dit boek zijn waardering uitgesproken omtrent het duidelijk verwoorden van de Vrijmaking als werk van de Here. Hij schreef daarover in de Reformatie: "Voor alles doet het ondergetekende goed dat ds. Lok precies afbakent waarop het aankomt. En was het ons een zaak van diepe vreugde deze Vrijmaking opnieuw te mogen erkennen en belijden als het werk van de Here".

De besluiten worden met algemene stemmen genomen.

Artikel 89: Rapportage Deputaten ACOBB inzake Kampen (Ichthus)

02-10-2010

Materiaal:

- Brief d.d. 9 januari 2010 van deputaten ACOBB aan ds. Hoogendoorn
- Brief d.d. 9 januari 2010 van deputaten ACOBB aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus)

- E-mail d.d. 28 september 2010 van J.A. de Wit, sciba van de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus)
- Conceptbrief d.d. 2 oktober 2010 aan de Gereformeerde kerk Kampen (Ichthus)

Overweging:

De brief gericht aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus) zal, hoewel deze inhoudelijk aanwijzend moet zijn t.a.v. de over DGK geschreven beschuldigingen, ook de mogelijkheid bieden om hun standpunt ten aanzien van DGK te herzien.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit het antwoord van DGK aan de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus) op hun brief d.d. 23 juli 2010 zowel aanwijzend als zachtmoedig te laten klinken.

Grond:

Vanuit de brief, gericht aan de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus), moeten zowel een weerlegging van beschuldigingen alsook een handreiking gegeven kunnen worden.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 90: Aangepaste conceptbrief aan Kampen (Ichthus)

08-10-2010

Materiaal:

- Conceptbrief aan Kampen (Ichthus)
- Amendement van broeder T.L. Bruinius
- Amendement van ds. S. de Marie (op versie br. Bruinius)
- Amendement van broeder C.A. Teunis

Overweging:

Een geïntegreerde versie van de 3 genoemde amendementen doet recht aan de mutaties die de drie afgevaardigden voorstellen.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de brief aan Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus) volgens het besproken concept, met daarin verwerkt de drie amendementen, verzonden zal worden.

Grond:

Het geamendeerde voorstel beantwoordt aan de doelstelling genoemd in de grond van art 81 Het besluit wordt met algemene stemmen genomen. Een broeder, A. Admiraal, blijft buiten stemming.

Artikel 91: Bespreken en vaststellen brief aan de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend)

16-10-2010

Materiaal:

Definitief concept van de brief aan de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend)

Overwegingen:

Het concept zoals het er nu ligt is erg volledig wat betreft de overwegingen, de besluiten en gronden.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen besluit het definitieve concept van de brief aan de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) vast te stellen en in deze te verzenden.

Gronden:

De brief is, gelet op de vele amendementen die erin zijn verwerkt, t.a.v. de inhoud zo volledig mogelijk opgesteld.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 92: Tweede Rapportage CKE met besluit m.b.t. advies en de brief aan "Dalfsen"

Besluit van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken naar aanleiding van de vraag van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen

Materiaal:

Rapportage van de Commissie Kerkelijke Eenheid over de drie gevoerde gesprekken met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen:

1. Schriftelijke tussentijdse rapportage dd. 9 september 2010 betreffende de op 19 juni en 3 september gevoerde gesprekken van de Commissie Kerkelijke Eenheid met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen; dit verslag heeft de goedkeuring van de beide gesprekspartners.
2. E-mails van 1 oktober 2010 tussen broeder A. van Egmond en Ds. E. Heres met betrekking tot de juiste formulering van de vraag van de kerkenraad te Dalfsen aan de Commissie Kerkelijke Eenheid.
3. Mondelinge rapportage van de Commissie Kerkelijke Eenheid met betrekking tot het op 23 september 2010 gevoerde gesprek met de kerkenraad te Dalfsen, omdat een schriftelijk verslag niet gereed was; in deze rapportage deelt de commissie onder meer mee dat vanwege tijdgebrek de volgende agendapunten nog niet zijn doorgesproken met de kerkenraad van Dalfsen:
 - Hoe zien De Gereformeerde Kerken de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen?
 - Hoe ziet de kerkenraad de inhoud van de toevoeging 'dolerend'?
 - Het functioneren van het kerkverband.
 - Hoe te komen tot eventuele hereniging?

In de rapportage van de commissie is opgenomen de volgende vraag van de kerkenraad van Dalfsen aan de generale synode m.b.t. de Vrijmaking van 2003:

“Wij respecteren de keus die toen door broeders en zusters gemaakt is. Maar als u van ons vraagt dat wij over 2003/2004 dezelfde overtuiging moeten hebben als u, dan vraagt u van ons teveel.

Wij zijn van oordeel dat er ruimte moet zijn voor broeders en zusters die van mening zijn dat de Vrijmaking van 2003/2004 te vroeg was en die zich afvragen of zij wel het werk van Christus was.

Is deze ruimte aanwezig voor ons?”

Naar aanleiding van deze concrete vraag besluit de generale synode om niet met een eenvoudig ‘ja’ of ‘nee’ te antwoorden maar haar geloofsovertuiging uit te spreken over de Vrijmaking van 2003 en over de Vrijmaking van 2010 van de broeders en zusters te Dalfsen; de door de kerkenraad te Dalfsen gestelde vraag betreft de rechtmatigheid en de waardering van de vrijmaking van 2003/2004 en had een belangrijke plaats in het geheel van de gesprekken.

Overwegingen:

1. De synode heeft met dankbaarheid geconstateerd dat er in 2010 in Dalfsen een Vrijmaking van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) heeft plaatsgevonden.
2. Gezien de gronden voor deze Vrijmaking constateert de synode eveneens met dankbaarheid dat de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen op hetzelfde fundament staat van Schrift en Belijdenis.
3. De synode spreekt de vurige wens uit dat er een eenheid in waarheid met deze gemeente mag komen overeenkomstig Joh. 17: 11b, 21, 22 en zoals de kerk naspreekt in art. 28 NGB.
4. In de gesprekken die de Commissie Kerkelijke Eenheid heeft gevoerd met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen is gebleken dat er in de gemeente te Dalfsen moeite is om de Vrijmaking van 2003 te zien als het werk van de Here.
5. De kerk heeft ook in het verleden de noodzaak gehad zich uit te spreken over dit geloofsstuk van Christus' kerkvergaderend werk, zoals dat concreet in Nederland aanwijsbaar was (GS Amersfoort 1966 en GS Hoogeveen 1969).

Besluit 1:

De synode besluit om uit te spreken:

1. Dat zij gelooft dat overeenkomstig art. 28 NGB en Zondag 21 HC de Vrijmaking van 2003 het werk van de Here Christus was en dat het Schriftuurlijk en confessioneel bestaansrecht van De Gereformeerde Kerken vaststaat (in aansluiting aan GS Hoogeveen 1969, art. 249 IIC, oordeel a.3);
2. Dat zij met ootmoed tot en in dankbaarheid aan de Here gelooft dat de bedding van het dynamische kerkvergaderend werk van de Here in Nederland sinds 1944 liep via de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) en sinds 2003 ook nu nog mag lopen via De Gereformeerde Kerken (hersteld), waarbij zij erkent dat de Here ook nu nog elders nieuw kerkelijk leven kan wekken en een nieuwe bedding kan leggen.

3. Dat deze besluiten onze geloofsovertuiging verwoorden inzake onze Vrijmaking in 2003;
4. Dat wij bij de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalftszen zien de geloofsovertuiging dat het in 2003 nog niet verantwoord werd geacht om tot Vrijmaking te komen;
5. Dat wij samen de Here dankbaar zijn dat Hij door de Vrijmaking te Dalftszen van 2010 ook nu nog verder werkt aan de vergadering van Zijn kerk;
6. Dat wij de Here bidden dat Hij ons wil geven dat wij in die dankbaarheid onze eenheid vinden en beleven.

Gronden:

1. Voor de wettigheid van de Vrijmaking in 2003 geldt dat zowel is voldaan aan de wettige basis naar de Heilige Schrift en de belijdenis van de kerk als aan een wettige gang naar art. 31 van de Gereformeerde Kerkorde. Daarom geloven en belijden wij dat deze Vrijmaking een door de Here in Zijn Woord bevolen reformatie en wederkeer was die nog steeds eis is van de Here (vergelijk GS Amersfoort-West 1966/1967, Acta art. 162, pag. 165 ad 3).
2. De **grond** voor de Vrijmaking van 2003 is gelegen in de *noodzaak* tot terugkeer tot de eerbiedige gehoorzaamheid aan Gods Woord en trouw aan de belijdenis van de kerk, door de verwerping van de deformatie van de kerk zoals die zichtbaar werd in:
 - a. de handhaving van synodebesluiten en daarmee het definitief wettigen en toelaten van valse leer met betrekking tot:
 - het vierde gebod van de Wet van de Here;
 - dwaling en Schriftkritiek in het blijven zoeken van eenheid met andere kerkgenootschappen;
 - vele onschriftuurlijke liederen in de eredienst die dwaalleer bevatten;
 - de tucht met betrekking tot de viering van het Heilig Avondmaal.
(Acta GS Mariënberg 2005, art. 25 Ec, G, H, J, N ;
Acta GS Zwolle 2007, art. 48, 63, 65).
 - b. het verlaten van Gods Woord op ander gebied dan onder a. genoemd, zoals:
 - het ontcrachten van de radicaliteit van het zevende gebod;
 - het tolereren van Schriftkritiek in de kerken en met name in de opleiding tot de dienst des Woords en de evangelisatie;
 - het onthouden aan de gemeenten van een Schriftuurlijke visie op de verhoudingen van man en vrouw binnen het huwelijk, zoals uitkwam in de formulering van een nieuw huwelijksformulier;
 - het loslaten van de belijdenis, onder meer op het punt van de kerk, ten gunste van een onschriftuurlijke eenheidsdrang;
 - wildgroei van liturgische vernieuwingen, waarbij de nadruk ging liggen op het religieuze gevoel en de creativiteit van de mens;
 - verschraling en vervlakking van de prediking, waarbij vooral de hoorder in beeld moest komen;
 - onjuiste visie op de bediening van de verzoening door het opleggen van de zegen door een niet-predikant;
 - het aanvaarden van en meewerken aan onbetrouwbare Bijbelvertalingen;

- het verwaarlozen van de kerkelijke tucht;
 - het loslaten van de strikte binding aan de aangenomen kerkorde;
(Acta GS Mariëberg 2005, art. 25 B, C, D, E, F, I, M;
Acta GS Zwolle 2007 art. 24, 25, 62, 64)
3. In de **gang** van de reformatie was gedurende vele jaren openlijk en ernstig gewaarschuwd tegen de afval, met name tegen de onder 2.a. en 2.b. genoemde afdwalingen. Ook waren vele bezwaarschriften op de onderscheiden zaken ingediend bij meerdere synoden. T.a.v. de onder 2.a. genoemde zaken geldt zelfs dat alle revisieverzoeken door GS Zuidhorn 2002 waren afgewezen, waardoor de kerkelijke weg daarvoor toen volledig ten einde was (art. 31 en 33 KO).
 4. De Schriftuurlijke **roeping** tot bekering is na het einde van GS Zuidhorn 2002 beargumenteerd en openlijk voor het voetlicht gebracht toen de 'Oproep tot reformatie' in februari 2003 tot alle kerkenraden werd gericht.
Daarin werd niet alleen gewezen op de onschriftuurlijke synodebesluiten maar ook op het algemene verval in de kerken in leer en leven, met de oproep om
"de onschriftuurlijke besluiten van de GS Zuidhorn 2002 te verwerpen en te komen tot een terugkeer naar de eerbiedige gehoorzaamheid aan Gods Woord op alle terreinen van leer en leven",
en om daarmee weer de kenmerken van de ware kerk volgens art. 29 NGB te vertonen:
"Kortom, dat men zich richt naar het zuivere Woord van God, alles wat daarmee in strijd is verwerpt en Jezus Christus erkent als het enige Hoofd" .
 5. Deze 'Oproep tot reformatie' is in 2003 door geen enkele kerkenraad aanvaard en kerkbreed verworpen waardoor het duidelijk werd dat de kerken weigerden zich te bekeren. Pas toen was het **moment** aangebroken om met het ontrouwe kerkverband te breken naar art.28 NGB en art. 31 KO.
Onder de genadige leiding van de Here is deze Vrijmaking vanaf september 2003 tot stand gekomen, waarop de via deze Vrijmaking voortgezette Gereformeerde Kerken zich officieel mochten herenigen in het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Besluit 2

Tenslotte spreekt de synode nog uit:

1. Dat zij de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen per brief zal informeren over het genomen besluit naar aanleiding van de gestelde vraag; hierin zijn opgenomen: het materiaal, de overwegingen, de besluiten met de uitspraken en de gronden;
2. Dat in de brief wordt toegevoegd een broederlijke uitnodiging hoe we tot kerkelijke eenheid zouden kunnen komen;
3. Dat deze brief opgenomen wordt in de Acta van de generale synode.

Besluit van de Generale Synode met betrekking tot de aan de Gereformeerde kerk (dolerend) te Dalfsen toe te zenden brief behorend bij de toezending van het besluit naar aanleiding van de gestelde vraag.

Aan:

De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen
p/a de heer T. Tel, scriba
Van Ommenhof 9
7721 XX Dalfsen

Emmen, 16 oktober 2010

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

Uw vraag

Wij hebben n.a.v. de gesprekken die de Commissie Kerkelijke Eenheid met u heeft gevoerd ons beraden over de concrete vraag die u aan ons heeft voorgelegd. Daarbij hebben wij tevens zoveel mogelijk in rekening gebracht het geheel van de gesprekken die met u zijn gevoerd. De concrete vraag die u ons heeft gesteld luidt als volgt:

“Wij respecteren de keus die toen door broeders en zusters gemaakt is. Maar als u van ons vraagt dat wij over 2003/2004 dezelfde overtuiging moeten hebben als u, dan vraagt u van ons teveel.

Wij zijn van oordeel dat er ruimte moet zijn voor broeders en zusters die van mening zijn dat de Vrijmaking van 2003/2004 te vroeg was en die zich afvragen of zij wel het werk van Christus was.

Is deze ruimte aanwezig voor ons?”

Wij zijn van oordeel geweest dat we deze vraag niet met een eenvoudig ‘ja’ of ‘nee’ konden en mochten beantwoorden. Deze vraag stelt de rechtmatigheid en de waardering van de vrijmaking van 2003/2004 aan de orde en kwam uit het geheel van onze gesprekken als een resultante naar voren. We voelden ons geroepen onze geloofsovertuiging aangaande de rechtmatigheid van onze vrijmaking schriftelijk aan te geven. Vandaar dat wij u doen toekomen ons gehele besluit naar aanleiding van de rapportage van de Commissie Kerkelijke Eenheid en uw concrete vraag aan ons. In dit besluit zijn opgenomen: het materiaal, de overwegingen, de besluiten met de uitspraken en de gronden. Wij spreken daarbij de hartelijke wens uit dat deze u mogen dienen bij al uw overwegingen.

Aan onze overwegingen, besluiten en gronden voegen wij in deze brief een broederlijke uitnodiging toe omtrent de manier waarop wij tot kerkelijke eenheid zouden kunnen komen.

Onze geloofsovertuiging en verplichting

De in ons besluit vermelde overwegingen, besluiten en gronden bevatten onze geloofsovertuiging dat de Vrijmaking die in 2003/2004 zijn beslag kreeg het werk van de Here is. Door de dienst van in zichzelf door en door zondige mensen heeft Hij in Zijn grote genade aan Nederland een trouwe kerk gegeven en ons bewaard bij Zijn Woord en Kerk. Deze door de Here gewerkte Reformatie is het bestaansrecht van De Gereformeerde Kerken. Dat houdt in dat wij verplichtingen hebben jegens de Here. Psalm 103 : 2 leert ons immers: *“loof de HERE, mijn ziel, en vergeet niet een van zijn weldaden”*.

En Psalm 78:4 roept ons op om aan het volgend geslacht te vertellen van de roemrijke daden des HEREN. Tevens laat deze Psalm ons zien dat het vergeten van de werken en de wonderen van de Here Zijn toorn opwekt.

Concreet betekent dit dat wij geroepen zijn om de Here dankbaar te zijn en te blijven voor Zijn jongste werk van Reformatie en onze kinderen daarvan te vertellen, thuis en via het catechetisch onderwijs. Opdat ook zij hun vertrouwen blijven stellen op de Here hun God en Zijn werken niet vergeten. Aan deze Schriftuurlijke roeping dienen wij in heel ons kerkelijk leven trouw te zijn en te blijven omdat de eer van onze God ermee gemoeid is.

Onze uitnodiging aan u

Tegelijkertijd zien wij in uw Vrijmaking het dynamische kerkvergaderend werk van de Here doorgang vinden. En wij zijn met u de Here daarvoor diep dankbaar. Het is deze dankbaarheid die voor u en voor ons nieuwe verplichtingen met zich meebrengt. En wel allereerst de verplichting om de eenheid in de waarheid met elkaar ook vorm te geven door samen op te gaan trekken in de waarachtige dienst aan de Here. Voor deze waarachtige eenheid heeft Jezus Christus hartstochtelijk zijn Vader gebeden, Johannes 17:11b, 20, 21.

Wij zijn dan ook stellig van mening dat deze eenheid in de waarheid mogelijk is. Want als we er echt van overtuigd zijn, van weerszijden, dat de Here een goed werk bij u en bij ons is begonnen, dan zullen we elkaar ook weten te vinden in de dankbare vreugde voor Zijn werk bij u en bij ons.

Dan pinnen we elkaar niet vast op de datum waarop de een en de ander zich heeft vrijgemaakt, of beter, werd vrijgemaakt, maar dan vinden we elkaar in de diepe verwondering dat de Here ons samen heeft bewaard bij Zijn Woord en Kerk. En gaan we samen verder, als broeders en zusters in de Here, wetende dat daar, waar broeders ook tezamen wonen, de Here Zijn zegen gebiedt, leven tot in eeuwigheid, Psalm 133.

Voortzetting van contact met de kerken

Tot slot nog het volgende: De generale synode wordt op 16 oktober a.s. gesloten.

We hopen van ganser harte dat u het contact met onze kerken voortzet.

Wij weten nu niet of u dat wilt doen en waarover u wilt spreken als u nader contact wenst.

Als u wenst te spreken over vereniging met De Gereformeerde Kerken kunt u zich wenden tot de meest naburige kerk; dat is de gemeente te Zwolle, broeder E. Korevaar, Verlengde Kerkweg 19, 8091 EW te Wezep is de scriba.

Als u deze beslissing nog niet wenst te nemen kunt u voor nader overleg contact opnemen met onze deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen, u kunt dan benaderen broeder G.H. Plaggenmars, Hesselinkkamp 11, 7692 AS te Mariënborg.

Gode bevolen en met hartelijke broedergroeten,

Namens de generale synode van De Gereformeerde Kerken

A. Admiraal, preses

C. Baan, scriba-II

Artikel 93: Aanvullend rapport Deputaten ACOBB verzoek 13.4.1 en 13.4.2

02-10-2010

Materiaal:

- Aanvullend rapport Deputaten ACOBB van 9 januari 2010 verzoek 13.4.1 en 13.4.2.
Deputaten hebben hiermee een aanvullend rapport uitgebracht aan de kerken. Zij verzoeken nu de kerken, die in generale synode bijeen zijn, het volgende:
Verzoek 13.4.1

1. Nieuw te benoemen deputaten te mandateren om namens de kerken inhoudelijk te spreken met verontruste predikanten en eventuele gemeenten die zich vrijmaken uit de GKv. De inhoud van die gesprekken zal dan liggen in de lijn van de hierboven gegeven overwegingen, tenzij door de synode anders bepaald.

Verzoek 13.4.2

2. Om met de predikanten E. Hoogendoorn en R. van de Wolf te spreken over de praktische toepassing van art. 28 NGB en Christus kerkvergaderend werk. Tevens willen deputaten graag met deze predikanten doorspreken over de vraag van ds. R. van de Wolf om terug te gaan naar zelfstandige gemeenten en een soort van los kerkverband te vormen. Geen synode meer maar in eerste instantie voorlopig een vergadering waar alle kerken bij elkaar komen. Zie ook het verslag van het gesprek.

Verzoek 13.4.1

Overweging:

Deputaten verzoeken hiermee om een ruimer beleid te gaan hanteren t.a.v. de mogelijke gesprekspartners, om daardoor de barrières, die er mogelijk zijn, weg te nemen.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit de uitwerking van dit verzoek mee te laten nemen bij het vaststellen van de instructies Deputaten ACOBB.

Grond:

Een eventuele verruiming van het mandaat van de deputaten ACOBB t.a.v. de te voeren gesprekken zal in de instructies weergegeven dienen te worden.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Verzoek 13.4.2.

Dit verzoek wordt afgewezen.

Door de preses van de synode wordt aan deputaten ACOBB onder dank decharge verleend.

Artikel 94: Vaststellen instructie Deputaten ACOBB

16-10-2010

Materiaal:

- Instructie DACOBB

Overwegingen:

Deputaten ACOBB hadden tot op heden geen mandaat om naast kerken ook in contact te treden(op oriënterende wijze) , met afzonderlijke gemeenten, terwijl juist die situaties nu met regelmaat aan de orde zijn en komen. Tevens wordt de doorverwijzing naar de kerkenraden van DGK in de instructie vastgelegd.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen besluit de instructie d.d. 16 oktober 2010 met amendementen vast te stellen.

Grond:

De nieuwe instructie geeft een ruimer mandaat, met een daarbij duidelijke afbakening van de terreinen waarop deputaten kunnen functioneren.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 95: Uitnodiging Nationale Synode

02-10-2010

Materiaal:

- Uitnodiging nationale Synode
- Nationale Synode voorgeschiedenis en doel
- Nationale Synode oogst van het grondvlak
- Nationale Synode de Drieëenheid

Overweging:

1. De Nationale Synode is een interkerkelijke synode, die de kerkgrenzen ruimschoots passeert en daar, waar samensprekingen niet mogelijk zijn, wel veel verschillende kerkgenootschappen eendrachtig in een synode plaats laat nemen.

2. Vanuit De Gereformeerde Kerken is het goed om te wijzen op de Kerk van Jezus Christus, welke door de menigte van kerken uit het zicht verdwijnt.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit om een getuigende brief te zenden aan de Nationale Synode, waarin gewezen wordt op de Kerk van Jezus Christus.

Grond:

De Gereformeerde Kerk in Nederland zullen naar buiten toe steeds blijven wijzen op de eenheid in de waarheid die gevonden wordt in de Kerk van Christus. (art.29 KO)

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 96: Antwoordbrief aan stuurgroep Nationale Synode

16-10-2010

Materiaal:

- Antwoordbrief aan stuurgroep Nationale Synode
- Uitnodiging nationale Synode
- Nationale Synode voorgeschiedenis en doel
- Nationale Synode oogst van het grondvlak
- Nationale Synode de Drieëenheid

Overweging:

In het concept van de antwoordbrief, wordt voldoende ingegaan op de onschriftuurlijke leer welke in de verschillende kerken die deelnemen aan de Nationale Synode wordt geleerd. Het getuigenis van DGK komt duidelijk tot uiting in het opgestelde concept..

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen besluit de antwoordbrief aan de stuurgroep Nationale Synode vast te stellen en deze te verzenden.

Grond:

De brief is, gelet op de vele amendementen die erin zijn verwerkt, t.a.v. de inhoud zo volledig mogelijk opgesteld.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Hoofdstuk 6 BUITENLANDSE BETREKKINGEN

Artikel 97: Behandeling Rapport van Deputaten BBK: Abbotsford

13-02-2010

Materiaal:

- Rapport Deputaten Buitenlandse Kerken
Hoofdstuk 4.2 Abbotsford

Besluit:

De deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken rapporteren aan de Synode van Emmen, dat de wettigheid van de Vrijmaking van de Liberated Reformed Church te Abbotsford in 2006 nog niet is aangetoond.

Gronden:

1. Er is meer studie nodig, om te kunnen beoordelen hoe de belijdenis over de meer- en minder zuivere kerken in de Presbyteriaanse Kerken (m.n. in de OPC) functioneert.
2. Er is meer studie van de Westminster Confessie nodig.
3. Er is nog geen duidelijkheid over de invloed van het interkerkelijk denken en handelen in de OPC op de geesten in de Canadese kerken.
4. Er is nog geen duidelijkheid in hoeverre de gereformeerde leer in de Canadese kerken gerelativeerd wordt.
5. Er is nog geen duidelijkheid in hoeverre de Canadese kerken werkelijk verbasterd zijn.

Overwegingen:

1. Deputaten BBK hebben tot taak om t.a.v. de vrijmaking te Abbotsford door de LRC voldoende en ter zake zijnde informatie in te winnen zodat de GS een verantwoord besluit kan nemen over het verzoek om een zusterkerkrelatie aan te mogen gaan. De beoordeling van de wettigheid van deze vrijmaking ter plaatse is daarbij van doorslaggevend belang.
2. De CanRC hebben zich in de laatste synodes steeds negatief uitgelaten t.o.v. DGK en die als schismatiek bestempeld.
3. Het is particuliere gemeenteleden sinds 2004 niet meer gegeven zelfstandig een bezwaar aan te tekenen bij de synode van de CanRC. Dat recht is sinds 2004 alleen voor behouden aan kerkelijke vergaderingen. Het ambt aller gelovigen wordt zo beperkt, hetgeen niet is naar de Schriften.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit dat deputaten BBK met de adviseur ds. S. de Marie specifieke vragen zullen opstellen m.b.t. de gronden waarop de LRC zich heeft vrijgemaakt van de CanRC. Zij zullen de opgestelde vragenlijst zenden aan de LRC zodat de deputaten nog tijdens deze synode de antwoorden in ontvangst kunnen nemen. Verder zullen deputaten zich door middel van het bijwonen van erediensten en het spreken van gemeenteleden zich op de hoogte stellen van het Gereformeerde karakter van de vrijgemaakte gemeente in Abbotsford.

Gronden:

1. Op dit moment is er te weinig duidelijkheid omtrent de LRC of deze voldoende gronden had voor een vrijmaking of dat er sprake is van een schisma.
2. Het is van belang dat deputaten een betere beeldvorming krijgen van de situatie zoals geschetst in Abbotsford.
3. Met een 'voorlopige' erkenning kan er al vrij snel een kerkelijke relatie aangegaan worden en hoeft niet nog eens twee jaar gewacht te worden op een volgende synode
4. De LRC heeft helder aangegeven zich te willen richten naar de drie formulieren van Eenheid en de belijdenis.

Bespreking:

Deputaten geven in hun rapportage aan dat er meer studie nodig is van de Westminster Confessie omdat het tot nu toe zo is geweest dat kerken die de Westminster Confessie als belijdenisgeschrift aanvaarden als zusterkerken beschouwd mogen worden. Deputaten geven desgevraagd aan dat het bij de behandelde zaak om een open avondmaalstafel gaat en de vraag of men zich om dat feit alleen mag vrijmaken van bestaande kerkelijke instituten. Daarbij moet worden aangetekend dat de open avondmaalstafel vanuit de OPC ingevoerd was bij de CanRC. De Westminster Confessie verschilt op een aantal punten van de NGB. Door deputaten wordt tevens aangevoerd dat de gemeente van Abbotsford in eerste instantie de vraag aan de eigen kerkenraad voorgelegd heeft om een revisie-verzoek met daarbij de genoemde bezwaren in te dienen bij de synode van de CanRC. Dit is ook gebeurd maar afgewezen. Door een veranderde samenstelling van de kerkenraad is de mening van de kerkenraad gewijzigd en staat hij niet meer achter de genoemde bezwaren van een aantal gemeenteleden. De kerkenraad heeft zelf de zaak op scherp gezet door in een rondschrijven de synodebesluiten van 2001 en 2004 nog eens nadrukkelijk te verdedigen. Voor de gemeente van Abbotsford was daarmee, de kerkelijke weg afgesloten omdat zij als kerkleden zich niet meer mochten beroepen op een meerdere vergadering. Uiteindelijk was er in 2007 geen andere mogelijkheid meer dan zich vrij te maken van die on-Schriftuurlijke synodebesluiten.

Deputaten delen nog mee dat zij door de laatste synode van de CanRC te Smithers niet waren uitgenodigd, maar dat het verzoek om een zusterkerkrelatie aan te gaan met één stem verschil werd afgewezen. Toch heeft de synode van de CanRC DGK bestempeld als een schismatieke kerk en geeft daarmee duidelijk aan hoe zij tegen DGK aankijken. In die situatie, met het gegeven dat de CanRC DGK zien als een scheurkerk en ook de gronden voor de vrijmaking in 2003 verwerpen wordt het voor DGK moeilijk om de CanRC te blijven erkennen als een ware kerk. Daarmee komt de relatie met de vrijgemaakte gemeente te. Abbotsford in een ander licht te staan en zal die situatie dus grondig beoordeeld moeten worden. Deputaten geven daarop aan dat de oproep tot vrijmaking van de gemeente van Abbotsford gegrond werd op de zusterkerkrelatie die de CanRC had met de OPC en zich toespitste op de open avondmaalstafel die in de OPC gewoonte was. Het ging niet alleen om de open avondmaalstafel in de CanRC, waar dat ook al aan de orde was. De leer van de kerk is in het geding al komt dat nog niet duidelijk in besluiten tot uiting. Voorgesteld wordt, of er een mogelijkheid is om één van de broeders uit te nodigen om tijdens de synode de gerezen vragen te beantwoorden en duidelijkheid te geven. Daarmee zal een positief signaal worden afgegeven aan deze broeders en hoeft het ook niet nog eens twee jaar te duren voordat er de nodige besluiten kunnen worden genomen. Een andere mogelijkheid is om de LRC 'voorlopig' te erkennen als ware kerk. In de bespreking wordt duidelijk dat dit niet de aangewezen weg is. Als kerken van Christus erken je elkaar wel of niet. Dat zal duidelijk moeten worden.

Het voorgestelde besluit wordt met algemene stemmen genomen. Broeder A. van der Net blijft als deputaat buiten stemming.

Artikel 98: Aanvullend Rapport Deputaten BBK inzake de LRC (Abbotsford)

12-06-2010

Voorstel: Deputaten adviseren de Generale Synode op grond van hun onderzoek om met de Liberated Reformed Church van Abbotsford een zusterkerk-relatie aan te gaan.

Materiaal:

1. Aanvullend Rapport Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken inzake de Liberated Reformed Church (LRC) te Abbotsford (Canada).

Overwegingen:

1. De LRC wil leven overeenkomstig Gods Woord en gebruikt de New King James Version als betrouwbare Bijbelvertaling en niet, zoals in de CANRC, de New International Version.
2. De LRC heeft als grondslag de drie Formulieren van enigheid, zoals DGK die ook heeft.
3. De Dordtse Kerkorde wordt door de LRC gehanteerd, zij het dat die gebaseerd is op het Engelse model die dezelfde inhoud maar een andere indeling heeft.
4. In de LRC wordt gezongen uit het Book of Praise.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit om de Liberated Reformed Church te Abbotsford (Canada) op hun grondslag van het fundament in leer, dienst en tucht te erkennen als ware kerk en met haar een zusterkerk-relatie aan te gaan.

Gronden:

1. De Liberated Reformed Church at Abbotsford is trouw in leer, dienst en tucht aan onze God.
2. Het aangaan van een zusterkerk-relatie van de Canadian and American Reformed Churches (CANRC) met zowel de Orthodox Presbyterian Church (OPC) als de United Reformed Church (URC) heeft dwalingen (kerk, verbond, prediking) in de kerk gebracht, die de ambt dragers niet hebben gezien of hebben willen zien.
3. De leden van de CANRC hebben volgens het kerkrecht hun bezwaren, appèls en revisieverzoeken op de wettige manier ingediend. De mogelijkheid om met bezwaren voort te gaan in de kerkelijke weg is hen ontnomen door een nieuw synodebesluit binnen de CanRC m.b.t. het indienen van bezwaarschriften aan de synode door kerkleden.
4. De Canadian and American Reformed Churches (CANRC) hebben, in het niet honoreren van de ingediende bezwaren, aangegeven de vrede in de kerk boven het recht van Christus te plaatsen.
5. Deze dwalingen raken het hart van het evangelie en het hele leven van de kerkgemeenschap.

Bespreking:

De preses verzoekt de deputaten, de broeders P. Drijfhout, Joh. Houweling en A.v.d. Net plaats te nemen aan de vergadertafel en heet hen hartelijk welkom. Broeder Drijfhout geeft aan dat hij samen met broeder Van der Net twee weken naar Abbotsford is geweest, waar zij alle broeders en zusters hebben gesproken, twee zondagen de kerkdiensten hebben mogen bijwonen en ook de mannenvereniging hebben bezocht.

Deputaten kregen inzicht in de ontwikkelingen in de CANRC, de OPC en de URC. In de OPC mogen baptisten voorgaan, als ze de door hen geleerde volwassen doop maar niet uitdragen. Ook de tucht wordt daar bijna niet meer gebruikt.

T.a.v. de wettigheid van de vrijmaking in Abbotsford wordt gesproken over de Westminster Confessie, die door zusterkerken van de CANRC gebruikt wordt. Met name bleek de praktijk van de open avondmaalstafel in de OPC maar ook binnen de CANRC zelf, een belangrijke grond te zijn geweest voor de vrijmaking van de bezwaarde broeders en zusters. Een andere belangrijk punt was de blokkering voor kerkleden om met een bezwaar tegen een synode-uitspraak rechtstreeks naar de synode te gaan. Met ingang van 2004 kan men alleen een bezwaar of appèl indienen bij de classis of synode via de eigen kerkenraad. Zo werd de kerkelijke weg voor de bezwaarden afgesloten.

Ook is duidelijk geworden dat de broeders en zusters in Abbotsford er alles aan doen om te leven naar Schrift en belijdenis.

Nadat de vergadering na een langdurige bespreking vaststelt dat de vrijmaking van de LRC wettige gronden kent en de kerkelijke weg door hen ten einde doorlopen was, spreekt de assessor broeder Teunis de dankbaarheid hierover uit aan de Here, de Almachtige die gedacht heeft aan Zijn Kerk en zo in de harten heeft gewerkt dat een begin van de eenheid gemaakt kon worden. Met ingang van vandaag heeft DGK een zusterkerk, t.w. de LRC te Abbotsford.

Ook wordt nog de brief van Abbotsford d.d. 3 juni 2010 waarin hun verzoek staat om te komen tot een zusterkerkrelatie i.v.m. het aanwezig publiek, in het Nederlands voorgelezen.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen. Broeder A.v.d. Net blijft als deputaat buiten stemming.

Artikel 99: Behandeling Rapport van Deputaten BBK: Australië

13-02-2010

Materiaal:

- Rapport Deputaten Buitenlandse Kerken
Hoofdstuk 4.3 Australië

Besluit:

Pas nieuwe pogingen te ondernemen om met de FRCA een zusterkerkrelatie aan te gaan wanneer de FCRA de banden met de GKv verbreekt

Gronden:

1. In opdracht van onze Here Jezus Christus zijn we geroepen de eenheid op grond van de Schrift, de drie formulieren van eenheid en de KO te zoeken.
2. In de FRCA kerken neemt de onrust en onvrede met de situatie in de GKv toe. Individuele kerken hebben al maatregelen genomen (niet alle predikanten op hun kansels toe te laten en attestaties niet zondermeer te accepteren).

Overwegingen:

1. Deputaten BBK hebben tot taak om t.a.v. de situatie in de FRCA voldoende en ter zake zijnde informatie in te winnen waaruit de GS kan putten om op basis daarvan een besluit kan nemen over de situatie aldaar.
2. De FRCA hebben zich in de laatste synodes steeds afwijzend uitgelaten t.o.v. DGK terwijl de zusterrelatie met de GKv werd aangehouden.
3. Toch zijn de kerken in Australië in zoverre verdeeld dat er nu kerken zijn waar niet elke predikant van de GKv zomaar op de kansel kan. Ook attestaties worden daar niet zomaar geaccepteerd.
4. Kontakten behoeven niet per definitie enkel en alleen via deputaten van de FRCA te lopen maar kunnen eventueel ook via bezwaarde broeders en zusters lopen.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit de kerkelijke contacten met de FRCA in Australië te blijven handhaven, maar een verzoek tot zusterkerkrelatie op te schorten totdat deze kerken de band met de GKv verbreken.

De GS stelt daarbij de volgende instructie vast:

Deputaten krijgen m.b.t. de Australische kerken de opdracht:

- a. richting de FRCA niet alleen haar diepe teleurstelling uitspreken over de genomen besluiten richting de GKv en DGK, maar ook haar grote bezorgdheid betreffende het ernstige tekort aan Schriftuurlijk onderscheidingsvermogen binnen de FRCA zelf; de FRCA oproepen om van haar verkeerde beoordelingen terug te komen, op te komen voor het recht en de eer van de Heer der Kerk en te verwerpen alles wat tegen Gods Woord ingaat.
- b. de kerken van FRCA waarschuwen Schrift en belijdenis voor leer en leven voluit te blijven erkennen als de waarheid (-de Schrift) en het naspreken van de waarheid (-de belijdenis); niet toe te geven aan een hermeneutiek en schriftkritiek die steeds meer rekening houdt met de huidige omstandigheden; tevens volledig recht te doen aan de KO en haar niet laten oprekken voor eigenwillige vrijheid.
- c. pas nieuwe pogingen te ondernemen om eventueel met de FRCA een zusterkerkrelatie aan te gaan wanneer de FCRA de banden met de GKv verbreekt.
- d. eventuele ontwikkelingen in de FRCA blijven volgen.

Gronden:

1. In opdracht van onze Here Jezus Christus zijn we geroepen de eenheid op grond van de Schrift, de drie formulieren van eenheid en de KO te zoeken.
2. In de FRCA kerken neemt de onrust en onvrede met de situatie in de GKv toe. Individuele kerken hebben al maatregelen genomen (niet alle predikanten op hun kansels toe te laten en attestaties niet zondermeer te accepteren).

Bespreking:

Door een broeder wordt t.a.v. de inleiding in art. 4.3.1 gevraagd naar de reden waarom deputaten na bestudering van het rapport BBK van de FRCA de eerder gedane aanvaarding van de uitnodiging om als deputaten aanwezig te zijn op de synode van de FRCA terug te nemen. De deputaten antwoorden daarop dat zij in eerste instantie, zonder de rapporten te bestuderen die met de uitnodiging meegestuurd werden, de uitnodiging met blijdschap aangenomen hebben. Echter toen bij het lezen van de rapporten bleek dat het standpunt van de FRCA nog gelijk was aan de situatie van drie jaar terug en erop gericht was dat DGK zich zouden herenigen met de GKv om zo gezamenlijk de GKv te doen inzien dat zij zich op on-Schriftuurlijke wegen bevinden, besloten deputaten geen gehoor te geven aan de uitnodiging. Nadat die uitslag aan de FRCA was meegedeeld ontstond er onrust bij de bezwaarde broeders en zusters in Australië omdat die vonden dat deputaten wel moesten komen en die situatie in rekening brengend hebben deputaten in een nieuwe vergadering alsnog besloten om toch te gaan. Kanttekening daarbij is dat zowel het meerderheidsrapport als het minderheidsrapport er nog steeds van uitgingen dat de GKv de ware kerk is en er dus t.o.v. een drietal jaren terug geen enkele vordering was. Vanuit de afgevaardigden wordt aangegeven dat de contacten met die bezwaarde broeders en zusters niet verbroken mogen worden om hen zo in hun strijd een hart onder de riem te kunnen steken. Tekenend is ook het feit dat er meerdere kerken bezwaar hebben aangetekend tegen de synodebesluiten zowel van de FRCA als de GKv, maar dat daarmee toch, tegen de verwachtingen in, de aandacht voor DGK tot een minimum was teruggebracht. Duidelijk moet dan zijn wat de opdracht van deputaten is in het onderhouden van de contacten omdat vanuit de FRCA gezien de deputaten wel contacten willen onderhouden, maar dat die erop gericht zijn een verzoening tussen DGK en de GKv te bewerkstelligen. Toch is er een beeld van onrust in de

FRCA te bespeuren, waarbij zelfs verschillende kerken van het verband aangeven niet alle predikanten van de GKv zo zondermeer toe te laten op hun kansels. Verschillend wordt gedacht over een eventuele scheuring, maar wel is duidelijk dat de antithese wordt afgebroken in zowel de scholen als in de kerken, wat een reden is voor veel strijd.

Het besluit wordt met 10 stemmen voor genomen. Één afgevaardigde onthoudt zich van stemming. Broeder A. van der Net blijft als deputaat buiten stemming.

Artikel 100: Brief van de deputaten van de Free Reformed Churches of Australia (FRCA)

12-06-2010

Materiaal:

Brief van de Deputaten van de Free Reformed Churches of Australia (FRCA) d.d. 18 maart 2010 waarin zij een voorstel doen tot contact en vragen stellen m.b.t. recente ontwikkelingen binnen De Gereformeerde Kerken.

Voorstel:

Een geargumenteed antwoord te geven aan de FRCA op hun brief d.d. 18 maart 2010 met daarin als bijlagen de brieven van DGK aan de GKv en aan de Ichthusgemeente (Kampen), in Engelstalige versie.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit om door het moderamen een geargumenteerde conceptbrief op te laten stellen, welke na accordering door de synode met bijlagen verzonden kan worden naar de FRCA.

Gronden:

1. De Generale Synode van Legana van 2009 (FRCA) hebben het besluit genomen om de GKv te vermanen i.v.m. o.a. het vierde gebod en het gebruik van de sacramenten.
2. De FRCA weet dat DGK aangegeven hebben dat de toenmalig bezwaarde kerkleden, welke nu DGK hebben gevormd, voor 2003 de gehele kerkelijke weg van appèlleren hebben gevolgd in de GKv.
3. De FRCA veronderstelt dat een terugkeer van DGK naar de GKv in nederigheid en liefde zou moeten kunnen.

Bespreking:

Het standpunt dat de FRCA inneemt t.a.v. DGK en de GKv wordt besproken. De vergadering betreurt het dat de FRCA na het verstrekken van zoveel informatie over de situatie rond 2003 en binnen de GKv, DGK blijven oproepen om zich te verzoenen met de GKv.

Opgemerkt wordt dat nieuwe deputaten met mogelijk nieuwe gezichtspunten deze brief hebben geschreven.

De deputaten BBK worden bedankt voor het door hen geleverde werk.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen. Broeder A.v.d. Net blijft als deputaat buiten stemming.

Artikel 101: Brief aan de Free Reformed Churches of Australia (vervolg)

02-10-2010

Materiaal:

- Brief aan de Free Reformed Churches of Australia

Overweging:

Het wordt als belangrijk aangegeven dat de volledigheid van de als bijlage meegezonden correspondentie tussen deputaten cq CKE een vereiste is wil de FRCA ten aanzien daarvan een goed beeld kunnen krijgen.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de brief aan de Free Reformed Churches of Australia volgens het besproken concept verzonden zal worden met de daarbij genoemde bijlagen.

Grond:

Het antwoord met de oproep aan de Free Reformed Churches of Australia moet een uitgebreide argumentatie hebben met daarbij vermeld:

- De werkelijke staat van de contacten tussen DGK en de GKv
- De toedracht van de kerkverlating bij DGK

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 102: Brief van de Liberated Reformed Church at Abbotsford

11-09-2010

Verzoek om ds. De Marie over te mogen laten komen om in de LRCA het Woord en de sacramenten te bedienen.

Materiaal:

Brief d.d. 30 augustus 2010 van de Liberated Reformed Church at Abbotsford

Overweging:

Omdat het een uitnodiging betreft om ds. De Marie over te laten komen naar Canada zal de kerkenraad van De Gereformeerde Kerk van Zwolle daar een besluit over moeten nemen. Dat komt de GS van Emmen niet toe.

Door deputaten wordt de nood bij de LRCA onderstreept door aan te geven dat er bij hun vertrek uit Canada vier ongedoopte kinderen waren waarvan de oudste al zes jaar is, terwijl rond deze tijd nog twee kinderen worden verwacht. Ook heeft men al jaren geen avondmaal meer gevierd.

Besluit:

De Generale Synode etc. besluit de LRCA te verzoeken hun verzoek betreffende de uitnodiging om ds. De Marie te laten overkomen tot de kerkenraad van DGK Zwolle e.o. te richten.

Artikel 103: Brief aan de Liberated Reformed Church at Abbotsford

02-10-2010

Materiaal:

- Brief aan de Liberated Reformed Church at Abbotsford

Bespreking:

Op het verzoek van de LRCA om ds. De Marie te laten overkomen i.v.m. bediening van de Heilige Doop aan vier kinderen van de gemeente en de bediening van het Heilig Avondmaal, deelt deze mee dat hij van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk van Zwolle e.o. toestemming heeft gekregen om van D.V. 24 oktober tot 5 november dat bezoek te brengen. Ds. De Marie zal tijdens die reis vergezeld worden door broeder C. Houweling. Op de terugreis zal in Ontario een tussenstop plaatsvinden om daar met bezwaarde broeders en zusters te spreken.

Artikel 104: Bezoek ds. De Marie aan Abbotsford, Canada

08-10-2010

Ds. S. de Marie vermeldt dat hij n.a.v. de stop in Ontario op de terugweg van zijn a.s. reis naar Abbotsford, door een lid van de subcommittee van de deputaten buitenlandse kerken van de CanRC, t.w. ds. Moesker, een verzoek tot een gesprek heeft ontvangen. Omdat DGK geen zusterkerkrelatie met de CanRC onderhoudt heeft ds. De Marie dit verzoek eerst voorgelegd aan deputaten BBK, waarvan broeder P. Drijfhout aanwezig is om e.e.a toe te lichten. Desgevraagd geeft deze aan hierover advies is ontvangen van de kant van de zusterkerk te Abbotsford. Besloten is om te antwoorden dat BBK liever met minstens twee deputaten dit gesprek willen voeren na de nodige uitwisseling en gedegen bestudering van relevante informatie. Daarbij komt dat er zeer recent een afwijzend artikel van ds. Cl. Stam in de Clarion is verschenen in de lijn van de door GS Burlington 2010 aanvaarde adviezen van het vorige deputaatschap. Bovendien is de beschikbare tijd van ds. De Marie te kort, en kan een eventueel gesprek beter in Nederland plaatsvinden.

Ds. De Marie meldt verder nog dat hij per e-mail aan ds. Moesker van de CanRC heeft aangegeven dat het verzoek op de synode gebracht zou worden, waar deze verheugd om was.

Artikel 105: Nieuwe contacten met Zuid-Afrika en Informatie Deputaatschap BBK

02-10-2010

- Ds. P.G. Boon uit Zuid-Afrika van de Vrye Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika heeft als deputaat BBK een brief gezonden aan deputaten BBK van DGK met de vraag daarin om een gesprek met deputaten BBK te mogen hebben. Dat gesprek, dat aangevraagd is i.v.m. de kerkelijke ontwikkelingen die de laatste jaren hebben plaatsgevonden in vooral de GKv, zal D.V. op 12 oktober a.s. plaatsvinden in Hasselt.
- Op 15 september jl. werd van de Canadian Reformed Churches vanuit de synode van Burlington een brief ontvangen met het verzoek om in de loop van dit jaar een gesprek te mogen hebben. Afspraken daartoe zullen nog gemaakt worden.

Vanuit de afgevaardigden wordt gevraagd of het niet zinvol zou zijn om de brief die verzonden is aan de GKv al voor de komende gesprekken ook aan de nieuwe gesprekspartners te zenden. Dit voorstel zal door deputaten verder uitgewerkt worden.

Artikel 106: Behandeling Rapport van Deputaten BBK:Sri Lanka

13-02-2010

Materiaal:

- Rapport Deputaten Buitenlandse Kerken
Hoofdstuk 4.4 Sri Lanka

Besluit:

De deputaten voor de Betrekkingen Buitenlandse kerken adviseren de Synode, niet over te gaan tot kerkelijke hulpverlening aan de gereformeerden in Sri Lanka.

Gronden:

1. De Australische Kerk van Byford is bezig de hulpverlening voor gemeente en school geheel op zich te nemen.
2. Tussen de Australische kerken en De Gereformeerde Kerken in Nederland, is geen kerkelijke eenheid, en daarom nauwe samenwerking onmogelijk.
3. Hulpverlening aan de armsten, door financiële adoptie van een kind uit een Tamilgezin, is geen kerkelijke zaak en kan aan het particuliere initiatief van kerkleden overgelaten worden.
4. Ook de financiële ondersteuning van de John Knox School is geen kerkelijke zaak en moet aan particulier initiatief van kerkleden overgelaten worden.

Overwegingen:

1. Om scholen te bouwen en in stand te houden is in principe een eigen zendeling ter plaatse nodig die daarbij een onderwijzende en evangeliserende taak heeft.
2. Wanneer financiële ondersteuning wordt geboden is het een noodzaak om een duidelijk beeld te hebben c.q. te krijgen waar die middelen voor gebruikt zullen worden.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit geen zendingsactiviteiten met betrekking tot de Lanka Reformed Church te ontwikkelen.

Gronden:

1. De kerk van Byford heeft besloten de financiële hulpverlening stop te zetten omdat blijkt dat broeder De Silva de gelden gebruikt voor initiatieven die niet gedragen worden door Byford.
2. Voor deputaten BBK is het onduidelijk in welk opzicht broeder De Silva nu ondersteuning zou moeten hebben om de gemeente te Sri Lanka in stand te houden.
3. Het laten opzetten en in stand houden van scholen zonder eigen zendeling ter plaatse ligt niet in de opdracht van deputaten BBK.

Bespreking:

Omdat de vraag naar financiële bijstand, zoals deputaten aangeven, door broeder De Silva op Sri Lanka volgens ds W. v. d. Jagt van de kerk van Byford in zoverre uit de hand loopt dat het een bodemloze put lijkt te zijn, heeft de kerk van Byford besloten om de financiële hulpverlening stop te zetten. Onduidelijk is daarbij of de zendingsactiviteiten daarmee dan ook gelijktijdig zijn stil gelegd. Hoewel het niet bekend is wat de precieze situatie is t.a.v. broeder De Silva wordt er verschillend gedacht over een eventuele plaatsvervangende hulpverlening. Enerzijds moet deze broeder in zoverre ondersteund worden dat hij zijn taak in de gemeente in ieder geval kan blijven doen, terwijl anderzijds het onduidelijk is wat broeder De Silva in financieel opzicht heeft gedaan waardoor de kerk van Byford de hulpverlening heeft stopgezet.

Het besluit wordt met 10 stemmen voor genomen. Één afgevaardigde onthoudt zich van stemming. Broeder A. v. d. Net blijft als deputaat buiten stemming.

Artikel 107: Behandeling Rapport van Deputaten BBK: Webmagazine Reformed Continua

13-02-2010

Materiaal:

- Rapport Deputaten Buitenlandse Kerken
Hoofdstuk 4.5 Webmagazine Reformed Continua

Bespreking:

Op de vraag hoeveel medewerkers een aandeel hebben in het verschijnen van het blad wordt geantwoord dat er een viertal vaste medewerkers zijn die de stukken vertalen van het Nederlands in het Engels en er een nieuwe medewerker is die voor de layout zorgt. De vergadering neemt met dankbaarheid kennis van dit initiatief en besluit dat deputaten verder kunnen gaan met het webmagazine.

Artikel 108: Behandeling Rapport van Deputaten BBK: Gereformeerde Kerken in Indonesië

13-02-2010

Materiaal:

- Rapport Deputaten Buitenlandse Kerken
Hoofdstuk 4.6 De Gereformeerde kerken in Indonesië (GGRI)

Overwegingen:

1. Het is aan de GS om deputaten van de nodige financiën te voorzien om een reis te kunnen maken naar Indonesië.
2. De gesprekken die de broeders uit Indonesië hier gevoerd hebben met deputaten mochten als positief worden ervaren.

Besluit: Deputaten zullen op uitnodiging van de kerken in Indonesië alle beschikbare middelen gebruiken om tijdens de GS van deze kerken zich op de hoogte te stellen van het Gereformeerd karakter van deze kerken en de kerken in Nederland daarvan op de hoogte brengen.

Grond:

De wil om gereformeerd te willen zijn werd tijdens het gesprek van deputaten en ds. S. de Marie met de broeders uit Indonesië duidelijk geproefd.

Bespreking:

Het bezoek dat ds. Pila Njuka en broeder Marten Sangguwali aan Nederland heeft gebracht om in gesprek te gaan met deputaten en de adviseur ds. S. de Marie werd vreemd genoeg aangekondigd door ds. Van der Jagt. Ds. S. de Marie geeft t.a.v. het gesprek aan dat het een goed en sympathiek gesprek was en dat daar dankbaar op mag worden teruggekeken. Ook heeft ds. Pila Njuka aangegeven te willen pleiten om deputaten BBK uit te nodigen voor de volgende synode in Indonesië.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat A. van der Net blijft buiten stemming.

Artikel 109: Herziening synode besluiten in zake betrekkingen met buitenlandse kerken

11-09-2010

E.1. BETREKKINGEN BUITENLANDSE KERKEN:

E.1.1. Materiaal

Generale Synode Leeuwarden 1990, artikel 93
Generale Synode Ommen 1993, artikel 68-82
Generale Synode Berkel & Rodenrijs 1996, artikel 85, 86, 88-94
Generale Synode Leusden 1999, artikel 89, 90,92-98
Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, artikel 133-141, 144-194
Generale Synode Mariënberg 2005, artikel 25 (J)

E.1.2. Overweging

- E.1.2.1. Om aan de Schriftuurlijke eis te voldoen om de eenheid van de ware kerk - voor zover mogelijk - ook over de landgrenzen heen te zoeken en te bevorderen zijn kerkelijke regels onontbeerlijk.
- E.1.2.2. De GS Groningen-Zuid 1978 heeft een aantal overwegingen gemaakt die tezamen met art. 47 KO een goed uitgangspunt vormen voor kerkelijke regels
- a.dat naar het Woord Gods (Joh. 17 : 11, 17, 20, 21; Ef. 3 : 14 4 : 16; 2 Tim. 3 : 15, 16) en de daarop gegronde belijdenis (Heidelbergse Catechismus Zondag 21 en N.G.B. artt. 27-29) de Kerk van Christus wel verspreid en verstrooid is door de gehele wereld, maar toch tezamen gevoegd en verenigd in eenzelfde Geest, en in enigheid van het ware geloof, door het bewaren van de ware leer en dienst en tucht naar de ordeningen van Jezus Christus als haar enig Hoofd;
 - b.dat het naar het Woord Gods en de belijdenis de roeping van de ware gelovigen en van de kerken in elke plaats en elk land is te staan naar kerkelijke gemeenschap met allen, die met hen eenzelfde geloof belijden en handhaven in prediking en dienst, kerkregering en tucht, en wel in eenheid van kerkelijk samenleven in elke plaats en land en waar dit door geografische afstanden, taalbarrières of andere oorzaken niet mogelijk is door kerkelijke correspondentie als oefening van kerkelijke gemeenschap;
 - c.dat het tevens de roeping van de ware gelovigen en kerken is met ijver en goede voorzichtigheid uit het Woord Gods te onderscheiden wat de ware kerk is, om met die ware kerk gemeenschap te oefenen en kerkelijke gemeenschap af te wijzen met kerken die openlijk van de leer en de ordeningen van het Woord Gods afwijken, of die zich schismatiek hebben afgescheiden van de ware kerk;
 - d.dat bij het vervullen van deze roeping er rekening mee gehouden zal moeten worden, dat de Here Christus Zijn Kerk vergadert onder verschillende volken en ook met Zijn Kerk onder die volken een weg van eigen historie van verdrukking en strijd tegen dwaling en reformatie is gegaan en nóg gaat; dat hierdoor tussen deze kerken ook verschillen aanwijsbaar kunnen zijn in de wijze waarop zij de waarheid Gods belijden en voorts in de uiterlijke inrichting en liturgische gebruiken en afspraken van kerkregering, terwijl ze toch samenstemmen in het belijden van het Woord van God en het handhaven van de ware leer en de bediening van de sacramenten en niet willen afwijken van wat Jezus Christus als het enig Hoofd heeft verordend (vgl. art. 32 N.G.B. en art. 86 K.O.);
 - e.dat in contact met kerken in het buitenland, die relaties hebben met andere kerken of kerkengroepen, met wie de Gereformeerde Kerken in Nederland geen kerkelijke correspondentie of gemeenschap hebben, voor de vraag van het aangaan van kerkelijke gemeenschap, zowel het onder c. als onder d. genoemde in rekening gebracht dient te worden;
- E.1.2.3. GS Leeuwarden 1990 heeft uitgaande van het onder E.1.2.2 genoemde regels opgesteld voor het aangaan en onderhouden van zusterkerkrelaties met kerken in het buitenland (Acta Leeuwarden 1990, art. 93) Hierin is bewust conform art. 29 NGB geformuleerd dat de kerken over en weer op elkaar zullen toezien, dat in leer, kerkregering, tucht en eredienst niet afgeweken wordt van de gereformeerde leer.
- E.1.2.4. GS Ommen 1993 heeft echter het “op elkaar toezien” in de eerste regel gewijzigd “in elkaar bijstaan” (Acta, art. 68): “De kerken zullen elkaar zo veel mogelijk bijstaan in de handhaving, verdediging en bevordering van de gereformeerde belijdenis naar de Schriften in leer, kerkregering, tucht en eredienst.” Als argument hiervoor werd genoemd dat men niet belerend wilde overkomen als Gereformeerde kerken in Nederland naar de kerken in het buitenland. Verder voerde men aan dat er protesten tegen de oorspronkelijke formuleringen kwamen van bepaalde presbyteriaanse zusterkerken.

- Deze wijziging geeft echter ruimte voor uitholling van de Schriftuurlijke plicht tot het toezien op elkaar, dat ook bedoeld is om elkaar te helpen eventuele dwaalleer te weren en waar nodig elkaar terecht te wijzen. Hoewel bijstaan dit ook inhouden kan, is het toch algemener en scherpt het te weinig in deze richting op.
- E.1.2.5. De wijze waarop men na GS Ommen 1993 is omgegaan met het aanknopen van kerkelijke contacten en aangaan van zusterkerkrelaties doet vermoeden dat het bijstellen van deze regel een uiting is geweest van een tolerantere visie op kerk zijn en dwaalleer.
- E.1.2.6. Als voorbeeld van de hiermee samenhangende tolerantie zij hier genoemd het aangaan van een zusterkerkrelatie met de Presbyterian Church of Eastern Australia (PCEA). Op de GS Berkel en Rodenrijs 1996 lag reeds een voorstel hiertoe waarin de wijziging in de regels voor het aangaan van een zusterkerkrelatie een belangrijke grond vormde (zie materiaal E.1.1.19). De verhouding tussen PCEA en Free Reformed Churches of Australia weerhield de synode toen nog. GS Leusden 1999 ging echter wel over tot het aangaan van een zusterkerkrelatie met de PCEA. Hiertegen bestonden echter ernstige principiële bezwaren. Deze Australische kerken lieten predikanten van buiten eigen kerken toe op de kansel, waaronder baptisten. Mensen van buiten deze kerken werden op eigen getuigenis toegelaten tot het Heilig Avondmaal. De vele reviseverzoeken tegen het aangaan van deze zusterkerkrelatie werden door GS Zuidhorn 2002 echter allen afgewezen. GS Mariëenberg 2005 sprak uit dat de synodebesluiten van GS Ommen 1993, GS Berkel en Rodenrijs 1996, GS Leusden 1999 en Zuidhorn 2002/2003 die betrekking hadden op de PCEA, allen vervallen zijn (Acta Mariëenberg 2005, art. 25, J.)
- E.1.2.7. De Gereformeerde Kerken in Nederland beschouwen zichzelf als de wettige voortzetting van de Gereformeerde Kerken die bijeen waren op de GS te Zuidhorn 2002. Derhalve hebben deze kerken de plicht en roeping de zusterkerken waarmee zij vóór de vrijmaking verbonden was als zodanig te benaderen. Daarbij dient te worden overwogen dat wederzijdse erkenning nodig is voor bestendigen van deze relatie.
- E.1.2.8. Dat houdt enerzijds in dat bij het niet aanvaarden van de recente vrijmaking als wettige daad van Schriftuurlijke reformatie de buitenlandse zusterkerk de band heeft verbroken. Anderzijds is de plicht voor De Gereformeerde Kerken dat zij in het contact met deze buitenlandse kerken nagaan of deze de gereformeerde belijdenis van het Woord van God niet slechts nog steeds officieel aanvaarden, maar ook nog steeds metterdaad tot gelding doen komen in hun kerkelijke praktijk van leer, eredienst, kerkregering en tucht. Deze regel geldt in ieder geval voor het aangaan van een zusterrelatie (zie Materiaal E.1.1). In de huidige situatie hebben wij te maken met een lange ontwikkeling van deformatie en tolerantie binnen de GKv die van invloed kan zijn geweest op de gelegde relaties. Extra waakzaamheid m.b.t. het omzien naar de ander is dan geboden.
- E.1.2.9. Hoewel de ICRC, The International Conference of Reformed Churches haar basis heeft in de Heilige Schrift, de Gereformeerde belijdenisgeschriften (drie formuleiren van eenheid), en de Westminster Standards (Westminsterconfessie en kleine en grote Westminster catechismus), behoren momenteel meerdere kerkgenootschappen tot haar leden die niet onverkort trouw zijn aan deze basis. Daaronder zijn: De Christelijke Gereformeerde Kerken, De Gereformeerde Kerken vrijgemaakt, Presbyterian Church of Eastern Australia.
- E.1.2.10. Allerlei besluiten die zijn opgenomen onder Materiaal (E.1.1.) hebben betrekking op zaken van training, zending en hulpverlening, administratie en financiën, voorlichting aan de kerken en uitgave van een internationaal bulletin. Deze zaken hebben sinds de vrijmaking van 2003 hun praktische betekenis en uitvoerbaarheid verloren

E.1.3. Besluiten

E.1.3.1. De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt m.b.t. de besluiten van de GS Ommen 1993, GS Berkel en Rodenrijs 1996, GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002-2003, die betrekking hebben op actieve zusterkerkrelaties in 2003, het volgende uit

1. op deze zusterkerken zijn de regels voor het aangaan en onderhouden van zusterkerkrelaties met kerken in het buitenland van toepassing, zoals deze zijn vastgesteld door GS Leeuwarden 1990.
2. m.b.t. het omzien naar de buitenlandse zusterkerken zullen de deputaten en de kerken zich er niet alleen van dienen te vergewissen dat door deze kerken de gereformeerde belijdenis nog steeds officieel wordt aanvaard, maar dat deze ook metterdaad door hen tot gelding wordt gebracht in hun kerkelijke praktijk van leer, eredienst, kerkregering en tucht.
3. de uitvoering van bovenstaande regels is afhankelijk van de hoeveelheid informatie in de contacten met de vele buitenlandse kerken.
4. zusterkerken die de wettigheid van de vrijmaking van 2003/2004 niet willen erkennen, hebben de relatie metterdaad verbroken.
5. het betreft de volgende buitenlandse kerken waarmee in 2003 een zusterkerkrelatie bestond:

Van vóór 1990	Free Reformed Churches of Australia (FRCA)
Van vóór 1990	Canadian Reformed Churches (CanRC)
Van vóór 1990	Vrye Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (VGKSA)
Van vóór 1990	Gereja-Gereja Reformasi di Indonesia (GGRI-NTT)
Van vóór 1990	Presbyterian Church of Korea (PCK)
Van vóór 1990	Evangelical Presbyterian Church of Ireland (EPC)
Vanaf 1990	Reformed Church in the United States (RCUS)
Vanaf 1993	Iglesia Reformada en Venezuela (IRV)
Vanaf 1993	Reformed Presbyterian Church of Ireland (RPCI)
Vanaf 1996	Reformed Presbyterian Church of Northern India (RPCNI)
Vanaf 1996	Free Church of Scotland (FCS)
Vanaf 1996	Eglise Réformée Confessante au Bénin (ERCB)
Vanaf 1999	Reformed Presbyterian Church North East India Synod (RPCNEI)
Vanaf 1999	Free Church of Central India (FCCI)
Vanaf 1999	Reformed Presbyterian Church of Taiwan (RPCT)
Vanaf 1999	Eglise Réformée Confessante au Congo (ERCC)
Vanaf 1999	Evangelical Presbyterian Church of England and Wales (EPCEW)
Vanaf 1999	Presbyterian Church of Eastern Australia (PCEA)
Vanaf 1999	Evangelical-Reformed Churches Union of Russia (ERCUR)
Vanaf 2002	Igrejas Reformadas do Brasil (IRB)
Vanaf 2002	Gereja-Gereja Reformasi Musyafir (GGRM)
Vanaf 2002	Reformed Church of Japan (RCJ)
Vanaf 2002	Africa Evangelical Presbyterian Church Kenia (AEPC)
Vanaf 2002	Reformed Churches of New Zealand (RCNZ)

E.1.3.2. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de besluiten van de GS Ommen 1993, GS Berkel en Rodenrijs 1996, GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002-2003, die betrekking hebben op contacten met buitenlandse kerken, anders dan actieve zusterkerkrelaties, om praktische redenen vervallen zijn en dat dus de kerken daaraan niet meer gebonden zijn. Tevens zijn de door de GS Mariëenberg van 2005 overgenomen regels in de acta blz. 234 onder punt 3 niet meer van kracht.

- E.1.3.3. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat het besluit van de GS Ommen 1993, art. 68 dat betrekking heeft op de regels voor het beoefenen van zusterkerkrelaties vervallen is en dat dus de kerken daaraan niet meer gebonden is.
- E.1.3.4. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de besluiten van de GS Ommen 1993, GS Berkel en Rodenrijs 1996, GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002-2003, die betrekking hebben op het lidmaatschap van het ICRC zijn vervallen en dat dus de kerken daaraan niet meer gebonden zijn .

E.1.4. Gronden

- E.1.4.1. (Ad besluit E.1.3.1.)
- De Gereformeerde Kerken in Nederland zijn de wettige voortzetting van de Gereformeerde kerken die bijeen waren op de GS Zuidhorn 2002. Zij hebben de Schriftuurlijke plicht om te zien naar hun zusterkerken in het buitenland.
 - Ze dienen daarbij zorgvuldig de daartoe geldende regels te volgen.
 - Tevens dienen zij de wettigheid van de recente vrijmaking aan deze kerken duidelijk te maken.
- E.1.4.2. (Ad besluit E.1.3.2.)
- De huidige mogelijkheden verhinderen dat de deputaten BBK andere contacten dan zusterkerkrelaties, die in 2003 zijn aangegaan, kunnen continueren. Dat neemt niet weg dat zij wel gelegenheden tot deze contacten kunnen benutten, conform hun instructies.
- E.1.4.3. (Ad besluit E.1.3.3)
- De regels van GS Leeuwarden 1990 waren Schriftuurlijk, en vormen een goede basis voor het aangaan en beoefenen van een zusterkerkrelatie. De wijziging van de formulering 'omzien naar' in 'bijstaan van' in de gewijzigde formulering van de regels van GS Ommen 1993 is vervlakkend t.o.v. de wederzijdse plicht als zusterkerk conform art. 28 en 29 NGB betreffende de roeping en kenmerken van de ware kerk.
- E.1.4.4. (Ad besluit E.1.3.4.)
- De ICRC is een interkerkelijke internationale conferentie met adviserende rol waarvan ook ontrouwe kerkgenootschappen deel uit maken.

Bespreking:

Door een afgevaardigde wordt aangegeven dat in de regels voor de zusterkerkrelatie door de synode van Mariënberg in 2005 zonder gronden ten onrechte in plaats van de tekst van GS Leeuwarden 1990, de tekst van de GS Ommen van 1993 is overgenomen. Dat besluit werd toen nog niet getoetst. Het voorgestelde besluit neemt om principiële redenen afstand van het besluit van GS Ommen 1993. Omdat het merendeel van de betreffende zaken ook bij het aanvullende rapport van dep. BBK inzake regels voor zusterkerkrelaties aan de orde zal komen, wordt de bespreking ervan daar voortgezet alvorens tot besluiten te komen. Het besluit E.1.3.1 wordt tijdens de rapportage van Deputaten BBK uitvoerig besproken. De voorgestelde tekst van besluit 1.3.1.3 'afhankelijk van de mogelijkheden van de deputaten.' wordt via een amendement gewijzigd in: 'afhankelijk van de hoeveelheid informatie in de contacten met de vele buitenlandse kerken', dat als betere omschrijving wordt aanvaard.

De besluiten worden met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 110: Aanpassing tekst besluit E.1.3.5. t.b.v. volgende GS

11-09-2010

Voorstel: Opdracht Dep. DOS aanpassing tekst besluit E.1.3.5. t.b.v. volgende GS

Materiaal:

Rapport Deputaten Onderzoek Synodebesluiten GS Ommen – GS Zuidhorn

Overweging:

1. In het door dep. DOS voorgestelde conceptbesluit worden vele zaken opgeschort die verband houden met de buitenlandse kerken, waaronder ook het uitgeven van een internationaal bulletin. Echter wordt al geruime tijd via het internet het op buitenlandse kerken gerichte blad 'Reformed Continua' uitgegeven door deputaten BBK.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat Deputaten Onderzoek Synodebesluiten t.a.v. het door hen voorgestelde besluit E.1.3.5. voor de volgende synodevergadering met een nieuw voorstel komen, waarin de huidige situatie meegewogen wordt.

Grond:

1. Men kan niet besluiten om de uitgave van een internationaal bulletin op te schorten, terwijl dat nu wel uitgegeven wordt.
2. Omdat nu reeds door deputaten BBK het blad "Reformed Coninua" uitgegeven wordt, kan de term "in de toekomst" in het besluit E.1.3.5. niet gehandhaafd blijven.

Bespreking:

Er wordt op gewezen dat de onderhavige besluiten, één geheel vormen waarin ook allerlei samenwerkingsverbanden, zoals met de vereniging de Verre Naasten en in het kader van internationale (deels interkerkelijke) opleidings- en andere activiteiten, die niet alleen praktisch maar ook principiële niet kunnen worden gehandhaafd. Het is daarom moeilijk om hier nu één onderdeelje uit wel te handhaven.

De vergadering besluit, na een uitgebreide bespreking, om deputaten DOS op te dragen met een gewijzigde tekst te komen, waarbij het goed is om dat in overleg met deputaten BBK te doen.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. Deputaat ds. De Marie blijft buiten stemming.

Artikel 111: Vervallen verklaren regels voor het aangaan en onderhouden van zusterkerkrelatie van GS Mariëberg 2005

02-10-2010

Materiaal:

GS Mariëberg 2005 art. 24 besluit 3:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 15 oktober 2005 te Mariëberg besluit

- a. in de "Instructie Deputaten Buitenlandse Betrekkingen" in 3.1. toe te voegen "en de Westminster Confessie";
- b. dat het moderamen zal onderzoeken of het noodzakelijk en/of nuttig is in 3.1. een verwijzing naar de gereformeerde kerkorde (Dordtse kerkorde) op te nemen;
- c. behoudens spellingcontrole en met inachtneming van bovenstaande de 'Instructie Deputaten Buitenlandse Betrekkingen' vast te stellen conform het concept.

GS Mariëberg 2005 art. 32, besluit f:

dat voor nieuw te benoemen deputaten nieuwe instructies worden vastgesteld.

Overwegingen:

1. GS Mariënberg 2005 heeft in art. 24 besluit 3 en art. 32, besluit f nieuwe instructies vastgesteld voor de deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken. Ze deed dit o.a. "om kerken aan te spreken wanneer van Gods Woord wordt afgeweken".
2. GS Mariënberg heeft in de uitwerking van bovengenoemde besluiten aan de instructies als bijlage toegevoegd "Regels voor het aangaan en onderhouden van zusterkerk-relaties in het buitenland" (Acta GS Mariënberg Bijlage D Instructies, paragraaf d., pag. 235, 236).
3. Deze regels zijn echter de regels die vastgesteld zijn door GS Ommen 1993, zoals opgenomen in de Uitgave "Kerkorde van de Gereformeerde Kerken in Nederland verzorgd door H. Bouma, v.d.m., De Vuurbaak.
4. GS Mariënberg had echter in art. 22 in besluit 2.3 ook besloten om de binding aan de besluiten van GS Ommen 1993 - Zuidhorn 2002 op te schorten totdat er nadere toetsing heeft plaatsgevonden op een volgende synode.
5. De onder 2 en 3 genoemde "regels" zijn op GS Mariënberg 2005 niet getoetst geweest. Volgens het onder 4. genoemde besluit zou men gebonden moeten zijn aan de regels die GS Leeuwarden 1990 had opgesteld mbt de zusterkerk-relaties.
6. Derhalve zal bij het ontbreken van nadere onderbouwing, de bijlage met de regels van Ommen beschouwd moeten worden als een door GS Mariënberg gemaakte vergissing.
7. GS Emmen 2009 heeft besloten de regels van GS Ommen 1993 (art. 68) te verwerpen (zie art 109 besluit 1.3.3.); daarom zijn de kerken niet meer gebonden aan de regels die GS Mariënberg 2005 had overgenomen van GS Ommen, maar aan de regels van GS Leeuwarden 1990.

Besluit:

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de regels voor het aangaan en onderhouden van de zusterkerk-relaties die door GS Mariënberg 2005 als bijlage aan de instructies waren toegevoegd, zijn vervallen en dat de kerken daaraan niet langer gebonden zijn.

Gronden:

1. De Synode heeft in art.109, besluit E.1.3.3.het besluit van GS Ommen 1993, art. 68 vervallen verklaard.
2. Omdat de regels van GS Mariënberg 2005 ten onrechte en zonder gronden waren overgenomen van GS Ommen 1993, zijn deze daarom nu ook vervallen.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 112: Amendement op E.1.3.5. volgens art. 202 acta 11 september 2010

02-10-2010

Materiaal:

1.1. GS Ommen 1993, art. 78 Lux Mundi

Materiaal :

1. rapport Deputaten betrekkingen met de buitenlandse kerken, deel I, hoofdstuk 8;
2. aanvullend rapport Deputaten betrekkingen met de buitenlandse kerken, hoofdstuk 7.

Besluit:

nieuw te benoemen deputaten op te dragen:

1. de uitgave van Lux Mundi voort te zetten;
2. met behoud van de kwaliteit de kosten zo laag mogelijk te houden.

Grond:

voortzetting van de uitgave van het blad is gewenst om blijvend naar buiten te kunnen treden met onderwerpen die in toenemende mate van belang blijken te zijn voor de relatie met de kerken in het buitenland.

1.2. GS Berkel 1996, Artikel 92

Besluit 1:

(Lux Mundi)

deputaten op te dragen de uitgave van Lux Mundi voort te zetten.

Gronden:

1. het kwartaalblad is een geschikt middel om buitenlandse relaties te informeren over actuele thema's in de gereformeerde theologie en concrete zaken uit het gereformeerd kerkelijk leven;
2. het blad wordt met interesse gelezen en geniet waardering onder buitenlandse relaties.

Besluit 2:

(voorlichting binnenland)

deputaten op te dragen:

1. de kerken geregelde voorlichting te geven over hun werk en zich daartoe te wenden tot de uitgevers van het blad 'Tot aan de einden der aarde' en de eigen uitgave van 'Wereldwijd' geregeld te actualiseren;
2. in de voorlichting bijzondere ruimte te bieden voor bevindingen van deputaten inzake de wederkerigheid van de relaties met buitenlandse kerken.

Gronden:

1. om de kerken te helpen om voor hun deel de relaties met buitenlandse kerken in te vullen is het nodig dat ze op de hoogte zijn van het bestaan van die kerken en geregeld geïnformeerd worden over verdere ontwikkelingen van die kerken en onze relaties met hen;
2. voor beantwoording van de vraag waarin de kerken kunnen leren van de (zuster)kerken in het buitenland zijn deputaten de eerst aangewezen om aanzetten te geven. Dat kan heel goed samengaan met het geven van geregelde voorlichting.

1.3. GS Leusden 1999, artikel 94**Materiaal :**

rapport deputaten BBK 1999, paragraaf 8.

Hierin wordt melding gemaakt van het publiciteitsplan met de volgende punten:

- a. het viermaal per jaar publiceren in 'Tot aan de einden der aarde';
- b. het viermaal per jaar zenden van een A-viertje naar de kerkenraden. Zo'n artikel kan gepubliceerd worden in het plaatselijk kerkblad;
- c. het zenden van een aangeklede aankondiging voor een BBK-collecte;
- d. het Nederlands Dagblad attenderen op ontwikkelingen in buitenlandse kerken met onmiddellijke nieuws waarde;
- e. het eens in de drie jaar (na een generale synode) publiceren van een nieuwe 'Wereldwijd' en jaarlijks een blad met correcties, wijzigingen en aanpassingen.

Besluit 1:

deputaten op te dragen:

- a. publicatie van Lux Mundi te continueren;
- b. dit te laten realiseren binnen een budget van maximaal f 20.000,-- per jaar.

Grond:

bij het opschonen (in 1997) van het bestand van abonnees in het buitenland is gebleken dat het blad grote belangstelling en waardering geniet.

Besluit 2:

deputaten op te dragen:

- a. uitvoering te geven aan het vastgestelde publiciteitsplan;
- b. een website op internet te (laten) verzorgen;
- c. één en ander te realiseren binnen een budget van maximaal f 10.000,-- per jaar.

Gronden:

1. om het werk van deputaten onder de aandacht van de kerken te krijgen is goede voorlichting een noodzaak;
2. door het maken van een website kan voor het werk een nog bredere belangstelling gewekt worden.

1.4. GS Zuidhorn 2002, Artikel 193 – Lux Mundi**Materiaal:**

rapport van deputaten voor betrekkingen met buitenlandse kerken (11.1).

Besluit:

deputaten op te dragen:

de publicatie van Lux Mundi te continueren.

Gronden:

1. er is in het buitenland behoefte aan voorlichting over de ontwikkelingen in kerkelijk Nederland;
2. uit de ontvangen reacties uit allerlei werelddelen blijkt dat er veel waardering is voor Lux Mundi en dat Lux Mundi dienstbaar is aan de versterking van de band tussen de gereformeerde kerken in de wereld.

1.5. GS Zuidhorn, artikel 194 – Publiciteit**Materiaal:**

rapport van deputaten voor betrekkingen met buitenlandse kerken (11.2), waarin als beleid is weergegeven:

- a. via Tot aan de einden der aarde, een website en andere kanalen de kerken zo goed mogelijk informeren over de betrekkingen met buitenlandse kerken;

- b. na elke generale synode publicatie van een nieuwe Wereldwijd;
- c. brochure The Reformed Churches in the Netherlands ook in andere talen uitgeven;
- d. in overleg met de projectgroep die in opdracht van de generale synode zich op landelijk niveau met de GKV-website bezighoudt, de publicaties van de Gereformeerde Kerken op Internet ook in het Engels uitbreiden.

Besluit:

deputaten op te dragen:

- a. uitvoering te geven aan bovengenoemd publiciteitsplan;
- b. de publicaties via de website op het Internet voort te zetten en uit te breiden.

Gronden:

1. het is van groot belang dat broeders en zusters bekend raken met Jezus' kerkvergaderend werk, ook in het buitenland;
2. informatie dient niet bereikbaar te zijn via slechts één medium, maar te worden gegeven via verschillende kanalen: het geschreven woord (brochures, landelijke tijdschriften, plaatselijke kerkbladen, Internet) en het gesproken woord.

Overwegingen:

1. Allerlei besluiten die zijn opgenomen onder Materiaal van dit artikel en van artikel 201 onder E.1. hebben betrekking op zaken van training, zending en hulpverlening, administratie en financiën, voorlichting aan de kerken en uitgave van *Lux Mundi*. Deze zaken hebben sinds de vrijmaking van 2003 **in deze vorm** hun praktische betekenis en uitvoerbaarheid verloren
2. *Dit laat onverlet dat een andere uitwerking van deze zaken, zoals het uitgeven van een internationaal tijdschrift thans gebeurt in de vorm van Reformed Continua, een toepasbare uitwerking kan zijn van goede motieven die achter sommige van deze besluiten liggen.*

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit de besluiten van de GS Ommen 1993, GS Berkel en Rodenrijs 1996, GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002-2003, die betrekking hebben op zaken van training, zending en hulpverlening, administratie en financiën, voorlichting aan de kerken en uitgave van *Lux Mundi* m.b.t. contacten met buitenlandse kerken, om praktische redenen vervallen te verklaren

Grond:

Sinds de vrijmaking van 2003 is er een andere situatie ontstaan m.b.t. de zusterkerkrelaties en samenwerkingsverbanden. Ook beschikken de kerken niet meer over dezelfde infrastructurele ondersteuning van het onderhouden van en de voorlichting over deze contacten, waarom besluiten dienaangaande hun praktische concrete betekenis en uitvoerbaarheid in de huidige situatie missen.

Hoofdstuk 7 APPÈLZAKEN EN REVISIEVERZOEKEN

Artikel 113: Bezwaarschrift broeder R. de Boer

20-03-2010

Materiaal:

- Bezwaarschrift van broeder R. de Boer

Overweging:

1. Het is voor elke broeder of zuster mogelijk om, met in achtneming van de daartoe gestelde regeling, via de kerkelijke weg een bezwaarschrift in te dienen bij de Generale Synode.

2. Wanneer betreffende broeder of zuster niet op de hoogte is van de regeling, waaraan een bezwaarschrift moet voldoen kan hij of zij de hulp inroepen van deputaten behandeling van Appèlzaken.
3. Wanneer een bezwaarschrift van een broeder of zuster door deputaten Behandeling van Appèlzaken ontvangen is en niet voldoet aan de gestelde regeling voor bezwaarschriften wordt deze broeder of zuster door deputaten gevraagd om het bezwaarschrift alsnog op een zodanige manier aan te passen dat het voldoet aan de door deputaten meegezonden regeling inzake revisieverzoeken/appelschriften.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit dat het bezwaarschrift van broeder R. De Boer, niet gedateerd maar met nr. 09.01.002, onontvankelijk is.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit dat broeder R. De Boer i.v.m. zijn ingediende bezwaarschrift niet gedateerd maar met nr. 09.01.002 in kennis wordt gesteld van het besluit t.a.v. zijn ingediende bezwaren, waarbij tevens een dringend appèl op hem zal worden gedaan om de besluiten van de Generale Synode van Zwolle, 2007 te aanvaarden.

Gronden:

1. Het door broeder R. de Boer ingezonden bezwaarschrift voldoet niet aan de door de GS van Mariëberg opgestelde regeling voor het inzenden van bezwaarschriften.
2. Broeder R. de Boer is meerdere malen geweest op het feit dat zijn ingediende bezwaarschrift niet aan de regeling voldoet.
3. Door deputaten Behandeling van Appèlzaken zijn daarbij ook de benodigde criteria aangereikt.

Bespreking:

Door afgevaardigden wordt opgemerkt dat het ingediende bezwaarschrift op deze wijze niet ontvankelijk kan zijn omdat het de argumentatie mist t.a.v. de gemaakte opmerkingen. Verder wordt gesproken over de meerdere mogelijkheden die broeder R. de Boer heeft gekregen om zijn ingediende bezwaarschrift te laten voldoen aan de daarvoor gestelde regels. Hij heeft daar echter geen gebruik van gemaakt. Naar aanleiding daarvan geven afgevaardigden aan dat broeder R. de Boer in een dringend appèl er op gewezen moet worden om alle besluiten van de GS van Zwolle 2007 gelovig en gehoorzaam te aanvaarden.

Het voorstel wordt met 8 stemmen voor aangenomen. Vier afgevaardigden, t.w. de broeders A. Admiraal, H. Folkers, ds. S. de Marie en W. Snippe blijven i.v.m. enige betrokkenheid bij de zaak, buiten stemming.

Artikel 114: Brief aan broeder R. de Boer te Hoogeveen

12-06-2010

Materiaal:

E-mail br. De Boer dd 13 april 2010

Conceptbrief aan broeder R. de Boer te Hoogeveen als reactie op bovengenoemde e-mail

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit om de brief aan broeder R. de Boer d.d. 12 juni 2010, waarin hij wordt opgeroepen contact te zoeken met DGK van Bergentheim/Bruchterveld, zoals voorgesteld te verzenden.

Grond:

Broeder De Boer heeft in zijn e-mail van 13 april 2010 een aantal zaken aangegeven, maar zal daarvoor de weg moeten volgen zoals de KO dat voorschrijft.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 115: Brief aan broeder A. Velthuis te Wezep

12-06-2010

Materiaal:

Conceptbrief aan broeder A. Velthuis te Wezep

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit om de brief aan broeder A. Velthuis d.d. 12 juni 2010, waarin conform art. 110 van GS Emmen 2009, de onontvankelijkheid van zijn revisieverzoek d.d. 9 november 2009 is verwoord, zoals voorgesteld te verzenden.

Grond:

De brief aan br. Velthuis bevat een uitgebreide argumentatie waarom zijn revisieverzoek onontvankelijk verklaard moest worden.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 116: Brief van de Gereformeerde Kerk Zwijndrecht e.o.

12-06-2010

Materiaal:

Brief van de Gereformeerde Kerk Zwijndrecht e.o., waarin zij aangeven geen toenadering van de zijde van DGK te kunnen constateren, maar waarin zij voorbijgaan aan de oproep om zich te conformeren aan het besluit van de classis ZW in 2005

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit om de brief van de Gereformeerde Kerk Zwijndrecht e.o. d.d. 7 mei 2010 voor kennisgeving aan te nemen en in een reactie daarop het verdriet daarover mee te delen.

Grond:

1. In de brief van de Gereformeerde kerk Zwijndrecht wordt niets vermeld t.a.v. hun verwerping van het classisbesluit van 2005, waarin zij opgeroepen worden zich onder opzicht en tucht van de DGK te Berkel & Rodenrijs/Bergschenhoek te plaatsen.
2. Door het niet vermelden van hun verwerping in 2005 van het classisbesluit verleggen zij op een niet op waarheid berustende manier de schuldvraag en wordt daarmee op onrechtmatige wijze DGK aangemerkt als zijnde het niet zoeken van toenadering en het nemen van ongereformeerde besluiten.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 117: Bezwaarschrift van de Matrix gemeente

20-03-2010

Materiaal:

- Bezwaarschrift van de Matrix gemeente

Overweging:

De Matrix gemeente heeft van Deputaten Behandeling van Appèlzaken middels een correspondentie meerdere malen het verzoek gekregen om hun bezwaar te laten voldoen aan de daarvoor geldende regeling, waarbij steeds de benodigde criteria zijn aangegeven.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit dat het bezwaarschrift richting de classis Noord-Oost van de Matrix gemeente van 19 oktober 2009 in de aangeboden vorm onontvankelijk is.

Besluit 2:

De synode besluit tevens dat aan de Matrix gemeente t.a.v. het door hen ingebrachte bezwaarschrift van 19 oktober 2009 een brief zal worden verzonden waarin aangegeven zal worden dat zij alsnog in de gelegenheid wordt gesteld om het betreffende bezwaarschrift betreffende de ontvankelijkheid van een appèlschrift dat bij de classis was ingediend, te laten voldoen aan de daarvoor geldende regeling. Ook zal haar de mogelijkheid onder ogen worden gebracht om het appèlschrift rechtsreeks in te dienen bij de huidige GS, waarbij het dan wel moet voldoen aan de daarvoor geldende regeling. De termijn voor het opnieuw inzenden wordt gesteld op zes weken na verzending van de brief van de GS aan deze gemeente.

Gronden:

1. Het door de Matrix gemeente ingebrachte bezwaarschrift van 19 oktober 2009 voldoet niet aan de daarvoor geldende regeling.
2. De Matrix gemeente is er meerdere malen op gewezen om het bezwaarschrift te laten voldoen aan de daarvoor geldende regeling.
3. De synode geeft bij wijze van uitzondering, maar vanuit de wil om de verbroken eenheid te herstellen, aan de Matrix gemeente de gelegenheid om hun bezwaarschrift binnen de daarvoor gestelde termijn van zes weken aan te passen aan de daarvoor geldende regeling of om rechtstreeks bij de GS middels een appèl in beroep te gaan.

Bespreking:

De preses verzoekt de deputaten Behandeling van Appèlzaken, de broeders G.H. Plaggenmars, L. Menninga en H.J. Mooibroek, aan de vergadertafel plaats te nemen en heet hen hartelijk welkom. Voorafgaand aan de bespreking geeft broeder Menninga in een inleiding aan hoe en langs welke weg het e.e.a. tot stand is gekomen. Meerdere afgevaardigden wijzen er op dat het bezwaarschrift zoals het er ligt niet voldoet aan de daarvoor geldende regeling zoals vastgelegd in de acta van de GS Zwolle 2007. Daarbij plaatst de Matrix gemeente haar beide vragen onder één noemer waarbij het zo overkomt dat de Matrix gemeente een eventuele terugkeer laat afhangen van de uitspraak van de GS en pas dan een gesprek aan zou willen gaan wanneer aan haar verzoek is voldaan.

De besluiten worden met algemene stemmen genomen. De broeders van de classis Noord-Oost blijven, i.v.m. hun betrokkenheid bij deze zaak, buiten stemming.

Artikel 118: Revisieverzoek van DGK Groningen

20-03-2010

Voorstel:

Het gedeelte dat onder het oordeel valt van 1 Petrus 4 : 15 over bemoeials, die in één adem genoemd worden met moordenaars, dieven en boosdoeners, weg te nemen uit de overwegingen bij de verzoeken 3.1 en 3.2 van artikel 91 van Acta van Zwolle 2007, waarmee een groot onrecht uit de kerken zou zijn verwijderd.

Materiaal:

- Revisieverzoek van De Gereformeerde Kerk Groningen

Overweging:

Revisieverzoeken kunnen alleen betrekking hebben op besluiten waar men bezwaren tegen heeft, of op de gronden die ten grondslag liggen aan het gewraakte besluit.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit dat het revisieverzoek van De Gereformeerde Kerk Groningen, waarin zij het gedeelte dat onder het oordeel valt van 1 Petrus 4 : 15 over bemoeials, die in één adem genoemd worden met moordenaars, dieven en boosdoeners, verzoekt weg te nemen uit de overwegingen bij de verzoeken 3.1 en 3.2 van artikel 91 van Acta van GS Zwolle 2007, onontvankelijk is.

Grond

1. Het revisieverzoek voldoet niet aan de regeling zoals opgesteld door de Generale Synode van Zwolle 2007.
2. Een volgende generale synode is niet gerechtigd buiten gegronde bezwaren tegen genomen besluiten, de Acta van een vorige synode nader vast te stellen. (zie regeling Synode II.1 en VII.2)
3. Er wordt een overweging aangevochten en geen besluit of een grond.

Bespreking:

Hoewel een aantal afgevaardigden, i.v.m. de moeiten die er zijn in De Gereformeerde Kerken door het gebruikte Schriftgedeelte, het revisieverzoek om die reden ontvankelijk wilden verklaren vond de meerderheid dat er volgens het kerkrecht alleen revisieverzoeken kunnen worden ingediend waarbij men besluiten en/of gronden onder die besluiten aanvecht.

Het besluit wordt met 6 stemmen voor en 1 stem tegen genomen. De broeders A. Admiraal, H. Folkers, ds. S. de Marie, W. Snippe en W. Wildeboer onthouden zich van stemming, vanwege hun afvaardiging naar GS Mariëberg.

Artikel 119: Revisieverzoek inzake kerkgrenzen Zwolle/Hasselt

08-05-2010

Materiaal:

1. Revisieverzoek art. 82 Hoofdstuk 9 van de Acta van de GS Zwolle 2007 betreffende de kerkgrenzen.
2. Punt 2 van de regeling voor indienen revisieverzoeken blz. 204 Acta GS Zwolle 2007: *'een revisieverzoek moet dusdanig nieuwe en klemmende argumenten bevatten dat zij een eventuele verandering van het besluit waarover revisie wordt gevraagd rechtvaardigen (K.O., art. 33).*
3. Punt 3 van de regeling voor indienen revisieverzoeken blz. 204 Acta GS Zwolle 2007: *Een verzoek om revisie van een besluit, dat in de kerken algemene aanvaarding heeft gevonden, moet wel met zeer klemmende redenen worden aangedrongen en er blijk van geven, dat de indiener zich ernstig rekenschap heeft gegeven van alle argumenten, waarmee dat besluit werd gemotiveerd c.q. verdedigd. (GS Kampen 1975, art. 110)*

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit het hierboven genoemde revisieverzoek niet ontvankelijk te verklaren.

Grond:

Het revisieverzoek voldoet niet aan de punten 2 en 3 van de regeling voor het indienen van revisieverzoeken m.b.t. het synodebesluit art. 82 van de GS Zwolle 2007 zoals weergegeven op blz. 204 van de acta van de GS Zwolle 2007.

Dit besluit wordt met 7 stemmen voor en 1 stem tegen genomen. De broeders van de classis Zuid-West, t.w. A. Admiraal, J.A. Bazuin, A. van Egmond en ds. S. de Marie blijven, i.v.m. betrokkenheid bij deze zaak, buiten stemming.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit i.v.m. het vele werk dat gedaan is in dit omvangrijke revisieverzoek door deze broeder behalve de onontvankelijkheidsverklaring een meer uitgebreide onderbouwing dan alleen het gestelde in de regeling zal ontvangen. De GS hoopt op deze manier dat deze broeder inziet waarom de GS genoodzaakt was zijn revisieverzoek niet in behandeling te mogen en kunnen nemen.

Grond:

Het zou t.a.v. een zo uitgebreid revisieverzoek een bepaald onrecht zijn aan broeder Velthuis als hij in deze alleen de onontvankelijkheidsverklaring zou krijgen.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. De broeders van de classis Zuid-West, t.w. A. Admiraal, J.A. Bazuin, A. van Egmond en ds. S. de Marie blijven, i.v.m. betrokkenheid bij deze zaak, buiten stemming.

Hoofdstuk 8 PRESENTATIE, PUBLICATIES EN COMMUNICATIE

Artikel 120: Persverslag

14-11-2009

De preses deelt mee dat het Reformatorisch Dagblad heeft verzocht om informatie betreffende de besluiten van de vergaderingen van de generale synode, om deze te kunnen plaatsen in de krant. Daartoe kan door elke vergadering een persverslag worden opgesteld dat toegezonden kan worden aan de redactie kerkelijk leven van het RD.

Besluit:

De vergadering besluit hier akkoord mee te gaan met de voorwaarde dat eventuele wijzigingen gedaan door het RD eerst door het moderamen worden geaccordeerd.

Artikel 121: Behandeling rapport Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

23-01-2010

Materiaal:

Rapport Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

Bespreking:

De preses verzoekt de broeders A. van Egmond, W.J. Sikkens en G. Willems aan de tafel plaats te nemen en heet hen vervolgens hartelijk welkom in de vergadering. In het rapport worden de cijfers over 2009 nog gemist. De deputaten vragen daartoe de gelegenheid aan het einde van de synode. Gewezen wordt op het feit dat er niet het in de

instructie gevraagde overleg is geweest met Deputaten Financieel Beheer. Deputaten geven toe dat dit vanwege tijdsdruk een ommissie hunnerzijds is.

Deputaten geven op de vraag van een paar afgevaardigden, waar het negatieve bedrag van € 15.172,- vandaan komt in de jaarrekening van 2008 en waarom er dan een positief bedrag van € 15.000,- staat in de balans per 31 december 2008, ten antwoord dat de GS van Zwolle van 2007 € 15.000,- beschikbaar heeft gesteld aan curatoren omdat, door hogere druk- en verzendkosten, voor 2008 begroot was dat de kosten de baten ongeveer met het beschikbare bedrag zouden overstijgen.

Middels een uitgedeeld schriftelijk stuk stelt een van de afgevaardigden aan de orde of er niet meer polemiek in het kerkblad DE BAZUIN mogelijk is, met het oog op adequate en snelle reactie op ontwikkelingen. Zou een rubriek persschouw daartoe niet dienstbaar kunnen zijn?

Er ligt echter voor de redactie wel een moeilijkheid om heel concreet op allerlei spelende zaken te reageren, met name als die niet publiek zijn gemaakt. Vroeger was het met de Reformanda gemakkelijker om stelling tegen nemen tegen artikelen in bijvoorbeeld de Reformatie. Nu gaat het bovendien ook vaker om vertrouwelijke zaken. Wel bestaat de mogelijkheid soms om te reageren op internetpublicaties. Toch is het belangrijk dat de redactie alert blijft op ontwikkelingen en desnoods in meer algemene artikelen opbouwende voorlichting geeft, die voor deze ontwikkelingen van belang is.

Voorstel 1:

Deputaten stellen voor om de tekst van art. 3 uit de instructie, t.w. "Zij zijn verantwoordelijk voor de Schriftuurlijke koers van het blad, conform art. 30 KO." uit te breiden met de woorden "en de websites", waardoor de instructie als volgt zou luiden: "Zij zijn verantwoordelijk voor de Schriftuurlijke koers van DE BAZUIN en de websites, conform artikel 30 van de kerkenorde."

Overweging:

1. Het is gedurende langere tijd niet meer alleen het kerkblad DE BAZUIN, maar ook de website van DE BAZUIN die beheert zal moeten worden. Deze website is al een aantal jaren in de lucht, maar is tot op heden nog niet onder de verantwoordelijkheid van de Generale Synode gebracht.
2. Het woord "conform" artikel 30 KO geeft de suggestie dat dit artikel de noodzaak van een website zou aangeven. Beter is daarom te spreken over "binnen het kader van" art. 30 KO.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit dat artikel 3 als volgt luidt: "Zij zijn verantwoordelijk voor de Schriftuurlijke koers van DE BAZUIN en de websites, binnen het kader van artikel 30 van de kerkenorde."

Grond:

Alle communicatiemiddelen van de kerken behoren Schriftuurlijk verantwoord te zijn.

Het besluit 1 wordt met algemene stemmen genomen. Twee deputaten A. Admiraal en C.A. Teunis blijven buiten stemming.

Voorstel 2:

Het aantal Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites terugbrengen van 5 naar 3.

Overwegingen:

1. Omdat door omstandigheden het deputaatschap al langer dan een jaar met één deputaat minder werd beheerd, stellen de overige deputaten dat de werkzaamheden in het deputaatschap ook met drie deputaten vervuld zouden moeten kunnen worden.

2. De borging van de Schriftuurlijke koers zou volgens deputaten in dat geval niet in gevaar komen.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit dat het aantal Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites m.i.v. heden van vijf deputaten wordt teruggebracht naar drie deputaten.

Gronden:

1. Het deputaatschap wordt door omstandigheden al geruime tijd door drie deputaten beheerd, wat tot op heden niet als een onoverkomelijkheid werd ervaren.
2. Het bewaken van de Schriftuurlijke koers kan ook met drie deputaten bewerkstelligd worden.
3. Wanneer vanuit het lezerspubliek Schriftuurlijke vragen zouden worden gesteld bereiken die eerst de drie redactieleden, waarnaast dan ook de drie deputaten daarin zouden kunnen meedenken. Bij elkaar is dat voldoende draagkracht voor de borging van de Schriftuurlijke koers.

Bespreking:

Deputaat broeder L. Groeneveld heeft aangegeven dat hij door omstandigheden niet in de gelegenheid is om een volgende termijn als deputaat beschikbaar te zijn. Ook broeder C.A. Teunis is niet voor een volgende termijn beschikbaar, in verband met zijn voorgenomen toetreden tot de redactie. Er wordt daarom doorgesproken over de noodzakelijkheid van het wel of niet aanvullen van het overgebleven aantal deputaten. Broeder G. Willems wordt opnieuw voorgesteld als secundus, waarvoor hij ook beschikbaar is.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen. Twee deputaten, de broeders A. Admiraal en C.A. Teunis, blijven buiten stemming.

Artikel 122: Brief van de redactie van De Bazuin

08-05-2010

Voorstel: De redactie van het kerkblad De Bazuin verzoekt de synode om de brieven die aan de GKv en de HHK gezonden worden ook te mogen afdrucken in De Bazuin.

Bespreking:

In de bespreking wordt duidelijk dat de afgevaardigden dit verzoek graag willen steunen om daardoor de leden van de kerk zoveel als mogelijk is op de hoogte te houden en te betrekken bij de besluitvorming van de GS.

Het voorstel wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 123: Voorstel moderamen t.a.v. de plaatsing van artikelen door deputaatschappen in De Bazuin

02-10-2010

Materiaal:

- Voorstel besluitvorming omtrent plaatsing van artikelen in De Bazuin op verzoek van een deputaatschap.

Overwegingen:

1. Het doel van De Bazuin is het leveren van een bijdrage aan de toerusting van alle kerkleden.
2. Het licht van Gods woord moet schijnen over het te behandelen onderwerp.
3. De redactie bepaalt de inhoud van het blad.
4. De redactie is verantwoordelijk voor het blad.
5. Deputaten-curatoren zijn verantwoordelijk voor de schriftuurlijke koers.
6. Deputaten-curatoren worden aangesteld door de Generale Synode.
7. Deputaten-curatoren hebben een toezichhoudende functie op de redactie van De Bazuin.
8. Bij verschil van inzicht tussen een deputaatschap en de redactie heeft het deputaatschap de mogelijkheid zich te beroepen op deputaten-curatoren.
9. Bij verschil van inzicht tussen het deputaatschap en deputaten-curatoren heeft het deputaatschap de mogelijkheid zich te beroepen op de Generale Synode.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit:

1. De redactie van De Bazuin heeft niet de plicht om een artikel dat door een deputaatschap wordt aangeboden ongewijzigd in De Bazuin te plaatsen.
2. Nadere regelgeving omtrent het beheer ten aanzien van de redactie en het beheer van De Bazuin is overbodig.

Gronden:

1. De redactie is verantwoordelijk voor de inhoud van te plaatsen artikelen.
2. Te plaatsen artikelen behoren te voldoen aan het doel van De Bazuin.
3. De redactie heeft het recht een artikel van een deputaatschap te weigeren.
4. De redactie heeft de plicht een artikel van een deputaatschap te weigeren indien dit artikel niet voldoet aan de doelstelling van het blad en het licht van Gods Woord niet laat schijnen over het onderwerp.
5. Deputaten-curatoren zijn verantwoordelijk voor de schriftuurlijke koers van De Bazuin.
6. De overlegstructuur tussen deputaten-curatoren en de redactie biedt voldoende gelegenheid om over de inhoud van een artikel en de koers van De Bazuin te spreken.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen. De broeders T.L. Bruinius en C.A. Teunis alsook ds. S. de Marie blijven, als lid van de redactie van De Bazuin, buiten stemming.

Artikel 124: Te publiceren documenten in De Bazuin

08-10-2010

Materiaal:

- Besluit in Acta GS Emmen art. 235 t.a.v. brief aan Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus)

Overwegingen:

1. Op het internet wordt door velen van buiten DGK over en tegen DGK geschreven.
2. Door veel kerkleden wordt gevraagd om een weerwoord tegen de vele aantijgingen die op meerdere sites te vinden zijn.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de antwoordbrief aan de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus) op hun brief van 23 juli 2010 met als reden van het verstrekken van informatie aan de kerkleden, opgenomen zal worden in De Bazuin.

Grond:

Omdat in deze tijd via het internet veel over en tegen DGK en haar predikanten gepubliceerd wordt is het belangrijk om de kerkleden te informeren over die zaken.

Bespreking:

Door de afgevaardigden wordt gesteld dat het in De Bazuin plaatsen van zaken zoals de antwoordbrief aan de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus) belangrijk is voor de kerkleden, omdat die wel de correspondentie vanaf de andere kant op meerdere sites kan lezen, maar het weerwoord van de synode daarop anders node moeten missen.

Het besluit wordt met 11 stemmen voor genomen. Één afgevaardigde onthoudt zich van stemmen.

Hoofdstuk 9 FINANCIËN EN BEHEER

Artikel 125: Behandeling rapport Deputaten Financieel Beheer.

23-01-2010

Materiaal:

Rapport Deputaten Financieel Beheer

Bespreking:

De preses verzoekt deputaat broeder H.J. Mooibroek aan de vergadertafel plaats te nemen en heet hem vervolgens hartelijk welkom. De broeders P.J. Houweling en M.A. Sneep zijn door verhindering afwezig. Br. Mooibroek beantwoordt de vragen die door de afgevaardigden worden gesteld. Er wordt gevraagd of de € 50.000,- voor het fonds emeritering wel voldoende is t.a.v. de huidige financiële situatie na de crisis. Dit fonds is echter uitsluitend bestemd voor zogenaamde inhaalpremies in geval een (over te komen) predikant bijvoorbeeld een "pensioengat" heeft. De term emeriteringsfonds geeft wel verwarring; in ons geval betreft het geen fonds om de emeritering (pensioen) uit te keren, maar voorziet het alleen in het betalen van eventuele benodigde extra pensioenpremies. Wel zal bezien worden of de huidige economische ontwikkelingen in de toekomst een sterker beroep op dit fonds nodig maken.

De quota van de kerken gaan omlaag van € 30.000,- naar € 18.000,- omdat er bij voldoende opgebouwde spaarreserve, minder nodig is, en een eigen vermogen van € 25.000,- voldoende is om als Deputaatschap Financieel Beheer te bestaan.

In verband met het ontbreken van de gegevens van 2009 en de begroting van 2010 zullen deputaten Financieel Beheer in de vergadering van maart van de Generale Synode nogmaals verantwoording komen afleggen.

Artikel 126: Rapport Deputaten Financieel Beheer d.d. 10 april 2010

12-06-2010

Materiaal:

Rapport Deputaten Financieel Beheer d.d. 10 april 2010 met daarin:

- * Verantwoording 2009,
- * Toelichting op de balans,
- * Baten en lasten 2009,
- * Toelichting op baten en lasten 2009,
- * Meerjarenbegroting 2008-2011, incl. quota kerken 2010 begroot.

Voorstel:

Vaststelling quotum Deputaten Financiële Beheer 2010

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009 besluit om het quotum voor Deputaten Financiële Beheer 2010 gehandhaafd zal blijven op € 25 per ziel.

Grond:

De financiële situatie van het kerkverband laat het nu toe om het door de Generale Synode van Zwolle 2007 vastgestelde quotum van € 25 per ziel ook voor de komende periode vast te stellen.

Bespreking:

Door deputaat broeder Mooibroek wordt op heldere wijze uitgelegd hoe de financiën van het kerkverband er voor staan en waar de overschotten cq de knelpunten zitten. Ook wordt een afgestemde verdeling van de quota voorgesteld, wat een eerlijker verdeling van de lasten voor elke kerk tot gevolg zal hebben.

Artikel 127: Behandeling verzoek Stichting Het Theologische Boek.

23-01-2010

Materiaal:

Stuk 09.1.007 : Stichting Het Theologische Boek

Voorstel voor instructies van een te benoemen commissie van onderzoek naar de bibliotheek van de Stichting Het Theologisch Boek.

Voorstel:

Het moderamen stelt voor een commissie aan te wijzen die met de door hem voorgestelde instructie aan het werk zou kunnen gaan om advies te geven omtrent de eventuele overdracht van de bibliotheek van de Stichting Het Theologisch Boek aan De Gereformeerde Kerken. Op 10 april zou de vergadering het commissievoorstel kunnen bespreken.

Overwegingen:

Ds. S. de Marie dient als amendement de volgende aanvulling op de instructie van de te benoemen commissie in: "De mogelijkheden dat de bibliotheek of een deel ervan optimaal ten nutte kan zijn voor de opleiding tot de Dienst des Woords".

Het moderamen stelt voor om de volgende broeders in de commissie te benoemen:

C. Houweling	(primus)
A. van der Net	(primus)
W. Wildeboer	(samenroeper)
R.H. v.d. Laan	(secundus)
J.D. Plaggenmars	(secundus)
K.A. Tillema	(adviseur)

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit een commissie van onderzoek naar de bibliotheek van de Stichting Het Theologisch Boek in te stellen om de synode van de advies te dienen omtrent een eventuele

overname. De commissie zal bemand zijn met de door het moderamen voorgestelde broeders en haar werk verrichten overeenkomstig de door het moderamen voorgestelde instructie, met in achtneming van het amendement van ds. S. de Marie.

Gronden:

1. Om tot een goede afhandeling en instandhouding van een bibliotheek te komen voor de kerken is het van belang dat daar een degelijke instructie voor wordt gehanteerd.
2. De bibliotheek zal zeker ook voor de studenten en predikanten van nut kunnen zijn.
3. Om e.e.a. te verwezenlijken zal een commissie nodig zijn om het geheel op een juiste wijze uit te werken en te begeleiden.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 128: Voorstel Commissie van Onderzoek met tweemaal amendement t.a.v. voorgestelde overname bibliotheek van Stichting Het Theologische Boek

02-10-2010

Materiaal:

- Voorstel van de Commissie van Onderzoek betreffende het aanbieden van de bibliotheek van de Stichting Het Theologisch Boek aan De Gereformeerde Kerken
- Amendement broeder T.L. Bruinius waarin deze aangeeft de gehele bibliotheek over te nemen met daarbij een uitvoerig beschreven werkwijze en instructie.
- Amendement broeder C.A. Teunis welke aangeeft de bibliotheek niet over te nemen m.u.v. de boeken die ten dienste kunnen zijn aan de Opleiding tot de Dienst des Woords.

Overwegingen:

1. De Stichting het Theologische Boek heeft in hun brief van 29 maart 2007 aangegeven om de bibliotheek over te willen dragen aan DGK via de kerkelijke weg, maar dat die overdracht op dat moment nog niet gerealiseerd kon worden. In hun brief van 2 juli 2009 gericht aan DGK Zwolle e.o. gaven zij aan dat vanaf dat moment de overname plaats kon vinden en gaven daarbij aan de kerkelijke weg te willen bewandelen.
2. Het amendement van broeder T.L. Bruinius wordt door 4 afgevaardigden gesteund, waarbij het voldoet aan de regeling om als voorstel besproken te kunnen worden.
3. Het amendement van broeder C.A. Teunis wordt door 5 afgevaardigden gesteund, waarbij het ook voldoet aan de regeling om als voorstel besproken te kunnen worden.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009 te Emmen, spreekt uit dat de amendementen van de broeders T.L. Bruinius en C.A. Teunis in de bespreking van het voorstel van de Commissie van Onderzoek t.a.v. de voorgestelde overname van de bibliotheek van de Stichting het Theologische Boek besproken zullen worden.

Grond:

De ingebrachte amendementen zijn zowel waardevolle aanvullingen als ook geheel afwijkend van het door de Commissie van Onderzoek ingebrachte voorstel en dienen ten gevolge daarvan meegewogen te worden in een eindoordeel.

Overwegingen:

1. De in de afgelopen jaren door de Stichting het Theologische Boek verzamelde boeken vormen bij elkaar een bibliotheek welke een bepaald aandeel bevat wat ten dienste zou kunnen staan aan de Opleiding tot de Dienst des Woords.

2. Het zou voor de Opleiding tot de Dienst des Woords van grote waarde zijn als de aangegeven boeken gekregen zouden mogen worden van de Stichting.
3. De Stichting zou kunnen overwegen de overige bibliotheek te kunnen aanbieden aan de Bijbelstudiebond en/of aan plaatselijke Bijbelstudieverenigingen.
4. Ten aanzien van de overblijvende boeken zou het tevens van grote waarde zijn voor de kerkleden wanneer deze daarmee de mogelijkheid zouden krijgen hun eigen thuisbibliotheek uit te breiden.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit om de complete bibliotheek van de Stichting Het Theologische Boek niet over te nemen.

Besluit 3:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit te vragen aan De Stichting Het Theologische Boek om de boeken welke van nut zijn voor de Opleiding tot de Dienst des Woords te schenken aan De Gereformeerde Kerken.

Besluit 4:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, vraagt:

1. aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords om aan de opleider een opgave te vragen van boeken en andere media welke hij van nut acht voor de Opleiding tot de Dienst des Woords, en deze opgave te verstrekken aan de Stichting Het Theologische Boek.
2. Geeft aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords de opdracht om de in bovengenoemde opgave aangegeven boeken en andere media van de Stichting het Theologische Boek in ontvangst te nemen indien de Stichting deze wil schenken.
3. Spreekt bij voorbaat zijn erkentelijkheid uit aan de Stichting het Theologische Boek indien zij de aangegeven boeken en andere media metterdaad schenkt.
4. Adviseert de Stichting Het Theologische Boek te overwegen het overige van de collectie te schenken aan de Bijbelstudiebond, plaatselijke bijbelstudieverenigingen en individuele leden van De Gereformeerde Kerken.

Gronden:

1. De Stichting het Theologische Boek heeft de bereidheid getoond om de gehele bibliotheek over te dragen aan De Gereformeerde Kerken.
2. De Stichting het Theologische Boek ontving en ontvangt ondersteuning vanuit De Gereformeerde Kerken in de vorm van gebeden, arbeid, giften en collecten, dat geeft richting aan de bestemming van de collectie.
3. De kerken zijn gehouden een Opleiding tot de Dienst des Woords in stand te houden, daartoe behoort ook een eigen bibliotheek ten behoeve van de Opleiding
4. De kerken hebben niet de opdracht een bibliotheek ten behoeve van algemeen gebruik in stand te houden (art. 30 KO).
5. In het ambt aller gelovigen heeft een ieder zelf een taak in de opbouw van een eigen bibliotheek ten behoeve van persoonlijke toerusting.

Bespreking:

Door de afgevaardigden wordt aangegeven dat het bij de besluitvorming t.a.v. belangrijkheid van het besluit om de bibliotheek van de Stichting het Theologische Boek over te nemen gewenst is dat de gezamenlijke kerken middels de GS daar een besluit over nemen. Daaromtrent geeft de synodeadviseur dr. P. van Gulp aan dat een bibliotheek geen kerkelijke zaak is en dat de synode t.a.v. art. 30 KO alleen gerechtigd is om kerkelijke zaken

te behandelen. Tevens geeft hij aan dat het geen roeping van de kerken is om een bibliotheek voor haar leden op te bouwen en te onderhouden. Omdat een aantal van ruim 1100 boeken van de bibliotheek geschikt geacht wordt om dienstig te kunnen zijn aan de Opleiding tot de Dienst des Woords zal overleg gevoerd moeten worden met het bestuur van de Stichting om alleen die boeken over te dragen aan de kerken. Voor deze boeken, die onderdeel zouden kunnen worden van de bibliotheek van de Opleiding tot de Dienst des Woords, bestaat wel de roeping van de kerken, terwijl over de resterende boeken, omdat het geen kerkelijke zaak betreft, een eventueel advies gegeven zou kunnen worden wat de Stichting daar mee kan doen binnen de kerken. De besluiten worden met algemene stemmen genomen.

Artikel 129: Archief

20-03-2010

Materiaal:

- Rapport archivaris

Overweging:

1. Het bijhouden van een degelijk archief vereist een accurate en consequente werkwijze van de archivaris.
2. Het digitaal opslaan van archiefstukken t.o.v. de papieren versie daarvan bespaart een enorme hoeveelheid ruimte, die dan ook nog aan hoge eisen moet voldoen.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit:

1. dat de archieven van deputaatschappen uiterlijk na een termijn van zes jaren overgedragen dienen te zijn aan de archivaris;
2. dat in alle instructies voor de deputaatschappen opgenomen wordt dat het rapport tevens aangeboden zal worden aan de archivaris;
3. dat de archieven van de commissies van de synode overgedragen zullen worden aan de archivaris;
4. dat aan de huishoudelijke regeling van de synode toegevoegd zal worden onder II sub 1: (de assessor draagt er zorg voor) en dat een lijst van stukken voor het archief wordt bijgevoegd;
5. dat de stukken voor het archief niet alleen in papieren vorm maar ook op CD-Rom in PDF-formaat worden overgedragen.

Gronden:

1. Het is noodzakelijk dat alle archieven van de verschillende deputaatschappen opgeslagen worden in het archief van de Generale Synode.
2. Het is belangrijk dat allen, die stukken aan moeten leveren aan de archivaris, daadwerkelijk op de hoogte zijn van hun verplichting om die stukken aan te leveren.
3. het opslaan van de stukken van het archief op CD-Rom in pdf-formaat heeft buiten een grote ruimte besparing ook een belangrijke functie als back-up.

Bespreking:

De vergadering is van mening dat de archivaris broeder K.A. Tillema, welke helaas verhinderd is, een degelijk stuk werk heeft verricht en neemt diens adviezen ter harte. Omtrent een aantal adviezen zal broeder Tillema eerst nog bevraagd worden.

De besluiten worden met algemene stemmen genomen.

Hoofdstuk 10 TOESPRAKEN

Artikel 130: Openingstoespraak door de preses n.a.v. 2 Sam. 20 : 1 en Ps. 69

19-12-2009

Geachte afgevaardigden, adviseur, broeders en zusters,

De Psalm die we nu voor ons hebben liggen wordt het vaakst geciteerd in het NT, naast de Psalmen 22 en 110. De dichter is David die deze Psalm waarschijnlijk heeft geschreven ten tijde van de opstand van Seba. (2 Samuël 20 : 1). We lezen daar dat zowel Juda als het volk Israël de koning claimden.

Seba, zo leert ons de Schrift, was een nietswaardig man (2 Samuël 20 : 1), die, nadat Absalom gestorven was, misbruik maakte van de verdeeldheid onder het volk van Israël en Juda (2 Samuël. 19 : 9 en 2 Samuël 19 : 40 – 43).

Zo wendt David zich tot God met zijn klachten en zorgen. Hij spreekt tot God en noemt heel concreet zijn zorgen: vs 2: de grootte van zijn nood, de oorzaak ervan (het aan God verbonden zijn) zijn ijver voor het huis van God (vs 8 en 10).

Dat de nood werkelijk groot is blijkt meteen al uit de eerste vier verzen, waarin David zijn persoonlijke situatie schetst. *“het water is gekomen tot aan mijn lippen, verzonken ben ik in bodemloos slijk, gekomen in diepe wateren een vloed overstroomt mij”*. Moede van het roepen, zijn keel is hees. Uitzichtloos lijkt de situatie.

Is dat nu diezelfde koning van wie wij lezen in 1 Kronieken 14 : 17 : “En Davids naam verbreidde zich in alle landen: de Here legde de schrik voor hem op alle volken” ?

Schrik voor David? We lezen in deze Psalm wel anders: *Talrijker dan de haren op mijn hoofd zijn zij die mij zonder oorzaak haten, machtig zij die mij willen verdelgen, mijn valse vijanden”*.

Ja, zo gaat het met ieder kind van God, die de Here wil vrezen en Hem wil gehoorzamen op al zijn wegen. David wijst dan wel op zijn nood hem door anderen aangedaan, maar tegelijkertijd kent David zijn eigen ellende, zoals wij die belijden in Zondag 2. Dat blijkt duidelijk uit de verzen 6 en 7. Maar het is nog niet genoeg, David weet dat er nog meer moet gebeuren. Want het gaat niet om David, niet om zijn eigen eer. Het gaat David om de Naam van de Here, de Here moet aan zijn eer komen. Daarom roept David het uit in vers 7 of de Here hem bewaren wil voor het gevaar van eigen eer, aanzien en roem. Hij bidt tot God of Hij hem wil bewaren om geen blokkade op te werpen voor allen die de Here verwachten en Hem oprecht willen zoeken.

En dan, als David zijn ellende en zonde gezien en beleden heeft pleit hij op Gods Naam in de verzen 8 en 9. Om Uwentwil draag ik smaad. Om uwentwil ben ik een vreemde geworden voor mijn broeders, een onbekende voor de zonen van moeder.

Herkennen wij ons in dit gedeelte? Denken ook wij niet vaak net als David? Hoe zijn wij niet vermoeid door het roepen en telkens maar wijzen op de doorgaande deformatie bij hen bij wie wij, tot voor een aantal jaren, nog aan die ene avondmaalstafel mochten zitten? Staat ons het water ook niet vaak tot aan de lippen in allerlei situaties? Staat het er met de kerk, vandaag zo rooskleurig voor? We weten zeker op dit moment wel beter!

Broeders en zusters, laten wij ook eerst onze eigen ellende goed leren zien, de Here is niet aan ons verbonden zonder voorwaarde. Ook voor ons gelden de woorden van het verbond: doet dit en u zult leven! Echt leven.....Het leven met de Here is geen glad geplaveide weg, als het goed is komen we op die weg onze eigen zonden tegen. Ze getuigen tegen ons, ons eigen vlees.....David mocht dit in het geloof belijden. Zullen wij dat ook blijven doen, ook nu wij als synode bijeen zijn gekomen om te spreken over de Opleiding van de dienst des Woords en de verkondiging van Gods Woord in leespreken?

David mocht verteerd worden door de ijver voor Gods huis, zijn kerk. Is het ook voor ons die ijver die ons verteert, zodat wij met David kunnen en moeten zeggen, *Och Here ook mijn ogen zijn bezweken van het uitzien naar U?*

Ook als de situatie naar de mens gesproken uitzichtloos en zorgelijk is?

Ook dan nog, als de duivel al zijn krachten aanwendt om de Kerk van Christus uiteen te slaan, te verwarren en tegen elkaar op te zetten?

Kennen we de kracht nog van het gelovig gebed? Bidden wij nog om kracht van de Allerhoogste als alles ons dreigt te ontvallen en naar de mens gesproken alle hoop de grond wordt ingeslagen?

In ons kerkelijk werk gaat het toch om Hem, die zijn volk vergadert, beschermt en onderhoudt. Laten we dat goed voor ogen houden, ook vandaag. Opgeleid te mogen worden tot dienaar van het **Goddelijk** Woord, dat is een blijk van Zijn genade. Het nog mogen en kunnen lezen van Schriftuurlijke preken is een bijzondere zorg van onze hemelse Vader.

Zie dan in David de grote Middelaar aan het werk die in heilige ijver verteerd was voor het Huis van Zijn Vader, toen hij de geldwisselaars en de verkopers de tempel uitdreef (Joh. 2 : 17).

Hij maakt het ook nu mogelijk om hier te vergaderen en te spreken over die belangrijke zaken. Niet omdat wij die zo belangrijk vinden of onszelf daarin, maar dienstbaar en als dankbare knechten van de Here die in alles, door alles, en voor alles, Zijn eer en Zijn werk op het oog hebben. Alleen die ijver voor Gods huis zal vrucht dragen.

De ootmoedigen zullen het zien en zich verheugen; David weet in geloof dat het gebed een belangrijk wapen is. In zijn nood bidt hij tot de Here, meerdere malen en hoewel van uitredding nog geen sprake is, mag hij in de zekerheid van het geloof de jubel aanheffen van een uitgeredde. Zo geldt dan ook voor ons dit Schriftwoord: “ *U die God zoekt uw hart leve op, want de Here hoort naar armen van geest en verlost uit genade allen die Hem in waarheid aanroepen*” .

Broeders afgevaardigden, verricht dan zo uw werk in alle nederigheid en rust . Ik wens u daarbij Gods zegen toe.

Ik dank u wel.

Artikel 131: **Openingstoespraak door de preses n.a.v. 2 Kor. 4 : 1-15**

23-01-2010

Geachte afgevaardigden, broeders en zusters.

Ik wil graag met u stil staan bij het 7e vers van dit hoofdstuk. De schat in de aarden vaten. Een overbekend Schriftgedeelte door Paulus gesproken en hij spreekt deze woorden uit nadat hij gesproken heeft over het oude en nieuwe verbond. Het oude verbond, met zijn letters op stenen gegrift en de heerlijkheid die daar al van uit ging zodat de kinderen van Israel hun blik niet op het aangezicht van Mozes konden vestigen (hfdst. 3 : 7b). Het wordt de bediening van de dood genoemd omdat het veroordeling brengt. Zij verdwijnt maar was al heerlijk te noemen.

Daar tegenover het nieuwe verbond. De bediening die rechtvaardiging brengt, overvloedig en blijvend in heerlijkheid. Dat is de bediening van de Geest.

Dat verwachten wij zegt Paulus. Wij die de Here kennen in Corinthe, in wie de Geest van de Here werkt.

Waar de Geest van de Here werkt daar is vrijheid.

Die bediening hebben wij allen, die is door barmhartigheid ons toevertrouwd.

Daarom wees standvastig, broeders en zusters in Corinthe. Ook als in het in de kerk donker dreigt te worden. Als er andere predikers na het vertrek van Paulus de gemeente te Corinthe voorgaan. Mannen die het tegenovergestelde van Paulus waren. Schitterende betogen konden ze voeren, de mensen meeslepend met een woord aangepast aan de wereld. Wijze woorden zoals ze dat in die dagen graag hoorden. Ja, die woorden die gingen er in als koek!

Dat wilden de mensen daar in Corinthe wel horen. Dat was nog eens wat anders dan die saaie Paulus met zijn droge preken en oproepen tot bekering en verwerpen van alles wat het licht niet kan verdragen (vs2).

Zo werd daar in die dagen het pas ontluikende evangelie al weer verduisterd door eigenwillige uitleg van de Schrift. De boodschap aangepast naar wat de mens wil horen. Welnu, vandaag is het niet veel anders. De mens leert van zijn fouten wordt er gezegd, blijkbaar niet als het gaat om de verloochening van zijn eigen wil en boodschap als het gaat om zijn zaligheid.

Zo werd in Corinthe het licht van het evangelie gedoofd. Geen roemen meer in Christus en die gekruisigd maar roemen in de moderne mens, roemen in eigen wijsheid en kracht.

De schat in aarden vaten lijkt vernietigd en opgesloten. Lag het ook niet aan Paulus zelf? Was zijn spreken niet altijd saai en eentonig. Ja, Paulus geeft dat zelf ook toe door te zeggen dat zijn spreken en zijn prediking niet kwamen met meeslepende woorden van wijsheid (1 Kor. 2). Waarom deed Paulus dat dan niet? Als je toch een aandachtig gehoor wilt dan moet je toch laten horen wat men wil horen. Paulus had het wel gekund, zijn opleiding was er voldoende voor geweest wanneer wij lezen dat hij een opleiding heeft gehad in de school van de farizeeën, aan de voeten van Gamaliel (Handelingen 22 : 3).

Toch deed Paulus het niet. Sterker nog Paulus mocht het niet. Paulus hield dit allemaal voor vuilnis, omdat de kennis van Jezus Christus alles te boven ging (Fil. 3 : 8). Om die kennis daar moest het alleen maar omgaan en daarvoor moet alle menselijke wijsheid aan de kant. Met andere woorden het gaat niet om de prediker maar het gaat om de Here Jezus Christus en het licht van zijn evangelie: de schat in de aarden vaten.

Wij hebben deze schat en wat doen wij er mee? Een schat in aarden vaten, in kruiken van weinig waarde. Wijsheid van de Here om zijn Woord door onbetekende mensen te laten verkondigen. Door heel gewone dominees of ambtdragers die een preek lezen. Zo is de Here zelf aan het werk. Zo brengt Hij al de Zijnen bij elkaar onder de prediking van zijn Woord. Het is allemaal weinig spectaculair. Iedere Zondag twee keer een keer kerkdienst, twee keer een preek van ongeveer een half uur. Zo ook morgen weer. Nee, ook morgen geen drukte in de kerk. Geen grote show, maar alleen die schat in aarden vaten. Alleen Jezus Christus en die gekruisigd. En dan nog iets over die aarden vaten.

Predikanten die Gods Woord hebben te brengen. Die vaak zoeken naar woorden om het zo goed en duidelijk mogelijk te zeggen: wat wil de Here hier aan zijn gemeente zeggen?

Ambtsdragers die zich terdege moeten voorbereiden wanneer zij een preek zullen lezen. En dan nog zien er nog wel eens tegen op. Maar de Here gebruikt u als predikanten en ambtsdragers voor dat belangrijke werk. Inderdaad we zijn slechts aarden vaten, het gaat niet om het ambt of de drager van dat ambt. Het gaat om die grote boodschap van God voor de wereld. Velen moeten niets meer van die boodschap hebben of halen er alleen uit wat zij zelf kunnen gebruiken. Maar Paulus spreekt niet voor niets van de kracht die alles te boven gaat, de kracht die van God is en niet van ons. Die kracht moet in de wereld openbaar worden. Zo blijkt eens en te meer dat het God het zelf is die werkt en werken doet.

Dat mag ook gelden nu wij als gezamenlijke kerken in vergadering bijeen zijn. Als we spreken over het landelijk kerkblad DE BAZUIN, wat een voorrecht dat wij nog een kerkblad mogen hebben, dat er een redactie en schrijvers mogen zijn om wekelijks nog een blad te vullen. Elke week een kerkblad is een zegen van de Here voor zijn volk. Maar ook hier geldt het gaat om de inhoud en niet om de schrijvers. Gods Woord moet klinken en dar mag een kerkblad een middel toe zijn. Zo mogen we ook weer spreken over de preekvoorziening in de kerken, het verslag van deputaten financieel waarbij we dankbaar mogen constateren dat er voldoende middelen zijn om als kerken verder te bouwen op het vaste fundament van Gods Woord. Ook het verslag van deputaten ad artikel 49 KO mag besproken worden, ook hier mogen we de zegen van de Here ervaren om als kerken elkaar ook te mogen ondersteunen en adviseren bij zorgen en moeilijkheden.

Het is goed om met elkaar te beseffen wat een rijkdom ons de Here nog geeft. Zeker als we moeten constateren dat de Here soms wegen met ons gaat die wij van te voren nooit uitgedacht hadden en die wij al helemaal niet gekozen hadden. Als de Here ons telkens weer laat weten: bouw niet op uw eigen kracht, ga niet uit van het getal, maar vertrouw alleen op Mijn kracht, die openbaar geworden is in Jezus Christus en die gekruisigd.

Gebruiken we de ruimte optimaal en doen we er alles aan om met de ons gegeven middelen te werken zoveel als in ons vermogen ligt? Inderdaad de krachten zijn klein en er is werk in overvloed. Laten we dan in alles gesterkt en bemoedigd worden door Zijn Woord. Want ook Paulus had het niet gemakkelijk, toch mocht hij door de Geest gedreven ook deze woorden aan ons overleveren: “ *in alles zijn wij in de druk, doch niet in het nauw, om raad verlegen, doch niet radeloos, vervolgd, doch niet verlaten, ter aarde geworpen, doch niet verloren*” (vs 8).

Broeders afgevaardigden, zo mag u ook vandaag uw belangrijke werk weer doen, niet in eigen kracht maar gesterkt door zijn Woord en Geest.

Ik wens u alle wijsheid toe die nodig is, een afgebeden wijsheid om in afhankelijkheid van Hem besluiten te nemen die dienstbaar mogen zijn in het voortgaande kerkvergaderende werk van onze Here Jezus Christus.

Dat alles tot Zijn eer en nooit volprezen Naam.

Ik dank u.

Artikel 132: Openingstoespraak door de preses n.a.v. 1 Kor. 1 : 1-17

13-02-2010

Geachte afgevaardigden, broeders en zusters.

Verdeeldheid in de kerk, een kerkorde die nodig aan vervanging toe is, een kerkverband dat moet gaan fungeren als een kring, zo kunnen we lezen in het ND van 250110. Broeders en zusters die de kerk verlaten en apart gaan vergaderen. Wie denkt nu niet aan hen die vergaderen in de Matrix, Vijverhoeve, Zwijndrecht en Veenendaal.

Maar ook het zoeken van elkaar in eerbiedige vrees voor de Naam van de Here, als kerken en kerkleden. Kerk-reformatie en Kerk(her)bouw, zoals we dat met dankbaarheid mogen constateren. Ds. Heres die met een aantal gemeenteleden breekt met de GKv vanwege ernstige dwalingen, tegelijkertijd geven zij aan niet te breken met de kerk van Christus en haar voort te willen zetten, aldus een verklaring.

De Kerk .. wie over dat woord gaat spreken, die maakt de tongen los. De Kerk, dan denk ik niet aan verdeeldheid, strijd of scheuringen.

Nee, dan denk ik aan vrede, eensgezindheid, onderlinge liefde, één van gevoelen. Zoals we daarvan gezongen hebben.

Eén in Christus! En dan zijn we direct bij het 12e vers van 1 Corinthe 1. Want in de gemeente te Corinthe waren ze niet één in Christus, volgens vers 12. De ene groep vond Paulus beter prediken, een ander deel van de gemeente vond Apollos te verkiezen boven Paulus. Er was ook een deel van de gemeente die zich volgelingen van Petrus (Cefas) noemde omdat Paulus altijd met grote achting over Petrus sprak, terwijl er ook een groep binnen de gemeente was die dacht het uitnemende deel te hebben: zij waren van Christus. Het feit dat ze zich naar Christus noemden was niet verkeerd maar ze eisten die naam voor zichzelf alleen op, terwijl ze anderen in de gemeente die Naam ontzegden.

Zo zien we de zonde van het zichzelf verheffen boven de ander.

De grote zonde van het alleenrecht op het claimen van de Naam Christus. Christus die heel de gemeente toekomt, het gaat Hem om heel de gemeente en niet om de boodschappers van het heil.

De gemeente verdeeld in partijen waarbij de ene partij zich ver boven de andere voelde uitstijgen door zich te noemen naar verkondigers van het Woord en het Woord zelf, Christus.

Zo bouwden zij de kerk niet maar braken haar af. Want zegt Paulus: "Is Christus dan gedeeld, ben ik, Paulus, dan voor u gekruisigd of bent u gedoopt in de naam van Paulus"?

Zo moest Paulus hen vermanen om het kruis van Christus niet tot een holle klank te maken. Dat moesten Paulus en alle andere apostelen en zendingswerkers verkondigen: Jezus Christus en die gekruisigd. Hij de grote Kerkvorst die de duivel overwonnen heeft en aan de dood zijn kracht heeft ontnomen.

Christus de kracht van God en de wijsheid van God, zo zal Paulus Hem in vers 24 noemen. Wat heeft de kerk van alle tijden er nu van geleerd. Wat heeft zij met die ernstige vermaning gedaan? Wat heeft zij gedaan met de prediking waardoor God hen wil redden die geloven?

Gaat u de kerkgeschiedenis maar na tot aan de dag van vandaag toe. De kerk heeft er weinig van geleerd! Elke keer weer is het evangelie tot een holle klank gemaakt. De Kerk moest elke keer weer gereformeerd worden. Elke keer weer terug naar het kruis van Christus. En dat heeft gevolgen. Gevolgen voor het leven met elkaar in een kerkverband. Gevolgen voor het aangaan van contacten met allen die zeggen op de grondslag van Gods Woord, de belijdenis en drie formulieren van eenheid te willen staan. Want dan zien we door Christus' kerkvergaderend werk de Kerk. Wij redeneren vaak vanuit de mens en zijn motieven. We zien dat ook om ons heen gebeuren. Niet de vraag waar roept Christus mij staat centraal (Zijn kerkvergaderend werk) maar waar vind ik rust, waar ben ik veilig, waar voel ik mij prettig (dat is: laat ik mij vergaderen daar waar ik dat zelf wil). Maar Christus kerkvergaderend werk dan? Zijn roepstem tot zijn schapen? Wordt die dan niet meer gehoord?

Christus ongedeelde lichaam, wat heeft ons dat te zeggen?

Zo komen we onherroepelijk uit bij de Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 28. De Kerk, zij is oecumenisch, katholiek = algemeen. Oecumenisch dat is dat de Kerk zich uitstrekt tot de hele mensheid, de wereld. Zij is wereldomvattend. Zo is de geloofsbelijdenis van Nicea ontstaan in het jaar 325.

K. Schilder zegt over de oecumene het volgende nadat hij gezegd heeft dat het getal niet uitmaakt als het gaat over de vraag welke kerk oecumenisch is: " Maar God zegt: de oecumenische beweging is van Mij uitgegaan, en wordt door Mij ook tot een goed einde gebracht; daarom is de vraag wie het oecumenisch apostolaat bedient, alleen dan goed te beantwoorden, als men vooraf de vraag stelt: wie het van God ontvangen Woord onvervalst bewaart, en daarmee tot de brede wereld uitgaat. De oudste, de oorspronkelijke oecumenische beweging is niet: de wereldgetallen winnen voor je afwijkende boodschap, maar zoveel mogelijk mensen willen winnen voor Gods richtende, normatieve boodschap". (rede gehouden op de Bondsdag van de 'Bond van Gereformeerde Meisjesverenigingen in Nederland' Pinksteren 1951).

De kerk, die oecumenische beweging van God in Christus, die is zichtbaar. Zij is heel concreet aan te wijzen; nee, wij overzien haar niet. Maar toch, zij is concreet aanwijsbaar. In Nederland en daarbuiten. Dat blijkt ook heel duidelijk uit onze belijdenis art. 28. (Ik volg de oude versie), " Wij geloven, aangezien deze heilige vergadering is een verzameling dergenen die zalig worden, en dat buiten haar geen zaligheid is....." In die Kerk, in die heilige vergadering (dus geen onzichtbare vergaderingen) komen bijeen degenen die zalig, dat is behouden worden. Het zou hier en nu te ver voeren om daar goed op in te gaan, hoewel het wel belangrijk is. Ik wil er nu dit van zeggen. Buiten de kerk, die verzameling, is geen zaligheid te zoeken. Dat is de algemene regel, daarnaar heeft een ieder zijn gedrag te regelen. Nee, we zeggen niet dat er niemand buiten de Kerk zalig kan worden, dat wordt hier ook helemaal niet bedoeld.

In de kerk, dat is die vergadering van diegenen die zalig moeten worden, daar wordt genade en vrede verkregen, het leven tot in eeuwigheid zo roept Ps. 133 berijmt ons toe. Christus is nog steeds bezig met Zijn kerkvergaderend werk. Door de verkondiging van het Woord. Zo worden mensen geroepen om daadwerkelijk bijeen te komen.

Buiten de Kerk is geen zaligheid te vinden of te zoeken.

En dan zijn we meteen bij de agenda van deze dag. Een wereldomvattende dag is deze dag te noemen want we mogen spreken over Christus' kerkvergaderend werk in ons eigen land tot ver over onze landsgrenzen heen.

Zo zien we God in Christus bezig en Hij heeft ons in zijn ondoorgroendelijke wijsheid en barmhartigheid nog de tijd gegeven om daar aan te mogen meewerken. Hij is nog bezig om zijn onfeilbare werk tot vergadering van één lichaam te volmaken en daarom moeten wij als zijn kinderen het ook blijven doen. Dat alles naar de norm van Zijn geopenbaarde wil en vanuit die geopenbaarde wil neergelegd in onze geloofsbelijdenis. Dan mogen, ja moeten we spreken over de ware en valse kerk, over de kenmerken van die ware en valse kerk. Want alleen zo kunnen we onderscheiden, vanuit Gods Woord, waar Christus zijn heil schenkt.

Zo blijven we aan het werk, dankbaar en verwonderd om Gods genade die ons nog steeds elke dag wordt bewezen. We zien op naar Hem en beseffen dat ons werk met zonde bevlekt is, we belijden dat kerkelijke vergaderingen feilbaar zijn, afgevaardigden de wijsheid niet in pacht hebben, en al ons werk ons door Christus opgedragen ons telkens weer bij de handen afbreekt.

Toch gaan we verder, we putten nieuwe hoop uit Gods beloften, rapen al onze moed bij elkaar en roepen een ieder op om in geloof met ons te gaan en te doen als wij. Waarom? Omdat ik geloof en belijd een heilige algemene, katholieke kerk, een vergadering van ware gelovigen die al hun heil van Jezus Christus verwachten. Is dat hoogmoed of radicaal? Welnee, dat is voluit naar de Schriften: “ Want het woord des kruises is wel voor hen, die verloren gaan, een dwaasheid, maar voor ons, die behouden worden, is het een kracht Gods”. (1 Kor. 1: 18)

Ik dank u.

Artikel 133: Openingstoespraak door de preses n.a.v. Ezra 3 : 10 – 4 : 5

27-02-2010

Geachte afgevaardigden, broeders en zusters.

Een gedeelte van de Joden was teruggekeerd uit de ballingschap. Na verloop van tijd verzamelde het volk zich als één man lezen we in vers 1 van hoofdstuk 4. Ze waren eensgezind en bouwden het altaar van de God van Israel. Niet **een** altaar, maar **het** altaar. Het terug gekeerde volk wist hoe zij de Here moesten dienen en deden dan ook zoals Hij hun dat bevolen had. Na een korte periode beginnen ze met de herbouw van de tempel. Dat is een loffelijk streven. Dat is ook het kenmerk van het trouwe volk van de Here dat het altijd weer de tempel, de kerk centraal stelt. Het kan ook niet anders want zij die de Here van harte liefhebben leven vanuit de kerk. Vanuit de Kerk wordt hun leven gevoed en zo gesterkt kunnen zij de strijd in de wereld en tegen hun eigen vlees weer aan. Dat houdt dan in dat het Woord van God onder hen alles bepalend is en blijft. Het is dan ook niet voor niets dat art. 29 NGB stelt dat ‘ men nauwgezet en met grote zorgvuldigheid, vanuit Gods Woord, behoort te onderscheiden welke de ware kerk is....’ Dat Woord van God wijst ons de weg naar de kerk, naar de ware kerk. Onze belijdenis is daar heel duidelijk in.

Het volk van de Here, zij die zich laten roepen door Christus kerkvergaderend werk, gaan altijd bouwen, herbouwen wat vervallen is. En dat blijft niet onopgemerkt in de wereld. Ook niet in de dagen van de tempelherbouw te Jeruzalem. Want wij lezen in de eerste verzen van Ezra 4 dat de tegenstanders van Juda en Benjamin wilden meebouwen aan herbouw van de tempel. Waarom? Omdat zij volgens vers 2 ook de God van Israel zochten en Hem ook offers brachten. Zij hadden dus een eredienst en wilden ook daadwerkelijk komen tot kerkelijke eenheid. Daarom ook het verzoek: laat ons meebouwen!

Nu is er heel veel te zeggen over deze groep bewoners van land, het waren Samaritanen die zich gemengd hadden met de bevolking die achter gebleven waren toen de tien stammen weggevoerd waren in ballingschap. (2 Koningen 17). Er staat dan ook niet voor niets dat zij tegenstanders van Juda en Benjamin waren. Ze dienden naast de Here ook afgoden, ze gingen ook niet op naar Jeruzalem maar dienden de Here te Bethel. Toch noemen ze deze zaken niet in hun verzoek. Waarom zouden ze ook? Was het nodig om alle punten te benoemen als je tot samenwerking wilt komen? Je kunt toch beter zwijgen over de problemen en de verdeeldheid en alleen spreken over datgene wat verenigt?

Bovendien hebben ze toch de wezenlijke punten aangewezen waar het over gaan moet om mee te mogen bouwen Christus kerk. Ze geloven in dezelfde God en houden de

erediensten, wat willen we dan nog meer. Moeten ze het dan over alles eens zijn voordat er samengewerkt kan en mag worden? U begrijpt, nu zitten we midden in de rapporten en aangereikte stukken die vandaag geagendeerd zijn. Het zoeken naar eenheid met allen die de Here van harte en oprecht willen dienen, zijn Woord het hoogste goed achten en Hem met eerbied en ontzag willen zoeken.

Ja, is het dienen van dezelfde God en het daarom bij elkaar horen niet de basis om te komen tot gesprekken? Ze dienen dezelfde God en daarom zoeken ze ook de kerkelijke eenheid. Zo wordt deze geschiedenis, dit Woord van God, wel heel actueel vandaag als wij gaan spreken over en besluiten te nemen hebben over: samen de Here dienen met allen die Hem van harte willen vrezen op grond van Schrift en belijdenis.

Was het die tegenstanders uit vers 1 werkelijk en oprecht te doen om de God van het Verbond en wilden zij zich werkelijk laten reformeren of speelden er andere belangen een rol? Het moet ons opvallen dat zij hun verzoek richten aan Zerubabel en tot de hoofden van de vaders: de oudsten. Wij zouden zeggen zij richten hun verzoek aan volksvertegenwoordiging, de regering van het land. Ze laten de hogepriester Jozua er dus buiten. Geen verzoek aan de kerkelijke leiders, de kerkelijke vergadering maar aan de politiek. Dat is vreemd, want het motto was wij zoeken de Here dus is het logisch dat je dan naar de kerkelijke leiders gaat en niet naar de politiek. Het is natuurlijk wel te begrijpen waarom ze dit zo gedaan hebben. Immers, wanneer ze de kerk via Jozua er bij betrekken zouden was de kans groot dat hun verzoek werd gewogen en getoetst aan Gods Woord. En dat kon wel eens moeilijkheden opleveren en er zouden vragen gesteld gaan worden als: waarom zoekt u de Here in Bethel en hoe zit het dan met die afgoden die u naast de Here ook dient? Vandaar hun verzoek aan de politiek om onder de lens van Gods Woord uit te kunnen komen. Zou Zerubabel niet denken dat het een goed en mooi verzoek was om samen de Here te dienen en samen als een eenheid op te treden in de wereld? Want laten we eerlijk wezen, wie let nu niet op aantallen en de voordelen die dat met zich mee brengt. Wij zouden met artikel 28 NGB in de hand zeggen dat een ieder zich bij de kerk moet voegen en zich met haar verenigen, want zo wordt de eenheid van de kerk bewaard. Wel nu, dat doen deze Samaritanen toch, wat is dan toch het probleem? Moet het dan altijd maar op het scherpst van de snede, altijd maar weer met die belijdenis aankomen en spreken over ware en valse kerk en haar kenmerken?

Nu luisterden wij net naar de belijdenis art. 28: Zo wordt de eenheid van de kerk bewaard; hoe wordt die eenheid bewaard? Door zicht te onderwerpen aan haar onderwijzing en tucht, de hals buigend voor het juk van Jezus Christus en de opbouw van de broeders dienend Als we dat in ons hoofd houden dan zien we het volgende: Men leek met het voorstel de broeders te dienen, immers samen bouwen, samen als broeders verder. Maar uit het vervolg blijkt dat zich niet neergelegd hebben bij het besluit van de vergadering (hoofdstuk 4 vanaf vers 4b).

Als het besluit (afwijzing van het verzoek) wordt meegedeeld dan komen we wel de naam van Jozua tegen. Zerubabel heeft dus wel overlegd met de kerkelijke leiders en wat veel meer is het Woord van God heeft gesproken, vanuit dat Woord moest het voorstel afgewezen worden. In het antwoord spreekt het volk Israel van 'onze God'. Onze, dat is het tegenovergesteld van uw, jullie. Het volk Israel drukte hier mee uit dat de Samaritanen wel spreken over uw en mijn God maar dat zij een andere God dienden dan de God van de Schriften, ze dienden afgoden en de Here. Ze hadden de Here gelijk gesteld aan hun afgoden. En dat is tegen het Woord van God zelf in als Hij zegt: Ik ben God en niemand meer. Samenwerking en samenspreking alleen met een geopende bijbel, herkenend eigen onmacht en zonde en erkennend Gods soevereiniteit in Christus.

Nu spreken wij vandaag opnieuw over Christus kerkvergaderend werk. Een werk dat vol van dynamiek is, nooit stilstaat of een moment van rust neemt.

Één ding is nu al wel duidelijk; we moeten nooit vanuit ons gevoel spreken, niet gevoelig worden maar gelovig zijn en horen naar het Woord van de Here en Hem door zijn Woord ook laten spreken als wij gaan spreken over mogelijke gesprekken met allen die de Here naar waarheid willen dienen. Geen samenwerking als de basis naar de Schriften ontbreekt. Wat dan wel?

Als Kerk van de Here hebben wij de eenheid te zoeken met die andere schapen van Christus. De verdwaalden schapen, de dolerende schapen maar ook die schapen die niet de schaapskooi van Christus binnen willen gaan, we hebben hen te zoeken in liefde. Christus kerkvergaderend werk is oecumenisch, dat werk ligt niet opgesloten in een kerkelijk instituut. Toch geloven wij dat er maar één ware kerk van Christus is. Natuurlijk kunnen er voor een korte periode één of twee ware kerken zijn, maar zij hebben dan wel de opdracht om zich zo spoedig mogelijk te verenigen.

Die ware kerk is te kennen aan haar kenmerken maar de ware christenen zijn ook te kennen en te herkennen: aan het geloof dat zij de enige Heiland Jezus Christus aangenomen hebben, de zonde ontvluchten en de gerechtigheid najagen, de ware God en hun naaste liefhebben, niet naar rechts of links afwijken en hun oude mens met zijn werken kruisigen (art. 29 NGB). Zijn wij zo te herkennen als ware christenen die vast geloven dat wij in de ware kerk het heil in Christus alleen vinden? Als dat zo is dan kunnen we een ieder oproepen: Kom ga met ons en doe als wij! Een ieder die nu zwerfend de zondag doorbrengt om het hier of daar te zoeken waar het niet te vinden is. Een ieder die zich laat vergaderen in het voorlopig (nood) kerkverband, waar het gevaar aanwezig is dat het voorlopige vanzelf een vast verband word. Een ieder die weet dat Christus hem of haar roept maar die niet aan die roepstem gehoor durft te geven of wil geven.

Er is veel verontrusting bij alles wat zich Gereformeerd noemt en wezen wil. Er gebeurt veel en allerlei activiteiten worden ontplooid. We luisteren eens naar wat Prof .Trimp heeft geschreven in de Reformatie van 1973.

Hij zegt over het voorlopige karakter van kerken of verbanden: men wil “ *door het stichten van noodlokalen het zwerven tegengaan en het verstrooiingsproces dat allang gaande is stuiten. Met weet dat anders de mensen in alle denkbare richtingen uiteengaan en velen zullen arriveren op plaatsen waarvan zij toen zij geloofsbelijdenis aflegden, nooit hadden vermoed dat zij daar nog eens terecht zouden komen. Noodlokalen bouwen kan op allerlei manier, maar het is, hoe begrijpelijk ook, niet de wijze, waarin Christus ontferming in deze verwarde tijd naar ons toekomt. Want de goede herder heeft niet vele lokalen voor de gewonde en gekwetste schapen gesticht om vervolgens aan de kerkelijke leiding een vergunning daartoe af te dwingen. Hij heeft hen allen tot de ene stal geroepen, de schaapskooi van Jezus Christus, die aan de twaalf apostelen werd toevertrouwd. Ik verzoek alle lezers het Woord van God te lezen in Matth. 9 : 36 – 10 : 4 Matth. 11 : 28 – 30 en Handelingen 28 – 31. Zo stichtte de Heiland orde onder een geknecht en verward volk. Naar Hem luisteren en Hem navolgen, dat is het ene nodige in alle tijden. Dat betekent voor alle dagen drieërlei:*

- 1. De verontrusten zullen in de eerste plaats hun vrijheid, die in Christus is, moeten hernemen en zich in die vrijheid vrijmaken van het juk van de synode besluiten en kerkordebepalingen waaronder zij nu gebukt gaan.*
- 2. De ambtsdragers onder hen zullen vervolgens in die situatie moeten opstaan en zich herders der schapen betonen, de mensen bij elkaar roepen, voorlichten, moed geven vanuit het vrijmakende Woord en vergaderen onder het opnieuw in vrijheid te verkondigen evangelie.*
- 3. En zo als hervergaderde kudde moeten zij zich presenteren bij die kerken in Nederland, waar het leven voor hen veilig is onder de oude normen van Schrift, confessie en KO. Dan is er een stukje herderswerk verzet in Nederlanden zal de veel gesmade Naam van Jezus Christus glorie ontvangen.*

Stel ik de zaak eenvoudiger voor dan zij in werkelijkheid is? Ik zou die vraag met grote nadruk ontkennend willen beantwoorden. Het gaat er maar om, voor de verontrusten ons zelf, dat wij geloven in de levende Here, die in Nederland nog present is en door Zijn Woord en Geest nabij is om ons allen te vergaderen in de enigheid van het ware geloof. Zijn ontferming is niet toegesloten. Zijn hand is niet te kort om ons met elkaar dagelijks te verlossen. Sinds de vrijmaking van 2003 hebben

wij onze vele problemen gekend, waarin God ons heeft beproefd, ons klein geloof heeft beschaamd, onze zwakheden, juist in onze grote woorden aan het licht heeft gebracht. Die geschiedenis zijn wij niet kwijt, wij weten ons maar al te zeer teruggeworpen op Gods ontferming alleen. Nu staan de verontrusten en allen die zich in een later stadium hebben vrijgemaakt voor dezelfde zaak. De nood is groot en zij hebben slechts één weg tot genezing: het geloof, dat de Herder leef en present is. Dat dan de voorgangers Hem navolgen en hun verstrooide en verwarde schapen voorgaan naar de schaapskooi van Jezus Christus, die ook voor ons uit vrije genade weer opening. Dan zullen er ongetwijfeld nog zaken zijn, waarover wij elkaar iets te vragen zullen hebben. Maar zeer veel zaken worden zonder meer als beletselen weggevaagd door de overmacht van Christus ontferming. En dan gaan wij de toekomst van Christus tegemoet als kleine mensen, die een grote Herder uit de doden hebben ontvangen en wij aanvaarden elkaar in nieuwe blijdschap onder de oude beproefd gebleken normen van het Gereformeerde kerkelijk samenleven” Tot zover Prof. Trimp.

Ik zou willen afsluiten met de woorden: Geve de Here dat het werk van u, als afgevaardigden, daaraan dienstbaar mag zijn. Dat de genomen besluiten van vandaag onderworpen mogen zijn aan het kerkvergaderend werk van Christus. Ik wens u allen een goede en vruchtbare vergadering
Ik dank u.

Artikel 134: Openingstoespraak door de preses n.a.v. Phil. 2:19 – 3:1

19-03-2010

Geachte afgevaardigden, broeders en zusters.

De apostel Paulus betoont zich een wijs en voorzichtig man in de omgang met de mensen. Want als hij schrijft over de zending van Timotheus stelt hij het zo voor alsof het om hem zelf gaat: één van hart was hij met Timotheus. Hij was ook de enige waar de apostel op aan kon omdat Timotheus zich volledig dienstbaar wou maken voor de zaak van Jezus Christus. Er waren er meer die onder dat zelfde motto het evangelie verkondigden en de gemeente wilden dienen, maar zij dienden slechts hun eigen belang.

Het was dus voor Paulus een grote opoffering om Timotheus naar Filippi te sturen. Nu was Timotheus bekend in de kerk te Filippi. Dat blijkt uit Handelingen de hoofdstukken 16 – 20. Tussen alle kerken in Macedonie en Timotheus waren de verhoudingen uitstekend te noemen.

Wanneer Paulus dit uitspreekt zit hij zelf nog in gevangenschap. Paulus kondigt Timotheus dan ook vrijmoedig aan en deelt mee hem terstond te zenden. Tegelijkertijd spreekt Paulus uit dat hij zelf ook spoedig naar Filippi zal komen. Hij weet dat zeker omdat hij niet zijn eigen belang voorop stelt maar het belang van de Here Jezus Christus, zijn kerkvergaderend werk is voor Paulus zo belangrijk en het is voor hem van zo'n ontzettende grote waarde dat hij spreekt in vers 23 van ' mijn zaak'. Natuurlijk doelde Paulus in de eerste plaats op een rechterlijke uitspraak ten aanzien van zijn in vrijheidstelling. Maar hij stelt dat alles ondergeschikt aan het grote raadsplan van God met zijn kerk hier op aarde. Of hij nu in vrijheid gesteld wordt of ter dood veroordeeld wordt hij vertrouwd in alles op de Here en zijn heilzaam Woord.

Nu waren er broeders in Filippi die wel de Here liefhadden maar hun eigen zaken voorop stelden en de Here op de tweede plaats.

Zo moeten ook wij ons altijd weer de vraag stellen of het wel de waarachtige liefde tot de Here is die ons drijft. De liefde tot de Here kan ons wel in het hart gegeven zijn, maar het moet verder, het moet heel ons denken en leven gaan beheersen.

Wat drijft ons vanavond wanneer wij gaan spreken over belangrijke zaken?

Is dat eigenbelang of krampachtigheid als het gaat over spreken met broeders en zusters die zich vrijgemaakt hebben of zich in naam gereformeerd noemen? Hoe gaan we daarmee om?

Paulus vertrouwde in en op de Here, hij spreekt dat uit als hij Timotheus naar de Filippijnen zendt en als hij spreekt over zijn eigen vrijlating. Laten wij vanavond ons vertrouwen dan ook stellen op die grote God, die in Jezus Christus zijn onuitsprekelijke liefde ons heeft bewezen. De waarschuwing van Paulus ter harte nemend: *“Laten wij dan allen, die volmaakt zijn, aldus gezind zijn. En indien gij op enig punt anders gezind zijt, God zal u ook dat openbaren; maar hetgeen wij bereikt hebben, in dat spoor dan ook verder”* (Fil. 3 : 15 en 16).

Maar tegelijkertijd de Here prijzend met David in Psalm 16 : 7 en 8: *“Ik prijs de Here, die mij raad heeft gegeven, zelfs bij nacht onderwijzen mij mijn nieren. Ik stelde de Here bestendig voor ogen; omdat Hij aan mijn rechterhand staat, wankel ik niet”*.

Ik wens u een goede vergadering.

Artikel 135: **Openingstoespraak door de preses n.a.v. Mat. 5:1-17**

20-03-2010

Geachte afgevaardigden, broeders en zusters.

Wat is de betekenis van de kerk voor en in de wereld? Staat die niet aan de rand van de samenleving? Heeft ze nog wel invloed? Het lijkt wel, of er niet meer naar geluisterd wordt. We zien het toch voor onze ogen gebeuren, dat het Evangelie de mensen niets meer doet. De kerk wordt steeds meer genegeerd, kan wel gemist worden, naar het lijkt. Maar Christus zegt iets anders: *„Gij zijt het zout der aarde”*. Zo mogen de discipelen het horen, en al die anderen die meeluisteren. Gij, dat zijn diegenen, die vervolgd worden, omdat ze bij Christus blijven. Die mensen, die in het hoekje zitten, waar de klappen vallen. Ze worden vervolgd. Ze staan naast het leven. Ze zijn onbetekenend voor de wereld, zo op het eerste gezicht. Maar Christus zegt: u bent het zout der aarde. De aarde, dat is hetzelfde als: de wereld (vers 14), de samenleving. Waar je met allerlei banden aan verbonden bent, door familie, werk enz. In die wereld hebben de volgelingen van Christus een onmisbare plaats. Ze zijn het zout.

Zout is iets onontbeerlijks. De kerk is onmisbaar. Zout, dat is een kracht, een kracht tot behoud. Het moet de ontbinding tegenhouden. Tegelijk heeft zout ook een heiligende werking. Door het zout werd het offer aan God gewijd. Zo werd het voor de HERE aanvaardbaar. Het zout dient ook om het eten smakelijk te maken. Het eten wordt er pittig van. Dat is nu de betekenis van Christus' kerk.

Door de zonde is het bederf ingetreden in de wereld. Maar het zout is een kracht tot behoud. Het doortrekt heel de samenleving, en houdt zo het bederf tegen. Door het zout is de wereld weer te zien, niet onaanvaardbaar meer. De samenleving heeft door het zout nog niet alle smaak verloren. Daarom kan de HERE nog geduld hebben met deze wereld. De samenleving wordt nog niet aan de vernietiging prijsgegeven. Terwille van de kinderen Gods.

We leven als gemeente van Christus niet aan de rand van het bestaan. Nee, heel de geschiedenis, heel de samenleving draait om de kerk. En pas als de laatste getuigen gedood worden (Openbaring 11), dan zal de vernietiging van het laatste oordeel intreden.

Nu zegt Christus: *„Gij zijt het zout der aarde”*. U bént het. Het is niet afhankelijk van de wil der discipelen. Er wordt niet een beroep op hen gedaan om het zout der aarde te worden. Ze **zijn** het zout. Of ze nu willen of niet. En dat danken ze niet aan eigen kracht. Omdat ze een uitgelezen gezelschap zijn van vrome en heilige mensen. Ze danken hun kracht aan de sterke Koning. De kracht van Christus werkt in hen. Als gehoorzame burgers van zijn rijk zijn ze een kracht tot behoud. Doordat Koning Christus in hun leven regeert, met zijn Woord. Zo zijn ze een kracht, ook als ze vervolgd worden.

Dan ben je bederfwerend in een samenleving, die dreigt onder te gaan door revolutie. Merk je daar nu altijd wat van, van die kracht? Gaat de werkzaamheid van de kerk gepaard met veel geweld? Er staat: *„Gij zijt het zout der aarde”*. We lezen niet: gij zijt het dynamiet der

aarde. Dynamiet werkt met explosies. Dat vernielt. Dat gaat niet ongemerkt voorbij. Zo is het zout niet. Dat werkt geruisloos. Geleidelijk aan. Zonder dat men er eigenlijk bijilstaat. Maar het dóet z'n werk. Het doortrekt het vlees in stilte.

Zo doortrekken de burgers van het Koninkrijk in stilte de samenleving. Ze hebben invloed. Al is het niet met veel ophef. Hun kracht is niet het geweld, maar het Woord van Koning Christus. Je kunt je afvragen: wat hebben de christenen nog voor inbreng? Ja, wat doen wij hier toch nog in synodevergadering bijeen? Wie luistert er nu nog naar besluiten van meerdere vergaderingen? Je kunt onzeker worden.

Wat doe ik hier als christen? Wat haalt het eigenlijk uit? Maar verkijk u er niet op. Er gaat kracht van u uit. Als u gehoorzaam bent aan het Woord. Het evangelie van Christus en die gekruisigd, is een kracht van God. Ook al vindt de wereld het dwaas. In dat Woord ligt onze kracht. Geen schreeuwerige krachten zijn het. We hoeven geen gewelddadige acties te ondernemen. Laat Christus maar Koning zijn in uw leven. Gehoorzaam aan het Woord. Zo doortrekken we als het zout de samenleving. We hoeven niet te twijfelen of het werkt. Werkzaam is het. Want de kracht van Koning Christus is onoverwinnelijk.

Christus zegt niet: als het zout zijn kracht verliest, waarmee zal de aarde dan nog gezouten worden? Nee, als het zout krachteloos wordt, waarmee zal het zóut gezouten worden? Dus niet: wat voor gevolgen zal de aarde ondervinden, maar wat komt er van het zout terecht? Het gaat dus over de discipelen zelf. Over u en mij. Als wij onze kracht verliezen ook nu wij in vergadering der kerken bijeen zijn, wat zal er dan met ons gedaan worden?

Als het zout z'n kracht verliest. Kan zout z'n kracht verliezen? Sommigen denken dat dit onmogelijk is. De Here Jezus stelt hier iets voor dat volgens velen niet mogelijk is. Er zit volgens hen iets geruststellends in: zout kan immers z'n kracht niet kwijtraken. Toch ligt deze uitleg niet voor de hand. Want Christus gaat ervan uit, dat het wél eens zou kunnen gebeuren. Hij zegt immers in het vervolg: het wordt buitengeworpen en door de mensen vertrapt. Het kan wel degelijk gebeuren, dat zout niet langer zout is. Dan is het nergens meer goed voor.

We moeten hier alleen niet denken aan het keukenzout. Het gaat hier om het ruwe zout, dat indertijd gebruikt werd. Dat zout werd gewonnen uit de Dode Zee, en bevatte bijmengsel, met een bittere bijmaak. Had het nu te lang blootgestaan aan vocht of warmte, dan kon het z'n kracht verliezen. Het werd waardeloos. En waarmee zal het dan gezouten worden? Dat is immers het bijzondere van zout. Alles wordt gezouten, maar zout dat z'n kracht verliest kan niet meer gezouten worden.

Hier zit dus een waarschuwing in. Er voor blijven zorgen dat we als zout onze kracht behouden. Niet voor ons zelf maar voor de wereld, want de kerk is oecumenisch. U bent burgers van zijn Rijk. Maar dan moeten we leven als burgers van dat Rijk. Houdt de zoutkracht op peil. Laat het Woord u blijven regeren. Laat het steeds uw kracht zijn. Omgordt de lendenen met de waarheid, schoei de voeten met de bereidvaardigheid van het Evangelie; neem de helm van het heil aan en het zwaard des Geestes, dat is het Woord van God. Zoek uw kracht daarin. Weer alles, wat u daartoe in de weg staat. Neem zo ook de besluiten die we deze dag moeten nemen. Besef dat Christus zelf zijn Kerk vergaderd en onderhoud, maar weet ook dat Hij ons allen daarbij inschakelt. U als afgevaardigden, als ambtsdragers in Christus Kerk. Wij allen zijn instrumenten in Zijn hand, een Hand die niets anders wil dan de eenheid van de éne schare die niemand tellen kan.

Heel nadrukkelijk wordt door Christus de absolute nutteloosheid van het krachteloze zout onder woorden gebracht. Nu willen we vooral letten op het woord 'buitengeworpen'.

We horen daar meer van in het onderwijs van Jezus. Hij duidt daarmee op de ernstige zaak van de verwerping. Dat hangt de gemeente, het kerkverband boven het hoofd, als de zoutkracht verloren gaat. De gemeente, dat kerkverband, die ophoudt te zijn, wat ze is, die is reddeloos verloren. Die verspeelt het burgerschap in het Rijk van Christus. Die zal nooit het eeuwig Koninkrijk beërven.

Deze woorden zijn ook tot Judas gesproken. Hij stond er ook bij, toen Christus tot hen zei: „Gij zijt het zout der aarde”. Hij bewijst het, wanneer hij straks met de anderen uitgezonden wordt. Hij gaat heen en predikt: „het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen”. Maar straks

zal blijken, hoe hij smakeloos en krachteloos is geworden. Hij gaat Christus verraden. Hij moet deze machteloze Koning niet. Maar dan is er voor Judas straks ook geen weg meer terug. Ook al ziet hij nog het verkeerde van zijn verraad in, toch rest hem niets meer, dan buiten geworpen te worden. In de buitenste duisternis. Het ware voor hem goed geweest, als hij niet geboren was.

We zien hier de beslissende ernst van Jezus' woorden. Dat komt er nu van, als je slap wordt, flauw, zonder dat er nog enige kracht van je uitgaat. Dan verlies je voor eeuwig het burgerschap in de hemelen. Christus laat zijn discipelen zien, hoe het erop aankomt. Laten we daarom toezien, dat we de zoutkracht behouden. Want anders vallen we onder het oordeel, dat Christus zelf over Judas heeft gesproken. Dan geldt ook voor ons, dat het beter was geweest, als we niet geboren waren. Maar als we erop toezien, dat we onze zoutkracht niet verliezen, dan zijn hebben we een eeuwig burgerschap, in de hemelen.

Ik wens u en goede vergadering toe.

Artikel 136: Openingstoespraak door de preses n.a.v. Hand. 5:12-42

10-04-2010

Geachte afgevaardigden, broeders en zusters.

Vandaag mogen we als kerken in meerdere vergadering bijeen, een primeur beleven. Deze morgen mogen twee studenten een presentatie houden over een van te voren bepaald Schriftgedeelte. Vanmiddag mogen we spreken over het rapport van deputaten HSV. Unieke momenten in de geschiedenis van Gods Kerk. Aan de andere kant ook weer niet, want het gaat ook vandaag weer om Gods Woord. Zijn Woord gegeven aan de Kerk van alle tijden. Dat Woord van God in Christus dat ook vandaag veel verzet en onwil oproept. Datzelfde Woord dat ons elke zondag wordt voorgehouden als het onfeilbare Woord van God.

Het Woord dat gebracht wordt door predikanten die namens hun zender in de gemeenten zijn Woord zuiver en onverkort verklaren (zie bevestigingsformulier).

Voorgangers, letterlijk. Zij gaan de gemeente voor in de dienst der gebeden, bediening van Gods Woord en de sacramenten. Een zware, verantwoordelijke maar ook een mooi ambt dat de Here aan zijn Kerk heeft gegeven. Een ambt dat je niet zomaar aan komt waaien, je zult een roeping van de Here moeten hebben. Dienaar des Woords zijn is geen beroep maar een ambt. Hij maakt bekwaam en geeft de krachten daarvoor. Dat vraagt veel studie, veel onderscheidingsvermogen en liefde voor de kerk van Christus. Ook liefde voor de schapen van Christus die Hij zelf vergaderd.

Welnu over die liefde voor de Kerk van Christus spreekt het gelezen gedeelte. Want de apostelen zo lezen we in vers 12 gingen aan het werk, vele wonderen en tekenen geschieden onder het volk. De gemeente groeide en zelfs van buiten Jeruzalem werden de zieken aangedragen. Dit zinde de overpriester en de Sadduceeën echter niet en daarom werden ze gevangen genomen. Een engel des Heren bevrijde de apostelen echter in de nacht zodat de gerechtsdienaren de volgende morgen tevergeefs zochten naar de apostelen. De apostelen kregen een specifieke opdracht van de engel: gaat heen, gaat in de tempel staan en spreekt tot het volk al deze woorden des levens.

Met gevaar voor eigen leven Gods Woord verkondigen, dat is nogal wat. Zover is het hier gelukkig nog niet. We mogen hier vanmorgen in vrijheid bij elkaar zijn. Het heeft ons wel wat te zeggen over de ernst waarmee de Here zijn opdrachten aan Zijn dienstknechten geeft. Dat is niet vrijblijvend, niet afhankelijk van onze situatie. Nee, gaat heen verkondig de woorden van het leven. Het waarachtige leven, het leven in het geloof. Het leven van genade alleen.

Het bleef niet onopgemerkt dat de apostelen weer op vrije voeten waren. Spoedig worden ze dan ook gearresteerd en verschijnen voor de hogepriester.

Op de vraag waarom ze zich niet aan het gebod hadden gehouden om niet te prediken antwoorden de apostelen dat men God meer gehoorzaam moet zijn dan mensen. Wanneer

vervolgens de apostelen een getuigenis geven van Jezus Christus en die gekruisigd ontsteekt de vergadering in woede en willen ze de apostelen ter dood laten brengen.

Maar dan staat Gamaliel op. Deze Gamaliel was een Farizeeër een wetgeleerde. Hij was zo staat er in ere bij het hele volk. Een man om rekening mee te houden. Paulus was door hem onderwezen in de wet. Hij was een farizeeër dat was iemand die trouw de wet van Mozes probeerde te volbrengen. Ze meenden door nauwkeurige wetsonderhouding het eeuwige leven te verdienen. Hun tegenstanders waren de Sadduceeën. Het was deze Gamaliel die het op nam voor de apostelen, althans zo lijkt het.

Zijn advies komt er kort maar krachtig hier op neer: laat die apostelen maar, want als het niet uit God is verdwijnt het vanzelf wel weer. Maar als het uit God is zult u hen niet kunnen vernietigen, het mocht eens blijken dat u tegen God strijdt. Het advies klinkt goed en in de tijd van de grote Reformatie, de 16e eeuw, is dit advies één van de voornaamste argumenten geweest voor de zgn. politieke tolerantie, het verdragen van zowel ketters als afvalligen. Is het niet uit God dan verdwijnt het wel weer en anders kun je er toch niet tegen strijden!

Maar gaat het Gamaliel wel om het kerkvergaderend werk van de Here of spelen er andere motieven mee? Hij was een voorganger, een rabbijn. Hij kende de wet als geen ander, dus dan zal het wel goed zitten. Maar hij gaf zijn advies in een kerkstrijd. De strijd tussen de joodse kerk en de christelijke gemeente. Een strijd die sinds Pinksteren was losgebarsten. Hoofdstuk 4 vertelt er ons meer van. Met name de Sadduceeën zetten alles op alles om de apostelen tot zwijgen te brengen omdat de apostelen de opstanding van de doden verkondigden. Daar geloofde een Sadduceeër niet in. Deze Sadduceeën hadden een grote meerderheid in de Joods raad. Ze moesten niets weten van een opstanding der doden en prediking hierover was voor hen onverdraaglijk.

Gamaliel dacht alleen aan het belang van de Farizeeën. De strijd in de toenmalige kerk had niet het hart van deze Farizeeër. Nee, hij houdt zich liever op de vlakte. Spreekt mooie woorden die zo op het eerste gezicht nog hout snijden ook. Want hij wijst op God en noemt dar concrete voorbeelden bij. Als het niet uit God is dan verdwijnt het vanzelf wel weer. Wacht nu maar rustig af en maak je niet druk om een paar van apostelen die zeggen dat ze in de naam van Christus vergeving van de zonden en eeuwig leven verkondigingen voor een ieder die gelooft. De apostelen wijzen op Gods genade terwijl de Gamaliel God uitdaagt en Hem niet geloven wil op grond van zijn eigen Woord.

Het Woord waarin hij zich door studie nog wel in verdiept had en zich Schriftgeleerde liet noemen! Hij geloofde niet uit genade maar dacht door werken van de wet gerechtvaardigd te worden. Hij was een leraar van de wet, maar zegt geen woord over de kerkwet en het kerkrecht van God. Hij had moeten onderzoeken of de christelijke kerk van de apostelen de nieuwtestamentische voortzetting van de oudtestamentische kerk van God was. Is de leer van de apostelen over de Christus en diens opstanding en hemelvaart de ware leer of een dwaling? De apostelen hebben het de kerkleiders van die dagen met grote regelmaat voorgehouden vanuit Gods Woord, maar ze wilden er niet aan. Zo weigert Gamaliel met alle leden van het Sanhedrin, de toenmalige kerkenraad met het Woord van God in de hand te onderzoeken welke de ware kerk van God is de joodse of de christelijke.

Met name de bijzondere ambtsdragers hebben zich terdege te verdiepen in Gods Woord en het kerkrecht van God. Hoe zullen zij anders het kerkvolk voorlichten en hen in de naam van God Zijn Woord voorhouden?

Zo is het heel de kerkgeschiedenis gegaan. Ds. de Cock werd als ordeverstoorder aan de kant gezet in 1834, terwijl met Gods Woord in de hand zich verzette tegen de deformatie in de kerk. Zo ging het in de vrijmaking van 1944 en 2003 ook. Persoonlijk gedweep en persoonlijke motieven zouden een te grote rol hebben gespeeld bij hen die vrijmaakten. Men erkende niet dat het om de leer van de kerk ging, maar verweet hen die zich vrijmaakten kortzichtigheid en bekrompenheid.

Het is voor ieder kerklid een groot gevaar om van de kerkzaak een persoonlijke zaak te maken. Gamaliel laat het succes van de Apostelen en hun werk voor God de norm zijn. Veel succes? Dan is het uit God en anders niet. Het ergste is dat hij de genoemde groeperingen van Teudas en Judas de Galilieer gelijk stelt met Christus kerkvergaderend werk. Zo wordt de Pinksterkerk op één lijn gezet met andere groeperingen uit die dagen.

We mogen vanmorgen spreken over het Woord van God aan zijn kerk gegeven. Studenten die zich er in verdiepen en de kerken in de toekomst mogen dienen. Dienen vanuit Gods Woord zelf. Het Woord zelf wijst ons de weg en leert ons waar wij veilig kunnen gaan. Kunnen gaan.....God zelf zal ons bekwaam moeten maken om die weg ook te willen gaan. Wij gaan liever onze eigen wegen dan op Gods weg te gaan. Wij hebben Christus nodig. Hij die voor ons tot zonde werd gemaakt en de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen. Hij deed het voor ons, zijn volk, zijn duurgekochte Kerk.

Zo gaan we vandaag weer beginnen. Vertrouwend op zijn Woord en zijn genade. Een genade die ons ook bewezen is door te weten dat we in het kerkverband aan elkaar gegeven te zijn. Geve de Here ons een goede vergadering, tot meerdere eer en glorie van zijn Naam en tot opbouw van de broederschap.

Ik dank u.

Artikel 137: Openingstoespraak n.a.v Luc. 24 : 36-53

08-05-2010

Geachte afgevaardigden, broeders en zusters.

Luther zei eens: een christen moet een vrolijk mens zijn. De blijdschap moet voor hem zijn leven bepalen. Die blijdschap straalt ook af van het Lucasevangelie. Vooral het begin en het eind laten dat zien. De engel mocht aan Zacharias en aan Maria grote blijdschap verkondigen. En het einde is: de discipelen keerden na de Hemelvaart van Christus met grote blijdschap terug naar Jeruzalem. Dat laatste valt op. Het afscheid van Christus had hen kennelijk niet verdrietig gemaakt. Dat zou je wél verwachten. Wie kan er nu vrolijk zijn als zijn liefste bezit verdwijnt? Hoe kunnen discipelen nu zingen, als ze afscheid hebben genomen van hun Heer? Wat was er nu veranderd? Want eerder waren ze daar helemaal niet zo blij over (zie Johannes 14).

In de eerste plaats moeten we dan wijzen op het volbrachte werk van Christus. Hij had Zichzelf geofferd als Priester en Lam tegelijk. Hij had daarmee alle zonden van de zijnen weggedaan. Maar zijn priesterlijk werk was daarmee niet klaar. Een priester offerde én zegende.

Nu ging de Here Jezus na zijn offer ook zegenen. Hij nam zijn discipelen mee naar Betanië en hief de handen op en zégende hen.

Als we nu op de plaats letten waar die zegen plaats vond: niet de tempel of de synagoge, maar gewoon, op het land. Christus wilde vanaf nu elke plek op aarde gebruiken om te zegenen. Alles werd heilige grond onder zijn zegenende handen. Elke plaats werd tempel. Dat gebeurde met Hemelvaart.

De vloek is weggenomen en nu komt de zegen van Christus over de aarde. Dat wil zeggen: we mogen nu altijd en overal delen in zijn verlossingswerk. Daarom was het een blijde Hemelvaartsdag voor de zijnen.

We gaan eens wat dieper op die zegen van de Here Jezus letten:

Vroeger was er in de tempel van Israël er elke dag op een vast uur de zegen van de priester voor het volk. Nadat hij de zegen op het volk gelegd had, liet hij hen gaan. Ze moesten morgen maar weer terugkomen. Maar nu de Here Jezus! Hij vaart niet op **nadat** Hij gezegend heeft, maar **terwijl** Hij zegent.

In de tempel verdween de priester, als hij zijn zegenwoorden gesproken had. Maar op de Olijfberg verdwijnt ónze Hoge priester al zegenende. Terwijl Hij zijn handen uitgestrekt houdt, raken zijn voeten los van de aardbodem en stijgt Hij al hoger en hoger voor de verbaasde ogen van zijn discipelen. Zo wordt de kring onder zijn handen al groter en tenslotte omvatten die handen heel de aarde, heel de mensheid.

Dat is dus wel iets anders dan een priesterzegen vanuit de tempel. Die was één keer per dag en alleen voor Israël. Christus' zegen wordt wereldomvattend en tegelijk ononderbroken. Hij weet niet van ophouden!

Zijn handen blijven boven ons hoofd uitgestrekt en de zegen gaat niet meer voorbij. Dat is het heerlijke van Hemelvaart. Wie dit gelooft, zegt: nu, op dit moment daalt zijn zegen op mij neer.

Van uit die kracht mogen we vandaag ook weer vergaderen. Hij die Zelf op voer naar de hemel en door de Vader werd opgenomen in de hemelse heerlijkheid zegent ons ook vandaag vanuit zijn hemelwoning. Christus blijft maar zijn gaven op ons uitstorten, zijn Geest en kracht. We krijgen precies wat we nodig hebben; we leven onder een open hemel en Christus leidt ons leven als onze Here en Zaligmaker.

Waarom konden de discipelen blij zijn bij de Hemelvaart van Christus? Omdat zij wisten wat die Hemelvaart betekende. Christus had zijn werk op aarde voltooid en ging nu zijn laatste werk in de hemel uitvoeren: Zich een gemeente vergaderen tot het eeuwige leven. Dat wisten de discipelen nu.

Nog niet zo lang. Toen Christus in Johannes 14 aankondigde dat Hij naar de vader zou gaan, waren ze bedroefd. Maar nu niet meer, want ze begrepen het nu! Christus had uitgebreid met hen gesproken (zie vers 44-49) en hun alles duidelijk gemaakt. De Here opende hun verstand staat er in vers 45. Ze wisten nu, dat het juist goéd voor hen was, dat Hij heenging. Dat betekende immers niet, dat Hij hen losliet, maar dat Hij hen mee wilde nemen naar zijn toekomst.

Hij is boven om voor ons plaats te bereiden. Dus zou het slecht voor ons zijn als Hij nog op aarde was gebleven. Dat mogen we zeggen. We hebben allemaal wel eens het gevoel, dat ons geloof veel sterker zou zijn, als wij iets zouden kunnen zien. Was Jezus maar hier; konden we maar eens met Hem praten! Dat zou het toch allemaal veel gemakkelijker maken voor ons? Maar nu gaan we leren van de discipelen. Zij moesten afscheid nemen van hun Heere. Nadat zij naar Hem **gehoord** hadden. We hoeven Hem niet meer te zien. We hebben zijn Woord waar we zijn stem in horen. Zijn Woord dat vanmorgen ook weer mocht klinken. Zijn Woord dat ons richt op Hem en zijn volbrachte werk. We krijgen het alles om niet, uit genade. Kunnen we dan niet blij en dankbaar zijn? Ja, er blijven moeiten zorgen en strijd.

Maar ook voor ons is plaats bereid, ook voor ons is Hij ten hemel gevaren. Zijn wij dan ook vervuld met grote blijdschap?

De discipelen waren voordurend in de tempel en loofden God, zo wordt hier Lucas 2 : 14 vervuld: ere zij God in de hoge en vrede op aarde bij mensen van het welbehagen.

Daarom zijn christenen dankbare mensen! De discipelen straalden die blijdschap uit. Zij prezen God, en door hun blijde boodschap nemen wij die lofzang over. Want zo mogen we geloven dat de Here Jezus vanuit de hemel met ons is, in vreugde en verdriet, elke dag. Hij heeft alle macht in hemel en op aarde. Niets kan ons scheiden van zijn liefde!

Uw liefde is het het hoogste goed dat U o God mij hebt gegeven, uw trouw is beter dan het leven. U bent het die mij juichen doet.

Artikel 138: **Openingstoespraak n.a.v. 2 Kor. 4.**

12-06-2010

Geachte afgevaardigden, adviseur en broeders en zusters,

Moeten we ons uit het veld laten slaan, als we zien dat de tegenstand tegen het Evangelie groeit? Als we zien dat de mensen zich er steeds meer van afwenden? Het is toch langzamerhand zo geworden in ons land dat de grote massa vreemd is aan het Evangelie. Het zegt de mensen totaal niets meer. Kunnen wij de boodschap van het Evangelie nog kwijt of is het een verloren zaak? Ja, die vragen mogen we ons wel eens stellen want die vragen gaan de Kerk niet voorbij.

Een GS kan wel besluiten nemen die gegrond zijn op Gods Woord, maar worden ze ook als zodanig geaccepteerd in de kerken en bij de kerkleden? Dienen ze tot opbouw van de kerken, tot verheerlijking van Gods grote Naam en Christus kerkvergaderend werk?

Ik wil graag met u stilstaan bij de eerste verzen van dit hoofdstuk. We mochten al eerder spreken over de schat in aarden vaten (vers 7).

Paulus zegt in vers één: wij verliezen de moed niet. Paulus is en blijft vol goede moed in dienst van het Evangelie. En waarom? De apostel verklaart dat door te zeggen: "Nu wij deze bediening **hebben**." Dat is de bediening waarover hij in het vorige hoofdstuk van zijn brief geschreven heeft. Het is een bediening van de Geest, die leven schenkt. De bediening van het oude verbond kon geen leven brengen in de Kerk. De wet op zichzelf (los van Christus) bekeerde de mensen niet. De letters van de wet bleven in steen gegrift staan en bekeerden het hart niet.

Maar waar Christus wordt gepredikt, worden mensen weggehaald uit hun zonden en uit de dood. De bediening van de Geest schenkt vergeving, vrede met God en leven. Zou je de moed verliezen, als je zo'n bediening hebt? Durft u daar voor u zelf een antwoord op te geven? En als u eerlijk bent, moeten we deze vraag dan niet te vaak voorzien van het antwoord: ja, ik verlies de moed wel eens, en dan kan er een heel scala aan argumenten komen waarom wij denken de moed verloren te hebben.

Paulus voegt er nog aan toe: "Die ons door barmhartigheid is toevertrouwd." Wat heeft de Here hem barmhartigheid bewezen, toen Hij hem op de weg naar Damaskus riep. Die Paulus, die dreiging en moord blies tegen de discipelen, werd een uitverkoren werktuig om de blijde boodschap uit te dragen. Wat een voorrecht deze bediening te hebben! Wat een genade heeft de Here daarin aan Paulus bewezen! Als Paulus daarop ziet, zegt hij: "Er mag heel wat gebeuren. Het mag stormen, de vijandschap mag de kop opsteken, maar niets krijgt ons eronder. Want wij staan in dienst van de Here, die Overwinnaar is." En dat geldt voor ons allemaal, ook in deze tijd die wel eens een 'na-christelijk tijdperk' wordt genoemd. Christus wil ook vandaag zijn werk doen door ons. Daarom verliezen wij de moed niet. Daarom mogen we vandaag ook spreken over mogelijke gesprekken met hen die zich afgescheiden hebben van de GKv maar zich niet met ons laten vergaderen. De redenen waarom dat (nog) niet gebeurt kennen we. Het is niet eenvoudig om daar met een pasklaar antwoord te komen, maar we verliezen de moed niet!

Maar wij brengen de waarheid aan het licht, vervolgt Paulus in vers 2. Heel dat machtige heilshandelen van God in het kruis en de opstanding van Christus aan ons bewezen. Waardoor de zonde overwonnen en de duivel verslagen is. Waardoor er verzoening met God is. Die boodschap vraagt om een eigen stijl. We brengen het Woord en daarmee uit, zegt Paulus. We voegen daar niets aan toe en we moffelen er niets uit weg. We brengen de waarheid aan het licht. God alleen kan ons de waarheid openbaren. Want alle mensen zijn uit zichzelf leugenaars en ijdelers dan de ijdelheid zelf, aldus artikel 7 van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis, waar de volkomenheid van de Heilige Schrift beleden wordt, die alleen een regel voor ons geloof is.

Wij beluisteren tegenwoordig andere geluiden: De waarheid is niet zonder meer dat wat in de Bijbel staat. Maar waarheid is het pas, als het bij ons overkomt. Gods waarheid is er pas als mensentongen in beweging komen. De waarheid wordt dus gemaakt door 'God met ons'.

Maar Paulus zegt: Wij brengen de waarheid aan het licht. Mensen kunnen daarover oordelen, ieder kan ons narekenen: komen we met de Bijbel of met onze eigen fantasieën?

We hoeven onszelf niet aan te bevelen bij de mensen. (Dat deden bijvoorbeeld de tegenstanders van Paulus die in de gemeente werkten met aanbevelingsbrieven, hoofdstuk 3 : 1.) Maar het Woord zelf is onze aanbevelingsbrief. Laten we het maar wagen met de Bijbel alleen, met de waarheid van God. We hebben allen een grote taak in dienst van het Evangelie. Laten we eraan meewerken om de waarheid aan het licht te brengen ook als het gaat om zusterkerkrelaties met bv. de gemeente te Abbotsford waar we vandaag over mogen spreken.

Wat zijn de wegen van de Here toch wonderlijk en barmhartig. Zijn wegen zijn ons in Zijn Woord voorspelt en toch vaak zo onduidelijk voor ons omdat ons oog vertroebelt is door de zonde. Christus is onze waarheid, ons door de Vader gegeven tot een volkomen verlossing. Volkomen verlossing; dan verliezen we de moed toch niet?

Hoop op Hem en zie naar boven want ik zal mijn God nog loven. (Ps. 42 berijmd)

De waarheid is de waarheid van God, die wij aan het licht brengen, heeft Paulus gezegd. Maar is het intussen toch maar niet een feit, dat die waarheid bij lang niet iedereen overkomt? Dat heel veel mensen er niets van willen weten?

Paulus stemt dat toe. Het Evangelie is 'bedekt'. Velen die het Evangelie horen, blijven in hun zonden. Wanneer uit de boeken van Mozes voorgelezen wordt, ligt er een bedekking over het hart van de joden, maar telkens wanneer iemand zich tot de Here Jezus bekeerd heeft, wordt de bedekking weggenomen, zei Paulus (hoofdstuk 3 : 15 en 16). Toch, lang niet altijd wordt de bedekking weggenomen. Lang niet iedereen bekeert zich tot Christus. Het Evangelie is bedekt bij hen die verloren gaan. Mensen die op weg zijn naar het eeuwig verderf. Maar ook dat mag je vandaag eigenlijk niet meer zeggen; dan wordt je radicaal of extremistisch genoemd.

In het leven van hen die zich niet bekeren willen heeft de satan een geweldige macht. Paulus noemt hem, de Satan, notabene de 'god van deze eeuw' in vers vier. In deze eeuw, -in onderscheid van de toekomstige eeuw waarin Christus' koninkrijk geopenbaard zal worden-, heeft satan geweldig veel macht. Hij is een 'god' in het leven van miljoenen. Ze volgen en gehoorzamen hem blindelings. Hij heeft de overleggingen van de mensen met blindheid geslagen. Dat merken we heel duidelijk in onze dagen. Er is een verregerende verblindings. De mensen zijn blind voor de werkelijkheid. Ze kunnen niet zien en ze willen niet zien, dat er maar één God is en één Zaligmaker, Jezus Christus. Ze willen er niet aan dat de Bijbel het Woord van God is en de enige norm, waarnaar mensen hebben te leven. De god van deze eeuw gebruikt de massamedia om zijn leugens er bij de mensen in te pompen: God bestaat niet, alleen de mens bestaat. En goed is niet wat God zegt maar wat wij vinden dat goed is. En kwaad is alleen dat wat onze levensontplooiing in de weg staat. Met blindheid geslagen.

Wij vragen ons altijd weer af, hoe het toch mogelijk is dat zoveel mensen het niet zien. En dan komt de Bijbel en die zegt tegen ons: "Het licht schijnt, het licht van het Evangelie van de heerlijkheid van Christus." En satan kan niet verhinderen dat het licht schijnt. Het licht van het Evangelie dat redding en blijdschap en hoop uitstraalt kan satan niet wegnemen. Maar hij krijgt wél de macht om te verhinderen dat mensen dat licht zien.

Het gaat hier, zegt Paulus, om het Evangelie van de heerlijkheid van Christus, die het beeld van God is. Zoals Adam in het paradijs beeld van God was om te heersen. Zo is Christus het beeld van God. Hij liet de majesteit van God uitschitteren, toen Hij op aarde was. Voor Hem moesten de duistere machten wijken. Zonde, duivel en dood dreef Hij terug. Is het een wonder dat de god van deze eeuw niet wil dat mensen dat licht zien?

Toch moeten wij doorgaan het Evangelie uit te dragen in deze wereld. Hier moet het licht schijnen tot redding voor de mensen. We moeten ons alleen niet verbazen, als de massa zich niet bekeert en de vijandschap tegen het Evangelie al groter wordt.

Wij hoeven het Evangelie niet aantrekkelijk te maken. De boodschap is immers heerlijk? Daarom is het belangrijk om een goede bijbelvertaling te hebben, waarin die boodschap zo

tot ons komt zoals Hij die door Zijn Geest liet opschrijven. Ook daar mogen we vandaag uitgebreid over spreken. Opdat Mijn volk Mijn woorden hore en er uit leve.

Geve de Here ons een goede vergadering in eensgezindheid en vrede, dat wij allemaal ons als instrumenten in Zijn hand gewillig en met vreugde laten gebruiken in Zijn dienst. De Here geve u Zijn wijsheid, hij verlichte uw verstand en geve ons het gebed op de lippen: "Wat de toekomst brenge moge mij geleid des Heren hand."

Ik dank U.

Artikel 139: Openingstoespraak n.a.v. Jes. 1 : 1-20

11-09-2010

Geachte afgevaardigden, adviseur, broeders en zusters,
Het lied in Deuteronomium 32 is niet bekend bij veel mensen. Toch gaf dit lied iedereen de mogelijkheid in Israel om Gods grote daden te horen. Dit lied moest geleerd worden, lang voor dat Davids Psalmen er waren. Het lied schetste hoe God zou blijken te zijn in de loop van de verbondsgeschiedenis: een trouwe Verbonds God en een Vader.

Maar het schetste ook hoe Israel zou zijn: ontrouw, niet als kinderen. God zou rijkdom geven, hen van alle kanten met zorg omringen. Hij wilde dat zijn volk Hem als Gever van het goede zou erkennen. Hij wilde dat men Hem dankbaar zou zijn en Hem zou dienen. Daarom heeft de Here rijkdom gegeven onder David, Salomo en Uzzia. Het is er niet van gekomen, dat Israel God erkende hierin. Vreemde goden werden wel ingevoerd. Mozes zegt er in dit lied van: toen werd Jesjurun vet en sloeg achteruit en ze verwekten Hem tot naijver door vreemde goden te dienen Dt 32 :15 - 18.

Jesaja stelt dat achteraf ook vast. De waarschuwing op dat punt had moeten leiden tot het gebed leid ons niet in verzoeking door rijkdom, houd ons bij **U** in rijkdom. Ook dat gebed is er niet gekomen. Maar zijn wij beter? Vanwege de vreemde goden zou Gods jaloezie opkomen. Hij kan het niet hebben, dat iets of iemand in de wereld voor zijn volk belangrijker is dan hij zelf. Hij slaat zijn volk. Rampen hoopt Hij over hen op. Ook in de gerichten is de Here bezig Zijn volk bij te brengen dat Hij de enige God is. Maar Israel zag het niet en wilde het ook niet zien. Ze zagen niet dat hun zonden m.n tegen het eerste gebod de oorzaak waren van hun ellende. De vraag kon worden gesteld door Jesaja: waar wilt gij nog meer geslagen worden, dat gij voortgaat af te wijken(Jes. 1 :4 -10).

De voorzeggingen in het lied van Mozes zijn uitgekomen in de tijd van Jesaja. Hij was goed en rechtvaardig voor Zijn volk geweest. Ondanks alle afkeer en de openlijke zonde van met name het dienen van vreemde goden. De Here houdt het zijn volk voor, Ik ben het die doden kan maar ik ben het ook die u zal kunnen doen herleven. Ik kan met u doen wat ik wil, niemand is er die u redt uit mijn macht, uit mijn hand.

God wil de enige zijn en blijven in het leven van zijn kinderen. Ook van ons vandaag bijeen als afgevaardigden van de Gereformeerde Kerken. De enige blijven van wie wij het verwachten bij het nemen van besluiten. De enige God van zijn volk blijven bij het behandelen van de stukken die geagendeerd staan. Zijn volk.....

Het lijkt ons soms bij de handen af te breken. Als we denken aan kerkelijke eenheid. Als we spreken over oecumenisch Gereformeerd zijn in ons spreken en handelen. Er worden dan verwijten uitgesproken over het door ons uitgesprokene ten aanzien van het oecumenische

moeten naar de Schriften maar tegelijkertijd wordt ons oecumenisch handelen in twijfel getrokken. Om moedeloos van te worden. We mogen spreken over het inhoud geven aan de zusterkerkrelatie met de gemeente te Abbotsford maar tegelijkertijd komt het gevoel van onmacht naar boven als het gaat over de band met de Australische kerken.

Ook als we gaan spreken over het rapport van deputaten synodebesluiten is het belangrijk om met een geopende Bijbel dwars door al die besluiten heen dit voor ogen te houden: Ziet nu, dat ik, Ik Uw trouwe God het ben. Ik ben het. Daar is geen God behalve Mij, ik dood en doe herleven, Ik verbrijzel en Ik genees, en niemand is er die redt uit mijn macht”.

Als u die tekst op u in laat werken moet we dan niet tot de erkenning komen dat het voor de volle 100 % waar is? Dat we het als kerken in het leven van elke dag ondervinden? Zo staat God ook voor ons en houdt ons de spiegel voor, Ik ben het..... Ik vergader, bescherm en onderhoud mijn gemeente! Ik voeg uit alle windstreken van de wereld toe aan de schare die niemand tellen kan, Ik doe dat in Mijn vrijmachtig welbehagen volgens Mijn raadsplan. Ik ben het die u zift als de tarwe maar ik ben het ook die u tranen droogt en trekt met gouden liefdekoorden. Ik de HEERE ben het. Mijn Naam staat daar garant voor.

Dat was het volk Israel al gezegd bij de uittocht van Egypte. Ik ben de Here die u uit het slavenhuis Egypte gehaald heb, waar u vreemde goden diende en verdrukt werd. Later werd het volk de wet voorgehouden en weer klonk het: geen andere goden dienen! Zo werd het volk Israel de spiegel voorgehouden opdat het mocht erkennen dat God alleen het is die zijn volk redt uit alle hinderlagen. God ging als het ware vierkant voor zijn volk staan om het tot de erkenning te brengen, dat Hij alleen God is en dat niemand anders vertrouwen verdient. Hij de vaste burcht, onze toevlucht en onze sterkte Hij is het vertrouwen meer dan waard.

De vijanden van Gods volk kunnen nooit denken dat zij de kerk er onder hebben gekregen. Hij is iets nieuws met Israel begonnen, dwars door de ballingschap heen, toen de vijanden van het volk dachten dat gedaan was greep de Here weer in en bracht een rest terug naar Jeruzalem. Jesaja spreekt ervan dat de Here iets nieuws gaat beginnen dat het oude gaat overtreffen.

Niemand die iets aan kan doen wanneer God verbrijzelt zo is er ook niemand die er iets aan kan doen als God herstelt. Zijn plannen falen niet. Hij kiest de zijnen uit, Hij roept die allen.

Die het heden kent, de toekomst overziet laat geen van zijn woorden ter aarde vallen, en het werk der eeuwen dat zijn Geest omspant volvoert zijn hand. Dat is het enige sterke punt van Gods volk: de Here. In Christus staat God vierkant voor ons met de oproep: ziet nu, dat Ik Ik het ben Ik doe herleven, Ik genees, niemand rukt de mijnen uit mijn hand. Mozes mocht zijn lied er mee afsluiten: hij oefent wraak aan zijn tegenstanders en verzoent zijn land, zijn volk (vs. 43).

In Christus is al Gods wijsheid vervuld. Hij de weg de waarheid en het leven, het brood uit de hemel en het water des levens. Ziet dan dat Ik het ben. Wie in de verzoening nog niet Gods liefde ziet die zal het verder nergens zien. Leven voor de Here als Kerk in september 2010. Dat vraagt de Here ook van ons als afgevaardigden in vergadering bijeen. Ook vandaag mogen we weer vele besluiten nemen, van verschillende aard.

Toch hebben ze alle één ding gemeen: het moet dienstbaar zijn aan Zijn kerkvergaderend werk, tot eer van God en tot heil van de kerken overeenkomstig Zijn Woord. Laten we zo ons werk gaan doen vandaag in biddend opzien naar onze trouwe God en vader in hemel afzien van ons zelf en vast geloven dat wij alleen van genade kunnen maar ook mogen leven.

Ik dank u.

Artikel 140: Openingstoespraak n.v.a. Jer.2:1-25

02-10-2010

Geachte afgevaardigden, broeders,

Als wij ons verdiepen in de geschiedenis van de Kerk van de Here, als we proberen na te gaan welke leiding God heeft gegeven aan zijn volk en als we dat doen met de Bijbel open dan komen we soms voor raadsels te staan.

In verband met de besprekingen zoals deze door de CKE zijn gevoerd met Dalfsen (dolerend) zat ik te lezen in een boek over de geschiedenis van de Afscheiding en de daarop volgende jaren. Wat een mooie tijd, de liefde voor de Kerk bloeide, het geloof was krachtig en door Gods genade waren zij tot grote daden in staat. En de dienst aan de Here, het was een liefdedienst. Er moesten grote offers worden gebracht maar ze werden met blijdschap gebracht. Moet u eens nagaan dat men soms urenlang moest lopen om de zuivere prediking van Gods Woord te horen. Men liep risico's van hoge boetes, of in de gevangenis terecht te komen.

Men had het er voor over, als men maar de troost van het evangelie mocht horen. Hun beker was overvloeierende.

Kortom, een gezegende tijd, die Afscheiding.

Maar kom nu eens enkelen jaren later. Ruzie, onderlinge twisten en verdeeldheid. En dat bij dezelfde mensen van wie de beker eerst overvloeierende was.

Heeft Christus zelf niet gezegd dat wie heeft, hem zal gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben. (Matth. 13 : 12) Wie genade ontvangen heeft – en dat hadden de afgescheidenen toch – die zal nog meer krijgen tot in overvloed! Het tegenovergestelde lijkt eerder waar te zijn.

Ja, is het in feite niet bij elke verlossing van de Here een aantal jaren later een grote teleurstelling?

De Here verlost zijn volk uit het diensthuis van Egypte maar het langdurig verblijf in de woestijn geeft ons aan dat Israel wel bevrijd was van Egypte maar niet van de zonde.?

De trouwe verbondsgod bracht het volk in het beloofde land, maar we mochten het de vorige keer al zien dat het een op één stapeling is geweest van ontrouw en afval?

Na de ballingschap is het al niet veel anders geweest. Blijdschap na Reformatie, maar de zonde greep al weer snel om zich heen bij de teruggekeerde ballingen.

De profeet Jeremia spreekt er ook over in het zojuist gelezen gedeelte.

“ Ik gedenk de genegenheid van uw jeugd, de liefde van uw bruidstijd, toen gij Mij gevolgd bent in de woestijn, in onbezaaid land; geheiligd was Israel de Here, de eersteling Zijner opbrengst (Jer. 2 : 2 en 3)?

De profeet Jeremia spreekt tot het volk Israel dat de dienst voor de Here heeft ingeruild voor de afgodendienst. Ondanks de vele waarschuwingen verliet het volk toch weer de weg van de geloofsgehoorzaamheid. Terwijl de tempeldienst volop in ere wordt gehouden, worden tegelijkertijd de Baals in massa gediend.

De boodschap komt dan ook heel duidelijk tot Jeruzalem als het kerkelijk centrum in hoofdstuk 2. De Here gaat hier een rechtsgeding voeren met zijn volk, zijn ontrouwe bruid die bezig is terug te keren naar Egypte. Vandaar dat Jeremia moet beginnen het volk in herinnering te brengen de trouw van de Here, gedemonstreerd bij de uittocht uit Egypte. Het volk was die trouw al lang vergeten, maar de Here niet en Hij spreekt er zijn volk op aan. De verhouding tussen de Here en zijn volk wordt hier voorgesteld als een huwelijk. De Here is

de Man, Israel is Zijn bruid. Het begin van dat huwelijk wordt ons hier getekend door te wijzen op de tocht door de woestijn. Die tijd brengt de Here in herinnering om te wijzen op de trouw en de liefde die Hij toen bewees aan zijn jonge bruid. En de jonge bruid diende Hem met volle overgave. Ik gedenk de genegenheid van uw jeugd. De Here denkt aan de goede tijd toen Zijn volk Hem van harte lief had. In kinderlijk vertrouwen ging het volk achter de Here aan in vast geloof.

Nee, de Here ziet wel de ontrouw en de zonde die het volk ook in die begin periode heeft bedreven. Het is hier niet zo dat liefde blind maakt maar wel dat de liefde alle dingen bedekt en dat Israel ondanks alles, Hem, de Here telkens weer vond. Zo wordt de woestijn periode ons hier voorgesteld. Op dezelfde wijze spreekt Hosea er over in hoofdstuk 2 : 13: “ *Daarom, zie ik zal haar lokken en haar leiden in de woestijn, en spreken tot haar hart*”.

De Here had dus het volk Israel geleid uit Egypte naar de woestijn en het daar aangenomen tot Zijn bruid. Deze bruid was voortaan alleen voor Hem, Hem geheiligd, zoals de eerstelingen van de oogst. De eerstelingen van de oogst waren voor de Here zelf en mochten niet door mensen gegeten worden. Welnu, hier was een eersteling van de grote oogst, het ene volk dat door hem was verkoren om in heiligheid te leven naar Zijn Woord en geboden. De eersteling van de schare die niemand tellen kan. De Here betoonde zich een jaloers Man; ieder die Zijn bruid zou schenden, zou Zijn toorn opwekken. Zo is de Here vanaf het allereerste begin de God van trouw en liefde geweest voor Zijn volk en heeft Hij het bewaard als Zijn oogappel. Had de Here dat al niet bij de Sinai gezegd tegen Zijn volk: Gij zult voor mij een koninkrijk van priesters zijn en een heilig volk. Petrus trekt die lijn door als hij over de gemeente van Jezus Christus schrijft; “ *Gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk Gode ten eigendom*”.

Maar ondanks dat is er van de mooie begin maar weinig meer overgebleven. Daarom wil de Here een rechtsgeding met zijn volk voeren, een volk dan Hem nog steeds ter harte gaat. Hij heeft dat volk nog steeds lief, omdat Hij dat volk eenmaal uitverkoren heeft tot Zijn bruid. Wee degene, die minachtend van de Kerk spreekt vanwege haar zonden en gebreken. Hij tast Gods bruid aan! Maar wee ook de Kerk, die zich niet dagelijks reformeert naar het Woord van de Here.

Want we moeten Christus nooit los maken van Zijn gemeente. De goede Herder heeft niet slechts schapen maar een kudde. Die kudde, dat volk is het grote wonder van Zijn genade. Daar deel van uit te mogen maken is geen eigen verdienste maar kan ons slechts in verwondering doen stamelen. Zo gaan we vandaag onze agenda behandelen, Hem niet uit het oog verliezend. Trouw met een geopende Bijbel de voorstellen en besluiten afwegend. Wat wil de Here van ons in die situatie, wat moeten we doen met het oog op het kerkvergaderend werk van Jezus Christus?

Dat kunnen we niet uit onszelf, maar alleen in biddend en vertrouwend opzien naar de grote Herder der schapen die Zelf een vurige muur zal zijn rondom haar en een heerlijkheid binnen in haar (Zacharia 2: 5).

Ik dank u.

Artikel 141: Openingstoespraak n.a.v Hand 4:23-35

08-10-2010

Geachte afgevaardigden, broeders en zusters.

Als wij ons verdiepen in de geschiedenis van de Kerk van de Here, als we proberen na te gaan welke leiding God heeft gegeven aan zijn volk en als we dat doen met de Bijbel open dan komen we soms voor raadsels te staan.

In verband met de besprekingen zoals deze door de CKE zijn gevoerd met Dalfsen Dolerend zat ik te lezen in een boek over de geschiedenis van de Afscheiding en de daarop volgende

jaren. Wat een mooie tijd, de liefde voor de Kerk bloeide, het geloof was krachtig en door Gods genade waren zij tot grote daden in staat. En de dienst aan de Here, het was een liefdedienst. Er moesten grote offers worden gebracht maar ze werden met blijdschap gebracht. Moet u eens nagaan dat men soms urenlang moest lopen om de zuivere prediking van Gods Woord te horen. Men liep risico's van hoge boetes, of in de gevangenis terecht te komen.

Men had het er voor over, als men maar de troost van het evangelie mocht horen. Hun beker was overvloeierende.

Kortom een gezegde tijd, die Afscheiding.

Maar kom nu eens enkelen jaren later. Ruzie, onderlinge twisten en verdeeldheid. En dat bij dezelfde mensen van wie de beker eerst overvloeierende was.

Heeft Christus zelf niet gezegd dat wie heeft, hem zal gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben (Matth. 13 : 12)? Wie genade ontvangen heeft – en dat hadden de afgescheidenen toch – die zal nog meer krijgen tot in overvloed! Het tegenovergestelde lijkt eerder waar te zijn.

Ja, is het in feite niet bij elke verlossing van de Here een aantal jaren later een grote teleurstelling?

De Here verlost zijn volk uit het diensthuis van Egypte maar het langdurig verblijf in de woestijn geeft ons aan dat Israel wel bevrijd was van Egypte maar niet van de zonde.?

De trouwe verbonds God bracht het volk in het beloofde land, maar we mochten het de vorige keer al zien dat het een op één stapeling is geweest van ontrouw en afval?

Na de ballingschap is het al niet veel anders geweest. Blijdschap na Reformatie, maar de zonde greep al weer snel om zich heen bij de teruggekeerde ballingen.

De profeet Jeremia spreekt er ook over in het zojuist gelezen gedeelte.

“ Ik gedenk de genegenheid van uw jeugd, de liefde van uw bruidstijd, toen gij Mij gevolgd bent in de woestijn, in onbezaaid land; geheiligd was Israel de Here, de eersteling Zijner opbrengst (Jer. 2 : 2 en 3)?

De profeet Jeremia spreekt tot het volk Israel dat de dienst voor de Here heeft ingeruild voor de afgodendienst. Ondanks de vele waarschuwingen verliet het volk tocht weer de weg van de geloofsgehoorzaamheid. Terwijl de tempeldienst volop in ere wordt gehouden, worden tegelijkertijd de Baals in massa gediend.

De boodschap komt dan ook heel duidelijk tot Jeruzalem als het kerkelijk centrum in hoofdstuk 2. De Here gaat hier een rechtsgeding voeren met zijn volk, zijn ontrouwe bruid die bezig is terug te keren naar Egypte. Vandaar dat Jeremia moet beginnen het volk in herinnering te brengen de trouw van de Here, gedemonstreerd bij de uittocht uit Egypte. Het volk was die trouw al lang vergeten, maar de Here niet en Hij spreekt er zijn volk op aan. De verhouding tussen de Here en zijn volk wordt hier voorgesteld als een huwelijk. De Here is de Man, Israel is Zijn bruid. Het begin van dat huwelijk wordt ons hier getekend door te wijzen op de tocht door de woestijn. Die tijd brengt de Here in herinnering om te wijzen op de trouw en de liefde die Hij toen bewees aan zijn jonge bruid. En de jonge bruid diende Hem met volle overgave. Ik gedenk de genegenheid van uw jeugd. De Here denkt aan de goede tijd toen Zijn volk Hem van harte lief had. In kinderlijk vertrouwen ging het volk achter de Here aan in vast geloof.

Nee, de Here ziet wel de ontrouw en de zonde die het volk ook in die begin periode heeft bedreven. Het is hier niet zo dat liefde blind maakt maar wel dat de liefde alle bedingen bedekt en dat Israel ondanks alles, Hem, de Here telkens weer vond. Zo wordt de woestijn periode ons hier voor gesteld. Op dezelfde wijze spreekt Hosea er over in hoofdstuk 2 : 13: *“ Daarom, zie ik zal haar lokken en haar leiden in de woestijn, en spreken tot haar hart”*.

De Here had dus het volk Israel geleid uit Egypte naar de woestijn en het daar aangenomen tot Zijn bruid. Deze bruid was voortaan alleen voor Hem, Hem geheiligd, zoals de

eerstelingen van de oogst. De eerstelingen van de oogst waren voor de Here zelf en mochten niet door mensen gegeten worden. Welnu, hier was een eersteling van de grote oogst, het ene volk dat door hem was verkoren om in heiligheid te leven naar Zijn Woord en geboden. De eersteling van de schare die niemand tellen kan. De Here betoonde zich een jaloers Man; ieder die Zijn bruid zou schenden, zou Zijn toorn opwekken. Zo is de Here vanaf het allereerste begin de God van trouw en liefde geweest voor Zijn volk en heeft Hij het bewaard als Zijn oogappel. Had de Here dat al niet bij de Sinai gezegd tegen Zijn volk: Gij zult voor mij een koninkrijk van priesters zijn en een heilig volk. Petrus trekt die lijn door als hij schrijft over de gemeente van Jezus Christus schrijft; “ *Gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk Gode ten eigendom*”.

Maar ondanks dat is er van de mooie begin maar weinig meer overgebleven. Daarom wil de Here een rechtsgeding met zijn volk voeren, een volk dan Hem nog steeds ter harte gaat. Hij heeft dat volk nog steeds lief, omdat Hij dat volk eenmaal uitverkoren heeft tot Zijn bruid. Wee degene, die minachtend van de Kerk spreekt vanwege haar zonden en gebreken. Hij tast Gods bruid aan! Maar wee ook de Kerk, die zich niet dagelijks reformeert naar het Woord van de Here.

Want we moeten Christus nooit los maken van Zijn gemeente. De goede Herder heeft niet slechts schapen maar een kudde. Die kudde, dat volk is het grote wonder van Zijn genade. Daar deel van uit te mogen maken is geen eigen verdienste maar kan ons slechts in verwondering doen stamelen. Zo gaan we vandaag onze agenda behandelen, Hem niet uit het oog verliezend. Trouw met een geopende Bijbel de voorstellen en besluiten afwegend. Wat wil de Here van ons in die situatie, wat moeten we doen met het oog op het kerkvergaderend werk van Jezus Christus.

Dat kunnen we niet uit onszelf, maar alleen in biddend en vertrouwend opzien naar de grote Herder der schapen die Zelf een vurige muur zal zijn rondom haar en een heerlijkheid binnen in haar (Zacharia 2: 5).

Artikel 142: Openingstoespraak ochtendvergadering n.a.v. Jud 1-19

16-10-2010

Geachte afgevaardigden, broeders en zusters in de Here,

Ik wil graag met u stil staan bij de verzen 1 tot en met 3 van de brief van Judas.

Juads stelt zich naar de gewoonte van die tijd in het begin van zijn brief voor. Hij noemt zich een **dienstknecht** van Jezus Christus en een **broeder** van Jacobus. De gadresseerden wisten precies van wie de brief afkomstig was. Wij hebben daarmee meer moeite.

Wanneer Judas schrijft dat hij een **dienstknecht** van Jezus Christus is, dan is dat een belangrijke zaak, maar dat houdt voor ons niet in, dat wij nu weten wie Judas is. Ook Jacobus noemt zich een dienstknecht van Jezus Christus.

Toch geeft voor ons de aanduiding „broeder van Jacobus” meer vastheid. In het Nieuwe Testament komen heel wat personen voor met de naam Judas, maar wanneer Judas zich voorstelt als de broeder van Jacobus, mogen we aannemen, dat deze Jacobus een algemeen bekend persoon geweest is. Ongetwijfeld een vooraanstaande broeder in de kerk van de Here in die tijd.

Als zodanig leest u van hem in Handelingen 12 en 15, en ook in Galaten 1 en 2. U kent deze Jacobus ook uit zijn brief, die door Gods goede zorg voor de kerk van de Here bewaard mocht blijven.

Wanneer we mogen aannemen, dat Judas een broer van deze bekende Jacobus is, dan krijgen de woorden waarmee Judas zich voorstelt een bepaalde kleur. Immers Jacobus en Judas waren ook broeders van de Here Jezus (Matth. 13 : 55).

Als broeder van de Here Jezus stelt Judas zich niet voor en Jakobus doet dat ook niet. Neen, hij noemt zich „**dienstknecht van Jezus Christus**”. Hij heeft de grootheid en hoogheid van Jezus Christus in geloof mogen zien door de werking van de Heilige Geest. Hij weet, Jezus is zijn broeder naar het vlees, maar Jezus Christus is oneindig veel meer.

Jezus Christus is de Zoon van God, die mens werd om zijn grote opdracht tot verlossing van zijn volk te volbrengen. En wanneer Judas zijn brief schrijft is Hij zelf, de verhoogde Christus aan het werk, die door zijn Woord en Geest zich een gemeente vergadert.

Daarom noemt Judas zich in nederigheid niet de broeder van de Here, maar een dienstknecht, een slaaf van Jezus Christus. Hij stelt zijn leven in dienst van Jezus Christus. Het klinkt ons zo vanzelfsprekend in de oren. Dienstknecht van Jezus Christus, maar dat goldt niet alleen voor Judas maar ook voor ons die vandaag bijeen zijn als Gereformeerde Kerken in Nederland. Bijeen in de laatste vergadering van de Generale Synode die door de Kerk te Emmen bijeen geroepen mocht worden.

Ook wij hebben ons te scharen in de slagorden van Jezus Christus, als Zijn dienende knechten. Spreek Here uw knecht luistert.

Ik dank u.

Hoofdstuk 11 SLOTHANDELINGEN

Artikel 143: Opening slotvergadering

16-10-2010

De preses broeder A. Admiraal opent de middagvergadering op Christelijke wijze met gebed en heet alle afgevaardigden, de adviseur en de broeders en zusters van harte welkom.

Vervolgens leest hij uit de Schrift Judas : 1 – 19 en houdt zijn openingswoord:

Geachte afgevaardigden, adviseur , broeders en zusters in de Here,

Wanneer we mogen aannemen, dat Judas een broer van de bekende Jacobus is, dan krijgen de woorden waarmee Judas zich voorstelt een bepaalde kleur. Immers Jacobus en Judas waren ook broeders van de Here Jezus (Matth. 13 : 55).

Als broeder van de Here Jezus stelt Judas zich niet voor en Jakobus doet dat ook niet. Neen, hij noemt zich „**dienstknecht van Jezus Christus**”. Hij heeft de grootheid en hoogheid van Jezus Christus in geloof mogen zien door de werking van de Heilige Geest. Hij weet, Jezus is zijn broeder naar het vlees, maar Jezus Christus is oneindig veel meer. Jezus Christus is de Zoon van God, die mens werd om zijn grote opdracht tot verlossing van zijn volk te volbrengen. En wanneer Judas zijn brief schrijft is Hij zelf, de verhoogde Christus aan het werk, die door zijn Woord en Geest zich een gemeente vergadert. Daarom noemt Judas zich in nederigheid niet de broeder van de Here, maar een dienstknecht, een slaaf van Jezus Christus. Hij stelt zijn leven in dienst van Jezus Christus. Het klinkt ons zo vanzelfsprekend in de oren. Dienstknecht van Jezus Christus, maar dat goldt niet alleen voor Judas maar ook voor ons die vandaag bijeen zijn als Gereformeerde Kerken in Nederland. Bijeen in de

laatste vergadering van de Generale Synode die door de Kerk te Emmen bijeen geroepen mocht worden.

Ook wij hebben ons te scharen in de slagorden van Jezus Christus, als Zijn dienende knechten. Spreek Here uw knecht luistert.

Judas is geen apostel geweest zoals Paulus die van zich zelf vermeldt dat hij een geroepen apostel was (Romeinen 1:1). Duidelijk onderscheidt Judas zich van de apostelen wanneer hij de gelovigen voorhoudt zich de woorden van de apostelen van de Here Jezus Christus te herinneren (vs. 17). Hij zegt niet: herinnert de woorden die **ik** tot u gesproken heb maar herinner de woorden gesproken **door de apostelen** van onze Here Jezus Christus.

Wel is Judas een medewerker van de apostelen als dienstknecht van Christus. En als zodanig draagt hij zorg voor de gemeenten. Hij adresseert: **aan de geroepenen**... Waar die geroepenen zich bevinden deelt Judas ons niet mee. In de tweede brief van Petrus wordt gewaarschuwd tegen de dezelfde dwaalleraars (2 Petrus 2). We zouden mogen aannemen, dat de geadresseerden dezelfde zouden kunnen zijn: de gelovigen in Klein Azië. Vooral ook omdat Judas in vers 17 spreekt tot hen die door de apostelen in een eerder stadium al tot hen zijn gesproken.

Geroepenen noemt Judas de geadresseerden. Dat zijn mensen, die het Evangelie gehoord en aanvaard hebben. Het zijn mensen, die gelovig geworden zijn door de kracht van Geest en Woord.

Mensen, die de HERE zijn gaan dienen. En voor die mensen geldt, dat ze delen in Gods liefde. In God de Vader geliefd zijn.....Ze mogen leven in de sfeer van Gods liefde. In de liefde van God de Vader, die door zijn macht voor hen zorgt als een Vader. Dat mogen de levende leden van Gods Kerk altijd weten. Ze mogen delen in liefde van God, de Vader. Nee, niet omdat zij dat verdiend zouden hebben maar om Christus wil. Want vervolgt Judas, de geroepenen zijn ook bewaard **voor** Jezus Christus. Hij heeft hen gekocht met zijn bloed. Ze zijn zijn eigendom. En ze zijn voor Hem bewaard.

Sterke, troostvolle woorden. Wanneer u in geloof het Evangelie aanvaardt en daarbij leeft, dan bent u bewaard. Dan weet u zich omringd met Gods liefde en dan zal niets u kunnen scheiden van die liefde Gods in Christus. Dan is de toekomst goed. Dankzij de roepende God.

Zeker, het leven van de gelovigen, dus uw en mijn leven, wordt gekenmerkt door strijd. We weten er alles van. Alleen, de strijders mogen zeker weten: Gods liefde omringt ons, Vader zorgt. We zijn bewaard voor Jezus Christus, die ons kocht met zijn bloed. Bij die belofte mag en moet u leven.

Nadat Judas zich heeft voorgesteld en de geadresseerde heeft genoemd, vervolgt hij met een groet in de vorm van een zegen: de barmhartigheid, vrede en liefde worde u vermenigvuldigd ! Judas wenst de gemeente van de Here steeds meer barmhartigheid, vrede en liefde toe. Hij weet hoe nodig de gemeente, de Kerk van de Here Jezus Christus dat alles heeft.

Barmhartigheid dat spreekt van de trouw van God ten opzichte van zondaren. Van zijn reddend werk in Christus Jezus, onze Here. Welnu, die trouw van God in de redding van zondaren door Jezus Christus heeft de Kerk, die uit zondaren bestaat, steeds weer en steeds meer nodig. In zijn barmhartigheid heeft God naar ons omgezien. En zonder de trouw

van de Here, die uitgaat naar zondaren zijn de kinderen van God nergens. Tot de laatste dag van ons leven hebben we die barmhartigheid van God nodig. Judas bad en wij moeten steeds vaker bidden: Schenk ons uw barmhartigheid steeds meer, opdat wij door uw trouw staande mogen blijven.

Judas bidt niet alleen om Gods barmhartigheid, maar ook om de vrede van God. Vrede dat spreekt van de goede verhouding tot God en de naaste. Vrede is een gave van Gods genade in Christus. Het is het heil dat Christus voor de zijnen heeft verworven. De vergeving van de zonden, het herstel van de gebrokenheid van het leven. Kort gezegd: het delen in het heil van de verhoogde Christus door de werking van zijn Woord en Geest. Die vrede mag hier op deze aarde al het deel zijn van Gods kinderen en houdt de belofte in van eeuwige vrede.

Judas legt de gemeente van de Here de bede op de lippen: vermenigvuldig de vrede in ons hart en leven.

De barmhartigheid, de vrede en de liefde met andere woorden, geef dat Uw blijken van liefde steeds meer in ons leven openbaar mogen worden. Doe uit ons leven alles weg wat scheiding brengt tussen U en mij.

Judas bidt deze zegenbede in opdracht van onze Here Jezus Christus. Daarom mogen en moeten wij ook bidden om barmhartigheid, vrede en liefde van Hem die onze Heiland en Redder is. Bidden met een zekerheid dat God de Vader om Jezus Christus wil ons ook verhoren zal. Christus heeft dat voor ons verdiend door zijn offer aan het kruis van Golgotha, voor ons de geroepenen.

Als dienstknecht van Jezus Christus is Judas zeer betrokken bij het wel en wee van de broeders en zusters. Zijn liefde gaat uit naar hen. De broeders en zusters die leven uit en door de genade van Gods liefde en daarom zijn ze voor Judas evenzeer geliefden.

Om hen duidelijk en helder de rijkdom van het heil in Christus te laten zien heeft hij zich voorgenomen hen te schrijven over het **gemeenschappelijke** heil. Judas doet dat niet zo maar, nee hij leeft voor de gemeente. Hij weet hoe uiterst belangrijk het gemeenschappelijk heil is. Hoe belangrijk het is, dat de Kerk gaat zien en blijft zien de grote rijkdom, die ze mag hebben in Jezus Christus. In zijn persoon en werk. Daarom heeft hij voorbereidingen getroffen om een brief te schrijven over het heil in Christus, de noodzaak om dwalingen te weerleggen en hen te wijzen op hun roeping. Zo spreekt hij over de verlossing van het leven door de genade van God in Christus.

Zo wil Judas een diensknacht zijn van Jezus Christus en zich dienstbaar maken aan zijn Kerkvergaderend werk opdat de gemeenten steeds vaster zullen staan op het fundament van de genade en daaruit ook zullen leven.

Judas typeert het heil in Christus als een gemeenschappelijk heil. Het is voor Joden en heidenen. Het is voor mensen van allerlei ras en stand. Een gemeenschappelijk heil. Christus is gekomen om zich een gemeente te vergaderen uit alle geslachten, taal en volken, uit alle rangen en standen. Al de geslachten van de aarde zullen in Hem geregeerd worden. Het gaat om de algemene christelijke kerk. Het heil in Christus is gemeenschappelijk heil. Dat heil bindt aan Christus, dat heil bindt samen. Christus formeert een nieuwe mensheid, die leeft voor de kracht van het heil.

Judas is zeer verontrust want dat gemeenschappelijke heil, Jezus Christus en die gekruisigd, wordt aangevochten en bestreden. Judas gaat spreken over de **inhoud** van ons geloof.

Paulus moest dat in zijn brieven ook verschillende malen doen, sprekend over de gezonde leer en vast te blijven in het geloof.

Het gaat altijd weer om het zuiver bewaren van de prediking. Daarvoor moet de Kerk tot het uiterste strijden. Prediking, scherp als een tweesnijdend zwaard maar ook verkondiging van de blijde boodschap. Judas spreekt dat uit en het legt het ons ook voor, Paulus legt er met grote klem de nadruk op en door hen zegt de verhoogde Christus het zelf.

Die Kerk die vast wil houden aan dat Woord van God in leer en leven die staat vast als een pilaar in de waarheid.

Daarom moeten we altijd blijven strijden om dat Woord van God zuiver te bewaren. De Here heeft ons geroepen en gezegend in de vrijmaking van 2003 en volgende jaren. Maar we zijn er niet, de prediking moet gehoor krijgen, we moeten er uit gaan leven. Reformatie is geen zaak van een bepaald moment maar krijgt gestalte in het leven van elke dag. Daarom worden we in de prediking ook opgeroepen tot gehoorzaamheid en het leven naar Gods geboden. Geloof en gehoorzaamheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Want als God roept door de prediking dan is dat niet vrijblijvend. Dan bekeren we ons elke dag weer en gedragen we ons in heel ons leven als een geroepene. Wandel waardig aan de roeping waarmede u geroepen bent (Ef 5 : 1 en 1 Thess. 2 : 12). Daarom stijdt de goede strijd van het geloof en grijp het eeuwige leven vast (1 Tim 6 : 12).

Weet u wat nu het wonderlijke van het Evangelie is?

Dat we dat uit onszelf niet kunnen: de goede strijd van het geloof strijden en het soms ook niet eens willen. Ook dat is het werk van God zelf in Jezus Christus.

Onze Vader in de hemel blijft trouw aan Zijn verbond, daarom kan Paulus het uitroepen in Romeinen 8 : 30: *“ die Hij tevoren bestemd heeft, deze heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft . deze heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.”*

Met deze woorden verklaar ik deze sluitingsvergadering van de GS Emmen 2009/2010 voor geopend.

Hierna wordt in samenzang gezongen van Ps. 23 : 1, 2 en 3

Artikel 144: Toespraak preses.

Toen de GS eind 2009 begon te vergaderen gingen we er vanuit dat voor de vakantie van 2010 de sluitingsvergadering gehouden kon worden.

In het begin leek het erop dat de agenda vrij spoedig (in ieder geval voor de vakantie) kon worden afgewerkt. Maar naar mate de tijd verstreek bleek dat er tav de gesprekken die nodig waren om te onderzoeken of er mogelijkheden waren om kerkelijk één te mogen worden met hen zij die zich in Dalfsen hadden vrijgemaakt meer tijd nodig was.

Het zelfde gold voor deputaten Betrekking Buitenlandse Kerken om te onderzoeken naar de Schriftuurlijke mogelijkheid van het onderhouden van een zusterkerkrelatie met de kerk te Abbotsford. Bezoeken moesten worden afgelegd, rapportage moest worden voorbereid en ter Synode moesten besluiten genomen worden.

De werkzaamheden die voortvloeiden uit de rapportage van deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords om te komen tot een eigen Opleiding vroeg veel tijd en de deputaten kregen opdrachten mee om nog tijdens de looptijd van deze GS met uitgewerkte voorstellen

te komen. Ook dat kostte veel extra tijd. Zo hadden we een uitgebreid en zeer gevarieerd agendum af te werken.

Ik spreek zeker namens u allen, wanneer ik daarbij zeg: een zeer boeiend agendum. Er waren geen appelzaken die de aandacht van de GS opeisten. Er waren revisieverzoeken, waarin de Synode richting hen die in de Matrix vergaderen besloot om hen in de gelegenheid te stellen om met een volwaardig revisieverzoek te komen. Het oorspronkelijke revisieverzoek voldeed niet aan de daarvoor geldende regeling, derhalve moest de GS besluiten dit revisieverzoek niet ontvankelijk te verklaren. Helaas voldeed de Matrix gemeente niet aan het verzoek zonder enige nadere verantwoording richting de GS.

Zoals gezegd, een zeer groot deel van het werk bestond in de behandeling van heel veel positieve en constructieve zaken.

En dan wil ik als eerste met u stilstaan bij het belangrijke besluit van de GS Emmen om te starten met een eigen Opleiding tot de Dienst des Woords.

Eerst een stukje geschiedenis.

De Opleiding tot de Dienst des Woords is de eeuwen door altijd een zorgenkind van de kerken geweest en gebleven in velerlei opzichten. Het was die zorg die Calvijn vervulde en hem er toe bracht om in Geneve een academie te stichten. Het was dezelfde zorg die de kerken vervulde over de toenmalige academie in Leiden en die te Kampen in 1854.

Ook bij ons is er naast grote dankbaarheid richting de Here, die ons de mogelijkheden geeft hoe beperkt en onaanzienlijk in veler oog, toch zorg.

Want er ligt een grote belasting bij de Opleiders, studenten en deputaten. Maar dat niet alleen, die zorg mag, nee moet er ook bij U zijn als kerklid.

Ook Luther zag dat in zijn dagen al in en hij beschuldigde de dierbare theologen van die dagen "meer te studeren in de dogmatische handwerken dan in de Schrift." (U kunt er meer van lezen in het boekje: Toogdag in tenten, het artikel van Ds. D.K. Wielenga).

Zijn gebed is dan ook dat God ons geve doctoren er theologie. En vervolgt hij dan: "Men moet er zeker van zijn dat niemand leraren der Schrift kan maken dan de Heilige Geest, naar de belofte van Christus in Joh. 6 : 45" (einde citaat).

Het komt zelfs zover dat Luther aanraadt zijn kinderen niet te sturen naar scholen waar de Schrift niet de heerschappij voert. Waar vinden we die scholen, zo vraagt hij zich af. Ik vrees zeer, zegt Luther, "dat de hogescholen poorten der hel zijn, wanneer zij het jonge volk niet met ijver de Schriften ingieten".

We gaan terug naar Calvijn. 5 juni 1559 wordt in Geneve de Academie geopend, een school die niet alleen een studie aanbood in de Theologie maar ook in de rechten en medicijnen. Het was Calvijn te doen om de vorming in de breedste zin van het Woord van hen die later het ambt in de Kerk zullen bekleden.

Mar ook in Geneve kwamen er twisten en moeiten tussen leraren enerzijds en leerlingen anderzijds. Het ging Calvijn niet om geleerdheid maar om de confessionele betrouwbaarheid van de leraren.

De invloed van de School te Geneve deed zich later gelden in heel West Europa.

Na het overlijden van Calvijn verandert er veel op de School te Geneve. In 1576 wordt de eed op de confessie afgeschaft. Geen binding van het geweten meer. Een zekere Perrot uitte in zijn colleges liberale tendenzen. Het kwam zelfs zover dat hij door zijn kerkenraad in 1585 een vermaning kreeg ten aanzien van zijn opvattingen over de rechtvaardigden van het geloof. De remonstranten Uutenbogaert en Arminius hebben aan de voeten gezeten van de Perrot. Ze kwamen dan ook met heel andere opvattingen terug naar Nederland. Arminius richt met zijn afwijkende leer grote beroering aan in de toenmalige Nederlandse kerken.

Waarom we u dit alles voorhouden? Omdat hieruit duidelijk blijkt het grote belang van een confessionele betrouwbare Opleiding, want één besmette kathedraal (denk aan Arminius) is

een infectiehaard voor de kerk en levensgevaarlijk voor de kansel. We zien dus dat het van levensbelang is dat er betrouwbare leraren en opleiders zijn. Welnu dat had de GS van Emmen 2009/2010 voor ogen toen zij de deputaten de opdracht gaf om met een uitgewerkt voorstel te komen hoe de Opleiding in de huidige situatie gestalte kon krijgen.

Een School van en voor de Kerken. Een bekend gezegde maar ook met een diepe en verstrekkende inhoud. Want dat legt een verantwoording neer bij heel het kerkvolk. Hoe staat het met onze kennis in de Schriften en de leer van Christus Kerk? Hoe spreken we thuis over de gemeente van de Here en de prediking? Hoe spreken we over ambtsdragers, studenten en predikanten?

Spreek goed over Christus en Zijn werk want Hij is het die Zijn gemeente beschermt en onderhoudt. Het is geen mensenwerk, maar werk van Zijn genade.

Bij het nemen van de besluiten om te starten met een eigen Opleiding hadden de broeders afgevaardigden niet hun eigen kunnen op het oog, het was geen hoogmoedig staaltje om te laten zien wat een klein kerkverband wel niet kan op eigen kracht.

Nee, U had als deputaten en afgevaardigden de toekomst van Christus kerk op het oog. Het is dan ook beschamende dankbaarheid dat ook in deze tijd weer jonge mannen bereid gevonden worden hun studie te volgen aan deze School van de Kerken. Bidt gedurig tot de Here om wijsheid en inzicht bij Opleiders, docenten en deputaten. Bidt om een verlicht verstand bij de studenten. Er komt veel op hen af in de huidige kerkelijk situatie.

Laten we als Kerken rondom de Opleiding gaan staan zodat allen die er aan verbonden zijn zich gedragen weten door ons aller gebed.

Een tweede punt dat graag onder uw aandacht wil brengen is het werk en de besluiten die de GS Emmen heeft genomen inzake kerkelijke eenheid, zowel in Nederland als ook daar buiten.

Er is gecommuniceerd met de kerkenraad van Kampen Ichtus om te komen tot een gesprek. Helaas heeft de kerkenraad dit verzoek niet gehonoreerd maar verwezen naar het verband van kerken waar zij deel van uitmaakt. De nieuw benoemde deputaten DACOBB hebben in hun instructie een mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden dit gesprek aan te gaan.

De bespreking en rapportage van de deputaten die hier betrekking op hadden als ook het opstellen van antwoord brieven vroegen veel van de broeders afgevaardigden maar ook van de deputaten.

Er werd door de GS een commissie kerkelijke eenheid ingesteld om de mogelijkheid te onderzoeken of er kerkelijke eenheid mogelijk is met de kerk van Dalfsen Dolerend. Na een aantal gesprekken van de CKE met de kerkenraad van de gemeente te Dalfsen besloot de GS op grond van de rapportage van de CKE een brief zal ontvangen waarin de besluiten van de GS zijn meegedeeld en waarin wordt aangegeven dat zowel de vrijmaking van 2003 als die van 2010 in Dalfsen het werk van de Here was. Ik lees u een klein stukje voor uit de bedoelde brief: "Tegelijkertijd zien wij in uw Vrijmaking het dynamische kerkvergaderend werk van de Here doorgang vinden. En wij zijn met u de Here daarvoor diep dankbaar. Het is deze dankbaarheid die voor u en voor ons nieuwe verplichtingen met zich meebrengt. En wel allereerst de verplichting om de eenheid in de waarheid met elkaar ook vorm te geven door samen op te gaan trekken in de waarachtige dienst aan de Here. Voor deze waarachtige eenheid heeft Jezus Christus hartstochtelijk zijn Vader gebeden, Johannes 17:11b, 20, 21.

Wij zijn dan ook stellig van mening dat deze eenheid in de waarheid mogelijk is. Want als we er echt van overtuigd zijn, van weerszijden, dat de Here een goed werk bij u en bij ons is begonnen, dan zullen we elkaar ook weten te vinden in de dankbare vreugde voor Zijn werk bij u en bij ons.

Dan pinnen we elkaar niet vast op de datum waarop de een en de ander zich heeft vrijgemaakt, of beter, werd vrijgemaakt, maar dan vinden we elkaar in de diepe verwondering dat de Here ons samen heeft bewaard bij Zijn Woord en Kerk. En gaan we samen verder, als broeders en zusters in de Here, wetende dat daar, waar broeders ook tezamen wonen, de Here Zijn zegen gebiedt, leven tot in eeuwigheid, Psalm 133"

De GS overwoog daarbij dat gezien de gronden voor deze Vrijmaking in Dalfsen de synode eveneens met dankbaarheid constateert dat de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen op hetzelfde fundament staat van Schrift en Belijdenis.

Geve de Here de kerkenraad en gemeente te Dalfsen de kracht en de wijsheid om zich te willen verenigen op grond van dat fundament, niet ziende op wat naar de mens is maar ook daarin alleen van Hem alles te verwachten.

Ook het werk van de broeders deputaten Buitenlands Kerken kwam breed aan bod en mocht uitmonden in het aanbieden van een zusterkerkrelatie met de kerk van Abbotsford. Een dankbaar moment in al het werk van de GS ! Een zusterkerkrelatie aangaan brengt wel een verantwoording mee zoals dat ook verwoord is in de daarvoor geldende regeling, een verantwoording voor beide partijen. Er mocht gesproken worden over de contacten met de Australische kerken. De GS besloot een brief naar deze kerken te sturen waarin zij vermeldt dat zij ‘ Met grote teleurstelling moest constateren dat uw synode te Legana de zusterkerkrelatie met de GKv blijft handhaven en dat ons verzoek om een zusterkerkrelatie voor de tweede keer is afgewezen.

Verder geeft u aan graag geïnformeerd te willen blijven over de ontwikkelingen in onze kerken, want u hebt gehoord dat wij een sterke wens openbaren om gereformeerd te blijven. Tevens zegt u dat u de opdracht hebt om de GKv te vermanen om trouw te blijven aan het Woord van God. Hier is de GS van Emmen 2009/2010 uitgebreid op ingegaan, de GS sloot af met het volgende: “ De Gereformeerde Kerken in Nederland hebben gemeend te hebben gehandeld in trouw aan Christus, het hoofd van de kerk waarbij ze ook anderen hebben gezocht. We hebben daarbij niet onze eigen eer willen zoeken maar steeds gehoorzaam willen zijn aan de Schrift, de drie formulieren van eenheid en de aangenomen K.O.”

Er mochten besluiten genomen worden over het werk van Stichting Herziene Staten Vertaling. Het werk van deputaten riep diep respect op van de afgevaardigden om de uitgebreide rapporten, heldere uitleg en signalering van mogelijke tekortkomingen in de voltooide Herziene Staten Vertaling. De deputaten kregen als opdracht mee om: “de volgende synodevergadering dienen met een voorstel waarin beargumenteerd zal worden of de Herziene Statenvertaling in zijn volledige versie aanvaardbaar is voor kerkelijk gebruik; en indien dit het geval is hoe kerkelijk om te gaan met de NBG 1951 uitgave en de Statenvertaling”. Een belangrijke taak voor dit deputaatschap.

Er is in al de vergaderingen van de GS veel besproken en besloten. Ik ben niet compleet geweest maar heb geprobeerd u een aantal belangrijke zaken te schetsen.

U kunt dat allemaal nalezen in de Acta van de GS te Emmen 2009/2010, de scribe zal u er nog wat meer over vertellen.

Tot slot,

Geve de Here dat de genomen besluiten ingang mogen vinden in de Kerken, maar dat het bovenal mag zijn tot Zijn eer. We gaan als Kerk van 2010 naar de jongste dag toe. De dag der dagen. De dag waarop onze Here Jezus Christus zal wederkomen op wolken om te oordelen de leven en de doden. Dat belijdt de kerk in 2010, daarin spreekt zij Gods Woord na. Ik lees u tot slot de laatste verzen van Bijbelboek Openbaring, het 22^e hoofdstuk de verzen 17 -21:

“En de geest en de bruid zeggen: Kom! En wie het hoort zegge: Kom! En wie dorst heeft, kome, en wie wil nemen het water des elvens om niet. Ik betuig aan een ieder, die de woorden der profetie van dit boek hoort; Indien iemand hieraan toevoegt, God zal hem toevoegen de plagen, die in dit boek beschreven zijn; en indien iemand afneemt van de woorden van het boek dezer profetie, God zal zijn deel afnemen van het geboomte des levens en van de heilige stad, welke in dit boek beschreven zijn.

Hij die deze dingen getuigt, zegt Ja, Ik kom spoedig. Amen, kom Here Jezus! De genade van de Here Jezus Christus zij met allen”.

Ik dank u voor uw aandacht.

Artikel 145: Ondertekening overeenkomsten in verband met de Opleiding tot de Dienst des Woords

Hiervoor wordt getekend door:

1. De Gereformeerde Kerk van Zwolle e.o in verband met het beschikbaar stellen van Ds. S. de Marie voor 20% van zijn beschikbare arbeidstijd;
2. Ds. S. de Marie in verband met zijn benoeming tot opleider van de Opleiding tot de Dienst des Woords;
3. Ds. P. van Gulp, br. T.L. Bruinius en br. A. van Egmond in verband met hun benoeming tot docent van de Opleiding tot de Dienst des Woords;
4. Br. A. J. Koekkoek in verband met zijn benoeming tot opleidingsmedewerker van de Opleiding tot de Dienst des Woords, had reeds eerder getekend in verband met zijn afwezigheid tengevolge van zijn ziekte
5. Het moderamen van de Generale Synode

Daarna komt de ondertekening van het Ondertekeningformulier en wordt er getekend door:

1. Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords;
2. Medewerkers van het College van Opleiding van de Opleiding tot de Dienst des Woords.

Daarna wordt in samenzang Ps. 138 gezongen

Artikel 146: Toespraak scriba I

Broeders en zusters,

De derde synode die wij als Gereformeerde Kerken in Nederland mochten houden is vandaag afgesloten. Daarover mogen we dankbaar zijn dat wij, zo'n jong en klein kerkverband al weer drie synodes mochten houden.

Alle punten die op de agenda's hebben gestaan zijn behandeld. Daarbij waren zaken die al op een eerdere synode behandeld zijn en ook zijn er nu rapporten die na behandeld te zijn, op een volgende synode nog weer aan bod zullen komen.

Deze synode heeft veertien maal vergaderd om alle punten van de agenda's te behandelen.

Al die vergaderingen zijn ook echt nodig geweest, en zelfs vanmorgen zijn er nog wel degelijk belangrijke zaken besloten en vastgesteld.

En alles is opgetekend en, zoals het wordt omschreven in artikel 49 van de Dordtse Kerkorde, in een verslag vastgelegd.

Alles wat op één van de synodevergaderingen is besproken, is dus ook opgetekend en vormt samen met al die zaken, -die handelingen en wat er allemaal gebeurt is- samen de acta.

Daar staan alle handelingen en besluiten in. En die besluiten zijn dan weer gebaseerd op gronden en overwegingen.

Het moet echt officieel en heel nauwkeurig want een acta wordt ook vrij vaak als naslagwerk gebruikt. Bijv. op de kerkenraadstafels. Als het nodig is voor bijv. bepaalde besluiten, dan zal men regelmatig één van de acta raadplegen.

Dat nauwkeurig opschrijven, dat gebeurt al heel lang. Enkele jaren geleden hoorden we al van de eerste synode in 1571, dat was de synode van Emden, dat daar de eerste echte acta geschreven werd. Maar daarvoor, al in 1568, heeft men in de beschrijving van de synode

van Wesel, -want een acta werd toen van die synode nog niet opgemaakt-, toen werd al gesproken over acten die opgesteld moesten worden.

Ik heb een stukje voor u opgezocht en zo staat er in het Kerkelijk Handboekje van 1882 in de acta van **‘de handelingen van de verzameling der kerken die onder het kruis zitten en in en buiten Nederland alleszins verstrooid zijn’** van 1568 in artikel 8 van Capittel 4, dat handelt over de ouderlingen, daar staat: En nu komt er een stukje oud Hollands :

“Gelijkerwijs wij ook om vele redenen achten niet alleen profijtelijk, maar noodzakelijk te zijn, dat een van de ouderlingen, daartoe uit de anderen te verkiezen, neerstelyk, (dat is op ernstige wijze), aantekene in een bijzonder boek de Acten des kerkenraads.”

Dus in het beginjaar van de 80-jarige oorlog, nog voor de eerste echte acta gemaakt werd, in 1568 dus, toen werd al gesproken over het maken van een acta.

Zo'n acta was en is dus heel belangrijk voor de kerken. Want daarin staan de besluiten die genomen zijn. Ook over zaken die soms helemaal nieuw zijn. Zo nieuw dat ze pas tijdens de lopende synode in behandeling worden genomen en besloten. Broeder Admiraal heeft u daar zojuist een paar mooie voorbeelden van gegeven. Over wat andere van die besluiten in de kerken wil ik zo nog iets vertellen, maar eerst wil ik graag aangeven hoe het begin van de synode is verlopen:

Bij de start van de synode op 14 november van het vorige jaar was de leiding nog in handen van de samenroepende Kerk, dus in dit geval van Emmen.

De preses van de kerkenraad van Emmen opende de vergadering op christelijke wijze en hield een inleidend woord.

Daarna worden dan vervolgens de geloofsbrieven onderzocht. Dat dat niet zomaar een agendapuntje is weet u waarschijnlijk nog wel van enkele jaren terug.

Gelukkig was alles in orde en daarna kon dan begonnen worden met de verkiezing van het moderamen.

U zult begrijpen dat bij de verkiezing van het moderamen er meerdere stemrondes nodig zijn.

Het waarom daarvan wil ik eventueel in een persoonlijk gesprek nog wel eens aan u uitleggen.

Maar, het moderamen werd gekozen en daarmee is dan ook direct het aandeel van de samenroepende kerk betreffende de lopende vergadering ten einde. Niet voor alles natuurlijk, want zij hadden ook nog andere taken. De samenroepende kerk is van het begin van de synode tot aan het einde daarvan steeds in het geweer geweest.

Zo hebben zij voor elke dag, dat de synode heeft vergaderd de zalen in Nieuw Amsterdam steeds weer op orde gemaakt en voor de inwendige mens gezorgd. Niet alleen met heerlijke koffie en wat daar verder bij hoort, maar ook de middagmaaltijd was elke keer weer voortreffelijk verzorgd.

Maar, om weer even terug te keren naar de vergadering, de preses van de samenroepende kerk droeg toen vanaf dat moment de leiding over aan de preses van de Generale Synode.

En het eerste wat de preses dan doet is al de afgevaardigden laten verklaren dat zij het werk ter synode zullen doen in onderworpenheid aan de Schrift en in gebondenheid aan de belijdenis van de Kerk.

Zij moeten elk afzonderlijk gaan staan en daar met 'ja' op antwoorden. Dat 'ja' antwoorden is een heel belangrijk punt want alleen op die manier kan ook elke afgevaardigde gehouden worden aan zijn belofte. Aan de zuiverheid mag nooit getwijfeld kunnen worden.

De Here zegt dat ook in Zijn Woord in **Deuteronomium 23:21: Wanneer gij de Here, uw God, een gelofte doet, zult gij er niet mee talmen haar in te lossen, want de Here, uw God, zou ze toch van u eisen en dan zoudt gij u bezondigen.**

Het afleggen van de belofte is dan ook steeds weer teruggekomen op de momenten dat bijv. een primus van de synode niet aanwezig kon zijn en zijn vervanger, de secundus, dus ook de belofte moest afleggen.

Die zuiverheid, waar ik het net al over had is van groot belang voor de hele synode en dus ook bij de besprekingen. Wanneer er gesproken moest worden over een bepaald voorstel. Dan was het meestal dan wel zo, dat er één of meer van de afgevaardigden ook als deputaat aanwezig waren bij die bespreking.

En daar komt dan weer de zuiverheid in beeld, want de afgevaardigden die dan ook deputaat zijn bij zo'n bespreking stellen zich in die situatie terughoudend op. Zij doen niet direct mee met de discussie en zullen alleen als hen specifiek wat gevraagd wordt daar op antwoorden.

En als er dan gestemd moet worden over dat besproken besluit zullen de afgevaardigden die tevens deputaat van dat deputaatschap zijn, buiten stemming blijven. U begrijpt dat dat een heel belangrijk punt is voor de synode. Het zuiver houden van de besluitvorming.

Nu nog iets over een aantal andere besluiten van de generale synode in de kerken, want die zijn er heel veel genomen in de afgelopen periode.

U hebt natuurlijk ook wel gehoord van de Nationale Synode, en U weet dan ook wel dat de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt daar ook naar toe gaat. Wij hebben, via het deputaatschap Binnenlandse Betrekkingen als Synode van De Gereformeerde Kerken ook een uitnodiging gekregen.

Als synode hadden we er niet zoveel tijd voor nodig om tot het besluit te komen dat we daar geen gehoor aan kunnen geven. Wel hebben we er meer tijd aan besteed om een antwoord te formuleren waar een stuk getuigenis in zit. Zo zullen we hen wijzen op hun onschriftuurlijke werkwijze.

Zij vinden het bijv. belangrijk dat men het idee heeft dat zij op één lijn staan met de Nationale Synode van Dordrecht van 1618/1619. Dat vinden zij belangrijk, maar waar zij overheen stappen is het feit dat in hun stuurgroep van de synode de Remonstrantse Broederschap vertegenwoordigd is en dat juist die groepering door diezelfde Dordts Synode van 1618/1619 vanuit de Schrift verworpen is als vals en misleidend.

Ook doen zij met hun alverzoening het Evangelie geweld aan. Zo ontbreekt bij hen het heilsfeit dat Jezus Christus, het Hoofd van de Kerk, die gezeten is aan de rechterhand van God, de Almachtige Vader, weer zal komen om te oordelen de levenden en de doden. Daarmee wordt de antithese verdoezeld en ontkracht. De oproep tot bekering wordt teniet gedaan. Afsluitend heeft de generale synode nog een oproep gedaan aan hen om hun handel en wandel te toetsen aan de heilige Schrift.

Ik wilde u ook nog iets vertellen over besluiten van eerdere synodes. U weet dat wij de synodebesluiten van 1990 en daarvoor als bindend hebben verklaard en dat de besluiten die door de synodes van Ommen in 1993 tot en met Zuidhorn in 2002 genomen zijn allen beoordeeld moeten worden op juist of niet juist.

U begrijpt wel dat dat bij elkaar genomen een heel groot werk is en omdat toen in die jaren het verval in de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt langzaam zichtbaar werd, daarom moet

elk besluit met grote zorgvuldigheid getoetst worden aan de Schrift. Daar zijn nu dus al drie synodes mee bezig geweest en dat is nog niet afgerond.

Tot zover iets over de besluiten.

Wanneer de generale synode afgelopen is, en dat is dus vandaag. Vandaag is de laatste vergadering geweest.

Dan komt na enige tijd, en dat moet wel zo spoedig mogelijk zijn, dan komt de acta uit, of hij komt op de website van de kerken.

Als de acta dan uit is, mogen of kunnen de kerken nog tot en met de inzendtermijn voor stukken voor de Generale Synode eventuele bezwaren inbrengen tegen de synodebesluiten. In die periode zullen zij, de kerken de acta dus moeten doorlopen en alle besluiten toetsen aan de Schrift, de belijdenis en de KO.

Wanneer nu een kerkenraad, want die doen dat, dat toetsen, nu geen bezwaar heeft tegen de genomen besluiten, dan zijn de besluiten daarmee geratificeerd. Dat betekent dus dan eigenlijk, dat de besluiten allen getoetst zijn en in overeenstemming bevonden met dezelfde Schrift, belijdenis en KO.

Voor de rest van de besluiten, wilde ik het daar bij laten en verwijs u, als u zelf ook de besluiten wilt hebben, graag naar de acta, welke u in twee delen kunt verkrijgen voor het luttele bedrag van 37,50 euro. Zo'n acta is naast dat het een naslagwerk is, ook een handreiking om te komen tot besluitvorming of gewoon om kennis op te doen van wat er gaande in de kerken en niet onbelangrijk, een stuk geschiedenis van de kerken.

Wij hopen dat deze synode die nu afgesloten wordt zal mogen dienen tot opbouw van het kerkverband met daarvoor vooral dank aan de Here. Ik wilde afsluiten met de woorden, zoals ds Knoop in 1946 het aan het einde van de toenmalige Generale Synode zei: **“Als de arbeid die hier verricht is in de weegschaal van de Heilige God gelegd zou worden, dan moeten we zeggen met Psalm 130: Als U ons overtreden, O Here, blijft gadeslaan, en onze ongerechtigheden, Here, wie zal dan bestaan. Maar we weten ook: Bij U is vergeving, opdat U in ons leven eerbiedig gevreesd wordt. We weten ook dat Hij, onze God en Vader, ons, met onze werken wil aanzien in Christus”**.

Ik dank u.

Hierna wordt Ps. 145 : 1, 3 en 5 gezongen.

Artikel 147: Gereformeerd Mannenkoor

16-10-2010

Het Gereformeerd Mannenkoor brengt een aantal Psalmen en liederen ten gehore.

Artikel 148: Collecte

16-10-2010

Tijdens de collecte wordt door de organist een luisterrijk tussenspel gebracht en vervolgens wordt Ps. 86 : 1, 2, 4, 5 en 7 gezongen.

Artikel 149: Muzikaal intermezzo

16-10-2010

Door een tweetal zusters wordt met een panfluit en een dwarsfluit een tweetal muziekstukken gebracht, waarna Ps. 140 : 4, 9 en 10 gezongen wordt.

16-10-2010

Artikel 150: Slotwoord dr. P. van Gulp

16-10-2010

EENHEID IN WAARHEID

Broeder preses, broeders afgevaardigden, broeders en zusters

Broeder preses, allereerst wil ik mijn dank uitspreken voor de ruime mogelijkheid die mij steeds werd geboden om in de discussie mijn adviezen uit te brengen.

Terugziend op de synode is het duidelijk dat er enorm veel werk is verzet. De over enige tijd te verschijnen Acta zullen daar getuigenis van afleggen: ze zullen nog omvangrijker zijn dan de vorige Acta.

Rapporten van allerlei deputaatschappen, voorstellen, concepten voor uitgaande brieven, concept-synodebesluiten - dat alles kregen de afgevaardigden via de e-mail thuisgestuurd en daarop konden zij zo nodig weer reageren, ook weer via e-mail. Uiteraard ook in de besprekingen ter synode, waarbij moest opvallen dat alle broeders actief waren. Dat is het voordeel van een kleine synode. Wij zijn dankbaar voor al deze arbeid, waarbij met name het moderamen voorop moest lopen in het voorbereiden van vergaderingen en coördineren van de arbeid en de uitvoering van de besluiten.

Dat alles kon plaatsvinden in een bijzonder ontspannen en broederlijke sfeer, waarin naar elkaar geluisterd werd en vrijwel alle besluiten eenparig konden worden genomen.

De broeders afgevaardigden moesten niet alleen veel vrije zaterdagen offeren voor de synodezittingen, maar ook voor het doornemen van vaak lijvige stukken op andere dagen in de week. In dat alles zien wij de goede zorg van de Heere Jezus Christus voor de vergadering van Zijn gemeente.

Wat is inhoudelijk van al zo verscheidene arbeid te zeggen?

Ik wil dat samenvatten onder één noemer: eenheid in waarheid.

Onder die naam zijn op Internet verontrusten al jaren bezig de eenheid te zoeken door de waarheid uit te dragen, met name tegenover de deformatie van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt. Echter, de eenheid die eventueel bereikt zou worden, blijft een virtuele eenheid, achter de computer, zolang niet de door de HEERE geboden gehoorzaamheid wordt betracht, zoals beleden in de artikel 28 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis, om de eenheid van de kerk te bewaren door zich bij de kerk te voegen..

Daartegenover is de eenheid die de Gereformeerde Kerken in de afgelopen synode hebben gezocht en beoefend die, welke in artikel 27 wordt beleden over de 'heilige kerk', namelijk dat 'zij is verbreed en verstrooid over heel de wereld, maar toch met hart en wil samengevoegd en verenigd in eenzelfde Geest, door de kracht van het geloof'.

Verschillende belangrijke besluiten zijn genomen met het oog op die eenheid. Te noemen zijn de contacten met de Hersteld Hervormde kerk, de Gereformeerde kerken vrijgemaakt, het comité voor de Nationale Synode, de onlangs vrijgemaakte kerken te Dalfsen en Kampen. En verder die met kerken in het buitenland, in Canada, Zuid-Afrika, Australië.

Wat het blijven in de waarheid betreft: daarover is te noemen de uitvoerige regeling van de eigen opleiding tot de dienst des Woords, de beproeving van de Herziene Statenvertaling, de voortgang van de terugkeer tot de Schriftuurlijke kerk regering door de herziening of afschaffing van allerlei oude synode besluiten.

Allerlei besluiten die voor de toekomst van grote betekenis zijn voor de kerken om te blijven in de waarheid en vast te houden wat wij door de reformaties van vroeger, met name die van 1944 en 2003, van de HEERE gekregen hebben.

Het is een oorzaak van een groot verdriet dat wij hier melding moeten maken van de verbreking van de eenheid in twee gemeentes. Opmerkelijk daarbij was het feit dat de

broeders die van oordeel zijn ten onrechte te zijn geschorst en afgezet, ondanks aansporingen om de kerkelijke weg te gaan, bleven weigeren om dat te doen.

Over die zaken kon de synode dan ook niet rechtstreeks oordelen. De oorzaken van deze scheuring liggen in de geest van independentisme, die geleid heeft tot de oprichting van een voorlopig kerkverband buiten de Gereformeerde Kerken om.

Het is in dezen belangrijk om te leren van het verleden van de Gereformeerde Kerken. Immers, na de afscheiding van 1834 heeft zich een ontwikkeling voorgedaan vanuit diezelfde dwaling van het independentisme.

Het is niet mogelijk in deze toespraak daar uitvoerig op in te, dat hoop ik later in enkele artikelen in De Bazuin te doen. Maar wil ik iets doorgeven van wat in de Acta van de synodes van de afgescheiden kerken van 1834 tot 1854 te vinden is.

In de Acta van de synode van Amsterdam van de afgescheiden kerken in 1849 is te vinden een terugblik op de synode van de preses, ds. S. van Velzen.

Er bestonden toen twee kerkverbanden. In 1843, dat was dus slechts negen jaar na de Afscheiding, kwam het tot een breuk. Niet alleen enkele vooraanstaande predikanten (waaronder Brummelkamp en Van Raalte) verlieten toen de constituerende vergadering voor de synode, maar ook allerlei gemeenten volgden en vormden een eigen kerkverband. Ondanks allerlei pogingen in de volgende synodes om de breuk te helen is die scheiding blijven bestaan tot 1854, toen mede door de oprichting van de Theologisch School de beide kerkverbanden herenigd werden. Dat heeft dus 11 jaar geduurd!

Wat was de kern van de oorzaken van de scheiding,? Dat was heel duidelijk het independentisme. Dat kwam hierin uit dat de uitgetreden broeders niet wilden weten van de bevoegdheid en het gezag van de meerdere vergaderingen. Zij wilden hoogstens weten van gemeenschappelijke bijeenkomsten en vulden de uitzonderingsclausule van artikel 31 (het bekende 'tenzij') kerkorde zo in, dat alleen al de uitspraak van het eigen denken (gewetensbezwaar) voldoende was om wettige besluiten te verwerpen.

"Zij verwierpen het gereformeerde beginsel dat een mindere vergadering aan een meerdere zich behoort te onderwerpen", zo staat te lezen in het Verslag van de Synode van Afgescheiden kerken, gehouden te Amsterdam in 1849, p. 8. Zij scheidden zich af met beroep op hun geweten. De synode oordeelde daarover dat zij daarmee afweken van wat Christus, onze enige Meester, geordineerd heeft en zondigden tegen het voornaamste gebod, de liefde, p.11.

In alle besprekingen om tot eenheid te komen liep het altijd vast op de weigering van de uitgetreden broeders om art.31 te aanvaarden.

In het eerdergenoemde slotwoord van ds. van Velzen wees deze er op dat dit duidelijk de geest is van het independentisme. Dat brengt tot een scheuring en het is een zonde tegen het lichaam van de Heere om de ware kerk te scheuren, p.59. Geen ware vrede kan bestaan met verloochening van de waarheid, p.64.

Nadat hij zijn dankbaarheid had uitgesproken 'aan Hem die Zijn kerk niet alleen vergadert, maar ook onderhoudt en bewaart', moest hij toch daar aan toevoegen dat die blijdschap niet onvermengd was. Hij sprak over sommigen, die in hun midden waren opgestaan, die twist, verdeeldheid en scheuring verwekten. p.59.

Tenslotte deed hij een dringende oproep tot de uitgetreden broeders om van hun dwaalweg terug te keren.

Tot zover de les van de geschiedenis, die ons de weg wijst nu wij eveneens te maken hebben met het independentisme en het verwerpen van het gezag van de meerdere vergaderingen en het negeren van de in art.31 vervatte roeping, waardoor er nu een zogenaamd voorlopig kerkverband is opgericht. De geschiedenis van de kerk leert ons dat het dezelfde dwalingen zijn die altijd weer terugkeren. Dat was ook het geval in de zestiger jaren, toen eveneens het independentisme de kerken binnendrong en verwoestend werkte. Dat blijft een gevaar waartegen wij ons moeten blijven wapenen.

Wij eindigen met de laatste woorden van Van Velzen over die oproep tot eenheid:

`Dit werke de HEERE naar de rijkdom Zijner genade! Maar indien ook zulk een heil aan het Vaderland nog niet beschoren is, dan nog laat ons het gedrag van Mozes volgen, 'verkiezende liever met het volk Gods kwalijk gehandeld worden, dan voor een tijd de

genieting der zonde te hebben, achtende de versmaadheid Christi grooter rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte, want hij zag op de vergelding des loons, Heb.11:25,26.

Tenslotte: Wij roepen de zegen van HEERE in over al het werk van de synode, met vergeving niet alleen van zonden, maar ook van zoveel tekortkomingen. Moge Hij door deze arbeid het kerkverband versterken, de plaatselijke gemeenten onder haar ambtsdragers de vrede van Jeruzalem blijven schenken en de kerkleden doen delen in al deze zegening

Hierna wordt in samenzang Ps. 34 : 1 en 2 gezongen.

Artikel 151: Dankwoord preses

16-10-2010

Broeders afgevaardigden, adviseur, broeders en zusters in de Here,

Het lijkt alweer zo lang geleden, die avond waarin de bidstond voor deze synode gehouden werd in dezelfde kerk als waar we nu de sluitingsvergadering mogen houden. Biddend zijn begonnen, biddend zullen we ook deze GS sluiten.

Het lijkt alweer zo lang geleden, die zaterdagmorgen in november 2009, waarop br. Ravensbergen de GS namens de roepende kerk van Emmen in Nieuw Amsterdam voor geopend verklaarde.

We zijn nu bijna drie kwart jaar verder en de synode van Emmen krijgt ook twee jaartallen achter haar naam 2009/2010.

Wat is er op deze synode gewerkt, opbouw werk. In de kleinere kring van deputaten met een specifieke opdracht tussen de synodevergaderingen door, maar ook in de enkele commissie die de GS had benoemd.

Er is een agendum afgewerkt die langer is geworden dan het zich in eerste instantie liet aanzien, maar het was een zeer gevarieerd agendum.

Bij al dat werk kwam het er op aan dat wij met onze harten niet aan het agendum bleven hangen. Dat we niet werkten om de tijd te vullen of onze eigen voorkeuren nastreefden. Maar dat we het agendum afwerkten om de tijd te gebruiken in de dienst van de Here.

Dat hebben we eerlijk gezocht, onze tijd gebruiken in de dienst en koninkrijk van de Here.

Dit betekent niet dat we in deze dienst volmaakt zijn geweest. De HEERE rekene ons onze onvolmaaktheden en alles wat er aan vleeselijke bewegingen in onze besprekingen en handelingen heeft gewerkt niet toe. Hij zij genadig over onze arbeid. Het betekent ook niet dat de uitkomsten van ons werk in onze oordelen en in onze besluiten volmaakt zijn. Het blijft zondig mensenwerk, met al zijn gebreken en tekortkomingen.

Maar we hebben in ons werk toch wel geworsteld om de HEERE welgevallig te mogen zijn; en met de uitkomsten van ons werk de kerken te mogen dienen.

En in dat geloof geven we de uitkomsten die vast zijn gelegd in de Acta van ons werk nu ook over; aan de Here en aan de Kerken. Aan de Kerken die ons hadden afgevaardigd want het woord is nu aan de kerkenraden om de Acta te toetsen aan Gods Woord en de Kerk Orde.

Maar wat een synode door haar besluiten niet kan doen, dat geve de HEERE. Als een zegen op ons werk. Dat werk dat voor de synode niet alleen bestond in het nemen van haar besluiten, maar dat ook volbracht werd in haar gebed. Het stond niet op het agendum, maar het werken van de synode is ook bidden geweest. Zo mochten we elke vergadering beginnen met Hem en met Zijn Woord. Vanuit dat Woord ons ook beroepen op de HEERE, dat Hij het werk voleindigen zal. Er kracht uit putten en ons de weg laten wijzen.

Wie heeft de GS nu gezocht in haar besluiten? **De Kerken**, want u bent als afgevaardigden gekomen ter vergadering met een mandaat. Het mandaat van de kerken dat u namens de classis is geschonken. Die classis die spraken namens de kerkenraden. Kerkenraden die volgens artikel 21 KO geroepen zijn om 'in herderlijke zorg de gemeente te regeren, de tucht te bedienen en te zorgen dat in de gemeente alles op gepaste wijze en ordelijk gebeurt'. Dat had de GS op het oog, dat bepaalde haar agenda: de gemeenten, de kerken en haar leden.

Broeders afgevaardigden: Al lezend kwam ik terecht bij artikel 34 van de KO. Het gaat daar onder andere over de taak van de preses. Ik lees u een klein stukje uit dat artikel voor: "*Hij moet zorgen dat de discussies ordelijk verlopen. Sprekers die een woordenstrijd voeren over kleinigheden of die zich door heftige emoties laten meeslepen, moet hij het woord ontnemen en hen berispen als zij geen gehoor geven*". Soms was het inderdaad nodig, en het kon ook want de vergaderingen verliepen in goed harmonie. Er kon veel tegen elkaar gezegd worden, u hebt veel geaccepteerd ook van de preses, die zijn werk met gebreken heeft gedaan.

Maar het gaat en ging niet om ons. We zijn de Here dankbaar dat we dit werk mochten doen in een hechte broederlijke gemeenschap. Hem komt alle dank en eer toe. Hij gaf u alles en heeft het mogelijk gemaakt, Hij heeft u de krachten er voor gegeven. Krachten die hard nodig waren om niet alleen als mannen en vaders in uw gezinnen uw plaats en taak te vervullen en waar u vaak werd gemist.

Krachten om als ambtsdrager de gemeente voor te gaan in de dienst aan de Here, bezoeken in de gezinnen af te leggen, kerkenraadsvergaderingen voor bereiden en bijwonen. Want laten we dat niet vergeten; het belangrijkste is toch de plaatselijke gemeente. Daar waar de Here door Zijn Woord u en mij geroepen heeft. Daar waar de verkondiging van Zijn Woord elke week weer mocht klinken. Tot vertroosting en bemoediging maar ook tot vermaan en bekering. Aan dat werk bent u dienstbaar geweest als GS van Emmen. Ik dank u namens de Kerken voor uw trouw, voor uw vertrouwen dat u mij schonk als preses van de GS.

In die dank betrek ik ook de broeders die als secundus of als tertius waren afgevaardigd. Een aantal van u hebben daadwerkelijk als afgevaardigden deel genomen aan de vergaderingen van de GS. Een extra moeilijke opgave omdat bepaalde zaken soms in een eerdere vergadering deels al waren behandeld.

Geachte broeders afgevaardigden. Staat u mij toe om een paar woorden te richten tot het moderamen van de GS.

Ik wil u hartelijk danken voor uw constructieve arbeid. Ik mocht samen met u deze GS dienstbaar zijn. Het was mij een grote vreugde, ondanks het vele werk dat er moest gebeuren.

Als we over werk spreken dan weet de 1^e scriba, br. Bazuin daar alles vanaf, het opstellen van de conceptacta's der vergaderingen. Het verwerken van voorgestelde wijzigingen door de afgevaardigden en het tenslotte gereed maken om als Acta in boekvorm te laten verschijnen.

Ook de 2^e scriba, br Baan uitte wel eens een verzuchting als er een vergadering van de GS was afgelopen en besluiten waren genomen. Want dat betekende dat er brieven opgesteld moesten worden, instructies moesten aangepast worden naar de voorstellen en besluiten van de GS. Uitnodigingen worden verstuurd voor een volgende vergadering. En zo was er zo veel te doen. Samen met de 1^e scriba heeft u zich voortvarend van uw taak gekweten.

De GS koos als assessor br. Teunis. Weet u wat een assessor doet of moet doen? Ik zal het u zeggen: eigenlijk komt hier op neer: hij doet alles wat een ander niet doet. En dat was nog al eens wat! Een veelheid aan taken hebt u volbracht, in de soms zo weinig beschikbare tijd.

Waarom ik u dit alles vertel? Omdat het werk van de preses er een stuk eenvoudiger van wordt. Samen mochten we vergadering dienen met voorstellen en haar ordelijk doen laten verlopen. Tussen de vergaderingen in hield U alles nauwlettend in de gaten en gaf adviezen die het werk van GS te gunste kwamen. Ik dank u, als leden van het moderamen voor uw vele werk en de constructieve omgang met elkaar.

Een speciaal woord van dank voor van ds. van Gorp als adviseur van de GS. U hebt onder verdrietige en moeilijke omstandigheden een gedeelte van u werk gedaan. We hebben u een aantal vergaderingen gemist, het verlies van uw vrouw viel u zwaarder dan u verwachtte. Toch was uw adviserende taak waardevol voor de GS. We mochten als GS opmerken dat de Here u krachten deed opveren nadat u over meer tijd de beschikking had en de Here u bemoedigde en troostte.

Een speciaal woord van dank voor de samenroepende kerk van Emmen.

Het was een voorrecht om onder de Drenten te mogen verkeren in het Nieuw Amsterdamse. Met name wil ik noemen br. en zr. Folkers die als koster tijdens de vergadering van de GS fungeerden. U bent er in geslaagd om aan de hooggespannen verwachtingen te voldoen, die sommige afgevaardigden aan u stelden. Uw werk en inspanning deden ons goed, uw zorg was uitstekend en de voorzieningen waren optimaal om te kunnen vergaderen. Het heeft ons aan niets ontbroken.

Ik verzoek om br. en zr. Folkers naar voren te komen zodat de assessor u een blijk van waardering kan overhandigen namens de GS.

We naderen het eind van deze vergadering.

Wij scheiden dan ook van elkaar met de vurige hoop dat Jezus Christus ons, als Zijn Kerk beschermt en bewaard. En dat Hij door het verloop van de tijd heen Zijn werk met onze Kerken blijft voortzetten.

In Hem ligt de garantie dat de Kerk, ook met de onvolkomenheden van haar synode en in haar besluiten, toch heengeleid wordt naar de volmaaktheid van Zijn wederkomst op de wolken.

Ik wil dit dankwoord graag afsluiten met de woorden die volgen op onze Schriftoverdenking, Judas de verzen 20 -25: *“ Maar gij, geliefden, bewaart uzelf in de liefde Gods, door u zelf op te bouwen in uw allerheiligst geloof en door te bidden in de heilige Geest, verwachtede de ontferming van onze Here Jezus Christus ten eeuwigten leven. En weest ook barmhartig jegens sommigen die twifelen, redt hen door hen uit het vuur te rukken, maar weest jegens anderen barmhartig in vreze, uit afkeer zelfs van het kleed, dat door het vlees bevlekt is.*

Hem nu, die u voor struikelen kan behoeden en onberispelijk doen staan voor zijn heerlijkheid in grote vreugde, de enige God, onze Heiland, zij door Jezus Christus, onze Here, heerlijkheid, majesteit, kracht en macht vòòr alle eeuwigheid, én nu én in alle eeuwigheden! Amen.

Hierna wordt in samenzang Ps. 34 : 7 en 8 gezongen

Artikel 152: Sluiting

16-10-2010

De zitting van de middag wordt door ds. S. de Marie met gebed afgesloten, waarna de preses de laatste vergadering van de synode sluit.

Hoofdstuk 12 REGELINGEN EN INSTRUCTIES

I. HUISHOUDELIJKE REGELING VOOR GENERALE SYNODEN

1. Samenroepende kerk

De samenroepende kerk zal, in overleg met deputaten voor voorbereiding van de volgende synode en zoveel mogelijk in overeenstemming met eventuele aanwijzingen door de vorige synode gegeven:

1. met advies van de classis tijd en plaats van de eerstkomende synode vaststellen;
2. zes maanden vóór de datum van de synode een oproep doen uitgaan door aan kerken en classes bekend te maken:
 - a. de vastgestelde tijd en plaats van de eerstkomende synode,
 - b. het postadres waar stukken voor het agendum worden ingewacht,
 - c. dat drie maanden vóór de aanvang van de synode een eerste informatie zal worden verstrekt over de zaken van het agendum van de synodale vergadering,
 - d. de sluitingsdatum voor het indienen van stukken voor het agendum, en deze stellen op drie weken vóór de vastgestelde tijd van aanvang van de synode; de synode zal zelf beoordelen of zij na de sluitingsdatum in bijzondere gevallen nog stukken zal aanvaarden en in behandeling nemen;
3. voorzieningen treffen die een efficiënt werken van de synode mogelijk maken; hierbij dient aandacht te worden besteed zowel aan een goede accommodatie voor het houden van plenaire zittingen, het werk van de commissies en de administratieve dienstverlening, inclusief ondersteunende werkzaamheden ten behoeve van de scribe, zie onder andere 2.1 en 7., als aan huisvesting en verzorging van de leden der synode;
4. drie maanden vóór de datum van de synode de eerste informatie omtrent de zaken van agendum verstrekken aan alle kerken en classes, alsmede aan deputaten voor de correspondentie met de buitenlandse kerken, ter kennisgeving aan deze kerken. Zij stelt hiertoe een lijst samen, die
 - a. is ingedeeld in vaste rubrieken naar het volgende grondpatroon:
 1. Leer
 2. Kerkregering
 3. Eredienst
 4. Zending en Evangelisatie
 5. Opleiding
 6. Correspondentie buitenlandse kerken
 7. Hoge Overheid
 8. Synodalia
 9. Particularia
 10. Varia;
 - b. een duidelijke omschrijving bevat van de hoofdinhoud van voorstellen en verzoeken:
5. drie maanden vóór de datum van de synode de classes verzoeken afgevaardigden naar de synode te benoemen; elke classis vaardigt zes broeders af, predikanten en

- ouderlingen, totdat er vier classes zijn; bij vier classes of meer wordt het aantal afgevaardigden weer gesteld op vier broeders per classis, namelijk twee predikanten en twee ouderlingen (indien geen predikanten beschikbaar zijn in hun plaats ouderlingen); en voorts zes (vier) secundi-afgevaardigden;
- a. de lijst van zaken voor het agendum toezenden aan alle kerken, classes, kerkenraden en de adviseur.
 - b. dezelfde lijst, de deputatenrapporten en de 'Huishoudelijke regeling voor generale synoden' toezenden aan de door de classes benoemde primi en secundi afgevaardigden.
6. in overleg met de archiefbewarende kerk zorgdragen dat de in het generale archief voor het synodale werk beschikbaar gehouden exemplaren van de Acta en Handelingen van de voorgaande synoden sedert 1996 ter plaatse van de vergadering aanwezig zijn;
 7. na de sluitingsdatum voor het indienen van stukken het concept-agendum vaststellen; in dit concept-agendum worden alle kerkordelijk overeengekomen punten opgenomen en de bijbehorende lijst van ingekomen stukken, aangevuld met wat tot de sluitingsdatum is binnengekomen;
 8. twee weken vóór de opening der synode een uitnodiging sturen aan de primi-afgevaardigden, met mededelingen over plaats en tijd van bidstond en opening synode en over logiesadressen;
 9. op de avond voorafgaande aan de opening van de synode een bidstond beleggen en als voorganger in deze dienst een predikant uitnodigen.
 10. op de vastgestelde tijd en plaats:
 - a. de synode op christelijke wijze openen,
 - b. de credentiebrieven onderzoeken en daarover rapport uitbrengen,
 - c. de verkiezing leiden van het moderamen, achtereenvolgens van de preses, de assessor, de eerste en de tweede scriba,
 - d. de leiding overdragen aan de door de synode gekozen preses,
 - e. het agendum met alle bijbehorende stukken overdragen aan het moderamen.

2. Moderamen

Het moderamen zal

1. bestaan uit een preses, een assessor, een eerste en een tweede scriba;

De *preses* leidt de zittingen der synode overeenkomstig hetgeen bepaald is in art. 34 K.O. Krachtens zijn verantwoordelijkheid voor een ordelijke en efficiënte wijze van werken tijdens de plenaire zittingen ziet hij ook toe op de arbeid ter voorbereiding van die zittingen.

De *assessor* staat de preses bij in de leiding en vervangt hem in voorkomende gevallen. Ook draagt hij zorg voor de contacten met de pers in welke vorm dan ook. Hij behartigt in overleg met de quaestor van de synode de materiële en financiële belangen der synode. Hij draagt er zorg voor, dat de voor het archief bestemde stukken aan de archivaris ter hand worden gesteld.

De *eerste scriba* houdt aantekening van het verhandelde. Hij maakt de Acta en Handelingen gereed. Telkens wanneer een gedeelte in concept gereed is, legt hij dit ter vaststelling aan de vergadering voor. Hij zal bij zijn werkzaamheden worden ondersteund door één of twee personen die tot taak hebben de vastgestelde Acta en Handelingen te verwerken tot de definitieve Acta voor uitgave.

De *tweede scriba* verzorgt de uitgaande correspondentie. Hij regelt de werkzaamheden voor de typekamer, mede opdat de te vermenigvuldigen stukken de leden van de synode tijdig bereiken. In voorkomende gevallen vervangt hij de eerste scriba;

2. na kennisneming van het agendum de vergadering dienen met voorstellen als genoemd onder 4;
3. toezien op de naleving van het door de synode vastgestelde werk- en tijdschema;
4. zo spoedig mogelijk de vergadering een voorstel doen met betrekking tot het doen drukken van de Acta en Handelingen;
5. zodra voor een bepaald deputaatschap deputaten kunnen worden aangewezen de vergadering dienen met een voordracht ter benoeming;
6. de commissies en personen aan wie punten van het agendum ter voorbereiding zijn toevertrouwd, van advies dienen inzake een efficiënte wijze van werken;
7. De quaestor voorzien van een overzicht van de namen van de ingestelde deputaatschappen (naam samenroeper, diens telefoonnummer, adres en woonplaats); tevens geeft het moderamen daarbij aan of het deputaatschap gerechtigd is een eigen quotum aan de kerken te vragen;
8. Zo spoedig mogelijk na aanvang van de synode die classis waar de eerstvolgende synode gehouden zal worden, verzoeken een samenroepende kerk aan te wijzen en dit kenbaar te maken aan de synode die op dat moment vergadert.

3. Adviseurs

1. De gewone hoogleraren van de Theologische Universiteit zullen door de roepende kerk worden uitgenodigd voor het geven van eventuele adviezen. Zolang er nog geen hoogleraren zijn zal één of meerdere ervaren emeritus predikanten worden uitgenodigd, of één of meerdere broeders, die naar het oordeel van de synode in staat is adviezen te geven die waardevol zijn voor het gehele kerkverband. De adviseur geeft zijn adviezen in de vrije discussie ter plenaire zitting. Is bij een bepaalde zaak de deskundige inbreng van een hoogleraar of adviseur gewenst, dan wordt deze op voorstel van of in overleg met het moderamen verzocht deel te nemen aan het werk van de commissie aan welke deze zaak van advies is toevertrouwd.
2. de dienaar (dienaren) des Woords van de samenroepende kerk zal (zullen) door de preses worden uitgenodigd de zittingen van de synode als adviseur(s) bij te wonen.
3. deputaten worden door de synode uitgenodigd om bij de behandeling van op hun deputaatschap betrekking hebbende zaken aanwezig te zijn, eventueel het woord te voeren en advies te geven.

Ten dienste van de adviseurs gelden de volgende bepalingen:

- a. zo spoedig mogelijk na de opening van de synode zal een voorlopig werk en tijdschema verstrekt worden aan de adviseur(s);
- b. aan het eind van elke vergaderweek of vergaderzitting zal een zo gedetailleerd mogelijk werkschema voor de volgende vergaderweek of vergaderzitting aan de adviseur(s) verstrekt worden;
- c. in geval adviezen wenselijk en/of noodzakelijk worden geacht, zal dit telkens bij het verstrekken van dit werkschema worden vermeld, onder overlegging van de benodigde werkstukken
- d. een advies over de zaak zelf wordt in de eerste besprekingsronde ingebracht. In een tweede of derde ronde dient het advies zich te beperken tot eventueel ingediende tegenvoorstellen en amendementen;

4. Werkschema

De synode zal bij haar werkzaamheden de volgende orde in acht nemen:

1. nadat het moderamen heeft zitting genomen verzoekt de preses de leden van de synode en de aanwezige adviseurs door op te staan van hun zitplaatsen te beloven al hun arbeid ter synode te zullen verrichten in onderworpenheid aan de Heilige Schrift en in gebondenheid aan de aangenomen Belijdenis; deze belofte zal ook worden gevraagd indien iemand voor het eerst als vervanger ter synode aanwezig is;
2. het moderamen neemt kennis van het agendum en dient de vergadering met een voorstel inzake de sluitingstermijn voor het aanvaarden van stukken voor het agendum;
3. nadat de vergadering een besluit heeft genomen betreffende het onder 2 genoemde voorstel wordt zij geschorst teneinde het moderamen gelegenheid te geven voor breed overleg inzake de verdere werkwijze der synode, waaronder een schema van de volgorde en het tijdsbestek voor het afhandelen van het agendum, en inzake de huishoudelijke zaken, waaronder de benoeming van een quaestor;
4. nadat de vergadering inzake de onder 3 genoemde voorstellen heeft aanvaard, wordt een begin gemaakt met de afhandeling van het agendum;
5. na afhandeling van de punten van het agendum wordt de roepende kerk voor de volgende generale synode aangewezen. De preses houdt de censuur naar art. 48 K.O., spreekt een slotwoord en sluit de vergadering naar art. 29 K.O.

5. Vergadertechniek

1. Rapporten en adviezen, die tijdig aan de leden werden verstrekt, zullen niet worden voorgelezen maar dadelijk in behandeling worden genomen.
De preses begint daarbij met een korte weergave van de conclusies, adviezen of verzoeken in de stukken. Voorgestelde besluiten worden tezamen met de voorgestelde gronden, voorgelezen.
2. Bij de bespreking ziet de preses erop toe, dat terminologische of redactionele kritiek, die vooraf schriftelijk bij de rapporteur kon worden ingediend, niet in de plenaire zitting wordt uitgebracht.
Wel zal bij deputaten- of commissierapporten aan de leden eerst de gelegenheid worden geboden aan de opstellers vragen te stellen over eventuele inhoudelijke onduidelijkheden. De opstellers van het rapport krijgen vervolgens gelegenheid deze vragen te beantwoorden.
3. Niet dan bij uitzondering en met goedvinden van de vergadering geeft de preses meer dan twee spreekronde over dezelfde zaak. Adviseurs die uitgenodigd zijn door de synode, kunnen uitgenodigd worden deel te nemen aan de discussieronde. De preses zal de spreektijd zo rantsoeneren, dat verwacht kan worden dat afhandeling plaats vindt binnen de voor deze zaak geplande tijd. In de eerste ronde is het niet mogelijk in te gaan op wat door een vorige spreker is gezegd. Tijdens de tweede ronde kan worden ingegaan op hetgeen door sprekers in de eerste ronde is gezegd. Tegenvoorstellen en amendementen zullen als regel tijdens de tweede ronde worden ingediend. Voorstellen en amendementen kunnen alleen worden ingediend door leden die naar art. 32 KO stemrecht hebben.
4. Voorstellen en amendementen dienen schriftelijk aan de scriba ter hand gesteld te worden. Een voorstel of amendement komt alleen voor behandeling in aanmerking wanneer het door tenminste één lid wordt gesteund.
5. Wie een voorstel of amendement heeft ingediend heeft het recht, voordat de discussie gesloten wordt, te repliceren. Wanneer adviseurs of deputaten, die door de synode uitgenodigd zijn, een voorstel indienen geldt voor hen hetzelfde.

6. Bij stemming zullen eerst aan de orde komen de amendementen, vervolgens de oorspronkelijke voorstellen en de tegenvoorstellen, waarbij als regel het oorspronkelijke voorstel voorrang krijgt. Indien een voorstel een aantal onderdelen bevat en de preses deze onderdelen eerst afzonderlijk in stemming brengt, zal hij daarna het voorstel in zijn geheel aan een eindstemming onderwerpen.
 - a. Voorstellen en tegenvoorstellen zullen door de preses altijd tezamen met de gronden worden geformuleerd en in de vergadering worden gepresenteerd voorafgaand aan de stemming. Zonodig zullen de scriba en de assessor de preses bijstaan bij het tot stand komen van deze formulering.
 - b. Besluiten worden zo mogelijk met algemene stemmen genomen. Is dit niet mogelijk, dan wordt beslist overeenkomstig hetgeen de meeste stemmen hebben goedgevonden.
 In geval van appèl of revisie blijven buiten stemming degenen die lid waren van de vergadering, welke het omstreden besluit nam, of die deze vergadering vertegenwoordigen.
 Bij staking van stemmen is een voorstel verworpen.
 Over zaken wordt in de regel mondeling gestemd.
 Tenzij benoemingen met goedvinden van de vergadering geschieden op enkelvoudige voordracht van het moderamen, worden personen schriftelijk verkozen.
 Om verkozen te worden verklaard moet iemand de volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen hebben verkregen. Blanco stemmen worden niet meegeteld bij het bepalen van de volstreekte meerderheid.
 Indien nodig wordt na twee vrije stemmingen een herstemming gehouden tussen hen, die de meeste stemmen hebben verkregen. Staken hierbij de stemmen, dan wordt de oudste in leeftijd voor verkozen verklaard.
 - c. Wie overwegende bezwaren heeft tegen een genomen besluit, heeft het recht zijn tegenstemmen in de acta te doen aantekenen. Hij kan ook verzoeken hierbij de aard van zijn bezwaren aan te duiden. De synode zal hierover per geval oordelen.
 - d. Wie bezwaar heeft tegen een beslissing van de preses, kan zich op de synode beroepen. In dat geval zal zijn bezwaar terstond in behandeling komen.

6. Rapporten

1. Stijl en format van de rapporten.

Elk deputaatschap, dat een rapport indient, doet dit in een vooraf door Deputaten Voorbereiding Volgende Synode vastgestelde stijl in MSWord en dient zowel in MSWord als in PDF-format te worden aangeleverd.

Het PDF format wordt aan de afgevaardigden gestuurd voor bestudering. De andere versie gaat naar de nieuwe scriba voor opname in de Acta.

Het volgende dient als voorbeeld van een dergelijk format:

2. Rapporttitels en nummering bijlagen en aanvullingen.

Alle rapporten en aanvullingen worden genummerd, te beginnen bij 1.

Hoofdrapport = Rapport 1.

Aanvullende rapporten: rapport 2, rapport 3, enz.

In de ondertitel wordt aangegeven welke status dit rapport heeft en korte inhoudomschrijving; bijvoorbeeld: Titel Rapport 2: Deputaten Liturgische Voorzieningen, Ondertitel: beschikbaarheid van catechismuspreken.

De bijlagen volgen de nummering van de rapporten. Bijv. Rapport 1 met bijlagen 1.1 en 1.2. De titel van de bijlagen moet weergeven de status en korte inhoudomschrijving.

Dit bevordert uniformiteit, duidelijkheid en opzoekbaarheid.

7. Acta

Het opstellen van de Acta voor publicatie na de synode dient snel en efficiënt te gebeuren. Daarmee zal reeds tijdens de zittingen een begin worden gemaakt. De scriba zal met assistentie van kerkleden, aangewezen door de samenroepende kerk, vastgestelde Acta-tekst van de zittingen direct samen met te publiceren bijlagen, zoals rapporten, in een cumulatief Acta-document ordenen en onderbrengen, de indeling onder 1.4.a. volgend. Tegen het einde van de synode zijn de Acta dan voor een groot deel in te publiceren vorm, gereed; voor het verdere traject van de Acta zie 9.2.

8. Toegankelijkheid

1. De vergaderingen van de synode zijn toegankelijk voor leden van De Gereformeerde Kerken. Met toestemming van het moderamen kunnen ook andere personen de vergaderingen bijwonen.
2. Behalve in geval van beoordeling van personen zal de synode niet dan bij volstrekte noodzaak in besloten zitting vergaderen. Indien zij in comité vergadert, zullen allen die niet als afgevaardigden, als adviseurs of op uitnodiging van de synode aanwezig zijn, de vergadering verlaten.
3. Aan vertegenwoordigers van pers, radio of televisie kan de vergadering toestemming verlenen een verslag of reportage van openbare zittingen te maken en deze in de publiciteit te brengen.

Deze toestemming zal slechts worden verleend, wanneer de volgende voorwaarden aanvaard worden:

- a. de verslaggevers/reporters blijven zelf verantwoordelijk voor hun weergave;
- b. de verslaggevers/reporters verplichten zich onjuistheden in hun weergave via het medium, waarvan zij voor hun weergave gebruik maakten, te rectificeren in de door het moderamen gestelde vorm;
- c. het moderamen heeft altijd vooraf inzage in de te publiceren stukken en behoudt zich het recht voor de stukken te censureren met het recht op wijzigen of te verbieden dat tot publicatie van bepaalde aken wordt vergegaan;
- d. journalisten zullen tekenen voor akkoord met de door de vergadering gestelde regels.

9. Deputaten van de Generale Synode

1. Bij het benoemen van deputaten zal de synode de volgende richtlijnen aanhouden:
De benoemde deputaten zullen:
 - a. op uitnodiging van de door de synode aangewezen samenroeper(s) zo spoedig mogelijk bijeenkomen om hun werkzaamheden te regelen zo, dat deze binnen de daarvoor gestelde tijd tot een goed einde gebracht kunnen worden;
 - b. hun werkzaamheden verrichten in gebondenheid aan de door de synode omschreven opdracht;
 - c. van hun handelingen schriftelijk rapport uitbrengen aan de eerstvolgende synode. Zij dienen er naar te streven aan hun rapport conclusies te verbinden, die dermate bondig geformuleerd zijn dat ze in aanmerking komen voor een directe behandeling ter synode;
 - d. tenzij de synode anders bepaald heeft, hun rapport uiterlijk vier maanden vóór de bijeenkomst van de eerstvolgende synode indienen bij de roepende kerk;

- e. indien krachtens een beslissing van de synode toezending aan de kerken dient plaats te vinden, het rapport zo tijdig toezenden, dat het de kerken bereikt binnen de in de opdracht van deputaten gestelde termijn;
 - f. de onkosten, verbonden aan het verrichten van de hun opgedragen werkzaamheden, vergoed krijgen nadat zij een begroting hebben ingediend bij deputaten Financieel Beheer en van hen goedkeuring hebben ontvangen. Dit geldt niet voor deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords;
 - g. deputaten Financieel Beheer en Opleiding tot de Dienst des Woords zullen van hun financiën verantwoording doen aan de synode aan welke zij hun rapport uitbrengen, met daarin opgenomen het controleverslag van de aangewezen classis (zie 9.1.h.);
 - h. de synode zal aan het eind van de behandeling van haar agenda een aantal classes en kerken aanwijzen die belast worden met de controle van de boeken van de onderstaande deputaat-schappen. De aangewezen classes en kerken zullen bij toerbeurt de genoemde controles verrichten:
 - 1. Archivaris:
 - GS 2009: DGK Hasselt e.o.
 - GS 2011: DGK Emmen e.o.
 - GS 2013: DGK Assen e.o.
 - 2. Opleiding tot de Dienst des Woords:
 - GS 2009 classis Noord – Oost
 - GS 2011 classis Zuid – West
 - GS 2013 classis Noord – Oost
 - 3. Financieel Beheer:
 - GS 2009 classis Zuid – West
 - GS 2011 classis Noord – Oost
 - GS 2013 classis Zuid – West
 - i. de synode vraagt aan de classis Zuid – West om een samenroepende kerk aan te wijzen voor de in 2011 te openen Generale synode en daarvan aan haar bericht te doen.
2. Voor deputaten geldt:
- a. dat een deputaat lid in volle rechten moet zijn van De Gereformeerde Kerken;
 - b. dat een deputaat als hij geen lid in volle rechten meer is zelf allereerst actie moet ondernemen om zijn deputaat zijn te doen beëindigen.

10. Deputaten voor voorbereiding van de volgende generale synode

De leden van het moderamen van de synode zullen, na de sluiting van haar zittingen, als haar deputaten:

1. uitvoering geven aan de besluiten van de synode, voorzover deze niet aan andere deputaten werd opgedragen;
2. de tekst van het laatste deel van de Acta of Handelingen, dat niet meer aan de synode konden worden voorgelegd, vaststellen, de Acta voorzien van een inhoudsopgave en register en de Acta en Handelingen der synode zo spoedig mogelijk na sluiting van de synode doen drukken en verzenden;
3. de samenroepende kerk voor de volgende synode van advies dienen bij de uitvoering van hetgeen bepaald is ten aanzien van de taak van de kerk;
4. het concept-agendum als volgt opstellen:
 1. opening namens de samenroepende kerk
 2. onderzoek van de credentiebrieven en presentie
 3. verkiezing van het moderamen
 4. constituering van de vergadering
 5. betuiging van instemming met de aangenomen belijdenis der kerken
 6. benoeming van de adviseur(s) en betuiging van instemming conform punt 5.
 7. vaststelling van het agendum van de synode
 8. behandeling van de ingekomen stukken en rapporten
 9. benoemingen
 10. vaststelling van de Acta en de Handelingen

11. aanwijzing van de samenroepende kerk voor, alsmede tijd en plaats van de volgende synode
12. censuur naar art. 48 KO
13. rondvraag
14. sluiting

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 14 november 2009.
Namens de Generale Synode,

A. Admiraal, preses

J.A. Bazuin, eerste scriba

C.A. Teunis, assessor

C. Baan, tweede scriba

II REGELING VOOR HET INDIENEN EN BEHANDELEN VAN APPELSCHRIFTEN

Artikel 1 Indienen van een appèlschrift

- a. Wanneer kerkenraad of een lid van één der kerken van De Gereformeerde Kerken in Nederland zoals voortgezet na de vrijmaking vanaf medio 2003, zich op grond van artikel 31 KO op de synode beroept, doet hij dit schriftelijk en dient hij zijn appèlschrift in bij de kerk die is aangewezen als samenroepende kerk voor de eerstvolgende synode; drie maanden voor de opening van de synode; tevens zendt hij een afschrift van zijn appèlschrift aan de classis waartoe hij zich in een eerder stadium al heeft gericht.
- b. De samenroepende kerk plaatst het appèlschrift op de voorlopige agenda van de eerstvolgende synode en stelt een afschrift in handen van de deputaten voor de voorbereiding van de behandeling van appèlzaken.
- c. Een appèlschrift bevat de volgende zaken:
 1. een weergave van het besluit, de besluiten en/of de handelingen van de classis waartegen de bezwaren zijn gerezen;
 2. een weergave van de reactie en/of het besluit van de classis op de door de appellant ingebrachte bezwaren;
 3. een omschrijving van de bezwaren van de appellant met opgave van redenen en indien van toepassing - weergave van de feiten;
 4. een formulering van de uitspraak welke de appellant van de synode verlangt.

Wanneer een appèlschrift niet voldoet aan de genoemde vereisten, krijgt de appellant (kerkenraad of kerklid) gelegenheid zijn appèlschrift aan te vullen binnen een termijn, die door het deputaatschap voor appèlzaken wordt bepaald.

Van de appellant wordt verlangd dat hij/zij de classis over zijn/haar appel bij de generale synode inlicht.

Artikel 2 Taak van de deputaten appèlzaken

- a. Een deputaat die betrokken is geweest bij de in appèl aanhangige zaak of die in enige persoonlijke relatie staat tot de appellant, wordt voor de duur van de behandeling van de onderhavige zaak vervangen door zijn secundus of één van de overige secundi.
- b. De deputaten nemen zo spoedig mogelijk kennis van het appèlschrift en bereiden de behandeling ervan door de synode voor. Wanneer zij er niet in slagen dit voorbereidende werk af te ronden voordat de eerstvolgende synode in eerste zitting bijeenkomt, delen zij dit tijdig aan de samenroepende kerk mee; de synode bepaalt dan een datum waarop in voortgezette zitting het appèlschrift zal worden behandeld. Wanneer de deputaten het nodig achten dat de synode eerder bijeenkomt voor de behandeling van een appèlschrift, kunnen zij de samenroepende kerk verzoeken een buitengewone synode samen te roepen. In dat geval wordt de synode binnen veertien dagen samengeroepen.
- c. Een appèlschrift is niet ontvankelijk:

1. indien het niet is ingediend vóór de eerste synode volgend op het besluit of de handelingen van de classis waartegen bezwaar wordt aangetekend, tenzij er (een) gegronde reden(en) bestaa(t)n om daarvan af te wijken;
 2. indien de appellant geen lid (meer) is van een Gereformeerde Kerk, tenzij het een appèl betreft tegen het onrecht dat hem/haar in zijn/haar hoedanigheid als kerklid is aangedaan en de gevraagde uitspraak betekenis heeft voor zijn/haar terugkeer naar de kerk of voor herstel van zijn/haar goede naam in de gemeente, of wanneer hij/zij optreedt in zijn/haar kwaliteit als wettig vertegenwoordiger van een kerklid;
 3. indien het ook na de door de deputaten gestelde termijn voor de aanvulling van het appèlschrift niet voldoet aan de in artikel 1.c. genoemde vereisten.
- d. De classis en de appellant (kerkenraad of kerklid) stellen desgevraagd alle stukken die op het geding betrekking hebben ter beschikking aan de deputaten en verstrekken alle gevraagde inlichtingen. De deputaten zijn bevoegd om termijnen stellen, waarbinnen de gevraagde medewerking moet worden gegeven. Zij zien erop toe, dat de partijen volledig geïnformeerd worden over de stukken en inlichtingen die van weerszijden in de behandeling van de zaak ter tafel worden gebracht.
 - e. De deputaten passen zo nodig mondeling hoor en wederhoor toe. Zij geven daarbij aan classis en appellant gelegenheid tot toelichting en/of verweer en tot reactie op elkaars stukken en mededelingen. Zij kunnen de partijen ook in elkaars aanwezigheid horen.
 - f. De classis en de appellant hebben het recht zich in hun schriftelijk en mondeling contact met de deputaten te laten bijstaan.
 - g. Van de mondelinge besprekingen met de classes en de appellant of zijn/haar vertegenwoordiger(s) wordt een kort verslag opgesteld, waarvan een afschrift aan beide partijen wordt verstrekt.
 - h. De deputaten kunnen advies en hulp vragen van deskundigen, mits daarbij geheimhouding in acht wordt genomen.
 - i. De deputaten zenden hun rapport en het concept voor een besluit over het ingediende appèlschrift uiterlijk tien dagen voor de afgesproken datum van (zitting van) de synode in afschrift toe aan alle afgevaardigden. Na aanvaarding van het rapport door de synode kan het rapport eventueel ook aan appellant(en) gezonden worden, indien hij/zij daarom verzoek(t)(en), zulks naar het oordeel van de synode en zonodig onder voorwaarde van vertrouwelijkheid.

Artikel 3 Behandeling en besluitvorming door de synode

- a. Bij de behandeling van het appèlschrift door de synode zijn tenminste twee deputaten aanwezig om hun rapport en voorstel toe te lichten en de synode zo nodig van advies te dienen.
- b. De appellant (kerkenraad of kerklid) of zijn/haar vertegenwoordiger(s) kan/kunnen toegang krijgen tot de zitting(en) waarin de bespreking van zijn/haar appèlschrift plaatsvindt, indien hij/zij daarom verzoek(t)(en), naar het oordeel van de synode.
- c. In de zitting(en) waarin de bespreking van het appèlschrift plaatsvindt, kan zowel aan de afgevaardigden van de betrokken classis als aan de appellant gelegenheid worden geboden zijn/haar/hun zienswijze kort toe te lichten.
- d. In het besluit van de synode worden de volgende elementen opgenomen:
 1. een weergave van het besluit, de besluiten en/of de handelingen van de classis, waarover het geschil is gerezen;
 2. een samenvatting van de bezwaren die door de appellant zijn ingebracht;
 3. een samenvatting van de gronden, de toelichting c.q. het verweer van de zijde van de classis;
 4. de uitspraak van de synode over het appèlschrift;
 5. de gronden waarop de uitspraak van de synode rust;
 6. zo nodig een aanwijzing van de rechtsgevolgen van het genomen besluit;
 7. indien van toepassing nadere aanwijzing inzake de weg waarlangs herstel van recht en vrede kan worden verkregen.

- e. De synode geeft van haar besluit binnen twee weken kennis aan de appellant en aan de classis.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010,

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

III. REGELING VOOR HET INDIENEN VAN REVISIEVERZOEKEN

Wanneer één van de kerkenraden of classes of een lid of leden van één van De Gereformeerde Kerken aan de generale synode een verzoek wil doen tot herziening van een door een vorige generale synode genomen besluit gelden de volgende regels voor het indienen van een revisieverzoek:

1. het revisieverzoek zal tijdig ingediend worden bij de kerk, die is aangewezen als roepende kerk voor de eerstvolgende synode. De sluitingsdatum voor inzending is gesteld op drie weken vóór de vastgestelde tijd van aanvang van de synode.
2. Een revisieverzoek moet dusdanig nieuwe en klemmende argumenten bevatten dat zij een eventuele verandering van het besluit waarover revisie wordt gevraagd rechtvaardigen (K.O., art. 33).
3. Een verzoek om revisie van een besluit, dat in de kerken algemene aanvaarding heeft gevonden, moet wel met zeer klemmende redenen worden aangedrongen en er blijk van geven, dat de indiener zich ernstig rekenschap heeft gegeven van alle argumenten, waarmee dat besluit werd gemotiveerd c.q. verdedigd. (GS Kampen 1975, art. 110)
4. Voor revisieverzoeken betreffende appelzaken of andere zaken van particuliere aard geldt dat alleen zij die op enigerlei wijze geroepen zijn tot de uitvoering van de beslissing, de mogelijkheid hebben tot het doen van een revisieverzoek op basis van art. 31 K.O. Zaken van particuliere aard die in de weg van appèl op de generale synode tot beslissing gekomen zijn, behoeven immers als zodanig geen beoordeling door alle kerken of haar leden. Daarbij zij erop gewezen dat bij besluiten in zaken van particuliere aard terughoudendheid in acht is te nemen. Deze eis tot terughoudendheid heeft niet te maken met bevoogding of willekeur, maar beschermt de kerken tegen overschrijding van de grenzen van wat haar toekomt. De terughoudendheid is bovendien vereist in verband met de bescherming van de eer en de goede naam van appellanten en andere betrokkenen overeenkomstig het 9e gebod, waaraan ook kerkelijke vergaderingen gebonden zijn. (Middelburg 1896, art 94; Arnhem 1902, art. 175; Heemse 1984/5, art. 124).
5. Het revisieverzoek dient in ieder geval de volgende elementen te bevatten:
 - a. een weergave van het besluit, de besluiten en/of handelingen van de synode waartegen bezwaren zijn gerezen.
 - b. een uiteenzetting van de bezwaren van de indiener, waarbij wordt aangegeven of er strijdigheid is met Gods Woord of de KO, dan wel waarom deze bezwaren zo klemmend zijn, dat herziening noodzakelijk is. (K.O. art 31, 33)
 - c. een duidelijke formulering van de uitspraak welke de indiener van de synode verlangt.

6. Een revisieverzoek, dat aan de onder 4. genoemde criteria voldoet, zal door de samenroepende kerk na overleg met de deputaten voorbereiding volgende synode, naar alle afgevaardigden en kerkenraden worden gezonden, uiterlijk drie weken voor aanvang van de volgende synode.
7. Elk revisieverzoek wordt – onafhankelijk van het onder punt 5. genoemde - door de generale synode zelf beoordeeld op ontvankelijkheid.
8. De generale synode zal binnen twee weken na behandeling van het revisieverzoek op ordelijke wijze van haar besluit kennis geven aan de indiener van het revisieverzoek.
9. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet beslist de synode.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010,

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

IV. INSTRUCTIE DEPUTATEN OPLEIDING TOT DE DIENST DES WOORDS

1. Zij zien er op toe dat er structureel opleiding plaatsvindt door het College van Opleiding.
2. Zij informeren de kerken over de mogelijkheden van de opleiding. Op deze wijze zullen zij broeders stimuleren de studie theologie te volgen en broeders die zulks van zins zijn, nader adviseren.
3. Zoveel als in hun vermogen ligt ondersteunen zij het College van Opleiding in hun werkzaamheden.
4. Zij bespreken met het College van Opleiding elk half jaar het studieprogramma en de studievoortgang van de studenten aan de hand van het halfjaarlijks rapport van de opleider betreffende de planning van de onderwijsmomenten, de leerstof en het jaarlijks af te nemen examen.
5. Zij brengen aan iedere synode omtrent het sub 4 genoemde rapport uit, de rapportage over de studievoortgang van de studenten geschiedt vertrouwelijk.
6. Zij voeren minimaal twee maal per jaar een voortgangsgesprek met de opleider.
7. Zij voeren minimaal eenmaal per jaar een voortgangsgesprek met elke docent en opleidingsmedewerker.
8. Zij hebben de bevoegdheid om, in overleg met de opleider, het geven van onderwijs bij te wonen.
9. Zij hebben de bevoegdheid om, op voordracht van de opleider, één of meer overige medewerkers te benoemen en een daarbij passende vergoeding toe te kennen.
10. Zij geven elk jaar aan elke student een onderwerp op waarover de student een mondelinge presentatie geeft. Deze presentatie wordt vooraf schriftelijk ingeleverd bij deputaten. In het jaar waarin de generale synode bijeenkomt wordt deze presentatie voor de generale synode gehouden. In het jaar waarin de generale synode niet bijeenkomt wordt de presentatie voor deputaten gehouden.

11. Zij voeren elk jaar in de periode van maart tot en met mei een voortgangsgesprek met elke student afzonderlijk. Na dit gesprek geven zij een schriftelijk advies met betrekking tot de voortgang van de studie aan het College van Opleiding en de student.
12. Zij verlenen toelating tot het volgen van de Opleiding tot de Dienst des Woords aan een kandidaat-student mits hij een positief attest heeft van zijn kerkenraad inzake zijn leer, leven en motivatie, en mits hij daarna met positief resultaat een toelatingsgesprek heeft gehad met deputaten.
13. Zij dragen zorg voor het in stand houden van een benodigd ondersteuningsfonds voor de opleiding tot de dienst des Woords, en informeren de kerken hierover. Zij stellen daarvoor een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en worden gemachtigd aan de kerken een quotum te vragen voor de voeding van dit fonds voor de opleiding tot de dienst des Woords. Daarnaast zullen zij de kerken oproepen voor dit belangrijke werk een plaats op het collecterooster in te ruimen en te attenderen op de mogelijkheid van giften.
14. Zij staan met raad en daad terzijde de broeders die de studie theologie of een, nader te bepalen, opleiding in de klassieke talen volgen, en indien nodig hebben zij daarover contact met de opleider en kerkenra(a)d(en) van de broeders.
15. Zij verlenen, indien nodig, aan studenten financiële ondersteuning. Voor financiële ondersteuning zullen zij de door de synode vastgestelde Regeling studiefinanciering theologische studenten hanteren. Deze regeling maken zij bekend aan de broeders die een theologische studie volgen of wensen te volgen.
16. Zij verstrekken een boekengeld aan theologische studenten met een maximum van € 1200,- per jaar. Voor een student die een opleiding klassieke talen volgt, waarmee de opleider heeft ingestemd, geldt een maximaal bedrag van € 600,- per jaar.
17. Zij dienen de eerstvolgende synode i.o.m. het college van opleiding met een advies over de vakken van de klassieke talen als onderdeel van de (voor-) opleiding, aangezien de reguliere vooropleiding klassieke talen aan de TUA is komen te vervallen.
18. Zij dienen de eerstkomende generale synode met een definitieve regeling voor het toezicht houden door het deputaatschap.
19. Zij dienen de eerstkomende generale synode met een concept voor een Statuut voor de Opleiding; in dit concept kan de definitieve regeling voor het toezicht houden door het deputaatschap, zie sub 18, worden opgenomen.
20. Zij zijn gerechtigd tot het doen van een verzoek aan de samenroepende kerk van de eerstkomende generale synode om een bijzondere of vervroegde Generale Synode bijeen te roepen indien de voortgang van de Opleiding dat noodzakelijk maakt of indien een opleider benoemd moet worden in de tijd gelegen tussen twee generale synodes.
21. Zij ondersteunen de opleider bij de opbouw van bibliotheek en dragen zorg voor de instandhouding van de bibliotheek en plegen daartoe overleg met de opleider.
22. Zij voeren zonodig overleg met de Theologische Universiteit te Apeldoorn in verband met een goede studievoortgang.
23. Zij zullen eenmaal per jaar verantwoording afleggen over het beheer van de hun ter beschikking staande financiële middelen. De penningmeester van dit deputaatschap zal

daartoe zijn boeken laten controleren door een classis die hiervoor door de synode is aangewezen. Vier maanden voor aanvang van de eerstkomende synode zal het deputaatschap een financiële begroting en de verantwoording van de financiële middelen zoals deze zijn goedgekeurd door de controlerende classis, aan de roepende kerk doen toekomen.

24. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
25. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010,

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

V. INSTRUCTIES VOOR MEDEWERKERS AAN DE OPLEIDING TOT DE DIENST DES WOORDS

1. Alle medewerkers aan de Opleiding
Alle medewerkers zijn lid van één van De Gereformeerde Kerken in volle rechten en houden zich in leer en leven houden aan de Heilige Schrift, de Apostolische Geloofsbelijdenis, de Geloofsbelijdenis van Nicea, de Geloofsbelijdenis van Athanasius, de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels en eveneens aan de kerkorde van De Gereformeerde Kerken.
2. De opleider
De opleider verplicht zich om de navolgende werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de Opleiding:
 - a. Het inrichten van de opleiding en de daarbij behorende studiegids.
 - b. Het aansturen van de docenten, opleidingsmedewerker en overige medewerkers.
 - c. Het aansturen van de bibliothecaris voor de bibliotheek van de Opleiding
 - d. Het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten waarbij de opleider bevoegd is om in alle vakken te doceren.
 - e. Alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding met uitzondering van de taken die bij de kerken of deputaten liggen. Het minimaal tweemaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met Deputaten.
 - g. Het minimaal eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met elke docent en opleidingsmedewerker.
 - h. Het toestaan dat Deputaten het onderwijs kunnen bijwonen en er volledig aan meewerken om inzicht te geven aan de werkzaamheden en voorbereidingen die door de onderwijsgevende worden uitgevoerd in het kader van de opleiding.
 - i. Klachten behoren met redenen omkleed kenbaar gemaakt te worden aan Deputaten.
3. De docent
De docent verplicht zich om onder leiding van de opleider de navolgende werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de Opleiding:
 - a. Het mede inrichten van de opleiding en de daarbij behorende studiegids in samenwerking met de opleider.

- b. Alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding met uitzondering van de taken die bij de kerken of deputaten liggen
 - c. Het minimaal eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider.
 - d. Het minimaal eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider en deputaten tezamen.
 - e. Het toestaan aan deputaten om het onderwijs bij te wonen; eraan meewerken om de deputaten een goed inzicht te geven in de werkzaamheden en voorbereidingen van de docent.
 - f. Klachten dienen met redenen omkleed kenbaar gemaakt te worden aan de opleider.
4. Docent br. T.L. Bruinius
Zijn taak is het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten in de navolgende vakken:
- a. Kerkgeschiedenis.
 - b. Vakken die door de opleider worden aangegeven.
5. Docent br. A. van Egmond
Zijn taak is het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten in de navolgende vakken:
- a. Kerkrecht.
 - b. Catechetiek.
 - c. Vakken die door de opleider worden aangegeven.
6. Docent Ds. P. van Gurp
Zijn taak is het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten in de navolgende vakken:
- a. Historia revelationis Oude Testament.
 - b. Historia revelationis Nieuwe Testament.
 - c. Exegese Oude Testament.
 - d. Exegese Nieuwe Testament.
 - e. Homiletiek.
 - f. Evangelistiek en Missiologie.
 - h. Vakken die door de opleider worden aangegeven.
7. De opleidingsmedewerker Drs. A.J. Koekkoek
Zijn taak wordt nader bezien. Indien mogelijk zal deze betreffen om in overleg met de opleider en in samenwerking met docent kerkgeschiedenis:
- a. Een syllabus over de Nieuwe Vrijmaking 2003/2004 op te stellen.
 - b. Ander studiemateriaal m.b.t. kerkgeschiedenis op te stellen. .
 - c. Andere werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het onderwijs aan de Opleiding.
8. Overige medewerker
De overige medewerker heeft tot taak om onder leiding van de opleider de werkzaamheden te verrichten die passen bij de functie welke met hem of haar is overeengekomen.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

VI INSTRUCTIES COLLEGE VAN OPLEIDING

1. Het College van Opleiding heeft tot taak broeders die zich voorbereiden op het ambt van

dienaar des Woords te begeleiden en op te leiden tot gereformeerde dienaren des Woords;

via deze weg dienen zij ook de handhaving van de gereformeerde leer in de kerken, welke in alle delen overeenstemt met De Schrift, de zes belijdenisgeschriften van onze kerken en de door de Generale Synode aangenomen kerkenorde.

2. Het College richt het onderwijs in zoals de Generale Synode van Emmen 2009 heeft besloten. Daarbij geeft zij – afhankelijk van de fase in het opleidingscurriculum - acht op de aard van het eigen onderwijs in verhouding tot de externe opleidingsinstituten, zijnde begeleiding, aanvullende opleiding, dan wel vervangende opleiding.
3. Zij stelt daartoe elk halfjaar een specifiek jaarplan op voor de volgende fasen:
 1. De bachelorfase, met een normtijd van 3 jaren;
 2. De masterfase-I, met een normtijd van 1,5 jaren;
 3. De masterfase-II, met een normtijd van 1 tot 2 jaren.
4. In elk specifiek jaarplan worden aangegeven:
 1. De leerdoelen;
 2. De frequentie van de contacturen;
 3. De leerstof en de studielast;
 4. De datum c.q. data van de examens met de daarbij behorende examenstof.
5. De opleider is voorzitter van het College van Opleiding en belast met het coördineren van het onderwijs.
6. Het College van Opleiding doet desgewenst een voordracht tot benoeming van een opleider en van docenten aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.
7. Het College van Opleiding bepaalt welke aanschaffingen voor de eigen bibliotheek wenselijk zijn. De opleider stuurt daarbij de bibliothecaris aan.
8. Het College van Opleiding stelt zich steeds op de hoogte van de persoonlijke situatie van de betreffende studenten, de voortgang van hun studie en de eventuele problemen die de studenten in hun studie en/of in hun persoonlijke voorbereiding op het ambt van dienaar des Woords ervaren.
9. Het College van Opleiding adviseert de deputaten inzake de wenselijkheid van extra onderwijs in de oude talen nu de regulier vooropleiding oude talen wordt beëindigd.
10. Het College van Opleiding rapporteert tweemaal per jaar aan de Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

VII INSTRUCTIE DEPUTATEN BETREKKINGEN BUITENLANDSE KERKEN (BBK)

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen de vastgestelde 'Regels voor het beoefenen van Zusterkerkrelaties' t.a.v. de Liberated Reformed Church at Abbotsford (Canada) inhoud geven in goed overleg met de kerkenraad van Abbotsford.
2. Zij zullen, uitgaande van de hartelijke bereidheid de kerkelijke eenheid te zoeken met allen, die op de grondslag van Schrift, belijdenis en Dordtse kerkorde willen leven, contact zoeken, c.q. contact onderhouden met die kerken in het buitenland die met de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland zoals bijeen op de GS Leeuwarden-1990 in correspondentie staan (zoals genoemd onderpunt 4).
3. Het doel van deze contacten is om de wettigheid van de recente vrijmaking en van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland aan deze kerken over te brengen en hen te verzoeken deze wettigheid te erkennen als voortvloeiende uit de gehoorzaamheid aan Gods Woord en de binding aan de belijdenis van de kerk en de Dordtse kerkorde van De Gereformeerde Kerken.
4. Zij zullen contacten onderhouden, blijven zoeken, of zo mogelijk intensiveren met de volgende kerken omdat God ons roept tot eenheid op grond van Schrift en belijdenis: de Free Reformed Churches of Australia (FRCA), die Vrye Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (VGKSA, Zuid-Afrika), de Korean Presbyterian Churches (KPC, Korea), de Gereja Gereja Reformasi di Indonesia N.T.T. (GGRI, Indonesië), de Evangelical Presbyterian Church (EPC, Ierland), de Free Church of Scotland (FCS, de Free Church of Scotland (Continuïng), Schotland), Reformed Presbyterian Church of Ireland (RPCI, eveneens Ierland), de Free Reformed Churches of the Philippines (FRCP, Filippijnen) en de Reformed Churches in the United States (RCUS, Verenigde Staten).
5. Zij zullen in het contact met de onder punt 4 genoemde kerken deze blijven waarschuwen op grond van Gods Woord dat het contact dat die kerken wensen te behouden met de GKv, niet verenigbaar is met contact met De Gereformeerde Kerken.
6. Zij krijgen m.b.t. de Australische kerken de opdracht:
 - a. richting de FRCA niet alleen haar diepe teleurstelling uitspreken over de genomen besluiten richting de GKv en DGK, maar ook haar grote bezorgdheid betreffende het ernstige tekort aan Schriftuurlijk onderscheidingsvermogen binnen de FRCA zelf; de FRCA oproepen om van haar verkeerde beoordelingen terug te komen, op te komen voor het recht en de eer van de Heer der Kerk en te verwerpen alles wat tegen Gods Woord ingaat.
 - b. Zij zullen daarbij gebruik maken van een Engelstalige versie van de brief van de GS van Emmen aan de GKv.
 - c. pas nieuwe pogingen te ondernemen om eventueel met de FRCA een zusterkerkrelatie aan te gaan wanneer de FCRA de banden met de GKv verbreekt.
 - d. eventuele ontwikkelingen in de FRCA blijven volgen.
7. Zij zullen op uitnodiging van de kerken in Indonesië alle beschikbare middelen gebruiken om zich op de hoogte te stellen van het Gereformeerde karakter van deze kerken en de kerken in Nederland daarvan op de hoogte brengen. Hiertoe kan behoren het bijwonen van de GS van deze kerken.
8. Zij zullen ten aanzien van de Canadian Reformed Churches (CanRC, Canada en Ver. Staten) het volgende doen:
 - a. richting de CANRC niet alleen haar diepe teleurstelling uitspreken over de genomen besluiten richting de GKv en DGK, maar ook haar grote bezorgdheid inzake het ernstige tekort aan Schriftuurlijk onderscheidingsvermogen binnen de CANRC zelf; de CANRC oproepen om van haar verkeerde beoordelingen terug te komen, op te

- komen voor het recht en de eer van de Heer der Kerk en te verwerpen alles wat tegen Gods Woord ingaat.
- b. Zij zullen daarbij gebruik maken van een engelstalige versie van de brief van de GS Emmen aan de GKv.
 - c. pas nieuwe pogingen te ondernemen om met de CANRC een zusterkerkrelatie aan te gaan wanneer de beschuldiging aan het adres van De Gereformeerde Kerken van scheurmakerij wordt teruggenomen.
 - d. eventuele ontwikkelingen in de CANRC blijven volgen.
9. Zij zullen ten aanzien van de Vrye Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (VGKSA, Zuid-Afrika) eenzelfde benadering volgen als onder 8. uiteengezet is t.a.v. de CANRC.
 10. Zij zullen in hun contacten o.a. gebruik maken van Engelstalige documenten waarin de gronden voor de Vrijmaking 2003 en de wettigheid van De Gereformeerde Kerken in Nederland worden uiteengezet, en dient uit te komen dat De Gereformeerde Kerken zoals bijeen in Emmen 2009, de begeerte hebben de eenheid te onderhouden met de bovengenoemde zusterkerken. Daarin zal gebruik gemaakt worden van vertalingen van de synodebesluiten van GS Mariënberg 2005, GS Zwolle 2007 en GS Emmen 2009 aangaande oude synodebesluiten 1993-2003. Zonodig kan tevens nog gebruik gemaakt worden van één of meerdere van de volgende documenten:
 - de brochure "Do not take Words away form this Book of Prophecy" (verweerschrift tegen de GKv brochure "Not beyond what is written" en antwoord op het appèl van de GKv d.d. 2006),
 - "Deed of Liberation or Return" (Akte van Vrijmaking of Wederkeer) d.d. september 2003,
 - de brochure "Let us repent" (Laten wij ons bekeren) d.d. februari 2003
 - de "Call to Reformation" d.d. februari 2003.
 11. Zij zullen, indien gewenst, de buitenlandse zusterkerken dienen met nadere toelichting op de ontwikkelingen binnen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt).
 12. Zij zullen waar wenselijk en mogelijk in deze contacten mondeling een nadere toelichting geven, zo nodig in een gezamenlijke vergadering met afgevaardigden van de betrokken kerken.
 13. Zij zullen antwoorden op reacties van de kant van buitenlandse kerken die betrekking hebben op de zusterkerkrelatie met onze kerken. Zij zullen kerkleden die tijdelijk in het buitenland verblijven, op hun verzoek dienen met adviezen m.b.t. kerkgang en deelname aan het kerkelijk leven ter plaatse.
 14. Zij stellen aan het begin van hun activiteiten een concept-begroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij Deputaten Financieel Beheer.
 15. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.
 16. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
 17. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

VIII INSTRUCTIE VOOR DE DEPUTATEN FINANCIËEL BEHEER

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen zorg dragen voor het beheer van de onder hun verantwoording komende gelden. Zij zullen van de inkomsten en uitgaven een nauwkeurige administratie bijhouden. Zij zullen alle geldelijke fondsen binnen het kerkverband beheren. Alleen het Deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woord zal zelf zijn gelden ontvangen uit de kerken en deze gelden ook zelf beheren.
2. Zij zullen jaarlijks de hoogte van het quotum omgeslagen per ziel, dat door de classis is vastgesteld, kenbaar maken aan de kerken. In dit schrijven worden de kerken ook gevraagd hun geldelijk bijdrage te storten op de daarvoor ingerichte bankrekening van Deputaten Financieel Beheer. De kerken geven jaarlijks per 1 januari hun ledental aan de deputaten door. Deze opgave dient voor 15 januari schriftelijk aan de deputaten te worden gemeld.
3. Zij zijn bevoegd om de uitgaven die gedaan zijn/worden door de onderscheiden deputaatschappen te vergoeden. Van alle deputaatschappen ontvangen zij zo snel mogelijk na aanvang van hun werkzaamheden een begroting, met uitzondering van het deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woords. Deputaten kunnen bij gerede twijfel in overleg gaan met het betreffende deputaatschap over de hoogte van de door hen ingediende begroting. Dat geldt ook als ingediende declaraties (te) veel afwijken t.a.v. de ingediende begroting.
4. Zij zullen ervoor zorg dragen dat alle ingediende declaraties/rekeningen van een handtekening van de voorzitter en van de secretaris van het deputaatschap zullen worden voorzien.
5. De deputaten zullen jaarlijks een begroting maken over alle eventuele kosten van het kerkverband en komen tot een quotum voorstel. Zij zullen in de september vergadering van de aangewezen classis hun quotum voorstel indienen. In de jaarlijkse classisvergadering van september of in de classisvergadering van december wordt het quotum voorstel van de deputaten besproken en worden vastgesteld. De aangewezen classis bevestigt schriftelijk aan Dep. Fin. Beheer hun akkoordverklaring als ook aan de andere classis..
6. Jaarlijks zal de administratie van Deputaten Financieel Beheer worden gecontroleerd. De controle zal plaatsvinden door de aangewezen classis en zal jaarlijks per classis rouleren. De classis zal schriftelijk verslag doen van haar bevindingen voor aanvang van de eerstvolgende GS, met een voorstel hen te déchargeren. Dit verslag zal door de classis aan de samenroepende kerk worden toegezonden.
7. Eens per twee jaar zal de synode voor de komende twee jaren de classis aanwijzen welke zorg draagt voor de controle van de administratie en het vaststellen van de quota.

8. Deputaten Financieel Beheer dragen zorg voor een mantelovereenkomst om het ouderdoms-, weduwen-, en wezenpensioen van predikanten te verzekeren bij een geschikte verzekeringsmaatschappij, zodat de kerken die een predikant hebben beroepen voor dat deel kunnen voldoen aan artikel 13 KO. Deputaten richten voorts een 'Reservefonds t.b.v. emeritering' op en beheren dat fonds. Dit fonds zal het karakter hebben van een 'onderlinge steunverlening met een geringe kapitaalvorming'. Het kapitaal is nodig om een buffer te hebben voor het betalen van zgn. inhaalpremies die kerken verschuldigd kunnen zijn voor hun predikanten die een pensioen en/of AOW-gat hebben opgelopen. De Deputaten stellen een quotum vast voor dit in te stellen reservefonds, en dragen zorg voor de inning van dit quotum. Voorts adviseren zij de plaatselijke kerken over de mantelovereenkomst en het genoemde reservefonds. zodra deze een predikant wensen te beroepen.
9. De quaestor van een synode valt onder de verantwoording van Dep.Fin.Beheer. De quaestor draagt zorg voor de uitbetaling van de ingediende declaraties/rekeningen. De declaraties en rekeningen van de synode zijn voorzien van de handtekeningen van twee leden van het moderamen.
10. Zij zullen over de jaren 2010 – 2011 per jaar maximaal € 15.000,- aan deputaten Landelijk Kerkblad De Bazuin overmaken en daartoe minimaal twee maal per jaar een begroting ontvangen van deze deputaten.
11. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

IX INSTRUCTIE VOOR DE DEPUTATEN ADRESVOERING/CONTACTEN OVERHEID/ BINNENLANDSE BETREKKINGEN.

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen zich bij de daarvoor in aanmerking komende overheidsorganen en de nodige van de overheid uitgaande instellingen bekend maken en de plaatselijke kerken op hun verzoek daarbij assisteren.
2. Zij zullen fungeren als officieel adres van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland (postale aanduiding "hersteld") voor overheid, andere kerkgenootschappen en landelijke instellingen en in het algemeen wanneer de kerken gezamenlijk worden aangesproken of aangeschreven.
3. Zij zullen stukken die van de overheid en overige kerkgenootschappen bij hen binnenkomen en bestemd zijn voor de kerken of anderszins van belang zijn voor de kerken onder de aandacht van de kerken brengen.
4. Zij zullen op vragen van de overheid en overige kerkgenootschappen over bepaalde zaken antwoord geven, voorzover de kerken zich na 2005 over deze en dergelijke zaken

in generale synoden hebben uitgesproken. Dit alles in overeenstemming met het gevoel van de kerken. Zij zullen zowel de bedoelde vragen als de door deputaten gegeven antwoorden ter kennisgeving aan de kerken doen toekomen.

5. Zij zullen reageren op wetgeving die door de overheid wordt voorbereid evenals op door de overheid aangekondigde of reeds genomen maatregelen, indien dit van belang is voor de onbelemmerde voortgang c.q. de wettige bescherming van de dienst van de kerk (artikel 27 KO) en indien niet op het bijeenkomen van de generale synode gewacht kan worden; van de reacties dienen deputaten de kerken in kennis te stellen.
6. Zij zullen reageren op zaken die door de overige kerken ons bekend worden gemaakt indien dit van belang is voor de onbelemmerde voortgang c.q. de wettige bescherming van de dienst van de kerk en het kerkelijke zaken betreft, indien niet op het bijeenkomen van de generale synode gewacht kan worden; van de reacties dienen deputaten de kerken in kennis te stellen.
7. Zij zullen de kerken informeren over nieuw tot stand gekomen wetgeving en andere maatregelen van de rijksoverheid die voor de kerken consequenties hebben, en over rechterlijke uitspraken die voor het functioneren van de kerken overal in het land van belang zijn.
8. Zij zullen gelukwensen of betuigingen van deelneming bij vreugde of rouw, overbrengen en de vertegenwoordiging van de kerken op koninklijke recepties voorbereiden en uitvoeren behalve wanneer de generale synode bijeen is.
9. Zij zullen op uitnodiging van de overheid de kerken vertegenwoordigen bij officiële plechtigheden met een vorstelijk of nationaal karakter, met dien verstande dat geen uitnodiging aanvaardt kan worden tot het bijwonen van religieuze samenkomsten en andere plechtigheden die in strijd komen met het Woord van de Here en de op dat Woord gegronde belijdenis van de kerken.
10. Zij zullen in het algemeen de ontvangst van hun toegezonden stukken aan afzender(s) bevestigen
11. Zij zullen ingeval zij menen, dat bepaalde hun niet regarderende stukken van betekenis kunnen zijn voor de kerken of voor een ander generaal deputaatschap, de afzender(s) daarheen verwijzen
12. Zij zullen het adressenbestand van de kerken en van de overige kerkgenootschappen up-to-date houden.
13. Deputaten zullen ontwikkelingen in andere kerkverbanden nauwlettend volgen. Zij zullen, wanneer zich tekenen voordoen, waaruit blijkt dat er sprake is van trouw aan Schrift en belijdenis (drie formulieren van enigheid) en samenleven volgens de Gereformeerde Kerkorde, daartoe oriënterende gesprekken houden met een gemeente of kerkverband om zich over deze tekenen nader te laten informeren.
14. Zij zullen enkele of gegroepeerde al dan niet reeds vrijgemaakte verontruste kerkleden van de GKv of andere kerkgenootschappen verwijzen naar de kerkenraad van de dichtstbijzijnde kerk.
15. Zij zullen desgevraagd adviezen verlenen aan de plaatselijke kerken bij het aangaan van gesprekken met de onder 14 genoemde personen.

16. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de deputaten financieel beheer.
17. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel beheer.
18. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.
19. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

X. INSTRUCTIE VOOR DE DEPUTATEN CURATOREN VAN HET LANDELIJK GEREFORMEERD KERKBLAD DE BAZUIN EN DE LANDELIJKE WEBSITES

1. Zij zullen de uitgave en ontvangst van het landelijk Gereformeerd Kerkblad De Bazuin in de kerken bevorderen in overleg met en met inschakeling van de redactie en medewerkers.
2. Zij zullen toezien op het naleven van de Regelingen Kerkblad en het Redactiestatuut Landelijk Kerkblad van De Gereformeerde Kerken in Nederland, beide zoals vastgesteld door de generale synode te Mariënberg 2005/2006.
3. Zij zijn verantwoordelijk voor de Schriftuurlijke koers van DE BAZUIN en de websites, binnen het kader van artikel 30 van de kerkenorde.
4. Zij zullen de leden van de redactie schriftelijk aanstellen en een rooster van aftreden van de redactie opstellen.
5. Zij zullen aan de redactie medewerkers toevoegen met bijzondere taken, te weten:
 - a. leden van de eindredactie door wie het blad persklaar gemaakt wordt;
 - b. een administrateur;
 - c. een medewerker voor de financiële administratie;
 - d. een redactiesecretaris;
 - e. een webmaster.
6. Zij zullen zo mogelijk een deskundige op communicatiegebied toevoegen aan de redactie.
7. Zij zullen tenminste eenmaal per jaar met de redactie vergaderen om het beleid te bespreken.
8. Zij zullen de instructie van de webmaster controleren op uitvoerbaarheid t.b.v. het onderhouden van de websites voor de kerken en DE BAZUIN.

9. Zij zullen minimaal vier maal per jaar de boekhouding van de penningmeester beoordelen en de penningmeester ondersteunen waar dit wenselijk is.
10. Zij zullen minimaal twee maal per jaar een financieel overzicht en een begroting opstellen en dit met deputaten financieel beheer bespreken. Ook zullen zij in overleg met deze deputaten de financiële rapportage ten behoeve van de synode opstellen.
11. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
12. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

XI. Instructie voor de deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling.

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen nauwkeurig onderzoek doen naar de Schriftuurlijke betrouwbaarheid en de bruikbaarheid van de “Bijbel in de herziening van de Statenvertaling” (afgekort HSV), uitgegeven op last van de Stichting Herziening Statenvertaling, uitgaande van het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond, voor De Gereformeerde Kerken. Bij de beoordeling zal steeds de betrouwbaarheid voorop staan, de leesbaarheid komt dan op de tweede plaats.
2. Zij zullen de volgende synodevergadering dienen met een voorstel waarin beargumenteerd zal worden of de Herziene Statenvertaling in zijn volledige versie aanvaardbaar is voor kerkelijk gebruik; en indien dit het geval is hoe kerkelijk om te gaan met de NBG 1951 uitgave en de Statenvertaling.
3. Zij zullen zonedig bij het uitvoeren van hun opdracht advies inwinnen van deskundigen op het gebied van grondtalen.
4. Zij zullen bij hun onderzoek kennisnemen van publicaties m.b.t. de HSV voorzover deze dienstig zijn bij hun onderzoek.
5. Zij zullen contact hebben met de Stichting Herziening Statenvertaling en werkbijeenkomsten en andere bijeenkomsten van deze stichting bijwonen, voor zover dat dienstig is voor het onderzoek en zulks met inachtneming van de overige artikelen van de instructie.
6. Zij zullen daarnaast een vervolgonderzoek doen naar de leesbaarheid van de HSV, zowel m.b.t. het gebruik in de erediensten en officiële bijeenkomsten als m.b.t. het Bijbellezen in gezinnen en op verenigingen.

Bij hun selectie van Schriftgedeelten uit de HSV zullen zij met name ook moeilijk leesbare gedeelten van de NBG 51 vertaling, beoordelen.

Daarvoor zullen zij in dat geval onder kerkleden deze leesbaarheid breed toetsen

7. Zij zullen de kerkenraden en kerkleden oproepen zich te verdiepen in de HSV door het gebruik van de HSV in gezinnen en verenigingen aan te bevelen en kritische opmerkingen inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid naar de deputaten te zenden.
Zij zullen de kerkenraden bevragen op hun oordeel of de HSV aanvaardbaar is voor kerkelijk gebruik, en hen verzoeken om ook de kerkleden de gelegenheid te geven zich hierover uit te spreken.
Hiertoe zullen zij de kerkenraden tijdig aanschrijven.
8. Zij zullen de uit hun onderzoek naar voren gekomen kritische opmerkingen m.b.t. de inhoud van de HSV blijven richten aan de Stichting Herziene Statenvertaling. Voorts zullen zij bij de eerstvolgende druk nagaan in hoeverre de stichting rekening heeft gehouden met deze opmerkingen.
9. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de deputaten financieel beheer.
10. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel beheer.
11. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.
12. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

XII. INSTRUCTIE DEPUTATEN AD ART. 49 KO.

Aan deze deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen de classes bijstaan in alle gevallen waarbij de kerkorde dit voorschrijft, en op verzoek van de classes bij bijzondere moeilijkheden. Zo zullen zij hulp bieden bij situaties als: het ontslag van een predikant van zijn verbintenis aan een gemeente en ontheffing uit het ambt (art. 14, 15 KO), bij de toelating van predikanten uit andere kerken, bij de toelating van afgezette predikanten en moedwillige verlating van predikanten uit de gemeenten. De adviezen aan een classis behoren gegeven te worden voordat de leden van de classis hun stem uitbrengen. Bij een conflict tussen het oordeel van de classis en de deputaten zal de Generale Synode daarover een besluit nemen.

2. Zij, of enkelen van hen, zullen toezicht houden op het peremptoir examen van aanstaande predikanten. Zij kunnen vragen stellen tijdens het peremptoir examen aan de kandidaat. Zij zullen mede beraadslagen en adviseren. De adviezen aan de classis behoren gegeven te worden voordat de leden van de classis hun stem uitbrengen. De classis besluit over het toelaten van de kandidaat tot de bediening van het Woord en de heilige sacramenten. Bij een conflict tussen het oordeel van de classis en de deputaten zal de Generale Synode daarover een besluit nemen.
3. Zij zullen de tijdelijke wijzigingen in de KO die naar het besluit van de GS Mariënberg 2005 zijn genomen, controleren op hun uitvoerbaarheid en werkzaamheid. Zij zullen bij de samenroepende kerk van de eerstvolgende Generale Synode zo nodig een verzoek indienen om die artikelen van de KO die tijdelijk gewijzigd zijn opnieuw te bezien en – indien dit nodig is - te herformuleren.
4. Wanneer bepaalde zaken niet kunnen wachten tot de eerstvolgende Generale Synode omdat ze zeer complex zijn of grote moeite oproepen in de kerken, of omdat omstandigheden in het kerkverband wijzigingen in de aanpassingen van de KO vereisen, zullen zij bij de samenroepende kerk van de eerstvolgende Generale Synode een verzoek indienen om een vervroegde Generale Synode bijeen te roepen.
5. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen. Dit na toestemming van Deputaten Voorbereiding volgende Generale Synode.
6. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

XIII. INSTRUCTIE ARCHIVARIS SYNODE ARCHIEF VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND

Aan de archivaris wordt opgedragen:

1. Hij beheert in opdracht van de generale synode van De Gereformeerde Kerken de synode- en documentatiestukken van de jl. gehouden synode 2009/2010 te Emmen.
2. Hij draagt zorg voor een geordend overzicht van de stukken in een door hemzelf ingerichte archiefkast c.q. archiefruimte. Dit betreft zowel de aangeleverde stukken op papier als wel in digitale vorm op CD of DVD.
3. Hij zal er zorg voor dragen dat er na afloop van elke synode een getekend exemplaar van de Acta en drie exemplaren van de vertrouwelijke Acta (waarvan één getekend) aan het archief zullen worden toegevoegd.

4. Hij deelt het archief met zijn stukken zodanig in, dat alle stukken optimaal toegankelijk worden gemaakt. Hij kan gebruik maken van de bijlagen die bij deze instructie worden toegevoegd n.l.: Archiefschema (bijlage 1) en Trefwoordenregister (bijlage 2).
5. Ook zal hij een postboek bijhouden waaruit na te gaan is of het archief compleet is.
6. Hij neemt na afloop van de synode de stukken, die daarvoor in aanmerking komen, over van de scriba's 1 en 2 en overige functionarissen en bergt deze stukken in het archief op.
7. Hij bewaart alle vertrouwelijke informatie en staat voor alle vertrouwelijke informatie onder de belofte van strikte geheimhouding.
8. Het raadplegen van niet vertrouwelijke stukken kan geschieden en het uitlenen van die stukken kan dan plaatsvinden na verkregen toestemming van de archiefvoerende kerk. Het uitlenen geschiedt tegen een ontvangstbewijs en wordt door hem geregistreerd.
9. Het raadplegen van vertrouwelijke stukken kan en mag pas plaatsvinden nadat de archivaris overlegd heeft met Deputaten Voorbereiding Volgende Synode. Zij zullen de archivaris binnen veertien dagen nadat de aanvraag is binnengekomen bij de deputaten voorzien van een schriftelijk ondertekend antwoord (in tweevoud), dat door de archivaris zal worden overhandigd aan het verzoekend kerklid. In deze brief zullen deputaten bij een negatief antwoord de redenen aangeven.
10. Wanneer Deputaten Voorbereiding Volgende Synode toestemming geven voor het inzien van vertrouwelijke stukken zal de archivaris het verzoekend kerklid wijzen op de strikte vertrouwelijkheid. De archivaris zal een kopie aan het verzoekend kerklid overhandigen, welke hij binnen veertien dagen moet retourneren aan de archivaris.
11. Hij zal een lijst bijhouden waarin de uitgifte (gedateerd) is geregistreerd van alle vertrouwelijke stukken.
12. Hij draagt zorg dat de scriba van de archiefvoerende kerk (Zwolle) als tweede sleutel gemachtigde, zijn taak in voorkomende gevallen kan uitvoeren.
13. Hij maakt een lijst op van alle voor vernietiging in aanmerking komende stukken en vernietigt deze stukken na verkregen toestemming van de laatst voorafgaande generale synode.
14. De onkosten die de archivaris voor zijn werk maakt, kunnen door hem worden gedeclareerd bij het deputaatschap Financieel Beheer. Hij zal hiervoor een conceptbegroting opstellen en deze aan Deputaten Financieel Beheer overhandigen.
15. Hij zal er zorg voor dragen dat elk jaar het archief gecontroleerd zal worden door een van te voren aangewezen kerk, welke op bijgevoegde lijst (bijlage 1) staat aangegeven.
16. Het mandaat van de archivaris wordt stilzwijgend verlengd, tenzij hij ontheffing van zijn arbeid vraagt of de generale synode de aanwijzing van een andere archivaris noodzakelijk acht. Is er onverhoopt sprake van wanbeheer, dan kan hij met onmiddellijke ingang worden ontslagen van zijn functie.
17. Hij dient de volgende Generale Synode met een advies om, naast de kerkelijke archiefstukken, een documentatiecentrum op te zetten waarin documenten verband houdend met De Gereformeerde Kerken bewaard worden op een zodanige wijze dat deze te raadplegen zijn. Dat betreft zowel de bewaarfunctie, de beheerfunctie en de

personele aspecten. Hij kan daartoe advies inwinnen bij Deputaten Voorbereiding Volgende synode.

18. Vooruitlopend op een documentatiesysteem begint hij reeds nu met het verzamelen en beheren van documenten welke van belang kunnen zijn voor De Gereformeerde Kerken.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

XIV. INSTRUCTIE DEPUTATEN ONDERZOEK SYNODEBESLUITEN GS OMMEN T/M GS ZUIDHORN (DOS).

Aan deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen het onderzoek dat reeds gedaan is naar de synodebesluiten vanaf de synode van Ommen 1993, en op basis waarvan besluiten zijn genomen op de synode van Mariënberg 2005, voortzetten.
2. Zij zullen het schema, dat door de synode van Zwolle in haar vergadering van 15 maart 2008 is vastgesteld, waarin de resterende onderwerpen zijn opgenomen verifiëren op correctheid en compleetheid.
3. Zij zullen bij hun onderzoek, naast de materialen ook opnemen, de bij het onderzoek genomen overwegingen, en een concept besluittekst voor de eerstvolgende Generale Synode, die aangeeft of herziening dan wel afschaffing nodig is, voorzien van de daarbij behorende gronden; bij die besluiten, waarvoor geen gronden zijn om ze af te schaffen op grond van Schrift en/of kerkorde, maar die vanwege praktische redenen in de huidige situatie van de kerken niet toepasbaar zijn, het volgende voorstel te doen: deze besluiten dienen in de toekomst herbeoordeeld te worden in het licht van de ontstane situatie
4. Zij zullen indien de mogelijkheden tot completering ontbreken, aan de Synode aangeven welke synodebesluiten nog overblijven voor nader onderzoek. Dit zal worden opgenomen in het rapport.
5. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een concept-begroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij Deputaten Financieel Beheer.
6. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.
7. Zij zullen de door haar opgestelde lijst, met overgebleven synodebesluiten, en het rapport, zoals boven beschreven, uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en deze zaken drie maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
8. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

XV. INSTRUCTIE DEPUTATEN LITURGISCHE VOORZIENINGEN (DLV)

Aan deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen blijvend acht geven op de behoefte in de kerken aan nieuwe exemplaren van het Gereformeerde Kerkboek en zich blijven vergewissen van de beschikbaarheid ervan; zonodig nemen zij maatregelen die de beschikbaarheid ervan bevorderen.
2. Zij zullen de kerken dienen met het beschikbaar stellen van voldoende catechismuspreken en preken die bestemd zijn voor bijzondere gelegenheden als gedenkdagen van heilsfeiten, bid- en dankstonden, en voor de voorbereiding voor de viering van het Heilig Avondmaal. Zij zullen de behoefte hieraan van tijd tot tijd blijven peilen.
3. Zij zullen t.a.v. de eventueel te lezen preken twee lijsten met namen van predikanten aanleggen en beheren:
Lijst 1:
 - Predikanten en professoren die over leden zijn in de periode van de vrijmaking van 1944 en die van 2003 en die tijdens hun leven geen verkeerde kerkelijke keus hebben gemaakt, overeenkomstig het advies van de Generale Synode van Mariëberg, acta artikel 23, besluit 7.3.Lijst 2:
 - Predikanten die tijdens hun leven de zaak van de vrijmaking-1944 een warm hart toegedaan waren en die vóór augustus 1944 zijn overleden, van deze predikanten worden thans op de lijst opgenomen de predikanten Ds. J.W. Tunderman en Ds. M.B. van 't Veer, en
 - Predikanten die tijdens hun leven zich niet gevoegd hebben bij De Gereformeerde Kerken en vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en van de professoren: D. Deddens en K. Deddens, zie bijlage 2 van het deputatenrapport.
4. Zij zullen een gegevensbank gaan opzetten met in eerste instantie de bestanden van wijkgemeente Amersfoort e.o., waarbij de daar aanwezige kennis en kunde ter beschikking wordt gesteld, en zullen die (laten) onderhouden met preken welke 'geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst'. In deze gegevensbank worden opgenomen:
 - Preken van predikanten uit lijst 1.
 - Preken van predikanten uit lijst 2, indien één van de kerken hierover het oordeel 'geoorloofd om te lezen in een eredienst' heeft uitgesproken en plaatsing bij Deputaten Liturgische Voorzieningen heeft aangevraagd onder toezending van de volledig ingevulde 'Verklaring van preek-beoordeling' (zie bladzijde 6 van het aanvullend deputatenrapport).
5. Zij zullen de preekbestanden op de website van de kerken (laten) plaatsen in overleg met Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites en zo ter beschikking stellen aan de kerken.
6. Zij zullen een preek uit lijst-2, waartegen een kerkenraad een gegrond bewaar heeft en dat gemeld heeft aan alle kerkenraden en middels het formulier 'Verklaring van preekbeoordeling' aan deputaten Liturgische Voorzieningen, verwijderen uit de lijst van

preken welke geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst. Zij plaatsen de bewuste preek in de lijst van preken welke niet geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst.

7. Zij zullen aan een preek uit lijst-1, waartegen een kerkenraad een gegrond bewaar heeft en dat gemeld heeft aan alle kerkenraden en middels het formulier 'Verklaring van preekbeoordeling' aan deputaten Liturgische Voorzieningen, het bewuste bezwaar toevoegen in het bestand waarin de betreffende preek is gepubliceerd.
8. Zij zullen de kerken oproepen mee te werken onder leiding van deputaten aan het digitaliseren van preken in overeenstemming met de richtlijnen welke door de GS zijn vastgesteld.
9. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
10. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

XVI INSTRUCTIE VOOR DEPUTATEN VOORBEREIDING VOLGENDE GENERALE SYNODE.

Aan deputaten is opgedragen:

1. Deputaten zullen, in samenwerking met de door de generale synode aangewezen roepende kerk de volgende generale synode voorbereiden.
2. Zij zullen er zorg voor dragen en er op toezien dat de voorbereidingen verlopen volgens de Regeling voor de generale synode, zoals die door de generale synode is vastgesteld en is opgetekend in de bijlage.
3. Zij zullen de roepende kerk informeren, adviseren en ondersteunen bij alle werkzaamheden die voortvloeien uit de opdracht om de volgende synode bijeen te roepen.
4. Zij zullen zich bij hun werk zonodig laten adviseren door de vorige roepende kerk en door de predikanten in het kerkverband.
5. Zij zullen van hun werkzaamheden rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen drie weken voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

Namens de Generale Synode, 16 oktober 2010

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

XVII INSTRUCTIE VOOR DE QUAESTOR VOOR AFHANDELING VAN DE FINANCIËLE ZAKEN VAN DE SYNODE VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN

1. De quaestor verricht zijn werk onder de verantwoording van Deputaten Financieel Beheer.

2. De quaestor krijgt alle ondertekende declaraties en rekeningen van alle gemaakte kosten van de synode van De Gereformeerde Kerken. Deze declaraties en rekeningen dienen te zijn voorzien van de handtekeningen van de preses en de scriba/assessor van de synode.

3. De Deputaten Financieel Beheer stellen gelden ter beschikking aan de quaestor, zodat hij tot uitbetaling kan overgaan. De uitbetaling dient te geschieden op privé- of zakelijke rekeningen van de indieners.

4. Hij maakt een totaal overzicht van alle ondertekende declaraties en rekeningen van alle gemaakte kosten van de synode in een overzichtsrekening.

5. Hij stuurt de totale overzichtsrekening met één kopie van alle ondertekende declaraties en rekeningen naar Deputaten Financieel Beheer. Deputaten Financieel Beheer controleren de overzichtsrekening met de kopieën van de ingediende declaraties en rekeningen.

6. De quaestor maakt een begroting voor de volgende synode en stuurt deze begroting naar Deputaten Financieel Beheer. Deputaten Financieel Beheer kunnen deze begroting in hun financiële overzicht verwerken en een half jaar voor de aanvang aan de volgende synode ter beschikking stellen.

7. Het moderamen van de synode stelt twee broeders aan om een kascontrole te houden bij de quaestor.

8. Zijn alle financiële handelingen door de quaestor verricht, dan kan hij zijn financiële administratie overdragen aan de Deputaten Financieel Beheer. De aangewezen classis controleert de gehele administratie van Deputaten Financieel Beheer. Hiermee is zijn taak als quaestor van de synode ten einde.

Namens de Generale Synode, 2 oktober 2010,

A. Admiraal, preses
C.A. Teunis, assessor

J.A. Bazuin, scriba 1
C. Baan, scriba 2

Hoofdstuk 13. CORRESPONDENTIE

I. Brief classis Noord-Oost inzake behoefte aan predikanten

Aan : De Classis Noord/Oost van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeenkomend op 13 juni 2009
p/a De Gereformeerde Kerk van Emmen e.o.
De heer L.G. Spoelman
't Rak 47
7761 GM Schoonebeek

Van : De Gereformeerde Kerk van Mariënberg e.o.
A.H. Ramaker
W. Hentstraat 5
7692 AL Mariënberg
Telefoon: 0523-25.10.48

Datum: 11 mei 2009

Betreft: **Behoefte aan predikanten**

Geachte broeders,

In de classisvergadering van de classis Noord-Oost op 13 juni jl. is gesproken over de behoefte aan predikanten in onze kerken.

1. Constateringen

We hebben de volgende feiten vastgesteld:

1. Ons kerkverband bestaat uit een beperkt aantal gemeenten: 9 gemeenten en 2 wijk-of deelgemeenten.
2. Ons kerkverband beschikt over één predikant in vaste dienst en één emeritus-predikant (geboren 21 september 1921).
3. Twee studenten uit ons kerkverband volgen een theologische opleiding aan de Theologische Universiteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken te Apeldoorn.
4. Het zal nog enkele jaren duren voordat de studenten hun opleiding afgerond zullen kunnen hebben.
5. De bedoelde twee studenten worden begeleid door onze Commissie van Begeleiding.
6. De Commissie van Begeleiding bestaat uit: Br. T.L. Bruinius, Dr. P. van. Gurp en Dr. S. de Marie. (blz. 460 Acta Zwolle 2007)
7. De instructie voor de Commissie van Begeleiding voor Opleiding tot de Dienst des Woords, luidt als volgt:

“De commissie heeft tot taak de broeders die zich voorbereiden op het predikambt te begeleiden en te onderwijzen ten dienste van hun vorming tot gereformeerde predikanten en de handhaving van de gereformeerde leer in de kerken.

Zij stellen zich daartoe steeds op de hoogte van:

- 1. de situatie van de betreffende broeders,*
- 2. de voortgang van hun studie en*
- 3. de problemen die de broeders in hun studie en/of in hun persoonlijke voorbereiding op het predikantschap ervaren.*

De commissie rapporteert tweemaal per jaar aan de Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.” (Acta van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, Zwolle 2007, pagina 213).

8. De instructie van Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords vermeldt omtrent het contact met de Commissie van Begeleiding het volgende:

“Artikel 5: Zij zullen de commissie van begeleiding zoveel als in hun vermogen ligt ondersteunen en bijstaan in hun werkzaamheden.

Artikel 6: Zij zullen twee maal per jaar middels een rapportage op de hoogte worden gehouden van de vorderingen van de studenten door de commissie van begeleiding. Zij zullen hierbij aan iedere synode, betreffende deze tweejaarlijkse rapportage, vertrouwelijk rapport uitbrengen over dit onderdeel van hun arbeid.

Artikel 8: Zij zullen de broeders die de studie theologie of de z.g. vooropleiding in de klassieke talen volgen, met raad en daad ter zijde staan.

Zij zullen de broeders hierin zoveel als mogelijk is, bijstaan en indien nodig daarover contact hebben met de begeleiders en kerkenra(a)d(en) van de broeders.

Zij zullen erop toezien dat er structureel begeleiding plaatsvindt door de commissie van begeleiding.” (Acta van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, Zwolle 2007, pagina 213/214).

9. Tijdens de looptijd van de studie kan niet met volstrekte zekerheid de uitspraak gedaan worden of de studenten

1. de opleiding zullen afronden;
2. daarna geschikt zijn voor het ambt van predikant in onze kerken;
3. daarna de wil hebben om predikant te worden in onze kerken.

10. We weten thans niet of er aanmeldingen zullen komen van jonge mannen die de opleiding willen gaan volgen.

11. Wel weten we dat de opleiding tot predikant al gauw zes jaren duurt.

12. In De Bazuin nummer 15 van 22 april 2009 schreef Dr. P. van Gurp in het artikel “Calvijn en de prediking” onder meer het volgende:

1. pagina 189: *“Wij zullen nooit het antwoord vinden op de vraag ‘wat was het grote belang van het optreden van Calvijn?’ wanneer wij geen aandacht schenken aan zijn arbeid met betrekking tot de prediking van het Woord van God.”*

2. pagina 190: *“In de geloofsbelijdenis van de Franse Gereformeerde Kerken (de zogenaamde Confessio Gallicana), in 1559 door de synode van Parijs opgesteld overeenkomstig een ontwerp van Calvijn, staat in artikel 25:*

De kerk kan niet bestaan als er geen predikanten zijn die het ambt hebben om te prediken en die geëerd moeten worden en aangehoord met eerbied wanneer zij wettig geroepen zijn en hun ambt trouw bedienen (Matt. 10:40; Joh. 13:20). Niet alsof God afhankelijk zou zijn van zulke helpers of ondergeschikte instrumenten, maar omdat het Hem behaagt ons op deze wijze in toom te houden (Rom. 10). Daarom haten wij alle dwaalleraars die graag zoveel als zij konden het ambt van de prediking van het Woord en van de sacramenten zouden willen vernietigen.

Daarom vond Calvijn de prediking de belangrijkste roeping van de kerk.”

13. Onze kerken hebben nu, heden ten dage, dringend behoefte aan predikanten.
14. We weten niet wanneer ons kerkverband één of meer predikanten tegemoet kan zien.
15. We zien dat er in onze kerken momenteel geen gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheden welke artikel 8 van de kerkorde biedt om de weg te openen voor het ambt van predikant voor broeders die daarvoor geschikt zijn.
16. Artikel 8 van de kerkorde bepaalt het volgende inzake de toelating zonder theologische opleiding:

“Wie geen theologische opleiding hebben ontvangen, kunnen niet toegelaten worden tot het predikambt, tenzij overtuigend blijkt dat zij bijzondere gaven hebben van godsvrucht, ootmoed, ingetogenheid, verstand, onderscheidingsvermogen en welsprekendheid.

Wanneer zulke personen toelating vragen tot de dienst des Woords, zal de classis hen examineren na toestemming van de particuliere synode. Indien het examen naar het oordeel van de classis gunstig verloopt, zal deze een periode vaststellen waarin zij als proponent mogen voorgaan in de kerken van het classicaal ressort.

Daarna zal de classis verder met hen handelen zoals naar haar oordeel verantwoord is, volgens de generale regeling die daarvoor door de kerken is vastgesteld.”

2. Overwegingen

Bij het overdenken van bovenstaande feiten zijn de volgende overwegingen bij ons naar voren gekomen:

1. We weten niet wanneer we bekwame predikanten kunnen ontvangen die de kerken kunnen gaan dienen en die een verlichting kunnen betekenen voor het vele werk dat thans rust op de schouders van Ds. De Marie en onze emeritus-predikant Ds. Van Gurp.
2. De kerken behoren zich in te spannen om in de behoefte aan predikanten te voorzien.
3. In de behoefte aan predikanten kan ook voorzien worden door om te zien naar broeders in onze kerken die
 1. reeds de volwassen leeftijd hebben bereikt, en
 2. door zelfstudie zich een goede theologische kennis hebben verworven, en
 3. in de praktijk van ons kerkelijk leven hebben getoond over gaven te beschikken welke aannemelijk maken dat deze broeders geschikt kunnen zijn om het ambt van predikant te kunnen vervullen.
4. Bij dit omzien naar geschikte broeders kunnen de kerkenraden
 1. de gemeenteleden inschakelen, en
 2. elkaar bijstaan door elkaar opmerkzaam te maken op geschikt geachte broeders; omdat bij bedoelde broeders
 - a. de gaven overtuigend aanwezig moeten zijn, en
 - b. we een klein en overzichtelijk kerkverband vormen.
5. Het kan zijn dat deze broeders een aangepaste begeleiding behoeven om op een verantwoorde wijze te staan naar het ambt van predikant in de weg van artikel 8 van de kerkorde.
6. De Theologische Universiteit te Apeldoorn(TUA) en het Hersteld Hervormd Seminarie(HHS) komen, gezien hun theologische ligging, niet in aanmerking voor een aangepaste begeleiding omdat deze instituten geen betrouwbare gereformeerde instellingen zijn.
7. Onze Commissie van Begeleiding heeft de kennis en kunde in huis om broeders te begeleiden naar het ambt van predikant in onze kerken, zodat aangenomen mag worden dat onze Commissie ook de begeleiding kan geven aan de bedoelde broeders om ze op

een verantwoorde wijze hun aanvraag te laten doen om in de weg van artikel 8 van de kerkorde te staan naar het ambt van predikant.

8. Als de kerken erin slagen om geschikte broeders aan te wijzen en bereid te vinden om de weg van artikel 8 van de kerkorde te volgen, kunnen onze kerken op een termijn die enigszins redelijk te overzien is een voorziening verwachten voor de zeer dringende behoefte aan predikanten.
9. Het heeft de voorkeur dat een onderzoek naar geschikt geachte broeders een breed draagvlak heeft binnen onze kerken en daarom gedragen wordt door een besluit van de Generale Synode.
10. Gelet op de dringende behoefte aan predikanten behoort gestreefd te worden naar een zo kort mogelijke termijn van omzien naar bekwaam geachte broeders.

3. Oordeel

Naar aanleiding van onze constatering en overwegingen zijn we het onderstaande van oordeel.

1. De kerken behoren om te zien naar mannen broeders die in de weg van artikel 8 van de kerkorde kunnen staan naar het ambt van predikant.
2. De kerken behoren de gemeenteleden in te schakelen en elkaar bij te staan in het omzien naar geschikt geachte broeders.
3. De kerken behoren geschikt geachte broeders te stimuleren om de weg van artikel 8 van de kerkorde te gaan.
4. De kerken behoren dit op korte termijn te doen, omstreeks binnen drie maanden nadat de Generale Synode daartoe een besluit genomen heeft.
5. De Commissie van Begeleiding is het aangewezen instituut om te voorzien in een eventueel wenselijk geachte begeleiding.

4. Voorstel tot besluitvorming

De kerkenraad stelt u voor het volgende besluit te nemen:

De Classis Noord/Oost van De Gereformeerde Kerken in Nederland vraagt aan de Generale Synode, welke in november 2009 te Emmen bijeen zal komen, om met voorrang, op grond van bovenstaande constatering, overwegingen en oordeel het volgende besluit te nemen:

1. De Generale Synode vraagt de kerken om te zien naar mannen broeders welke geschikt geacht kunnen worden om te staan naar het ambt van predikant in de weg van artikel 8 van de kerkorde.
2. De Generale Synode vraagt de kerkenraden bij het omzien naar bekwaam geachte broeders de gemeenteleden in te schakelen en elkaar bij te staan.
3. De Generale Synode vraagt dit omzien naar geschikte mannen broeders te voltooien binnen een periode van drie maanden.
4. De Generale Synode vraagt de kerken om geschikt geachte broeders te stimuleren om te staan naar het ambt van predikant in de weg van artikel 8 van de kerkorde.
5. De Generale Synode draagt de Commissie van Begeleiding op om te voorzien in een eventueel gewenste begeleiding van broeders die staan naar het ambt van predikant in de weg van artikel 8 van de kerkenorde.

Met heilbede en broedergroeten,
Namens de classis Noord-Oost bijeen op 13 juni 2009.

Preses,
H.Oosterhuis

Scriba,
A. H. Ramaker

II. Brief Classis Zuid-West inzake verzoek kerkelijke in kadering stichting het theologisch boek.

Aan : de samenroepende kerk voor de GS te Emmen.
p/a kerkenraad DGK Emmen, 't Rak 47, 7761 GM Schoonebeek,
Van : de classis Zuid-West van De Gereformeerde Kerken
Cc : stichting het Theologisch boek p/a Orionlaan 8, 7771 EK Hardenberg
Onderwerp : verzoek kerkelijke in kadering stichting het theologisch boek.

Hasselt , 24 september 2009

Eerwaarde broeders,

De classis Zuid-West heeft in haar vergadering, gehouden op 24-09-2009, gesproken over het verzoek van één van de kerken in haar ressort, om de Stichting Het Theologisch Boek aan te bieden aan de kerken.

zij stelt voor om de complete bibliotheek te schenken aan het deputaatschap Opleiding tot de dienst des Woords. Verder stelt zij voor om een deputaatschap te benoemen als toezichhouders en verantwoordelijk te stellen als beheerders van de bibliotheek. Ook zal dit deputaatschap in samenspraak met deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords, beoordelen of aangeboden boeken geschikt zijn voor een Gereformeerde bibliotheek.

De classis Zuid-West wenst u wijsheid toe bij al uw beraadslagingen.

Namens deze,

A.Admiraal,
preses

R. Kreeft,
scriba

III. Brief Stichting Theologisch boek aan DGK Zwolle e.o.

Stichting het Theologisch Boek,
Secretariaat (tijdelijk):
W. Dijkstra, Orionlaan 8, 7771 EK Hardenberg.
Tel.: 0523-263025; e-mail: wdprive@mdijkstra.com

De Kerkenraad van De Gereformeerde Kerk te Zwolle e.o.
p.a. de scriba br. E. Korevaar,

Verlengde Kerkweg 19, 8091 EW Wezep.

Betreft: overdracht bibliotheek aan De Gereformeerde Kerk.

Hardenberg, 2 juli 2009.

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

Op vrijdag 29 december 2006 ontvingen wij een e-mail bericht van uw scriba aangaande de overdracht van de bibliotheek aan De Gereformeerde Kerken in Nederland. Uw Raad was van oordeel, dat bij een eventuele overdracht van de bibliotheek aan de kerken, dat in de kerkelijke weg zou moeten worden voorbereid omdat het hier gaat om een particuliere organisatie.

Wij hebben u geantwoord in een brief d.d. 29 maart 2007, dat wij met u van mening zijn dat bij een eventuele overdracht van de bibliotheek, dat in de kerkelijke weg moet worden voorbereid.

Ook bood u aan om de stichting behulpzaam te zijn om deze zaak op de Generale Synode te brengen. Wij hebben u geantwoord, dat op dat moment de overdracht nog niet gerealiseerd kon worden en dat we in een later stadium graag gebruik zouden maken van uw aanbod.

We zijn nu twee jaar verder. We zijn bezig de laatste hand te leggen aan het corrigeren van de ingevoerde gegevens. Inmiddels zijn we bereikbaar via telefoon en e-mail en ook hebben we een eigen internetsite met daarop informatie over de bibliotheek.

Ook wordt er gewerkt aan het via internet raadplegen van de bibliotheek, maar dat kost nog even tijd. Het invoeren van boeken gaat langzaam maar zeker verder.

We hebben daarom als bestuur besloten om de bibliotheek aan de kerken aan te bieden, zodat de kerken opnieuw de beschikking krijgen over een theologische bibliotheek.

We verzoeken u dan ook om deze brief met de bijlagen over de bibliotheek in de kerkelijke weg (via de classis) aan de generale synode te doen toekomen en dit verzoek positief te ondersteunen.

Wij hopen u met bovenstaande voldoende geïnformeerd te hebben.

Met hartelijke broedergroet,

D.H. van Noort, voorzitter. W. Dijkstra, waarnemend secretaris.

IV. Brief GS Emmen 2009 aan Stichting Theologisch boek aan DGK Zwolle e.o.

Stichting Het Theologisch Boek
De heer M. Vossebelt, secretaris
De Buiskap 54
8251 DE Dronten

Datum: 9 oktober 2010

Geachte Heren,

Met een brief van 24 september 2009 kregen wij van de Classis Zuid West uw voorstel om de complete bibliotheek te schenken aan het deputaatschap Opleiding tot de dienst des Woords. U ontving van deze brief een afschrift.

De Generale Synode heeft ter voorbereiding van de besluitvorming een commissie ingesteld. Deze commissie heeft in verband met het door haar uit te brengen rapport tevens advies gevraagd aan onze opleider omtrent de mogelijke bijdrage van uw collectie voor de opleiding tot de Dienst des Woords.

De Generale Synode heeft tijdens haar zitting van 2 oktober het rapport van de commissie besproken en is tot besluitvorming gekomen.

De synode heeft bij voorbaat zijn grote erkentelijkheid uitgesproken voor uw aanbod om uw boeken en andere media metterdaad te schenken. Juist omdat u daarmee te kennen geeft de kerken te willen dienen.

Zij stelde wel vast dat de kerken op grond van artikel 30 van de kerkorde alleen dat deel van de bibliotheek mogen aanvaarden dat van nut kan zijn voor de eigen opleiding tot de dienst des Woords. Daartoe zal het betreffende deputaatschap contact met u opnemen.

Voor het overige deel van uw bibliotheek geven wij u het advies om te overwegen deze te schenken aan de Bond van bijbelstudieverenigingen, de plaatselijke bijbelstudieverenigingen en individuele leden van De Gereformeerde Kerken.

Om u zo compleet mogelijk te informeren geven wij u in de bijlage de gehele tekst van het besluit van de synode.

We zullen onze Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords vragen om contact met u op te nemen om u een opgave te geven van gewenste boeken en andere media en de overdracht daarvan te regelen indien u deze wilt schenken.

Met betuiging van erkentelijkheid en hartelijke broedergroeten,

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken

A. Admiraal, preses

C. Baan, scriba 2

Bijlage : Het besluit van de Generale Synode

CC. : Deputaten Opleiding tot de dienst des Woords

Besluit van de Generale Synode met betrekking tot de bibliotheek van de Stichting het Theologisch Boek, genomen op 2 oktober 2010.

Besluit:

1. De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland , bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit om de complete bibliotheek van de Stichting het Theologisch Boek niet over te nemen.
2. De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009,

besluit te vragen aan de Stichting het Theologisch Boek om de boeken en andere media welke van nut zijn voor de Opleiding tot de Dienst des Woords te schenken aan De Gereformeerde Kerken.

3. De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november
 - 3.1. vraagt aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords om aan de opleider een opgave te vragen van boeken en andere media welke hij van nut acht voor de Opleiding tot de Dienst des Woords, en deze opgave te verstrekken aan de Stichting het Theologisch Boek;
 - 3.2. geeft aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords de opdracht om de in bovengenoemde opgave aangegeven boeken en andere media van de Stichting het Theologisch Boek in ontvangst te nemen indien de Stichting deze wil schenken;
 - 3.3. spreekt bij voorbaat zijn erkentelijkheid uit aan de Stichting het Theologisch Boek indien zij de aangegeven boeken en andere media metterdaad schenkt;
 - 3.4. adviseert de Stichting te overwegen het overige van de collectie te schenken aan de bijbelstudiebond, plaatselijke bijbelstudieverenigingen en individuele leden van De Gereformeerde Kerken.

Gronden:

1. De Stichting het Theologisch Boek heeft de bereidheid getoond om de gehele bibliotheek over te dragen aan De Gereformeerde Kerken.
2. De Stichting het Theologisch Boek ontving en ontvangt ondersteuning, vanuit De Gereformeerde Kerken in de vorm van gebeden, arbeid, giften en collecten, dat geeft richting aan de bestemming van de collectie.
3. De kerken zijn gehouden een Opleiding tot de dienst des Woords in stand te houden, daartoe behoort ook een eigen bibliotheek ten behoeve van de Opleiding.
4. De kerken hebben niet de opdracht een bibliotheek ten behoeve van algemeen gebruik in stand te houden (art. 30 KO).
5. Het ambt aller gelovigen heeft een eigen taak in de opbouw van een eigen bibliotheek ten behoeve van de persoonlijke toerusting.

v. Brief Deputaten ACOBB aan synode

Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen van de Gereformeerde Kerken in Nederland

Secretaris: De heer W. Dijkstra, Orionlaan 8, 7771 EK Hardenberg, tel. 0523-263025

Aan: de synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland,
p.a. de scriba C. Baan,
Zalkerdijk 47, 8042 PP Zwolle.

Betreft: kerkelijke eenheid.

Hardenberg, 10 februari 2010.

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

Opnieuw richten wij ons tot u in verband met ons werk als deputaten Binnenlandse Betrekkingen. Voordat we u onze voorstellen voorleggen, willen we eerst duidelijk maken wat de aanleiding is of wat de achtergronden zijn, op grond waarvan wij met onze voorstellen komen. Immers de kerkelijke ontwikkelingen in ons land gaan steeds sneller. Wij verzoeken u dan ook deze brief te bespreken voor dat u het rapport DACOBB gaat behandelen.

Aanleiding of achtergronden

1. De signalen die ons bereiken t.a.v. de kerkelijke ontwikkelingen in ons land laten ons zien dat voor vele verontruste broeders en zusters het moment is gekomen dat ze niet verder kunnen in de GKv. Op de website www.eeninwaarheid.nl wordt naast voorlichting ook aangegeven dat men, wat betreft het gaan van de kerkelijke weg, in een eindfase is gekomen. De kerkenraden hadden nog tot 10 januari 2010 de tijd.

Die datum is inmiddels verstreken en dit alles zal consequenties hebben voor vele verontrusten.

2. Op vrijdagavond 5 februari 2010 hebben deputaten een gesprek gehad met de redactie van de website “eeninwaarheid”. Ook door deze broeders werd aan gegeven dat het moment van het breken met de GKv zeer nabij is. Tevens werd de vraag gesteld: en dan? Er is een voorlopig kerkverband, er is een HHK, er is de DGK...

Ook werd gezegd, dat de Here Christus gebiedt, dat allen die Hem oprecht en in waarheid willen volgen, zich tevens in één kerk moeten laten vergaderen.

3. De predikant E. Hoogendoorn is met zijn gemeente te Kampen nu definitief buiten het kerkverband terecht gekomen door schorsing en afzetting.

4. De predikant R. v.d. Wolf heeft zich onttrokken aan het kerkverband omdat hij niet verder kon in dat kerkverband vanwege deformatie en onrecht. Hij heeft een beroep aangenomen naar de gemeente die vergadert in De Matrix te Hardenberg. Deze gemeente heeft zich losgescheurd van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken.

5. Op dit moment hebben de gemeenten die vergaderen in “De Matrix” en de gemeente die vergadert in Kampen in “De Ichtus” samen een voorlopig kerkverband gevormd.

6. In week 5 heeft ds. E. Heres te Dalfsen zich met twee diakenen en 24 gemeenteleden vrijgemaakt van on-Schriftuurlijke synodebesluiten van de GKv toen de kerkenraad van Dalfsen die besluiten definitief ratificeerde.

7. Deputaten zijn bezig met het voeren van gesprekken met nog andere groepen verontrusten in ons land, zoals FKO en SKO (Drentse en Friese werkgroep kerkelijke ontwikkelingen).

8. Voor vele verontrusten is de situatie zeer verwarrend. Waar is nu de kerk van Christus? Waar moeten we heen?

9. Vanuit groepen, die de DGK verlaten hebben en ook vanuit het voorlopig kerkverband van de predikanten Hoogendoorn en van der Wolf wordt ernstige kritiek geuit op de DGK, hetgeen velen in verwarring brengt.

Wat is onze opdracht...?!

In Johannes 17 spreekt onze Here Christus als de unieke Hogepriester een gebed uit. Daarin bidt Hij om eenheid van allen die de Vader Hem gegeven heeft en hen die door hun woord in Hem geloven. Eén in de waarheid. Eén zoals Vader en Zoon één zijn.

Christus heeft voor die eenheid vurig gebeden. De geboden ware oecumene moet dus gaan om de eenheid zoals de Here die wil. Het moet gaan om eenheid in de waarheid van Gods Woord.

De woorden “opdat zij allen één zijn” staan ook op de grafsteen gebeiteld van prof. Dr. K. Schilder. Hij die werd uitgemaakt voor kerkscheurder.

Wanneer we nu zien dat er broeders en zusters op het punt staan om zich los te maken van een gedeformeerde kerk en wanneer we lezen in persberichten dat predikanten en gemeenteleden eenheid zoeken met allen, die met hen willen staan op de grondslag van Gods Woord, de gereformeerde

belijdenis en de kerkorde, dan vraagt Christus van ons als Gereformeerde Kerken een actieve en positieve houding. Hij vraagt dan van ons dat we die eenheid ook zoeken. Dat we er actief mee bezig zijn en doen wat in ons vermogen ligt om die eenheid te bewerken voor zoveel wij kunnen. Elkaar dus zoeken. Met hen spreken. Bidden en werken.

Zie voor meer informatie ons aanvullend rapport d.d. 9 januari 2010.

Gesprek

Deputaten zien, gelet op bovenstaande de roeping om vanuit hun instructie landelijk een gesprek te organiseren met vertegenwoordigers uit diverse verontruste groepen in ons land. Doel van dit gesprek zou moeten zijn:

Op grond van Johannes 10 en 17 spreken over de kerk van Christus en het zich laten vergaderen door Christus in de kerk zoals we die gezamenlijk belijden in de artikelen 27 t/m 29 NGB.

Verder zouden eventuele misverstanden op zo'n vergadering weggenomen kunnen worden.

Omdat dit een zaak is, die alle kerken aangaat en de GS in vergadering bijeen is, verzoeken deputaten aan de GS de volgende besluiten te nemen:

1. het beleggen van een landelijke vergadering met afgevaardigden van verschillende groepen verontruste broeders en zusters;
2. daarbij ook betrekken afgevaardigden van broeders en zusters die van ons heengingen;
3. deze vergadering zo spoedig mogelijk te realiseren (voorstel 6 of 13 maart);
4. op deze vergadering te spreken over de kerk vanuit Johannes 10 en over de kerkelijke eenheid vanuit Johannes 17;
5. een document op te stellen waarin de situatie geschetst wordt t.a.v. kerkelijke eenheid en het werk van deputaten tot nu toe; in dit document zal ook moeten staan het voorstel om een landelijke vergadering te houden met allen die de gereformeerde belijdenis van harte onderschrijven;
6. genoemd document naar alle kerkenraden te zenden en hen te verzoeken deze informatie aan de aan hen toevertrouwde gemeenteleden te verstrekken;
7. de in het document genoemde informatie tevens in het landelijke kerkblad De Bazuin te plaatsen;
8. voorbede voor het werk van de geboden kerkelijke eenheid zowel persoonlijk als in de gemeenten op de zondag.

Gronden

1. de kerkelijke ontwikkelingen komen op dit moment in een stroomversnelling; velen raken door verkeerde voorlichting in verwarring t.a.v. de kerk van Christus; voor velen is het moment gekomen om daadwerkelijk te breken met een ontrouwe kerk; sommigen hebben dat onlangs al gedaan;
2. Christus roept ons op om de eenheid in de waarheid te zoeken met allen die Hem lief hebben en Hem zoeken (Joh. 17);
3. na elke door de Here gegeven reformatie klonk er telkens de oproep, zoals na de Afscheiding in 1834: "tevens gemeenschap te willen uitoefenen met alle ware Gereformeerde ledematen, en zich te willen vereenigen met elke op Gods onfeilbaar woord gegronde vergadering, aan wat plaatze God dezelve ook vereenigd heeft" (Acte van Afscheiding of Wederkeering);
4. de tijd dringt, omdat velen in deze weken/maanden zich hebben of gaan vrijmaken en dan moet voorkomen worden dat ze zich door allerlei verkeerde voorlichting voegen bij HHK, CGK of bij het voorlopig kerkverband van De Matrix en Zwijndrecht;
5. het is van belang te laten zien dat DGK niets met achterkamertjespolitiek van doen hebben, maar de zaak van Christus' kerk publiek en landelijk aan de orde stellen om zo mee te werken aan de eenheid die Christus gebiedt;
6. het is van belang dat ook de gemeenteleden van onze eigen kerken op de hoogte worden gebracht van de kerkelijke ontwikkelingen en hoe onze kerken daar in staan en wat wij doen aan het bevorderen van kerkelijke eenheid van allen die bij elkaar horen;

7. het is van belang dat het werk van het bevorderen van de kerkelijke eenheid wordt ondersteund door ons persoonlijk gebed en tevens door het publieke gebed in onze gemeenten wanneer we 's zondags samenkomen.

Deelnemers

Als deelnemers aan die landelijke bespreking zouden de volgende instanties en/of personen kunnen worden uitgenodigd:

Namens onze kerken deputaten Binnenlandse betrekkingen met ds. S. de Marie. Misschien is het goed dat deputaten worden aangevuld met twee broeders uit het zuidwesten van het land.

Namens de gemeente te Dalfsen: ds. E. Heres met een broeder uit zijn gemeente.

Namens de gemeente te Kampen-Noord: ds. E. Hoogendoorn met een broeder uit zijn gemeente.

Namens de redactie van "eeninwaarheid": een tweetal broeders.

Namens de FKO: een tweetal broeders.

Namens de SKO: een tweetal broeders.

Namens de Vijfhoek: een tweetal broeders.

Namens de site "gereformeerdbleven": een aantal bezwaarde predikanten.

Misschien moeten we ook namens de broeders en zusters die vergaderen in De Matrix en in Zwijndrecht en in de vijfverhoeve verzoeken om enkele broeders af te vaardigen.

Geliefde broeders, wij hopen en bidden of de Here zijn kerk wil blijven vergaderen, beschermen en bouwen, ook in ons land. Moge Hij ook onze activiteiten zegenen opdat allen die bijeen horen, ook werkelijk bijeengebracht mogen worden. Tot eer van Hem en tot opbouw van Christus' werk in ons land.

Geve Hij u daartoe moed en kracht om naar zijn Woord te handelen en besluiten te nemen, waardoor zijn kerk gebouwd mag worden.

Namens deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen (DACOBB) van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

W. Dijkstra, secretaris

VI. Brief deputaten BBK FRCA

Vertaling van brief van:

Deputaten van de Free Reformed Churches of Australia

Relaties met zusterkerken

FRCA 2009-2010

Synode van De Gereformeerde Kerken (hersteld) te Emmen

p/a Gereformeerde Kerk te Emmen

Scriba L. G. Spoelman

't Rak 47, 7761

Emmen, Nederland

scriba@dgkemma.nl

18 maart 2010

Geachte broeders,

Namens de Free Reformed Churches of Australia willen wij allereerst onze groeten toesturen aan uw Synode. We bidden dat de HERE uw werk wil zegenen en dat de besluiten die genomen zullen worden, zullen zijn tot eer van Zijn Naam.

Wij nemen aan dat u inmiddels door uw deputaten bent geïnformeerd over het besluit van onze laatste Synode te Legana 2009 (Art. 75 van de Acta) om blijvend *geïnformeerd willen te worden over de ontwikkelingen* in uw kerken door contacten met ons te onderhouden. Dat doen wij op gronden dat wij van de broeders van DGK(h) horen dat er een *sterke wens is om gereformeerd te blijven*. Zoals u weet hebben onze kerken geen conclusie getrokken of de vrijmaking gerechtvaardigd was of niet. Toch heeft diezelfde Synode van Legana ook besloten om de GKV te vermanen om *trouw te zijn in hun benadering tot de hermeneutiek*, vooral met het oog op de leer omtrent het vierde gebod, de uitspraken van Dr. Harinck en het bedienen van beide sacramenten aan militairen. Onze deputaten hebben een mandaat om met de deputaten GKV te spreken over verdere recente ontwikkelingen in deze zusterkerken. Verder heeft de Synode de Australische kerken bevolen om veelvuldig de GKV te gedenken in hun gebeden met het oog op de voortdurende spanningen die zich voordoen tussen hen en ons vanwege deze ernstige zaken.

Het is in de context van ons vermanen van de GKV en het aanspreken van deze zusterkerken over recente zaken, dat onze Synode besloten heeft dat wij, als deputaten, *contact met u blijven onderhouden en u te bemoedigen om de kwesties en moeiten van zorg met de GKV te bespreken*. Wij doen dit op de gronden dat *het een ernstige zaak is om te scheiden* en omdat het *nooit met haast of zonder volledige inspanning om de eenheid van het geloof mag worden gedaan*. Deze grond wil niet beweren dat u dat niet hebt gedaan, maar het is bedoeld om u te herinneren aan deze Schriftuurlijke beginsel. Wij weten heel goed dat u van mening bent dat u de volledige weg van appelleren aan de GKV Synode bent gegaan. Toch vragen wij ons af, is er niets meer dat nog gedaan kan worden? In feite heeft een van onze Synodes besloten *“om de HERE te smeken dat door Zijn genade en zegeningen de kerkelijke breuk tussen de GKV en DGK(h) te helen”*. Wij vragen u ernstig te overwegen om u alsnog te wenden tot de GKV.

Naar onze Synode besluit, moedigen wij u aan om met de GKV te spreken in *nederigheid* en *liefde*. In *nederigheid* zodat, nog u, nog wij, overkomen als zijnde arrogant want wij weten heel goed dat ook wij behouden zijn alleen door het bloed van Christus. In *liefde*, want, zoals de HERE ons leert in Zijn Woord, wij verplicht zijn om al onze broeders en zusters lief te hebben.

Broeders, als wij spreken over de eenheid van geloof, zijn wij ons er ook van bewust dat u de wens aangeeft om deze eenheid te handhaven en te zoeken, door publiekelijk en volhardend te roepen, allen die zich aan Gods Woord willen houden, om met u één te zijn. Toch blijkt dit niet te gebeuren. In plaats daarvan, horen we van mensen die u verlaten. Wij vragen ons af waarom? Het is ook in deze context dat wij, als Australische Kerken, graag geïnformeerd willen blijven wat bij u gaande is.

Broeders, wij blijven voor u bidden, vooral nu, in uw overwegingen en besluiten van de Synode. Wij blijven bidden voor onze zusterkerken in Nederland. Wij bidden voor al Gods kinderen dat zij verenigd mogen worden in de kudden van Christus.

Met broederlijke groeten,
namens de deputaten,

W. Vanderven

P.K.A. de Boer

VII. Brief aan GS van commissie kerkelijke eenheid (CKE): tussentijdse rapportage

Commissie Kerkelijke Eenheid van De Gereformeerde Kerken in Nederland

G.H. Plaggenmars, secretaris
Hesselinkkamp 11
7692 AS Mariënberg

Aan: De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
p/a de heer C. Baan
Zalkerdijk 47
8042 PP Zwolle
e.mail: c.baan@alumnus.utwente.nl

Betreft: Tussentijdse rapportage Commissie Kerkelijke Eenheid

Mariënberg, 6 september 2010

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

Middels deze schriftelijke rapportage delen wij u mee, dat de door u ingestelde Commissie Kerkelijke Eenheid in de achterliggende periode een tweetal gesprekken heeft gevoerd met de kerkenraad van de Gereformeerdekerkdalftsens (dolerend). Deze gesprekken zijn tot stand gekomen op onze schriftelijke uitnodiging van 29 maart 2010.

De commissie heeft met dankbaarheid mogen constateren dat de kerkenraad van Dalftsens bereid was tot deze gesprekken. We hebben op 19 juni en 3 september 2010 vergaderd te Hasselt. Het volgende gesprek staat gepland op DV 23 september 2010. In deze rapportage zullen we u als vergadering informeren welke onderwerpen besproken zijn en welke punten nog behandeld en besproken dienen te worden.

De volgende onderwerpen zijn besproken op 19 juni en 3 september 2010;

- 1. Hartelijke begeerte om samen eenheid te zoeken.** Met dankbaarheid mocht geconstateerd worden dat er van beide kanten de hartelijke begeerte is uitgesproken om tot kerkelijke eenheid te komen.
- 2. De schriftelijke verklaring om gereformeerd te blijven van de kerkenraad van Dalftsens.** Van DGK zijde is dankbaarheid en waardering uitgesproken voor deze verklaring omdat daaruit blijkt dat de kerkenraad en gemeente van Dalftsens willen staan op het vaste fundament van Gods Woord. Ook is herkenning uitgesproken omdat veel van de aangedragen zaken in de verklaring ook al speelden rond de vrijmaking van 2003/4.
- 3. Een of meerdere ware kerken en de vrijmakingen in 2003/4.** Door de kerkenraad van Dalftsens is gevraagd of binnen DGK het mogelijk wordt geacht dat er meerdere ware kerken zijn gedurende een bepaalde tijd. Van DGK zijde is hier op geantwoord

dat dit mogelijk is met daarbij de aantekening dat dit niet een permanente situatie kan en mag zijn maar slechts voor korte tijd.

4. **Hoe te komen tot kerkelijke eenheid.** Deze vraag van DGK zijde is voorgelegd aan de kerkenraad van Dalfsen (dolerend). De kerkenraad maakt duidelijk dat hij als insteek heeft om alle ex-GKv'ers onder één kerkelijk dak te verzamelen. Daartoe worden er gesprekken gevoerd met het voorlopig kerkverband, de Gereformeerde Kerk Assen e.o (De Vaste Rots) en DGK om te onderzoeken of, staande op hetzelfde fundament, er mogelijkheden zijn om te komen tot kerkelijke eenwording. De kerkenraad van Dalfsen (dolerend) ziet ten opzichte van Kampen-Ichthus een basiseenheid en heeft de indruk dat de diverse scheuringen binnen DGK niet het gevolg zijn van leergeschillen.
5. **Het voorlopig kerkverband met daaraan gekoppeld de vraag hoe de kerkenraad van Dalfsen aankijkt tegen Kampen-Noord, dit i.v.m. wat hier over in de verklaring staat van de kerkenraad van Dalfsen.** Binnen de kerkenraad van Dalfsen is er wel nauw persoonlijk contact met o.a. ds. Hoogendoorn maar geen kerkelijk contact. Men weet dat Kampen-Ichthus voor dezelfde strijd staat waar het gaat om confessionele uitgangspunten. De kerkenraad van Dalfsen vindt het jammer dat het voorlopig kerkverband inmiddels lijkt te zijn doorgegroeid naar een vast kerkverband omdat daardoor het gevaar dreigt dat er twee kerkverbanden tegenover elkaar komen te staan. Van DGK zijde is gewezen op de brief die de generale synode heeft verstuurd aan Kampen-Ichthus met als inhoud dat o.a. door het opnemen van de De Vijverhoeve een gesprek met het voorlopig kerkverband niet mogelijk is. Daarbij is ook gewezen op de voorwaarden die gesteld worden voor een eventueel gesprek door Zwijndrecht en op het ontbreken van een reactie door De Matrix/Hardenberg op het voorstel van de synode om een volwaardig bezwaarschrift in te zenden.
6. **Het voorgaan in eredienst van ds. E. Heres te Assen (Vaste Rots).** Vanwege de begeleiding bij het komen tot vrijmaking van diverse broeders en zusters in Assen door ds. Heres worden door hem nog intensieve contacten onderhouden. Daartoe behoort ook het leiden van samenkomsten (geen erediensten) in deze gemeente.
7. **De vragen van kerkenraad Dalfsen over interne problemen DGK.** Door de kerkenraad van Dalfsen zijn diverse vragen gesteld die betrekking hebben op de problemen die hebben gespeeld of nog spelen binnen DGK. Deze vragen betroffen de vele afscheidingen; hoe het kan dat een minderheid een meerderheid schorst; het artikel in De Bazuin over de opeenvolging van de ambten. Hier is zo goed mogelijk op geantwoord waarbij niet alle vraagtekens konden worden weggenomen. Wel was men blij met de rectificatie i.v.m. het artikel in De Bazuin over de opeenvolging van de ambten, het daarin gestelde was afdoende.
8. **De vraag of er bereidheid is voor contacten DGK en het voorlopig kerkverband met de uitgetreden groepen.** Van DGK zijde is geantwoord dat dit moeilijk ligt. Verwezen werd o.a. naar de brief die de synode heeft laten uitgaan naar Kampen-Ichthus en naar de nieuwe situatie die ontstaan is door het toetreden van De Vijverhoeve na hun kerkscheuring tot het voorlopig kerkverband. Gezien deze afscheiding en de beschuldigingen die de kerkenraad van De Vijverhoeve heeft geuit in haar brochure over DGK lijken er weinig mogelijkheden te zijn in dat opzicht. Met

name betreft dit de beschuldiging van dwaalleer inzake de kerk. Door de kerkenraad van Dalfsen wordt gevraagd of wij voldoende onderkennen de impact die bepaalde artikelen in De Bazuin hebben op broeders en zusters. Ook wordt gevraagd of er binnen DGK wel voldoende zelfreflectie is.

- 9. De waardering van de vrijmaking 2003/4.** Over dit punt is in twee vergaderingen uitvoerig gesproken. Van DGK zijde is opgemerkt dat zij de vrijmaking van 2003/4 ten diepste zien als het werk van de HERE waarvoor Hem ook dank wordt gebracht. Van de zijde van de kerkenraad van Dalfsen wordt gesteld dat de keus die toen is gemaakt door broeders en zusters op andere plaatsen veelal gerespecteerd wordt, maar mag niet van hen worden gevraagd dat ook zij de vrijmaking van 2003/4 moeten zien als een werk van de HERE. In verband hiermee wordt van DGK zijde gewezen op de situatie in de zestiger jaren toen prof. Kamphuis uitsprak dat betreffende de waardering van de vrijmaking van 1944 de wegen uiteengingen in het danken voor deze vrijmaking. Van beide zijden zijn bouwstenen aangedragen om over dit onderwerp nog eens verder door te denken en door te spreken op een volgende vergadering.

Op DV 23 september hopen we nog verder door te bespreken;

- **de waardering van de vrijmaking 2003/4**
- **hoe zien DGK de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend)**
- **hoe ziet de kerkenraad de inhoud van de toevoeging ‘dolerend’**
- **de status van de artikelen in het kerkblad De Bazuin**
- **het functioneren van het kerkverband**
- **hoe te komen tot eventuele hereniging**

Graag zijn wij bereid om tijdens de vergadering van de generale synode op 11 september een mondelinge toelichting te geven op deze tussentijdse rapportage.

Wij bidden u de kracht en de wijsheid van de Here toe en wensen u bij al uw overwegingen de leiding van de Heilige Geest toe,

Met broedergroet,
namens de Commissie Kerkelijke Eenheid van De Gereformeerde Kerken in Nederland,

G.H Plaggenmars

IX Brief van Matrix-gemeente aan GS Emmen

Van: Gereformeerde Kerk Bergentheim / Bruchterveld e.o. (Matrix)

scriba : J.F. Bos

De Hoge Esch 84

7783 CE Gramsbergen

Aan de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken (Hersteld) bijeen te Emmen
samenroepende Kerk van de Generale Synode Emmen 2009,
p/a 't Rak 47,
7761 GM Schoonebeek

Gramsbergen, 19 oktober 2009,

Geachte afgevaardigden,

Als kerkenraad van de Gereformeerde Kerk van Bergentheim / Bruchterveld e.o. (Matrix) willen we ons tot u wenden.

Op de Generale Synode van vorig jaar zijn er tijdens de zitting van 12 april 2008 beschuldigingen aan het adres van de indieners van het revisieverzoek, met betrekking tot artikel 40 en 41 van de Acta van de Generale Synode van Mariëenberg, geuit die tot op heden niet zijn herroepen.

De kerkenraad heeft via de classis getracht om de rechtsgang te beoordelen en te veroordelen.

Wij hebben moeten vaststellen dat er vanaf de kant van de classis geen enkele toenadering is gezocht om de moeiten te bespreken.

Zij hebben op haar eerste vergadering, na de onterechte schorsing door 3 "ouderlingen" van 4 ouderlingen en 4 diakenen, de 3 "ouderlingen: zonder hoor en wederhoor in het gelijk gesteld.

Alle bezwaren zijn onontvankelijk verklaard.

Door middel van dit schrijven willen we u, als hoogste rechtscollege vragen om de werkwijze van de classis te veroordelen en alles in het werk te stellen om de geschonden verhoudingen te herstellen.

Het is nu ruim anderhalf jaar geleden dat de moeiten zijn ontstaan en van de kant van zowel de classis als van Dr. van Gulp is geen actie ondernomen om nader tot elkaar te komen.

We wensen u allen Gods zegen bij uw werk en hopen dat deze Generale Synode oog heeft voor de moeiten in Bergentheim / Bruchterveld en in bijna alle gemeenten binnen uw kerkverband, en alles in het werk wil stellen om de eenheid weer te zoeken.

Namens de kerkenraad,

R. de Boer, preses

J.F. Bos, scriba.

p.s. als bijlage treft u aan het appelschrift wat wij 5 maart 2009 gestuurd hebben naar de classis Noord – Oost, alsmede het antwoord van de classis

X Brief van GS Emmen aan Matrix-gemeente

Emmen, 3 april 2010

Aan de Gereformeerde Kerk Bergentheim/Bruchterveld e.o.(Matrix)
p/a Saturnusstraat 17
7771 XV Hardenberg

Onderwerp: Bezwaarschrift

Geachte broeders,

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland heeft in haar zitting van 20 maart 2010 te Nieuw-Amsterdam uw bezwaarschrift d.d. 19 oktober 2009 betreffende een aantal revisieverzoeken t.a.v. de classis Noord-Oost besproken.

De synode heeft eveneens het rapport van de Deputaten Behandeling Appelzaken (DBA) betreffende uw bezwaarschrift gelezen. Uit dat rapport is de synode duidelijk geworden dat uw bezwaarschrift, na herhaalde malen aandringen van de zijde van de DBA, nog steeds niet voldoet aan de u reeds eerder toegezonden regeling voor het indienen van appelschriften. Op de door de DBA in hun brief d.d. 19 januari 2010 aan u gestelde uiterste termijn van 30 januari 2010 kwam, van uw zijde helaas, geen reactie, zodat de DBA de synode geen ander advies konden geven dan uw bezwaarschrift niet ontvankelijk te verklaren.

De synode heeft op grond van het uitgebrachte advies van de DBA aan haar besloten uw bezwaarschrift niet ontvankelijk te verklaren.

Tevens adviseerde de DBA de synode om uw laatste verzoek: *“alles in het werk te stellen om de geschonden verhoudingen te herstellen”* wel te honoreren.

De synode heeft, na bespreking van dit advies van de DBA, besloten aan u een laatste mogelijkheid te geven om uw bezwaarschrift conform de regeling voor het indienen van appelschriften aan te leveren.

Hierbij wil de synode u tevens wijzen op de mogelijkheid om de inhoud van de in uw bezwaarschrift genoemde revisieverzoeken rechtstreeks aan de zittende synode voor te leggen. Dat betekent dat u een bezwaarschrift kunt indienen ten aanzien van de rechtsgang en ten aanzien van de inhoud van de betreffende zaak.

Wel maken wij u erop attent dat de appelschriften conform de genoemde regeling moeten zijn.

Indien u van deze mogelijkheden gebruik wenst te maken, dienen uw bezwaar- c.q. appelschriften uiterlijk maandag 10 mei 2010 op het in het briefhoofd genoemd postadres aanwezig te zijn.

Wij bidden God dat Hij u mag aanzetten tot een uiterste inspanning om aan uw eigen laatste verzoek te voldoen.

U groetend in Christus, namens de synode,

A. Admiraal, preses

C. Baan, 2^e scriba

XI Brief van Commissie Kerkelijke Eenheid aan de Ichthus-gemeente

Commissie Kerkelijke Eenheid van De Gereformeerde Kerken in Nederland

p.a. G.H. Plaggenmars, secretaris
Hesselinkkamp 11
7692 AS Mariënberg

Aan: De Raad van de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus)
p.a. De weledele heer J.A. de Wit, scriba,
Rietkamp 5
8266 KE Kampen

Betreft: **Verzoek gesprek met het oog op kerkelijke eenheid**

Mariënberg 1 april 2010

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

De generale synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland heeft in haar vergadering van 19 maart 2010 gesproken over het zoeken van kerkelijke eenheid met allen die Jezus Christus in waarheid liefhebben en dienen. Dit zoeken van kerkelijke eenheid is immers een opdracht van Christus, de Heer van Zijn kerk (NGB art. 27-29) en geldt alle gelovigen.

Tijdens deze bespreking is ook het rapport van onze deputaten Binnenlandse Betrekkingen met daarin een verslag van het gesprek met uw predikant, in het bijzijn van Ds. R. van der Wolf, aan de orde gekomen.

Naar aanleiding van dit rapport en als vervolg daarop verzoekt de synode u om op korte termijn een gesprek met De Gereformeerde Kerken aan te gaan. Het doel van dit gesprek is om te onderzoeken of wij mogen komen tot kerkelijke eenheid.

De synode heeft, mede, voor het houden van dit gesprek een Commissie Kerkelijke Eenheid benoemd.

Deze commissie heeft tevens een adviserende taak om de kerken binnen het kerkverband te helpen en te ondersteunen bij activiteiten die verband houden met het bereiken van kerkelijke eenheid met allen die onze Here Jezus Christus in waarheid liefhebben en dienen.

We zullen het zeer op prijs stellen wanneer u er in bewilligt om dit gesprek met ons aan te gaan. Als eventuele data stellen wij voor zaterdag 29 mei of 5 juni 2010.

We kunnen het begrijpen als u enigszins verrast bent door ons verzoek aan u, omdat u inmiddels een voorlopig kerkverband bent aangegaan met gemeenten in Bergentheim/Bruchterveld en Zwijndrecht. Tijdens het gesprek met u hopen wij ons verzoek aan u dan ook nader toe te lichten.

Op grond van het woord van Christus, zoals beleden in de Gereformeerde belijdenis, hopen en bidden wij dat u de noodzaak inziet om u, samen met ons, te beraden over kerkelijke eenheid in Christus. Opdat zo, onder de zegen van onze trouwe God en Vader in de hemel, ons gescheiden optrekken nu mag worden tot een samen één kudde vormen onder de grote Herder der schapen.

Wij bidden u de kracht en de wijsheid van de Here toe bij al uw overwegingen en wachten uw reactie in vertrouwen af.

Met broedergroet,
namens de Commissie Kerkelijke Eenheid van De Gereformeerde Kerken in Nederland,
G.H. Plaggenmars

XII Brief van Ichthus-gemeente aan Commissie Kerkelijke Eenheid

Aan de Commissie Kerkelijke Eenheid
Van De Gereformeerde Kerken in Nederland
p.a. br. G.H. Plaggenmars, secretaris
Hesselinkkamp 11
7692 AS Mariënberg

Betreft: uw verzoek tot een gesprek d.d. 1 april 2010

Kampen, 24 mei 2010

Geachte broeders,

De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus) heeft uw brief van 1 april 2010 ontvangen en behandeld.

In uw brief verzoekt u ons om met u in gesprek te gaan met als doel te onderzoeken of wij mogen komen tot kerkelijke eenheid.

Het stemt ons dankbaar dat u de roeping tot eenheid ziet die onze gereformeerde confessie belijdt voor allen die de Here liefhebben naar zijn Woord. Van harte delen wij uw gevoelens hierover.

In uw kwaliteit als Commissie Kerkelijke Eenheid van de Gereformeerde Kerken in Nederland nodigt u namens uw kerkverband ons uit tot een gesprek. Het is u bekend, zoals u ook aangeeft in uw schrijven, dat wij als gemeente te Kampen deel uitmaken van een kerkverband.

Het zoeken naar kerkelijke eenheid is naar het oordeel van de kerkenraad inderdaad een zaak van het kerkverband zoals u ook vanuit uw eigen kerkverband om dit gesprek vraagt.

Het lijkt ons dan ook vanzelfsprekend dat dit gesprek niet met een lokale kerk gevoerd wordt, één gemeente uit een breder kerkverband, maar met het verband zelf waarvan wij als kerk te Kampen deel uitmaken.

Voor uw verzoek zijn wij dus niet de aangewezen vergadering om dat gesprek over kerkelijke eenheid met u te voeren.

Wij willen u daarom vragen uw verzoek te richten tot het 'Voorlopig Kerkverband van de Gereformeerde Kerken'. Het adres van het kerkverband is: J.A. de Wit, Rietkamp 5, 8266 KE Kampen (scriba van de adresvoerende kerk).

Wij spreken de bede uit dat de Here u en ons in deze zaken helderheid en wijsheid wil geven en ons de weg wil wijzen die wij hebben te gaan, om in trouw aan de grote Herder van de schapen te doen wat Hij ons vraagt in het zoeken van een eenheid met allen die in handel en wandel willen staan op de grond van de Schrift, de gereformeerde Belijdenis en de gereformeerde Kerkorde.

Met broedergroet,

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus),

J.A. de Wit, scriba

XIII 1^e Brief van Generale Synode Emmen 2009 aan Ichthus-gemeente

Emmen, 21 juni 2010

Aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te Kampen (Ichthus)
p/a Rietkamp 5
8266 KE Kampen

Onderwerp: **Antwoord op uw brief van 24 mei 2010**

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

Inleiding

De Commissie Kerkelijke Eenheid (voortaan CKE) heeft haar recente briefwisseling met u gerapporteerd aan ons op 12 juni 2010. Tevens heeft de CKE uw vraag, om het verzoek tot een gesprek met uw raad te richten aan het voorlopig kerkverband, aan ons voorgelegd omdat het ingaan op deze vraag buiten haar mandaat lag.

De CKE heeft in haar brief van 1 april 2010, waarin u werd uitgenodigd voor een gesprek met het oog op kerkelijke eenheid, geschreven dat zij haar verzoek aan u tijdens het gesprek nader wilde toelichten. Daarbij refereerde zij aan het gegeven dat u inmiddels een voorlopig kerkverband was aangegaan. Wij vinden het teleurstellend dat u de CKE daar geen gelegenheid voor hebt geboden.

Deze mondelinge toelichting had nl. alles te maken met de onmogelijkheid voor ons om een gesprek met het oog op kerkelijke eenheid aan te gaan met het voorlopig kerkverband.

Tijdens de vergadering op 12 juni 2010 hebben wij uw verzoek besproken en besloten om hieraan niet te voldoen. Voor de goede orde merken we hierbij op dat we tevens besloten hebben om onze correspondentie te publiceren in ons landelijk kerkblad De Bazuin, na een periode van vier weken na dagtekening van deze brief.

Om u duidelijkheid te geven over de redenen hiervoor willen wij ons door middel van deze brief aan u verantwoorden, omdat een mondelinge toelichting niet mogelijk is gebleken.

We hebben deze verantwoording in een aantal punten onderverdeeld.

1. Het voorlopig kerkverband wordt mede gevormd door gemeenten die zich van De Gereformeerde Kerken hebben losgemaakt.

1.1. De gemeente te Hardenberg

De gemeente uit uw kerkverband die in Hardenberg samenkomt staat mede onder leiding van op wettige wijze geschorste en afgezette ambtsdragers die kerkelijke uitspraken negeren. Dit is op dit moment nog meer duidelijk geworden omdat, ondanks herhaald aandringen van onze kant, deze kerkenraad zich, via een deugdelijk bezwaarschrift, niet beroepen heeft op de generale synode. In deze situatie kunnen en mogen wij geen opdracht verstrekken om een gesprek aan te gaan met het voorlopig kerkverband want dan zouden we voorbijgaan aan de oordelen van mindere vergaderingen ten opzichte van ambtsdragers binnen uw kerkverband. Eerder past hier een oproep tot bekering en het inslaan van de weg terug.

Wij zien in deze houding van de gemeente te Hardenberg een negeren van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken (voortaan DGK).

1.2. De gemeente te Zwijndrecht

De gemeente te Zwijndrecht heeft zich destijds metterdaad onttrokken aan het kerkverband, zonder de kerkelijke weg te bewandelen. Daarbij komt dat op een recent appel van onze kant aan deze gemeente door haar in een brief van 7 mei 2010 geantwoord werd, dat de mogelijkheid tot een gesprek met haar pas aan de orde kan komen als eerst de besluiten uit het verleden ten aanzien van Zwijndrecht worden teruggenomen. Aan deze voorwaarde kunnen en mogen wij echter geen gehoor geven omdat een dergelijke herziening van wettig genomen besluiten niet in de afgesproken kerkelijke weg aan de orde is gekomen.

Wij zien in deze houding van de gemeente te Zwijndrecht een volhardend verwerpen van het kerkverband van DGK.

2. Onze eerdere vraag om een gesprek, mede op verzoek van uw predikant, is niet beantwoord.

Op 19 maart 2010 is door deputaten Binnenlandse Betrekkingen (ACOB) ter synode gerapporteerd over het gesprek dat met uw predikant op maandag 23 november 2009 is gevoerd.

Daaruit is ons duidelijk geworden dat uw predikant het raadzamer vond om een volgend gesprek met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te Kampen (Ichthus) te hebben. Mede op grond van deze raadgeving en de aanvankelijk getoonde welwillendheid is de brief van de CKE, met het verzoek tot een gesprek, tot stand gekomen.

Als kerkenraad van Kampen (Ichthus) had u daarom al, als vervolg op het eerste gesprek van deputaten Binnenlandse Betrekkingen met uw predikant, een uitnodigende brief gehad, gedateerd 9 januari 2010. Tevens is er op 9 januari 2010 een brief verzonden aan uw predikant met de bevestiging van het gesprek tussen hem en deputaten Binnenlandse Betrekkingen en het verzoek tot een vervolgspraak met zijn kerkenraad.

Het bevreemd ons zeer dat u, zelfs na telefonisch contact en aandrang van de kant van deputaten Binnenlandse Betrekkingen, maandenlang niet bent ingegaan op de uitnodigingen van aanvankelijk de deputaten en later de CKE om te komen tot het verlangde gesprek. Dit hebben wij als zeer teleurstellend ervaren, zeker gezien uw publiekelijk verklaarde bereidheid om de eenheid te zoeken met allen die willen staan op de grondslag van Schrift en belijdenis.

3. Drie dagen vóór de vorming van het voorlopig kerkverband werd deze vorming ontkend.

In het gesprek op maandag 23 november 2009 met uw predikant hebben deputaten Binnenlandse Betrekkingen doorgevraagd naar de vorming van een mogelijk kerkverband tussen verschillende gemeenten die niet tot het kerkverband van DGK behoren. De reactie hierop van uw predikant hebben deputaten niet anders kunnen opvatten, dan dat deze vorming van een kerkverband niet in het verschiep lag.

Enkele dagen na dit gesprek kwam echter via een persbericht naar buiten dat uw gemeente op 26 november 2009 een voorlopig kerkverband was aangegaan met gemeenten die voorheen tot ons kerkverband behoorden. U begrijpt dat dit persbericht deputaten Binnenlandse Betrekkingen als ook ons enorm verraste en dat ook daarom de behoefte bij ons bestond om hierover met u en uw predikant door te spreken.

Want de gemeenten te Zwijndrecht en Hardenberg zijn ontstaan doordat de betreffende broeders en zusters zich metterdaad en zonder beroep op art. 31 KO buiten het kerkverband van DGK hebben gesteld.

4. De gemeente Zwolle - De Vijverhoeve is toegetreden tot het voorlopig kerkverband.

Intussen is er een nieuwe reden bijgekomen waarom wij geen gesprek met het oog op kerkelijke eenheid met het voorlopig kerkverband zullen aangaan. Deze reden is het toelaten tot het voorlopig kerkverband van de gemeente die zich in de Vijverhoeve laat vergaderen. Dat is een gemeente die schismatiek en zonder de kerkelijke weg te bewandelen zich heeft losgescheurd van DGK. Ook hier is art. 31 KO volledig genegeerd.

Deze toelating tot uw voorlopig kerkverband heeft ons met name geschokt door wat u hierover in uw persbericht van 5 juni 2010 heeft geschreven.

In dit persbericht lezen wij namelijk o.a. deze zin:

“De kerken zien in deze ontvangen eenheid de onverdiende weldaad van de verhoogde Heiland Jezus Christus, die bijeen brengt wat bij elkaar hoort”.

Wij zijn verbijsterd over wat u hier publiek bekend maakt en wat hierin verder mee aangegeven wordt. Want, door te stellen dat de door u ontvangen eenheid met de gemeente die zich laat vergaderen in De Vijverhoeve een onverdiende weldaad van de verhoogde Heiland is, die bijeen brengt wat bij elkaar hoort, beweert u publiek dat de breuk die deze broeders en zusters eerder hebben geslagen met De Gereformeerde Kerk te Zwolle e.o. een naar de Schrift geoorloofde breuk is geweest. Als een scheuring die geboden is door de Koning van de kerk.

In alle ernst vragen wij ons af hoe u dit voor uw verantwoording hebt kunnen nemen zonder dat u ons hierover gesproken hebt.

Is dit niet een publiek onverhoord veroordelen van het kerkverband van DGK, terwijl wij toch van meet af aan u de mogelijkheid hebben geboden om in onderlinge gesprekken elkaar te bevragen?

Maar hoe geheel anders was dat van uw kant. U doet wel alsof u het gesprek wilt met allen die willen staan op de grondslag van Schrift en belijdenis maar wij hebben daar tot op heden weinig tot niets van gemerkt. De oorzaak daarvan zou kunnen zijn dat u vindt dat wij niet staan of willen staan op die grondslag. Maar was het dan niet waarachtiger geweest als u ons dat duidelijk had gemaakt in een gesprek? En daarin ons had aangewezen waar wij tekort doen aan het fundament dat eens gelegd is door apostelen en profeten?

Dit klemmt temeer omdat uw predikant wel publiekelijk heeft gesteld, o.a. in zijn toespraak ‘Om de ware oecumene’, dat er zijns inziens genoeg stof ligt om eerst eens eerlijk(!) na te gaan en te bespreken(!) hoe het toch komt dat er binnen de GKH/DGK zoveel verdeeldheid is.

Blijkbaar is dit "eerlijk nagaan en bespreken", van de door uw predikant gesignaleerde verdeeldheid, beperkt tot het spreken met hen die uit DGK zijn weggegaan.

5. Wens

Het is onze hartelijke overtuiging dat het uitspreken van oecumenisch willen niet op gespannen voet mag staan met het daadwerkelijke handelen, wil ons spreken oprecht en zuiver zijn voor de Here en naar elkaar toe.

Wij betreuren het daarom in hoge mate dat het spreken van uw predikant over oecumenisch willen tot op heden niet gepaard is gegaan met oecumenisch handelen uwerzijds jegens De Gereformeerde Kerken.

Het is onze oprechte wens en bede tot de Here dat Hij wegen opent waardoor allen bijeen vergaderd worden die Hem oprecht willen dienen en volgen.

U groetend in Christus, namens de synode,

A. Admiraal, preses

C. Baan, 2e scriba

XIV Brief van Ichthus-gemeente aan Generale Synode Emmen 2009

Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus)

Aan de Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland (Emmen 2009-2010)
p.a. C. Baan, 2e scriba
Zalkerdijk 47
8042 PP Zwolle

Betreft: uw brief van 21 juni 2010

Kampen, 23 juli 2010

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

Onze raad heeft uw schrijven van 21 juni 2010 besproken dat uw synode in antwoord op onze brief van 24 mei 2010 aan uw Commissie Kerkelijke Eenheid ons deed toekomen.

Wij hebben daarvan met teleurstelling kennis genomen. om meer dan een reden.

Het werkelijke verloop van de contacten

Allereerst noemen wij *uw weergave van het verloop van de contacten*.

U stelt in uw schrijven: "Het bevreemdt ons zeer dat u, zelfs na telefonisch contact en aandring van de kant van deputaten Binnenlandse Betrekkingen, maandenlang niet bent ingegaan op de uitnodigingen van aanvankelijk de deputaten en later de CKE om te komen tot het verlangde gesprek".

Wij hebben met verbazing van deze bewering kennisgenomen.

Hoe is immers de werkelijke gang van zaken geweest?

Allereerst is er op verzoek van uw deputaten Binnenlandse Betrekkingen een gesprek geweest met onze predikant persoonlijk naar aanleiding van zijn referaat in september 2009 "am de ware oecumene". Dit gesprek heeft op 23 november 2009 plaatsgevonden in aanwezigheid van Ds. R. van der Wolf. Daarbij werd het van weerskanten raadzaam geacht dat een eventueel vervolgesprek zou plaatsvinden niet verder in het persoonlijke vlak maar tussen deputaten en de raad van de Gereformeerde Kerk te Kampen (Ichthus).

Persoonlijk is dit later in telefonisch contact bevestigd na overleg met de kerkenraad. De kerkenraad zou afwachten daar deputaten dit eerst aan uw synode moesten voorleggen. Uw deputaten ACOBB hebben dit nog eens schriftelijk bevestigd aan onze predikant d.d. 9 januari 2010. Daarin schreven zij:

"We hopen dat onze kerken ons een nieuw mandaat geven om inhoudelijk met u verder te spreken over de vragen die u ons heeft voorgelegd.

Wel stellen wij ons daarbij voor dat het volgende gesprek niet met u persoonlijk zal zijn, maar met uw kerkenraad of een afvaardiging namens uw kerkenraad. U had dit zelf ook al

aangegeven in het gesprek op 23 november 2009.

In verband hiermee willen we binnenkort een verzoek richten aan uw kerkenraad."

Van deze gang van zaken is de kerkenraad op de hoogte gesteld.

In uw officieel kerkblad De Bazuin van 17 maart 2010 konden we kennis nemen van de bespreking van (o.a.) dit werk van uw deputaten, op de synodezitting van 27 februari 2010.

In dit synodeverslag kwam op ons beschamend over het gesteggel dat er op uw synode was over de wijze van opereren van uw deputaten in hun contactlegging met onze predikant en kerkenraad.

Uiteindelijk heeft uw synode op 19 maart 2010 in dezen een besluit genomen. In een schrijven d.d. 1 april 2010 verzoekt de synode (via haar Commissie Kerkelijke Eenheid) onze raad "om op korte termijn een gesprek met De Gereformeerde Kerken aan te gaan. Het doel van dit gesprek is om te onderzoeken of wij mogen komen tot kerkelijke eenheid".

Hier ligt uiteindelijk het eerste en enige officiële verzoek van uw kant aan onze raad om tot een gesprek te komen. Op dit verzoek moest de kerkenraad wachten, zoals aangegeven was door uw deputaten.

In de loop van de maand april kwam dit verzoek bij onze raad binnen. Onze kerkenraad vergadert normaliter eens per drie weken.

Uw verzoek is door onze kerkenraad behandeld bij de eerstkomende gelegenheid die de kerkenraad daarvoor had. Door overdrukke op onze agenda moest het een enkele kerkenraadsvergadering overstaan. Zo heeft de kerkenraad in mei een besluit hierover genomen en u daarvan op de hoogte gesteld per schrijven van 24 mei 2010.

Broeders, kunt u zich enigszins voorstellen dat wij het gezien deze werkelijke gang van zaken het daarom een suggestieve en in meer dan een opzicht onjuiste weergave achten als u onze raad verwijt dat hij '*maandenlang* niet is ingegaan op uitnodigingen van aanvankelijk de *deputaten* en later de CKE' (schuingedrukt en onderstreept van ons)?

Hier spreken de feiten voor zich.

Onjuiste weergave van het onderhoud

Een tweede voorbeeld van kwalijke suggestieve beeldvorming achten wij uw *weergave van een onderdeel van het onderhoud dat uw deputaten ACOBB met onze predikant* en ds. R. van der Wolf hadden.

Onze predikant zou u bedrogen hebben met betrekking tot de vorming van een kerkverband door onze kerkenraad met andere gemeenten. U doet het voorkomen als zou onze predikant in zijn reactie op vragen van uw deputaten dienaangaande de indruk gewekt hebben dat deze vorming van een kerkverband niet in het verschiet lag. Terwijl u enkele dagen na dit gesprek via een persbericht moest constateren dat de vorming van dit kerkverband drie dagen na het gesprek al was aangegaan.

Broeders, u suggereert hier oneerlijkheid terwijl de feiten anders liggen.

Collega Van der Wolf, die bij dat gesprek aanwezig was, is er mede getuige van dat uw opvatting ten onrechte is. Door de predikanten is in dat onderhoud niet ingegaan op de gestelde vragen met betrekking tot zo'n kerkverband (en de bezwering van uw deputaten daartoe niet over te gaan). Zij achtten het op dat moment en in die discussie niet nodig daar op in te gaan.

Dat is heel wat anders dan uw kwalijke beschuldiging, zelfs in een vette kop in uw brief, van: "Drie dagen vóór de vorming van het voorlopig kerkverband werd deze vorming ontkend".

Verzoek om rechtzetting

Wij verzoeken u dat u de hier boven aangehaalde en weerlegde beweringen, die u ook nog gemeend hebt te moeten publiceren, corrigeert en ook publiek recht zet.

Gesprek op kerkverbandelijk niveau voorgesteld en afgewezen

Toen het verzoek van uw synode tot een gesprek met onze kerkenraad op onze kerkenraad diende, waren de kerkelijke ontwikkelingen intussen voortgegaan. In uw kerkverband evenals in ons kerkverband.

Dat is voor onze kerkenraad de aanleiding geweest om het kerkelijk gesprek dat aanvankelijk op kerkenraadsniveau was gedacht, op te tillen naar kerkverbandelijk niveau, van kerkverband tot kerkverband. Vandaar onze reactie op uw uitnodiging om niet met onze kerkenraad alleen een gesprek te voeren om te onderzoeken of wij mogen komen tot kerkelijke eenheid, maar waar wij deel uitmaken van een inmiddels gegroeid kerkverband, dat dan van kerkverband tot kerkverband te doen.

U gaf aan in een gesprek met onze kerkenraad nader te willen toelichten waarom u toch met

ons alleen een gesprek wilde aangaan.

Inmiddels hebt u die toelichting in uw reactie van 21 juni jl. ons gegeven.

De kerkenraad heeft geen behoefte om nader in te gaan op wat u beweert ten aanzien van onze huidige zustergemeenten te Hardenberg, te Zwijndrecht als ook te Zwolle (Vijverhoeve).

Dat geldt ook wat u met betrekking tot deze gemeenten aan verwijten in onze richting doet, als zouden wij geen hoor en wederhoor hebben toegepast en daarmee de DGK onverhoord veroordeeld hebben.

Broeders, u hebt in uw officieel kerkblad De Bazuin als ook op uw synodes meer dan genoeg hierover gezegd en gepubliceerd om uw uitvoerig verantwoord standpunt in dezen te kennen.

Ook ten aanzien van de gemeente te Zwolle (Vijverhoeve) is de verantwoording van uw kerkenraad daar richting de gemeente bekend.

Wij hoeven toch niet meer te weten dan uw eigen kerkverband aan verantwoording van uw kant heeft ontvangen over de in geding zijnde zaken?!

Wij laten dan ook alles wat u beweert ten aanzien van onze genoemde zustergemeenten volledig voor uw eigen verantwoording en maken ons diepe zorgen over uw volgehouden opstelling in dezen.

Appel

Met verdriet constateren wij dat er een ontzaglijke tegenstelling ligt tussen uw spreken over de 'ware oecumene naar Schrift en confessie' en uw doen in uw kerkelijke praktijk. We zien het helaas splijtend werken naar binnen en naar buiten.

Het is ons gebed dat de Here u de ogen daarvoor mag openen. Tot zegen van de gemeenten die u leidt en vertegenwoordigt. En tot herstel van de eenheid van de verstrooide schapen van onze Opperherder Jezus Christus.

Met broedergroet,
namens de raad voornoemd,
J.A. de Wit
scriba

XV 2^e Brief van Generale Synode Emmen 2009 aan Ichthus-gemeente

Emmen, 16 oktober 2010

Aan de Raad van de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus)
p/a De heer J.A. de Wit, scriba
Rietkamp 5
8266 KE Kampen

Betreft: Reactie op uw brief van 23 juli 2010

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

Naar aanleiding van uw brief d.d. 23 juli 2010 met daarin opgenomen een appèl aan ons omdat er volgens u een ontzaglijke tegenstelling ligt tussen ons spréken over de 'ware oecumene naar Schrift en confessie' en ons doen in de kerkelijke praktijk, hebben wij ons eigen handelen richting u kritisch getoetst.

Dit mede naar aanleiding van wat uw predikant als begeleidend commentaar bij uw brief op uw website heeft geschreven nl.:

“Het is verdrietig dat de DGK-synode zich op deze manier wil sterk maken en haar wijze van kerkelijk handelen wil rechtvaardigen. Daar wordt de ware oecumene o.i. geen dienst mee bewijzen, zoals we in de brief verwoordden.

Ik hoop dat het u allen duidelijk wordt uit onderstaand antwoordschrijven.”

Met uw appèl aan ons en het begeleidend commentaar van uw predikant verwijt u ons immers dat wij wel zeggen dat we de ware oecumene willen zoeken maar dat we in de praktijk daar niet naar handelen. Dat is ernstig en uw verwijt raakt ons diep. Over deze zaken hoort onder ons geen misverstand of onduidelijkheid te zijn. Daarom vindt u onderstaand onze reactie op uw schrijven.

1. Het verloop van de contacten

Het valt ons bij dit onderdeel allereerst op dat u wel citeert uit de brief d.d. 9 januari 2010 van onze deputaten aan uw predikant, maar niet uit de brief met dezelfde datum van onze deputaten aan u als kerkenraad. Dit valt temeer op omdat wij in onze brief d.d. 21 juni 2010 aan u juist nadrukkelijk naar deze brief hadden verwezen en daarvan gesteld hadden dat dit een uitnodigende brief was geweest.

Waarom wij dit een uitnodigende brief noemden zullen wij eerst uitleggen.

In deze brief werd gerefereerd aan het broederlijke gesprek dat er was geweest met uw predikant op 23 november 2009. Dit gesprek vond overigens plaats op initiatief van onze deputaten. We memoreren dit omdat u ons verwijt dat we wel spreken over het zoeken van de ware oecumene maar er niet naar handelen.

In dit gesprek werden door uw predikant enkele vragen aan deputaten gesteld die zij wilden beantwoorden. Omdat hun instructies daarvoor geen ruimte boden gaven zij aan dat zij eerst zouden rapporteren aan de generale synode die op 13 februari 2010 zou vergaderen. De brief van 9 januari 2010 vervolgt dan met:

“We hopen dat onze kerken ons een nieuw mandaat geven om inhoudelijk verder te spreken over de vragen die ons werden gesteld.

Wel stellen wij ons daarbij voor dat het volgende gesprek niet met ds. Hoogendoorn persoonlijk zal zijn, maar met u als kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Kampen of een afvaardiging namens uw kerkenraad. We hebben ds. Hoogendoorn hiervan op de hoogte gesteld. We zouden het zeer op prijs stellen wanneer u er in zou bewilligen om dit vervolg gesprek met ons aan te gaan.”

Dit citaat geeft aan dat deputaten van oordeel waren dat een vervolggesprek niet plaats diende te vinden met uw predikant maar met u als kerkenraad. Uw predikant was overigens deze mening ook toegedaan zoals u terecht in uw brief opmerkt.

Vandaar dat in bovenstaande citaat de slotzin luidt: *“We zouden het zeer op prijs stellen wanneer u er in zou bewilligen om dit vervolg gesprek met ons aan te gaan”*.

Een logische vraag omdat u als kerkenraad zich nog niet had uitgesproken of u zo'n vervolggesprek wel wilde aangaan. Vandaar ook dat aan het eind van de brief deputaten schreven:

“We zien uw antwoord vergezeld van eventueel enkele data met belangstelling tegemoet.”

Onze deputaten hebben u dus de uitnodigende vraag voorgelegd of u *als kerkenraad* zo'n vervolgggesprek zou willen aangaan. En zij vroegen u om antwoord, vergezeld van enkele data. Heel eenvoudig omdat zij op 13 februari 2010 aan de generale synode hoopten te kunnen rapporteren dat die bereidheid om zo'n vervolg gesprek met elkaar te hebben ook bij u *als kerkenraad* aanwezig was. Om, als u ook al data had doorgegeven waarop uwerzijds zo'n vervolg gesprek zou kunnen plaatsvinden, haast te kunnen maken met het vervolgggesprek en zo het zoeken van de ware oecumene.

Onze deputaten gingen er vanuit dat zij voor zo'n vervolgggesprek echt wel het mandaat van ons als synode zouden krijgen. Zij waren dus voortvarend bezig om spijkers met koppen te slaan en hadden de stellige verwachting dat deze voortvarendheid door u gedeeld zou worden.

Toen wij onze brief van 21 juni 2010 aan u schreven was de situatie volgens ons als volgt:

1. Onze deputaten vroegen u in hun brief om uw bewilliging voor een vervolgggesprek;
2. Onze deputaten schreven dat zij uw antwoord met belangstelling tegemoet zien;
3. Eén van hen heeft begin februari 2010 uw scriba telefonisch benaderd met de vraag of de brief al door u was behandeld.

Op 21 juni was bij ons geen enkele reactie bekend op onze brief van 9 januari 2010.

Op 11 september bespraken wij uw brief van 23 juli. We verwonderden ons erover dat daarin geen verwijzing was naar onze brief van 9 januari 2010. Dat was voor ons de aanleiding voor het besluit om aan u te vragen of u onze brief van 9 januari 2010 wel ontvangen had. Deze vraag stelden we u per e-mail op 13 september. U gaf ons per e-mail op 28 september antwoord.

Daarin deelde u ons onder meer mee dat *“In diezelfde tijd heeft ds. Hoogendoorn telefonisch contact gehad met de deputaten, waarin hij heeft aangegeven dat de kerkenraad het goed vond dat zij het aan de synode zouden voorleggen en dat de kerkenraad de synodebeslissingen zou afwachten.”*

We reconstrueren nu het verloop van onze contacten als volgt:

- Op 23 november 2009 vindt er een gesprek plaats tussen onze deputaten en uw predikant. Tijdens dit gesprek zegt uw predikant, en onze deputaten zijn het daarmee eens, dat een vervolgggesprek dient plaats te vinden met u als kerkenraad.
- Op 27 november 2009 wordt publiek gemaakt dat er op 26 november 2009 een voorlopig kerkverband is gevormd door uw gemeente, de gemeente te Zwijndrecht en de zgn. Matrixgemeente.
- Op 9 januari 2010 versturen onze deputaten aan u een brief waarin zij refereren aan het gesprek met uw predikant en vragen zij of u erin kunt bewilligen dat een vervolgggesprek niet met de predikant alleen zal plaatsvinden maar met u als kerkenraad. Voorzover onze huidige deputaten bekend, hebben zij daarop geen antwoord ontvangen.
- Voortbouwend op o.a. wat uw predikant zei tijdens het gesprek op 23 november 2009, dat een vervolg gesprek dient plaats te vinden met u als kerkenraad, nodigt de generale synode u per brief d.d. 1 april 2010 uit voor een gesprek.
- Per brief d.d. 24 mei 2010 geeft u als antwoord dat een gesprek met u als lokale kerk niet mogelijk is omdat u inmiddels deel uitmaakt van een kerkverband.
- Per brief van 21 juni 2010 antwoorden wij op uw brief van 24 mei. In deze brief gaven wij u aan dat een gesprek over kerkelijke eenheid met het voorlopig kerkverband voor ons niet mogelijk is. De reden daarvoor is dat het voorlopig kerkverband mede gevormd wordt door gemeenten die zich van De Gereformeerde Kerken hebben losgemaakt.

- Per brief van 23 juli 2010 geeft u een andere weergave van het verloop van de contacten, vraagt u om rechtzetting en constateert u dat er een ontzaglijke tegenstelling is tussen ons spreken en doen omtrent de ‘ware oecumene naar Schrift en confessie’.
- Per e-mail van 13 september vragen wij u of u onze brief van 9 januari 2010 wel ontvangen heeft.
- Per e-mail van 28 september geeft u een bevestigend antwoord met daarbij de vermelding van een telefoongesprek van uw predikant dat ons tot dusver onbekend was.

In verband met het door u gestelde hebben wij vier van de vijf deputaten nader bevroegd hierover. Tengevolge van de kerkelijke ontwikkelingen konden wij de toenmalige vijfde deputaat niet bevragen omdat deze inmiddels geen deel meer uitmaakte van ons kerkverband. Deze vier deputaten die bij dit onderhoud aanwezig zijn geweest zijn van oordeel dat uw predikant heeft aangegeven dat de vorming van een voorlopig kerkverband niet in het verschiet lag. Ons inziens is daarmee in lijn ook het advies dat uw predikant gaf om een vervolgggesprek niet met hem aan te gaan maar met u *als kerkenraad*.

Eveneens verklaarden deze vier deputaten dat zij geen telefonisch contact met uw predikant hebben gehad waarin hij meegedeeld zou hebben dat u een beslissing van de synode zou afwachten.

We betreuren het dat we achteraf moeten vaststellen dat er twee elkaar tegensprekende verklaringen zijn omtrent het telefoongesprek dat uw predikant met één onzer deputaten gevoerd zou hebben. Wij willen uitgaan van de goede trouw van alle betrokkenen en verklaren dat we de waarheid niet kunnen achterhalen. We leggen deze tegengestelde verklaringen neer voor het aangezicht van Here, en spreken daarbij de hoop uit dat dit misverstaan geen nadelige gevolgen zal hebben voor onze contacten.

Wat betreft uw verwijt dat er een ontzaglijke tegenstelling is in ons spreken over de ware oecumene en ons doen, komen we tot de vaststelling dat dit met betrekking tot ons zoeken van u niet juist is en geen recht doet aan onze intenties. We hoeven hiervoor alleen maar te verwijzen naar het initiatief dat onze deputaten hebben getoond door het gesprek met uw predikant aan te gaan; dat zij u als kerkenraad een uitnodigende brief hebben gestuurd en dat de generale synode u heeft uitgenodigd voor een gesprek.

2. De weergave van het onderhoud

Volgens uw brief wordt uw predikant door ons beschuldigd van oneerlijkheid terwijl daar geen sprake van is. Collega Van der Wolf zou dat kunnen bevestigen.

Zoals u dat hebt begrepen is door de predikanten tijdens het onderhoud op 23 november 2009 nl. niet ingegaan op de gestelde vragen van deputaten met betrekking tot de vorming van een voorlopig kerkverband.

We zijn blij dat u aangeeft dat er wat dat betreft concrete vragen gesteld zijn. Deze vragen werden namelijk gesteld omdat onze deputaten diverse signalen bereikten dat er een voorlopig kerkverband gevormd zou worden waarvan u deel zou gaan uitmaken. En het antwoord daarop was voor hen belangrijk in verband met de vraag hoe nu verder te handelen.

In uw brief geeft u aan dat de beide predikanten op die vragen niet zijn ingegaan.

Allereerst moeten wij hierover opmerken dat een dergelijke wijze van omgaan met elkaar ons bevreemdt. Aannemende dat u echt zoekende bent naar de ware oecumene kunnen we niet begrijpen dat u een terughoudende houding aanneemt over zo'n belangrijk onderwerp. Temeer daar onze deputaten u, zoals u dat noemt, bezworen hebben daartoe niet over te gaan.

Hierbij nog de volgende opmerking: Als de vorming van het voorlopig kerkverband wel aanstaande was maar uw predikant het op dat moment in de discussie niet nodig vond om daarop in te gaan, hoe kon hij dan wel adviseren om samen met zijn kerkenraad een vervolgesprek aan te gaan? Daardoor zijn de deputaten toch op een verkeerd been gezet? Want uw predikant wist toen toch al dat zo'n vervolgesprek niet zou kunnen plaatsvinden omdat Kampen Ichthus binnen een paar dagen deel zou gaan uitmaken van een voorlopig kerkverband?

In uw brief d.d. 24 mei 2010 schrijft u aan ons: “**Het lijkt ons dan ook vanzelf spreken dat dit gesprek niet met een lokale kerk gevoerd wordt, één gemeente uit een breder kerkverband, maar met het verband zelf waarvan wij als kerk te Kampen deel uitmaken.**”

Wij hebben in bovenstaande zin enkele woorden vetgedrukt om aan te geven dat wat voor u zo vanzelf spreekt voor uw predikant blijkbaar op 23 november 2009 nog niet vanzelf sprak. En dat vanzelfsprekende feit vond u blijkbaar ook niet de moeite waard om aan onze deputaten als reactie op hun brief d.d. 9 januari 2010 mee te delen.

In het licht van bovenstaande zien wij vooralsnog geen reden om de uitspraken van onze deputaten met betrekking tot het spreken van uw predikant inzake de vorming van een voorlopig kerkverband in twijfel te trekken.

3. Verzoek om rechtzetting

U zult dan ook begrijpen dat we op dit moment niet de noodzaak zien om het door ons gepubliceerde recht te zetten. U gaat er blijkbaar van uit dat u wat wij geschreven hebben, hebt weerlegd; maar daarin kunnen we u niet volgen, mede met het oog op het feit dat de gevoerde telefoongesprekken niet schriftelijk zijn vastgelegd. Uw schrijven roept bij ons nog de behoefte op om het volgende op te merken:

- Bij het weergeven van het werkelijk verloop van de contacten noemt u niet de brief van onze deputaten aan u als kerkenraad met het verzoek om een antwoord.
- U schrijft ons *als kerkenraad* dat de **feiten** met betrekking tot de weergave van het onderhoud met de predikanten Hoogendoorn en Van der Wolf anders liggen en dat wij een kwalijke beschuldiging hebben gedaan. Maar u bent zelf niet bij dat onderhoud aanwezig geweest. Dan is het toch een te stellige bewering wanneer u *als kerkenraad* schrijft dat de **feiten** anders liggen? In de huidige situatie staat nu immers het woord van de beide predikanten tegenover het woord van onze deputaten. We menen dat hier toch op een andere, voorzichtiger manier over gesproken zou moeten worden.

4. Gesprek op kerkverbandelijk niveau voorgesteld en afgewezen

Wat betreft het door u gestelde in het eerste gedeelte van dit punt, kunnen we verwijzen naar wat wij hierover eerder in deze brief al hebben opgemerkt. Toen de brief d.d. 9 januari 2010 van onze deputaten u bereikte was u nl. al een kerkverband aangegaan. We stellen vast dat u onze deputaten toen niet onder de aandacht hebt gebracht dat een gesprek met u als lokale kerk nu niet meer mogelijk was. Zoals uiteengezet waren wij niet op de hoogte van uw afwachtende houding en daarom namen wij het initiatief om u met onze brief van 1 april uit te nodigen voor een gesprek.

Omdat u ons schreef dat u niet met ons in gesprek wilde gaan was het daardoor voor ons niet meer mogelijk om mondeling nadere uitleg te geven. Daarom besloten wij om deze nadere uitleg per brief te geven. Om duidelijkheid te scheppen naar onze eigen gemeenteleden,

waarom wij niet met het voorlopig kerkverband in gesprek konden gaan, hebben wij de briefwisseling met u gepubliceerd. Zodat het voor iedereen duidelijk is hoe een en ander in elkaar steekt.

Vervolgens merkt u op dat met betrekking tot uw huidige zustergemeenten u voldoende hebt aan wat in DE BAZUIN en op generale synodes is gezegd en gepubliceerd. Ook deelt u mee dat u bekend is de verantwoording van de kerkenraad van Zwolle naar zijn eigen gemeente inzake de scheurmaking van hen die zich nu laten vergaderen in De Vijverhoeve. Meer hoeft u niet te weten, schrijft u.

Wij wezen er in onze brief op dat uw predikant in zijn toespraak 'om de ware oecumene' juist gesteld had: "*dat er zijns inziens genoeg stof ligt om eerst eens eerlijk na te gaan en te bespreken hoe het toch komt dat er binnen de GKH/DGK zoveel verdeeldheid is.*"

Uw predikant stelt daarin dat hij eerst eens eerlijk wil bespreken de door hem gesignaleerde verdeeldheid. We gaan ervan uit dat hij daarin serieus genomen wil worden, daarom mogen wij toch de verwachting hebben dat hij daarover het gesprek met ons wil voeren alvorens zich te verbinden met hen die van ons zijn uitgegaan? Het kan toch niet zo zijn dat eerlijk nagaan en **bespreken** van de door hem geconstateerde verdeeldheid zich kan beperken tot het lezen van DE BAZUIN en de Acta's van de generale synoden? Hoor en wederhoor toepassen behoort ons inziens meer in te houden.

5. Samenvatting van de huidige situatie

Uw brief schetst voor ons een beeld van een situatie waarin u *als kerkenraad* zonder gesprek met ons de, ons diep treffende, verdeeldheid en scheuringen binnen ons kerkverband oordeelt. We moeten vaststellen dat zij die met negeren van de kerkelijke weg hun eigen gang gaan door u welkom worden geheten. En op uw goedkeuring kunnen rekenen ambtsdragers (van De Vijverhoeve), die openlijk hun woord breken, die aanzetten tot scheuring en die daadwerkelijk de gemeente scheuren, nog voordat de kerkenraad van de naburige gemeente zijn oordeel kon uitspreken over de opgelegde voorlopige schorsing.

Wij kunnen het helaas niet anders zien.

6. Appèl

In dit onderdeel velt u publiek een onterecht oordeel over ons handelen. U constateert namelijk met verdriet dat er tussen ons spréken over 'de ware oecumene naar Schrift en confessie' en ons dóen in onze kerkelijke praktijk een ontzaglijke tegenstelling ligt. En u ziet dat splijtend werken naar binnen en naar buiten.

Broeders, uw onterechte oordeel doet òns verdriet.

Zowel u als wij begeren de eenheid van al Gods kinderen, van allen die in woorden en daden staan op Schrift en belijdenis. Daarin willen we elkaar toch serieus nemen? We spreken onze intenties toch altijd uit ten overstaan van onze Here? Dan is ons ja ja en ons nee nee. Dan willen we eerlijk en oprecht die eenheid nastreven. In dat verband ervaren we uw onterechte oordeel als een nieuwe moeite. Omdat u ons hierdoor geen recht doet.

Wanneer er sprake is van onduidelijkheden, misverstanden of zelfs onenigheid over gesproken woorden en over de gang van zaken, dan moeten we daar met elkaar voor het aangezicht van de Here uit zien te komen. Ons menselijk falen, en daarbij willen we nadrukkelijk stellen dat ook op ons eigen handelen aanmerkingen te maken zijn, mag toch de bijbelse roeping om met elkaar te spreken over eenheid niet in de weg staan?

Wij vragen u dan ook met de meeste ernst om uw oordeel te herzien, dit ook publiek te maken en met ons over deze zaken toch in gesprek te gaan, los van uw verwijzing naar het voorlopig kerkverband.

Voor nader overleg kunt u contact opnemen met onze deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen; u kunt dan benaderen broeder G.H. Plaggenmars, Hesselinkkamp 11, 7692 AS Mariënberg, dit omdat de Generale Synode op 16 oktober 2010 wordt gesloten.

Tenslotte delen we u nog mee dat wij de inhoud van uw brief aan ons en deze antwoordbrief, mogelijk in bewerkte vorm, zullen aanbieden ter publicatie in DE BAZUIN. Er is al veel openbaar gemaakt en we vinden het daarom belangrijk dat ook onze kijk op de gebeurtenissen publiek beschikbaar wordt.

U sterkte wensend bij uw beraad,

Met broedergroet,

Namens de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken
A. Admiraal, preses C. Baan, 2° scriba

Emmen, 23 juni 2010

XVI Brief Aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te Zwijndrecht e.o.

Aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te Zwijndrecht e.o.
p/a Hermann Hesse-erf 143
3315 BL Dordrecht

Onderwerp: Antwoord op uw brief van 7 mei 2010

Geachte kerkenraad,

Uw brief van 7 mei 2010, als antwoord op onze brief van 9 april 2010 hebben wij ontvangen en besproken tijdens onze zitting van 12 juni jl.

Met teleurstelling en verdriet hebben we moeten vaststellen dat u niet in gaat op ons appèl in onze brief van 9 april om de door u verworpen classisbesluiten middels de oproep van de Generale Synode van Zwolle 2007 te aanvaarden.

Door uw houding in deze zijn wij dan ook helaas tot de conclusie gekomen dat we niet op hetzelfde fundament staan.

Dat houdt in dat wij van oordeel zijn dat een verdere oefening van contact op dit moment niet zinvol is.

Alleen het gebed blijft ons nog over dat God de HERE al zijn kinderen bijeen brengt.

U groetend in Christus, namens de synode,

A. Admiraal, preses

C. Baan, 2e scriba

XVII Brief aan Generale Synode van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt.

Emmen, 21 mei 2010

Aan de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt
Postbus 770
3900 AL Amersfoort

Onderwerp: **Een oproep en een wens**

Geachte broeders,

1. Inleiding: Verlangen naar eenheid in het ware geloof

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Emmen heeft in haar zitting van 8 mei 2010 uw brief van 14 oktober 2008 besproken.

We zijn verheugd te lezen dat uw liefde naar ons blijft uitgaan. Als reden daarvoor noemt u onder andere dat, ondanks de kerkscheidende factoren, de christelijke roeping blijft bestaan om te zoeken naar herstel van de breuk en eenheid op grond van Gods Woord en de gereformeerde belijdenis. In uw gebed tot onze God en Vader heeft u gebeden om heelheid en verzoening en gesprek. In vertrouwen op God, de kenner en bewerker van onze harten. Dat zijn mooie woorden, waarin wij uw hartslag willen horen.

Wij geven daar graag antwoord op. Ons hart gaat ook naar u uit. En naar onze vele familieleden, vrienden en bekenden met wie wij door de scheiding de ware geestelijke band missen. Nu al zoveel jaren.

In uw brief viel ons op dat u niet reageert op de inhoud van de oproep die wij tot u deden in ons antwoordschrijven van 15 april 2006. Die inhoud was welgemeend, zij kwam voort uit onze bezorgdheid voor u. Bezorgdheid dat u zich als kerken al verder begeeft van het enige fundament waar de ware eenheid op gegrond moet zijn: Gods Woord en haar gezag.

We hebben in uw brief gelezen dat u zich beroepen heeft op Gods grootheid en dat u gebeden heeft om gesprek. Maar de vraag is dan: waarover, want u noemt geen enkel onderwerp.

Met deze brief reiken wij u graag de helpende hand. Vanwege onze liefde voor u en onze beweging met u, vragen wij met deze brief uw aandacht voor het volgende:

1. Inleiding: Verlangen naar eenheid in het ware geloof.
2. Schriftekritiek neemt het fundament onder de kerk weg.
3. De Nieuwe Bijbel Vertaling leidt op een dwaalweg.
4. Het vierde gebod van onze God: Gedenk de sabbatdag dat gij die heiligt.
5. Het zevende gebod van onze God: Gij zult niet echtbreken.
6. Het avondmaal is voor leden van de kerk.
7. Kerkelijke eenheid ten koste van Gods Woord is verkeerd.
8. Oproep: Keer terug tot trouw aan de Almachtige.
9. Wens: Samen in eenheid van het ware geloof onze God en Vader dienen.

2. Schriftkritiek neemt het fundament onder de kerk weg

2.1. Schriftkritiek is eigenwillige uitleg van Gods Woord

Als eerste willen wij het centrale thema van onze brief noemen. En dat is de Schriftkritiek die u toelaat in uw kerken. Dat houdt in dat u openlijk toelaat dat er uitleg van het Woord van God wordt gegeven die afwijkt van wat de bijbel zelf zegt. Daardoor doet u tekort aan de betrouwbaarheid van Gods Woord. Dat doet ons verdriet.

Onder de besluiten van de GS te Zuidhorn, die door ons, in onze vrijmaking in 2003, moesten worden afgewezen als onschriftuurlijk, ligt de omarming van een nieuwe hermeneutiek (uitlegkunde). Daardoor worden veel bijbelgedeelten niet meer aanvaard zoals Gods Woord ze ons geeft in alle helderheid en klaarblijkelijkheid. In uw kerken wordt geaccepteerd dat geleerd wordt dat bijbelteksten qua vorm en inhoud beïnvloed zijn door de toenmalige wereld. Het zijn dan teksten die in onze tijd opnieuw moeten worden geïnterpreteerd door en voor de gemeente van Christus, omdat er vanuit gegaan wordt dat Bijbelgedeelten vandaag niet zonder meer die gelding hebben, zoals ze in de Schrift staan opgetekend.

We denken daarbij, bijvoorbeeld, aan historische gedeelten uit Genesis (1-11), Jona, Jozua, en aan de besluiten over de nieuwtestamentische sabbat als een mogelijk menselijke instelling en aan de nieuwe opvattingen over huwelijk en echtscheiding. Dit zijn opvattingen die er toe geleid hebben dat Gods Woord geen geboden meer bevatten maar aanwijzingen en richtlijnen zijn die steeds weer door de gemeente moeten worden toegepast op de eigen situatie in de eigen tijd.

2.2. Zes voorbeelden van Schriftkritiek die u toelaat

De afgelopen jaren is deze ontrouw door onze kerken al vaak gesignaleerd in diverse publicaties. We komen afwijkende uitleg van de bijbel tegen in uw synodebesluiten en in publicaties in uw kerken. Enkele opvallende voorbeelden willen we hier noemen waarin de feitelijke en historische betrouwbaarheid van de Schrift wordt aangevochten:

1. Het goedkeuren en aanbevelen door uw synoden van de Emmaüs-cursus (GS Zuidhorn, art.109 besluit 2i, GS Amersfoort 2005, art. 114, besluit 5). Deze bewerkte interkerkelijke evangelisatiecursus bevat uiterst Schriftkritische passages m.b.t. Genesis 1-11, hoofdstukken die aangeduid worden als "oergeschiedenis".

Dat de benadering van de Emmaüscursus voortkomt uit de 'hoofdstroom van de historisch-kritische visie' wordt nadrukkelijk onderkend door de bewerkers, zo is in de cursus zelf te lezen. U heeft als kerken - tegen uw belijden in (art. 7, art. 29 NGB) - het gebruik van deze cursus niet afgewezen, maar juist bevorderd als opvolger van de alpha-cursus omdat zij volgens u is een *"verantwoorde en bruikbare cursus om in een gereformeerde setting en op een gereformeerde wijze kennis te laten maken met het Woord van God en de gemeente van Jezus Christus."*

2. Het miskennen van de historiciteit van Gods Woord over de dagen in Genesis 1, (Ds. J.J.T. Doedens in Woord op schrift, 2002).

3. Het geven van ruimte om veel Bijbelse verhalen niet historisch te zien, maar als metafoor (beeldspraak), (Prof. dr. A.L.Th. de Bruijne in Woord op schrift, 2002 en in Omhoog kijken in platland, 2007).

4. Het legitiem vinden om te spreken van een oerknal en een evolutionistische ontwikkeling van het heelal en de aarde en eveneens het loslaten van de letterlijkheid van de dagen in Genesis (Prof. dr. J. Douma in Genesis, 2004).

5. Het zich in zeer Schriftkritische zin uitspreken over de uittocht uit Egypte en het ontstaan van het volk Israël en het afwijzen van de historiciteit van Genesis 1-3 (Dr. S. Paas, in zijn proefschrift, 1998, en in het Tijdschrift Wapenveld, 2001; hij werd daarna benoemd tot docent aan uw predikantenopleiding in Kampen).

6. Het strijden van de HERE voor zijn volk door zon en maan te laten stil staan, zoals beschreven in Jozua 10:12, afdoen als een oosterse verteltraditie (Dr. K. van Bekkum in zijn proefschrift, maart 2010).

2.3. Het fundament wordt in toenemende mate ondergraven

Het verdrietige en uiterst schadelijke is dat de Schriftkritiek in uw kerken volop ruimte krijgt en door de kerkelijke vergaderingen niet wordt bestreden. De weinige trouwe broeders die nog opkomen voor het gezag van Gods Woord krijgen geen gehoor en worden telkens afgewezen in hun bezwaren (zie bijv. GS Zwolle-Zuid, art. 104, 105).

Zo neemt u feitelijk afstand van de op Gods eigen Woord gegronde artikelen 2-5, en 7 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis en ondergraaft u steeds meer het fundament van de kerk (art. 29 NGB).

We hebben de overtuiging dat de onderwerpen die we in het vervolg van deze brief aan u voorleggen samenhangen met Schriftkritiek en loslating van het gezag van Gods Woord.

3. De Nieuwe Bijbel Vertaling leidt op een dwaalweg

3.1. Wij hebben zorgen over u

Nu alweer vijf jaar geleden nam u het besluit om in de kerken het gebruik van de Nieuwe Bijbel Vertaling (NBV) hartelijk aan te bevelen. Uw Generale Synode zei toen dankbaar te zijn voor het geschenk van de NBV omdat volgens u de NBV de heilige Schriften zorgvuldig en in betrouwbaar hedendaags Nederlands weergeeft.

En twee jaar geleden sprak opnieuw uw Generale Synode het vertrouwen uit in de NBV en verklaarde daarbij dat u geen argumenten kreeg waardoor aan de betrouwbaarheid van de NBV moet worden getwijfeld.

Deze uitspraken verontrusten ons in grote mate. Ze doen ons verdriet.

Want wij hebben vastgesteld dat de NBV een vertaling is die de boodschap van de redding van zonden verkondigt die mede door zelfwerkzaamheid van de mens wordt bewerkstelligd.

De NBV is een vertaling die onrecht doet aan Jezus Christus, want Hij alleen is het die zijn volk redt van hun zonden.

We willen dat graag aan u duidelijk maken door een korte bespreking van de NBV te geven, bestaande uit een aanduiding van de inleidingen op de bijbelboeken, drie voorbeelden van onjuist vertaalde teksten en een conclusie met een opwekking.

3.2. De inleidingen op de bijbelboeken worden beheerst door Schriftkritiek

De NBV geeft voorafgaand aan elk bijbelboek een korte inleiding. Daarin wordt kort iets gezegd over de inhoud en het ontstaan van het bijbelboek.

Met deze inleidingen kunnen we verschillende kanten uit, maar vaak overheerst een Schriftkritische benadering van het bijbelboek.

Dat willen we aantonen aan de hand van twee voorbeelden.

3.2.1. God openbaart dat alle mensen van Adam afstammen In de inleiding op het boek Genesis lezen we op pagina 4 het volgende: "Door middel van een aantal geslachtsregisters in Genesis 4,5,10 en 11 wordt de visie tot uitdrukking gebracht dat alle mensen Adam als gemeenschappelijke stamvader hebben."

Hier zet de NBV de lezer op het verkeerde been. Want de HERE geeft ons geslachtsregisters in de bijbel, en deze registers wijzen Adam als de eerste mens aan en de stamvader van alle mensen die daarna kwamen. Dat is werkelijkheid, dit onderwijs van de HERE mogen we niet afdoen als een visie.

Want de bijbel is het woord van God, de HERE. Hij vertelt ons alles wat nodig is te weten voor onze zaligheid. Daarin is Hij volmaakt en vergist Hij Zich niet. Daarom zegt Hij elders bij monde van de apostel Petrus dat geen profetie der Schrift een eigenmachtige uitlegging toelaat (2 Petr. 1:20).

3.2.2. Paulus schreef zelf de brieven aan Timotheüs

In de inleiding op het bijbelboek 1 Timotheüs lezen we: "Volgens sommigen zijn de brieven door Paulus zelf geschreven aan het einde van zijn leven. Anderen menen op grond van de stijl en de inhoud dat de brieven niet van Paulus' hand zijn, maar dat ze pas aan het einde van de eerste of het begin van de tweede eeuw zijn geschreven door een auteur die ons verder onbekend is gebleven en met de naam Paulus zijn brieven gezag wilde verlenen."

De inhoud van dit citaat uit de NBV is gewoon in tegenspraak met het onderwijs van de Heilige Schrift zelf.

Want in 1 Timotheüs 1:1 en 2 lezen we dat de apostel Paulus de brief schrijft aan Timotheüs. Dan staat het voor ons onomstotelijk vast dat Paulus de schrijver is.

Dat wordt bevestigd door het woord in 2 Petrus 1: 21 waar de Here ons meedeelt dat profetie nooit is voortgekomen uit de wil van een mens, maar dat, door de Heilige Geest gedreven, mensen van Godswege gesproken hebben.

3.3. De NBV doet afbreuk aan de verlossing door Christus alleen

In dit gedeelte van de brief willen we door middel van drie voorbeelden aangeven dat de NBV een vertaling is die afdoet aan het feit dat we uitsluitend en alleen door Jezus Christus verlossing van onze zonden kunnen krijgen.

3.3.1. Genesis 3:15

Vertaling NBG-1951 : En Ik zal vijandschap zetten tussen u en de vrouw, en tussen uw zaad en haar zaad; dit zal u de kop vermorzelen en gij zult het de hiel vermorzelen.

Vertaling NBV : Vijandschap sticht Ik tussen jou en de vrouw, tussen jouw nageslacht en het hare, zij verbrijzelen je kop, jij bijt hen in de hiel.

Beoordeling:

a. Met het woord 'dit' (NBG-1951) wordt bedoeld de Here Christus, de eniggeboren Zoon van God, geboren uit een maagd. Hij zal de duivel verpletterend verslaan (Col. 2:15).

Met het woord 'zij' (NBV) is bedoeld het nageslacht van de vrouw; vanwege de meervoudsvorm van het werkwoord 'verbrijzelen' zijn dat hier de gelovigen.

b. In de hiel bijten is niet levensbedreigend. De hiel vermorzelen is wel levensbedreigend; deze uitdrukking betekent dat de duivel Christus zwaar zal vervolgen, en dat Christus door de dood heen zal overwinnen.

c. Deze tekst is een Christus-profetie, die aangeeft dat de overwinning op de zonde alleen door Christus tot stand komt, en dat blijkt hier niet uit de NBV.

3.3.2. Lucas 1:27B

Vertaling NBG-1951 : De naam der maagd was Maria.

Vertaling NBV : Het meisje heette Maria.

Beoordeling:

a. Het wonder van de maagdelijke geboorte is hier weg in de NBV.

b. En daardoor is dan het nieuwe begin dat God Zelf begon ook weg.

c. De verlossing van onze zonden is alleen het werk van de Here God, door zijn Zoon: Jezus, is de Christus.

3.3.3. Efeze 2:8A

Vertaling NBG-1951 : Want door genade zijt gij behouden, door het geloof,

Vertaling NBV : Door zijn genade bent u nu immers gered, dankzij uw geloof.

Beoordeling:

a. De rechtvaardiging van Christus ontvangen wij dóór het geloof.

b. 'door' heeft hier de betekenis van 'door middel van' (geeft de weg aan), wat heel anders is dan 'dankzij' dat de betekenis heeft van 'het geven van een positieve bijdrage'.

c. De NBV stelt dat mijn redding te danken is aan mijn geloof. Dat is niet waar, want mijn redding is alleen te danken aan Jezus Christus, aan Hem kan ik alleen toebehoren dóór het geloof.

3.4. Conclusie met een opwekking tot terugkeer naar een betrouwbare vertaling

Door Gods Woord menselijk voor te stellen loopt het evangelie van de vrije genade grote kans te verdwijnen, en daardoor het ware geloof (HC 7, V&A 21).

De NBV is te kenmerken als een vrijzinnige, onbetrouwbare vertaling die de remonstrantse dwaling weer binnenhaalt. De dwaling van de remonstranten is dat de zaligheid van de gelovige mede afhankelijk is van de eigen zelfwerkzaamheid van de mens. Deze dwaling is op Schriftuurlijke gronden door de Synode van Dordrecht in 1618/1619 verworpen. Daar hebben we ons prachtige belijdenisgeschrift van de Dordtse Leerregels aan te danken. Een geschrift waarvan u zegt dat u er op aanspreekbaar bent.

Wij belijden: de gelovige verkrijgt de zaligheid alleen door Jezus Christus door het geloof, hetwelk een gave van God is (Ef. 2:8b)

U presenteert de NBV als een betrouwbare bijbel. Wij kunnen op nog veel meer dan bovengenoemde gronden, niet anders dan dat afkeuren.

Als eerste noemen we dat de NBV een verkondiger is van het evangelie van de zelfwerkzaamheid van de mens bij zijn verlossing.

Als tweede komt daar bij dat de NBV te koop is in twee uitvoeringen: met en zonder apocriefe (ook wel genoemd: deuterocanonieke) boeken. Ook zijn er uitgaven waarin niet gerept wordt over het bestaan van apocriefe boeken. In de openbare bibliotheek en de boekhandel staan (mei 2010) twee oranjekleurige uitvoeringen naast elkaar, nauwelijks van elkaar te onderscheiden. De ene zonder, de ander met apocriefe boeken. In de ene uitgave wordt het Nieuwe Testament in de inleiding op de bijbel het tweede gedeelte van de bijbel genoemd. In de andere uitgave, met de apocriefe boeken, worden in de inleiding de apocriefe boeken het tweede gedeelte van de bijbel genoemd en de boeken van het Nieuwe Testament het derde gedeelte. In deze inleiding wordt weliswaar vermeld dat in de vroege kerk de term apocrief gebruikt werd voor boeken die niet gezaghebbend werden geacht, maar tevens wordt de uitspraak gehandhaafd dat deze boeken behoren tot de bijbel.

Deze manier van uitgeven houdt in dat elke koper, door de keuze van de uitvoering die hij koopt, zelf uitmaakt wat wel of niet het Woord van God is. Dat is verkeerd. Want alleen de Here Zelf geeft aan wat zijn Woord is. Een zondig mens kan dat niet uit zichzelf.

Als derde zien we dat bij elk bijbelboek een inleiding is opgenomen die in strijd is met de Bijbel en dus de waarheid geweld aan doet.

Door de NBV te presenteren als een betrouwbare Bijbel verleent u aan alle dwalingen in deze vertaling goddelijk gezag. En door het gebruik van de NBV stelt u de leden van uw kerkverband bloot aan de kans op grote schade aan hun geloof. De mogelijkheid dat dit zelfs tot verlies van het geloof kan leiden is helaas een werkelijkheid.

Wij hopen dat u terugkeert tot het onverkort vasthouden van al datgene dat de Here U gegeven heeft: Zijn heerlijk Woord, opdat niemand uw kroon neme, Openbaring 3:11.

Het eeuwige leven van u en de aan uw zorgen toevertrouwde schapen is in geding.

4. Het vierde gebod van onze God: Gedenk de sabbatdag dat gij die heiligt

4.1. God heeft ons het gebod gegeven dat de zondag een rustdag is.

In uw kerken mag verkondigd worden dat de zondag als rustdag niet gegrond is op een goddelijk gebod.

Deze uitspraak van uw synode is tegen de Schrift en daarmee verwerpelijk. Helaas handhaven uw synoden tot op heden deze uitspraak.

En toch is het echt verkeerd dat u deze leer toelaat. Want het woord sabbat duidt een rustdag aan. Deze is door God Zelf bij Zijn schepping ingesteld (Gen. 2:2,3; Ex. 20:8-11).

Na de zondeval blijft deze rustdag van kracht (Exodus 16:23-30).

In het Nieuwe Testament wordt de sabbat van de zaterdag verschoven naar de zondag. Want de Here Jezus is opgestaan op de eerste dag van de week (Joh. 20:19, Hand. 2:1, Hand. 20:7, 1 Cor. 6:2, Openb. 1:10). De rustdag op zichzelf blijft onveranderd, het is een scheppingsgave tot eer van God vanwege Zijn grote daden.

Dat staat er niet letterlijk zo. Dat komt omdat dit gebod zó vanzelfsprekend is, dat ervan wordt uitgegaan dat iedereen zich daaraan houdt; dan behoeft het ook niet uitdrukkelijk te worden opgeschreven.

Er zal niet één tittel of jota van de wet vergaan voordat alles zal zijn geschied (Matth. 5:18).

Dat is door de kerk in het verleden samengevat en verdedigd in haar belijdenis en besluiten van vele synoden.

De Generale Synode van Dordrecht 1618-1619, die zo duidelijk de grondslag voor de kerken vaststelde, gaf een aantal regels met betrekking tot de onderhouding van de sabbat, waaruit we de volgende conclusies kunnen trekken:

- . één dag in de week is aan de godsdienst gewijd;
- . de rustdag is de zondag;

. op zondag moet men rusten van het dagelijks werk en de ontspanning die niet past bij de dienst aan God.

De laatste conclusie houdt in dat alleen het werk van barmhartigheid en noodzakelijkheid is toegestaan (Matth. 12:9-14, Luc. 14:1-6).

4.2. Ontkrachting van Gods geboden maakt de prediking krachteloos

Door uw synoden wordt het houden van de zondag als rustdag op grond van het vierde gebod dat God ons gaf gelijkgesteld aan een mening van een mens. Daardoor is het mogelijk dat een predikant een menselijke mening vanaf de kansel gaat verkondigen. Uw synode sprak ook uit dat een mening in de kerk niet bindend mag worden opgelegd (GS Zuidhorn, act art. 52, besluit 3). Daardoor kan de leer van de zondagsrust in uw kerken niet meer met goddelijk gezag verkondigd worden.

En dat heeft grote gevolgen, niet alleen voor het vierde gebod, maar door uw besluit wordt het gezag van de hele wet van God aangetast. Want wie op één punt struikelt, is schuldig geworden aan alle geboden (Jac. 2:10, zie ook Matth. 5:17-19).

Hierdoor wordt het Woord van God van kracht beroofd en kan er niet meer met goddelijk gezag opgeroepen worden tot een leven dat voor de Here aangenaam is. Uw kerkgenootschap is niet meer een pijler en fundament van de waarheid (1 Tim. 3:15).

Het publiceren van de handreiking "Zondag HEERlijke dag" verandert daar niets aan. Want in dat boekje krijgen het Goddelijk Woord en een menselijke mening gelijke rechten. Maar zo mist uw prediking de kracht van onze God. En leidt u uw schapen volhardend op een dwaalweg. Dat is een buitengewoon kwalijke zaak.

4.3. Op zondag rusten is tot eer van God en goed voor de mens

Het is hoogmoedig om te denken dat we zelf zouden mogen beslissen wat wij met de zondag zouden mogen doen, en maar gaan doen wat we willen. God bepaalt wat op de sabbat wel of niet behoort te gebeuren (Marc. 2:28). De rustdag is gebod van God en ook een gave van God, daardoor weten we dat deze dag héél goed is voor de mensen. Ja, onze goede God weet de mensen goede gaven te geven.

De rustdag: Daar moeten we ons aan houden, tot eer van God en tot welzijn van alle mensen en de gehele schepping.

5. Het zevende gebod van onze God: Gij zult niet echtbreken

5.1. De Here haat alle echtbreuk

Wij vragen uw aandacht voor het feit dat de Here alle echtbreuk haat, zie o.a. Mal. 2:16, Matth. 5:31-32, Marc. 10:6-9, Hebr. 13:4.

De Schrift kent echter wel een situatie waarin echtscheiding wordt toegestaan en dat is de situatie van ontucht met vleselijke gemeenschap buiten het eigen huwelijk, zie daarvoor Matth. 5:31-32.

Hier wijst de Schrift alle opvattingen af die het begrip ontucht oprekken naar andere situaties. Alleen in geval van overspel is de echt namelijk reeds gebroken door de overspelige partij en wordt echtscheiding door de Here toegestaan (Matth. 19:9). Want er is dan sprake van een voldongen feit: het huwelijk is stuk gemaakt. Uiteraard moet hier altijd gewezen worden op de weg van verzoening, maar er ligt geen plicht bij de getroffen partij om altijd te komen tot herstel van de huwelijksverhouding.

De Schrift openbaart ons nog één situatie waarin mogelijk echtscheiding is geoorloofd. En dat is de situatie van kwaadwillige verlating vanwege het geloof van man of vrouw. Dan is de partner die verlaten wordt niet langer gebonden aan de ongelovige die hem of haar verlaten heeft, zie 1 Cor. 7:15-16. Het is echter de vraag of hier hertrouwen is toegestaan (1 Cor. 7:10). We hechten er waarde aan hier op te merken dat de apostel hier niet een nieuwe regel invoert, maar dat hij voor een uitzonderlijke situatie een toepassing geeft van de woorden van Christus in Mattheüs 10:35-37: "Want Ik ben gekomen om tweedracht te brengen tussen een man en zijn vader en tussen een dochter en haar moeder en tussen een schoondochter en haar schoonmoeder; en iemands huisgenoten zullen zijn vijanden

zijn. Wie vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mij niet waardig; en wie zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mij niet waardig.”

Broeders, elke andere echtscheidingsgrond dan de hierboven genoemde is volgens Gods Woord ongeoorloofd.

5.2. Eigen criteria bij het toestaan van echtscheiding is aantasting van het Woord van God

Uw laatstgehouden synode sprak uit dat bij hertrouwen na een scheiding de kerkenraad erop moet toezien dat dit kerkelijk bevestigd wordt, op dezelfde wijze als bij een eerste huwelijk, indien de kerkenraad met dat volgende huwelijk instemt. Dit besluit geeft aan dat echtbreuk in nader te bepalen situaties gedoogd wordt.

Daarvoor hanteert u als kerken eigen criteria vanuit de situatie waarin de betrokkenen zich bevinden. Deze eigen criteria komen niet voor in Gods Woord.

Dat leidt tot aantasting van het gezag van het Woord van God omdat de bijbel nu niet meer haar eigen uitlegster is.

6. Het avondmaal is voor leden van de kerk

6.1. Deelname aan het Heilig Avondmaal verlangt eenheid in geloof in leer en leven

Op grond van Gods Woord hebben de gereformeerde kerken altijd afgesproken dat deelname aan de viering van het Heilig Avondmaal **Error! Reference source not found.** alleen vrij staat aan belijdende leden van een gereformeerde kerk of van een zusterkerk die een attest van hun kerkenraad hebben.

Dat is de gereformeerde regel die is vastgelegd in artikel 60 van de kerkorde. Daar staat: Tot het avondmaal van de Here zal de kerkenraad alleen hen toelaten die belijdenis van het geloof naar de gereformeerde leer hebben gedaan en godvrezend leven. Zij die uit zusterkerken komen, zullen op grond van een goede attestatie inzake leer en leven toegelaten worden.

En, op grond van Gods Woord, hebben we in artikel 61 van de kerkorde ook afgesproken, dat het avondmaal gevierd wordt in de openbare eredienst, volgens kerkelijke orde, onder toezicht van de ouderlingen.

6.2. Het veronderstellen van geloofseenheid buiten de kerk gaat in tegen ons belijden

Uw synode heeft uitgesproken dat een kerkenraad een lid van een kerk, waarmee geen zusterkerkrelatie bestaat, als gast aan het avondmaal kan toelaten, wanneer de kerkenraad zich ervan overtuigd heeft dat de betrokkene in de eigen kerk tot het avondmaal is toegelaten en niet onder tucht staat en instemt met de gereformeerde belijdenis en godvrezend leeft, zoals bedoeld in artikel 60 van de kerkorde. Als er instemming gevraagd wordt met de gereformeerde leer wordt er niet meer of minder gevraagd dan wanneer er instemming gevraagd wordt met ‘de leer van het Oude en Nieuwe Testament, die in de Apostolische Geloofsbelijdenis is samengevat en hier in de christelijke kerk geleerd wordt.’ Dat is dezelfde vraag die gesteld wordt bij het afleggen van openbare geloofsbelijdenis.

Wij geloven dat er een verbinding bestaat tussen de kerk, het Woord en het avondmaal.

De viering van het Heilig Avondmaal is de betekening en verzegeling van Gods beloften zoals deze in de kerk in de bediening van het Woord wordt verkondigd en aangeboden.

Het openlijk in strijd handelen met de belijdenis van de kerk, dient een belemmering te zijn om aan de tafel van het Heilig Avondmaal gemeenschap met Christus te hebben.

Het is ons inziens bovendien niet mogelijk dat iemand die ongehoorzaam is ten aanzien van artikel 27-29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis, toch oprecht en met een goed geweten voor God en mensen, instemt met de gereformeerde belijdenis.

Deelname van iemand die geen lid is van een gereformeerde kerk of zusterkerk veronderstelt een geloofseenheid buiten de kerk. Dat is de aanname van een veelvormigheid van de kerk die in strijd is met de Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 27-29. Want deelname aan het avondmaal kan niet los worden gezien van de zondagse eredienst.

In artikel 35 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis belijden we dat de kerk "dit heilig sacrament in de samenkomst van Gods volk" ontvangt.

Ook is het ons inziens niet mogelijk dat een kerkenraad toezicht kan houden op de heiligheid van het Avondmaal als er gasten aangaan die niet onder het toezicht staan van de kerkenraad of van een zustergemeente.

7. Kerkelijke eenheid ten koste van het bewaren van Gods Woord is verkeerd

7.1. Kerkelijke eenwording mag alleen als het Woord van God onverkort wordt vastgehouden

Uw laatst gehouden synode heeft met dankbaarheid kennis genomen van de rapportage van afvaardigingen van uw kerken en de Nederlands Gereformeerde Kerken omtrent het gesprek over binding aan de belijdenis, ook al zijn de gesprekken over die binding nog niet afgerond.

Uw synode heeft ook met dankbaarheid geconstateerd dat er overeenstemming is bereikt over de noodzaak tot ondertekening van de belijdenis, ook al is dat nog niet door alle betrokken kerken gebeurd.

Uw synode heeft uitgesproken dat deze overeenstemming het vertrouwen geeft dat ook andere hindernissen met betrekking tot binding aan de belijdenis overwonnen kunnen worden.

Als motief voor deze uitspraken wordt ondermeer aangevoerd dat uit de overeenstemming over de noodzaak tot ondertekening van de belijdenis, de uitgesproken intentie van de Nederlands Gereformeerde Kerken blijkt om de binding aan de belijdenis serieus te nemen.

Uw synode sprak ook uit dat er met instemming is kennis genomen van de manier waarop is doorgesproken over de uitspraken van de Nederlands Gereformeerde Kerken inzake de openstelling van de ambten voor zusters in de gemeenten.

Eveneens nam uw synode met dankbaarheid kennis van de toenadering die is gebleken over Schriftverstaan en Schriftuitleg.

Als reden werd daarvoor onder meer genoemd dat er herkenning c.q. verheldering kwam terzake van de omgang met de Schrift.

7.2. Blijft u wel trouw aan het Woord van God en de gereformeerde belijdenis?

De bovengenoemde uitspraken van uw synode vervullen ons met grote zorg.

Wij willen u hierbij opmerkzaam maken op uitspraken van uw en onze synode die in 1967 van oordeel was dat de Open Brief van 31 oktober 1966 de inhoud en het algemeen karakter van de gereformeerde belijdenis in twijfel heeft getrokken.

De gereformeerde belijdenis is de hoofdsom van de waarachtige en volkomen leer van de zaligheid.

De inhoud van de Open Brief paste destijds wel in het kader van de zogenoemde oecumenische beweging, maar de gereformeerde kerken hebben de verkeerde oecumene altijd verworpen en de gereformeerde belijdenis gehandhaafd. Het schriftuurlijk-confessioneel fundament van onze kerken in de artikelen 27-29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis werd in de Open Brief niet nagesproken.

Uw en onze synode sprak in 1967 uit dat er een onaanvaardbare tegenstrijdigheid bestaat tussen enerzijds het uitspreken van instemming met de belijdenis der kerk en anderzijds de ondertekening van de Open Brief, omdat met deze ondertekening de verantwoordelijkheid voor de inhoud aanvaard werd. Deze uitspraken van 1967 zijn bevestigd door uw en onze synode van Hogeveen 1969/1970.

We herinneren u aan deze uitspraken van uw en onze synode omdat de Nederlands Gereformeerde Kerken ontstaan zijn door het werk van hen die voorstanders waren van de inhoud van de Open Brief. Dat werkt heden ten dage nog door in het Akkoord van Kerkelijk Samenleven van deze kerken. Daarin staat ondermeer dat "De kerken verzoeken alle gemeenten die bezwaren hebben tegen aanvaarding van het (een) kerkelijk akkoord zich zoveel mogelijk richten naar hetgeen met de meeste stemmen goedgevonden wordt."

Wij constateren dat hierdoor elke kerk kan bepalen en doen wat goed is in eigen ogen.

De Schriftuurlijke roeping om één kerkverband te zijn wordt hierdoor genegeerd (zie Ef. 3:17,18).

We maken u erop opmerkzaam dat sinds 1995 in de genoemde kerken een niet-verplicht ondertekeningsformulier voor predikanten gehanteerd wordt, waardoor een predikant zich niet (ook) formeel bindt aan de Schrift en de belijdenis die daarop gegrond is. Wel wordt er gesteld dat een “aanstaande predikant zijn handtekening zal zetten onder”, maar dit wordt niet uitdrukkelijk verplicht gesteld. Deze regeling geldt ook voor andere ambtsdragers, zie daarvoor artikel 17 van het Akkoord van Kerkelijk Samenleven.

De binding aan Schrift en belijdenis staat hierdoor op losse schroeven, waardoor eigenwillige godsdienst toegestaan wordt. Dit gaat in tegen onze kerkorde, zie artikel 53 en 54.

7.3. Zonder binding aan Schrift en belijdenis komt er afdwaling in het kerkelijk leven

In de praktijk blijkt dat er afdwaling van het Woord van God ontstaat als de binding aan de belijdenis wordt losgelaten. We willen u hiervoor twee concrete voorbeelden geven en in het volgende hoofdstuk laten zien wat de Schrift leert omtrent het omgaan met dwaling en wat onze houding daartegenover moet zijn.

7.3.1. De ziel van een gestorven gelovige gaat terstond naar Christus.

Ten eerste de dwaalleer dat de gelovigen in de tijd tussen hun aardse sterven en de wederkomst van Jezus

Christus in een soort tussentoestand verkeren en van niets weten; deze dwaling is door deze kerken nog steeds geaccepteerd en niet afgewezen.

Wij belijden in Zondag 22 van de Heidelbergse Catechismus dat de ziel van een gestorven gelovige terstond tot Christus wordt opgenomen. Christus is het Hoofd van de gelovige. Het lichaam van de gestorven gelovige wordt eens door Christus weer opgewekt, met zijn ziel verenigd en aan het verheerlijkt lichaam van Christus gelijkvormig.

7.3.2. Het bijzonder ambt is door Christus alleen aan de man toebedeeld

Het tweede voorbeeld van ontrouw aan de Schrift is dat in de Nederlands Gereformeerde Kerken de ambten opengesteld zijn voor zusters der gemeente.

De openstelling van de bijzondere ambten in de kerk voor zusters der gemeente gaat lijnrecht in tegen het Woord van God. In 1 Timotheüs 2:11-15 lezen we: “Een vrouw moet zich rustig, in alle onderdanigheid, laten onderrichten, maar ik sta niet toe, dat een vrouw onderricht geeft of gezag over de man heeft; zij moet zich rustig houden. Want eerst is Adam geformeerd, en daarna Eva. En Adam heeft zich niet laten verleiden, maar de vrouw is door de verleiding in overtreding gevallen.”

De Heilige Geest zegt daarbij dat de vrouwen die voor haar godsvrucht uitkomen zich sieren met waardige klederdracht, zedig en ingetogen, en goede werken; zij zullen behouden worden, kinderen ter wereld brengende, indien zij blijven in geloof, liefde en heiliging, met ingetogenheid.

7.4. De HERE zegt: Dwaalt niet, wees trouw

Wat er ook gebeurt, wij mogen altijd blijven hopen op het Woord van de Here. Dat heeft Hij beloofd bij onze doop. Wanneer wij soms uit zwakheid in zonden vallen, moeten wij aan Gods genade niet wanhopen en al evenmin in de zonde blijven liggen. Want de doop is een zegel en een volkomen betrouwbaar getuigenis dat wij een eeuwig verbond met God hebben.

7.4.1. Geen samenwerking bij ontrouw aan het Woord van God

Vandaar dat wij de vrijmoedigheid hebben om u te vragen geen samenwerking aan te gaan of voort te zetten waarbij ontrouw aan het Woord van God wordt toegelaten.

Want samenwerking met een genootschap dat zich niet wil binden aan het gezag van Gods Woord en de daarop gegronde belijdenis is tegen de wil van de HERE.

De Schrift wijst deze houding beslist af in 1 Koningen 12:33-13:34 en 2 Johannes vers 10.

De Nederlandse Geloofsbelijdenis wijst in artikel 7 deze houding af.

Met het Schriftwoord van Jacobus 1:16 vragen wij aan u: Dwaalt niet, mijn geliefde broeders.

7.4.2. De HERE vraagt trouw aan zijn Woord

De HERE gebiedt ons Zijn Woord onverkort te bewaren.

De HERE

- leert ons dat er maar één kerk is en dat de ambtsdragers goede leiding moeten geven (Ef. 4:1-6, NGB art.27-29);
- heeft een afkeer van vrijblijvend omgaan met zijn Woord (1 Kon. 13:2);
- geeft aan dat er alleen bij de binding aan zijn Woord ontkoming is (Joël 2:32);
- wil dat we naar Hem luisteren (Luc. 16:27-31);
- leert ons dat het begin van de wijsheid en de kennis der Schrift is, om Hem te vrezen (Spr. 1:7, Spr. 9:10, Spr. 15:33, Ps. 111:10);
- roept ons om de profetieën niet te verachten (1 Thes. 5:20);
- draagt ons op alles te toetsen en het goede te behouden (1 Thes. 5:21);
- vermaant ons Hem, ondanks alles, altijd weer geheel en al lief te hebben (Openb. 2:4);
- zegt ons de meerderheid in het kwade niet te volgen noch het recht te buigen in het rechtsgeding (Ex. 23:2).

8. Oproep: Keer terug tot trouw aan de Almachtige

Wij hebben gezien dat de besluiten van uw laatste synode, gehouden in Zwolle-Zuid, geheel in lijn liggen met de besluiten van de generale synode van Zuidhorn.

De besluiten van die synode waren de reden voor onze Vrijmakingen in 2003 en 2004. U gaat voort op de verkeerde weg waarvoor in Zuidhorn is gekozen.

In deze brief doen wij daarom een dringende oproep aan u om terug te keren naar de Schriftuurlijke paden die u vroeger wel bewandelde en waar uw en onze synode van Amersfoort West 1967 toen zo duidelijk voor gekozen heeft.

U schreef ons dat u in uw gebed tot onze God en Vader heeft gebeden om heelheid, verzoening, gesprek. In vertrouwen op God, de kenner en bewerker van onze harten.

U schreef dat u zich wil toevertrouwen aan Zijn wil.

Dat geeft ons de vrijmoedigheid om u te vragen dat u zich bezint op de weg die u nu gaat en dat u de besluiten die in strijd zijn met Schrift en belijdenis wegneemt uit het midden van uw kerken.

Daar zal een grote zegen van uitgaan en dat zal veel blijdschap geven op de aarde en in de hemel.

We kunnen u melden dat ons gebed tot inkeer van onze broeders en zusters in de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt geregeld opstijgt tot de troon van onze almachtige God die in Christus onze Vader is en die de gebeden van Zijn kinderen hoort en verhoort.

Wij schrijven u deze brief omdat ons hart naar u uitgaat. Met velen van u hebben wij tot voor enige jaren geleden samen aan die ene avondmaalstafel gezeten. Geve de Here toch nog herstel van die geschonden verhoudingen in de weg van het ware geloof, omdat Christus ons oproept tot het doen van de wil van onze Vader die in de hemelen is.

9. Wens: Samen in eenheid van het ware geloof onze God en Vader dienen

Wij wensen u toe dat de bede van Psalm 25:4,5 ook uw bede is en voor u werkelijkheid wordt, zodat wij en de aan uw en onze zorgen toevertrouwde schapen weer samen tot onze almachtige Vader kunnen zingen:

“HERE, maak mij uw wegen bekend, leer mij uw paden,

Leid mij in uw waarheid en leer mij, want Gij zijt de God mijns heils, U verwacht ik de ganse dag.”

Wij weten en geloven:

Ja, allen die U verwachtten, worden niet beschaamd,
beschaamd worden wie trouweloos handelen zonder oorzaak.

(Ps. 25:3).

Wij hopen en bidden dat de HERE u bekering wil schenken, zodat wij weer samen omhoog kunnen kijken, samen voor Gods aangezicht staan, samen Hem in eendracht weer kunnen dienen en samen Zijn zegen ontvangen.

Met hoogachting en hartelijke groet,

Namens de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken

XVIII Brief aan de Commissie Interkerkelijke Contacten van de Hersteld Hervormde Kerk

Emmen, 29 april 2010

Aan de Commissie Interkerkelijke Contacten van de Hersteld Hervormde Kerk
p/a ds. L. W. Ch. Ruijgrok
Poelenburgh 9
2681 NW Monster

Onderwerp: **Kerkelijke eenheid en uw brief d.d. 9 oktober 2008**

Geachte Commissie,

1. Inleiding

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland heeft in haar zitting van 27 februari 2010 te Nieuw-Amsterdam uw brief d.d. 9 oktober 2008 besproken.

Allereerst dankt de synode u voor de hartelijke toon, waarin uw brief gesteld is. Uw en onze situatie vertonen grote overeenkomsten. Beide kerkverbanden zijn relatief klein en hebben strijd moeten voeren om Gods Woord zuiver te bewaren en moeten deze strijd blijven voeren.

Naast het verheugende feit dat Gods Woord, zoals dat beleden wordt in de drie Formulieren van Eenheid, ons beider richtsnoer is kunnen we er niet omheen dat er ook scheidende zaken zijn zoals de kerkorde, de leer over de kerk en de bevinding van ons geloof. Met deze brief gaan we graag kort op deze onderwerpen nader in. Met de bedoeling om obstakels op de weg naar kerkelijke eenheid weg te nemen. Want wij hebben de indruk dat het u ernst is om het woord van de Here zuiver te willen bewaren, net zoals dat wij dat willen.

2. De kerkorde

U schrijft in uw brief dat het uw uitdrukkelijke wens is om een kerkorde te hebben die de toets van Schrift en belijdenis kan doorstaan. Tevens schrijft u dat de toekomst zal moeten uitwijzen of het uiteindelijke resultaat beantwoordt aan onze verwachtingen.

Wij vragen u daarom dringend om de kerkorde, zoals die vanaf de Synode van Dordrecht 1618/1619 eeuwenlang in de kerken zijn zegenrijke werk heeft gedaan, onder de aandacht van diegenen te brengen die werken aan de totstandkoming van uw nieuwe kerkorde. Als handreiking zenden wij u bijgaand een exemplaar van de kerkorde van de Gereformeerde Kerken in Nederland zoals deze is opgenomen in het Gereformeerd Kerkboek. Deze kerkorde heeft een geestelijk en niet een bestuurlijk-administratief karakter.

In deze kerkorde komt duidelijk tot uiting dat de dienst van het Woord het hart van de kerk is. Onze ervaring is dat deze kerkorde bescherming biedt tegen overbodige regelzucht. Het is, ons inziens, een eenvoudige en pastorale orde.

In onze kerken fungeert deze kerkorde tot onze grote voldoening, waarbij we voor de goede orde opmerken dat we deze kerkorde op enkele ondergeschikte punten hebben aangepast vanwege de geringe omvang van ons kerkverband. Als voorbeeld noemen we u dat een vergadering van een particuliere synode bij ons op dit moment niet mogelijk is, zoals artikel 46 KO dat voorschrijft.

Het gebruiken van deze kerkorde zal in positieve zin bevorderend werken op het toegroeien naar kerkelijke eenheid.

3. De leer over de Kerk

De Nederlandse Geloofs Belijdenis behoort tot de belijdenisgeschriften die wij aanvaarden. Omtrent de kerk belijden wij ons geloof in de artikelen 27-32. In artikel 29 belijden wij dat de ware kerk zich richt naar het zuivere Woord van God en alles wat daarmee in strijd is verwerpt. Wij spannen ons in om ons daaraan te houden.

Nu lazen wij, in uw persbericht naar aanleiding van uw synodevergadering van 5 en 6 maart 2010, dat uw synode op voorstel van uw commissie een voorstel besprak om ruimte te bieden tot samenwerking op plaatselijk vlak tussen een hersteld hervormde gemeente en een christelijke gereformeerde kerk. Uw synode sprak uit hier in principe positief tegenover te staan en gaf aan uw commissie de opdracht om deze aangelegenheid te bespreken met deputaten van de Christelijke Gereformeerde Kerken en naar aanleiding daarvan met nadere voorstellen te komen. Dat geldt ook voor de vraag of een christelijke gereformeerde predikant op verzoek van een plaatselijke gemeente kan voorgaan in de eredienst van een hersteld hervormde gemeente.

Dit vervult ons met zorg. Want de Christelijke Gereformeerde Kerken kenmerken zich door het hebben van diverse modaliteiten. Deze kerkengroep kent ook samenwerkingsgemeenten met Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt en met Nederlands Gereformeerde Kerken Deze kerkengroepen laten afdwaling van het Woord van God toe. Dat gaat lijnrecht in tegen de belijdenis die wij beiden zeggen te onderschrijven.

Van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt hebben wij ons losgemaakt omdat daar aantoonbaar dwaling toegestaan wordt, onder meer ten opzichte van het vierde en het zevende gebod, en door de invoering van de Nieuwe Bijbel Vertaling is de zuivere overdracht van het Woord van God onmogelijk geworden.

Inzake de Christelijke Gereformeerde Kerken schreven wij u al in onze brief van 21 augustus 2008. We kunnen daaraan toevoegen dat door hun samenwerking met de Nederlands Gereformeerde Kerken (NGK) ook daar het Woord niet meer veilig is, zo zijn daar inmiddels de bijzondere ambten opengesteld voor de vrouw. Dat gaat in tegen het onderwijs van de Heilige Geest in 1 Timotheüs 2:9-15.

Wij hope van ganser harte dat u zich nader bezint over deze ontwikkelingen en alleen kerkelijk contact zoekt daar waar algehele trouw is aan het Woord van God, zoals de Schrift ons leert: "gij zult daaraan niet toedoen en daarvan niet afdoen".

4. Bevinding van ons geloof

In uw kringen horen wij ook wel een pleidooi voor bevindelijke kennis en prediking. Het kan dan zo gauw gebeuren dat dan het menselijk gevoelen, wellicht onbedoeld maar toch, de boventoon gaat voeren. We merken hierover gaarne op dat het in het geloof behoort te gaan om een stellig weten en een vast vertrouwen dat de Heilige Geest in mijn hart werkt dat vergeving van zonden, eeuwige gerechtigheid en eeuwig heil door God geschonken wordt, enkel uit genade, alleen op grond van de verdienste van Christus.

Door het geloof ervaren wij de waarheid van het Woord van God en staat ons gevoel onder het gezag van het Woord. De waarheid van het Woord van God staat dan in het middelpunt omdat deze geloofd wordt.

Bevinding van onze kennis en ons geloof wordt gevoed door te wijzen op de beloften van God en de zekerheid dat God zijn beloften nakomt. Onder alle omstandigheden. Dat is zeker. In Jezus Christus vervult onze God al zijn beloften. Dat is net zo zeker als het lijden, het sterven, het opstaan en de hemelvaart van Jezus Christus onomstotelijk waar is. Het is heerlijk om ons gevoel op te voeden en te koesteren met deze waarheden.

Dat stemt ook overeen met ons belijden: We richten ons naar het zuivere woord van God en verwerpen alles wat daarmee in strijd is.

5. Wens

Met u bidden wij om eenheid in de Waarheid met allen die op het fundament van de apostelen en de profeten staan en waarvan Jezus Christus zelf de Bouwmeester is.

Met hoogachting en een hartelijke groet,
De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken.

A. Admiraal, preses

C. Baan, 2e scriba

Deputaatschappen en deputaten

Adressenlijst + Deputaatschappen GS Emmen 2009/2010

Naam	Adres	Postcode	Plaats	Tel.	E-mailadres	functie
<u>1. Deputaatschap Behandeling Appèlschriften.</u>						
G. H. Plaggenmars	Hesselinkkamp 11	7692 AS	Mariënberg	0523-251782	ghplaggenmars@gmail.com	sameroeper
L. Menninga	Albast 53	2719 TV	Zoetermeer	079-7074971	L.Menninga@alice.nl	
P. Drijfhout	Anwending 4	7861 BE	Oosterhesselen	0524-582442	pdrijfhout@hetnet.nl	
A. Admiraal	Dissel 8	8061 MG	Hasselt	038-4771247	berrymiraal@orange.nl	
G.J.C. Willems	Emtenbroekerdijk 13A	7695 TT	Bruchterveld	0523-231153	gjcwillems@live.nl	secundus
H. J. Mooibroek	Karthuizerlaan 7	8271 XA	IJsselmuiden	038-3333335	info@mooibroekmediation.nl	secundus
<u>2a. Deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woords.</u>						
M.S. Godschalk	Zomertalinghof 29	8043 JW	Zwolle	038-4200810	msgodschalk@zonnet.nl	
C. A. Teunis	Margriet 33	7772 NC	Hardenberg	0523-270894	c.a.teunis@hetnet.nl	sameroeper
R. ten Have	Hanebalken 40	9205 CX	Drachten	0512-523936	roelofthave@hetnet.nl	
R Ramaker	Wicher Hentostaat 5	7692 AL	Marienberg	0523-251048	rramaker@gmail.com	
J.C. Sikkens	Moezelstraat 52	9406 VM	Assen	0529-460717	jksikkens@gmail.com	
L. Menninga	Albast 53	2719 TV	Zoetermeer	079-7074971	L.Menninga@alice.nl	
<u>2b. College van Opleiding tot de dienst des Woords</u>						
T.L. Bruinius	De Drift 26	9414 BB	Hooghalen	0593-592138	bruinius3@home.nl	docent kerkgeschiedenis
Dr. S. de Marie	Hazelaarlaan 5	8024 XA	Zwolle	038-4537562	s.demarie.mail@gmail.com	sameroeper, opleider, docent
Dr. P. van Gurp	Luukmanserf 20	7722 AC	Dalfsen	0529-435245	pvgurp@tele2.nl	docent
A. van Egmond	A. van 't Hartweg 31	2665 MJ	Bleiswijk	010-5218982	avegmond@solcon.nl	docent kerkrecht, mentor catecheet catechesestage
Drs. Ad. J. Koekkoek	Noord Houderingelaan 108	3722 BT	Bilthoven	030-2281306	adjkoekkoek@kpnmail.nl	medewerker
<u>3. Deputaatschap voor Betrekkingen Buitenlandse Kerken.</u>						
A. van de Net	Het Kooistuk 5	8061 AT	Hasselt	038-4772262	avdnet@home.nl	
J. Houweling	Hoefweg 202	2665 LE	Bleiswijk	010-5248329	joophouweling@hotmail.com	sameroeper
P. Drijfhout	Anwending 4	7861 BE	Oosterhesselen	0524-582442	pdrijfhout@hetnet.nl	
P. van Gurp	Luukmanserf 20	7722 AC	Dalfsen	0529-435245	pvgurp@tele2.nl	
<u>4. Deputaatschap Financieel Beheer.</u>						
H. J. Mooibroek	Karthuizerlaan 7	8271 XA	IJsselmuiden	038-3333335	info@mooibroekmediation.nl	sameroeper
P. J. Houweling	Bergweg-Noord 40b	2661 CR	Bergschenhoek	010-5216202	pjho@planet.nl	
C.J. Teunis	Zeegravensingel 71	8271 KJ	IJsselmuiden	038-4237839	kcteunis@yahoo.com	
<u>5. Deputaatschap voor Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen.</u>						
A. Admiraal	Dissel 8	8061 MG	Hasselt	038-4771247	berrymiraal@orange.nl	
G. H. Plaggenmars	Hesselinkkamp 11	7692 AS	Mariënberg	0523-251782	ghplaggenmars@gmail.com	
A. van Egmond	A. van 't Hartweg 31	2665 MJ	Bleiswijk	010-5218982	avegmond@solcon.nl	sameroeper
J.A. Bazuin	Van Polanenstraat 46	3341 GP	H. I. Ambacht	078-6820480	jabazuin@gmail.com	
W. Wildeboer	Gaykingastraat 20	Ten Boer		050-3022894	wildeboer-w@home.nl	
<u>6. Deputaatschap Deputaten-Curatoren Landelijk Kerkblad en websites.</u>						
W. J. Sikkens	Snip 90	9728 XR	Groningen	050-5779339	info@sikkens-karssies.nl	
A. van Egmond	A. van 't Hartweg 31	2665 MJ	Bleiswijk	010-5218982	avegmond@solcon.nl	
A. Admiraal	Dissel 8	8061 MG	Hasselt	038-4771247	berrymiraal@orange.nl	sameroeper
G. Willems	Knolsdijk 4	7736 PF	Mariënberg	0523-251221	willemsw@wanadoo.nl	secundus

7. Deputaatschap Onderzoek Herziene Statenvertaling.

Dr. W. J. Heeringa	Newa 7	1186 KD	Amstelveen	020-4539332	wjheeringa@hotmail.com	
Dr. P. van Gulp	Luukmanserf 20	7722 AC	Dalfsen	0529-435245	pvgulp@tele2.nl	
T.L. Bruinius	De Drift 26	9414 BB	Hooghalen	0593-592138	bruinius3@home.nl	sameroeper
Dr. S. de Marie	Hazelaarlaan 5	8024 XA	Zwolle	038-4537562	s.demarie.mail@gmail.com	
P. van Ewijk	Mosgroen 30	2718 HC	Zoetermeer	079-7504187	petervanewijk@hotmail.com	
E. Godschalk-Wielenga	Zomertalinghof 29	8043 JW	Zwolle	038-4200810	msgodschalk@zonnet.nl	

8. Deputaatschap Ad. Artikel 49 KO.

Dr. S. de Marie	Hazelaarlaan 5	8024 XA	Zwolle	038-4537562	s.demarie.mail@gmail.com	
C. A. Teunis	Margriet 33	7772 NC	Hardenberg	0523-270894	c.a.teunis@hetnet.nl	
A. van Egmond	A. van 't Hartweg 31	2665 MJ	Bleiswijk	010-5218982	avegmond@solcon.nl	sameroeper
G. Willems	Knolsdijk 4	7736 PF	Mariënberg	0523-251221	willemsw@wanadoo.nl	
W. J. Sikkens	Snip 90	9728 XR	Groningen	050-5779339	info@sikkens-karssies.nl	

9. Archivaris + Adviseur.

K. A. Tillema	Liede 20	8032 AD	Zwolle	038-4544813	katillema@rdnet.nl	
L. Kampinga	W. Lodewijklaan 18	8448 PJ	Heerenveen	0513-629773	lkampinga@chello.nl	adviseur
P. Drijfhout	Anwending 4	7861 BE	Oosterhesselen	0524-582442	pdrijfhout@hetnet.nl	digitalisering

10. Deputaatschap Onderzoek Synodebesluiten GS Ommen 1993 tot en met GS Zuidhorn 2002.

Dr. S. de Marie	Hazelaarlaan 5	8024 XA	Zwolle	038-4537562	s.demarie.mail@gmail.com	sameroeper
H. Oosterhuis	Noordwolderweg 34	9784 PC	Noordwolde (Gn)	050-3012683	h.oosterhuis@versatel.nl	
W. Dijkstra	Orionlaan 8	7771 EK	Hardenberg	0523-263025	wdprive@mdijkstra.com	
A. van Egmond	A. van 't Hartweg 31	2665 MJ	Bleiswijk	010-5218982	avegmond@solcon.nl	
N. van der Heiden	De Bodding 2	9249 MA	Frieschepalen	0512-303822	cvdh81@planet.nl	
M.A. Sneep	De Ruyterweg 13	2665 AL	Bleiswijk	010-5240208	michielsneep@hotmail.com	

11 Deputaatschap Liturgische Voorzieningen.

A. Admiraal	Dissel 8	8061 MG	Hasselt	038-4771247	berryadmiraal@orange.nl	sameroeper
C. A. Teunis	Margriet 33	7772 NC	Hardenberg	0523-270894	c.a.teunis@hetnet.nl	
W. Snippe	Chopinlaan 11	9402 SB	Assen	0592-372455	gka.snippe@home.nl	
E. Korevaar	Verlengde Kerkweg 19	8091 EW	Wezep	038-3764262	Evert-Korevaar@kpnplanet.nl	secundus

12. Deputaatschap Voorbereiding Volgende Synode.

A. Admiraal	Dissel 8	8061 MG	Hasselt	038-4771247	berryadmiraal@orange.nl	sameroeper
C. A. Teunis	Margriet 33	7772 NC	Hardenberg	0523-270894	c.a.teunis@hetnet.nl	
J.A. Bazuin	Van Polanenstraat 46	3341 GP	H. I. Ambacht	078-6820480	jabazuin@gmail.com	
C. Baan	Zalkerdijk 47	8042 PP	Zwolle	038-4214071	c.baan@alumnus.utwente.nl	

Quaestor

H. J. Mooibroek	Karhuizerlaan 7	8271 XA	IJsselmuiden	038-3333335	info@mooibroekmediation.nl	
-----------------	-----------------	---------	--------------	-------------	--	--

Adviseurs

Dr. S. de Marie	Hazelaarlaan 5	8024 XA	Zwolle	038-4537562	s.demarie.mail@gmail.com	adviseur deputaten
Dr. P. van Gulp	Luukmanserf 20	7722 AC	Dalfsen	0529-435245	pvgulp@tele2.nl	adviseur deputaten

De adviseurs staan ter beschikking voor alle deputaatschappen met dien verstande dat het te bespreken onderwerp door deputaten niet kan worden behandeld omdat het een specifiek gebied betreft waarin een predikant geschoold is.

De adviseurs krijgen de stukken van de deputaten in normale gevallen niet en zullen ook niet worden uitgenodigd om hun vergaderingen bij te wonen. Mochten deputaten de hulp van de adviseurs willen inroepen dan zullen zij dit vermelden in hun rapportage naar de eerstvolgende GS.

Afkortingen Deputaatschappen

1.	Deputaten Behandeling van Appèlzaken	DBA
2.	Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords Commissie van Begeleiding	DOtdDdW COB
3.	Deputaten voor Betrekkingen Buitenlandse Kerken	BBK
4.	Deputaten Financieel Beheer	DFB
5.	Deputaten voor Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen	DACOBB
6.	Deputaten-Curatoren Landelijk Kerkblad en websites	DCLK
7.	Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling	DOHS
8.	Deputaten ad. Artikel 49 KO.	
9.	Archivaris + Adviseur.	
10.	Deputaten Onderzoek Synodebesluiten na 1990.	DOS
11.	Deputaten Liturgische Voorzieningen	DLV
12.	Deputaten Voorbereiding Volgende Synode.	DVVS

Trefwoordenregister

aanbod leespreken33
aangepaste erediensden40
aanvullend studieprogramma.....54
Abbotsford 120, 123, 168, 181,208
ACOB 102, 107
acta en handelingen189
Acta GS Zwolle 2007137
acta-document.....10
advertenties82
adviseur7, 11, 48, 50, 189
adviseurs9
afgevaardigden11
Afscheiding 1834225
Akkoord van Kerkelijk Samenleven254
ambt aller gelovigen.....223
ambt van predikant57
ambtsdragers.....155, 255
amendement.....9
ANBI90
antithese121
antwoordbrief GKv92
antwoordbrief HHK93
appélregeling19
appélregeling18
appèlschrift194
appèlschriften232
appèlzaken134, 136, 137
Archief- en Documentatiecentrum20
archivaris21, 146, 210
Arminius.....175
assessor8, 9, 10, 188
attest.....54, 68, 252
attestatie120
Australië.....120
bachelor-fase49
baptisten119
bediening van de verzoening111
behoefte aan predikanten57, 216, 218
belofte6
beoordeling van preken29
bevindelijke kennis.....257
bevindelijke prediking.....257
bezwaarde groepen in GKv97
bezwaarschrift.....134, 232

bezwaarschriften.....18
bezwaren preken29
bibliothecaris76
bibliotheek.....71, 78, 144, 220, 221, 222
bidstond2
bijbelstudiebond.....145, 223
bijbelstudieverenigingen145, 223
Bouma, H.....59, 70
Bouwman, H.68
brief aan GKv.....98
broederlijke gesprek240
Calvijn175
Calvijn en de prediking.....58, 217
Canadese kerken (CANRC).....117
catechiseren65
Christelijke Gereformeerde Kerken....257
Clarion123
classis Noord-Oost57, 136, 219
classis Zuid-West. 10, 11, 12,78, 98, 138,
220
classisbesluiten.....245
College van Opleiding.49, 54, 71, 75, 197
Commissie Kerkelijke Eenheid (CKE)..93,
95, 96, 98, 102, 104, 107, 109, 228,
233, 234, 238
Commissie van Begeleiding.....49, 53, 54,
57, 58, 71, 75, 78, 216, 218
commissie van onderzoek144
Confessio Gallicana.....58, 217
constituering6
controle boeken193
Convent van 1887.....68
Curatoren Landelijk Kerkblad en
Websites139
De Bazuin 9, 10, 58, 82, 96, 99, 101, 103,
139, 141, 150, 217, 225, 229, 235, 238,
239, 244
De Gereformeerde kerken in Indonesië
(GGRI).....125
De Reformatie.....154
De Stichting Het Theologische Boek ..145
De Vaste Rots.....229
Deputaatschap appèlzaken18
Deputaten ACOBB.....94, 97, 115
Deputaten Ad Art. 49 KO11

Deputaten Behandeling Appelzaken (DBA)	232	GKv.....	88, 94, 121, 141
Deputaten Binnenlandse Betrekkingen	233, 237	GKV Zwolle-Zuid 2008.....	88
Deputaten Financieel Beheer	142	goddelijk gebod.....	250
Deputaten Generale Synode.....	192	GS Amsterdam 1908	45, 47, 79
Deputaten HSV.....	90	GS Amersfoort 2005	247
Deputaten Liturgische Voorzieningen ..27, 29, 36, 37		GS Amersfoort-West 1966/1967	104, 110, 255
Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords (OtdDdW)....	48, 50, 53, 57, 70, 73, 146, 217	GS Arnhem 1981	87
Deputaten VVS	9, 193	GS Berkel en Rodenrijs 1952	45
DGK Groningen	11, 69, 137	GS Burlington 2010	123
DGK Zwolle.....	11, 52	GS Den Haag 1914	45, 47, 79
diaconale zaken.....	13	GS Dordrecht 1618/1619.....	250, 256
digitaal prekenbestand.....	33, 35, 38	GS Groningen 1946.....	45, 67
digitale preken	27, 37	GS Groningen-Zuid 1978.....	45, 46, 126
discussieronden.....	9	GS Hoogeveen 1969/1970 .	104, 110, 253
docent.....	77, 199	GS Kampen 1951	45
echtbreuk.....	251	GS Kampen 1975	43, 138
echtscheiding.....	247	GS Leeuwarden 1920.....	40, 42
echtscheidingsgrond.....	252	GS Leeuwarden 1990...	45, 127, 130, 131
eerste scriba	188	GS Legana 2009.....	227
eigen bibliotheek.....	72	GS Marienberg 2005....	28, 40, 42, 84, 90, 91, 94, 111, 127, 130, 131
eigen examens	52, 53	GS Middelburg 1933.....	43
eigen opleiding.....	50, 73	GS Ommen 1993.....	127
eigen opleidingsplan	52, 53	GS Rotterdam-Delfshaven 1964/65.....	14
Emmaüs-cursus.....	247	GS Utrecht 1905	68
erkend diploma	50	GS Utrecht 1943.....	40, 42
evolutionistische ontwikkeling.....	247	GS Zuidhorn 2002	111, 129, 247, 251
externe opleiding theologie	71	GS Zwolle 2007 ...	41, 42, 57, 84, 91, 105, 111, 135, 138, 143, 245
financiële verzorging predikanten	15	GS Zwolle-Zuid 2007	248
FRCA Byford.....	124	H.M. de Koningin	91
Free Reformed Churches of Australia (FRCA)	100, 120, 122, 227	HC Zon 2	148
gastkerk	26	HC zon 7 (V&A 21)	249
gastlidmaatschap.....	25, 26	HC Zon 21	110
geloofsbrieven	5	HC Zon 22	254
geloofseenheid	252	Heilig Avondmaal.....	252
gemeente Hardenberg (Matrix).....	235	hermeneutiek.....	120, 247
gemeente te Dalfsen (dolerend) ..94, 104, 105, 106, 112, 176, 228		Hersteld Hervormd Seminarie (HHS)...	58, 218
Gemeente Kampen (Ichtus).....	91, 93, 96, 100, 102, 107, 108, 176, 235	Hersteld Hervormde Kerk (HHK) ..	89, 141
gemeente te Zwijndrecht.....	235	Herziene Staten Vertaling (HSV)	38
Generale Synode.....	56	historisch-kritische visie	247
Genesis.....	247	huisbibliotheken	71
Gereformeerd Kerkboek	256	huishoudelijke regeling	9, 10, 11
Gereformeerde bibliotheek	220	huwelijk.....	247
Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt ...	257	instructie van deputaten.....	81
gezangen	42	interkerkelijke synode	115
		internetpublicaties.....	139
		John Knox School.....	124
		Jona.....	247
		journalisten	192

Jozua	247	liturgie	42
kandidaat-student	54, 55	losmaking predikant	16
kanselruil	120	Luther	161
kerkboek	43	Lux Mundi	132, 133
kerkelijke breuk	227	map van Bouma	69
kerkelijke contacten	120	masterfase	71
kerkelijke eenheid ...	94, 96, 225, 233, 234	Masterfase	79
kerkelijke examens	83	Master-fase	49
kerkelijke ontwikkelingen ...	224, 225, 238, 242	Matrixgemeente	92, 96, 98, 100, 136
kerkelijke uitspraken	235	media-vertegenwoordigers	192
kerkelijke zaak	146	moderamen	6, 188
kerkenraad	35	MS Word	10
kerkgrenzen	138	Nationale Synode	115
kerkmuziek	42	NBV1951	39, 249
kerkregistratie	90	Nederlands Gereformeerde Kerken ...	253, 257
kerkscheuring	100, 229	New International Version	118
kerkverband	15, 35, 52, 53, 57, 92, 94, 100, 238	New King James Version	118
kerkverband DGK	92	NGB art 27-29	94, 255
klachtenregeling	81	NGB art 28	110, 112, 151, 154
KO art.5	73	NGB art 29	29, 34, 153, 248
KO art 8	50, 57, 58,67, 69, 70, 219	NGB art 30	29, 34
KO art.14	16	NGB art 35	253
KO art.18	51	Nieuwe Bijbel Vertaling (NBV)	248
KO art.19	50, 51	oecumene	224, 240, 242
KO art.22	13	oefenaars	61, 66
KO art 27	88, 90	oergeschiedenis	247
KO art.29	116, 190	oerknal	247
KO art 30	17, 43, 139, 146, 222, 223	ondertekeningsformulier	85, 177
KO art 31	18, 19, 106, 112, 140	oosterse verteltraditie	247
KO art 32	190	open avondmaalstafel	117
KO art 33	43, 138	Open Brief	253
KO art 46	256	Openingstoespraak	147, 160
KO art.48	190	opleider	76, 199
KO art 49	150	Opleiding tot de dienst des Woords	54
KO art 55	29, 34	Opleiding tot de Dienst des Woords ...	48, 145
KO art 60	252	opleidingsmedewerker	77, 200
KO art 61	252	oproep tot bekering	235
KO art.65	42	oproep tot reformatie	112
KO art.65 en 67	40	opstellen acta	10
KO art.66	21	orden van dienst	42, 43, 44
KO art.84	40, 42	ordinarium	43
KO art.65	40	Orthodox Presbyterian Church (OPC)	117, 119
KO art.67	40, 42	parttime/gesegmenteerde dienst	17
kort verslag	9, 10	PDF format	10
Kuyper, A.	67	peremptoir examen	65
Kuyper, H.H.	67	peremptoir onderzoeken	67
Lanka Reformed Church	125	plaatselijke gemeenten	92
Liberated Reformed Church (LRC)	120,126,170,208	plaatselijke kerk(en)	90, 95, 97
lijst van predikanten	30	Postacta	67

praeparatoir examen.....	65	student(en).....	49, 70
predikambt.....	62, 64	studiefinanciering.....	84
preekbeoordeling.....	31	studiegids.....	76
preekleescriterium.....	30	studieprogramma.....	197
preeklezen.....	27	Synodaal Convent Rotterdam 1887.....	59, 66
prekenbestand.....	33, 37	Synode Dordrecht in 1618/1619.....	249
prekensite.....	27	The International Conference of	
prekenverzameling.....	37	Reformed Churches.....	128
preparatoir examen.....	68	thuisbibliotheek.....	145
Presbyteriaanse Kerken.....	117	thuiskerk.....	26
Presbyterian Church of Eastern		toegankelijkheid vergaderingen.....	192
Australia(PCEA).....	127, 128	toekomstvisie.....	54
presentatie studenten.....	56	toelating van studenten.....	55
preses.....	188	TU Apeldoorn..	49, 51, 52, 53, 57, 58, 218
proponent.....	218	TU Kampen.....	51
proponeren.....	65	tussentoestand.....	254
propositiën.....	63	tweede scribe.....	189
publicaties op internet.....	92	United Reformed Church (URC).....	119
quaestor.....	7	verbondsontmoeting.....	44
quota van de kerken.....	143	vereisten Oefenaar.....	61
rechtsgang.....	231	vergaderdata.....	8
Reformanda.....	31, 101, 139	vergaderingen.....	8
Reformatoisch Dagblad.....	139	vergadertechniek.....	190
Reformed Coninua.....	130	verkeerde synodebesluiten.....	99
Reformed Continua.....	133	verklaring van preekbeoordeling.....	32, 33, 34, 36
regeling studiefinanciering.....	74	verontruste broeders.....	224
revisieverzoek.....	135, 137, 138, 196, 231	verontruste predikanten.....	114
roeping tot de dienst des Woords.....	14	verontrusten.....	155
roeping van de student.....	55	verslaggevers/reporters.....	192
rubriek persschouw.....	139	vertegenwoordiging van de kerken.....	91
rustdag.....	250	vertrouwelijke acta.....	95
Rutgers, F.L.....	62, 67	Vervroegde GS.....	81
sabbat.....	247	vierde gebod.....	251
samenroepende kerk.....	3, 187	Vijverhoeve gemeente.....	100
scheiding.....	252	Voetius.....	65, 66
scheurkerk.....	118	voorlopig kerkverband.....	100, 102, 225, 229, 233, 236, 243
Schilder K.....	224	vooropleiding.....	57
schismatieke kerk.....	118	voorstellen en amendementen.....	190
schorsing.....	231	voortgangsgesprek.....	74
schriftelijke stemming.....	6	Vrijmaking 2003/4.....	104, 105, 109, 110, 113, 230, 255
schriftkritiek.....	120, 247, 248	Vrye Gereformeerde Kerke.....	124
singuliere gaven.....	60, 61, 62, 66, 68	webmagazine.....	125
sluitingstermijn.....	11	website "eeninwaarheid".....	224
spreekconsent.....	45, 46, 47, 79	werkschema.....	189
Sri Lanka.....	124	Westminster Confessie.....	117
St Het Theologisch Boek.....	72, 144, 220, 222	wettigheid van de Vrijmaking.....	101
statuut opleiding.....	87	WMO.....	90
stichtelijk woord.....	66	Woord op schrift.....	247
Stichting Herziening Statenvertaling		woordverkondiging.....	44
(SHSV).....	38, 89		
stijl en format rapporten.....	10, 191		

zendeling124
zondag250
zusterkerk(en)227, 252
zusterkerkrelatie 118, 120, 134, 252

Zwijndrechtgemeente..... 92, 96, 98, 100,
136
Zwolle (Vijverhoeve)239

Tekstregister

Gen 1	247	Luk 1,27b	249
Gen 1-3	247	Luk 2,14	162
Gen.2,2 en 3	250	Luk 14,1-6	251
Gen 3,15	249	Luk 14,28	53
Gen.21,14	68	Luk 16,27-31	255
Ex.12,26-27	41	Joh.2,17	148
Ex 16,23-30	250	Joh 6,45	175
Ex 20,8-11	250	Joh 10	225
Ex 23,2	255	Joh.13,20	58, 217
Deut 23,21	179	Joh 14	161
Joz 10,12	247	Joh 17	92, 224
1 Sam.3,18b	68	Joh 17,11b-21	110, 113, 176
2 Sam 19,40-43	147	Joh 20,19	250
2 Sam 19,9	147	Hand 2,1	250
2 Sam 20,1	147	Hand 4,23-35	168
1 Kon 12,33-13,34	254	Hand.5,12-42	158
1 Kon 13,2	255	Hand 20,7	250
2 Kon.17	153	Hand 22,3	149
1 Kron 14,17	148	Rom 1,1	171
2 Kron.12,12	68	Rom 8,30	174
Ezra 3,10-4,5	152	Rom.10	58, 217
Ps 16,7,8	156	1 Kor 11,17	29
Ps 22	147	1 Kor 6, 2	250
Ps 25,4 en 5	255	1 Kor 7,10	251
Ps 69	147	1 Kor 7,15-16	251
Ps 78,4	113	1 Kor. 12,24b	40
Ps 103, 2	113	1 Kor. 12,24b-25	41
Ps 110	147	1 Kor. 14,34-35	41
Ps 111,10	255	1 Kor.1, 18	152
Ps 133	114, 176	1 Kor.1,1-17	150
Spr 1,7	255	1 Kor.2	149
Spr 9,10	255	2 Kor.4	162
Spr 15,33	255	2 Kor.4,1-15	149
Jes. 1,1-20	164	Ef 2, 8a	249
Jer. 2,2 en 3	167	Ef 2,8b	250
Jer.2,1-25	166	Ef 3,17 en 18	254
Jer.37,21	68	Ef 4,1-6	70, 255
Joël 2,32	255	Ef 5,1	173
Zach 2, 5	168	Fil.2,19-3,1	156
Zach 2,4 en 5	2	Fil.3,8	149
Mal 2,16	251	Fil.3,15,16	156
Matt 5,1-17	156	1 Thess 2,12	173
Matt 5,17-19	251	1 Thess 5,20	255
Matt 5,31-32	251	1 Thess 5,21	255
Matt 10,35-37	251	1 Tim 1, 1 en 2	249
Matt 10,40	58, 217	1 Tim 2,11-15	254
Matt 12, 9-14	251	1 Tim 3,15	251
Matt 13,12	167, 168	1 Tim 6,12	173
Matt 13,55	170	1 Tim. 2,9-15	257
Mark 2,28	251	Hebr 10,25	29
Mark 10,6-9	251	Hebr 13,4	251

Jak 1,16	254	2 Joh 10.....	254
Jak 2,10	251	Jud 1-19.....	170
1 Petr 4,15	137	Openb 1,10.....	250
1 Petr 4,15	137	Openb 2,1-7.....	70
2 Petr 1, 21	249	Openb 2,4.....	255
2 Petr 1,20	248	Openb 3,11	250
2 Petr 2	171	Openb 11.....	157

Inhoudsopgave

BIDSTOND	2
PRO-ACTA	3
Artikel 1 Opening	3
Artikel 2 Onderzoek geloofsbrieven en presentatie	5
Artikel 3 Verkiezing moderamen	6
Artikel 4 Constituering	6
Hoofdstuk 1 ALGEMEEN	6
Artikel 5: Beloften	6
Artikel 6: Benoeming Adviseur en Quaestor Synode	7
Artikel 7. Bespreking vergaderdata en huishoudelijke zaken	8
Artikel 8. Opening en sluiting van de vergaderingen	8
Artikel 9. Schorsing tijdens de vergaderingen	8
Hoofdstuk 2 KERKREGERING	9
Artikel 10 : Rapport Deputaten Voorbereiding Volgende Synode (VVS)	9
Artikel 11. Sluitingsdatum indienen stukken	11
Artikel 12: Behandeling Rapport Deputaten Ad Art. 49 KO	11
Artikel 13: Rapport DOS naamgeving deputaatschap	12
Artikel 14: KO art 22. Diaconale zaken	13
Artikel 15: Roeping tot de Dienst des Woords	14
Artikel 16: Financiële verzorging predikanten uit ander kerkverband	15
Artikel 17: Losmaking predikant naar artikel 14 KO	15
Artikel 18: Toepassing van artikel 30 KO	17
Artikel 19: Appelregeling artikel 31 KO	17
Artikel 20: Archief en documentatie, artikel 50 KO	19
Artikel 21: Interpretatie artikel 66 KO	21
Artikel 22: Pastoraat en Diaconaat. Gastlidmaatschap	22
Hoofdstuk 3 EREDIENST	27

Artikel 23:	Leespreken.....	27
Artikel 24:	Procedure inzake bezwaren van kerken tegen te lezen preken.....	29
Artikel 25:	Beoordeling preken	29
Artikel 26:	Behandeling voorstel 1B uit aanvullend rapport DLV	30
Artikel 27:	Verklaring van preekbeoordeling	32
Artikel 28:	Aanleg van digitaal preekbestand	33
Artikel 29:	Behandeling voorstel 1E uit aanvullend rapport van DLV	34
Artikel 30:	Behandeling voorstel 1F, 1G, 1H en 1I uit aanv. rapport van DLV	35
Artikel 31:	Prekenverzameling	37
Artikel 32:	Uitbreiding aantal gedigitaliseerde preken	38
Artikel 33:	Rapport Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling	38
Artikel 34:	Benoemen Deputaten Onderzoek HSV	39
Artikel 35:	Aangepaste kerkdiensten voor gehandicapten.....	40
Artikel 36:	Orden van dienst	42
Artikel 37:	Spreekconsent.	45
Hoofdstuk 4 OPLEIDING	48
Artikel 38:	Wijze van behandeling rapport deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.....	48
Artikel 39:	Behandeling rapport OtdDdW m.u.v. de voorstellen 5.1, 5.2, 5.8, 5.10, 5.11, 5.12.	49
Artikel 40:	Behandeling voorstel 5.1 van het rapport OtdDdW.....	50
Artikel 41:	Behandeling voorstel 5.2 van het rapport OtdDdW.....	52
Artikel 42:	Behandeling voorstel 5.8 van rapport Deputaten OtdDdW.....	54
Artikel 43:	Behandeling voorstel 5.10 van rapport deputaten OtdDdW	55
Artikel 44:	Behandeling voorstel 5.11 van rapport deputaten OtdDdW	55
Artikel 45:	Behandeling voorstel 5.12 van rapport van deputaten OtdDdW	56
Artikel 46:	Verzoek ten aanzien van behoefte aan predikanten	57
Artikel 47:	Presentatie studenten	70
Artikel 48:	Instelling College van Opleiding	71
Artikel 49:	Oprichting bibliotheek ten behoeve van de opleiding.....	72
Artikel 50:	Planning College van Opleiding	73

Artikel 51:	Verplichte eigen opleiding.....	73
Artikel 52:	Rapport deputaten OtdDdW voorstel: voortgangsgesprek met studenten	74
Artikel 53:	Aanpassing regeling studiefinanciëring.....	74
Artikel 54:	Instructie voor het College van Opleiding	75
Artikel 55:	Instructie medewerkers aan de Opleiding	76
Artikel 56:	Aanwijzing van een Classis i.v.m. controle van de boeken deputaten.....	78
Artikel 57:	Decharge voor de Commissie van Begeleiding.....	78
Artikel 58:	Spreekconsent	79
Artikel 59:	Tweede Aanv. Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst de Woords, Spreekconsent.....	79
Artikel 60:	Klachtenregeling.....	81
Artikel 61:	Bijzondere of Vervroegde Generale Synode	81
Artikel 62:	Aanvulling van de instructie van deputaten OtdDdW.....	82
Artikel 63:	Begroting 2010 en Exploitatieoverzicht deputaten OtdDdW.....	82
Artikel 64:	Kerkelijke examens.....	83
Artikel 65:	Studiefinanciering.....	84
Artikel 66:	Tweede Aanv. Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst de Woords, Toezicht op de Opleiding	85
Artikel 67:	Aanv. Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst de Woords, Bijzondere of vervroegde Generale Synode.....	86
Artikel 68:	Aanv. Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst de Woords, Concept Statuut Opleiding	87
Hoofdstuk 5 BINNENLANDSE BETREKKINGEN		88
Artikel 69:	Voorstel antwoordbrief aan GKv	88
Artikel 70:	Voorstel antwoordbrief aan HHK	89
Artikel 71:	Rapportage inzake gerichte vragen aan bestuur Stichting HSV	90
Artikel 72:	Bespreking van Instructie ACOBB:.....	90
Artikel 73:	Bevoegdheid Deputaten ACOBB.....	92
Artikel 74:	Behandeling Aanvullend Rapport (10 februari 2010) van Deputaten ACOBB	92
Artikel 75:	Antwoordbrief aan GKv i.v.m. brief dd. 14-10-2008	93

Artikel 76:	Antwoordbrief aan HHK i.v.m. brief dd. 9-10-2008.....	93
Artikel 77:	Rapport Deputaten ACOBB: Commissie Kerkelijke Eenheid (CKE)	93
Artikel 78:	Aanv. rapport Deputaten ACOBB: appel gemeente Zwijndrecht.....	96
Artikel 79:	Voorstel d.d. 10 februari 2010 van Deputaten ACOBB	96
Artikel 80:	Voorstel d.d. 10 februari 2010 van Deputaten ACOBB	97
Artikel 81:	Overweging bij besluit tot instelling van Commissie Kerkelijke Eenheid	98
Artikel 82:	Brief aan Gereformeerde Kerk vrijgemaakt (GKv).....	99
Artikel 83:	Brief aan Gereformeerde kerken vrijgemaakt (vervolg)	99
Artikel 84:	Rapportage Commissie Kerkelijke Eenheid	100
Artikel 85:	Rapportage Commissie Kerkelijke Eenheid (CKE), Dalfsen.....	101
Artikel 86:	Rapportage Commissie Kerkelijke Eenheid, Kampen Ichthus	102
Artikel 87:	Plaatsing van een artikel van Deputaten ACOBB in De Bazuin.....	103
Artikel 88:	Verslag en advies Commissie Kerkelijke Eenheid	104
Artikel 89:	Rapportage Deputaten ACOBB inzake Kampen (Ichthus)	107
Artikel 90:	Aangepaste conceptbrief aan Kampen (Ichthus)	108
Artikel 91:	Bespreken en vaststellen brief aan de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) ...	108
Artikel 92:	Tweede Rapportage CKE met besluit m.b.t. advies en de brief aan "Dalfsen"	109
Artikel 93:	Aanvullend rapport Deputaten ACOBB verzoek 13.4.1 en 13.4.2.....	114
Artikel 94:	Vaststellen instructie Deputaten ACOBB.....	115
Artikel 95:	Uitnodiging Nationale Synode	116
Artikel 96:	Antwoordbrief aan stuurgroep Nationale Synode	116
Hoofdstuk 6	BUITENLANDSE BETREKKINGEN	117
Artikel 97:	Behandeling Rapport van Deputaten BBK: Abbotsford.....	117
Artikel 98:	Aanvullend Rapport Deputaten BBK inzake de LRC (Abbotsford).....	119
Artikel 99:	Behandeling Rapport van Deputaten BBK: Australië	120
Artikel 100:	Brief van de deputaten van de Free Reformed Churches of Australia (FRCA)	122
Artikel 101:	Brief aan de Free Reformed Churches of Australia (vervolg)	122
Artikel 102:	Brief van de Liberated Reformed Church at Abbotsford.....	123
Artikel 103:	Brief aan de Liberated Reformed Church at Abbotsford.....	123

Artikel 104:	Bezoek ds. De Marie aan Abbotsford, Canada	124
Artikel 105:	Nieuwe contacten met Zuid-Afrika en Informatie Deputaatschap BBK.....	124
Artikel 106:	Behandeling Rapport van Deputaten BBK:Sri Lanka	124
Artikel 107:	Behandeling Rapport van Deputaten BBK: Webmagazine Reformed Continua	126
Artikel 108:	Behandeling Rapport van Deputaten BBK: Gereformeerde Kerken in Indonesië.....	126
Artikel 109:	Herziening synode besluiten in zake betrekkingen met buitenlandse kerken.....	126
Artikel 110:	Aanpassing tekst besluit E.1.3.5. t.b.v. volgende GS.....	130
Artikel 111:	Vervallen verklaren regels voor het aangaan en onderhouden van zusterkerkrelatie van GS Mariënberg 2005.....	131
Artikel 112:	Amendement op E.1.3.5. volgens art. 202 acta 11 september 2010.....	132
Hoofdstuk 7	APPËLZAKEN EN REVISIEVERZOEKEN	134
Artikel 113:	Bezwaarschrift broeder R. de Boer.....	134
Artikel 114:	Brief aan broeder R. de Boer te Hoogeveen.....	135
Artikel 115:	Brief aan broeder A. Velthuis te Wezep	136
Artikel 116:	Brief van de Gereformeerde Kerk Zwijndrecht e.o.	136
Artikel 117:	Bezwaarschrift van de Matrix gemeente.....	136
Artikel 118:	Revisieverzoek van DGK Groningen.....	137
Artikel 119:	Revisieverzoek inzake kerkgrenzen Zwolle/Hasselt	138
Hoofdstuk 8	PRESENTATIE, PUBLICATIES EN COMMUNICATIE	139
Artikel 120:	Persverslag.....	139
Artikel 121:	Behandeling rapport Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.....	139
Artikel 122:	Brief van de redactie van De Bazuin.....	141
Artikel 123:	Voorstel moderamen t.a.v. de plaatsing van artikelen door deputaatschappen in De Bazuin.....	141
Artikel 124:	Te publiceren documenten in De Bazuin.....	142
Hoofdstuk 9	FINANCIËN EN BEHEER.....	143
Artikel 125:	Behandeling rapport Deputaten Financieel Beheer.....	143
Artikel 126:	Rapport Deputaten Financieel Beheer d.d. 10 april 2010.....	143
Artikel 127:	Behandeling verzoek Stichting Het Theologische Boek.....	144

Artikel 128: Voorstel Commissie van Onderzoek met tweemaal amendement t.a.v. voorgestelde overname bibliotheek van Stichting Het Theologische Boek.....	145
Artikel 129: Archief	147
Hoofdstuk 10 TOESPRAKEN	148
Artikel 130: Openingstoespraak door de preses n.a.v. 2 Sam. 20 : 1 en Ps. 69	148
Artikel 131: Openingstoespraak door de preses n.a.v. 2 Kor. 4 : 1-15.....	149
Artikel 132: Openingstoespraak door de preses n.a.v. 1 Kor. 1 : 1-17.....	151
Artikel 133: Openingstoespraak door de preses n.a.v. Ezra 3 : 10 – 4 : 5.....	153
Artikel 134: Openingstoespraak door de preses n.a.v. Phil. 2:19 – 3:1	156
Artikel 135: Openingstoespraak door de preses n.a.v. Mat. 5:1-17	157
Artikel 136: Openingstoespraak door de preses n.a.v. Hand. 5:12-42	159
Artikel 137: Openingstoespraak n.a.v Luc. 24 : 36-53.....	161
Artikel 138: Openingstoespraak n.a.v. 2 Kor. 4.....	162
Artikel 139: Openingstoespraak n.a.v. Jes. 1 : 1-20	165
Artikel 140: Openingstoespraak n.v.a. Jer.2:1-25	167
Artikel 141: Openingstoespraak n.a.v Hand 4:23-35	168
Artikel 142: Openingstoespraak ochtendvergadering n.a.v. Jud 1-19.....	170
Hoofdstuk 11 SLOTHANDELINGEN	171
Artikel 143: Opening slotvergadering	171
Artikel 144: Toespraak preses.....	174
Artikel 145: Ondertekening overeenkomsten in verband met de Opleiding tot de Dienst des Woords.....	178
Artikel 146: Toespraak scriba I.....	178
Artikel 147: Gereformeerd Mannenkoor	181
Artikel 148: Collecte	181
Artikel 149: Muzikaal intermezzo.....	181
Artikel 150: Slotwoord dr. P. van Gurp	182
Artikel 151: Dankwoord preses.....	184
Artikel 152: Sluiting	187

Hoofdstuk 12	REGELINGEN EN INSTRUCTIES	188
I.	HUISHOUDELIJKE REGELING VOOR GENERALE SYNODEN	188
II	REGELING VOOR HET INDIENEN EN BEHANDELEN VAN APPEL-SCHRIFTEN	195
III.	REGELING VOOR HET INDIENEN VAN REVISIEVERZOEKEN	197
IV.	INSTRUCTIE DEPUTATEN OPLEIDING TOT DE DIENST DES WOORDS	198
V.	INSTRUCTIES VOOR MEDEWERKERS AAN DE OPLEIDING TOT DE DIENST DES WOORDS	200
VI	INSTRUCTIES COLLEGE VAN OPLEIDING	201
VII	INSTRUCTIE DEPUTATEN BETREKKINGEN BUITENLANDSE KERKEN (BBK)	202
VIII	INSTRUCTIE VOOR DE DEPUTATEN FINANCIËEL BEHEER	205
IX	INSTRUCTIE VOOR DE DEPUTATEN ADRESVOERING/CONTACTEN OVERHEID/ BINNENLANDSE BETREKKINGEN.	206
X.	INSTRUCTIE VOOR DE DEPUTATEN CURATOREN VAN HET LANDELIJK GEREFORMEERD KERKBLAD DE BAZUIN EN DE LANDELIJKE WEBSITES.....	208
XI.	Instructie voor de deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling.....	209
XII.	INSTRUCTIE DEPUTATEN AD ART. 49 KO.....	210
XIII.	INSTRUCTIE ARCHIVARIS SYNODE ARCHIEF VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND.....	211
XIV.	INSTRUCTIE DEPUTATEN ONDERZOEK SYNODEBESLUITEN GS OMMEN T/M GS ZUIDHORN (DOS).....	213
XV.	INSTRUCTIE DEPUTATEN LITURGISCHE VOORZIENINGEN (DLV).....	214
XVI	INSTRUCTIE VOOR DEPUTATEN VOORBEREIDING VOLGENDE GENERALE SYNODE.	215
Hoofdstuk 13.	CORRESPONDENTIE	217
I.	Brief classis Noord-Oost inzake behoefte aan predikanten	217
II.	Brief Classis Zuid-West inzake verzoek kerkelijke in kadering stichting het theologisch boek.	221
III.	Brief Stichting Theologisch boek aan DGK Zwolle e.o.	221
IV.	Brief GS Emmen 2009 aan Stichting Theologisch boek aan DGK Zwolle e.o.....	222
V.	Brief Deputaten ACOBB aan synode.....	224
VI.	Brief deputaten BBK FRCA.....	227

VII.	Brief aan GS van commissie kerkelijke eenheid (CKE): tussentijdse rapportage.....	229
IX	Brief van Matrix-gemeente aan GS Emmen	231
X	Brief van GS Emmen aan Matrix-gemeente	232
XI	Brief van Commissie Kerkelijke Eenheid aan de Ichthus-gemeente	233
XII	Brief van Ichthus-gemeente aan Commissie Kerkelijke Eenheid	234
XIII	1 ^e Brief van Generale Synode Emmen 2009 aan Ichthus-gemeente	235
XIV	Brief van Ichthus-gemeente aan Generale Synode Emmen 2009.....	238
XV	2 ^e Brief van Generale Synode Emmen 2009 aan Ichthus-gemeente.....	240
XVI	Brief Aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te Zwijndrecht e.o.....	246
XVII	Brief aan Generale Synode van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt.	247
XVIII	Brief aan de Commissie Interkerkelijke Contacten van de Hersteld Hervormde Kerk	257
	Deputaatschappen en deputaten	260
	Afkortingen Deputaatschappen	262
	Trefwoordenregister.....	263
	Tekstregister	268

BIJLAGEN BIJ

ACTA

van de generale synode van

De Gereformeerde Kerken

in Nederland

Emmen 2009-2010

BIJLAGEN

I. Rapport Deputaten Voorbereiding Volgende Synode (VVS)

1. Deputaatschap

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken te Zwolle 2007 besloot aan het moderamen op te dragen de uitgave van de acta van de synode, conform artikel 97 en 98 van de acta (Zwolle 2007) te verzorgen.

Als deputaten werden benoemd de leden van het moderamen, te weten:

Ds. S. de Marie van De Gereformeerde Kerk te Zwolle e.o.;

A. Admiraal van De Gereformeerde kerk te Hasselt e.o.;

P. Drijfhout van De Gereformeerde Kerk te Emmen e.o.

G.H. Plaggenmars van De Gereformeerde Kerk te Mariënberg.

Als samenroeper werd aangewezen br. A. Admiraal. Br. P., Drijfhout trad op als secretaris van het deputaatschap. Ds. S. De Marie fungeerde als voorzitter.

Ook werd in de vergadering van 20 september 2008 een instructie voor het deputaatschap vastgesteld.

2. Instructie

De door de synode vastgestelde Instructie voor de Deputaten Volgende Generale Synode luidt als volgt.

Aan deputaten is opgedragen:

1. Deputaten zullen, in samenwerking met de door de generale synode aangewezen roepende kerk de volgende generale voorbereiden.
2. Zij zullen er zorg voor dragen en er op toezien dat de voorbereidingen verlopen volgens de Regeling voor de generale synode, zoals die door de generale synode is vastgesteld en is opgetekend in de bijlage.
3. Zij zullen de roepende kerk informeren, adviseren en ondersteunen bij alle werkzaamheden die voortvloeien uit de opdracht om de volgende synode bijeen te roepen.
4. Zij zullen zich bij hun werk zonedig laten adviseren door de vorige roepende kerk en door de predikanten in het kerkverband.
5. Zij zullen van hun werkzaamheden rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen drie weken voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.

3. Regeling

Voor de werkzaamheden van het deputaatschap was verder van belang wat vastgelegd is in

de Regeling voor de Generale Synode, met name in hoofdstuk VIII, Deputaten voor voorbereiding van de volgende generale synode.

De leden van het moderamen van de synode zullen, na de sluiting van haar zittingen, als haar deputaten

1. uitvoering geven aan de besluiten van de synode, voor zover deze niet aan andere deputaten werd opgedragen;
2. de tekst van het laatste deel van de Acta of Handelingen, dat niet meer aan de synode konden worden voorgelegd, vaststellen, de Acta voorzien van een inhoudsopgave en register en de Acta en Handelingen der synode zo spoedig mogelijk na sluiting van de synode doen drukken en verzenden;
3. de samenroepende kerk voor de volgende synode van advies dienen bij de uitvoering van hetgeen bepaald is ten aanzien van de taak van de kerk.
4. het concept-agendum als volgt opstellen:
 1. opening namens de samenroepende kerk
 2. onderzoek van de credentiebrieven en presentie
 3. verkiezing van het moderamen
 4. constituering van de vergadering
 5. betuiging van instemming met de aangenomen belijdenis der kerken
 6. benoeming van de adviseur(s) en betuiging van instemming conform punt 5.
 7. vaststelling van het agendum van de synode
 8. behandeling van de ingekomen stukken en rapporten
 9. benoemingen
 10. vaststelling van de Acta en de Handelingen
 11. aanwijzing van de samenroepende kerk voor, alsmede tijd en plaats van de volgende synode
 12. censuur naar art. 48 KO
 13. rondvraag
 14. sluiting

4. Vergaderingen

Deputaten hebben viermaal vergaderd. Allereerst op 1 oktober 2008. In deze vergadering werden de nog lopende synodezaken definitief afgehandeld en het laatste deel van de acta vastgesteld. Tevens werd gesproken over de opmaak van de acta, de inhoudsopgave, tekst- en trefwoordenregister. Via de mail zijn een aantal versies rondgestuurd en van commentaar voorzien zodat de uitgave gereed was in het begin van januari 2009. Het drukken van de acta werd geregeld met Hamidrukkers. De tweede vergadering was op 20 mei 2009, waarin de voorbereiding voor het houden van de volgende synode (te Emmen) werd besproken, tevens werd aandacht besteed aan de stukken voor het archief. In de derde vergadering op 14 augustus werden de vorderingen besproken als ook een eerste aanzet voor een aantal voorstellen ter verbetering van het synodewerk. Op 30 september werd een vergadering gehouden samen met de Kerkenraad van de Geref. Kerk te Emmen e.o. Op deze vergadering werd gesproken over de voorbereiding van de synode, de ingekomen stukken en de vergaderlocatie te Nieuw Amsterdam, de bidstond, de agenda en de openingsvergadering. Alle overige zaken konden deputaten telefonisch, schriftelijk en via e-mail afhandelen.

5. Acta en archief

De uitgave van de acta vroeg de meeste aandacht van deputaten, m.n. in het najaar van 2008. In goed overleg met de drukker, HAMI Drukkers te Doesburg, kon de uitgave gerealiseerd worden, conform de opdracht van de Generale Synode. De acta verschenen in een complete

versie in een fors formaat, op CD-rom en in een beknopte versie, de zgn. Acta Contracta, met daarin de voornaamste besluiten met hun gronden maar zonder het onderliggend materiaal.

Deputaten regelden dat de verspreiding plaats kon vinden aan de hand van intekenlijsten, via de plaatselijke kerkenraden. Voor de oud-synodeleden werden gratis exemplaren ter beschikking gesteld, evenals natuurlijk voor alle kerkenraden.

Eind februari 2009 verschenen de acta. Van de Acta, de Acta Contracta en van de Acta op cd zijn nog voldoende exemplaren over. Ook van de GS te Marienberg zijn exemplaren te verkrijgen bij HAMI drukkers.

Totaal zijn besteld en verzonden door de drukker 260 exemplaren van de Acta GS Zwolle, 133 van de Acta Contracta en 135 van de Acta CD. Er is nog steeds vraag.

Deputaten spreken daarover graag hun dankbaarheid uit.

Deputaten hebben het volledige archief van de Generale Synode te Marienberg overgedragen aan de archivaris, br. K. Tillema te Zwolle.

6. Deputatenrapporten

De deputatenrapporten zijn vermenigvuldigd en in een gebonden vorm verstuurd naar alle primus- en secundus afgevaardigden. De kerken hebben de stukken via de mail ontvangen.

Niet alle stukken konden op tijd verstuurd worden zodat een twee zending noodzakelijk was en in een aantal gevallen een derde zending..

7. Regeling voor de Generale Synode

M.b.t. de Regeling voor de Generale Synode hebben de deputaten een aantal voorstellen gedaan (zie bijlage conceptregeling voor de Generale Synode). In hoofdstuk 1 (taken samenroepende kerk) wordt niet aangegeven dat alle stukken voor de synode ook vooraf aan alle kerken gestuurd moeten worden. Wat betreft het redigeren van de acta stellen deputaten voor de scriba te ondersteunen met een of twee personen die gedurende de synodebijeenkomst zich bezighouden met de opmaak van de acta. Met betrekking tot de synodevergaderingen stellen deputaten een aantal vergadertechnische veranderingen voor vooral met het oog de betrokkenheid van de bezoekers (-kerkleden) te vergroten en het afhandelen van te behandelen zaken te versnellen.

8. Voorstellen volgende GS

De voorstellen zijn direct in het Huishoudelijk Reglement ingevoerd. De wijzigingen m.b.t. de oorspronkelijke tekst zijn in het reglement *cursief* weergegeven.

Ds. S. De Marie, voorzitter

P. Drijfhout

A. Admiraal

G. H. Plaggenmars

II. Rapport Deputaten ad Art. 49 KO.

Aan : De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
De scriba van De Gereformeerde Kerk te Emmen e.o.
De heer L.G. Spoelman
't Rak 47
7761 GM Schoonebeek.

Van : Deputaten Ad Artikel 49 KO

p/a C.A. Teunis
Margriet 33
7772 NC Hardenberg

Datum : 6 augustus 2009

Betreft : **Rapportage aan de Generale Synode**

Geachte broeders,

Inleiding

Hiermede ontvangt u ons rapport inzake de door ons verrichte werkzaamheden. We hebben u te rapporteren dat in de afgelopen periode aan ons eenmaal een advies is gevraagd, daarbuiten hebben we niet in actie behoeven te komen.

Hieronder volgt:

1. De adviesaanvraag.
2. De reden om het gevraagde advies te geven.
3. Het advies.

1. De adviesaanvraag

De Classis Zuid/West, door middel van de visitatoren van deze classis, hebben aan deputaten een advies gevraagd in het kader van hun advies-arbeid aan de kerkenraad van Zwolle. Het betrof een aangelegenheid waarbij de visitatoren reeds eerder, uit andere hoofde, betrokken waren geweest. Zij vroegen ons advies omdat een onbevooroordeeld advies gegeven behoorde te worden.

2. De reden om het gevraagde advies te geven

De deputaten welke niet ressorteren onder de Classis Zuid/West, te weten de broeders W.J. Sikkens, G. Willems en C.A. Teunis, hebben deze aanvraag in behandeling genomen zonder daarbij de deputaten welke onder de Classis Zuid/West vallen, te weten de broeders A. van Egmond en Ds. S. de Marie, ook maar in enige mate te raadplegen.

De drie bovenbedoelde broeders hebben de adviesaanvraag in behandeling genomen op grond van artikel 1 van de instructie: "Zij zullen de classes bijstaan in alle gevallen waarbij de kerkorde dit voorschrijft, en op verzoek van de classes bij bijzondere moeilijkheden."

De betrokken deputaten stelden vast dat:

1. het verzoek van een classis kwam;
2. er sprake was van een bijzondere moeilijkheid, omdat objectief advies nodig was terwijl de visitatoren van de classis niet meer onbevooroordeeld waren.

Op grond van de hierboven genoemde feiten waren de drie bovengenoemde deputaten van oordeel dat zij geroepen waren om het gevraagde advies te geven en dat zij hun advieswerk moesten verrichten geheel buiten enige bemoeienis van de broeders deputaten die reeds eerder bij deze aangelegenheid betrokken waren geweest.

3. Het advies

De drie bovenbedoelde broeders, ressorterend onder de Classis Noord/Oost, hebben de adviesaanvraag in behandeling genomen.

Zij hebben, op verzoek van de visitatoren van de Classis Zuid/West, rechtstreeks aan de kerkenraad van Zwolle hun advies uitgebracht.

Deputaten kunnen u, tot hun vreugde, berichten dat het gegeven advies door de kerkenraad van Zwolle unaniem is aanvaard.

Wij wensen u toe, naar Filippenzen 3:14-15, de gezindheid van Jezus Christus, dat u zich uitstrekt naar hetgeen vóór u ligt, jagend naar het doel, de prijs van de roeping Gods, die van boven is, in Christus Jezus, tot heil en zegen van het kerkvergaderend werk van onze Here en Heiland in eenheid van het ware geloof.

Met broederlijke groeten en hoogachting,

Namens Deputaten Ad Artikel 49 KO,
A.van Egmond en C.A. Teunis

III. Rapport van Deputaatschap Liturgische Voorzieningen aan GS te Emmen 2009

1. Voorwoord

Deputaten Liturgische Voorzieningen zijn dankbaar dat zij u dit rapport mogen aanbieden. Het is en was voor de deputaten een vreugde om zo met haar opdracht bezig te mogen zijn in opdracht van de Generale Synode. In het bijzonder het vergaren van preken, digitalisering en de mogelijkheden van uitbreiding van te lezen preken.

Zoals u weet kunnen deputaten al beschikken over een grote hoeveelheid preken. Het is voor de deputaten ook een sport geworden om via verschillende kanalen aan extra preken te komen. Het is verbazend hoeveel preken er nog in omloop zijn en via verschillende bestanden en sites te raadplegen zijn. Die preken staan ter beschikking voor alle kerken. Zo mogen wij als deputaten ook de zegen van de HERE ervaren in het werk dat wij de afgelopen periode mochten doen.

De naam van het deputaatschap geeft al aan waar het om gaat.

Liturgie dat betekent letterlijk: dienst ten behoeve van het volk.

In het Oude Testament wordt dit woord aangeduid als het werk van de priesters in de theocratie van Israël (zie Exodus 28:35, Numeri 4:39 en Ezechiël 40:46). In het Nieuwe Testament wordt de term liturgie in brede zin gebuikt. De Here Jezus zelf wordt in Hebréeën 8:2 een bedienaar van het hemelse heiligdom genoemd en Zacharias de priester gaat in Lucas 1:23 naar huis als hij zijn dienst vervuld heeft. Paulus noemt zichzelf een liturg van Jezus Christus in Romeinen 15:16.

Zo mogen we dan als Nieuwtestamentische gemeente de verbondsoefening met de HERE in geloof uitoefenen.

Heel de liturgie spreekt daarvan, alle onderdelen van de eredienst zijn liturgie, ontmoeting van de HERE met zijn volk.

Daar mocht het werk van de deputaten dienstbaar aan zijn.

We weten en belijden dat de HERE zijn kerk bewaart en beschermt door de verkondiging van zijn Woord. Onze bede is dat de HERE geeft dat wij Hem de lof brengen in ons zingen en ons van Hem afhankelijk weten in ons danken en bidden.

Dat alles tot Zijn eer en onze zaligheid.

3. De instructie aan de deputaten

De Generale Synode te Zwolle 2007/2008 heeft besloten een deputaatschap in te stellen voor onderzoek naar het Gereformeerd Kerkboek en de beschikbare preken. Het deputaatschap ontving de volgende instructie:

INSTRUCTIE VOOR DE DEPUTATEN LITURGISCHE VOORZIENINGEN

Aan de deputaten is opgedragen:

Zij zullen de mogelijkheden onderzoeken waardoor kerkleden op langere termijn kunnen beschikken over het Gereformeerde Kerkboek al dan niet in één uitgave met de bijbel, in de vertaling van NBG 1951; ze zullen hierover de kerken informeren.

1. Zij zullen het besluit van de GS te Marienberg dat geformuleerd is in artikel 23, besluit 7.3 van de acta: (*De GS van DGK in Nederland, bijeen op 15 oktober 2005 te Marienberg spreekt uit dat de genoemde sterke aanbeveling van de vergadering van het kerkverband i.o. om geen preken te lezen van predikanten die in het verleden en heden geen goede kerkelijke keus gemaakt hebben wordt gehandhaafd tot aan de volgende synode. Dan zal heroverweging volgen*), en waar de GS van Zwolle (2008) zich opnieuw over heeft uitgesproken als volgt uitvoeren:
 - Zij zullen de beschikbaarheid van leespreken onderzoeken binnen de kerken en actief beschikbare preken (laten) opsporen. Hierbij hebben de catechismus preken en preken t.b.v. bijzondere gelegenheden, prioriteit
 - Zij zullen daartoe ook de wenselijkheid en de beschikbaarheid onderzoeken van preken die gemaakt zijn door predikanten die na 2003 zijn overleden en de volgende synode met een advies dienen hoe deze preken in de toekomst dienen te worden getoetst en kunnen eventueel worden vrijgegeven voor gebruik.
 - Zij zullen als aanspreekpunt fungeren voor de kerken wanneer deze geen beschikbare preken meer zouden hebben en daartoe de kerken ook informeren.
2. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.

4. Beschikbaarheid Gereformeerd Kerkboek

Er is contact geweest met Uitgeverij Jongbloed inzake de beschikbaarheid van het Gereformeerd Kerkboek. De blauwdrukken zijn hiervoor aanwezig, over de prijs valt nog niets te zeggen. Ook valt nog niets te zeggen over de kosten van het opnieuw laten drukken van het Gereformeerd Kerkboek. Dat hangt af van de oplage, het formaat, de uitvoering, en het prijsniveau ten tijde van de drukopdracht.

De uitgever Jongbloed heeft ons meegedeeld dat de blauwdrukken worden bewaard.

Tevens zijn er nog enkele, voornamelijk evangelische, boekhandels die nog wel wat voorraad hebben.

Deputaten hebben niet kunnen vaststellen dat er al een tekort bestaat aan uitgaven van het Gereformeerd Kerkboek. Deputaten zijn van mening dat de kerken ook op langere termijn kunnen beschikken over het Gereformeerd Kerkboek.

5. Onderzoek bij de kerken

Aan alle kerken van ons kerkverband en de wijkgemeenten is op 29 oktober 2008 een brief verzonden met de volgende vragen:

1. Ondervindt u bij het zoeken naar geschikte leespreken moeilijkheden en waar liggen voor u de knelpunten? (hierbij kunt u denken aan bijv. preken voor bijzondere kerkelijke feestdagen)
2. Heeft u kennis of bent u in bezit van prekenbundels/preken die nog niet bekend zijn bij de deputaten of weet u namen van personen die hiervoor benaderd kunnen worden?
3. Heeft u preken/prekenbundels waarvan nog niet duidelijk is of deze gelezen kunnen worden.

Uit de antwoorden kwam naar voren dat er voldoende leespreken zijn in de bestanden van de Gereformeerde Kerk te Amersfoort en bij br. C.A. Teunis, maar dat er knelpunten liggen bij de preken voor bijzondere gelegenheden.

Er zijn geen prekenbundels genoemd die niet bekend zijn.

Ons bleek dat nieuwe preken vooral te vinden zijn in een hoeveelheid cassettebanden waarvan het deputaatschap er diverse in bezit heeft gekregen, het loont de moeite om hier verder naar te gaan zoeken.

Door een spontane aanmelding van enkele zusters is er inmiddels al een start gemaakt met het tijdrovende werk van het gesproken woord over te zetten in een leesbare versie. Bij voorkeur voor bijzondere diensten.

Onderzoek naar het geautomatiseerd uitvoeren van dit werk hebben geen goede mogelijkheden opgeleverd.

Daarnaast hebben deputaten zr. T. Spoelman-Hutten bereid gevonden om preken in het papieren archief te digitaliseren, daarna worden deze op de website van de kerk te Amersfoort geplaatst. Tot dankbaarheid van deputaten heeft dit werk een gestadige voortgang.

Er is geen moeite met de richtlijnen van de GS Mariënberg 2005/2006, waardoor er duidelijkheid is over de preken die gelezen kunnen en mogen worden.

6. Advies aan een kerk

Nadat we de antwoorden op ons onderzoek ontvangen hadden is door de kerkenraad van Bergentheim/ Bruchterveld e.o., door middel van de onderstaande brief, het volgende advies gevraagd over het gebruik van de prekenbundel 'De Hemelse Leer' van Dr. W.G. de Vries:

Geachte broeders,

Zoals in de bespreking op de Generale Synode te Zwolle 2007, artikel 41 reeds verwoord, voorziet men binnen niet te lange tijd problemen met preken voor bijzondere feestdagen en over de Heidelbergse Catechismus. Tevens werd in de bespreking ter synode aangegeven dat er goede gereformeerde prekenbundels zijn van predikanten die na 2003 zijn overleden.

Daarom heeft de synode het besluit genomen om een Deputaatschap Liturgische Voorzieningen in te stellen.

Eenzijds ligt er nog steeds het besluit van de GS Mariënberg, dat zegt:

*"dat de genoemde **sterke aanbeveling** van de vergadering van het kerkverband i.o. geen preken te lezen van predikanten die in het verleden en heden geen goede kerkelijke keus hebben gemaakt wordt gehandhaafd tot aan de volgende synode".*

Anderzijds ligt er de opdracht aan Deputaten Liturgische Voorzieningen om de wenselijkheid en de beschikbaarheid te onderzoeken van preken die gemaakt zijn door predikanten die na 2003 zijn overleden en de volgende synode met een advies te dienen hoe deze preken in de toekomst dienen te worden getoetst en eventueel vrijgegeven kunnen worden voor gebruik.

In onze gemeente hebben we reeds verschillende prekenreeksen over de catechismus gelezen.

Binnenkort moeten we opnieuw een serie catechismuspreken kiezen. Omdat niet elke serie catechismuspreken qua taalkleed en actualiteit voldoende aansluit bij onze tijd, en ook de jeugd aangeeft dat ze er wel eens moeite mee heeft om ze goed te volgen, hebben we als kerkenraad het voornemen om de prekenreeks van dr. W.G. de Vries te gaan lezen.

Deze serie is uitgegeven in 1999 en is qua taalkleed en actualiteit zeer goed. Ook zijn de preken voluit gereformeerd.

Alleen is ons opgevallen, dat de preek over Zondag 38 inhoudelijk niet juist is. We zouden deze preek kunnen vervangen door een preek over deze zondag van bijvoorbeeld ds. T.J. Keestra.

We kennen ds. W.G. de Vries allemaal als een door en door gereformeerd predikant, die ook zeer verontrust was over de ontwikkelingen in de GKv sinds 1993. Alleen over het vierde gebod dacht hij anders. We beseffen dat ds. De Vries zich niet heeft vrijgemaakt in 2003/2004, tevens dat dit gevoelig kan liggen. Maar volgens ons weegt dit niet tegen de voordelen van deze catechismus bundel, zoals: goed gereformeerd, eigentijds taalkleed, goed aansluitend bij onze cultuur, staat niet zo ver van de jeugd af.

Wij verzoeken u ons zo mogelijk vóór 4 mei te adviseren over het wel of niet gebruiken van genoemde bundel, zodat we binnenkort als kerkenraad hierover een definitief besluit kunnen nemen.

Graag zien we uw advies in dezen met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke broedergroet,
van De Gereformeerde Kerk Bergentheim/Bruchterveld e.o

W.Dijkstra, preses

G. Aalvanger, scriba

Deputaten hebben, binnen de kaders welke uitgezet zijn door de GS Mariënberg, het volgende advies uitgebracht:

Eerwaarde broeders,

Betreffende uw vraag voor een advies inzake het gebruik van de bovengenoemde prekenreeks kunnen de deputaten u het volgende meedelen:

1. Het advies van synode van Mariënberg is van kracht.

2. Het is een goede zaak als we ons binnen onze kerken aan de adviezen van een synode houden.
3. Het is onjuist te beweren dat de preken van Ds. W. G. de Vries voluit gereformeerd zijn, het bewijs daarvoor heeft uzelf geleverd door te wijzen op de preek over Zondag 38.
4. Het is eveneens onjuist om te stellen dat we allemaal Ds. W.G. de Vries kennen als een door en door gereformeerd predikant. Hij heeft tijdens zijn leven niet altijd de juiste kerkkeuze gedaan, dat blijkt hieruit dat hij bij de laatste vrijmaking niet heeft opgeroepen tot reformatie en zich ook niet bij onze kerken heeft aangesloten.
5. We schatten dat er thans ongeveer ruim 500 catechismuspreken beschikbaar zijn.
6. Enkele te lezen series van predikanten zijn: Blok, Wielenga, Mul, Keegstra, Bremmer, Begemann, Francke e.a., waarbij de preken van de predikanten Boersma, Goedhart en Mostert vervangen behoren te worden. Welke bundels zijn er inmiddels in uw gemeente gelezen?
7. Er worden bij u vanaf februari 2004 preken gelezen, dus zijn er nu nog voldoende catechismus preken zonder in herhaling te hoeven treden.
8. Bij de website van Amersfoort en br. C.A. Teunis zijn nog voldoende preken aanwezig die verantwoord zijn om te kunnen lezen.
9. Deputaten werken aan een advies voor de synode van Emmen.
10. De noodzaak om af te wijken van het advies van de synode van Mariënberg is niet aanwezig.

Uw brief, gedateerd 14 april, hebben we op 23 april ontvangen. We hebben ons ingespannen om ons advies aan u voor de door u gewenste datum van 4 mei uit te brengen.

Wij adviseren de raad om de genoemde bundel van Ds. W. G. de Vries niet te gebruiken en vertrouwen u met dit antwoord te hebben gediend.

Met broederlijke groet,
Namens het deputaatschap Liturgische Voorzieningen

E. Korevaar, secretaris

7. Beschikbaarheid van te lezen preken

Momenteel zijn er zo'n 2000 preken beschikbaar, met als knelpunten bijzondere kerkelijke dagen en catechismuspreken. Van de nu beschikbare preken valt een groot deel af omdat deze buiten de criteria van de Synode Mariënberg 2005/2006 vallen.

Ter beschikking zijn momenteel zo'n 500 catechismuspreken, al dan niet in een prekenbundel, welke vallen binnen de criteria van de synode van Mariënberg (Acta artikel 22.7).

Ds. S. de Marie is momenteel bezig met de afronding van zijn catechismuspreken, waardoor er te zijner tijd weer één jaar catechismuspreken ter beschikking komt. Door drukke werkzaamheden kan de publicatie hiervan wat langer duren.

Van diverse broeders en zuster zijn er bandjes met preken ontvangen, een deel hiervan is onbruikbaar vanwege de predikanten die hierin voorgaan.

Het bruikbare deel kan worden overgezet in WORD en na controle door de deputaten op de website van de kerken worden geplaatst. Over de termijn waarop dit kan gaan gebeuren kunnen we nu nog geen zekerheid geven.

De preken op de website van DGK Amersfoort en in bezit van de broeders A. Admiraal en C.A. Teunis zijn verkrijgbaar.

Om tot uitbreiding te kunnen komen van het aantal preken dat gelezen kan worden in erediensten zijn deputaten van mening dat de criteria van de Synode Mariëenberg 2005/2006 verruimd kunnen worden.

Toegestaan kan worden het lezen van preken welke vóór 1 januari 1990 uitgegeven zijn door een kerk of uitgever en geschreven zijn door predikanten die vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en die tijdens hun leven zich vóór 1 januari 2005 niet hebben vrijgemaakt. De deputaten adviseren wel om de preken van de professoren, vanwege hun latere stellingname, hier buiten te laten, met uitzondering van de professoren D.Deddens en K.Deddens.

De motivatie voor deze verruiming is dat aangenomen mag worden dat deze preken als gereformeerd zijn aan te merken omdat zo vóór 1 januari 1990 geschreven zijn door oudere predikanten en uitgegeven zijn door een kerk of uitgever. Van de preken van de genoemde professoren is bekend dat deze door de kerken stilzwijgend zijn aanvaard als Schriftuurlijk verantwoorde preken.

In het ter beschikking staande bestand van br. C.A. Teunis levert dit ruim 500 extra preken op.

Voor de duidelijkheid en om misverstanden te voorkomen achten deputaten het raadzaam om namenlijsten te publiceren van predikanten en professoren van wie preken gelezen kunnen worden in de erediensten.

Voorts zijn deputaten van mening dat het verzamelen en beheren van preken welke gelezen kunnen worden in de erediensten een zaak is van alle kerken tezamen. De prediking heeft een centrale plaats in de eredienst. Dat houdt in dat de preken welke in aanmerking komen om gelezen te kunnen worden, door de kerken gezamenlijk verzameld en beheerd behoren te worden.

Deputaten hebben overleg gehad met vertegenwoordigers van de gemeente Amersfoort.

Resultaat van dit overleg is dat de preken welke gedigitaliseerd zijn en staan op de website van DGK Amersfoort, geplaatst kunnen worden op de website van De Gereformeerde Kerken.

De kerk van Amersfoort heeft inmiddels aangeboden het bestand te willen overdragen aan de kerken met de daarbij behorende kennis en kunde.

Het beheer van de preken op website van de kerken kan plaatsvinden onder verantwoordelijkheid van de deputaten Liturgische Voorzieningen, in overleg met Deputaten-Curatoren.

Eveneens blijft het actief bezig zijn met het digitaliseren van analoog opgenomen en schriftelijke preken een zaak van belang. Het behoort tot de taak van deputaten om de gedigitaliseerde preken te controleren en vrij te geven voor gebruik binnen De Gereformeerde Kerken.

Bij dit alles blijft dat we allen actief moeten blijven speuren naar preken die in aanmerking kunnen komen om gelezen te worden, en om de opgespoorde preken aan te bieden aan het deputaatschap Liturgische Voorzieningen.

8. Voorstellen voor besluitvorming

Deputaten stellen de synode voor om de volgende besluiten te nemen.

1. Uitbreiding beschikbare preken om te lezen in erediensten

Besluit:

De synode besluit om aan het advies van de Synode Mariënberg 2005/2006 inzake te lezen preken in erediensten het volgende toe te voegen:

De synode acht tevens het lezen van preken geoorloofd welke uitgegeven zijn door een kerk of uitgever vóór 1 januari 1990 en geschreven zijn door predikanten die vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en die tijdens hun leven zich vóór 1 januari 2005 niet hebben vrijgemaakt; ten aanzien van de preken van de professoren is het advies om alléén de preken van de professoren D. Deddens en K. Deddens te lezen en van de overige professoren niet.

Gronden:

1. De datum van 1 januari 1990 is gebruikt om een aanvaardbare aanloop te hebben naar de synode van Ommen-1993, waarvan de besluiten door onze kerken opnieuw beoordeeld worden of deze de toets van de Schrift kunnen doorstaan.
2. De datum van 1 januari 2005 is gebruikt omdat in 2004 nog vrijmakingen hebben plaatsgevonden.
3. Het lezen van preken van de professoren die in hun leven een verkeerde kerkelijke keuze gemaakt hebben kan op gevoelsmatige gronden weerstand oproepen, met uitzondering van de professoren D. Deddens en K. Deddens omdat de beschikbare preken van deze professoren door de kerken stilzwijgend als Schriftuurlijk zijn aanvaard en vóór 1 januari 1990 uitgegeven zijn.
4. In de ter beschikking staande bestanden van de broeders C.A. Teunis en A. Admiraal levert dit ruim 500 extra preken op.

2. De prekenverzameling

Besluit:

De synode geeft aan het deputaatschap Liturgische Voorzieningen de opdracht om één of meer bestanden aan te leggen en te beheren van preken welke gelezen kunnen worden in de erediensten en de daarin opgenomen preken ter beschikking te stellen van de kerken; met dien verstande dat de preken in deze prekenbestanden alleen preken bevatten die voldoen aan de door de synodes gegeven adviezen terzake van het lezen van preken in de erediensten.

Gronden:

1. Het beschikbaar hebben van te lezen preken is een verantwoordelijkheid van de kerken.
2. De door de kerkenten behoeve van de erediensten verzamelde preken, behoren beschikbaar te zijn voor de kerken.
3. Opbouw en beheer van de bestanden behoort door de kerken duidelijk geregeld te zijn.

3. Een digitaal kerkelijk prekenbestand

Besluit:

1. De kerken onderhouden een digitaal prekenbestand.
2. De kerken maken, bij de start van het eigen digitale prekenbestand, gaarne gebruik van het bestand van de kerk te Amersfoort, alsmede van de daar aanwezige kennis en kunde.
3. De synode plaatst het eigen prekenbestand op de website van de kerken onder beheer van Deputaten Liturgische Voorzieningen in overleg met Deputaten-Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

Gronden:

1. Het onderhouden van een prekenbestand ten behoeve van de kerken is een verantwoordelijkheid voor de kerken gezamenlijk.
2. Het deputaatschap Liturgische Voorzieningen heeft mede tot taak om te voorzien in een voldoende aanbod van te lezen preken.
3. De kerk van Amersfoort heeft inmiddels aan Deputaten Liturgische Voorzieningen aangeboden het bestand, met daarbij behorende kennis en kunde, te willen overdragen aan de kerken.

4. Uitbreiden van het aantal gedigitaliseerde preken

Besluit:

De kerken zijn gemeenschappelijk verantwoordelijk om naar vermogen mee te werken aan het digitaliseren van preken welke vallen binnen de door de synode daartoe gegeven adviezen, in overeenstemming met de richtlijnen welke daartoe door het deputaatschap Liturgische Voorzieningen worden gegeven.

Gronden:

1. De Woordbediening is een verplichting voor en verantwoordelijkheid van de kerken.
2. Het beschikbaar hebben van voldoende leespreken is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid.
3. De kerken behoren naar vermogen actief te speuren naar preken die vallen onder de door de synode gestelde kaders.
4. Het onderhouden en het ter beschikking stellen van het digitale prekenbestand is een verantwoordelijkheid van het deputaatschap Liturgische Voorzieningen.

5. Publiceren van een namenlijst

Besluit:

De synode stelt aan de kerken een namenlijst ter beschikking van predikanten waarvan het geoorloofd is preken te lezen die voldoen aan de adviezen van de synodes van Mariënberg en Emmen; deze lijst bevat de namen van:

1. Predikanten en professoren van de Gereformeerde Kerken die overleden zijn in de periode van 1944 tot 1 januari 2005 en die tijdens hun leven geen verkeerde kerkelijke keuze hebben gemaakt: de preken van deze predikanten en professoren kunnen wel gelezen worden.

2. Predikanten die vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en die tijdens hun leven zich vóór 1 januari 2005 niet hebben vrijgemaakt; en van de professoren de namen van de professoren D. Deddens en K. Deddens en niet van de overige professoren: alleen de preken van de genoemde predikanten en professoren welke door een kerk of uitgever zijn uitgegeven vóór 1 januari 1990 kunnen wel gelezen worden.

Gronden:

1. Het beschikbaar hebben van een namenlijst geeft duidelijkheid en helpt om vergissingen tegen te gaan.
2. De gronden voor de betreffende namen en perioden zijn opgenomen in de terzake doende besluiten van de synode van Mariënberg en Emmen.

A.Admiraal

E. Korevaar

Bijlage 1 Lijst 1 predikanten

Lijst met namen van predikanten en professoren van de Gereformeerde Kerken die overleden zijn in de periode van 1944 tot 1 januari 2005 en die tijdens hun leven geen verkeerde kerkelijke keuze hebben gemaakt: de preken van deze predikanten kunnen wel gelezen worden.

Naam	Datum geboorte	Datum overlijden
Beekman, J.W.	1932-10-22	1980-07-28
Begemann, H.J.	1936-08-28	1993-10-30
Benschop, N.	1913-05-29	1955-01-30
Bentham, J. van	1919-11-20	1994-12-11
Blok, M.J.C. (1914)	1914-11-17	1976-06-14
Blokland, J.	1908-01-24	1998-12-27
Boersema, G.	1909-03-23	1983-07-03
Bomhof, J.	1926-01-31	1989-07-18
Born, E.Th. van den	1900-07-02	1982-04-05
Bos, A.	1911-03-01	1965-03-12
Bos, C.G.	1909-09-13	1988-04-06
Bos, C.J.	1866-09-04	1955-12-26
Bosch, J.	1876-01-24	1957-05-07
Bosma, T.O.G.M.	1937-08-28	1994-04-29
Bosman, A.R.	1917-08-24	1995-09-23
Bouma, H.	1917-02-04	2000-03-19
Bouwsma, O.W.	1912-08-18	1968-05-02
Boxman, A.W.	1913-03-27	1996-01-21
Braaksma, S.	1933-12-28	2001-01-21
Bremmer, R.H.	1917-03-27	1995-09-17
Bruggen, J. van (1909)	1909-05-05	1965-06-08
Bruin, N.	1919-05-16	1977-04-21

Bruinius, W.	1921-03-28	1985-10-02
Dam, Joh.	1883-02-08	1970-11-06
Deddens, P. (1891)	1891-01-13	1958-02-06
Dekker, T.	1930-06-22	1993-06-05
Diemer, C.	1871-08-18	1052-03-19
Dijk, D. van (1887)	1887-12-17	1985-10-22
Dijk, F. van	1904-06-25	2002-11-07
Dijk, K.D. van	1926-03-21	1997-04-20
Dijkema, K.J.	1919-12-15	1959-02-23
Dijken, H. van	1963-03-21	2003-12-04
Doekes, L.	1913-11-19	1997-08-23
Dooren, M. van	1924-10-21	1994-08-01
Douma, O.J.	1923-01-18	1996-12-26
Drost, H. (1887)	1887-11-07	1957-02-27
Drost, K.	1905-04-27	1978-11-08
Drost, M.K.	1923-06-17	1986-12-09
Duits, A.	1920-01-04	2003-12-07
Feijter, J. de	1919-01-19	1992-08-29
Francke, Joh.	1908-09-30	1990-03-13
Godschalk, L.A.F.	1891-01-03	1968-10-22
Graaff, W. de	1912-08-10	2002-10-19
Greijdanus, S.	1871-05-01	1948-05-19
Groen, J.	1906-06-28	1969-03-07
Haan, T. de (1902)	1902-10-08	1986-10-07
Hagens, G. (1906)	1906-12-11	1999-07-21
Haitsma, A.C.	1923-05-20	1971-10-30
Heij, J.F.	1919-08-22	1999-02-27
Herwijnen, W.G.F.	1907-07-27	1980-06-13
Hettinga, J.	1898-03-24	1976-06-26
Hoekstra, G.	1912-03-29	1971-06-04
Hoeven, J.H. van der	1914-06-15	2004-08-08
Holwerda, B.	1909--09-22	1952-04-30
Holwerda, K.	1878-08-12	1955-11-08
Hoop, K. de	1921-02-20	1965-04-06
Hordijk, A.	1912-07-26	1995-10-11
Houdt, D. van	1919-09-21	2000-05-12
Houwen, R.	1924-02-06	2004-08-14
Hove, J. ten	1900-05-07	1989-06-15
Jagersma, A.	1920-01-17	1995-02-01

Jagt, C. van der	1914-03-28	1988-08-24
Jansen, G.A.	1913-02-20	1986-05-31
Janssens, M.	1899-11-07	1992-07-29
Kamp, Th.C.F. van	1918-07-14	1961-10-10
Keegstra, T.J.	1925-09-01	1993-12-01
Keizer, P.K.	1906-09-19	1985-12-12
Knoop, Herm.	1891-12-03	1974-02-18
Koolstra, R.	1912-08-23	1984-12-27
Koop, E.	1912-08-29	1990-05-15
Koopman, G.Th.	1913-05-07	1968-09-15
Kuiper, A. (1910)	1910-05-21	1985-12-13
Krijtenburg, A.I.	1912-12-18	1973-02-16
Lambers, B.J.	1868-02-14	1961-12-09
Lanting, A.P.	1865-10-28	1953-06-29
Lok, P.	1919-05-03	1994-06-21
Mechelen, J.B. van	1914-05-23	2003-02-19
Meedendorp, T.H.	1901-02-26	1982-11-29
Meilof, J.	1914-01-19	1991-08-23
Meulink, H.	1875-04-07	1952-12-06
Meijer, J. (1898)	1898-12-28	1964-09-20
Meijering, G.	1908-09-23	1999-09-18
Meijerink, H.J.	1903-07-20	1893-02-08
Moerkoert, J.P.	1908-05-12	1970-11-22
Moes, L.	1916-04-17	1999-08-31
Mul, F.	1915-10-12	2000-04-01
Mulders, G.	1924-12-09	1999-12-02
Nieuwenhuis, D.	1911-07-07	1994-10-06
Nijenhuis, H.J.	1924-05-12	1994-12-05
Noort, D.	1930-09-29	1980-03-09
Pels, F.F.	1919-10-20	1966-08-31
Petter, J.A.	1936-04-24	1967-07-21
Plaatsman, P.	1920-05-28	1992-11-22
Poelman, H.K.	1919-02-25	1993-11-28
Post, J.S.	1884-04-05	1947-11-09
Poutsma, J.	1913012017	1999-07-10
Putten, M.A.J. van	1917-12-31	1965-08-02
Raalte, J. van	1894-12-17	1982-11-02
Raven, W.G.	1920-07-16	2002-07-18

Reyenga, G.	1907-06-26	1965-06-03
Riet, B. van	1917-11-21	1980-01-12
Rupke, Chr.	1917-12-13	1977-02-21
Rijneveld, J.	1911-01-06	1988-11-04
Schilder, H.J.	1916-01-22	1984-05-12
Schilder, K.	1890-12-19	1952-03-23
Schoemaker, H.H.	1878-04-03	1950-03-03
Smelik, J. (1899)	1899-06-10	1960-05-23
Smitt, J.W.	1902-02-22	1997-01-22
Spijker, G.	1910-07-12	1999-01-05
Staal, G.	1884-09-21	1976-12-06
		1973 Handb. '74 pg
Stel, H.A.	1911-06-29	233
Strating, H.	1887-11-06	1959-08-05
Strating, H.A.	1940-09-28	1997-07-19
Strating, Joh.	1928-05-28	1994-10-24
Teunis, E.	1904-12-30	1984-12-01
Tollenaar, F.	1888-05-12	1954-10-20
Unger, J.P.	1897-06-06	1974-08-26
Veefkind, A.	1925-02-11	2004-10-02
Velden, J.A. van der	1925-09-23	1997-01-22
Veldman, A.	1911-05-28	1997-01-31
Venema, F.F.	1904--2-04	1988-05-12
Venema, H.	1909-10-21	1994-11-01
Verkade, J.	1920-04-23	1986-11-02
Verlind, K.	1937-01-05	2000-02-29
Verwoerd, W.	1903-10-26	1994-08-03
Vink, J.A.	1900-12-18	1964-07-04
Vis, W.	1904-11-30	1978-08-01
Vogel, H.	1907-11-13	1965-04-24
Vos, B. de	1923-02-21	2001-06-01
Vreugdenhil, D.	1909-06-01	2003-07-11
Vreugdenhil, W.	1904-03-24	1984-05-20
Vries, F. de	1901-09-03	1978-11-20
Vries, H.J. de	1919-01-19	1993-08-09
Vries, J.J. de	1914-03-09	1985-03-03
Waard, J. de	1888-10-06	1959-10-20
Wal, J. de	1907-04-24	1975-08-25
Weger, J.F. de	1916-03-15	1981-01-17

Wielen, J. van der	1910-08-24	1977-02-22
Wielenga, D.K.	1905-12-23	1981-06-28
Wigboldus, R.K.	1914-01-17	1996-02-13
Wijnhoud, J.F.	1917-01-29	2003-11-25
Wildeboer, J.J.	1931-07-08	1978-01-23
Wiskerke, J.R.	1923-09-04	1968-07-26
Woldring, E.H.	1888-09-23	1961-11-18
Wolff, I. De	1901-02-08	1976-02-20
Zemel, D.	1906-07-09	1986-04-19
Zomer, G. (1925)	1925-05-10	1982-03-21
Zijlstra, R.	1907-09-16	1989-04-29
Zuijlekom, B. van (1931)	1931-09-27	2003-12-27
Zwaag, J. van der	1916-02-09	1964-11-04

Bijlage 2: Lijst 2 predikanten

Lijst met namen predikanten die vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en die tijdens hun leven zich vóór 1 januari 2005 niet hebben vrijgemaakt; en van de professoren de namen van de professoren D. Deddens en K. Deddens: alleen de preken van de in de lijst genoemde predikanten en professoren welke door een kerk of uitgever zijn uitgegeven vóór 1 januari 1990 kunnen wel gelezen worden.

Naam	Datum geboorte	Emeritus-predikant van de kerk van	Datum emeritaat
Agema J.G.	25-06-1916	Drachten-Oost	01-01-1999
Arnold J.J.	01-04-1921	Amersfoort-West	01-01-1981
Arntzen M.J.	14-09-1912	Hattem-Noord	26-08-1979
Berghuis D.	30-03-1925	De Bilt-Bilthoven	01-07-1981
Bijl C.	21-01-1931	Rijnsburg	08-06-1996
Blijdorp G.	21-03-1921	Alblasserdam/Nieuw Lekkerland	01-04-1984
Boersma Tj.	05-11-1931	Drachten-Oost	01-01-1999
Bos J.	03-06-1915	Nijmegen	01-05-1981
Brandes M.	09-03-1930	Hardenberg-Baalder	09-03-1995
Breen C.J.	11-12-1924	Amsterdam-Centrum	11-12-1989
Cnossen S.	18-09-1929	Ureterp	01-10-1994
Cnossen S.S.	03-09-1918	Mariënberg	16-06-1985
Deddens D.	18-01-1923	Leeuwarden	11-05-1988
Deddens K.	20-08-1924	Hamilton	01-01-1990
Deddens P.	18-06-1927	Wageningen	01-07-1992
Dijk A.P. van	05-02-1931	Tiel/Zaltbommel	01-03-1996
Dijk J. van	14-04-1921	Ommen	14-05-1984

Douw L.	03-11-1923	Ommen	01-11-1988
Geelhoed A.	25-08-1929	's-Gravenhage- Centrum/Scheveningen	01-09-1994
Geersing J.	05-12-1932	Hengelo (O)	01-01-1998
Goedhart J.M.	09-11-1924	Leek	09-06-1991
Grätz B.	18-05-1925	Pernis-Alblasserwaard	01-06-1990
Grutter D.	19-10-1939	Rijnsburg	31-10-2004
Haar J. van der	08-08-1920	Gouda	01-09-1988
Heemskerk H.	03-12-1936	Rozenburg	01-01-2002
Hendriks A.N.	07-01-1934	Amersfoort-Centrum	10-11-1999
Herksen H.D. van	10-04-1921	Heemse	01-09-1986
Hoff Th.	11-06-1914	Valkenburg/Katwijk	01-08-1979
Hoogsteen R.	18-06-1925	Oldehove	18-06-1990
Kalkeren C. van	30-05-1916	Duiven-Velp	30-11-1981
Kamer A.	12-06-1932	Groningen-Noord	12-06-1997
Kapteyn K.J.	12-05-1937	Hoogeveen	01-05-2002
Klamer J.	18-03-1925	Meppel	18-03-1990
Knigge H.	27-06-1933	Daarlerveen	01-05-1992
Kok J.	28-02-1920	Veenendaal	17-10-1986
Los D.	23-10-1921	Zeist	01-01-1987
Mostert H.	24-12-1930	Vlissingen	01-02-1996
Nieuwkoop Jac. van	17-04-1913	Rotterdam-Stad (Delfshaven)	23-04-1978
Noordman H.W.	23-03-1924	Hoogvliet-Spijkenisse	01-04-1989
Nus R. van	22-11-1934	Rotterdam-Stad (Delfshaven)	01-10-1994
Oldenhuis J.T.	27-06-1938	Helpman (Gr.)	01-07-2004
Oosterhuis E.J.	31-10-1930	Marum/Kornhorn	01-01-1994
Pool H.	12-12-1928	Veendam	01-01-1993
Post J.C.	17-07-1933	Zeist	01-07-1998
Pouwelse W.	19-07-1928	Zeist	01-06-1989
Rongen G. van	16-05-1918	Steenwijk	16-05-1983
Schelling P.	09-09-1938	s-Hertogenbosch	01-10-2003
Scholte H.	08-09-1921	Rouveen	14-09-1986
Slotman J.	12-01-1932	Enschede-Noord	12-01-1997
Smelik C.J.	03-06-1931	Nieuwerkerk aan den IJssel	16-09-1996
Stam C.	14-03-1913	Groningen-Zuid	01-10-1980
Timmerman R.	02-08-1932	Assen-Noord	01-09-1997
Velde R. te	02-03-1920	Dordrecht	20-03-1985

Venhuizen H.J.	09-11-1933	Ede-Noord	01-07-1999
Versteeg A.G.	03-01-1925	Groningen-West	01-03-1987
Vries H. de	21-02-1939	Ureterp	13-06-2004
Vries W.G. de	14-11-1926	Zwolle-Centrum	07-02-1992
Waard S. de	22-01-1916	Vroomshoop	03-10-1982
Wesseling B.	01-01-1925	Noardburgum	01-01-1990
Wieringa W.	03-01-1933	Helpman	01-10-1987

IV Aanvullend rapport deputaten Liturgische Voorzieningen.

Aan: De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, in vergadering bijeen te Emmen
p/a broeder J.A. Bazuin

Van: Deputaten Liturgisch Voorzieningen
p/a br. E. Korevaar

Datum : 9 januari 2010

Betreft : **Aanpassing voorstellen van Deputaten Liturgische Voorzieningen**

Geachte broeders,

Naar aanleiding van de bespreking tijdens de vergadering van de Generale Synode bieden wij u hiermede ons aanvullend rapport met gewijzigde en aanvullende voorstellen aan.

Voorstel 1 is gewijzigd en vervangen door de voorstellen 1A t/m 1I, zie hieronder de ‘Voorstellen uitbreiding leespreken’, inclusief een formulier ‘Verklaring van preekbeoordeling’ in verband met de beoordeling van preken welke niet vallen onder het advies van de Generale Synode van Mariënberg.

Voor de goede orde merken we op dat er door ons tevens twee materiële wijzigingen zijn aangebracht:

- a. door de preken van de predikanten Ds. J.W. Tunderman en Ds. M.B. van 't Veer tevens voor beoordeling in aanmerking te laten komen.
- b. door een richtlijn te geven voor het omgaan met geconstateerde onzuiverheid in preken van toegestane predikanten welke vallen onder het advies van de Generale Synode van Mariënberg.

Ten aanzien van de voorstellen 2 tot en met 5 in ons deputatenrapport (pagina 6-8) merken we het volgende op:

Voorstel 2 “De prekenverzameling” blijft gehandhaafd.

Voorstel 3 “Een digitaal kerkelijk prekenbestand” is hiermede vervallen, zie voorstel 1D.

Voorstel 4 “Uitbreiden van het aantal gedigitaliseerde preken” blijft gehandhaafd.

Voorstel 5 “Publiceren van een namenlijst” is hiermede vervallen, zie voorstel 1B.

Deputaten Liturgische Voorzieningen

Voorstellen in verband met het beheer en de uitbreiding van preken om te lezen in de erediensten

Voorstel 1. Uitbreiding beschikbare preken om te lezen in erediensten wordt vervangen door onderstaande voorstellen 1A t/m 1I.

Voorstel 1A: Verantwoordelijkheid voor de beoordeling van preken

Besluit:

De kerken zijn verantwoordelijk voor de beoordeling van preken of deze zijn ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’.

Gronden:

1. De gemeenten komen bij elkaar in erediensten, 1 Korinthe 11:17, Hebreeën 10:25.
2. De kerk onderhoudt de zuivere prediking van het evangelie, NGB artikel 29.
3. De regeerders van de kerk moeten de ware godsdienst onderhouden en zorgen dat de ware leer voortgang heeft, NGB artikel 30.
4. Ambtsdragers moeten weren valse leer en dwaling, Kerkenorde artikel 55.

Voorstel 1B: Namenlijsten van predikanten

Besluit-1:

De kerken onderhouden twee lijsten met namen van predikanten.

Lijst 1:

Predikanten die tijdens hun leven geen verkeerde kerkelijke keus hebben gemaakt, overeenkomstig het advies van de Generale Synode van Mariënberg, acta artikel 23, besluit 7.3.

Lijst 2:

- a. Predikanten die tijdens hun leven de zaak van de vrijmaking-1944 een warm hart toegedaan waren en die vóór augustus 1944 zijn overleden, van deze predikanten worden thans op de lijst opgenomen de predikanten Ds. J.W. Tunderman en Ds. M.B. van ‘t Veer; en
- b. Predikanten die tijdens hun leven zich niet gevoegd hebben bij De Gereformeerde Kerken en vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en van de professoren: D. Deddens en K. Deddens, zie bijlage 2 van het deputatenrapport.

Gronden:

1. De predikanten van lijst 1 vallen onder het advies van de Generale Synode van Mariënberg.
2. De predikanten van lijst 2 hebben mogelijk preken geschreven welke, bij nader onderzoek, kunnen zijn ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’.
3. Volgens mondelinge informatie zijn preken van Ds. J.W. Tunderman, D. Deddens en K. Deddens zonder bezwaar reeds gelezen in onze kerken.
4. Het beschikbaar hebben van namenlijsten geeft duidelijkheid en helpt om vergissingen tegen te gaan.

Besluit-2:

De Generale Synode geeft aan het deputaatschap Liturgische Voorzieningen de opdracht om lijst-1 en lijst-2 aan te leggen en te beheren.

Grond:

Opbouw en beheer van lijst-1 en lijst-2 behoort door de kerken duidelijk geregeld te zijn.

Voorstel – 1C: ‘Verklaring van preek-beoordeling’ voor preken welke wel of niet zijn ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’

Besluit:

De Generale Synode geeft een formulier ‘Verklaring van preek-beoordeling’, zie pagina 6 van dit rapport, voor gebruik door de kerken bij het beoordelen of een preek van een predikant uit lijst-2 wel of niet is ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’.

Gronden:

1. Alleen preken die in overeenstemming zijn met de Schrift zijn geoorloofd om te lezen in een eredienst.
2. De handhaving van eenheid van onderwijs binnen de kerken is gediend met een uniforme werkwijze bij de weergave van de beoordeling van een preek.
3. Het werken met een formulier en het beheren van de ingevulde formulieren door deputaten maakt het mogelijk dat de kerken op een ordelijke manier kunnen samenwerken bij het beoordelen van preken en kennis kunnen nemen van de beoordelingswerkzaamheden van elkaar.

Voorstel – 1D: Digitaal bestand van preken welke zijn ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’

Besluit-1:

De kerken onderhouden een digitaal bestand met preken welke zijn ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’.

In dit bestand worden opgenomen:

1. preken van predikanten uit lijst-1.
2. preken van predikanten uit lijst-2, indien één van de kerken hierover het oordeel ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’ heeft uitgesproken en plaatsing bij Deputaten Liturgische Voorzieningen heeft aangevraagd onder toezending van de volledig ingevulde ‘Verklaring van preek-beoordeling’.

Besluit-2:

De kerken maken, bij de start van het eigen digitale prekenbestand, gaarne gebruik van het bestand van de kerk te Amersfoort, alsmede van de daar aanwezige kennis en kunde.

Besluit 3:

De synode plaatst het eigen prekenbestand op de website van de kerken onder beheer van Deputaten Liturgische Voorzieningen in overleg met Deputaten-Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

Gronden:

1. Het onderhouden van een prekenbestand ten behoeve van de kerken is een verantwoordelijkheid voor de kerken gezamenlijk.
2. Het deputaatschap Liturgische Voorzieningen heeft mede tot taak om te voorzien in een voldoende aanbod van te lezen preken.
3. De kerk van Amersfoort heeft inmiddels aan Deputaten Liturgische Voorzieningen aangeboden het bestand, met daarbij behorende kennis en kunde, te willen overdragen aan de kerken.

Voorstel – 1E: Toevoegen van een preek aan het bestand van preken welke zijn ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’

Besluit:

Een preek van een predikant uit lijst-2 wordt opgenomen in het bestand van preken welke geacht worden te zijn ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’ indien een kerkenraad daartoe een verzoek indient bij deputaten Liturgische Voorzieningen onder toezending van een volledig ingevulde ‘Verklaring van preek-beoordeling’.

De betreffende verklaring wordt door Deputaten Liturgische Voorzieningen gepubliceerd.

Gronden:

1. Een kerkenraad is de bevoegde instantie om uit te spreken dat een preek is ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’.
2. De reden waarom een preek is ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’ behoort toetsbaar te zijn.
3. Binnen een kerkverband is samenwerking mogelijk inzake het toetsen van preken.

Voorstel – 1F: Verwijdering van een preek uit de lijst van preken welke zijn ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’

Besluit:

Een preek van een predikant uit lijst-2 wordt verwijderd uit de lijst van preken welke worden geacht te zijn ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’ indien één van de kerken daartoe een volledig ingevulde ‘Verklaring van preek-beoordeling’ indient bij Deputaten Liturgische voorzieningen.

Het betreffende verzoek wordt door Deputaten Liturgische Voorzieningen gepubliceerd.

Gronden:

1. Een kerkenraad is de bevoegde instantie om uit te spreken dat een preek niet is ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’.
2. De reden waarom een preek niet is ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’ behoort toetsbaar te zijn.
3. Binnen een kerkverband is samenwerking mogelijk inzake het toetsen van preken.

Voorstel – 1G: Digitaal bestand van preken waarvan nog niet het oordeel ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’ is uitgesproken door één van de kerken

Besluit:

De kerken onderhouden van predikanten uit lijst-2 een digitaal bestand van preken welke uitgegeven zijn door een kerkenraad of uitgever vóór 1 januari 1990, waarvan één van de kerken aan deputaten Liturgische Voorzieningen nog niet het oordeel heeft gegeven van ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’.

Gronden:

1. Het aanleggen van prekenbestanden is een verantwoordelijkheid van de kerken.
2. Het onderhouden van een prekenbestand van preken welke mogelijk zijn ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’ is een gemeenschappelijk belang van de kerken.

Voorstel – 1H: Bestand van preken welke niet zijn ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’

Besluit:

De kerken onderhouden een bestand van preken waarvan door één der kerken uitgesproken is dat deze niet is ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’.

Grond:

Duidelijk behoort te zijn welke preken niet zijn ‘geoorloofd om te lezen in een eredienst’.

Voorstel –II: Bezwaren tegen preken van predikanten uit lijst-1

Besluit

Een kerkenraad die bezwaar heeft tegen een preek of een gedeelte daarvan, van een predikant uit lijst-1 meldt dat, met redenen omkleed, aan deputaten Liturgische Voorzieningen. Deputaten geven dit oordeel met de motivering door aan de kerken en verbinden dit bezwaar met motivering aan de desbetreffende preek in het bestand waarin deze is gepubliceerd.

Gronden:

1. Kennisname van een bezwaar tegen een preek van een predikant uit lijst-1 kan dienstbaar zijn aan het Schriftuurlijk verantwoord houden van de preken welke in erediensten worden gelezen.
2. De kerken behoren hun inzichten met elkaar te delen omtrent de te lezen preken als er zorgen zijn of de preek of een deel daarvan de toets van de Schrift niet kan doorstaan.

Bijlage 1 Verklaring van preek-beoordeling

Tekst van de preek :

Predikant :

De preek is afkomstig uit :

De kerkenraad van :

verklaart dat bovengenoemde preek **wel/niet*** in overeenstemming is met de Schrift en acht deze **wel/niet*** geoorloofd om te lezen in een eredienst.

* doorhalen hetgeen niet van toepassing is

Gronden:

1.
.....
.....
.....
.....

2.
.....
.....
.....
.....

3.
.....
.....
.....
.....

Namens de kerkenraad:

Preses :
Naam :

Scriba :
Naam :

Handtekening:

Handtekening:

Datum :

Bijlage : de preek

Dit formulier volledig ingevuld met de preek inzenden naar Deputaten Liturgische Voorzieningen.

V. Rapport Deputaten Onderzoek Synodebesluiten van de GKv-synoden Ommen t/m Zuidhorn.

Van : Deputaten Onderzoek Synodebesluiten
Aan : De samenroepende kerk van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken te Emmen in 2009
Betreft : Rapport Deputaten Onderzoek Synodebesluiten GS Ommen t/m GS Zuidhorn

Zwolle, 20 augustus 2009

Eerwaarde broeders,

Hierbij zenden de deputaten u hun rapport van de werkzaamheden verricht in opdracht van de GS te Zwolle 2007/2008, aangevuld met 3 bijlagen.

De deputaten hebben gehandeld overeenkomstig de aan hen gegeven instructie:

- **Instructie voor de Deputaten Onderzoek Synodebesluiten vanaf 1990 door GS Zwolle 2007/2008.**

Aan deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen het onderzoek dat reeds gedaan is naar de synodebesluiten vanaf de synode van Ommen 1993, en op basis waarvan besluiten zijn genomen op de synode van Mariënberg 2005, voortzetten.
2. Zij zullen het schema, dat door de synode van Zwolle in haar vergadering van 15 maart 2008 is vastgesteld, waarin de resterende onderwerpen zijn opgenomen verifiëren op correctheid en compleetheid.
3. Zij zullen bij hun onderzoek de door de synode vastgestelde prioritering van resterende onderwerpen, zoals in punt 2 is aangegeven, volgen.
4. Zij zullen in het rapport van het onderzoek, naast de materialen ook opnemen de bij het onderzoek genomen overwegingen, en een concept besluittekst voor de eerstvolgende synode, die aangeeft of herziening dan wel afschaffing nodig is, voorzien van de daarbij horende gronden.
5. Zij zullen indien de mogelijkheden tot completering ontbreken, aan de synode aangeven welke synodebesluiten nog overblijven voor nader onderzoek. Dit zal worden opgenomen in het rapport.
6. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een concept-begroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij Deputaten Financieel Beheer.
7. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.
8. Zij zullen de door haar opgestelde lijst, met overgebleven synodebesluiten, en het rapport, zoals boven beschreven, uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en deze zaken drie maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.

- **Samenstelling deputaatschap**

De volgende broeders die door GS Zwolle 2007/2008 werden benoemd als deputaat hebben deelgenomen aan de werkzaamheden: W. Dijkstra, A. van Egmond, S. de Marie en H. Oosterhuis. Op br. C. van der Heiden, die als secundus was benoemd, werd geen beroep gedaan. Wel werd hij op de hoogte gehouden van de werkzaamheden.

- **M.b.t. instructies 1, 3 en 4:**

De deputaten hebben op 12 maart, 1 april en 29 mei 2009 vergaderd ten huize van ds. De Marie te Zwolle. Vooraf werd een taakverdeling gemaakt m.b.t. het opstellen van eerste concepten voor de behandeling van de onderwerpen die door de synode van Zwolle aangemerkt waren met de hoogste prioriteit. De opgestelde concepten werden middels e-mail uitgewisseld en op de vergaderingen grondig doorgesproken. Hieruit zijn de definitieve voorstellen voortgekomen, betreffende de volgende onderwerpen, die in het aan de deputaten verstrekte schema voorzien waren van prioriteit 1.

De met een * voorziene artikelen uit het schema werden niet behandeld, waarbij de volgende kanttekeningen gelden:

Ad B2: GS Zuidhorn art. 25 was reeds behandeld op GS Mariëberg

Ad B8: GS Zuidhorn art. 74 was abusievelijk door deputaten niet beoordeeld en resteert daarom.

Nr.	ONDERWERP	GS OMMEN 1993	GS BERKEL 1996	GS LEUSDEN 1999	GS ZUIDHORN 2002/2003
B	<u>KERKREGERING</u>				
1	KO art. 22	art. 31, 32, 33			
2	KO art. 05 en 08				art. 25*, 26, 27
3	KO art. 11			art. 29	art. 30
4	KO art. 14			art. 30	art. 29, 31
5	KO art. 30	art. 34			
6	KO art. 31			art. 33	art. 50, 59
7	KO art. 50	art. 35			
8	KO art. 66			art. 42	art. 74*
9	KO art. 70			art. 53	art. 49
10	Gastlidmaatschap			art. 67	art. 37
C	<u>EREDIENST</u>				
2	Eredienst: Aanpassingen	art. 41	art. 52 – 54	art. 63, 64	art. 91, 93
3	Orden van Dienst	art. 46	art. 59 – 62	art. 49	art. 70 – 72
4	Amenlied	art. 47			
7	Spreekconsent	art. 45	art. 58		
E	<u>BUITENLANDSE BETREKKINGEN</u>				
1	BBK	art. 68 –	art. 85,86,	art. 89,90,	art. 133-141,

		82	88–94	92–98	144-194
F	OPLEIDING EN TOERUSTING				
1	Kerkelijke examens	art. 25	art. 31	art. 27	
2	Studiefinanciering studenten	art. 26, 27, 28	art. 32	art. 31	art. 111

Evenals in het vorige deputaatschap dat heeft gerapporteerd op de synode te Zwolle, moest worden vastgesteld dat naast de afweging van de noodzaak tot herziening of afschaffing, van sommige besluiten moest worden vastgesteld dat ze om praktische redenen niet konden worden uitgevoerd. Hoewel de instructies daarin niet expliciet voorzagen meenden de deputaten conform de besluitekst van sommige besluiten van GS Zwolle, voor te moeten stellen deze specifieke besluiten voor onbepaalde tijd op te schorten. Daarbij het besluit toe te voegen, dat deze besluiten bij eventuele toepasbaarheid in de toekomst, herbeoordeeld dienen te worden in het licht van de dan ontstane situatie.

Bijlage 1 bevat de voorstellen m.b.t. de beoordeelde synodebesluiten.

- **M.b.t. instructies 2 en 5:**

Door de deputaten is nagegaan welke besluiten van GS Ommen t/m GS Zuidhorn nog resteren voor beoordeling in de toekomst. Dit is gecheckt aan de hand van de Acta van de desbetreffende synodes. Dit is verwerkt in een cumulatief overzicht van de status van de besluiten per GKv synode (bijlage 2).

- **Aanbevelingen**

1. De deputaten doen aan de synode de aanbeveling om aan instructie 4 een passage toe te voegen die betrekking heeft op besluiten die niet op grond van Gods Woord of de kerkorde kunnen worden afgewezen, maar die om praktische gronden in de huidige situatie van de kerken niet toepasbaar zijn. Hierdoor zou instructie 4 als volgt luiden:

“4. Zij zullen in het rapport van het onderzoek, naast de materialen ook opnemen de bij het onderzoek genomen overwegingen, en een concept besluitekst voor de eerstvolgende synode, die aangeeft of herziening dan wel afschaffing nodig is, voorzien van de daarbij horende gronden; bij die besluiten waarvoor geen gronden zijn om ze af te schaffen op grond van Schrift en/of kerkorde, maar die vanwege praktische redenen in de huidige situatie van de kerken niet toepasbaar zijn het volgende voorstel te doen: deze besluiten dienen voor onbepaalde tijd te worden opgeschort; ze dienen na opschorting bij eventuele toepasbaarheid in de toekomst herbeoordeeld te worden in het licht van de dan ontstane situatie.”

2. De naamgeving en de afkorting (DOS of ODS) voor het deputaatschap is nog niet uniform in de Acta van Zwolle. Het voorstel van deputaten is om voortaan de volgende naam en afkorting te hanteren:

“Deputaten Onderzoek Synodebesluiten GS Ommen t/m GS Zuidhorn” (“DOS”)

De deputaten hopen dat de verrichte werkzaamheden de opbouw en eenheid van de kerken mogen bevorderen. Graag bieden zij het rapport aan ter bestudering en beoordeling in de kerken vooraf aan de synode.

De deputaten wensen de synode kracht van boven en Gods zegen voor haar arbeid inzake de beoordeling van synodebesluiten uit het verleden en inzake alle andere zaken die zij ten behoeve van de kerken in Nederland moet afwikkelen.

Met hartelijke broedergroet,
De Deputaten Onderzoek Synodebesluiten:
W. Dijkstra,
A. van Egmond,
S. de Marie,
H. Oosterhuis.

Namens deze,
S. de Marie

legenda

Resteert nog voor beoordeling	
Niet relevant voor beoordeling	

GS OMMEN 1993			
Artikel	<i>beoordeeld door</i>	<i>in Acta onder art.</i>	<i>status</i>
1-23 Pro-acta, openingshandelingen			
24	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.A.</i>	<i>vervallen</i>
25 Deputaatschap voor verbetering kerkelijke examens			
26	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
27	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
28	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
29	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>50</i>	<i>gehandhaafd</i>
30	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>50</i>	<i>gehandhaafd</i>
31	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
32	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
33	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
34	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
35	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
36	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>49</i>	<i>vervallen</i>
37	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>49</i>	<i>vervallen</i>
38	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.B.</i>	<i>vervallen</i>
39 Bededagen met aanvullende instructie			
40	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.D.</i>	<i>vervallen</i>

41	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.F.</i>	<i>vervallen</i>
41	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
42 Pastorale zorg aan doven en slechthorenden			
43 Geestelijke verzorging militairen			
44	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>52</i>	<i>opgeschort</i>
45	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
46	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Ec.</i>	<i>vervallen</i>
46	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
47	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
48	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>60</i>	<i>opgeschort</i>
49	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>60</i>	<i>opgeschort</i>
50	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>60</i>	<i>gehandhaafd</i>
51	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>60</i>	<i>opgeschort</i>
52	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>60</i>	<i>gehandhaafd</i>
53-59 Diverse benoemingen en aanvaarding benoemingen aan TU Kampen			
60 Theologische Universiteit; stages en pastorale vorming; instelling van een curatorium			
61 Jaarverslagen deputaten financieel beheer TU Kampen			
62 Emeritaats- en pensioenregeling van de TU			
63 Brieven van de Gereformeerde Kerken (synodaal) in Nederland			
64	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.G.</i>	<i>vervallen</i>
65	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>62</i>	<i>vervallen</i>
66	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>62</i>	<i>vervallen</i>
66	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.H.</i>	<i>vervallen</i>

67	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.I.</i>	<i>vervallen</i>
68	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
69	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
69.4	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.J.</i>	<i>vervallen</i>
70	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
71	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
72	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
73	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
74	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
75	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
76	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
77	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
78	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
79	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
80	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
81	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
82	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
83	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>65</i>	<i>gehandhaafd</i>
84.1	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>65</i>	<i>gehandhaafd</i>
84.2a-c	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>65</i>	<i>gehandhaafd</i>
84.2d	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>65</i>	<i>vervallen</i>
84.2e-h	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>65</i>	<i>gehandhaafd</i>
84.3	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>65</i>	<i>vervallen</i>
84.4	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>65</i>	<i>vervallen</i>

85 <i>Deputaten voorbereiding eerstvolgende generale synode</i>			
86 <i>Generaal-synodale publikaties</i>			
87 Toezending rapporten			
88 Regeling inzake herbenoemingen			
89 Generaal-synodaal archief			
90 en 91 Drukfout Acta Heemse (is al behandeld tijdens GS Zwolle onder artikel 22)			
92 Brief van br. J. Fokkes te Bedum			
93 <i>Brief van br. en zr. J.F. de Leeuw en A.J. de Leeuw - Hiemstra inzake de oproep tot steun aan de Evangelische Omroep</i>			
94 <i>Bezwaarschrift van br. A. van den Doel tegen de Particuliere Synode Zuid-Holland 1991</i>			
95 t/m 107 Post-Acta, slothandelingen			

LEGENDA

Resteert nog voor beoordeling	
Niet relevant voor beoordeling	

GS BERKEL & RODENRIJS 1996

Artikel	<i>beoordeeld door</i>	<i>in Acta onder art.</i>	<i>status</i>
1-27 Openingshandelingen			
28	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>		
29	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.A.</i>	
30 Bezwaarschrift vrouwenstemrecht			

31	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
32	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
33	Diaconale zaken		
34	Wijzigen instructie GDD		
35	Collecte Japan		
36	Toepassing art. 32 KO		
37	Toepassing art. 42 KO		
38	Archief en documentatie		
39	Doop geadopteerde kinderen		
40	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>		
41	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>		
42	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>		
43	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.F.</i>	<i>Vervallen</i>
44	Preekstof uit andere belijdenisgeschriften		
45	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.M.</i>	<i>Vervallen</i>
46	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.M.</i>	<i>Vervallen</i>
47	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.M.</i>	<i>Vervallen</i>
47.2	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>49</i>	<i>Vervallen</i>
48	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.B.</i>	<i>Vervallen</i>
49	Bededagen		
50	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.D.</i>	<i>Vervallen</i>
51	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.D.</i>	<i>Vervallen</i>
52	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
53	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		

54	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
55 Pastorale zorg doven en slechthorenden			
56 Geestelijke verzorging militairen			
57	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	52	<i>Vervallen</i>
58	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
59	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
60	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
61	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
62	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
63	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Ea. 25, II.F.</i>	<i>Vervallen</i>
64	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Ec.</i>	<i>Vervallen</i>
65	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	53	<i>Vervallen</i>
66	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	53	<i>Vervallen</i>
67	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Eb.</i>	<i>Vervallen</i>
68	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	60	<i>Opgeschort</i>
69 Zeeuw Vlaams gereformeerde evangelisatie in België			
70 Aanvullende steunverlening evangelisatiewerk			
71-79 Theologische Universiteit			
80	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.G.</i>	<i>Vervallen</i>
81 Brief aan CGK			
82	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.H.</i>	<i>Vervallen</i>
83	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	62	<i>Vervallen</i>
84	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.H.</i>	<i>Gehandhaafd</i>
85	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		

86	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
87	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.J.</i>	<i>Vervallen</i>
88	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
89	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
90	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
91	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
92	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
93	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
94	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
95	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>65</i>	<i>Vervallen</i>
95	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II, I</i>	<i>Vervallen</i>
96-114 Sluitingshandelingen			

LEGENDA

Resteert nog voor beoordeling	
Niet relevant voor beoordeling	

GS LEUSDEN 1999	<i>beoordeeld door</i>	<i>in Acta onder art.</i>	<i>Status</i>
Artikel			
23	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>23</i>	<i>Gehandhaaf d</i>
24 bezwaar taalkundige modern bel geschriften			
25	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.N.</i>	<i>Vervallen</i>
26	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.A.</i>	<i>Vervallen</i>
27 over kerkelijke examens, bezwaar			
28, besluit 3	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.K.</i>	<i>Vervallen</i>

28, besluit 1, 2 en 4			
29	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
30	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
31 studiefinanciering theologie studenten			
32	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	50	<i>Gehandhaafd</i>
33	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
34 archief en documentatie			
35 bezwaar ds. Van Houdt tegen archief en documentatie			
36 doop buitenlandse kinderen geadopteerd			
37 revisieverzoek avondmaal asielzoekers			
38 interpretatie art. 65 KO			
39 idem			
40 idem			
41	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.F	<i>Vervallen</i>
42	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
43 deputaten kerkrecht en kerkorde			
44 over diverse zaken			
45	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.B.	<i>Vervallen</i>
46	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.C.	<i>Vervallen</i>
47 bededagen			
48	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.D.	<i>Vervallen</i>
49	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
49.4	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.Ea.	<i>Vervallen</i>
50	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	53	<i>Vervallen</i>

51	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	53	<i>vervallen</i>
52	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.Eb.	<i>Vervallen</i>
53	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
54	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.Ec.	<i>Vervallen</i>
55	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.Ec.	<i>Vervallen</i>
56	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.Ec.	<i>Vervallen</i>
57	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.Ec.	<i>Vervallen</i>
58	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.Ec.	<i>Vervallen</i>
59	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.Ec.	<i>Vervallen</i>
60	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.Ec.	<i>Vervallen</i>
61	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.Ec.	<i>Vervallen</i>
62	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.Ec.	<i>Vervallen</i>
63	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
64	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
65	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	52	<i>Vervallen</i>
66	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	52	<i>Vervallen</i>
67	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
68 diaconale zaken art. 22 KO			
69 pastorale verzorging doven/slechthorenden			
70, besluit 3 en 4	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	24	<i>Vervallen</i>
70, besluit 1, 2 en 5 geestel verz militairen			
71 meldpunt sexueel misbruik			
72, besluit 1	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.M.	<i>Vervallen</i>
72, 2, 3 en 4 echtscheiding			

73 aanvullende steun evangelisatie Maastricht			
74	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>60</i>	<i>Opgeschort</i>
75	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>61</i>	<i>Vervallen</i>
76 IRTT			
77 Theologische Universiteit			
78 preekbevoegdheid AIO-'s			
79 werkbegeleiding/nascholing predikanten			
80	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.L.</i>	<i>Vervallen</i>
81 adviseurschap docenten TU			
82.1	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.G.</i>	<i>Vervallen</i>
82,2 instructie deputaten t.a.v. CGK			
83	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>62</i>	<i>Vervallen</i>
84, besluit 1 en 2	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.H.</i>	<i>Vervallen</i>
84, 3 NGK			
85 interkerkelijk overleg			
86	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>62</i>	<i>Vervallen</i>
87	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>65</i>	<i>Vervallen</i>
88	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>62</i>	<i>Vervallen</i>
89	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
90	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
91	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.J.</i>	<i>Vervallen</i>
92	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
93	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
94	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		

95	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
96	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
97	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
98	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
99.	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	65	<i>Gehandhaafd</i>
99.	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	65	<i>Vervallen</i>
100	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.I.	<i>Vervallen</i>
101	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	65	<i>Vervallen</i>
102	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	65	<i>Gehandhaafd</i>
103	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	22	<i>Door GS Zuidhorn rechtgezet en door GS Zwolle aanvaard</i>
104 voorbereiden GS			
105 deputatenrapporten in de acta			
106 heffingsbedragen deputaten			
107 rapport deputaten financ beheer			
108 personeel in dienst van de gezamenlijke kerken			
109 heffingen			
110 Generaal synodale publicaties			
111 Communicatiebeleid			
112 deputaten / rapporten / informatie			
113 vormen van huisbezoek, bezwaar part. aard			
114 benoemingen			
115 t/m 118 benoemingen			

119 vaststellen acta	
120 aanvang eerstvolgende GS	
121 evaluatie	
122 censura morum art. 48 KO	
123 rondvraag	
124 slotzitting GS	

LEGENDA:

Resteert nog voor beoordeling	
Niet relevant voor beoordeling	

**GS ZUIDHORN
2002/2003**

beoordeeld door *in Acta
onder art.* *Status*

Artikel

1-12 OPENINGSHANDELING			
13	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	48	<i>Vervallen</i>
14 benoemen deputaatschap 4 ^e gebod en zondag			
15	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	22	<i>Gehandhaafd</i>
16 – Kerkrecht en kerkorde, algemeen besluit en opdrachten			
17 – Consistentie van besluitvorming door de generale synode			
18 – Rechtseffect van besluitvorming door de generale synode			
19 – Procedure voor wijziging van de kerkorde			

20 – Herziene uitgave van de kerkorde			
21 – Editie van de kerkorde met regelingen en jurisprudentie			
22 – Benoeming deputaten Kerkrecht en kerkorde			
23 – Algemene herziening van de kerkorde			
24 – Verzoek om studiedeputaatschap kerkelijke vergaderingen			
25	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.K.</i>	<i>Vervallen</i>
26	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
27	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
29	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
30	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
31	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
32 – Benoeming deputaten Dienst en recht			
33 – Benoeming Commissie van Beroep ex art. 14 KO			
34 – Revisieverzoek GS Leusden Acta art. 36			
35 – Doop van Nederlandse aspirant-adoptiefkinderen			
36	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>25</i>	<i>Vervallen</i>
37	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
38	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.F</i>	<i>Vervallen</i>
39 – Avondmaalsviering zonder formulieren			
40 – Wijziging Artikel 70 KO			
41	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.M.</i>	<i>Vervallen</i>

42	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	49	<i>vervallen</i>
43 – Benoeming deputaten Huwelijk en echtscheiding			
44	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.L.	<i>Vervallen</i>
45 – Preekbevoegdheid Aio's			
46 – Preekbevoegdheid niet-beroepbare theologen			
47	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.D.	<i>Vervallen</i>
48 – Vertegenwoordiging bij officiële gebeurtenissen bij andere kerken			
49	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
50	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
51 – Benoeming deputaten Appèlzaken generale synode			
52	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.N.	<i>Vervallen</i>
53	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	48	<i>Vervallen</i>
54 – Revisieverzoeken GS Leusden Acta art. 60 !			
55 – Revisieverzoek GS Berkel Acta art. 43, GS Leusden Acta art. 41, 49			
56	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	51	<i>Gehandhaafd</i>
57	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	62	<i>Vervallen</i>
58 – Zwarts e.a. versus PS Holland-Noord inzake plaatselijke toenadering NGK	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	51	<i>Gehandhaafd</i>
59	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
60	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	48	<i>Vervallen</i>
61	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	62	<i>Vervallen</i>
62 – Westhuis versus PS Overijssel inzake samenkomst bij crematie			
63	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	25, II.B.	<i>Vervallen</i>
64 – Benoeming deputaten Bijbelvertaling			

65	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.C.</i>	<i>vervallen</i>
66 – Eredienst (diversen mbt liturgisch katern)			
67 – Benoeming deputaten Eredienst			
68-Liturgisch Katern			
69 – Liturgisch katern – de Geloofsbelijdenis van Nicea			
70	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
71	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
72	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
73	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Ea.</i>	<i>Vervallen</i>
74	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
75 – Taalkundige consistentie liturgische teksten en formulieren			
76 – Doopformulier			
77 – Formulier voor de openbare geloofsbelijdenis			
78 – Avondmaalsformulieren			
79	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Eb.</i>	<i>Vervallen</i>
80 – Werkplan kerkmuziek (om bezwaren afhandeling bezwaren liedboekl.)			
81 – Schriftelijke afhandeling bezwaren			
82	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Ec.</i>	<i>Vervallen</i>
83	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Ec.</i>	<i>Vervallen</i>
84	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Ec.</i>	<i>Vervallen</i>
85	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Ec.</i>	<i>Vervallen</i>
86	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Ec.</i>	<i>Vervallen</i>
87	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Ec.</i>	<i>Vervallen</i>

88	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Ec.</i>	<i>vervallen</i>
89	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.Ec.</i>	<i>Vervallen</i>
90 – Benoeming deputaten Kerkmuziek			
91	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
92 – Benoeming deputaten Integratie gehandicapten			
93	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
94 bededagen: benoeming classes			
95	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>52</i>	<i>Vervallen</i>
Artikel 96 – Benoeming deputaten Radio- en televisieuitzending van kerkdiensten			
Artikel 97 – Pastorale zorg aan doven en slechthorenden			
Artikel 98 – Benoeming deputaten Pastorale zorg aan doven en slechthorenden			
Artikel 99 – Geestelijke verzorging militairen			
Artikel 100 – Benoeming deputaten Geestelijke verzorging militairen			
101	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>24</i>	<i>Vervallen</i>
102 – Seksueel misbruik in kerkelijke relaties			
Artikel 103 – Benoeming deputaten Seksueel misbruik in kerkelijke relaties			
104 – Diaconale zaken mbt deputaten diaconale zaken			
105 – Benoeming deputaten Diaconale zaken			
106	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>60</i>	<i>Opgeschort</i>
107 – Benoeming deputaten Aanvullende steunverlening evangelisatie			
108	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>61</i>	<i>Vervallen</i>
109	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>61</i>	<i>Vervallen</i>

110 – Benoeming deputaten Toerusting evangeliserende gemeente			
111	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
112 – Benoeming deputaten Studiefinanciering naar artikel 19 KO			
113 – Theologische Universiteit			
114 – Benoeming docenten Theologische Universiteit			
115 – Afscheid en begroeting van docenten aan de Theologische Universiteit			
116 – Bezwaren tegen GS Leusden Acta art. 77			
117 – Benoeming deputaten Curatoren Theologische Universiteit			
118 – Benoeming Commissie van Beroep Theologische Universiteit			
119 – Werkbegeleiding en nascholing van predikanten			
120 – Instelling Steunpunt Gemeenteopbouw			
121 – Benoeming deputaten Steunpunt Gemeenteopbouw			
122 – Toerusting van jongeren			
123	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>62</i>	<i>Vervallen</i>
124 – Benoeming deputaten Kerkelijke eenheid			
125	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.G.</i>	<i>Vervallen</i>
126	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.H.</i>	<i>Vervallen</i>
127	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>64</i>	<i>Vervallen</i>
128	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>64</i>	<i>Vervallen</i>
129	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>64</i>	<i>Vervallen</i>

130	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>63</i>	<i>vervallen</i>
131	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.G.</i>	<i>Vervallen</i>
132	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.H.</i>	
133-141	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
142	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.J.</i>	<i>Vervallen</i>
143	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.J.</i>	<i>Vervallen</i>
144-194	<i>GS Emmen 2009/2010</i>		
195.1-3	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>65</i>	<i>Gehandhaafd</i>
195.4-6	<i>GS Zwolle 2007/2008</i>	<i>65</i>	<i>Vervallen</i>
195.4-6	<i>GS Marienberg 2005/2006</i>	<i>25, II.I.</i>	<i>Vervallen</i>
196 – Benoeming deputaten Relatie kerk en overheid			
197 - Felicitatie voor koningin Beatrix			
198 – Archief en documentatie			
199 – Benoeming deputaten Archief en documentatie			
200 – Instelling van een leerstoel namens het ADC aan de TU			
201 – Generaal synodale publicaties			
202 – Benoeming deputaten Generaal synodale publicaties			
203 – Administratieve voorzieningen			
204 – Financiën en beheer			
205 – Financieel beheer deputaatschappen			
206 – Benoeming deputaten Financiën en beheer			
207 – Verzoek van de kerk te Axel			

208 – Verzoeken van de kerk te Rijnsburg			
209-217 SLOTHANDELINGEN			

VI. Rapport aan GS Emmen 2009 van Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites

Voorwoord

Hiermede ontvangt u ons rapport inzake het landelijk kerkblad De Bazuin en de websites van de kerken.

De periode tussen het sluiten van de Generale Synode gehouden in 2007 en 2008 en het schrijven van dit rapport is betrekkelijk kort.

Deze periode kenmerkt zich door een rustig kunnen werken aan onze opdracht. Het doen verschijnen van het landelijke kerkblad De Bazuin en het in stand houden van kerkelijke websites. Het betreft de website van De Gereformeerde Kerken (hersteld), de website van De Bazuin en het verlenen van ondersteuning aan de website Reformed Continua.

Als we de tijd nemen om rustig na te denken over de afgelopen periode, overweldigt ons een gevoel van grote dankbaarheid.

We zijn immers maar met een klein getal, en daarbij zwak van krachten. En dan toch de rijkdom mogen ontvangen van een eigen kerkblad dat regelmatig verschijnt en betrouwbare Schriftuurlijke voorlichting geeft. En twee websites actief houden en een derde ondersteunen. Dat kan niet anders dan leiden tot dankzegging aan de HERE.

Hij is Degene die dit mogelijk gemaakt heeft. En niemand anders.

Deputaten zijn onze trouwe God van het Verbond dankbaar dat Hij zijn betrokken kinderen de kracht en de wijsheid geeft om dit alles te doen. We zullen daarbij niet ontkennen dat het dikwijls een heel zwoegen is om alles rond te krijgen, met de beperkte middelen die ons ten dienste staan. Maar toch. Het door ons zo zeer begeerde resultaat hebben we mogen ontvangen, ondanks onze zwakheden en tekortkomingen daarin.

We hebben geleefd en gewerkt onder het devies dat staat op de website van onze kerken:

“Wentel uw weg op de HERE en vertrouw op Hem, en Hij zal het maken.”

Psalm 37:5

Deputaten en overige medewerkers hebben de diepe betekenis van deze goddelijke aansporing ervaren en de zegen die daarin wordt toegezegd mogen ontvangen.

Dank overheerst dat ons kleine kerkverband deze belangrijke geschenken ongestoord in ontvangst mocht nemen.

Halleluja, lof zij Het Lam, Die onze zonden op Zich nam.

Samenstelling Deputaten-Curatoren, Redactie en Medewerkers

De afgelopen periode was de samenstelling van Deputaten-Curatoren als volgt:

A. Admiraal, voorzitter;

A. van Egmond;

L. Groeneveld, secretaris;

W.J. Sikkens, penningmeester;

C.A. Teunis.

Deputaten-Curatoren werden in hun werk bijgestaan door:
S. Admiraal-Prins, abonnementen-administratie;
Francine Bergsma, abonnementen en financiën in Canada
C. van Egmond, webmaster;
E. Korevaar, eindredacteur;
R. Kreeft, eindredacteur;
M.F. Tollenaar-Kuipers, financiële administratie;
W. Wildeboer, plaatsvervangend webmaster.

De redactie van De Bazuin werd gevormd door:
T.L. Bruinius, hoofdredacteur,
Ds. S. de Marie, plaatsvervangend hoofdredacteur,
A.J. Koekkoek, redacteur,

Bij het verschijnen van ons kerkblad werd de redactie bijgestaan door de medewerkers:
T. Antonides
R. Antonides-Beijes
H. Griffioen;
Dr. P. van Gulp;
Anneke Heres;
N. Korevaar-Venhuizen;
Corneel Koster;
H. Oosterhuis;
M. Oosterhuis-Sikkens;
H.P. de Roos;
J.A. Sikkens, redactiesecretaris.

Daarnaast ontving de redactie op ad hoc basis ook artikelen van oudere en jongere broeders en zusters. We zijn dankbaar voor deze toestroom. Het is waarschijnlijk dat er in de toekomst aspirant-schrijvers en schrijvers benoemd kunnen worden., waarbij ook jongeren van de partij zijn.

Naar aanleiding van de vraag van deputaten-curatoren aan de kerkenraden om namen van schrijvers voor ons kerkblad op te geven werden door de redactie drie broeders benaderd.

De instructie

De Generale Synode 2007/2008 gaf ons de onderstaande instructie:

1. Zij zullen de uitgave en ontvangst van het landelijk Gereformeerd Kerkblad De Bazuin in de kerken bevorderen in overleg met en met inschakeling van de redactie en medewerkers.
2. Zij zullen toezien op het naleven van de Regelingen Kerkblad en het Redactiestatuut Landelijk Kerkblad van De Gereformeerde Kerken in Nederland, beide zoals vastgesteld door de generale synode te Mariënberg 2005/2006.
3. Zij zijn verantwoordelijk voor de schriftuurlijke koers van het blad, conform art. 30 KO.
4. Zij zullen de leden van de redactie schriftelijk aanstellen en een rooster van aftreden van de redactie opstellen.
5. Zij zullen aan de redactie medewerkers toevoegen met bijzondere taken, te weten:
 - leden van de eindredactie door wie het blad persklaar gemaakt wordt;
 - een administrateur;
 - een medewerker voor de financiële administratie;
 - een redactiesecretaris;
 - een webmaster.
6. Zij zullen zo mogelijk een deskundige op communicatiegebied toevoegen aan de redactie.
7. Zij zullen tenminste eenmaal per jaar met de redactie vergaderen om het beleid te

bespreken.

8. Zij zullen de instructie van de webmaster controleren op uitvoerbaarheid t.b.v. het onderhouden van de websites voor de kerken en DE BAZUIN.
9. Zij zullen minimaal vier maal per jaar de boekhouding van de penningmeester beoordelen en de penningmeester ondersteunen waar dit wenselijk is.
10. Zij zullen minimaal twee maal per jaar een financieel overzicht en een begroting opstellen en dit met deputaten financieel beheer bespreken. Ook zullen zij in overleg met deze deputaten de financiële rapportage ten behoeve van de synode opstellen.
11. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.

De uitvoering van de instructie

Omtrent de uitvoering van de instructie kunnen deputaten u als volgt rapporteren.

1. De verschijning van De Bazuin, instructie 1 t/m 3

Ons kerkblad is de afgelopen tijd regelmatig verschenen. Het is een weekblad. In de zomerperiode verschijnt ons blad in de regel om de veertien dagen. Het blad verschijnt in goede samenwerking met de redactie.

De kerkenraad van Bergentheim/Bruchterveld e.o. heeft met ingang van 1 januari 2009 een blokabonnement op ons kerkblad De Bazuin. Hierdoor hebben nu alle gemeenten een blokabonnement.

Naar aanleiding van verzoeken van buitenlandse abonnees hebben we besloten om De Bazuin digitaal ter beschikking te stellen. De meerprijs hiervoor bedraagt Euro 20,- welke gevoegd wordt bij het reeds bestaande abonnement. Deze mogelijkheid wordt ook opengesteld voor Nederlandse abonnees.

De regelingen van het kerkblad en het redactiestatuut zijn nageleefd. We hebben geen onregelmatigheden gesignaleerd.

Omtrent de inhoud van ons blad krijgen we soms een opmerking van lezers. De opmerkingen lopen uiteen van kritiek tot waardering. Bij kritiek die in eerste instantie niet door één der schrijvers of door de redactie kan worden weggenomen wegen curatoren deze en trachten in goede harmonie een passend antwoord te geven. Ook dan lukt het niet altijd om de kritiek weg te nemen.

De koers van het blad is schriftuurlijk. Daarvoor zijn we de HERE buitengewoon dankbaar. Hij geeft ons een redactie en medewerkers die werken aan het geven van voorlichting in overeenstemming met Zijn onfeilbaar Woord.

Dat is tot Zijn eer en tot opbouw van de kudde die Hij vergadert.

2. Redactie en medewerkers, instructie 4 t/m 7

De redacteuren van De Bazuin hebben allen een schriftelijke aanstelling. In de afgelopen periode zijn er geen nieuwe redacteuren aangesteld.

Omtrent onze redacteur broeder A.J. Koekkoek moeten we u helaas berichten dat hij aan een ziekte lijdt welke bedreigend is voor het aardse leven. Hij houdt ons hieromtrent op de hoogte en bemoedigt ons door ons te wijzen op de zekerheid van het geloof dat onze Here Jezus Christus al onze zonden volkomen betaald heeft, en dat God de Vader voor zijn kinderen de eeuwige heerlijkheid bestemd heeft. Wij dragen hem, en zijn geliefde vrouw aan de HERE op.

Curatoren zijn voornemens om de redactie uit te breiden met een broeder uit het midden van de curatoren. Zij zijn van plan om daartoe over te gaan nadat zij van de Generale Synode decharge verkregen hebben, omdat zij de functie van deputaat-curator en redacteur onverenigbaar achten.

Ook heeft u kunnen zien dat de redactie ad hoc bijdragen aangeleverd krijgt van diverse jongeren uit onze kerken.

De redactie zelf is versterkt met een redactie-secretaris: broeder J.A. Sikkens te Amersfoort.

Binnen de kring van medewerkers hebben we een nieuw gezicht te melden: broeder W. Wildeboer uit Groningen is aangesteld als plaatsvervangend webmaster.

Een deskundige op communicatiegebied hebben we nog niet aan de redactie kunnen toevoegen.

Met de redactie is gesproken over het beleid.

Elke redacteur heeft individueel een gesprek gehad met een curator. In dit gesprek is openhartig over het werk van de redacteur en ons kerkblad gesproken. Curatoren kunnen u melden dat deze gesprekken in een goede sfeer mochten plaatsvinden.

Aan de website van de kerken is een 'knop' toegevoegd waarop door organisaties van onze kerken informatie geplaatst kan worden. Tot op heden maken twee organisaties hiervan gebruik. Dat zijn de Bijbelstudiebond en de Landelijke werkgroep opvoeding en onderwijs.

Ten aanzien van de inhoud van de websites zijn curatoren van mening dat deze moet overeenstemmen met De Schrift en de opbouw van de kerken moet dienen, conform artikel 30 van de kerkenorde. Binnen de curatoren is broeder C.A. Teunis aangesteld om de ter plaatsing aangeboden kopij dienovereenkomstig te beoordelen.

3. De operationele uitvoering, instructie 8 t/m 11

Met de webmaster is het noodzakelijke contact geweest omtrent het 'in de lucht houden' van de websites. Incidenteel was er ad hoc overleg nodig om concrete vragen te behandelen. De contacten verliepen in goede harmonie.

De Acta van de generale Synode-2007 zijn nog niet geplaatst. De achtergrond daarvan is dat curatoren bezig zijn met een onderzoek naar de bescherming van persoonlijke gegevens. Deze zijn in de Acta vermeld. Bijvoorbeeld bij de samenstelling van deputaatschappen. Bij plaatsing op onze website kunnen deze gegevens rechtstreeks of via zoekmachines benaderd worden. Dat kan tot gevolg hebben dat er onbedoeld gebruik van wordt gemaakt.

Deputaten werken aan het opstellen van een protocol voor het beheer van de websites.

Voorts wordt onderzocht op welke manier de aantallen bezoekers van de websites het beste geregistreerd kan worden.

Uitvoering is gegeven van het besluit (GS-Zwolle, Acta artikel 100 besluit 5) de abonnementsprijs van De Bazuin te verhogen naar € 69,- in 2008 en € 74,50 in 2009.

De penningmeester, zr. Tollenaar - Kuiper, heeft de financiële administratie voor het deputaatschap verzorgd. Er heeft regelmatig overleg plaatsgehad over de uitvoering van het financiële beleid. Eerdergenoemde zuster heeft intensief contact met zr. Admiraal - Prins met betrekking tot de abonnementen-administratie.

Het in de bijlage opgenomen financieel overzicht over 2008 is samengesteld aan de hand de administratie van de penningmeester. Er heeft over 2008 geen boekencontrole plaatsgevonden. Het boekjaar 2008 kan gelijk met de boekencontrole over 2009 plaatsvinden. De uitkomsten van deze kascontrolewerkzaamheden zullen wij u laten weten zodra deze beschikbaar zijn.

Met het deputaatschap Financieel Beheer is contact en overleg geweest over de toegezegde steun vanuit de kerken (GS Zwolle, Acta artikel 106) Deze steunbijdrage over 2008 is in

2009 ontvangen. Aan deputaten Financieel Beheer wordt periodiek (tot nu toe halfjaarlijks) verslag gedaan over de financiële positie.

Omtrent de elfde instructie kunnen we u meedelen dat aan deze instructie met de verzending van dit rapport voldaan is.

Vraag om besluitvorming

De instructie is goed werkbaar gebleken.

Ten aanzien van instructie nummer drie zijn we van mening dat het bewaken van de Schriftuurlijke koers van de websites behoort te zijn vastgelegd in de instructie.

Tevens vragen we u om decharge van ons beleid.

Met een concept voor een besluittekst zijn we u gaarne van dienst.

Besluit:

Artikel 3 luidt als volgt: “Zij zijn verantwoordelijk voor de Schriftuurlijke koers van De Bazuin en de websites, conform artikel 30 van de kerkenorde.”

Grond:

Alle communicatiemiddelen van de kerken behoren Schriftuurlijk verantwoord te zijn.

Penningmeester De Bazuin

	<u>31 december 2008</u>	<u>1 januari 2008</u>		<u>31 december 2008</u>	<u>1 januari 2008</u>
Nog te ontv contrab	2.319	2.400	Nog te betalen drukkosten	4.754	4.727
Nog te ontv diversen	434	232	Nog te betalen verzendkosten	1.950	1.768
Bijdrage kerkverband	<u>15.000</u>	<u>0</u>	Nog te betalen diversen	<u>500</u>	<u>457</u>
Totaal nog te ontvangen	17.753	2.632	Totaal nog te betalen	7.204	6.952
			Vooruitontvangen contr/ab	543	767
Fortisbank rek.crt	0	287			
Postbank	766	1.242	Giften met bestemming	0	15.000
Royal Bank of Canada	16	1.105			
Postbank rentemeerrekening	<u>16.573</u>	<u>44.986</u>	Kapitaal	27.361	27.533
Totaal geldmiddelen	17.355	47.620			
	<u>35.108</u>	<u>50.252</u>		<u>35.108</u>	<u>35.252</u>

Alle getallen zijn ontleend aan overzichten door de penningmeester opgesteld en verstrekt.
Er heeft geen controle op de juistheid en volledigheid van de cijfers plaatsgevonden.

Toelichting:

Kapitaal

Saldo 1 januari 2008	27.533
Resultaat 2007	<u>-15.172</u>
	12.361
Bijdrage kerkverband	<u>15.000</u>
Saldo per 31 december 2008	<u>27.361</u>

Giften met bestemming

Dit geld is bestemd voor (her)uitgave van bijbelstudiemateriaal.

Dit geld is in 2008 overgemaakt aan de bijbelstudiebond

Royal Bank of Canada

VII. Rapport archivaris

K.A. Tillema
Archivaris
Liede 20
8032 AD ZWOLLE

Aan de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, Emmen 2009
p/a dhr. L.G. Spoelman
't Rak 47
7761 GM Schoonebeek

Zwolle, 23 oktober 2009

Geachte broeders,

Hierbij rapporteer ik over het archief van de Generale Synode.
Het archief van de Generale Synode van Zwolle 2007 is in goede staat aan mij overgedragen.
De stukken zijn geplaatst in het archiefdepot, de stukken op CD-Rom bevinden zich elders.

Het aangeboden materiaal heb ik geordend met gebruikmaking van de indeling van de Acta.

Voor de uitvoering van het postboek heb ik een beroep gedaan op de samenroepende kerk.

De scriba van de archiefbewarende kerk heb ik gemachtigd mijn taak in voorkomende gevallen uit te voeren.

Tenslotte zou ik de volgende adviezen willen geven:

- De archieven van deputaatschappen uiterlijk na een termijn van zes jaren over te dragen aan de archivaris
- De archieven van de commissies van de synode over te dragen aan de archivaris
- Een kopie van getekende notulen van de classes te deponeren in het archief van de synode (zolang er geen particuliere synoden zijn)
- Aan de huishoudelijke regeling van de synode toe te voegen onder II sub 1: (de assessor draagt er zorg voor) en dat een lijst van stukken voor het archief wordt bijgevoegd
- De stukken voor het archief niet alleen in papieren vorm maar ook op CD-Rom PDF format over te dragen

De HEERE zegene u in uw vergaderingen.

Met hartelijke broedergroeten,

K.A. Tillema

VIII. Rapport deputaten betrekkingen buitenlandse kerken (BBK)

Inleiding

Het afgelopen jaar is voor de deputaten een hectisch jaar geweest. De opdracht van de synode inzake Abbotsford, de Australische en Indonesische kerken en de zaak rondom Sri Lanka hebben veel werk opgeleverd, waardoor de andere zaken niet of nauwelijks aandacht hebben kunnen krijgen. Ook de uitgave van het Internet Magazine heeft de nodige extra aandacht van de deputaten gehad.

In dit rapport wordt dan ook veel aandacht besteed aan de genoemde zaken. De andere zaken worden genoemd waarbij aangegeven wordt wat wel of niet behandeld is.

Doordat er in juni 2009 op het laatste moment alsnog een afvaardiging naar de Synode van de Free Reformed Churches of Australia (FRCA) in Legana (Tasmanie) is gegaan, is ons werk voor het rapport aan de Synode Emmen, voor wat betreft de tijdsplanning, in de verdrukking gekomen. Tevens is gebleken dat een periode van twee opvolgende synoden binnen twee jaar in ieder geval voor een rapportage van de BBK te kort is.

2. De opdracht.

De synode van Zwolle gaf de deputaten de volgende opdracht:

1. *Zij zullen, uitgaande van de hartelijke bereidheid de kerkelijke eenheid te zoeken met allen, die op de grondslag van Schrift, belijdenis en Dordtse kerkorde willen leven, contact zoeken, c.q. contact onderhouden met die kerken in het buitenland die met de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland zoals bijeen op de GS Leeuwarden-1990 in correspondentie staan (zoals genoemd onder punt 2).*
2. *Het doel van deze contacten is om de wettigheid van de recente vrijmaking en van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland aan deze kerken over te brengen en hen te verzoeken deze wettigheid te erkennen als voortvloeiende uit de gehoorzaamheid aan Gods Woord en de binding aan de belijdenis van de kerk en de Dordtse kerkorde van De Gereformeerde Kerken.*
3. *Zij zullen contacten onderhouden, blijven zoeken, of zo mogelijk intensiveren met de volgende kerken omdat God ons roept tot eenheid op grond van Schrift en belijdenis: de Free Reformed Churches of Australia (FRCA), die Vrye Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (VGKSA, Zuid-Afrika), de Korean Presbyterian Churches (KPC, Korea), de Gereja Gereja Reformasi di Indonesia N.T.T. (GGRI, Indonesië), de Evangelical Presbyterian Church (EPC, Ierland), de Free Church of Scotland (FCS, Schotland), Reformed Presbyterian Church of Ireland (RPCI, eveneens Ierland), de Free Reformed Churches of the Philippines (FRCP, Filippijnen) en de Reformed Churches in the United States (RCUS, Verenigde Staten).*
4. *Zij zullen verkennende contacten opzetten met een groep gelovigen die zich kenbaar maakt als de LRC in Sri Lanka. Zij zullen daarbij gebruik maken van de Australische contacten en kennis inzake deze groep gelovigen.*
5. *Zij in het contact met deze kerken hen blijven waarschuwen op grond van Gods Woord dat het contact dat zij wensen te behouden met de GKv ook voor de kerken in het buitenland negatieve gevolgen zal hebben.*
6. *Zij zullen ten aanzien van de Canadian Reformed Churches (CanRC, Canada en Ver. Staten) het volgende doen:*
 - a. *richting de CANRC niet alleen haar diepe teleurstelling uitspreken over de genomen besluiten richting de GKv en DGK, maar ook haar grote bezorgdheid inzake het ernstige tekort aan Schriftuurlijk onderscheidingsvermogen binnen de CANRC zelf; de*

- CANRC oproepen om van haar verkeerde beoordelingen terug te komen, op te komen voor het recht en de eer van de Heer der Kerk en te verwerpen alles wat tegen Gods Woord ingaat.*
- b. de kerken van CANRC waarschuwen Schrift en belijdenis voor leer en leven voluit te blijven erkennen als de waarheid (de Schrift) en het naspreken van de waarheid (de belijdenis); niet toe te geven aan een hermeneutiek en Schriftkritiek die steeds meer rekening houdt met de huidige omstandigheden; tevens volledig recht te doen aan de KO en haar niet laten oprekken voor eigenwillige vrijheid.*
 - c. pas nieuwe pogingen te ondernemen om met de CANRC een zusterkerkrelatie aan te gaan wanneer de beschuldiging aan het adres van De Gereformeerde Kerken van scheurmakerij wordt teruggenomen.*
 - d. eventuele ontwikkelingen in de CANRC blijven volgen.*
- 7. Zij zullen onderzoek doen naar de wettigheid van de vrijmaking/afscheiding van de Liberated Reformed Church of Abbotsford (Canada). Daartoe zullen zij gebruik maken van de hen ter beschikking gestelde documentatie en de informatie die op de website van deze kerk voorhanden is. Tevens zullen zij zich daarbij in verbinding stellen met de kerkenraad van deze kerk voor nadere informatie. Zij zullen deze kerk tevens voorzien van documentatie aangaande de wettigheid van De Gereformeerde Kerken in Nederland (zie 8.)*
 - 8. Zij zullen ten aanzien van de Vrye Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (VGKSA, Zuid-Afrika) eenzelfde benadering volgen als onder 5. uiteengezet is t.a.v. de CANRC.*
 - 9. Zij zullen in hun contacten o.a. gebruik maken van Engelstalige documenten waarin de gronden voor de Vrijmaking 2003 en de wettigheid van De Gereformeerde Kerken in Nederland worden uiteengezet, en dient uit te komen dat De Gereformeerde Kerken zoals bijeen in Zwolle 2007, de begeerte hebben de eenheid te onderhouden met de boven genoemde zusterkerken. Daarin zal gebruik gemaakt worden van vertalingen van de synodebesluiten van GS Mariënberg 2005 en GS Zwolle 2007 aangaande oude synodebesluiten 1993-2003.
Zonodig kan tevens nog gebruik gemaakt worden van één of meerdere van de volgende documenten:*
 - de brochure “Do not take Words away form this Book of Prophecy” (verweerschrift tegen de GKv brochure “Not beyond what is written“ en antwoord op het appèl van de GKv dd 2006),*
 - “Deed of Liberation or Return” (Akte van Vrijmaking of Wederkeer) dd september 2003,*
 - de brochure “Let us repent” (Laten wij ons bekeren) dd februari 2003*
 - de ‘Call to Reformation” dd februari 2003.*
 - 10. Zij zullen, indien gewenst, de buitenlandse zusterkerken dienen met nadere toelichting op de ontwikkelingen binnen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt).*
 - 11. Zij zullen waar wenselijk en mogelijk in deze contacten mondeling een nadere toelichting geven, zo nodig in een gezamenlijke vergadering met afgevaardigden van de betrokken kerken.*
 - 12. Zij zullen antwoorden op reacties van de kant van buitenlandse kerken die betrekking hebben op de zusterkerkrelatie met onze kerken. Zij zullen kerkleden die tijdelijk in het buitenland verblijven, op hun verzoek dienen met adviezen m.b.t. kerkgang en deelname aan het kerkelijk leven ter plaatse.*
 - 13. Zij stellen aan het begin van hun activiteiten een concept-begroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij Deputaten Financieel Beheer.*
 - 14. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.*

15. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, drie maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.

3.Samenstelling deputaatschap.

Door de synode zijn de volgende broeders als deputaten BBK benoemd:

P.Drijfhout	A. van der Net
H.Griffioen	Joh.Houweling(samenroeper)
Drs.Ad.J.Koekkoek	Ds. S. de Marie (adviseur)

Broeder Ad. J. Koekkoek heeft om gezondheidsredenen zijn werk voor de BBK begin 2009 moeten beëindigen.

3.1. Vergaderingen:

De deputaten hebben 15 keer vergaderd: 14 juni 2007, 27 september 2007, 10 januari 2008, 17 april 2008, 2 juni 2008, 4 september 2008, 27 november 2008, 22 januari 2009, 26 maart 2009, 15 april 2009, 29 mei 2009, 17 september 2009, 9 oktober 2009 en 29 oktober 2009.

Op 20 augustus hebben deputaten een vergadering gehad met br. van Til van de Liberated Reformed Church of Abbotsford. Op zondag 18 oktober heeft een deputaat ds. Pila Njuka en br. Marten Sangguwali van de GRRI (Soemba, Indonesië) meegenomen naar een kerkdienst te Ermelo waar ds. De Marie de dienst leidde. Ds. De Marie had de preek grotendeels in Engels vertaald. Ook sprak hij het votum, de zegengroet en de zegen in zowel Nederlands als Engels uit. Op 20 oktober is er een vergadering belegd met deze twee broeder om te spreken over de situatie in Nederland met betrekking tot de reformatie van 2003 en de GKv.

Daarnaast is er veelvuldig overleg geweest via e-mail.

4. Uitvoering

4.1 Werkzaamheden.

In opdracht van de synode hebben deputaten zich vooral met de volgende zaken beziggehouden. Tussen haakjes is met nummers aangegeven met welke instructies deze zaken samenhangen.

1. Informatie inwinnen en contacten leggen over de verontrusting in de Canadese kerken met name over de vrijmaking te Abbotsford (7).
2. Gesprek met de deputaten van de FRCA en afvaardiging naar de synode van de FRCA te Legana, Tasmanië (3,5,11,12).
3. Opzetten, organiseren en 2 maal per jaar digitaal verzenden van een Engelstalig Magazine genaamd REFORMED CONTINUA. Tevens een toegankelijke website behorend bij het Magazine opgezet (9,10).
4. Contacten leggen met en stukken bestuderen van de kerken uit Australië, Canada, Zuid-Afrika, Indonesië en Sri Lanka (3,4,6,8).
5. De Bazuin digitaal maken voor abonnementen in het buitenland (9,10).
6. Rapport synode Emmen (15).
7. Verzenden van de acta van de synode Zwolle naar de in punt 7 genoemde buitenlandse kerken en deputaatschappen (10).
8. Advies aan kerkleden (12).
9. Conceptbegroting opstellen (13).

De hierboven genoemde zaken zullen in dit rapport chronologisch verder uitgewerkt worden.

4.2 Abbotsford

1. Opdracht.

De Synode van Zwolle 2007 heeft Deputaten BBK opgedragen, onderzoek te doen naar de wettigheid van de vrijmaking/afscheiding van de LRC(Liberated Reformed Church) te Abbotsford.

2. Reden Afscheiding.

De Canadese Gereformeerde Kerken (CanRC) zijn sinds 1992 zusterkerkrelaties¹ aangegaan met de volgende kerken.

1. PCK Presbyterian Church of Korea
2. FCS Free Church of Scotland
3. OPC Orthodox Presbyterian Church
4. RCUS Reformed church in the United States
5. URC United Reformed Church
6. RCNZ Reformed Church of New Zealand
7. ERQ l' Eglise Reformee du Quebec

3. Bezwaren van de LRC.

Wat deze kerken betreft, geldt voor allen en in het bijzonder voor de eerste drie, welke van Presbyteriaanse signatuur zijn, dat zij op de volgende punten afwijken van de Gereformeerde leer:

1. Zij kennen niet het zorgvuldige toezicht op het aangaan aan de tafel van het Heilig Avondmaal.
2. Zij belijden de pluriformiteit van de kerk
3. Zij hollen de autoriteit van de ambtsdragers uit.
4. Zij nemen als belijdende leden ook hen aan, die een andere dan de Gereformeerde leer belijden.

Alhoewel deze bezwaren te maken hebben met alle zeven bovengenoemde kerken, spitste de kerkstrijd zich toe op de relatie met de O.P.C.(Orthodox Presbyterian Church)

4. Gevoelens in de CanRC

Al in 1977 werd de OPC als ware kerk erkend.

Maar in 1983 scheidde zich een gemeente, met haar predikant Ds B.R. Hofford, van de OPC af en werd in het midden van de CanRC met instemming ontvangen.

Deze afscheiding vond plaats vanwege het onzorgvuldige toezicht op het aangaan aan de tafel van het Heilig Avondmaal, zoals dat bij de OPC gewoon is.

Deze afscheiding werd in de CanRC als rechtmatig gezien

Zelfs werd door de betrokken classis gesteld, dat een eerstvolgende synode zich over deze kwestie moest buigen en dat tenzij de OPC zich bekeerde, de tegenwoordige relatie met haar verbroken moest worden.

5. Standpunt van de OPC

De OPC zijn voortdurend bevraagd op hun ongereformeerde avondmaalspraktijk. Maar bij verschillende gelegenheden betuigden zij, niet bereid te zijn haar handelen te wijzigen. Daarvan twee voorbeelden:

¹ Een zusterkerk relatie duidt men in Canada aan als Ecclesiastical Fellowship, EF. (zie Ds. P.K.A. de Boer, Reformed Polemics Oct 24, 2001, p5.)

- a. In 1998 verklaarde hun afgevaardigde Ds J.J. Petersen op de Synode van de CanRC dat de OPC het recht heeft om diegene tot het lidmaatschap en daarmee tot het avondmaal toe te laten, die niet de gereformeerde leer belijden.
- b. Later verklaarde een OPC deputaatschap: “Wij bevestigen dat de kerk het recht heeft als geldig en aanvaardbaar te beschouwen, een belijdenis van het christelijk geloof voor kerklidmaatschap en avondmaalviering (communicant membership) die niet overeenkomt met de belijdenis van de kerk.

6. De kerk van Abbotsford aanvankelijk.

Nog in 2004 heeft de CanRC van Abbotsford een revisieverzoek bij de Synode ingediend naar aanleiding van het besluit van de Synode van 2001 de kerkelijke relatie (Ecclesiastical Fellowship (EF)) met de OPC voort te zetten.

In haar plaatselijke gemeente kent men in Abbotsford de regel:

dat leden van zusterkerken en van kerken waarmee de kerkelijke relatie (E.F.) bestaat alleen mogen deelnemen aan het Avondmaal bij inlevering van een reisattestatie.

Deze attestatie moet ingeleverd worden op papier met het officiële brievenhoofd van de kerk en zal ondertekend zijn door twee ambtsdragers. Er worden geen mondelinge of persoonlijke attestaties aanvaard.

Deze plaatselijke regeling is geheel afgestemd op artikel 60 van de kerkorde: *tot het avondmaal van de Here zal de kerkenraad alleen hen toelaten die belijdenis van het geloof naar de gereformeerde leer hebben gedaan en godvrezend leven.*

7. De kerk van Abbotsford later.

In brieven van later datum, wordt door de kerkenraad artikel 60 KO niet meer genoemd.

Bij verdediging van de open-avondmaalsviering bij de OPC verwijst men in brieven alleen nog naar vraag 82 HC, waar gesproken wordt van hen die geweerd moeten worden “vanwege ongeloof en een goddeloos leven”.

Nu alleen nog de levenspraktijk genoemd wordt, blijft de gereformeerde leer buiten beschouwing.

Als de kerkenraad haar verzet tegen de oecumenische contacten heeft opgegeven, zijn het bezwaarden die de strijd voortzetten.

8. De kerkelijke weg.

20 februari 2004 heeft de Synode van Chattam 2004(CanRC) alle revisie-verzoeken, inclusief de bezwaren van Abbotsford, aangaande de voortzetting van de kerkelijke relatie (EF) met de OPC afgewezen.

4 oktober 2005 verzochten bezwaarde broeders de kerkenraad van Abbotsford opnieuw bij de Synode 2007 in appel te gaan.

4 februari 2006 blijkt uit het antwoord van de kerkenraad dat de kerkelijke relatie (EF) met de OPC niet langer als bezwaarlijk wordt gezien.

12 april 2006 tekenen de broeders bezwaar aan bij de kerkenraad omtrent haar wijziging van houding. Van de kerkenraad wordt een onbevredigend antwoord ontvangen.

7 juni 2006 geven de broeders extra toelichting op hun bezwaren ten aanzien van de brief van de kerkenraad van 4 februari 2006.

14 juli 2006 wordt na ontvangst van een onbevredigend antwoord van de kerkenraad, appèl aangetekend bij de Classis Pacific East (CanRC). Dit appèl wordt afgewezen.

19 november 2006 deelt de kerkenraad, na avondmaalsviering, een rondschriften aan de gemeente uit met als titel “Oecumenische relaties”. In deze brief verdedigt de kerkenraad de Synodebesluiten van 2001 en 2004. NB besluiten waartegen men als kerkenraad appèl had aangetekend.

11 december 2006 de broeders tekenen bezwaar aan tegen de visie van de kerkenraad.

22 januari 2007 wordt een onbevredigend antwoord van de kerkenraad ontvangen.

9 maart 2007 een concept appèl voor de Synode 2007 aan de kerkenraad gestuurd, om de relatie met de OPC alsnog te verbreken..

31 mei 2007 afwijzing van dit verzoek door de kerkenraad.

Naar de mening van de bezwaarde broeders is het einde van de kerkelijke weg bereikt, en rest alleen nog vrijmaking.

9. Afscheiding.

In een brief van 17 juli 2007 wordt de gemeente van Abbotsford door de bezwaarde broeders opgeroepen zich vrij te maken van de Synode besluiten van 1992 t/m 2004 ten aanzien van de kerkelijke relaties (EF) en van de aanvaarding en uitvoering van deze besluiten door de kerkenraad.

Men wordt opgeroepen de aparte diensten te bezoeken, die vanaf 22 juli 2007 gehouden zullen worden.

Hier dient te worden opgemerkt dat in Lynden, op een 20 kilometer afstand van Abbotsford, een afscheiding al op 13 juni 2006 plaatsvond. Daar ging de eerder genoemde Ds. Hofford voorop bij het indienen van de bezwaren tegen het aangaan van de kerkelijke relaties.

10. Instituering.

Op zondag 9 december 2007 wordt de Liberated Reformed Church of Abbotsford (de Vrijgemaakte Gereformeerde Kerk van Abbotsford, LRC) geïnstitueerd.

Eerst telde de gevormde gemeente 8 belijdende- en 7 doopleden. Inmiddels, we spreken over augustus 2009, zijn er 13 belijdende leden, 8 doopleden en behoren er twee gezinnen tot de vaste bezoekers van de erediensten.

Het aantal kerkgangers bedraagt ongeveer 40 personen.

11. Beoordeling van de Vrijmaking .

Bij bestudering van de documenten valt de trouw van de bezwaarde broeders op.

Wanneer de kerkenraad haar koers wijzigt en toegeeft aan de druk van het kerkverband, blijven zij de belijdenis (art. 29 N.G.B) en de kerkorde (art. 60) verdedigen en willen van geen wijken weten.

Om de wettigheid van de vrijmaking te beoordelen, moeten we ons in de eerste plaats afvragen of de afwijking van Schrift en belijdenis in de OPC en daarmee ook in de CanRC van grote betekenis is.

Gaat het om ingesleten gewoonten, of zijn de dwalingen en afwijkingen structureel?

Over de verhouding tussen de vrijgemaakte- en de presbyteriaanse kerken (OPC) in Canada, schreef genoemde Ds. P.K.A. de Boer² een uitgebreid artikel.³

Op pagina 7 van dit artikel stelt hij de vraag, hoe het dan toch komt, dat er in de OPC een open-avondmaal gehouden wordt.

Hij komt tot twee punten:

a. De leer over de kerk.

Deze oorzaak wordt hier alleen genoemd en zou later door hem uitgewerkt worden.

b. De binding aan de belijdenis.

² Ds. P.K.A. de Boer is vrijgemaakt predikant in Australië (FRCA)

³ Opgenomen in: Reformed Polemics Oct 24, 2001

Hij legt uit dat in de gereformeerde kerken m.n. de ambtsdragers gebonden zijn aan de Drie Formulieren van Eenheid. Zij moeten alles doen om de daarin geformuleerde gereformeerde leer tot in details uit te dragen en te verdedigen.

Zo niet in de presbyteriaanse kerken (OPC). De binding van de ambtsdragers aan hun belijdenis is niet sterk, zij mogen op kleine onderdelen van de belijdenis afwijken, zolang zij maar in het kader blijven van het leerstelsel⁴. Dat heeft verregaande consequenties

Zij mogen van het leersysteem op onderdelen afwijken.⁵ Opvattingen over bijvoorbeeld de kinder- of volwassendoop zijn niet doorslaggevend om samen avondmaal te kunnen vieren. Baptisten worden toegelaten dit sacrament in het midden van de gemeente te gebruiken.

Hoe is het dan mogelijk, dat Gereformeerde kerken in de recente kerkgeschiedenis gekomen zijn tot aanvaarding van Presbyteriaanse kerken als ware kerken?⁶

Zoals de broeders in Abbotsfort zeggen, heeft men onvoldoende “de geesten beproefd, of zij uit God zijn”.

Zij wijzen vervolgens op de Westminster Confessie, waar naar hun mening in hoofdstuk 25 een ongereformeerde kerkvisie wordt uiteengezet.

We lezen daar in artikel 5:

En bepaalde kerken (...), zijn meer of minder zuiver, afhankelijk van hoe de leer van het Evangelie wordt geleerd en bewaard, bepalingen worden onderhouden en de openbare erediensten meer of minder zuiver worden uitgevoerd.

Aldus de belijdenis van Westminster die door alle onder punt 1 genoemde Presbyteriaanse kerken wordt beleden.

En zegt men, als men van de Presbyteriaanse Kerken blijft vragen, dat zij zich moeten bekeren, zie onder punt 4 de laatste regel, dan betekent dat nog al wat voor hen. Zij leren en handelen naar hun belijdenis en hun traditie.

Van bekering bij deze kerken, is tot op heden dan ook geen enkel teken waargenomen.

Men staat daar in het geheel niet open voor de oproepen van gereformeerde zijde, die meer dan 30 jaar geklonken hebben. Zie de uitspraken van de OPC onder punt 5.

12. Eindbeoordeling van de Vrijmaking

Om nu tot een eindbeoordeling te komen van de wettigheid van de Vrijmaking in Abbotsford, sommen we een aantal beoordelingspunten op.

1. Zijn Schrift en belijdenis in het geding?
2. Is de kerkelijke weg geheel bewandeld?
3. Gaat het om een breed scala van bezwaren?
4. Is de kerkelijke strijd kerkbreed gevoerd?
5. Is de kerk geheel verbasterd?
6. Zijn er geen enkele reacties ten goede?

⁴ The office-bearers in the Presbyterian Churches are required to agree that the adopted confessions contain the *system of doctrine in the Holy Scriptures*.

⁵ The practical difference is that in Presbyterian Churches office-bearers may accept some deviation from the literal meaning of their adopted confessions so long as they adhere to the *system of doctrine* that is contained in them.

⁶ Prof. van Dam in the Clarion (1992): Rather we should recognize our error and admit our double standard and perhaps revise our relationship with Korea and Scotland to that of ecclesiastical contact. (zie eerste bladz. www.spindleworks.com/rp/VOL1_RP/Vol1_No7.pdf)

12.1 Zijn Schrift en belijdenis in het geding?

Onder punt 11 is beschreven, dat artikel 29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis, terzijde wordt geschoven. Van ware en valse kerk spreken de presbyteriaanse broeders niet.

Van de kerkorde wordt artikel 60 niet meer nagekomen: ook zij die de gereformeerde leer niet belijden worden aan het heilig avondmaal toegelaten. Zo ligt het in de presbyteriaanse zusterkerken, maar bezoekers uit deze kerken, zijn ook vrij aan te gaan in de vrijgemaakte kerken (CanRC). Dit laatste heeft in de gemeente van Abbotsford meermalen gespeeld.

We mogen dus zeggen dat van Schrift, belijdenis en kerkorde wordt afgeweken.

12.2 Is de kerkelijke weg geheel bewandeld?

Onder punt 8, is een opsomming gegeven van de kerkelijke weg die bewandeld is.

Deze weg kunnen we als volgt samenvatten:

- in 2004 heeft de Generale Synode van Chattam, het appel van de kerk van Abbotsford afgewezen
- in 2006 zijn de bezwaarde broeders door de Classis Pacific East, tegenover hun kerkenraad in het ongelijk gesteld en werd hun appel afgewezen.
- sinds de Synode van 2004⁷ mogen kerkleden zich niet wenden tot de synode, alleen via hun kerkenraden kunnen zij een appel indienen.

Revisie verzoeken mogen alleen ingediend worden als er nieuwe argumenten aanwezig zijn. Die waren er niet. Daarmee blijkt de kerkelijke weg uitputtend en geheel bewandeld te zijn.

12.3 Gaat het om een breed scala van bezwaren?

Het ging de broeders om de kerkelijke contacten die leiden tot een open avondmaal. Dat is de spits van hun bezwaard zijn en van hun kerkstrijd geweest.

Maar met de presbyteriaanse 'leer van de kerk'⁸, komt een relativering van de gehele gereformeerde leer mee.

Als men avondmaal kan vieren met bijvoorbeeld baptisten, hoe zwaar weegt dan de belijdenis van het verbond? Het oecumenisme waaraan men zich overgeeft vormt een invalspoort voor velerlei dwaling.

We mogen zeggen, dat de gevoerde strijd, een brede invalspoort voor dwalingen heeft aangewezen.

12.4 Is de strijd kerkbreed gevoerd?

We horen van de broeders uit Abbotsford, dat zij niet beschikten over de mogelijkheden om zich breed te presenteren. Als er in de Clarion⁹ geen aandacht aan de bezwaren van Abbotsford geschonken is, dan blijft hun strijd voor het kerkvolk verborgen.

Synode en classis verslagen, bereiken helaas veel kerkleden niet.

Een soortgelijke strijd als in Abbotsford is eveneens gevoerd in Lynden (V.S.) en in omliggende gemeenten van Abbotsford. Hierover zijn geen verdere gegevens bekend

12.5 Is de kerk geheel verbasterd?

Van de situatie in de Canadese kerken, hebben wij als deputaten geen duidelijk beeld.

Volgens br. van Til wordt door het samengaan met de United Reformed Church, een compleet gezangenboek de kerken wordt binnengebracht

⁷ zie: article 20 of the Acts of Synod 2004.

⁸ hoofdstuk 25 van de Westminster Confessie

⁹ Landelijk kerkblad van de Canadese Kerken.

In hoeverre de Schriftkritiek van 'Kampen' in Canada weerklank vindt, zou onderzocht moeten worden.

12.6 Zijn er geen enkele reacties ten goede?

We kennen de mate van verbastering niet en daarom ontgaat ons eveneens of er een keer ten goede zou zijn.

13. Samenvatting eindbeoordeling.

Er zijn aanwijzingen, die pleiten voor de wettigheid van de Vrijmaking in Abbotsford in 2006. Het ging om ernstige punten, Schrift, belijdenis en kerkorde betreffend. De broeders hebben hun strijd in trouw en tot het einde van de kerkelijke weg gestreden.

Er zijn nog vragen onbeantwoord.

Heeft de 'kerkvisie' die met de OPC binnenkomt, inderdaad de geesten algemeen veranderd?

En leidt deze 'leer van kerk' inderdaad tot relativering van de gereformeerde leer?

En in hoeverre is er over de hele linie sprake van verbastering van de Canadese kerken.

Rapport bevindingen.

De deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken *rapporteren aan de Synode van Emmen, dat de wettigheid van de Vrijmaking van de Liberated Reformed Church at Abbotsford in 2006 nog niet is aangetoond.*

Gronden.

1. Er is meer studie nodig, om te kunnen beoordelen hoe de belijdenis over de meer- en minder zuivere kerken in de Presbyteriaanse Kerken (m.n. in de OPC) functioneert.
2. Er is meer studie van de Westminster Confessie nodig.
3. Er is nog geen duidelijkheid over de invloed van het interkerkelijk denken en handelen in de OPC op de geesten in de Canadese kerken.
4. Er is nog geen duidelijkheid in hoeverre de Gereformeerde Leer in de Canadese kerken gerelativeerd wordt.
5. Er is nog geen duidelijkheid in hoeverre de Canadese kerken werkelijk verbasterd zijn.

4.3 Australië (FRCA)

4.2.1 Inleiding

De Australische kerken (FRCA) zouden in 2009 hun volgende synode houden. Daarop diende o.a. het rapport van BBK-deputaten. Twee deputaten hadden een gesprek gehad met de DGK deputaten BBK en ds. A. Veldman van de FRCA had de synode van Zwolle 2007 als afgevaardigde bijgewoond. In maart ontvangen de deputaten een uitnodiging om de synode van de Australische kerken in Legana, Tasmanië bij te wonen(zie bijlage I).

Nadat het rapport van de BBK-deputaten van de FRCA bestudeerd was, werd door de deputaten besloten (bij staking van stemmen) de eerder gedane aanvaarding van de uitnodiging terug te nemen (zie bijlage II en III). Het gevolg hiervan was dat predikanten en kerkleden van de FRCA via mail en telefoon de deputaten meedeelden dat hun aanwezigheid noodzakelijk was. Er was grote verontrusting bij FRCA-kerkleden over de rapporten van hun deputaten. De aanwezigheid van de BBK-deputaten van DGK was noodzakelijk om de zeer eenzijdige rapporten van hun deputaten te weerleggen, aangezien bij kerkleden en synodeafgevaardigden eerder verwarring dan duidelijkheid over de situatie in de GKv en DGK was.

Op grond van deze dringende oproepen hebben de deputaten hun besluit om niet te gaan heroverwogen. Het besluit om alsnog te gaan werd echter niet door alle deputaten gedragen.

4.2.2 Verblijf in West Australië.

De reden voor het verblijf in West Australië was tweeledig.

- a. Enerzijds weer contacten op te nemen met die broeders en zusters die tijdens het vorige verblijf (afgevaardigden naar de synode te West Kelmscott) zich achter de Reformatie van 2002 in Nederland hadden geschaard. Deputaten wilden graag weten hoe de kerken in West Australië zich nu opstelden nu in de GKv de afval steeds duidelijker vormen gaat aannemen.
- b. Anderzijds wilden deputaten met name met ds. van der Jagt verder spreken over de situatie op Sri Lanka.

De situatie in de kerken in Australië m.b.t. de situatie in Nederland.

Vanaf het begin werd duidelijk dat het aantal kerkleden dat zich grote zorgen maakte over de koers van de GKv was toegenomen. In dat verband werd duidelijk dat het meerderheidsrapport van de deputaten BBK zeer ongeloofwaardig overkwam. Het minderheidsrapport mocht volgens sommige kerkleden wel wat meer waarschuwend richting GKv zijn. Een aantal kerken had ook appel aangetekend tegen de besluiten betreffende de GKv van de synode van West Kelmscott. Tijdens gesprekken met een aantal afgevaardigden (ook voor ons onbekende afgevaardigden) bleek nogmaals hoe belangrijk het is informatie in de Engelse taal beschikbaar te hebben. Vertaald materiaal van zowel de GKv (m.n. van de website “eeninwaarheid”) en DGK materiaal op der website “Reformed continua” werd gelezen en bestudeerd. Ook het materiaal van br. ’t Hart (deze Australische br. vertaalt Nederlandse artikelen over de kerken) vindt bij de broeders en zusters in Australië gretig aftrek. Van vele kanten was er blijdschap en dankbaarheid dat we toch gekomen waren. Velen hoopten dat de synode te Legana een keerpunt zou zijn in de relatie tussen hen en de Gkv.

De situatie op Sri Lanka.

Ds. Van der Jagt had kort geleden een bezoek aan Sri Lanka gebracht. In zijn verslagen komen vele zaken uitvoerig aan de orde. Ds. Van der Jagt benadrukte nogmaals de noodzaak tot uitbreiding van de zendingsactiviteiten. Ook spoorde hij De Gereformeerde Kerken in Nederland aan bij dit project betrokken te raken. Er is in Sri Lanka veel geestelijke nood en door verspreiding van de kennis over het Woord van God komen de mensen luisteren. De verslagen zouden we later ontvangen. Ds. Van der Jagt hoopt dat de inhoud van deze verslagen De Gereformeerde Kerken in Nederland zullen laten besluiten om aan dit werk mee te doen. We hebben van onze kant aandacht gevraagd voor het feit dat er geen zusterkerkrelatie bestaat waardoor het mogelijk moeilijk wordt om samen te werken. Ds. Van der Jagt beseft dit terdege. Toch meent hij dat dit geen bezwaar hoeft te zijn. Hierover meer onder 4.3.

4.2.3 Het bezoek aan de synode te Legana (Tasmanië).

a. Ontvangst

De ontvangst was in vele opzichten hartelijk. Ook in Tasmanië was er dankbaarheid dat de afgevaardigden toch gekomen waren. Helaas bleek dat we als afgevaardigden geen credentiebrieven hadden ingeleverd. Ondanks dat werden we toch als afgevaardigden (kerkelijk contact) van De Gereformeerde Kerken in Nederland toegelaten en ontvangen. Ook ds. Archbald van de RCNZ (Nieuw Zeeland) werd hartelijk ontvangen en toegelaten als afgevaardigde van de RCNZ, zij het niet als zusterkerkafgevaardigde. De GKv afgevaardigden zouden pas later aankomen.

b. Toespraak en antwoord.

In onze openingstoespraak (zie bijlage IV) hebben we benadrukt dat onze komst veroorzaakt werd door de vele oproepen uit Australië zelf. We brengen geen nieuwe feiten. In onze stukken aan de Deputaten BBK is alle informatie gegeven. We hadden de indruk dat veel van dit materiaal niet gebruikt was. Het gaat hierbij niet om onze zaak maar om de eer van God.

We wezen op de verdere afval in de GKv. Daarbij sloegen we ons niet op de borst. We beseffen dat we niet beter zijn en dat het loslaten van het Woord ook zijn sporen heeft nagelaten in onze kerken. Ook wij moeten ons diep buigen voor de schuld en God om vergeving vragen in Jezus Christus. Maar daarbij mogen we ook de HERE danken dat Hij ons het inzicht gaf en dat wij ons willen bekeren.

We hebben ook gewezen op het wereldwijde effect van deze afval. Informatie verspreidt snel, ook de informatie die weg beweegt van het zuivere Woord. Daarmee hebben ook de Australische kerken te maken.

Tevens wezen we op de vruchten van de Reformatie van 2003. We verhaalden de oprichting van Bijbelscholen, waar de kinderen elke derde week onderricht ontvangen in de schrift, de belijdenis en de kerkgeschiedenis. Een zeer klein begin.

Ook vroegen we aandacht voor het feit dat de bewering te staan op het fundament van Gods Woord en de drie formulieren van eenheid vaak niet meer is dan een holle frase. Het belijden moet gevolgd worden door daden. Helaas is dat in veel gevallen niet het geval. Daarom is het zoeken van eenheid slecht mogelijk als men werkelijk wil belijden en doen wat het Woord en de drie Formulieren van eenheid zeggen. Alleen op grond van dit belijden en doen kan eenheid gevonden worden.

En daarom moeten we oproepen zich af te scheiden van deze schijnkerken en zich te verenigen met hen die werkelijk eenheid zoeken.

Ds. A. Veldman stelde in zijn antwoord aan ons dat de Australische kerken die eenheid in het geloof voelen.

Hij zei o.a. het volgende:

De FRCA kerken begrijpen in zekere zin de keuze van DGK na jaren van strijd om zich vrij te maken. In de strijd om de waarheid staan we samen, ook al beoordelen de FRCA kerken de situatie in Nederland (GKv) anders dan de DGK-deputaten. Het doet pijn te horen dat de Australische kerken door nog niet de keuze te maken door deputaten (DGK) veroordeeld worden. Met de vele broeders en zusters in de GKv die verontrust zijn en zich nog niet vrijgemaakt hebben, hebben de FRCA kerken nog steeds een broederband, die de FRCA niet zomaar kan loslaten. Het is verkeerd te stellen dat de FRCA-kerken nu medeschuldig zijn aan de fouten die de GKv maken. De GKv heeft in de afgelopen jaren naar de deputen van de FRCA geluisterd, ook al zouden zij graag willen dat er meer geluisterd werd. Hierbij verwees ds. Veldman naar de Synode van Zwolle (2009) waar verschillende buitenlandse afgevaardigden de GKv hebben gewaarschuwd voor de ingeslagen weg. En het effect was dat bepaalde besluiten op die weg niet genomen zijn.

Daarom menen de FRCA kerken volgens ds. Veldman, dat de tijd om te breken nu nog niet gekomen is. Daarbij zeg hij niet dat het niet goed is de GKv ernstig te waarschuwen voor de koers die zij nu varen.

Wat betreft de moeite van de DGK-deputaten met het feit dat de FRCA-deputaten de laatste gestuurde stukken niet hebben gebruikt bij hun oordeel het volgende: Uitgaande van het mandaat van de FRCA-deputaten om de vrijmaking van 2003 te beoordelen konden zij slechts die argumenten toetsen die aanleiding waren tot de Vrijmaking. In de laatste stukken kwamen geen nieuwe feiten aan het licht.

Het lijkt erop, aldus ds.A.Veldman, dat de FRCA en DGK wat dat betreft in een patstelling zijn beland. Hij zei dit niet om lelijk te zijn. Toch vroeg hij zich af of er niet een andere

manier is om samen te werken, door de argumenten nogmaals te wegen zodat beide kerken misschien met één stem de GKv kunnen waarschuwen

Ds. Veldman meent dat DGK de verontruste broeders en zusters in de GKv de tijd moet geven om hun positie te overwegen. Zover ds. Veldman de dingen kan overzien zal het in de nabije toekomst tot een keuze moeten komen. Daarbij verwijst hij naar de kerkgeschiedenis. Zowel in de 19de eeuw als in 1967 zijn er reformaties geweest, waarbij niet direct allen meegingen.

Broeders, aldus ds. A. Veldman, we strijden samen voor de waarheid en eer van Hem in wiens dienst wij beiden staan. Accepteer alstublieft dit uitgangspunt, ook al zal het mogelijk zijn dat deze synode nog niet tot die conclusie komt waartoe u reeds gekomen bent. Blijf naast ons (FRCA) staan in onze strijd en waarschuwingen aan de GKv, zonder ons (FRCA) nu te veroordelen. Als u (DGK) dat wilt, dan is er een weg om samen te werken, ook al betekent dat nu nog geen zusterkerkrelatie.

c. Appèlzaken.

Drie kerken (zie bijlagen 1 tot 3) hebben appel aangetekend tegen een aantal besluiten, die de Synode van Kelmscott-West in 2006 had genomen.

De kerk van West-Albany heeft appel aangetekend tegen Art 94 van de Acta omdat het besluit in dit artikel tegen de Schrift ingaat (het 4de en het 7de gebod).

De kerk van Mount Nasura verzoekt de synode uit te spreken dat de zusterkerkrelatie met de GKv onder spanning is gekomen vanwege afwijking van Gods Woord in leer en praktijk.

De kerk van Kelmscott heeft appèl aangetekend tegen art 93 & 94 van de acta van de Synode van West Kelmscott 2006 in zake de zusterkerkrelatie met de GKv en het 4de en het 7de gebod.

d. Besluiten met betrekking tot Nederland:

In de eerste week dat de synode bijeen kwam werd er vooral gesproken over appèlzaken die handelden over de GKv. Tijdens de besprekingen werd zonder meer duidelijk dat de onrust met betrekking tot de koers van de GKv groter was geworden. Daarbij werden ook zaken aangehaald (bijv. uitlatingen van prof. Harinck en de aanstelling van dr. Paas) die plaatsvonden na de vergadering van de synode te Kelmscott (2006)

In de tweede week kwamen de rapporten van de BBK deputaten van de FRCA aan de orde. Er waren twee rapporten, een meerderheids- en mindersheidsrapport. Hoewel beide rapporten nogal verschilden als we letten op de ernst van afwijkingen in de GKv waren beide rapporten van mening de zusterkerkrelatie met de GKv (nog) niet te verbreken.

Voor het **meerderheidsrapport** was van mening dat uit de synode besluiten duidelijk schijnt te blijken dat de GKv trouw blijft aan het Woord van God, de Gereformeerde belijdenis en de kerkorde. Ook de broederlijke communicatie en het deelnemen als adviseurs aan de synode in Zwolle-Zuid werd apart genoemd. Het rapport spreekt wel van zorgenbarende tendensen in de GKv zoals blijkt uit de Nederlandse pers, internet sites en deputaten rapporten, toch bleven zij de zusterkerkrelatie met de GKv ondersteunen, want “we hebben de gemeenschappelijke taak elkaar te bemoedigen, te vertroosten en te beschermen (te verdedigen) door de waarheid van Gods Woord”.

Hun adviezen aan de synode met betrekking tot DGK logen er niet om:

1. De beschuldigingen tegen onze zusterkerk, de GKv, niet te accepteren en de eer en reputatie van de GKv te verdedigen.
2. DGK niet als de wettige voortzetting van de Gereformeerde kerken in Nederland te erkennen.
3. Officieel contact met DGK te handhaven zodat we aan verzoening tussen hen en de GKv kunnen werken op grond van de waarheid en liefde.

Ook in het **minderheidsrapport** wordt voorgesteld de zusterkerkrelaties met de GKv overeenkomstig de aangenomen regels te continueren. Men voegt er echter aan toe “en deze te gebruiken om onze bezorgdheid uit te spreken”. De bezorgdheid wordt dan als volgt gespecificeerd:

a. Met de GKv deputaten BBK te bespreken:

- I. De bezorgdheid zoals in het rapport van ds. M. Nap aangegeven is en waarvan de synode uitsprak in te stemmen met verdere hermeneutische studie.
- II De manier waarop de deputaten M/V in de kerk formuleren en met de GKv het raamwerk bespreken waarin mannen en vrouwen in pastorale en diaconale taken dienen.
- III. De voortdurend uitbreiding van het aantal gezangen en de inhoud van de nieuwe gezangen
- IV. Onze bezorgdheid met betrekking tot de besluiten betreffende Echtscheiding en hertrouwen
- V. Onze bezorgdheid betreffende het bedienen van beide sacramenten aan militair personeel
- VI. De nieuwe ontwikkelingen in de NGK. Met name betreffende de vrouw in het ambt.
- VII. Het handelen van de GKv betreffende standpunten over de hermeneutiek, het werk van de Heilige Geest en het toepassen van de kerkelijke tucht.
- VIII. Hoe de GKv kan werken aan verzoening met de DGK op grond van de waarheid, liefde en nederigheid.

b. Toezicht houden op de toepassing in de GKv met betrekking tot het 4de gebod en de rustdag.

c. Zorg voor een discussiestuk over het handelen van de GKv betreffende standpunten over de hermeneutiek om de deputaten en de synodes te assisteren in hun besprekingen

Een van de gronden die ook zij aanvoeren is de wens van de GKv trouw te blijven aan het Woord van God, de Gereformeerde belijdenissen en de kerkorde, hoewel er zorgbare tendenties in de GKv zijn, die openbaar worden in de Nederlandse pers, internetsites en deputatenrapporten.

Wat betreft de DGK stellen zij voor “op dit moment af te zien van een beslissing dat DGK de wettige voortzetting is van de Gereformeerde Kerken in Nederland en te erkennen dat DGK gereformeerd wenst te zijn en contact met DKG te blijven houden met het oog hen aan te moedigen om zaken die zorg en strijd geven te bespreken in waarheid en liefde.”

Als grond wordt dan genoemd: De brief van DGK d.d. 4 febr. 2005, waarin de Vrijmaking van 2003 wordt verklaard en de brochure van sept. 2006 waarin de vrijmaking wordt verdedigd en DGK vasthoudt aan de uitspraak dat zij de wettige voortzetting zijn van De Gereformeerde kerken in Nederland zijn. Daarin laten zij ook zien dat ernstige bezorgdheid zichtbaar is betreffende de richting waarin de GKv zich beweegt.

Bekijken we echter de inhoud van de appels van de bovengenoemde kerken dan kunnen wij niet anders dan concluderen dat er binnen de FRCA niet gelijk gedacht wordt over de te nemen maatregelen inzake de koers van de GKv. De kerk van Mount Nasura had al de synode van Kelmscott 2006 verzocht de zusterkerkrelatie ‘onder spanning’ te zetten. Met nieuwe argumenten komt deze kerk weer met dit verzoek.

De kerk van West Albany diende bezwaren in tegen de verklaring van de vorige synode dat de GKv een sterk Schriftuurlijk standpunt had ingenomen inzake Gods onderwijs betreffende huwelijk en echtscheiding.

Ook de kerk van Kelmscott had bezwaren tegen de uitspraken van de vorige synode betreffende het 4de en het 7de gebod.

Ook de kerken van Darling Downs en Byford geven uiting aan hun onvrede met de deputatenrapporten over de GKv.

Het synodebesluit betreffende de GKv en DGK.

De synode besluit een uitgebreide aanpak te maken met betrekking tot het besluit van de synode betreffende de zusterkerkrelatie met de GKv in plaats van de verschillende zaken die aangedragen zijn gedetailleerd te behandelen. We menen dat dit een goede zaak is. Door allerlei details kan men de algemene tendens van afval zomaar uit het oog verliezen.

Ook besluit men de zusterkerkrelaties met de GKv te continueren in overeenstemming met de aangenomen regels. Maar daarmee is nog niet alles gezegd want de synode besluit ook de GKv in liefde en met zorgvuldigheid te vermanen om trouw te blijven in hun benadering van de hermeneutiek en te strijden tegen de invloed van de postmoderne 'spirit of the age'. Als specifieke voorbeelden worden dan een aantal zaken genoemd:

- a. De voortdurende zorg betreffende de positie van onze Nederlandse zusterkerken in verband met de verbinding tussen het 4de gebod en de zondag als dag van rust zoals we belijden in vr.&antw 103 van de Heidelbergse Catechismus.
- b. De bezorgdheid dat het publieke commentaar van dr. Harinck niet is teruggenomen terwijl hij wel een professor blijft in Kampen.
- c. De voortdurende bezorgdheid betreffende het bedienen van het de beide sacramenten aan militair personeel

De deputaten moeten van deze zorgen melding maken en deze bespreken met de GKv. Daarbij gaat het om de trends in de richting van ontrouw aan de Schrift, de belijdenissen en de kerkorde (post modernisme, independentisme).

De nieuwe opdracht sluit dan ook de volgende zaken in:

6. De deputaten decharge te verlenen en hen te danken voor hun werk en nieuwe deputaten te benoemen met de opdracht de aangenomen *regels voor zusterkerk relatie* te gebruiken om met de deputaten BBK (GKv) te bespreken:

- a. Zaken die hierboven genoemd zijn,
- b. De zorgen zoals genoemd in het rapport van ds. M. Nap waarvan de synode heeft uitgesproken in te stemmen met de wens tot verdere hermeneutisch studie,
- c. De manier waarop de deputaten Man/Vrouw in de kerk formuleren en met de GKv het raamwerk te bespreken waarin mannen en vrouwen dienen in pastorale en diaconale taken,
- d. Onze blijvende zorgen betreffende de GKv besluiten betreffende echtscheiding en hertrouwen
- e. De voortgaande uitbreiding en inhoud van de nieuwe gezangen,
- f. De mening van de GKv tot de recente ontwikkelingen in de NGK om vrouwen als ouderlingen en predikanten te rechtvaardigen, daar deze een obstakel vormen voor eenheid,
- g. De noodzakelijkheid van de GKv om de eerlijke mening van de Schrift betreffende Genesis 1-11 te blijven vasthouden,
- h. De bezorgdheid betreffende de sporen van independentisme zoals genoemd in grond 4.

Ook besluit de synode dat deputaten de waarneming dat de huidige richting van de GKv de zusterkerk relatie onder spanning zet met de GKv moeten delen.

Het moet dus duidelijk zijn dat het besluit om de zusterkerkrelatie te behouden omgeven is met vele vraagtekens.

De vraag van DGK was met de bovengenoemde besluiten eigenlijk al beantwoord. Men erkende wel de wens van DGK om gereformeerd te zijn, maar zij blijven van mening dat de scheiding van de GKv onwettig dan wel te vroeg was.

Zusterkerkrelaties en de verantwoordelijkheid van kerkenraden

In verband met haar verzoek om de relatie met de GKv 'onder spanning' te zetten had de kerk van Mount Nasura ook een voorstel gedaan om de regels voor de zusterkerkrelatie met de GKv aan te passen. Zij wezen op het gevaar van independentisme als iedere kerkenraad vanuit eigen verantwoordelijkheid toelating tot het avondmaal zou regelen. Zij noemden deze n.a.v. het antwoord van de vorige synode die wees op de verantwoordelijkheid van de kerkenraad betreffende het heilig houden van de tafel van de Here.

Ook nu weer wijst de synode op de verantwoordelijkheid van de eigen kerkenraad. "Het bewaken van de avondmaalstafel en de preekstoel tegen leden en predikanten die geïdentificeerde afdwalingen in de praktijk brengen en promoten is voldoende ondergebracht in de taak van opzicht van de kerkenraden" Maar de synode geeft ook duidelijk aan dat de bezorgdheid van de kerk van Mount Nasura meegenomen wordt in de algemene en specifieke opdracht van de deputaten.

Andere besluiten:

1. De vorming van drie classes

De synode kreeg van de classis Zuid het verzoek om het aantal classes uit te breiden naar drie. Het aantal kerken in West Australië breidt gestaag uit zodat het mogelijk is een nieuwe classis te vormen.

De synode neemt het voorstel aan dat bij het vormen van drie classes ieder classis drie predikanten en drie ouderlingen afvaardigt.(Acta art. 18).

Art. 45 van de KO wordt daarom aangepast (Art. 34)

2. Duur van lidmaatschap aan deputaatschappen.

De kerk van Mount Nasura stelt voor het lidmaatschap van een deputaatschap te beperken tot 9 jaar. De synode besluit dit tijdperk over te nemen tenzij er redenen zijn een deputaat langer te behouden.

Nieuwe deputaten

De volgende deputaten voor betrekkingen met Buitenlandse kerk zijn door de synode aangesteld:

Ds. P.K.A. de Boer, Br W. Pleiter, Br W. Spyker, Br W. Vanderven, Ds. A. Veldman (samenroeper) en Br. G.B. Veenendaal,secundus ds.C. Vermeulen

Conclusie:

1. De GKv

In de instructie voor de deputaten van DGK wordt hen opgedragen eenheid te zoeken met allen die op grondslag van Schrift, belijdenis en Dordtse kerkorde willen leven. Het doel van deze contacten is de wettigheid van de recente vrijmaking en van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland aan deze kerken over te brengen en hen te verzoeken deze wettigheid te erkennen als voortvloeiende uit de gehoorzaamheid aan Gods Woord en de binding aan de belijdenis van de kerk en de Dordtse kerkorde van De Gereformeerde Kerken. Het zoeken van die eenheid is de reden van de deputaten geweest om ook deze keer de FCRA-synode te bezoeken. Deputaten kregen de gelegenheid om op de synode en in de wandelgangen met de afgevaardigden te spreken. Daarnaast kregen de deputaten ook de gelegenheid om over die zaken op de synode te spreken die betrekking hadden op DGK.

Het is dan ook met verdriet dat deputaten moeten constateren dat:

de FRCA de GKv als zusterkerk blijft erkennen en dat de deputaten er niet in geslaagd zijn de FRCA-synode te bewegen de DGK kerken te erkennen.

Hoewel men heel veel zorgen heeft over de koers van de GKv en ook aangeeft dat deze koers de zusterkerkrelatie onder spanning kan zetten, toch is men nog niet overtuigd dat een verbreking van de zusterbanden nu al noodzakelijk is. Men erkent dat de situatie in de GKv eerder verslechtert dan verbetert maar vroeg zich af of men alles heeft gedaan om de GKv te waarschuwen over haar koers.

Uit de appel- en revisieverzoeken blijkt ook duidelijk dat er tussen de kerken ook verschillend gedacht wordt over de relatie met de GKv.

2. DGK

Het besluit om de zusterkerkrelatie met de GKv voort te zetten heeft automatisch tot gevolg dat men geen zusterkerkrelatie met DGK kan hebben. Dubbele correspondentie is voor zowel DGK als FRCA geen optie.

De erkenning van de zusterkerkrelatie met de GKv heeft dan ook tot gevolg dat de FRCA er op blijft staan dat hereniging tussen GKv en DGK een doel blijft om na te streven.

De FRCA wil de kerkelijke contacten met DGK continueren om te komen tot hereniging met de GKv.

Ondanks dit streven tot hereniging moeten we vaststellen dat de FRCA:

1. Geen beoordeling kan geven over de wettigheid van de Reformatie van 2003.
2. Overtuigd is dat DGK gereformeerd wil blijven. (“We horen in de stem van de broeders van DGK een sterke wens om gereformeerd te blijven”).

3. Hoe nu verder.

Zijn de deputaten nu op hetzelfde punt uitgekomen als het geval is met de Canadese kerken? De Canadese kerken hebben DGK ook niet als zusterkerk erkend. Er is echter wel een verschil. De Canadese kerken hebben DGK beschuldigd van scheurmakerij. Er is bij hen ook geen wens om contacten te blijven onderhouden.

De FRCA heeft duidelijk uitgesproken contacten te willen blijven houden. Zij hebben ook geen beschuldiging geuit van scheurmakerij.

We kunnen dus constateren dat de houding van de FCRA-kerken anders is dan die van de Canadese kerken.

Deputaten kregen m.b.t. de Canadese kerken de opdracht:

- a. *richting de CANRC niet alleen haar diepe teleurstelling uitspreken over de genomen besluiten richting de GKv en DGK, maar ook haar grote bezorgdheid betreffende het ernstige tekort aan Schriftuurlijk onderscheidingsvermogen binnen de CANRC zelf; de CANRC oproepen om van haar verkeerde beoordelingen terug te komen, op te komen voor het recht en de eer van de Heer der Kerk en te verwerpen alles wat tegen Gods Woord ingaat.*
- b. *de kerken van CANRC waarschuwen Schrift en belijdenis voor leer en leven voluit te blijven erkennen als de waarheid (de Schrift) en het naspreken van de waarheid (de belijdenis); niet toe te geven aan een hermeneutiek en Schriftkritiek die steeds meer rekening houdt met de huidige omstandigheden; tevens volledig recht te doen aan de KO en haar niet laten oprekken voor eigenwillige vrijheid.*
- c. *pas nieuwe pogingen te ondernemen om met de CANRC een zusterkerkrelatie aan te gaan wanneer de beschuldiging aan het adres van De Gereformeerde Kerken van scheurmakerij wordt teruggenomen.*
- d. *eventuele ontwikkelingen in de CANRC blijven volgen.*

Deputaten menen dat voor de toekomstige contacten met de FCRA dezelfde opdracht als voor de Canadese kerken zou kunnen gelden, waarbij punt c als volgt zou kunnen luiden: pas nieuwe pogingen te ondernemen om met de FRCA een zusterkerkrelatie aan te gaan wanneer de FCRA de banden met de GKv verbreekt.

Daarbij willen de deputaten de volgende gronden aanvoeren:

1. In opdracht van onze Here Jezus Christus zijn we geroepen de eenheid op grond van de Schrift, de drie formulieren van eenheid en de KO te zoeken.
2. In de FRCA kerken neemt de onrust en onvrede met de situatie in de GKv toe. Individuele kerken hebben al maatregelen genomen (niet alle predikanten op hun kansels toe te laten en attestaties niet zondermeer te accepteren).

4.4 Sri Lanka

Een onderzoek naar de mogelijkheden van steunverlening.

1. Opdracht.

De Synode van Zwolle 2007 gaf deputaten BBK de opdracht onderzoek in te stellen naar de wenselijkheid en mogelijkheid om de gereformeerde broeders en zusters in Sri Lanka (formeel de Lanka Reformed Church genoemd) te ondersteunen in hun dienst aan de Here.

2. Godsdiensten in Sri Lanka.

Om een beeld te krijgen van de plaats van de gereformeerde broederschap te midden van de Sri Lankaanse bevolking, vermelden wij hier de godsdienstige verhoudingen op het Eiland.

Boeddhisten	70%
Hindoes	15%
Islamieten	7,5%
Christenen	7,5%

De Christenen bestaan uit: rooms-katholieken, anglicanen, methodisten, baptisten en gereformeerden.

Dit overzicht laat zien dat het christelijk volksdeel, tegenover een overgrote meerderheid van heidenen en moslims staat, 7,5% tegenover 92,5%. Een zendingssituatie, vandaar dat steun aan de gereformeerde broederschap, tegelijk een zendingsaspect bij zich draagt.

3. Gereformeerden op Sri Lanka.

3a. De DRC (Dutch Reformed Church)

De kerkgeschiedenis vermeldt, dat in het jaar 1642, de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) op Sri Lanka de eerste Protestants Christelijke Kerk stichtte.

Deze droeg als naam: de Nederlands Hervormde Kerk, later The Dutch Reformed Church (DRC) en tegenwoordig The Christian Reformed Church of Sri Lanka geheten.

In dit Rapport gebruiken we de naam Dutch Reformed Church (DRC) wanneer we over deze al bijna 370 jaar oude kerk spreken.

Deze kerkgemeenschap, die van de aanvang vooral de Nederlandse handelsbelangen diende, bestaat nu uit 10 kerkelijke gemeenten, heeft een leden aantal van ongeveer 5000 à 6000 en heeft 5 predikanten en een aantal evangelisten in dienst.

Als Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) hebben wij jarenlang met deze DRC een zusterkerkrelatie onderhouden, maar op de Generale Synode van Leusden 1999 werd besloten deze band te verbreken. Door de jaren heen hadden deze kerken geen gevolg gegeven aan onze oproepen allerlei vergaande oecumenische relaties te beëindigen.

3b. Vrijmaking.

In 1996 heeft een groep bezwaarden van circa 50 personen zich van deze kerken vrijgemaakt. De DRC was steeds vrijzinniger geworden.

Daar was hun lidmaatschap van de Raad van kerken van Sri Lanka, een gemeenschap waarin zich de Anglicaanse kerk, de Methodisten, de Baptisten en het Leger des Heils bevonden. En niet alleen het lidmaatschap woog zwaar, maar men noemde al deze kerken “ware vergaderingen van Gods kinderen”. Duidelijk, dat de DRC de pluriformiteitsleer aanhing. Ook was zij lid van de Reformed Eucumenical Council, de Gereformeerde Wereldraad van Gereformeerde Kerken.¹⁰

De verregaande interkerkelijkheid kwam ook tot uiting in het praktiseren van ‘kanselruil’ met predikanten van Pinkstergemeenten, Arminianen en Evangelische voorgangers van vrijzinnige kerkgemeenschappen.¹¹

Inmiddels was ook het karakter van de kerkdiensten veranderd. Muziekgroepen en koren moesten de diensten aantrekkelijker maken.

Vanuit de catechismus werd niet meer gepreekt en tot de ambten werden vrouwen toegelaten¹².

3c. Gemeentevorming.

De Afgescheiden groep onder de leiding van br. Prabath de Silva, heeft zich bij de overheid kunnen laten registreren.

Zij hebben de naam Lanka Reformed Church (L.R.C.) aangenomen.

Helaas waren er onder degenen die zich vrijmaakten geen predikanten.

Men heeft 3 ouderlingen verkozen en een gemeente geïnstitueerd.

Binnen de gemeente hebben zich al snel grote moeilijkheden voorgedaan.¹³

Twee ouderlingen moesten geschorst worden en als enige ouderling bleef de hierboven genoemde br. de Silva over. De gemeente telt heden, na verschillende splitsingen, nog maar 18 leden, waarvan 10 volwassenen.

Men heeft echter de moed niet verloren en er heerst een verlangen ‘echt gereformeerd’ met een ‘sterk confessioneel’ karakter, te blijven.¹⁴

Een praktische moeilijkheid is de sterke verspreiding van de kerkleden over het zuidelijk deel van Sri Lanka.

¹⁰ Report Lanka Reformed Church, R.Heerema, J.Schoof, Rev. W. van der Jagt, Australia 2009. p 4.

¹¹ Report Lanka Reformed Church, P 4.

¹² Report on visit to the Lanka Reformed Church p 2.

¹³ Report Lanka Reformed Church, P 30 – 36.

¹⁴ Report on visit to the Lanka Reformed Church p 1.

Op bijgevoegde kaart, worden 3 plaatsen aangegeven: Nuwara Eliya (1), Kegalle (2) en Moratuwa (3).

Tussen 1 naar 2 ligt een afstand van 120 km, zo ook tussen 2 en 3. Over de slecht begaanbare wegen worden de 120 kilometers op zijn snelst in 4 uur afgelegd.

Tussen de plaatsen 1 en 3 liggen 180 km en om deze af te leggen is er minstens 6 uur rijden nodig.

De kleine gemeente van 18 zielen leeft dus wel zeer verspreid.

4. De Lanka Reformed Church.

4a. Belijdenis.

Aanvankelijk werden onze Drie Formulieren van Eenheid en de Westminster Confessie als belijdenissen aangenomen.

Nu fungeert alleen de gereformeerde belijdenis als basis van het kerkelijk leven, en wordt de Westminster Confessie hooguit voor aanvullend onderwijs gebruikt.

Deze laatste, de presbyteriaanse belijdenis, is op aandringen van de Australische vrijgemaakte Kerken op een zijspoor gezet.¹⁵

4b. Kerkelijk leven.

Er worden op twee plaatsen, te weten Nuwara Elyia en Moratuwa, kerkdiensten gehouden.

In beide plaatsen maakt men gebruik van de aanwezigheid van de opgerichte scholen. (4c) Leerlingen van de scholen, hun ouders, en ook het onderwijzend personeel, worden aangemoedigd de diensten te bezoeken.

De kern van de aanwezigen bestaat uit leden van de L.R.C.

Het kerkbezoek in Nuwara Elyia, de plaats waar de ouderling br. de Silva woont, loopt wel op tot 30 personen. De diensten worden door br.de Silva geleid, hij wordt daarbij geholpen door de evangelist br. Sameera.

De gereformeerde orde van dienst wordt nauwkeurig aangehouden

Er worden preken van de Australische kerken (FRCA) gebruikt, vertaald in het Singhalees.

Tegenwoordig worden deze preken door broeder de Silva omgezet in "aangepaste preken" ook wel 'sermonettes' genoemd.¹⁶ Genoemde Australische preken worden eenvoudig van het internet afgehaald.

De bediening van het Woord vindt in alle regelmaat plaats. De bediening van de Sacramenten heeft echter maar tot 2002 geduurd, daarna bleven bezoeken van onze GKV predikanten achterwege.

Een hele moeilijke situatie, doorlopend heeft de roep om hulp geklonken, maar tot op heden is er geen oplossing gevonden.

Er zijn zes personen die graag belijdenis van hun geloof willen afleggen, vier jongeren en twee ouderen, maar ook hiervoor heeft men geen mogelijkheden. Hoe schrijnend dat de jongeren al wachten sinds 2007. Twee van hen willen graag opgeleid worden voor evangelist en daarna voor predikant.

¹⁵ Report Lanka Reformed Church, P 43.

Question 14: Is there an official sister church relationship with the PCEA?

[Background of this question: We as FRCA tried to establish contact with the PCEA but it was necessary to come with some statements re Pulpit Supply, open Holy Supper Table, pluriformity of the church etc.]

¹⁶ Report Lanka Reformed Church, P 11.

Daar zegt br. G. Spyker van de FRCA: Initially, a sermon of one of our ministers was read and translated. I queried its effectiveness and the length of the service. Since then Prabhath is writing his own 'sermonettes' with the help of the material sent by our ministers and we have clearly noticed the great gifts this brother has received from the Lord.

Verder is er de wens om naar buiten te treden en met name de heidenen voor het Evangelie te winnen. Als middel daarvoor heeft men gekozen voor het oprichten van Scholen. Men is overtuigd dat scholen op Sri Lanka een machtig middel vormen voor de verspreiding van het Evangelie.¹⁷

4c. Scholen opgericht.

Om te komen tot groei van de gemeente en het bereiken van heidenen en christenen van allerlei slag werden er van af de vrijmaking, allerlei pogingen ondernomen tot verspreiding van het Evangelie.

Men heeft gewerkt met schriftelijke bijbelcursussen, seminars en nu is men dan in 2003 begonnen met het oprichten van een christelijke school.

Maar in Sri Lanka was het verboden christelijke onderwijs te beginnen.

De eerder genoemde br. de Silva heeft daarom een z.g. 'Internationale School' opgericht.

Op een dergelijk instituut mag het vak 'christelijke godsdienst' onderwezen worden.

De school heeft als naam "John Knox International School" (JKIS) en is daarmee vernoemd naar de grote Calvinistische reformator in Schotland. De school is gevestigd in Nuwara Eliya. In 2003 is het onderwijs gestart met een pre-school klas (standaard 1) met 22 kinderen van de leeftijd van ongeveer 5 jaar oud. Inmiddels is in deze zes jaren standaard 7 aangetreden en bedraagt het aantal leerlingen 125.

Voor de oprichting van de school is een bescheiden overheidssteun ontvangen, verder moeten de leerlingen zelf aanzienlijke schoolgelden betalen. Zodoende moet de school zichzelf in de toekomst kunnen bedruipen. Maar, veel armere leerlingen blijven ver achter in het betalen van hun schoolgelden. Bij onderzoek bleek, dat maar 15 % van de kosten voor het onderwijs werden gedekt door de inkomsten uit de schoolgelden.

Enorme problemen zijn ontstaan. Ook in het midden van onze kerken zijn collectes gehouden voor de noodlijdende school.

Om de school voor faillissement te behoeden, heeft men in de Australische vrijgemaakte kerk van Byford een comité opgericht. Dit comité heeft een maandelijkse toezegging kunnen doen van € 1.800.-, waarmee men op deze school het werk kan voortzetten.

Ondanks de moeilijke financiële positie blijft men in de Lanka Reformed Church vastberaden dit schoolwerk dat tegelijkertijd kerkwerk is, voort zetten.

Men wijst erop dat alle 125 leerlingen dagelijks het Woord van God horen en een meditatie beluisteren. Wekelijks ontvangen zij hun lessen Christelijk Godsdienst en zijn aanwezig bij het uitspreken van de gebeden.

Van broeder Prabath de Silva, de directeur van de School, is de volgende uitspraak:

"Als zij behoren tot de uitverkorenen van de Here, en op onze school het Woord hebben gehoord, dan kunnen zij hun geloof belijden en leden van Zijn Kerk worden"¹⁸

Dat zal het mooiste resultaat van al de inspanningen betekenen, kinderen van boeddhisten en hindoes zich voegend bij Gods Kerk.

Inmiddels is er in Moratuwa, ten zuiden van de hoofdstad Colombo een tweede school opgericht, deze vormt een dependance van de JKIS te Nuwara Eliya.

¹⁷ Report Lanka Reformed Church, P 38.

Daar merkt br de Silva op: "missionary school education has historically and practically proved to be the most effective evangelistic strategy to reach the population in Sri Lanka for the past few 36 decades."

¹⁸ Report on visit to Lanka Reformed Church p 41.

We need to continue classes up to University matriculation level (Year 13) and then these pupils will be in the age of 18 years reaching the adulthood. And if there are pupils who belong to the Lord's elect, they, having heard the Word through the ministry of JKIS may profess their faith and become communicant members of His Church. That is the most wonderful thing we all would like to see in the future of JKIS.

5. Relaties met het buitenland.

5a. Overzicht.

Na de vrijmaking in 1996, verkeerde de Lanka Reformed Church in een heel moeilijke positie. Klein in aantal, geen predikant en weinig vermogend.

Omdat men op de hoogte was van het bestaan van de ICRC, de International Conference of Reformed Churches, beschikte men over de adressen van de lid-kerken, gereformeerde en presbyteriaanse kerken in de wereld.

Deze lijst gebruikend heeft men contacten gelegd met onze kerken, de GKV, maar ook met de vrijgemaakte kerken in Australië, de FRCA, met de Evangelical Presbyterian Church of Ireland, de EPCI en met de Presbyterian Church of Eastern Australia, de PCEA.

In het vervolg willen wij zien hoe met name de contacten met de GKV en met de FRCA zich verder ontwikkelden.

5b. De GKV maakte zich onmogelijk.

Zoals gezegd hebben onze kerken vanaf 1998 tot en met 2002 ieder 6 maanden een predikant gestuurd.¹⁹ Onder hen waren de predikanten Lameris en Klamer. Zij hebben de sacramenten bediend en cursussen gehouden.

Deze hulpverlening is gestopt na een laatste bezoek van Ds. Klamer (BBK) en br. Bolt (DVN).

Zij hebben zich op een dusdanige manier in de zaken van de Lanka Reformed Church gemengd, dat verdere samenwerking niet mogelijk was.

De problemen deden zich voor rondom het functioneren van de ambtsdragers.

Toentertijd waren er 3 ouderlingen. Twee ervan lieten hun vrouw en kinderen de diensten bijwonen van de Anglicaanse Kerk ter plaatse.

Zij weigerden hun gezinnen de diensten van de LRC te doen bezoeken.

De afgevaardigden uit Nederland wilden conflicten voorkomen, moedigden deze mensen aan tot het beleggen van eigen diensten en stemden in met hun wens dat br. de Silva zou aftreden. Een advies dat leidde tot een scheuring.

De beide ouderlingen zijn onder de tucht gekomen, zijn daarna eigen bijeenkomsten gaan houden, maar hielden het maar korte tijd vol.

Hun groep is uit elkaar gevallen. De ene ouderling sloot zich aan bij de Jehova Getuigen, de andere werd rooms-katholiek, terwijl een gezin dat met hen samenkwam, weer terug ging naar de Dutch Reformed Church.

De hulp door de GKV verleend had zo geen gelukkige afloop.

5c. De FRCA ontfermt zich over de verstrooiden.

Van af de vrijmaking in 1996 hebben de vrijgemaakte kerken van Australië, de FRCA, driemaal een delegatie naar de Lanka Reformed Church gezonden.

De eerste delegatie ging in 1999 op pad en bestond uit Ds. PKA de Boer, br. J. Bosveld and de Indiase evangelist br. Jacob.²⁰

In een vertaling van hun rapportage lezen we:

“Hun aantallen waren klein, maar we waren onder de indruk, hoe zij willen vasthouden aan het gereformeerde geloof. Zij lieten ook zien in de praktijk, dat zij

¹⁹ Report Lanka Reformed Church, P 37.

²⁰ Hun rapport: A look at the Lankan Reformed Church

graag de Gereformeerde erediensten willen onderhouden en vasthouden aan de Gereformeerde Kerkorde.”

Een tweede delegatie werd in 2005 gevormd door opnieuw Ds. PKA de Boer, nu vergezeld van br. H. Dekker.²¹

In hun verslag lezen we iets over br. de Silva en z'n gezin:

“Bij onze aankomst werden we verwelkomd door het De Silva gezin. Het was goed hun te ontmoeten. Je hoeft niet lang met elkaar te spreken en dan herken je in hem iemand die goed thuis is in het Gereformeerde geloof, die als enige wens heeft, de Here te dienen naar Zijn wil. Alhoewel ver van huis, en onder een ander mensen ras, is er dan een duidelijke eenheid in het geloof. Het is bemoedigend en indrukwekkend.”

Vervolgens een korte aanhaling uit het verslag over zendingsmogelijkheden:

“Volgens br. De Silva, zijn er in de omgeving waar zij wonen velen die graag het evangelie zouden willen horen, vooral onder de arme bevolking die op de thee plantages werkt.”

En tenslotte de conclusie van het bezoek:

“Het is moeilijk, na daar geweest te zijn en al die dingen gezien te hebben, het allemaal zomaar naast je neer te leggen.

Zou er iets kunnen worden gedaan? Het zou fantastisch zijn als het mogelijk was. De vraag is nu: hoe en wat? Daar is niet zo gemakkelijk een antwoord op te geven.

Is de internationale school de beste oplossing voor zendingswerk in Sri Lanka? Wat dat betreft zouden er vragen gesteld kunnen worden. Deze vraag kan niet snel en overhaast beantwoord worden, maar hoe het ook zij, het schijnt dat Sri Lanka een plaats is waar zendingswerk tot de werkelijke mogelijkheden behoort.

Het is moeilijk de oren te sluiten wanneer er vragen om te helpen binnenkomen en waarbij men hulp nodig heeft voor de voortgang van het onderwijzen in, en de verspreiding van Gods Woord naar de Gereformeerde belijdenissen.”

In het jaar 2008 ging Ds. van der Jagt, vergezeld van een broeder uit de gemeente van Byford, de derde delegatie vormend, naar Sri Lanka. Uit hun rapportage is al regelmatig geciteerd.²²

Hun bezoek en hun rapporten dienen om de gemeente van Byford te laten overwegen ook het kerkenwerk in Sri Lanka ter hand te nemen.

Wat het barmhartigheidswerk betreft, met name de hulp aan de John Knox International School, zijn er al vaste banden aangegaan.

Het Comité: Sri Lanka Support Committee (SLSC) heeft zich verbonden tot advisering, personele hulp en een maandelijkse ondersteuning van € 1.800,--.

Wat de kerkelijke hulpverlening betreft, moet de beslissing binnen de kerkenraad van Byford nog genomen worden.

De belangrijkste voorstellen zijn:

- jaarlijks een predikant en een ouderling sturen, voor de bediening van de sacramenten.
- een cursus voor de 6 belijdeniscatechisanten opzetten.

Samen met een veelvoud van andere aanbevelingen begroot men de kosten op €6.000,-- per jaar.

Mocht de kerkenraad van Byford de plannen goedkeuren, dan betekent dit dat de hulpverlening aan de Lanka Reformed Church in vaste banen is gekomen.

²¹ Hun rapport: A second Look at the Lankan Reformed Church.

²² Report Lanka Reformed Church, R.Heerema, J.Schoof, Rev. W. van der Jagt, Australia 2009.

Report on visit to the Lanka Reformed Church Oct16th – Nov 4th 2008, Rev. W. van der Jagt

6. De roeping van De Gereformeerde Kerken.

6a. Hoe werd de DGK tot het werk geroepen?

In januari 2007 liet Ds. W. v.d. Jagt van de Vrijgemaakte Kerk van Byford een informele oproep uitgaan tot de leden van de BBK, hen vragend deel te willen nemen aan de hulpverlening op Sri Lanka. De kosten leken voor Byford niet op te brengen, en wij als nieuw gereformeerde kerk, hadden nog geen deel aan hulpverlening en zending.

Br. de Silva op Sri Lanka, bleek inmiddels alle banden met de GKV verbroken te hebben. Het was in de tijd dat de GKV, opnieuw relaties aanknoopte met de DRC. Tegelijkertijd bleek dat De Silva met interesse kennis genomen had van onze vrijmaking van 2003. Ook hij keurde de nieuwe inzichten in de GKV t.a.v. de Zondagsrust en de nieuwe huwelijksbevestiging formulieren, scherp af.

Hoe vreugdevol dit 'overzeese begrip', een geestelijk eenheid, en tegelijk een mogelijkheid om samen verder te werken.

6b Aandachtspunten rondom eventuele hulpverlening.

Voordat we komen tot een advies voor deelname van kerkelijke hulpverlening aan de gereformeerde broederschap op Sri Lanka, een viertal opmerkingen.

6b1. We willen allereerst bedenken dat een hulpverlening aan de broederschap in Sri Lanka, een zendingsdemensie heeft, zie punt 2.

Voor ons is de opdracht van de Here in Matteüs 28:19 een extra aansporing om oplettend uit te zien naar mogelijkheden, om Boeddhisten en Hindoes met het Evangelie van de Verlossing bekend te maken.

6b2. Spreken we over hulpverlening aan de gereformeerden van de LRC, dan moeten we bedenken dat hun schoolwerk voortkomt uit het kerkwerk en dat deze beiden nauw met elkaar verbonden zijn.

Vrijwilligers die vanuit Byford personele hulp verlenen, werken daar aan ondersteuning van zowel de kerkdiensten, als aan verbeteren van het gereformeerde karakter van de school.

6b3. De hulpverlening aan kerk en school, verloopt via de Engelse taal. Engelse preken zijn de basis voor de te maken 'aangepaste preken' in het Singhalees. Adviezen aan de voorganger vragen om de kennis van geestelijke uitdrukkingen in het Engels.

De School draait volledig in de Engelse taal. Bijbellessen, dagelijkse overdenkingen voor de leerlingen, cursussen, seminars enz. enz. het moet alles in het Engels.

Grote voorsprong hebben hulpverleners met Engels als moedertaal. Anderstaligen raken met de kerkelijke en Bijbelse spraakgebruik pas na jaren zodanig vertrouwd, dat zij in deze taal zinvolle diensten kunnen verlenen.

Australische hulpverlening is dan ook verreweg te verkiezen boven een Nederlandse.

In een van de rapporten pleit br. Spyker, gepensioneerd onderwijzer uit Byford en nu veldwerker op Sri Lanka, voor hulpverlening uitsluitend door Australië.

Hij schrijft:

laat de LRC zich alleen op de FRCA richten en niet op andere kerken in verschillende delen van de wereld. In Australië hebben we de mankracht om actieve steun te geven in de Engelse taal. Laten zij daar gebruik van maken. Wij zijn verplicht de nodige geestelijke hulpverlening te geven.”²³

²³ Report Lanka Reformed Church, P 11.

6b4. Ook is van belang te weten, dat er naast de hulp door Australië geboden, nog veel nood te lenigen valt. Wij denken hierbij aan de arme Tamil bevolking, die op de theeplantages werkt. Ook zij willen hun kinderen naar de school sturen, maar missen eenvoudig de mogelijkheden om het schoolgeld te betalen.

Nu is er een programma ontwikkeld om kinderen financieel te adopteren. Voor velen onder ons een gezochte mogelijkheid om op verantwoorde wijze van onze overvloed weg te schenken.

6b5. Eventuele hulpverlening door DGK aan kerk en school op Sri Lanka, zal in nauwe samenwerking met de Australische kerken (FRCA) moeten gebeuren.

Maar DGK en de FRCA zijn geen zusterkerken, laatstgenoemden ontkennen de wettigheid van de Vrijmaking van 2003.

Dit geeft niet alleen kerkelijke problemen, maar ook in de praktijk van het leven kunnen zich moeilijkheden voordoen.

Onze en hun zendingswerkers, staan kerkelijk niet op een lijn, ja kunnen in het veld tegenover elkaar komen te staan.

6c. Samenvatting van genoemde aandachtspunten.

- Hulp verlening aan de gereformeerden op Sri Lanka, betekent ondermeer uitvoering geven aan de zendingsopdracht die de Here ons gegeven heeft.
- Australische hulp is te verkiezen boven die van anderstalige landen.
- De Australische hulp is bezig zich te ontwikkelen tot volledige steun van kerk en school.
- Nauwe samenwerking van DGK en FRCA is vanwege kerkelijke gescheidenheid niet mogelijk
- Hulp aan arme Tamil-gezinnen is zinvol barmhartigheids werk in een zendingssituatie.

7. Advies aan de Synode van Emmen 2009:

De deputaten voor de Betrekkingen Buitenlandse kerken adviseren de Synode, niet over te gaan tot kerkelijke hulpverlening aan de gereformeerden in Sri Lanka.

Gronden:

1. De Australische Kerk van Byford is bezig de hulpverlening voor gemeente en school geheel op zich te nemen.
2. Tussen de Australische kerken en De Gereformeerde Kerken in Nederland, is geen kerkelijke eenheid, en daarom nauwe samenwerking onmogelijk.
3. Hulpverlening aan de armsten, door financiële adoptie van een kind uit een Tamil-gezin, is geen kerkelijke zaak en kan aan het particuliere initiatief van kerkleden overgelaten worden.
4. Ook de financiële ondersteuning van de John Knox School is geen kerkelijke zaak en moet aan particulier initiatief van kerkleden overgelaten worden.

4.5 Webmagazine Reformed Continua

Deputaten zijn gestart met het Engelstalig tijdschrift Reformed Continua. De eerste uitgave was in januari 2009 en de tweede verscheen al in mei 2009, dit tijdstip in verband met de komende synode in Australië.

Zowel in Australië als Canada zijn veel jonge ambtsdragers de Nederlandse taal niet meer machtig. Zij zijn voor informatie over de Nederlandse kerkelijke situatie aan gewezen op stukken in de Engelse taal. En dat daar behoefte aan is bleek uit contacten in Canada en Australië.

4.6 De Gereformeerde kerken in Indonesië (GGRI)

Broeders uit deze kerken zijn in oktober 2009 uitgenodigd voor een conferentie van DVN in Nederland. Zij hebben ons verzocht contact met hen op te nemen, Hierover is met hen contact opgenomen. Op woensdag 21 oktober hebben de deputaten en ds. De Marie een gesprek gehad met ds. Pila Njuka en br. Marten Sangguwali. Ds. Njuka is naast predikant ook docent aan hun theologische opleiding. De GGRI is een klein kerkverband dat 5 kerken heeft op het eiland Soemba en twee op nabij gelegen eilanden. Dit kerkverband telt ongeveer 5000 kerkleden.

Ds. De Marie gaf een kort historisch overzicht van de periode voorafgaand aan de Vrijmaking in 2003 en de redenen voor de Vrijmaking.

Daarna stelde ds. Njuka enkele vragen met betrekking tot de situatie in de GKv en DGK.

Om dat de leden van de GGRI het Nederlands niet machtig zijn, is er een gebrek aan goede informatie. Het is om die reden dat deze kerken ons verzoek om een zusterkerkrelatie nog niet hebben kunnen beoordelen.

Deputaten hebben ds. P.Njuka beschikbare Engelse informatie gegeven, zoals Art. 25 van de Acta van Mariëenberg en de brochure 'Do not take Words away from this book of prophecy'. Meerdere informatie zal via email aan ds. Njuka gegeven worden.

Tijdens het gesprek werd wel duidelijk dat zij maar over weinig informatie beschikken betreffende de ontwikkelingen in de GKv. De zorgen van ds. Njuka waren dan ook eerder vergroot dan verminderd.

Beide broeders zullen rapport uitbrengen op hun volgende synode, waar ook ons verzoek om een zusterkerkrelatie en de situatie in de GKv weer aan de orde zullen komen. Ook zal ds. Njuka pleiten voor een uitnodiging aan DGK deputaten om hun komende synode te kunnen bijwonen.

4.7 De Canadese kerken (CANRC).

Vanwege de vele andere werkzaamheden is met deze kerken nog geen contact opgenomen.

4.8 De presbyteriaanse kerken in Schotland, Ierland, Korea en Filippijnen.

In verband met het onderzoek naar de wettigheid van de vrijmaking van de kerk te Abbotsford zijn ook de presbyteriaanse kerken aan de orde geweest. Het ging hierbij vooral over de Westminster Confessie,

Deputaten hebben nog geen tijd gehad een studie hierover af te ronden.

Verzoek.

Deputaten verzoeken de synode haar hierover een opdracht te geven, aangezien de kwestie van de pluriformiteit en het open avondmaal in deze kerken de praktijk is.

5. Conclusies

De deputaten stellen aan de synode het volgende voor:

Weer deputaten te benoemen met de opdracht zoals geformuleerd door de synode van Zwolle-Zuid 2007.

De contacten met de kerk van Abbotsford te blijven onderhouden.

Een diepgaande studie te maken van de Westminster confessie, daarbij ook te onderzoeken wat onze kerken daarover in het verleden hebben besloten, aangezien de kwestie van de pluriformiteit en het open avondmaal hiermee sterk verweven.

Onderzoek te doen naar de besluiten van de CANRC met betrekking tot Westminster Confessie en de praktische gevolgen in het zoeken van eenheid met presbiteriaanse kerken.

Het WEB Magazine 'Reformed Continua' te blijven uitgeven.

De contacten met de FRCA in Australië te blijven handhaven, maar een verzoek tot zusterkerkrelaties op te schorten totdat deze kerken het verband met de GKv verbreken.

Geen zendingsactiviteiten met betrekking tot de Lanka Reformed Church te ontwikkelen, maar initiatieven van kerkleden om de broeders en zusters in Sri Lanka te helpen, toe te juichen.

De contacten met de kerken in Indonesië (GRRI) te blijven onderhouden en hen te blijven informeren over De Gereformeerde Kerken in Nederland en de situatie in de GKv. Een eventueel bezoek aan de volgende synode van deze kerk toe te staan.

Oosterhesselen, 24 oktober 2009

Joh. Houweling

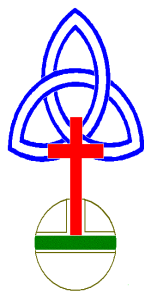
A. van der Net

H. Griffioen

P. Drijfhout

Ds. S. de Marie (adviseur)

Bijlage I Uitnodiging FRCA

**Deputies of the
Free Reformed Churches of Australia
Relations with Sister Churches
FRCA 2006 - 2009**

14 March, 2009
c/o AMC Bruning, Corresponding Clerk
20 Wallangarra Drive,
BEDFORDALE,
Western Australia, 6112
amcjb@iprimus.com.au
Website: <http://frca.org.au/sischurches.cgi>
To the Secretary,
The Reformed Churches (Restored)
The Netherlands

Esteemed Brothers,

Hereby we advise of the forthcoming Synod of the Free Reformed Churches of Australia. Synod will be in session from 15 June 2009 for approximately two weeks and will be held in the Church of Legana in the state of Tasmania.

We hereby invite you to send your delegate/s and would request your confirmation of attendance so that we can advise the convening Church, who will then prepare the necessary arrangements for arrival and billeting.

Should you not be able to attend in person, then we would appreciate your greetings which would be passed on to the Synod session.

With Christian Greetings
On behalf of Deputies
Rev. W. Huizinga
Convenor
Clerk

Br. AMC. Bruning
Corresponding

Bijlage II Antwoord BBK deputaten.

Deputies for contact with Churches abroad of The Gereformeerde Kerken (Restored) in the Netherlands

Secr. P.Drijfhout
Anwending 4
7861 BE Oosterhesselen
Tel. +31-524-582442
[Email: pdrijfhout@hetnet.nl](mailto:pdrijfhout@hetnet.nl)

To:
Deputies of the Free Reformed Churches of Australia
Relations with Sister Churches,
c/o AMC Bruning, Corresponding Clerk
20 Wallangarra Drive,
BEDFORDALE,
Western Australia, 6112

29 April, 2009

Esteemed brothers in the Lord,

We have received your letter in good order together with the items which you will be dealing with at your synod and also including the report from your deputies.

At our meeting of Deputies for Contact Churches Abroad on the 15th April, we discussed the reports, including the majority and minority report.

On the grounds of these reports we had to conclude that we cannot accept your invitation and must retract the initial acceptance of your invitation to attend your Synod.

This was a painful decision for us.

In due course you will be sent a written speech and an extensive answer to the deputy report.

With brotherly greetings,
on behalf of deputies,

Pieter Drijfhout
(secr.)

Bijlage III: Tweede brief aan FRCA synode

Deputies for contact with Churches abroad of The Gereformeerde Kerken (Restored) in the Netherlands

Secr. P.Drijfhout
Anwending 4
7861 BE Oosterhesselen
Tel. +31-524-582442
Email: pdrijfhout@hetnet.nl

To:
Synod Legana 2009 of the Free Reformed Churches of Australia
c/o Mr. R. Groenewold
LEGANA
Tasmania.

May, 19, 2009

Esteemed brothers, synod members at Legana,

As stated in our letter dated the 21st April 2009, we as yet, have had to come to the conclusion that we cannot respond to your invitation to attend your synod. On the grounds of the reports from your deputies Contact Churches Abroad, we sadly had to retract the initial acceptance.

We were allowed to visit your synod in 2006. At that synod it became clear that you had little knowledge about our situation, so that you were not able to make far-reaching decisions. It is now three years later and as yet we have not been able to convince your deputies about the serious straying away from the Gospel in the RCN (GKv). Your report makes no mention of relevant articles from the Acts of Synod Marienberg 2005, that were translated into English and sent to you.

The majority report does not show a real concern about the course taken in the RCN. There is an eye for the developments in the RCN but one does not take a clear stand. The minority report sees these developments more clearly, but they also do not come to the necessary rejection of toleration and false doctrine.

You write in your report: there is a commitment to remain one in the Lord, even if there are serious problems. Nevertheless, you must admit that obedience to God is of greater value than the bond of churches with a deviating brotherhood (Belgic Confession, Article 7). How can someone be one with a church that does not accept the unabridged Word of God, does not administer the sacraments purely or does not exercise Church discipline in a Scriptural manner? How can someone be one with a church that does not reject all that is contrary to the pure Word of God (Belgic Confession, art. 29)?

It is a serious mistake to think that, with an appeal on John 17, our efforts must be to come to reconciliation, as the report states. God Word is affected and adjusted to human thinking in many ways in the RCN. It is befitting to heed the Lord's warning in Rev. 22:18 & 19, that we

do not add to or take away from the words of these Prophecies. It is therefore our divine calling that we do not follow in the evil of the majority and that we separate from those who do not belong to the church, so that we can rightly serve the true unity (Belgic Confession, art. 28).

In the report it was suggested that the ecclesiastical path was still open for us, even after 2003. However, according to the Church Order, after a long road of objections and lodging appeals, new appeals were not an option any more. Moreover, not one single consistory appeared willing to abandon ratification of the many unscriptural decisions after the synod of Zuidhorn 2002, in spite of the wide-scale call to do so.

In the meantime you may have noticed that since 2003 the RCN has in no way shown any signs of repentance. The toleration with regard to criticism of Scripture and error now becomes clear, among other things, in:

- the acceptance of the opinion that the Sabbath rest is based on a human institution, and also of an ecclesiastical decision that the words of the 4th commandment are only meant for the Old Testament. The given assistance from General Synod Amersfoort did not receive official status by General Synod Zwolle
- the acceptance of other reasons for divorce than those that are based on Scripture.
- creating the possibility of church solemnization when remarrying after unlawful divorce.
- not demanding discipline in cases of open homosexual cohabitation.
- promoting open discussions in the churches with regard to women in office.
- passing many hymns from interdenominational hymn books with unscriptural and disputable contents.
- allowing professors and lecturers of theology to teach that God did not create heaven and earth in the indicated 6 days as stated in Genesis 1, and even defending the harmony with the theory of evolution.
- the toleration of taking Scripture passages metaphorically even though the Holy Scripture clearly describes these as evident facts, such as Genesis 1-11, Jonah and others.
- allowing open celebration of the Lord's Supper for members from other church denominations that are not marked as true church, only on the grounds of agreeing with the Apostles' Creed.
- the general use of unreliable and therefore unscriptural Bible translations.
- accepting unbridled liturgical renewal in which the preaching is marginalized in favour of human contribution.
- many more cases that can be added to this, such as the church unity with the Netherlands Reformed Church and the Christian Reformed Church, the functioning of the Church Order, lacking of church discipline in cases of cohabitation, etc.

Your deputies write that we must leave the administering of justice to the Lord. Brothers, do we, everyone of us, not also have our responsibility towards the Lord and towards each other? Did not we all liberate ourselves from a false doctrine in 1944, in which we knew we were not allowed to stay?

An unaltered sister-church relation with the RCN will indicate that you do not take seriously enough the objections and concerns that are also present in the RCN. In actual fact you then share in her sins (Rev. 18:4). Brothers, we are of the opinion that by continuing to uphold an air of understanding, you yourselves are accomplices of straying from God's Word in the

RCN and that the chances are that false teachings will become unrestricted in your own bond of churches.

Brothers, it fills us with grief, that your deputies continue to defend the honour and good name of the RCN instead of defending the honour and good name of the King of the Church and of His Word. Much to our regret we must come to this conclusion.

If you side with the main line of this report, we will be forced to ask ourselves whether further contacts with your bond of churches is desirable.

We hope and pray however, that you in this, will understand your solemn calling and commitment towards the King of the Churches.

In all this we wish you the wisdom of the Lord.

With heartfelt brotherly greetings,

P.Drijfhout (secr)

On behalf of Deputies Contact Churches Abroad of The Reformed Churches (r)

Bijlage IV Toespraak deputaten tot de FCRA synode

Esteemed chairman, delegates, brothers and sisters,

Upon receiving the invitation to attend, the FRCA Synod here in Legana, the *Deputies for Relationships with Churches Abroad* of 'our' churches initially decided to send delegates to your Synod.

Yet this consent 'took a turn' when we received and read the reports your deputies prepared in preparation of this Synod. The *content* of these reports seriously disappointed us and were cause for great concern. These reports (both the majority- and the minority report) were of a totally different nature than the 'good-natured' conversations we enjoyed with your Deputies. At our Synod we received rev. Veldman and we could wholeheartedly speak to each other. Later on we could continue that dialogue with him and br. Breen.

Besides the 'good nature' of these contacts and the welcoming invitation to come to Legana, we could not fail but notice one major shortcoming. At large, we missed any references to our *letters, brochures, Synod Acts*, and other *material* we sent. It is almost, as if, these important documents are nonexistent. We asked ourselves the question whether your Deputies underestimated the value of these documents and the information they contain. Hence we were left wondering: *was there something we overlooked or failed to pass on?; What else could we have done to serve God and His worldwide church-gathering work?.* We could only conclude that we provided the necessary documentation. Hence we were facing the question: *Would it be any use to go to Legana when the information we provided and worked on so diligently is apparently being disregarded?* (At least that is the only thing we can conclude from the content of the Deputies reports. With regard to the Reformed Churches (Restored) they were very negative indeed!) As the information we provided is being disregarded anyway, we reconsidered whether it would be of any use for us to attend the FRCA Synod. We, sadly, had to come to the conclusion that it would be better not to go after all.

When this *became known* we received many different phone calls from various members of the Free Reformed Churches of Australia. In the end they persuaded our Deputies to reconsider the decision 'not to come'.

This we discussed and we decided to come *nevertheless*. In the end we believed we had to come. We did not come to defend 'our' case, as it is not 'our' case. We are here to defend the honour of God. His Sovereignty encompasses everything. To this Sovereignty we want to submit our lives in obedience to His Word. In His Word alone He expresses His will and the only way to salvation.

Brothers, *secularization* does not strike Holland only. *Apostasy* does not occur in The Netherlands alone. Very rapidly the world is becoming a 'global village'. Information and ideas travel from one side of the world to the other at high-speed. Faster than the *Mexican flu* all kinds of winds of doctrine (Eph. 4:14) and modern hedonistic ideas spread around. Therefore, the issues facing Christ's people and His churches today are no longer restricted to the national boundaries of The Netherlands, or the bounds of Europe. The world is more and more becoming a 'small village' in this way.

These developments harbour the danger of looking at the other side of the world when one is no longer happy on his side of it. For this reason we take rev. Veldman's warning to heart. He said: '*do not entrench yourself but reconsider your task with relation to your brothers within the Liberated Churches*'. We know that many people within the *Liberated* churches have become confused. Even though we sympathise with them we cannot take away their own responsibility. Therefore, every Sunday our prayer goes out to God, and we ask Him whether He will give them understanding by His Word and Spirit. They are in need of this 'insight' in order to go down the pathways of obedience. Where possible we try to speak to these people trying to point out to them, from the Word of God, that there is only one way to *true Liberty*: obedience to Jesus Christ alone.

Brothers in the Lord, we do not consider ourselves to be any better or worthier than 'those left behind'. We too are conceived and born in sin. According to God's righteous judgment we too are worthy of everlasting destruction (II Thess. 1: 9). Yet, in our Lord Jesus Christ, Whom God made to be our wisdom, righteousness, sanctification and redemption, there is salvation (I Cor. 1:30). Only in Scripture God revealed Jesus to be our *mediator*, the only way to life eternal. We believe that Holy Scripture contains the full will of God. It contains everything we must believe in order to be saved. In turn, we must believe everything it contains.

Therefore it is unlawful for anyone, even an apostle, to teach anything that differs from Holy Scripture. According to the Belgic Confession Article 3 we confess: *that this Word of God did not come by the impulse of man*, but that holy men spoke from God as they were carried along by the Holy Spirit, *as the apostle Peter says* (2 Pet. 1: 21). In article 5 we continue to confess: *We believe without any doubt all things contained in them, not so much because the church receives and approves them as such, but especially because the Holy Spirit witnesses in our hearts that they are from God, and also because they contain the evidence of this in themselves; for even the blind are able to perceive that the things foretold in them are being fulfilled.*

When we look at the present 'state' of the *Liberated churches* in The Netherlands there is no way that we can say: *the Lord graciously provided for them to return to the truth*. On the contrary: we must establish, with great sadness and sorrow, that they only continue to depart further and further from the Word of God and the Reformed Confessions.

In all this we continue to pray that the Lord will graciously forgive all our sin also. We also are guilty, as we also had part in the decay and their straying from the Truth. At the same time we thank our Covenant God for allowing us to see the errors of our ways and leading us to the way of obedience as stipulated in His Word. This is the summary of the Reformation or Liberation of 2003/2004. To Him be all honour and glory.

Esteemed brothers, the Lord has called you to lead and guide His flock in Australia. As His servants you must guide and to protect His sheep, your only Guide being His Word. In this

you were called to a *huge* responsibility. To say it Biblically: *you are the watchers on the walls of Jerusalem*. In this you are also set as an example to God's people. Not only to the older people, but also, and even more so, to the youth of the Church. In your deliberations and decisions it is your duty to *convey* to all 'children of God' that they must remain faithful and obedient to the Word of God.

During the past 65 years the Lord richly blessed us in The Netherlands. He entrusted many things into our care: Reformed Primary- and High Schools, a Reformed daily Newspaper, a Reformed Political Party, a Reformed trade council, a Reformed Scientific Institute, a Reformed Theological University, many Church buildings and much, much more! Over the past few decades, however, all these great riches were forfeited! The phrase from Joshua 24 verse 15: *but as for me and my house, we will serve the Lord* was once 'header' above the news in the Reformed Newspaper. It became the 'slogan' for a Reformed way of life. This has now been exchanged for some ecumenical *catchphrase*: *'to be an involved Christian'*, whatever that means?! With this phrase they recently had a advertising campaign on the radio, calling on people from all kinds of denominations to subscribe, whether they were Reformed, Christian Reformed, evangelical, Baptist or Roman Catholic.

Over the years the clear Reformed testimony has been 'watered down' in order to gain more 'influence'. The increase in numbers became more important than increase in faithfulness. The *Reformed Political Party* became the *Christian Union Party*. In all of Reformed life the focus became the 'increase in numbers at all costs'. This meant that Reformed people and assemblies *accommodated* to others, in order to become more acceptable; to steer away from the isolated position. From Scripture we know that such synthesis can only mean a departure from the Reformed pathways. This means a rejection of the fundamental words Paul spoke in Ephesians 4 verse 20: *but you have not so learned Christ*. From the beginning we were taught differently, in fact, we were taught to be different. We were set apart, as a result of the enmity God Himself put between the *seed of Satan* and the *seed of the woman*. We were 'set apart' from among the other nations, chosen by God to be a holy and royal priesthood (2 Pet. 2: 5). We were set apart from both the world and the false denominations. These last confess with their mouth to believe in Him. Yet by their practice, in their everyday-life, they convey a different message. In their *walk of life* (and consequently in their doctrine) it becomes apparent that they stumble over The rock of offense (1 Pet. 2: 8).

The Lord will take away His blessings when you leave the 'straight and narrow' pathways as described in His Word. We experienced this first hand over the past decades. In blessing and curse, the Lord remains faithful.

In the North, East and West parts of The Netherlands a Bible School commenced. A school to educate the Children of the Covenant. The beginnings are very humble, the School is being organised every third Saturday. We were left with no other choice! The Primary Schools that once were Reformed suffered from the decay that took place in the churches and lives of its members. We experience that especially in their Bible lessons. There they are more interested in the *emotions* one *experiences* as a result of the bible story. Or the Biblical accounts are applied in an 'exemplaric' way. Often 'Jesus' is *downgraded* to some role-model. Rather than singing the Psalms *as songs of the Covenant* more Pentecostal-like songs or interdenominational hymns are taught. Instead of teaching about Gods mighty deeds in the history of His Church, Church History lessons are often left out all together. In aiding the parents to live up to their vows, the Bible School, therefore, concentrates on teaching the History of Salvation and the Psalms as songs of the covenant, as well as church history.

In some other churches in the Netherlands we still see people that want to serve the Lord in an orthodox Reformed way. This being so does not make the churches they belong to *true*

churches. Not even when they confess to believe God's Word and the Three Forms of Unity. The Lord Jesus Christ said: *not everyone who says to me, Lord, Lord, shall enter the kingdom of heaven: but he who does the will of my Father in heaven* (Matthew 7: 21). Therefore it is our duty to warn all those believers to break with the 'church' they belong to. Those 'denominations' do not show the marks of the true church as confessed in the Belgic Confession (art. 27-29). They too are *obliged to join and unite with the assembly of the redeemed, established by God.* It is our continual prayer that they will come over and join us in the assembly that wants to be governed by the pure Word of God in doctrine and life.

As you know, all 'areas of life' are not separated but form a unity. Confessing Jesus Christ to be the Son of God and our Redeemer cannot go without a lifestyle according to Scripture. Hearers must become 'Doers' (James 1: 22). In *doing* so there is no need to adjust the Word of God to meet our 'needs and wants' or to adjust it to the 'standards' of our day and age. The Word of God is clear and sufficient. It does not cater for *synthesis, dualism or pluralism.* *The Lord our God, the Lord is one!* (Deut. 6: 4). Our God has no double standards, hence we are not to *worship Him in any other manner than He has commanded in His Word* (Lord's Day 35 H.C.). He commands us to be Holy as He is Holy (I Peter 1: 16). His 'yes' is always 'yes' and His 'no' always 'no'. We should do likewise, *for whatever is more than these is from the evil one* (Matth. 6: 37).

Of the Lord, however, *and through Him and to Him are all things* (Romans 11: 36). 'To Him be glory forever and ever. Amen' (II Tim. 4: 18).

Bijlage V : De synode besluiten van de FRCA synode inzake DGK en GKV

Art 41-IV: Besluit inzake Artikel 94.I van de acta van Synode West Kelmscott 2006	
<p>De appèls van West Albany and Kelmscott slechts toe te staan in de erkenning dat de synode West Kelmscott 2006 niet de juiste gronden heeft voor het besluit: <i>to accept Amersfoort's decision as largely allaying our concerns.</i></p> <p>Gronden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De aanhaling zoals gegeven in grond b van de synode van West Kelmscott was niet gebaseerd op de officiële acta van de synode van Amersfoort 2. De aanhaling zoals gegeven in grond c van de synode van West Kelmscott 2006 geeft geen duidelijk bewijs dat het besluit ondersteund. 	<p>Grounds:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The quotation given in ground b of Synod West Kelmscott 2006 was not based on the official Acts of Synod Amersfoort. 2. The quotation given in ground c of Synod West Kelmscott 2006 does not provide clear evidence to support the decision.
Art 41-VI: Besluit inzake het appèl van de kerk van West Albany tegen art 94.II van de acta van de synode van West Kelmscott 2006 inzake echtscheiding en hertrouwen.	
<p>Het appel van de kerk van West Albany tegen art. 94 niet te accepteren.</p> <p>Gronden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zoals blijkt uit besluit 1 en grond a van de synode van West Kelmscott 2006 94.II schetst de Nederlandse zusterkerk een sterke en heldere Schriftuurlijke voorlichting inzake echtscheiding en hertrouwen in het rapport Principes en leidraden. 2. De toepassing (ook van het rapport) betreffende het goedkeuren van een echtscheiding om redenen die 	<p>Grounds:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. As per Decision 1 and Ground a of Synod West Kelmscott 2006 94.II, the Dutch sister churches did outline a strong and clear Scriptural guidance regarding divorce and remarriage in the Report Principles and Guidelines. 2. However, the application (also from the Report), regarding approval for divorce for reasons that go

<p>boven de Schrift uitgaan, werd echter door de synode niet overgenomen, maar de synode gaf hierover geen richtlijn of standpunt. Dit werd door de synode van West Kelmscott betreurd (besluit 2, grond b).</p> <p>3. West Albany draagt een geldig punt aan als zij zegt dat het rapport ruimte aan kerkenraden geeft de tucht niet toe te passen in echtscheidingszaken die boven de Schrift uitgaan. Of dit echter tot de ‘main trust’ behoort of tot dat deel dat niet door de synode van Amersfoort werd onderschreven is te betwisten.</p> <p>Dit voorstel werd na stemming aangenomen.</p>	<p>beyond Scripture, were not endorsed by Synod Amersfoort, but Synod did not give explicit guidance or a view on this. This was regretted by Synod West Kelmscott 2006 (Decision 2, Ground b).</p> <p>3. West Albany raises a valid point in that the Report gives room to Consistories to not apply discipline in cases of divorce that go beyond Scripture. However, whether this belongs to the “main thrust” or to the part that was not endorsed by Synod Amersfoort is debatable.</p>
<p>Art. 50: Besluit met betrekking tot het appèl van FRC Kelmscott tegen art 93 & 94 synode West Kelmscott 2006 inzake de GKv.</p>	
<p>De synode besluit het appèl tegen art 94.II van de synode van West Kelmscott 2006 niet te honoreren inzake echtscheiding en hertrouwen.</p> <p>Grond:</p> <p>De synode van West Kelmscott 2006 beweert dat de synode van Amersfoort geen expliciete voorlichting gaf (om het toelaten van echtscheiding op andere gronden toe te laten). Kelmscott beweert dat de synode van Amersfoort wel expliciete voorlichting gaf om echtscheidingen toe te staan om andere redenen. Zij baseren dit op uitdrukkingen als ‘navolging van Christus’, ‘een levensstijl die recht doet aan het komende koninkrijk’ en ‘stijl van het koninkrijk’. Terwijl deze uitdrukkingen impliciet bewijs kunnen leveren dat de synode van Amersfoort (art. 57, Besluit 1 en grond a, b en c) ruimte geeft voor de nieuwe hermeneutiek en christelijke ethiek en ruimte laat voor echtscheiding om andere redenen, Kelmscott geeft niet aan dat de synode van West Kelmscott niet juist was toen zij stelde dat de synode van Amersfoort geen expliciete voorlichting gaf om echtscheiding op andere gronden te voorkomen (welke de synode van West Kelmscott 2006 betreurde).</p>	<p>Ground:</p> <p>Synod West Kelmscott 2006 stated that Synod Amersfoort gave no explicit guidance (to prevent allowance for divorce for other reasons). Kelmscott argues that Synod Amersfoort gave explicit guidance for allowing divorce for other reasons. They base this on phrases such as ‘following Christ’ (navolging van Christus), ‘a lifestyle justifying the coming kingdom’ (een levensstijl die recht doet aan het komende koninkrijk), and ‘the style of the kingdom’ (stijl van het koninkrijk). While these phrases might give implicit evidence that Synod Amersfoort (Art 57, Decision 1 and Grounds a, b and c.) gives room for the new her-meneutics and Christian ethics and leaves room for divorce for other reasons, Kelmscott does not show that Synod West Kelmscott 2006 was incorrect in stating that Synod Amersfoort did not give explicit guidance to prevent divorce for other reasons” (which Synod West Kelmscott 2006 found regrettable).</p>
<p>Art. 51: Besluit met betrekking het appèl van FRC Kelmscott tegen art. 93 & 94 van de synode van West Kelmscott 2006 inzake de GKv.</p>	
<p>Kelmscott verzoekt de synode om dat wat in de acta van 2006 in de artikelen 93 en 94 en aanverwant materiaal als volgt te reviseren:</p> <p>Continuering van de zusterkerk relatie met de GKv met gebruikmaking van de aangenomen regels voor zusterkerkrelaties:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. De GKv te adviseren dat de FRCA opmerkt dat er helder bewijs is dat de GKv trouweloos is m.b.t het Woord van God, hun Gereformeerde belijdenis en Kerkorde, b. Vermaan de GKv voor hun afwijkingen en waarschuw hen dat de FRCA niet zal kunnen doorgaan met de zusterkerkrelatie zoals dat in het verleden gebeurde, tenzij zij 	<p>Kelmscott appeals to Synod to revise what is recorded in the 2006 Acts Articles 93 and 94 and related material as follows:</p> <p>To continue sister-church relations with the RCN. To use the adopted rules for sister church relations to:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. advise the RCN that the FRCA observes clear evidence with the RCN of unfaithfulness to the Word of God, their Reformed Confessions and the Church Order; b. admonish the RCN for their deviations and to warn them that unless they change and again uphold the truth and completeness of God’s Word, the Reformed confessions and their adopted Church Order, the FRCA will not be

<p>veranderen en weer de waarheid en volledigheid van Gods Woord, de Gereformeerde belijdenis en hun aangenomen kerkorde weer handhaven.</p> <p>Gronden: 1. De GKv geeft duidelijk bewijs van hun trouweloos handelen inzake het Woord van God, de Gereformeerde belijdenis en hun kerkorde. 2. Andere gronden zoals in dit verzoek zijn genoemd met betrekking tot de rustdag, echtscheiding en hertrouwen, sacramentsbediening in militaire situaties en subjectieve afwijkingen.</p> <p>Besluit: Het verzoek tot revisie van artikel 94 van de synode van West Kelmscott 2006 niet te honoreren.</p> <p>Gronden: 1. De kerk van Kelmscott appelleert niet tegen het besluit onder art. 94 (VI, besluit 1), dat aangeeft de zusterkerkrelatie met de GKv te continueren, maar appelleert eerder grond (a) dat stelt dat ‘de GKv bewijs levert van doorgaande trouw aan het Woord van God, hun Gereformeerde belijdenis en de kerkorde’. 2. De synode van 2006 handelde juist met de zorgen die betrekking hebben op zaken als het 4de gebod, echtscheiding en hertrouwen, sacramentsbediening in militaire situaties en de manier waarop de Schrift en de tien geboden worden geïnterpreteerd en toegepast. Tot zover herkende de synode 2006 dat men redenen had om bezorgd te zijn met betrekking tot het bewegen in de richting van ontrouw. 3. Deze bezorgdheid dat men op een pad beweegt richting ontrouw betekent niet dat de synode ook het feit herkende dat er bewijs was van voortdurende getrouwheid (zie bijv. de brieven aan de 7 gemeente in Openb. 2 en 3).</p>	<p>able to continue a sister-church relationship as we did in the past.</p> <p>Grounds: 1. The RCN give evidence of unfaithfulness to the Word of God, the Reformed Confessions and their Church Order. 2. Other grounds as set out in this appeal regarding the Day of Rest, divorce and re-marriage, sacraments in military situations and subjective inclinations.</p> <p>To deny the request for revision of Article 94 of Synod 2006.</p> <p>Grounds: 1. The FRC Kelmscott does not appeal the decision under Article 94 (VI, decision 1), being to continue sister-relations with the RCN, but rather appeals Ground (a) which states that “The RCN give evidence of continuing faithfulness to the Word of God, their Reformed Confessions and the Church Order”. 2. Synod 2006 correctly dealt with the concerns regarding matters of the 4th commandment and Sunday, divorce and remarriage, sacraments in military situations and the manner in which Scripture and the commandments are interpreted and applied in today’s circumstances. To this extent Synod 2006 recognized that we do have causes of concern regarding directions of unfaithfulness. 3. This concern regarding directions of unfaithfulness does not mean that Synod could not also acknowledge the fact that there was “evidence of continuing faithfulness” (see for example the letters to the 7 churches in Revelation 2 & 3).</p>
<p>Art. 52: Besluit met betrekking tot appèl van FRC Mt. Nasura inzake art. 95 van de synode van 2006 in zake de GKv; het appèl van FRC Darling Downs in zake het rapport van de deputaten voor de Gereformeerde kerken in Nederland; het appèl van de FRC Byford in zake het deputatenrapport inzake de GKv en DGK; het rapport van de deputaten betreffende Nederland (meerderheids- en minderheidsrapport, commentaar deputaten op aanbevelingen van het minderheidsrapport; brief van BBK (GKv), brief naar BBK(GKv) en het algemene rapport over het bezoek aan de GKv .</p>	
<p>Besluit. De synode besluit een uitgebreid aanpak te maken met betrekking tot het besluit van de synode inzake de zusterkerkrelatie met de GKv in plaats van de verschillende zaken die aangedragen zijn gedetailleerd te behandelen.</p> <p>Gronden: 1. De meeste van de aangedragen zaken drukken bezorgdheid uit aangaande dezelfde synodebesluiten van de GKv.</p>	<p>Grounds: 1. Most of the submissions express concern about the same synod decisions taken by the RCN.</p>

<p>2. Veel van de besluiten genoemd in grond 1 zijn door de GKv afgehandeld. Het is daarom moeilijk deze weer gedetailleerd met de deputaten van onze zusterkerken te bespreken.</p> <p>3. Een allesomvattende benadering wordt ook gerechtvaardigd door het feit dat de meeste besluiten een gemeenschappelijke noemer schijn en te hebben, namelijk een speciale manier van interpreteren. Deze manier van interpreteren neemt haar vertrekpunt eerder in de mens dan in Gods Woord, en dit kan het resultaat zijn van de postmoderne invloed ‘spirit of the age’ in de kerk.</p> <p>4. Verder blijkt uit informatie op internet websites, verslagen van GKv bezoekers, plaatselijke kerkbladen en andere dat sommige plaatselijke kerken geen wederzijdse tucht toepassen.</p> <p>5. Hoewel de verschillende aangedragen zaken een aantal specifieke punten inzake de bezorgdheid aandragen de belangrijkste bezorgdheid draait om de verandering in de interpretatie van de Bijbel zoals genoemd in grond 3 en tekenen van independentisme genoemd in 4.</p> <p>In art. 71 zijn aanpassingen aangebracht t.b.v. het hierboven genoemde besluit.</p>	<p>2. Many of the decisions mentioned in ground 1 have come to a conclusion within the RCN. It is therefore difficult to discuss them again in detail with the deputies of our sister churches.</p> <p>3. A comprehensive approach is further justified by the fact that most of these decisions appear to have a common denominator, namely a particular way of interpreting Scripture. This way of interpretation takes its starting point in man, rather than in God’s Word, and it may be the result of the influence of a post-modern ‘spirit of the age’ in the church.</p> <p>4. Furthermore, from information available on internet websites, reports from visitors to the RCN, local church bulletins and others, it appears that some local churches show signs of independentism. It appears that decisions of General Synod are not adhered to and that local churches do not exercise mutual discipline.</p> <p>5. Even though the various submissions mention a number of specific points of concern, the major concerns are the changes in interpretation of the Bible mentioned in ground 3, and the signs of independentism mentioned in ground 4.</p> <p>Amended in Article 71</p>
<p>Art. 53: Aanstelling commissie De Synode stelt een commissie aan die een voorstel zal doen inzake de GKv., bestaande uit Rev. Eikelboom, W. Geurts, Rev. Kroeze, P. Postuma, H. Swarts.</p>	
<p>Art. 67 – De Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland</p>	
<p>Materiaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - appèl van FRC Mt. Nasura inzake art. 95 van de synode van 2006 in zake de GKv; - het appèl van FRC Darling Downs in zake het rapport van de deputaten voor de Gereformeerde kerken in Nederland; - het appèl van de FRC Byford in zake het deputatenrapport inzake de GKv en DGK; - het rapport van de deputaten betreffende Nederland (meerderheids- en minderheids rapport, commentaar deputaten op aanbevelingen van het minderheidsrapport.) - brief van BBK(GKv), brief naar BBK(GKv) - het algemene rapport over het bezoek aan de GKv 	
<p>Aanbevelingen van de meerderheid van de BBK deputaten van de FRCA.</p>	
<p>1. Voortzetting van de zusterkerkrelatie met de GKv in Nederland volgens de regels voor zusterrelaties.</p> <p>2. Onze dankbaarheid uit te spreken naar de GKv voor de openheid en openhartigheid waarin de deputaten van beide zijden waren betrokken inzake bezorgdheden en besprekingen.</p>	<p>1. To continue sister relations with the Reformed Churches in the Netherlands according to the adopted rules for sister relations.</p> <p>2. To express our thankfulness to the RCN regarding the openness and frankness in which their deputies and ours could be engaged in concerns and discussions.</p>

<p>3. De FRCA op te roepen in hun gebeden regelmatig de GKv te gedenken gezien de voortdurende spanningen in deze kerken.</p> <p>4. God in Zijn genade en zegeningen te smeken de kerkelijke scheiding die onlangs plaatsvond te helen.</p> <p>5. De deputaten te dechargeren en nieuwe deputaten te benoemen met de opdracht:</p> <p>a. Met de GKv deputaten BBK te bespreken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - i. de bezorgdheid zoals in het rapport van ds. M. Nap aangegeven is en waarvan de synode uitsprak in te stemmen met verdere hermeneutische studie. - ii. de manier waarop de deputaten M/V in de kerk formuleren en met de GKv het raamwerk bespreken waarin mannen en vrouwen in pastorale en diaconale taken dienen. - iii. de voortdurende uitbreiding van het aantal gezangen en de inhoud van de nieuwe gezangen - iv. de nieuwe ontwikkelingen in de NGK waarin men vrouwen als ouderlingen en predikanten rechtvaardigde, aangezien deze een barrière vormen voor eenheid, - v. hoe de GKv kan werken aan verzoening met de DGK op grond van de waarheid, liefde en nederigheid. <p>b. Twee afgevaardigden naar de volgende GKv synode te sturen.</p> <p>c. Verslag leveren van hun werkzaamheden aan de volgende synode.</p> <p>Gronden:</p> <p>1. Hoewel er zorgenbarende tendensen zijn in de GKv zoals blijkt uit de Nederlandse pers, internet sites en deputaten rapporten, uit de synode besluiten schijnt duidelijk te blijken dat de GKv trouw blijft aan het Woord van God, de Gereformeerde belijdenis en de kerkerde.</p> <p>2. Onze deputaten waren in staat om op een goede en broederlijke manier te kunnen corresponderen met de Nederlandse deputaten en dat zij de gelegenheid kregen deel te nemen aan de synodediscussies als adviseurs. Dit is in de geest van de regels voor zusterkerk relaties waaraan beide kerkverbanden zich hebben gebonden.</p> <p>3. Gezien het intensieve karakter van de contacten is het belangrijk dat de zusterkerkrelatie ondersteund wordt door bijwonen van elkaars synode. We hebben de gemeenschappelijke taak elkaar te bemoedigen, te vertroosten en te beschermen (te verdedigen) door de waarheid van Gods Woord.</p> <p>4. De FRCA erkent de wens van DGK om gereformeerd te zijn, maar zijn van mening dat de scheiding van de GKv onwettig was (zie het rapport over DGK).</p>	<p>3. To call on the FRCA to frequently remember the RCN in their prayers, in view of the continuing tensions within these churches.</p> <p>4. To beseech the Lord by his grace and blessings to heal the ecclesiastical divisions that occurred until the recent past.</p> <p>5. To discharge deputies and to appoint new deputies with the mandate to:</p> <p>a. Discuss with the RCN deputies BBK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - i. the concerns expressed in the Report of Rev M Nap of which Synod has pronounced to agree with the desire of further hermeneutic study - ii. the way deputies M/F in the church formulate and discuss with the RCN the in pastoral and diaconal tasks - iii. the continuing proliferation and the contents of new hymns -iv. the recent developments in the NGK for justifying women as elders and ministers, since this is a barrier to unity. -v. how the RCN can work towards reconciliation with the RCNr on the basis of truth, love and humility. <p>b. Send two delegates to the next Synod of the RCN</p> <p>c. Report to the next Synod.</p> <p>Grounds:</p> <p>1. Although there are worrying tendencies within the RCN which come up in the Dutch press, concerned internet sites and deputies' reports, it appears evident from the Synod's decisions that the RCN remains faithful to the Word of God, their Reformed Confessions and the Church Order.</p> <p>2. Our deputies have been able to correspond with Dutch deputies in a good and brotherly way and have been given opportunity to participate in Synod's discussions in an advisory way. This is in the spirit of the rules for sister relations to which both our church bonds have committed themselves.</p> <p>3. In view of the intensive nature of contacts, it is important that the sister relationship is supported by attending each other's Synod. We have the mutual task to encourage, comfort and guard each other by the truth of God's Word.</p> <p>4. The FRCA acknowledge the RCNr's desire to be Reformed, but are of the opinion that the separation from the RCN was unlawful (see further Report on RCNr).</p>
Aanbevelingen van de minderheid van de BBK deputaten van de FRCA.	
<p>1. Continuëren van zusterkerkrelaties met de GKv overeenkomstig de aangenomen regels voor zusterkerkrelaties en deze te gebruiken om onze</p>	<p>1.To continue sister relations with the Reformed Churches in the Netherlands according to the adopted rules for sister relations, and using these relations to</p>

<p>bezorgdheid uit te spreken (zoals aangeduid in besluit 5 hieronder).</p> <p>2. Onze dank uit te spreken aan de GKv vanwege hun openheid en openhartigheid waaronder hun en onze deputaten met elkaar konden spreken en discussiëren.</p> <p>3. De FRCA op te roepen in hun gebeden regelmatig de GKv te gedenken gezien de voortdurende spanningen in deze kerken.</p> <p>4. God in Zijn genade en zegeningen te smeken de kerkelijke scheiding die onlangs plaatsvond te helen.</p> <p>5. De deputaten te dechargeren en nieuwe deputaten te benoemen met de opdracht:</p> <p>a. Met de GKv deputaten BBK te bespreken:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. de bezorgdheid zoals in het rapport van ds. M. Nap aangegeven is en waarvan de synode uitspraak in te stemmen met verdere hermeneutische studie. ii. de manier waarop de deputaten M/F in de kerk formuleren en met de GKv het raamwerk bespreken waarin mannen en vrouwen in pastorale en diaconale taken dienen. iii. de voortdurende uitbreiding van het aantal gezangen en de inhoud van de nieuwe gezangen. iv. Onze bezorgdheid met betrekking tot de besluiten inzake Echtscheiding en hertrouwen (zie art. 94, Acta synode West Kelmscott 2006). v. Onze bezorgdheid inzake het bedienen van beide sacramenten aan militair personeel (zie art. 94, Acta synode West Kelmscott 2006). vi. De nieuwe ontwikkelingen in de NGK waarin men vrouwen als ouderlingen en predikanten rechtvaardigde, aangezien deze een barrière vormen voor eenheid, vii. Het handelen van de GKv inzake standpunten betreffende de hermeneutiek, het werk van de Heilige Geest en het toepassen van de kerkelijke tucht (zie art. 94, Acta synode West Kelmscott 2006). viii. hoe de GKv kan werken aan verzoening met de DGK op grond van de waarheid, liefde en nederigheid. <p>b. Toezicht houden op de toepassing in de GKv met betrekking tot het 4de gebod en de rustdag (zie art.94 Acta synode West Kelmscott 2006).</p> <p>c. Zorg voor een discussiestuk over het handelen van de GKv inzake standpunten betreffende de hermeneutiek om de deputaten en de synodes te assisteren in hun besprekingen zoals aangegeven in 5a bijv. (i) en (vii)) hierboven.</p> <p>d. Twee afgevaardigden naar de volgende GKv synode te sturen en zorg voor een beknopte samenvatting van de synodebeslissingen ten behoeve van de Australische kerken.</p> <p>e. Verslag leveren van hun werkzaamheden aan de volgende synode.</p> <p>Gronden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De GKv wenst trouw te blijven aan het Woord van God, de Gereformeerde belijdenissen en de 	<p>express concerns (as indicated in Decision 5 below).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. To express our thankfulness to the RCN regarding the openness and frankness in which their deputies and ours could be engaged in concerns and discussions. 3. To call on the FRCA to frequently remember the RCN in their prayers, in view of the continuing tensions within these churches. 4.To beseech the Lord by his grace and blessings to heal the ecclesiastical divisions that occurred in the recent past. 5. To discharge deputies and to appoint new deputies with the mandate to: <p>a. Discuss with the RCN deputies BBK:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. the concerns expressed in the Report of Rev M Nap of which Synod has pronounced to agree with the desire of further hermeneutic study, ii. the way deputies M/F in the church formulate and discuss with the RCN the framework in which men and women serve in pastoral and diaconal tasks, iii.the continuing proliferation and the contents of new hymns. iv. Our concerns regarding the RCN decisions on Divorce and Remarriage (refer Art 94, Acts of Synod West Kelmscott 2006), v. Our concerns regarding the administration of both sacraments for military personnel (refer Art 94, Acts of Synod West Kelmscott 2006), vi. The RCN dealings with view on hermeneutics, work of the Holy Spirit and the application of church discipline (refer Art 94, Acts of Synod West Kelmscott 2006), and vii. the recent developments in the NGK for justifying women as elders and ministers, since this is a barrier to unity. viii. how the RCN can work towards reconciliation with the RCNr on the basis of truth, love and humility. <p>b. Monitor the application of the RCN decision regarding the Fourth Commandment and Sunday (refer Art 94, Acts Synod West Kelmscott 2006).</p> <p>c. Provide a discussion paper on the RCN dealings with views on hermeneutics to assist deputies and synods in their discussions as per 5a e.g. (i) and (vii)) above.</p> <p>d. Send two delegates to the next Synod of the RCN and provide a synopsis of synod decisions for the benefit of our Australian churches.</p> <p>e. Report to the next Synod.</p> <p>Grounds:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The RCN desires to remain faithful to the Word of God, their Reformed Confessions and the Church Order, but there are worrying tendencies within the
--	--

<p>kerkorde, maar er zijn zorgenbarende tendenties in de GKv die openbaar worden in de Nederlandse pers, internetsites en deputatenrapporten.</p> <p>2. Onze deputaten waren in staat om op een goede en broederlijke manier te kunnen corresponderen met de Nederlandse deputaten en dat zij de gelegenheid kregen deel te nemen aan de synodediscussies als adviseurs. Dit is in de geest van de regels voor zusterkerk relaties waaraan beide kerkverbanden zich hebben gebonden.</p> <p>3. De deputaten hebben hun opdracht van de synode van West Kelmscott niet voltooid.</p> <p>4. Gezien het intensieve karakter van de contacten is het belangrijk dat de zusterkerkrelatie ondersteund wordt door bijwonen van elkaars synode. We hebben de gemeenschappelijke taak elkaar te bemoedigen, te vertroosten en te beschermen (te verdedigen) door de waarheid van Gods Woord.</p> <p>5. De FRCA erkent de wens van DGK om gereformeerd te zijn, en voelt de noodzaak de GKv aan te moedigen de zorgen/moeiten van de DGK en strijd in nederigheid en liefde met hen te bespreken.</p>	<p>RCN which come up in the Dutch press, concerned Internet sites and deputies' reports.</p> <p>2. Our deputies have been able to correspond with Dutch deputies in a good and brotherly way and have been given opportunity to participate in Synod's discussions in an advisory way. This is in the spirit of the rules for sister relations to which both our church bonds have committed themselves.</p> <p>3. Deputies did not complete their mandate from Synod West Kelmscott 2006.</p> <p>4. In view of the intensive nature of contacts, it is important that the sister relationship is supported by attending each other's synods. We have the mutual task to encourage, comfort and guard each other by the truth of God's Word.</p> <p>5. The FRCA acknowledge the RCN's desire to be Reformed, and need to encourage the RCN to discuss the issues (and struggles) of concern in humility and love.</p>
<p>Art. 71 – De Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland</p>	
<p>Materiaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - appèl van FRC Mt. Nasura inzake art. 95 van de synode van 2006 in zake de GKv; - het appèl van FRC Darling Downs in zake het rapport van de deputaten voor de Gereformeerde kerken in Nederland; - het appèl van de FRC Byford in zake het deputatenrapport inzake de GKv en DGK; - het rapport van de deputaten betreffende Nederland (meerderheids- en minderheids rapport, commentaar deputaten op aanbevelingen van het minderheidsrapport.) - brief van BBK(GKv), brief naar BBK(GKv) - het algemene rapport over het bezoek aan de GKv <p>Comité 1 neemt hun voorstel inzake de GKv terug.</p>	
<p>Art. 71-XI: Finale tekst van het besluit:</p>	
<p>1. De synode besluit een uitgebreid aanpak te maken met betrekking tot het besluit van de synode inzake de zusterkerkrelatie met de GKv in plaats van de verschillende zaken die aangedragen zijn gedetailleerd te behandelen.</p> <p>2. Continuëren van zusterkerkrelaties met de GKv overeenkomstig de aangenomen regels.</p> <p>3. Onze dankbaarheid uit te spreken naar de GKv voor de openheid en openhartigheid waarin de deputaten van beide zijden waren betrokken inzake bezorgdheden en besprekingen.</p> <p>4. De GKv te vermanen in liefde en met zorgvuldigheid om trouw te blijven in hun benadering van de hermeneutiek en te strijden tegen de invloed van de postmoderne 'spirit of the age' (grond 3). Als specifieke voorbeelden noemen we het volgende:</p> <p>a. Onze voortdurende zorg betreffende de positie</p>	<p>1. To take a comprehensive approach with regards to this Synod's decision about the sister church relationship with the RCN, instead of dealing separately and in detail with every agenda item relating to this sister church relationship.</p> <p>2. Continue the sister church relations with the RCN under the adopted rules.</p> <p>3. Express our thankfulness to the RCN regarding the openness and frankness in which their deputies and ours could be engaged in concerns and discussions.</p> <p>4. Exhort the RCN with love and care to be faithful in their approach to hermeneutics and combating the influence of a post-modern 'spirit of the age' (Ground 3). As specific examples, we mention the following:</p> <p>a. Our ongoing concerns about the position of our</p>

<p>van onze Nederlandse zusterkerken in verband met de verbinding tussen het 4de gebod en de zondag als dag van rust zoals we belijden in vr.&antw 103 van de Heidelbergse Catechismus.</p> <p>b. Onze bezorgdheid dat het publieke commentaar van dr. Harinck niet is teruggenomen terwijl hij wel een professor blijft in Kampen.</p> <p>c. Onze voortdurende bezorgdheid inzake het bedienen van het de beide sacramenten aan militair personeel (zie art. 94, Acta Synode van West Kelmscott).</p> <p>5. Melding te maken van onze zorgen en deze te bespreken met betrekking tot de trends in de richting van ontrouw aan de Schrift, de belijdenissen en de kerkorde zoals genoemd in grond 3-5.</p> <p>6. De deputaten decharge te verlenen en hen te danken voor hun werk en nieuwe deputaten te benoemen met de opdracht de aangenomen <i>regels voor zusterkerk relatie</i> te gebruiken om met de deputaten BBK (GKv) te bespreken:</p> <p>a. Zaken zoals genoemd in de besluiten 4,5 en 7,</p> <p>b. De zorgen zoals genoemd in het rapport van ds. M. Nap waarvan de synode heeft uitgesproken in te stemmen met de wens tot verdere hermeneutisch studie,</p> <p>c. De manier waarop de deputaten Man/Vrouw in de kerk formuleren en met de GKv het raamwerk te bespreken waarin mannen en vrouwen dienen in pastorale en diaconale taken,</p> <p>d. Onze blijvende zorgen betreffende de GKv besluiten inzake echtscheiding en hertrouwen (zie art 94, Acta van Synode West Kelmscott 2006),</p> <p>e. De voortgaande uitbreiding en inhoud van de nieuwe gezangen,</p> <p>f . De mening van de GKv tot de recente ontwikkelingen in de NGK om vrouwen als ouderlingen en predikanten te rechtvaardigen, daar deze een obstakel vormen voor eenheid,</p> <p>g. De noodzakelijkheid van de GKv om de eerlijke mening van de Schrift inzake Genesis 1-11 te blijven vasthouden,</p> <p>h. De bezorgdheid inzake de sporen van independentisme zoals genoemd in grond 4.</p> <p>7. Om met de GKv de waarneming te delen dat hun huidige richting de zusterkerk relatie onder spanning zet.</p> <p>8. De FRCA op te roepen in hun gebeden regelmatig de GKv te gedenken gezien de voortdurende spanningen in deze kerken en tussen de GKv en de FRCA.</p> <p>9. God in Zijn genade en zegeningen te smeken de kerkelijke scheiding tussen de GKv en DGK te helen.</p> <p>10. Twee afgevaardigden naar de volgende GKv synode te sturen en zorg voor een beknopte samenvatting van de synodebeslissingen ten behoeve van de Australische kerken.</p> <p>Gronden:</p> <p>1. De meeste van de aangedragen zaken drukken bezorgdheid uit aangaande dezelfde synodebesluiten die de GKv heeft genomen.</p>	<p>Dutch sister Churches on connecting the fourth commandment to the Lord's Day as a day of rest, as we confess in Q/A 103 of the HC.</p> <p>b. Our concerns that the public comments of Dr. Harinck have not been retracted, even though he remains a professor in Kampen.</p> <p>c. Our ongoing concerns regarding the administration of both sacraments for military personnel (refer art. 94, Acts of Synod West Kelmscott).</p> <p>5. Express and discuss our concerns regarding trends towards unfaithfulness to Scripture, Confessions and Church Order mentioned in Grounds 3-5.</p> <p>6. To discharge deputies and thank them for their work and to appoint new deputies with the mandate to use the adopted <i>Rules for Sister Church Relations</i> to discuss with the RCN deputies BBK:</p> <p>a. Matters raised in Decisions 4, 5 and 7,</p> <p>b. The concerns expressed in the Report of Rev M Nap of which Synod has pronounced to agree with the desire of further hermeneutic study,</p> <p>c. The way deputies <i>Male/Female in the church</i> formulate and discuss within the RCN the framework in which men and women serve in pastoral and diaconal tasks,</p> <p>d. Our ongoing concerns regarding the RCN decisions on Divorce and Remarriage (refer Art 94, Acts of Synod West Kelmscott 2006),</p> <p>e. The continuing proliferation and the contents of new hymns,</p> <p>f . The view of the RCN towards recent developments in the NGK for justifying women as elders and ministers, since this is a barrier to unity,</p> <p>g. The need for the RCN to uphold the plain meaning of Scripture regarding Genesis 1-11,</p> <p>h. The concern regarding the signs of independentism as mentioned in Ground 4.</p> <p>7. To share with the RCN the observation that their current direction is placing tension on our sister church relationship.</p> <p>8. Call on the FRCA to frequently remember the RCN in their prayers in view of the continuing tensions within the RCN and between the RCN and the FRCA.</p> <p>9. To beseech the Lord by his grace and blessings to heal the ecclesiastical divisions between the RCN and RCNr.</p> <p>10. Send two delegates to the next Synod of the RCN and provide a synopsis of synod decisions for the benefit of our Australian churches.</p> <p>Grounds:</p> <p>1. Most of the submissions express concern about the same synod decisions taken by the RCN.</p> <p>2. Many of the decisions mentioned in ground 1 have</p>
--	--

<p>2. Veel van de besluiten genoemd in grond 1 zijn door de GKv afgehandeld. Het is daarom moeilijk deze weer gedetailleerd met de deputaten van onze zusterkerken te bespreken.</p> <p>3. Een allesomvattende benadering wordt ook gerechtvaardigd door het feit dat de meeste besluiten een gemeenschappelijke noemer schijn en te hebben, nl. een speciale manier van interpreteren. Deze manier van interpreteren neemt haar vertrekpunt eerder in de mens dan in Gods Woord, en dit kan het resultaat zijn van de postmoderne invloed 'spirit of the age' in de kerk.</p> <p>4. De deputaten herkennen in hun rapport (Rapport blz. 53) een 'zorg dat synodebesluiten niet altijd door de plaatselijke kerken worden uitgevoerd. Er is in deze kerken een mate van independentisme aan het opkomen.'</p> <p>5. Hoewel de verschillende aangedragen zaken een aantal specifieke punten inzake de bezorgdheid aandragen de belangrijkste bezorgdheid draait om de verandering in de interpretatie van de Bijbel zoals genoemd in grond 3 en tekens van independentisme genoemd in 4.</p> <p>6. Ofschoon de GKv veel bewijzen levert voor voortdurende trouw aan het Woord van God, de belijdenissen en de kerkorde, toch zijn er ernstige zorgen.</p> <p>7. Onze deputaten waren in staat op een goede en broederlijke manier met de Nederlandse deputaten te corresponderen en zij kregen de gelegenheid om deel te nemen aan de synode discussie als adviseurs. Dit is in de geest van de regels voor zusterkerkrelaties waaraan de beide kerkverbanden zich hebben gebonden.</p> <p>8. De Synode van West Kelmscott 2006 (Art 94.I) and de Synode van Legana 2009 (Art 41.IV) geven aan dat onze zorgen met betrekking tot het 4de gebod en de zondagsrust niet volledig zijn verminderd. De GS van Zwolle Zuid 2008 behandelde verschillende verzoeken voor revisies en verduidelijking van deze zaak. Dit sloot een verzoek in dat de synode duidelijk bevestigde de Schriftuurlijke plicht om op de zondag te rusten van niet-noodzakelijke arbeid. Deze verzoeken werden door de synode geweigerd.</p> <p>9. Hoewel onze deputaten de zorgen betreffende de publieke uitspraak van dr. Harinck met deputaten BBK bespraken en deze ook noemden in hun toespraak tot de synode Zwolle-Zuid, was de reactie van de synode en de deputaten BBK niet bevredigend (zie blz. 60, 115 van het Deputaten rapport aan de Synode van Legana 2009; zie Synode Zwolle Zuid 16-5-2008 Besluit 3,</p> <p>10. De synode van West Kelmscott 2006 herkende onze zorgen <i>'regarding the administration of both sacraments for military personnel as going beyond the common consent of the Church Order and leading to the danger of interdenominational (against Article 28 Belgic Confession) administration of sacraments</i> (Art 94.IV Acta Synode West Kelmscott 2006).</p> <p>11. De deputaten moeten de specifieke zorgpunten</p>	<p>come to a conclusion within the RCN. It is therefore difficult to discuss them again in detail with the deputies of our sister churches</p> <p>3. A comprehensive approach is further justified by the fact that most of these decisions appear to have a common denominator, namely a particular way of interpreting Scripture. This way of interpretation takes its starting point in man, rather than in God's Word, and it may be the result of the influence of a post-modern 'spirit of the age' in the church.</p> <p>4. Deputies in their report (Report p. 53) identify a "concern that decisions made by synod are not always upheld by the local churches. There is a measure of independentism growing within those churches."</p> <p>5. Even though the various submissions mention a number of specific points of concern, the major concerns are the changes in interpretation of the Bible mentioned in ground 3, and the signs of independentism mentioned in ground 4.</p> <p>6. Though the RCN give much evidence of continued faithfulness to the Word of God, Confessions and the Church Order, there are also serious concerns.</p> <p>7. Our deputies have been able to correspond with the Dutch deputies in a good and brotherly way and have been given opportunity to participate in synod's discussions in an advisory capacity. This is in the spirit of the rules for sister church relations, to which both our bonds of churches have committed themselves.</p> <p>8. Synod West Kelmscott 2006 (Art 94.I) and Synod Legana 2009 (Art 41.IV) show that our concerns concerning the Fourth Commandment and Sunday rest have not been completely allayed. General Synod of Zwolle Zuid 2008 dealt with several requests for revision and clarification concerning this matter. This included the request that synod would clearly affirm the Scriptural obligation to rest from nonessential work on Sundays. These appeals were denied by the RCN synod.</p> <p>9. Although our deputies discussed the concerns regarding the public statements of Dr Harinck with deputies BBK and in their address to Synod Zwolle-Zuid, the responses from Synod Zwolle Zuid and Deputies BBK were not satisfactory (see pp. 60, 115 of Deputies Report to Synod Legana 2009; see Synod Zwolle Zuid 16-5-2008 Besluit 3,</p> <p>10. Synod West Kelmscott 2006 identified our concerns <i>regarding the administration of both sacraments for military personnel as going beyond the common consent of the Church Order and leading to the danger of interdenominational (against Article 28 Belgic Confession) administration of sacraments</i> (Art 94.IV Acts Synod West Kelmscott 2006).</p> <p>11. Deputies need to engage with specific points of</p>
--	---

<p>meenemen in de bredere context van de belangrijkste zorgen zoals genoemd in grond 5.</p> <p>12. Gezien het intensieve karakter van de contacten is het belangrijk dat de zusterkerkrelatie ondersteund wordt door bijwonen van elkaars synode. We hebben de gemeenschappelijke taak elkaar te bemoedigen, te vertroosten en te beschermen (te verdedigen) door de waarheid van Gods Woord.</p> <p>13. De FRCA moet de GKv aanmoedigen de zaken (en strijd) die tussen hen en DGK moeten geven met hen te bespreken in nederigheid en liefde.</p>	<p>concern in the broader context of the major concerns as expressed in Ground 5.</p> <p>12. In view of the intensive nature of contacts, it is important that the sister relationship is supported by attending each other's synods. We have the mutual task to encourage, comfort and guard each other by the truth of God's Word.</p> <p>13. The FRCA need to encourage the RCN to discuss the issues (and struggles) of concern between them and the RCNr in humility and love.</p>
<p>Art. 71- XII Voorstel van FRC Mt. Nasura.</p>	
<p>De FRC Mount Nasura verzoekt de synode de relatie met de GKv 'under stress' te plaatsen door beperkingen toe te passen op de aangenomen regels voor zusterkerk-relaties. De synode besloot echter de zusterkerkrelaties met de GKv onder de aangenomen regels te handhaven.</p>	<p>The FRC Mt Nasura requests that the relations with the RCN be put under stress by way of restrictions to the adopted rules for sister church relations. Synod has, however, decided to continue sister relations with the RCN under the adopted rules</p>
<p>Art. 72 – De Gereformeerde Kerken in Nederland (Hersteld)</p>	
<p>I. Materiaal:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Appèl van FRC Darling Downs inzake rapport deputaten voor De Gereformeerde kerken in Nederland (Hersteld). - Brief van DGK van 19-05-2009 waarin zij de uitnodiging intrekken om de synode te bezoeken. - Appèl van FRC Albany inzake rapport deputaten voor De Gereformeerde kerken in Nederland (Hersteld). - Appèl van FRC Byford inzake de deputaatrapporten over RCNZ, GKv and DGK - Brief DGK 29-04-09 inzake het besluit de synode niet te bezoeken. - Meerderheidsrapport Deputaten BBK - Minderheidsrapport Deputaten BBK - Algemeen rapport inzake bezoek een GKv en DGK <p>De synode houdt twee besprekingsronden over DGK.</p>	
<p>II. Aanbevelingen in het meerderheidsrapport van de deputaten:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. De beschuldigingen tegen onze zusterkerk, de GKv, niet te accepteren en de eer en reputatie van de GKv te verdedigen. 2. DGK niet als de wettige voortzetting van de Gereformeerde kerken in Nederland te erkennen. 3. Officieel contact met DGK te handhaven zodat we aan verzoening tussen hen en de GKv kunnen werken op grond van de waarheid en liefde. <p>Gronden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De brief van DGK d.d. 4 februari 2005 waarin zij hun vrijmaking in 2003 uitleggen en de brochure van september 2006 waarin zij hun vrijmaking verdedigen en volhouden de wettige voortzetting van de Gereformeerde Kerken in Nederland te zijn, hebben hun aanspraak niet bewezen dat de GKv geen recht meer hebben op de titel ware kerk. 2. Het is een ernstige zaak te scheiden wanneer dat 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Not to accept the accusations against our sister churches, the RCN, but to defend the honour and reputation of the RCN. 2. Not to acknowledge the RCNr as "the lawful continuation of the Reformed Churches in the Netherlands". 3. To maintain official contact with the RCNr, so that we can work for reconciliation between them and the RCN, on the basis of truth and love. <p>Grounds:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The Letter of the RCNr, dated 4 Feb 2005, in which they explain their liberation of 2003, and the booklet of Sept 2006, in which they defend their liberation and maintain to be the lawful continuation of the Reformed Churches in the Netherlands, have not substantiated their claim that the RCN has no right any more to the title of true church. 2. It is a serious matter to separate when it is not

<p>niet gerechtvaardigd is. Het bevel om een te zijn in de HERE (bijv. Joh. 17 and Ef. 4), zelfs wanneer er serieuze problemen ontstaan zoals in Corinte, kan men herhaaldelijk in de Bijbel lezen.</p> <p>3. DGK heeft de sterke wens gereformeerd te zijn. Daarom moeten wij ons contact gebruiken om hen aan te sporen te werken aan verzoening met onze zuster, de andere Gereformeerde Kerken in Nederland, die strijdt om gereformeerd te blijven.</p>	<p>warranted. The injunctions to remain one in the Lord (e.g. John 17 and 87 Eph 4), sometimes even when serious problems arose as in Corinth, can be read repetitively in the Bible.</p> <p>3. The RCN have the strong desire to be reformed. Therefore we should use contacts with them to urge them to work for reconciliation with our sister, the other Reformed Churches in the Netherlands, who struggle to remain reformed.</p>
<p>III. Aanbevelingen in het minderheidsrapport van de deputaten:</p>	
<p>1. Terwijl wij de eer en reputatie van de GKv verdedigen omdat wij hun oprechte wens om trouw te blijven aan het Woord van God, de Gereformeerde belijdenissen en de kerkorde herkennen is er bewijs van tendensen die zorgen baren.</p> <p>2. Op dit moment af te zien van een beslissing dat DGK de wettige voortzetting is van de Gereformeerde Kerken in Nederland.</p> <p>3. Te erkennen dat DGK gereformeerd wenst te zijn en contact met DGK te blijven houden met het oog hen aan te moedigen de zaken die zorg en strijd geven te bespreken in waarheid en liefde.</p> <p>Gronden:</p> <p>1. De brief van DGK d.d. 4 febr. 2005, waarin zij hun vrijmaking van 2003 verklaren en de brochure van sept. 23006 waarin zij hun vrijmaking verdedigen en vasthouden aan hun uitspraak dat zij de wettige voorzetting zijn Gereformeerde kerken in Nederland laten zien dat er ernstige bezorgdheden zijn betreffende de richting waarin de GKv zich beweegt.</p> <p>2. Het is een ernstige zaak wanneer men afscheid en het mag niet in overhaastig worden gedaan noch zonder grondig iedere poging te hebben ondernomen om de eenheid in het geloof te behouden. Het bevel om een te zijn in de HERE (bijv. Joh. 17 and Ef. 4), zelfs wanneer er serieuze problemen ontstaan zoals in Corinte, kan men herhaaldelijk in de Bijbel lezen. Het is voor de FRCA zeer moeilijk om vast te stellen of alle pogingen om de eenheid te bewaren zijn ondernomen.</p> <p>3. Voordat de FRCA tot de conclusie kan komen of de vrijmaking wettig was of niet, is tijd nodig om de eigen zorgen over de trends in de GKv aan de GKv voor te leggen en hun antwoorden te evalueren.</p> <p>4. DGK vertoont trouw aan Gods Woord zoals deze wordt beleden in de belijdenissen. Terwijl men zich onthoudt van een beslissing inzake de wettigheid van de vrijmaking deelt de FRCA vele van de moeiten in de GKv, waarvan zij (DGK) zich vrijmaakten. Contact met hen kan de pogingen om de eenheid in het geloof op basis van Gods Woord, zoals beleden wordt in de Gereformeerde belijdenissen en is afgesproken in de Kerkorde, helpen.</p> <p>IV Voorstel:</p> <p>1. De beschuldigingen tegen onze zusterkerk, de GKv,</p>	<p>1. While defending the honour and reputation of the RCN by recognising their sincere desire to remain faithful to the Word of God, the Reformed Confessions and the Church Order, there is evidence of worrying tendencies.</p> <p>2. To refrain from deciding at this time whether RCN is “the lawful continuation of the Reformed Churches in the Netherlands”.</p> <p>3. To acknowledge the RCN desire to be Reformed and continue contact with view to encouraging the RCN to discuss the issues (and struggles) of concern in humility and love.</p> <p>Grounds:</p> <p>1. The Letter of the RCN, dated 4 Feb 2005, in which they explain their liberation of 2003, and the booklet of Sept 2006, in which they defend their liberation and maintain to be the lawful continuation of the Reformed Churches in the Netherlands show that there are serious concerns regarding the direction of the RCN.</p> <p>2. It is a serious matter to separate and may never been done hastily nor without exhausting every effort to maintain the unity of the faith. The injunction to remain one in the Lord (e.g. John 17 and Eph 4), sometimes even when serious problems arose as in Corinth, can be read repetitively in the Bible. It is very difficult for the FRCA to determine whether all efforts to maintain the unity have been exhausted.</p> <p>3. Before the FRCA can conclusively decide that the RCN liberation was lawful or not, time is needed to address its own concerns of trends in the RCN and evaluate its responses.</p> <p>4. The RCN show faithfulness to God’s Word as upheld in the Reformed Confessions. While refraining from a decision as to the lawfulness of the liberation, the FRCA share many of the concerns for which they liberated from the RCN. Contact with them can be helpful in efforts to maintain the unity of Faith with the RCN on the basis of God’s Word as upheld in the Reformed Confessions and agreed upon in the Church Order.</p> <p>1. Not to accept the accusation of the RCN against</p>

<p>niet te accepteren en de eer en reputatie van de GKv te verdedigen.</p> <p>2. DGK niet als de wettige voortzetting van de Gereformeerde kerken in Nederland te erkennen.</p> <p>3. Te erkennen dat DGK gereformeerd wenst te zijn en contact met DGK te blijven houden met het oog hen aan te moedigen de zaken die zorg en strijd geven te bespreken in waarheid en liefde.</p> <p>Gronden:</p> <p>1. De synode besloot de zusterkerkrelatie met de GKv te continueren op grond van het feit dat de GKv veel bewijs levert van volgehouden trouw aan Gods Woord, Belijdenissen en kerkorde.</p> <p>2. De aanvaarding van de GKv als ware en getrouwe kerk betekent dat zij die met hen braken niet beschouwd kunnen worden als de wettige voortzetting.</p> <p>3. DGK heeft de sterke wens gereformeerd te zijn. Contact met hen kan nuttig zijn in de pogingen de eenheid van het geloof te behouden met de GKv op grond van Gods Woord en de Gereformeerde belijdenissen.</p>	<p>our sister churches, the RCN, that she is not a true church, but to defend the honour and reputation of the RCN.</p> <p>2. Not to acknowledge the RCN as "the lawful continuation of the Reformed Churches in the Netherlands".</p> <p>3. To acknowledge the RCN desire to be Reformed and continue contact with a view to encouraging the RCN to discuss the issues (and struggles) of concern in humility and love.</p> <p>Grounds:</p> <p>1. Synod has decided to continue sister church relations with the RCN on the ground that „the RCN give much evidence of continued faithfulness to the Word of God, Confessions and the Church Order".</p> <p>2. The acceptance of the RCN as true and faithful church means that those who break away from this church can not be a "lawful continuation".</p> <p>3. The RCN have the strong desire to be reformed. Contact with them can be helpful in efforts to maintain the unity of faith with the RCN on the basis of God's Word and the Reformed Confessions.</p>
<p>Art. 75 – De Gereformeerde Kerken in Nederland (Hersteld)</p>	
<p>I. Materiaal</p> <ul style="list-style-type: none"> - FRC Darling Downs appèl inzake rapport deputaten voor De Gereformeerde kerken in Nederland (Hersteld). - Brief van DGK van 19-05-2009 waarin zij de uitnodiging intrekken om de synode te bezoeken. - FRC Albany appel inzake rapport deputaten voor De Gereformeerde kerken in Nederland (Hersteld). - FRC Byford appèl inzake de deputaatrapporten over RCNZ, GKv and DGK - Brief DGK 29-04-09 inzake het besluit de synode niet te bezoeken - Meerderheidsrapport Deputaten BBK - Minderheidsrapport Deputaten BBK - Algemeen rapport inzake bezoek een GKv en DGK <p>V. Finale tekst van het besluit</p> <p>1. Het verzoek van DGK om hen als de zusterkerken te erkennen niet te accepteren.</p> <p>2. Te erkennen dat DGK wenst gereformeerd te blijven.</p> <p>3. God in Zijn genade en zegeningen te smeken de kerkelijke scheiding tussen de GKv en DGK te helen.</p> <p>4. De deputaten te bedanken voor hun werk en aan nieuwe deputaten op te dragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. geïnformeerd te blijven over de ontwikkelingen in DGK, b. Contact voort te zetten en hen aan te moedigen met de GKv de zaken van strijd en moeite in nederigheid en liefde te bespreken. <p>Gronden:</p>	<p>1. Not to accept the RCN request to acknowledge them as sister churches.</p> <p>2. To acknowledge the RCN desire to remain reformed.</p> <p>3. To beseech the Lord by His grace and blessings to heal the ecclesiastical divisions between the RCN and RCN.</p> <p>4. To thank the deputies for their work and mandate new deputies to:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Remain informed about developments in the RCN, b. Continue contact and encourage the RCN to discuss the issues and struggles of concern with the RCN in humility and love. <p>Grounds:</p>

<p>1.De synode heeft reeds besloten de zusterkerkrelatie met de GKv voor te zetten.</p> <p>2.De synode handhaaft haar positie uit 2006: Zij is niet in staat hen te erkennen [Acta 92.III.3] Synode 2006] daar voortzetting met de GKv betekent dat we geen zusterkerkrelatie met hen kunnen hebben (Acta 92.III.4).</p> <p>3.De synode 2009 handhaaft de positie van de synode 2006 "We horen in de stem van de broeders van DGK een sterke wens om gereformeerd te blijven" (Synode 2006, Acta 92.III.5.a).</p> <p>4. Het is een ernstige zaak wanneer men afscheid en het mag niet in overhaastig worden gedaan noch zonder grondig iedere poging te hebben ondernomen om de eenheid in het geloof te behouden. Het bevel om een te zijn in de HERE (bijv. Joh.17 and Ef. 4), zelfs wanneer er serieuze problemen ontstaan zoals in Corinte, kan men herhaaldelijk in de Bijbel lezen. De aanmoediging om de moeiten en strijd te bespreken moet doorgaan omdat het voor de FRCA zeer moeilijk is te bepalen of alle moeite is gedaan om de eenheid te bewaren.</p>	<p>1. Synod 2009 has already decided to continue the FRCA's sister church relationship with the RCN.</p> <p>2. Synod 2009 maintains the position of Synod 2006: "not being able to recognize them (at that time [Synod 2006 Acts 92.III.3]) as the continuing RCN means that we cannot enter sister relations with them" (Synod 2006 Acts 92.III.4).</p> <p>3. Synod 2009 maintains the position of Synod 2006: "We hear in the voice of the brothers of the RCN a strong desire to remain reformed" (Synod 2006 Acts 92.III.5.a).</p> <p>4. It is a serious matter to separate and may never be done hastily nor without exhausting every effort to maintain the unity of the faith. The injunction to remain one in the Lord (e.g. John 17 and Eph 4), sometimes even when serious problems arose as in Corinth, can be read repetitively in the Bible. The encouragements to discuss the issues and struggles need to continue because it is very difficult for the FRCA to determine whether all efforts to maintain the unity have been exhausted.</p>
---	---

Bijlage VI . Zusterkerkrelaties en de verantwoordelijkheid van kerkenraden

<p>Materiaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Appel van de kerk van Mount Nasura aan de synode van West Kelmscott 2006 waarin zij verzocht de zusterkerkrelatie met de GKv 'onder spanning' te zetten. <p>De synode van 2006 besloot (in art. 95) het voorstel van Mount Nasura niet over te nemen.</p> <p>Gronden:</p> <p>Mt. Nasura vraagt eigenlijk voor een grote bewustwording en ijver voor leden en predikanten uit de GKv die hier komen. De synode meent dat dit adequaat ondervangen wordt in de taken die kerkenraden als opzichters nu al hebben bij toelating.</p> <p>Met betrekking tot de gronden waarop dit appel niet was geaccepteerd verzoekt Mt. Nasura de synode te erkennen dat het geen gepaste gehoor kreeg op de volgende gronden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mt. Nasura's verzoek was niet voor 'grotere bewustwording en ijver' zoals deze grond suggereert, maar dat de zusterkerkrelatie met de GKv onder spanning werd geplaatst. Om de synode te helpen bij het definiëren van deze spanning stelde Mt. Nasura een aantal veranderingen voor in de regels voor zusterkerkrelaties. 2. Bewust van het feit van de lokale verantwoordelijkheid bij attestaties en het ontvangen van predikanten op de preekstoel worden de regels inzake relaties gemaakt door 	<p>Material:</p> <ul style="list-style-type: none"> - FRC Mt Nasura Appeal Article 95 Synod 2006 <p>Mt. Nasura sent an overture to Synod 2006 requesting that the sister-church relations with the RCN (Gereformeerde Kerken vrijgemaakt) be put 'under stress'.</p> <p>Synod 2006 decided, as recorded in the Acts article 95: To defeat the proposal of Mt Nasura.</p> <p>Grounds:</p> <p>Mt Nasura in effect asks for greater awareness and diligence in considering members and ministers from the RCN that come here. Synod regards this adequately covered in the tasks the consistories already have in the exercise as overseers of the church.</p> <p>In view of the ground for which this overture was defeated, Mt Nasura requests Synod to recognize that it did not receive a proper hearing, on the following grounds:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mt. Nasura's request was not for "...greater awareness and diligence..." as suggested in this ground, but that the sisterchurch relation with the RCN be put under stress. To help define what this stress would be, Mt. Nasura had proposed various changes to the Rules for sister-church relations. 2. While being well aware of local responsibility when receiving members with attestations and inviting ministers from sister churches to the pulpit, the decisions concerning these relations and their
--	---

<p>alle kerken op synodaal niveau (zie art. 46 KO) om eenheid van handelen mogelijk te maken.</p> <p>3. De grond om Mt. Nasura's verzoek niet te honoreren impliceert dat Mt. Nasura of enige andere kerk vrij is de relatie met de GKv onder spanning ter plaatsen zonder andere kerken daarbij te betrekken. Dit suggereert een verkeerde vorm van independentisme waardoor het verband van kerken kan ondermijnd worden. Zo'n actie zou duidelijk in strijd zijn met art. 46 KO.</p>	<p>regulations are made by the churches together at synod (see Church Order Article 46) so that there may be unity in action.</p> <p>3. The ground to defeat Mt. Nasura's overture implies that Mt. Nasura or any of the other church is free to put the relation with the RCN under the stress that was proposed without involving the other churches of the bond. This suggests a wrong kind of independence by which the unity of the bond of churches would be undermined. Such action would clearly contravene the Church Order Article 46.</p>
<p>Besluit: het appel van Mt. Nasura niet te honoreren. Grond:</p> <p>1. Het appel gaat voorbij aan het feit dat de synode van West Kelmscott Mt. Nasura appel niet alleen plaatste onder art. 95 van de acta maar ook onder de artikelen 37, 44 en 47 (zoals afgesloten in art. 94). Het besluit van de synode het appel niet te steunen moet gezien worden in het algehele besluit inzake de GKv.</p> <p>2. Het bewaken van de avondmaalstafel en de preekstoel tegen leden en predikanten 'die geïdentificeerde afdwalingen in de praktijk brengen en promoten is voldoende ondergebracht in de taak van opzicht van de kerkenraden</p>	<p>Besluit: To deny the appeal of Mount Nasura. Ground:</p> <p>1. The appeal overlooks the fact that Synod West Kelmscott tabled Mount Nasura's overture not only sub Article 95 but also sub Articles 37, 44, and 47 (as finalized in Article 94). Synod West Kelmscott's decision not to uphold the overture must be read in light of its overall decisions with respect to the RCN.</p> <p>2. Guarding the Lord's Supper table and the pulpit against members and ministers "who practice or promote the identified deviations" is adequately covered in the consistories' task of oversight.</p>

Bijlage VII Slottoespraak

<p>Voorzitter, broeders</p> <p>We zijn aan het einde van onze weg gekomen. Onze zending is voltooid. We zullen daarom de synode verlaten. We hebben uw gastvrijheid ervaren. Het was groots. Daarvoor willen we u danken.</p> <p>We hebben geluisterd en we hoorden uw woorden. Wij spraken en u luisterde.</p> <p>Mag God u wijsheid en inzicht geven.</p> <p>Ds. Veldman zei in zijn antwoord op onze eerste toespraak: <i>Luisterend naar uw toespraak gisteravond wij voelen de eenheid in het geloof. In die eenheid, ieder op de plaats die God geeft, samen strijden we voor de waarheid van de Schrift en de eer van Hem in wiens dienst wij staan. Vanavond wil ik benadrukken dat we inderdaad samen staan in onze strijd, ook al evalueren de Australische kerken de ontwikkelingen in Nederland op een manier verschillend dan u zou willen.</i></p> <p>In onze brief aan u schreven we: <i>er is een binding om een in God te blijven, zelfs al zijn er ernstige problemen. Toch moet u toegeven dat gehoorzaamheid aan God van groter waarde is dan de band met kerken met afdwalende broederschap (NGB art. 7). Hoe kan iemand een zijn met een kerk die het onverkorte Woord van God niet meer accepteert, die de sacramenten niet meer zuiver</i></p>	<p>Chairman, brothers,</p> <p>We have come to the end of the road. Our mission is completed. We will therefore leave this synod. We experienced your hospitality. It was great. And we want to thank you for that.</p> <p>We have listened and heard your words. We have spoken and you listened.</p> <p>May the Lord give you wisdom and insight.</p> <p>Rev. Veldman said in his answer on our address: <i>Having listened to your address of last evening we feel the unity in faith. In that unity, each in the place where God has set us, together we fight for the truth of Scripture and the honour of Him in whose service we stand. This evening I would like to stress that we indeed stand together in fighting this fight, even though we as FRCA evaluate the developments in The Netherlands in a way different to what you would like us to do.</i></p> <p>In our letter we wrote: <i>there is a commitment to remain one in the Lord, even if there are serious problems. Nevertheless, you must admit that obedience to God is of greater value than the bond of churches with a deviating brotherhood (Belgic Confession, Article 7). How can someone be one with a church that does not accept the unabridged Word of God, does not administer the sacraments purely or</i></p>
---	--

<p><i>bediend of de tucht toepast op een schriftuurlijke manier? Hoe kan iemand een zijn met een kerk die niet alles verwerpt wat tegen het zuivere Woord van God (art. 29 NGB)?</i></p> <p>U laat ons alleen staan in onze strijd voor de waarheid overeenkomstig de hele Schrift! We hopen dat u in de toekomst deze synode en de bespreking wilt herinneren.</p> <p><i>Een goede boom draagt geen slechte vruchten, noch een slechte boom goede vruchten.</i> Vruchten, broeders, vruchten, uniform van karakter, geen plurale vruchten. Door de vruchten herkent men de boom. Ik hoop dat u wilt blijven zoeken naar de vruchten en deze woorden wilt herinneren bij uw volgende synode.</p> <p>We bidden God dat er een tijd zal komen waar we werkelijk alleen één zijn op grond van Gods Woord, de drie formulieren van eenheid en de KO.</p> <p>En Hij, de God des vredes, heilige u geheel en al, en geheel uw geest en lichaam moge bij de komst van onze Here Jezus Christus blijken in alle delen onberispelijk bewaard te zijn. Die u roept, is getrouw, Hij zal het ook doen (1 Tess. 5:23,24).</p> <p>Dank u.</p>	<p><i>does not exercise Church discipline in a Scriptural manner? How can someone be one with a church that does not reject all that is contrary to the pure Word of God (Belgic Confession, art. 29)?</i></p> <p>You leave us alone in our fight for the truth according to the whole Scripture. We hope that in the future you will remember this synod and the discussions we had.</p> <p><i>No good tree bears bad fruit, nor does a bad tree good fruit.</i> Fruits, brothers. Fruits, uniform of character. Pure fruits, no plural fruits.</p> <p>Through its fruits you will recognize the tree. I hope you will look at the fruits and will remember these words at your next synod.</p> <p>To God we pray that there will be a time when we will be really one on Gods Word, the three forms of unity and the church order alone.</p> <p>May God Himself, the God of peace, sanctify you through and through. May your whole spirit, soul and body be kept blameless at the coming of our Lord Jesus Christ. The One who calls you is faithful and He will do it.</p> <p>Thank you.</p>
--	--

IX Rapport 2 BBK inzake de Liberated Reformed Church te Abbotsford.

April 2010

Inleiding.

De deputaten BBK hebben tijdens hun onderzoek naar de Vrijmaking van de Liberated Reformed Church (LRC) van Abbotsford aandacht geschonken aan de Westminster Confessie (WMC) en de Presbyteriaanse kerken. Dit onderzoek naar de Westminster Confessie en de Presbyteriaanse kerken kon niet op tijd worden afgerond. Daarom vroegen de deputaten de Generale Synode een besluit t.a.v. het verzoek van de LRC van Abbotsford nog niet te behandelen, maar de deputaten BBK de opdracht te geven een uitgebreide studie te maken naar de confessionele inhoud van de Westminster Confessie en de kerkvisie van de Presbyteriaanse kerken. De synode was van mening een besluit over de LRC van Abbotsford niet uit te moeten stellen, maar de deputaten de opdracht te geven om aan de hand van de door de synode gestelde vragen een bezoek te brengen aan deze Canadese kerk en nog tijdens deze synode daarover te rapporteren, zodat de synode nog tijdens haar zitting een besluit kon nemen. De vragen aan de LRC zijn vooraf aan de kerkenraad van de LRC van Abbotsford gestuurd. Dit bezoek is afgelegd tussen 21 april en 3 mei 2010.

Gemeente Abbotsford.

De LRC van Abbotsford is gelegen in de Fraservallei die zich uitstrekt vanaf Vancouver naar Chilliwack, langs de grens met de VS. In dit landbouwgebied bevinden zich de CANRC's van Chilliwack, Yarrow, Abbotsford, Aldergrove, Lynden, en Vernon. (De kerken van de classis Pacific East). De gemeenteleden van de LRC hebben zich van deze CANRC's afgescheiden (zie *Act of Secession and Return* en vrije vertaling, **bijlage 1 incl. appendix en 1a en appendix**). De CANRC te Lynden in de VS ligt net buiten het gebied van de Fraservallei. Enkele gemeenteleden komen uit deze plaats.

De LRC gemeente telt momenteel 28 leden waarvan 15 belijdende leden zijn. Men heeft 3 ouderlingen en nog geen diakenen. De ouderlingen nemen de taken van de diakenen over.

Bezoeken en vergaderingen.

Met de kerkenraad van de LRC van Abbotsford is op 22, 24, 26 april en 1 mei. Op 22 april hebben de deputaten een bezoek gebracht aan de mannenvereniging.

De dag daarna, 23 april, is er een gemeentevergadering gehouden, waar de deputaten een inleiding hebben gehouden over de kerkelijke situatie in Gereformeerd Nederland. De gemeenteleden hadden daarna de gelegenheid vragen te stellen, waarvan ook gebruik gemaakt is. Vooraf is er een etentje geweest met de gemeente.

Verder zijn alle gemeenteleden, op één zuster na (was afwezig), bezocht en we hebben een bezoek gebracht aan een regelmatige bezoeker van de kerkdiensten. Ook de kerkenraadsleden zijn persoonlijk bezocht.

Besprekingen (zie bijlage 2 en 2a).

Vergadering 1 (22-4)

De broeders hebben de vragen schriftelijk beantwoord (**bijlage 2**). Tijdens de vergadering zijn algemene inlichtingen uitgewisseld met de broeders over de situatie in Abbotsford en Nederland. Tevens is gesproken over het schema waar de vragen aan bod kwamen.

Vergadering 2 (24-4)

De vragen en antwoorden zijn systematisch besproken aan de hand van de indeling: Algemeen betreffende confessie, leer, sacramenten, tucht en kerkorde en algemeen inzake Vrijmaking van DGK, Presbyteriaanse kerken, de zegenende ouderling en zusterkerk-relaties.

Vergadering 3 (26-4)

Bespreking van enkele kerkvisitatievragen inzake de gemeente, het ambt, de prediking, het onderwijs, de sacramenten, de KO, liturgie en het gemeentelven.

Vergadering 4 (31-4)

Op deze vergadering zijn de vragen besproken die de kerkenraad van de LRC van Abbotsford aan de afgevaardigden hadden gesteld. Zie hiervoor **bijlage 2a**.

Kerkelijke moeiten.

Het is duidelijk dat ook binnen de CANRC de laatste jaren allerlei veranderingen hebben plaatsgevonden. En deze veranderingen hebben geleid tot allerlei bezwaarschriften aan kerkenraden, classes en synodes. De grootste moeite ligt op het vlak van de zusterkerk-relaties. De CANRC is in de laatste decennia zusterkerk-relaties aangegaan met een aantal Presbyteriaanse kerken en zich noemende Gereformeerde kerken. De bezwaren richten zich vooral op de zusterkerk-relaties met de OPC (Orthodox Presbyterian Church)²⁴ (**zie ook bijlage 3**) en de ‘Gereformeerde Kerk’ URC (United Reformed Church).

In de relatie met de OPC spelen de ‘Westminster Standards’ (Westminster Confessie, Grote en Kleine Westminster Catechismus een doorslaggevende rol. Bij de relatie met de URC gaat het met name over het verbond en de pluriformiteit, vergelijkbaar met de situatie voor 1944²⁵.

²⁴ Ds. Hegeman spreekt zijn zorgen uit dat de huidige URC praktijk ons scheidt van de praktijk van die kerken waarmee wij kerkelijke broederbanden hebben, **die baptisten toelaten als kerkleden (OPC)** (vet Deputaten). Dit is een interessant punt. Het is interessant omdat de OPC door haar praktijk in flagrante tegenspraak is met wat haar confessioneel standaard leert. De Westminster Confessie (28.5) stelt: **Het is een zware zonde om deze instelling te verachten en te verwaarlozen.** Dit is geen voorbeeld die de URC moet navolgen. In feite is het nodig dat wij de OPC moeten terugroepen om zich hiervan te bekeren. Gereformeerde kerken hebben altijd meer geëist dan een vage ‘zichtbare belijdenis van geloof in de Schrift’. **Het is Presbyteriaans beleid om alleen deze kwalificatie noodzakelijk te achten om lid te kunnen worden.** (vet deputaten) Wij zijn niet Presbyteriaans. Wij zijn Gereformeerd. (Christian Renewal april 14, 2010).

²⁵ Question 11. Hoe zullen de CANRC predikanten staan tegenover URC predikanten en kerken die niet alleen vasthouden aan de onderscheiding inwendig/uitwendig verbond en deze onderscheiding ook in de prediking uitdragen maar voor wie dit de kern van de gereformeerde verbondstheologie is, aangezien deze twee visies (inwendig/uitwendig verbond) elkaar lijken uit te sluiten?

De ‘Westminster Standards’

Bij het opstellen van de Westminster Confessie (1643-1648) zijn twee belangrijk kerkelijke groeperingen betrokken geweest²⁶. Deze twee groepen, de Presbyterianen en Independentisten, waren elkaars tegenpolen als het gaat om de kerkregering. De Presbyterianen streden voor een landelijke kerk met duidelijk hiërarchische trekken, terwijl de Independentisten uitgingen van onafhankelijke plaatselijke kerken. Er was tussen beide groepen weinig verschil als het gaat om de inhoud van de geloofsleer.

Wat betreft deze inhoud kunnen we stellen dat de *Westminster Standards* (WMS) zich nauw wilden aansluiten bij de gereformeerde traditie van vooral Calvijn.

Toch zijn er meerdere keren bezwaren geuit tegen deze ‘Standard’. Ds. P. Kingma heeft in het verleden meerdere keren hierover gepubliceerd. De kritiek op de WMS komt ook tot uiting in de acta van de GS CANRC van 1983 in het rapport van de deputaten voor contact met de OPC.

De kritiek richtte zich met name op de verkeerde ideeën over het verbond en de kerk en de relatie daartussen. De WMS spreekt over een onzichtbare en zichtbare kerk. Het verbond met de uitverkorenen komt overeen met de onzichtbare kerk en het verbond met de gelovigen en hun zaad komt overeen met de zichtbare kerk²⁷.

Ds. B.R. Hofford heeft in zijn brochure *Open Communion in the OPC* (zie vertaling in **bijlage 4**), waarin hij een vergelijking maakt tussen de *Drie Formulieren van Enigheid* en de *Westminster Standards*, een samenvatting gemaakt, die wij vanwege de duidelijkheid hier overnemen.

Westminster Standards

Verborgten wil is uitgangspunt
Verbond met de uitverkorenen
Onzichtbare kerk
Pluriformiteit van de kerk
Meer of minder zuiver
Kern-evangelie lidmaatschap
Open Avondmaalstafel

tegenover

Drie Formulieren van Enigheid

Geopenbaarde wil is uitgangspunt
Verbond met de gelovigen
Zichtbare kerk
Uniformiteit van de kerk
Waar of vals
Confessioneel lidmaatschap
Gesloten Avondmaalstafel

Samenvatting:

Leer:

- A. Er is een zichtbare kerk
- B. Er is een onzichtbare kerk (alleen alle uitverkorenen van het begin van de geschiedenis tot het einde die eens bij God in de hemel zullen zijn).

Leven:

A. Correct

1. We beschouwen alle leden van de ware kerk als uitverkoren.
2. Wij beschouwen zij die niet lid zijn van de ware kerk noch uitverkoren noch verworpen.

Kan een gemeente het ene jaar een predikant hebben die het onderscheid preekt en het andere jaar een predikant heeft die preekt dat alle gedoopte leden in dezelfde weg in het genadeverbond zijn, zonder onderscheid?

Antwoord: Het is theoretisch mogelijk dat sommige predikanten een inwendige/uitwendige onderscheiding binnen het verbond prediken en dat dit binnen het Canadese Gereformeerde kerkverband wordt toegelaten. Maar het gebeurt zelden en het wordt niet aan de Canadese Gereformeerde Seminarie op die manier geleerd. (*Christian Renewal* 10 maart 2010 *16 Questions beantwort* bij Dr. G.H. Visscher en Dr. Jason Van Vliet van de CANRC)).

²⁶ Bouwman, C. *The Doctrine of the Church in Reformed/Presbyterian Contexts*. 1991

²⁷ Hofford, B.R. *Open Communion in the OPC*. 1990

B. Fout (OPC, WMC).

1. Zij beschouwen de leden van de ware en valse kerk als uitverkoren.
2. Zij beschouwen niet altijd alle leden van de ware zichtbare kerk als uitverkoren (speciaal in de WMC). Zie ook bijlage 3: **De oorzaak van de verschillende praktijken**

De Leeruitspraken van de URC.

Reeds in het voorgaande is het verbond aan de orde geweest met betrekking tot de *Westminster Standards* en de OPC. Nu willen we nagaan hoe deze zaak in de URC geleerd wordt. We nemen daarbij de uitspraak van de URC synode (Schererville, 2007) als uitgangspunt.

De URC synode van Schererville (2007) verwierp de ‘fouten’ van *hen die leren dat alle gedoopte personen in het genadeverbond begrepen zijn op zo’n manier dat er geen onderscheid is tussen hen die alleen een uitwendige relatie met het genadeverbond door de doop hebben en zij die met Christus door genade verenigd zijn door het geloof alleen.* (*Acta*, URC Synode 2007, Art. 72)

Het moet duidelijk zijn dat dit besluit herinneringen oproept aan de strijd tijdens de Vrijmaking in 1944. We willen ter wille van de duidelijkheid die strijd in een kort schema samenvatten²⁸.

1. God sluit een verbond met de uitverkorenen alleen.

Weerlegging: God sluit Zijn verbond met de gelovigen en hun kinderen (Gen. 17:7).

2. De doop is een teken en zegel van de veronderstelde wedergeboorte.

Weerlegging: De doop is een teken en zegel van Gods verbond (Matt. 28:19).

3. De doop is gebaseerd op inwendige genade, aanwezig in het hart van het kind.

Weerlegging: De doop is gebaseerd op het gebod en de belofte van God (Marc. 16:16).

4. Wij moeten veronderstellen dat het kind dat gedoopt wordt uitverkoren en wedergeboren is.

Weerlegging: Wij mogen belijden dat onze kinderen in Gods verbond en kerk zijn inbegrepen (Hand. 2:39, 3:25 en HC vr.&antw 74)

5. Wij moeten veronderstellen dat het kind in Christus is geheiligd.

Weerlegging: Wij mogen belijden dat onze kinderen in Christus geheiligd zijn (1 Kor. 7:14).

6. Geheiligd zijn in Christus is hetzelfde als wedergeboren.

Weerlegging: In Christus geheiligd zijn betekent onderscheiden van de wereld, ingesloten in Gods verbond en lid van Christus’ gemeente (Doopsformulier, eerste vraag).

7. Alleen de uitverkoren kinderen bezitten de volle en onvoorwaardelijke beloften van verlossing.

Weerlegging: Alle kinderen van Gods verbond ontvangen dezelfde belofte van God en zijn verplicht Hem te loven en te prijzen (Hebr. 12:16; DL II,5).

8. Slechts de doop van uitverkoren kinderen is volledig en waar.

Weerlegging: Iedere wettig bediende doop is een ware en volledige doop (1 Kor. 10:1).

9. Het echte verbond kent geen verbondsbrekers en suggereert geen verbondswraak.

Weerlegging: Er is niet alleen de verbondszegen maar ook de verbondswraak, namelijk aan hen die Gods verbond niet houden (Ps. 103:18, 1 Kor. 10:5, Hebr. 4:2).

Het besluit van de URC synode (Schererville 2007) verwerpt de gezonde leer inzake het verbond als ketterij en neemt als beginpunt dezelfde onderscheiding aan die we ook herkennen in de *Westminster Standards* en bij the Generale Synodes in 1942 en 1943 in Nederland.

Conclusie

²⁸ *The Liberation: Causes and Consequences*, edited by Dr. C. Van Dam, Appendix III, pages 123-124

De kwestie van de zusterkerk-relatie met zowel de OPC als de URC heeft grote gevolgen voor de CANRC. Enerzijds wordt de pluriformiteitsgedachte en een open Avondmaalstafel de kerk ingedragen en anderzijds verloochent men de strijd rondom het verbond en de doop in 1944.

De praktische gevolgen daarvan zijn al zichtbaar: 1. Kanselruil; 2. Uitwisseling van kerkleden met of zonder attestaties; 3. het open H. Avondmaal en 4. Predikanten en ouderlingen functioneren zonder dat zij een ondertekeningsformulier hebben getekend.

De grote gevolgen van deze twee zaken zijn dat de valse leer op de kansels wordt toegelaten; de bediening van de sacramenten zonder tucht plaatsvindt en dat ook de tucht op de prediking en het leven van de gemeente moeilijk kan worden uitgeoefend.

Advies:

Op grond van ons onderzoek menen wij dat het verzoek van de LRC van Abbotsford om te komen tot een zusterkerkrelatie behoort ingewilligd te worden.

Gronden:

1. De leden hebben volgens het kerkrecht hun bezwaren, appèls en revisieverzoeken op de wettige manier ingediend.
2. De CANRC heeft in het niet honoreren van de ingediende bezwaren aangegeven de vrede in de kerk boven het recht van Christus te plaatsen.
3. Het aangaan van een zusterkerk-relatie met zowel de OPC als de URC heeft valse dwalingen (kerk, verbond, prediking) in de kerk gebracht, die de ambtsdragers niet hebben of willen zien.
4. Deze dwalingen raken het hart van het evangelie en het hele leven in de kerkgemeenschap.

P. Drijfhout

A. van der Net

Bijlage 1 Act of secession and return

WE, THE UNDERSIGNED, as members of the Canadian Reformed Church at Abbotsford, B.C., Canada, have observed for a considerable period of time the increasing corruption within the Canadian Reformed Churches. This corruption resulted from general synods' establishment of relationships of ecclesiastical fellowship with the Presbyterian Church in Korea (PCK), the Free Church of Scotland (FCS), the Orthodox Presbyterian Church (OPC), the Reformed Church in the United States (RCUS), and the United Reformed Churches of North America (URC). This was explained in letters to our fellow members dated January 19, 2007 and July 17, 2007, and can be summarized as follows (for a listing of general synod decisions regarding ecclesiastical relationships see the Appendix):

FEDERATIVE CORRUPTION

- a) In the preaching - by an implicit acceptance of the doctrine of the pluriformity of the church, which has its roots in the concept of the "more or less pure church" as explained in Chapter 25:4 of the Westminster Confession of Faith. The permission of pulpit exchange with ministers who hold to this and similar confessions, without resolution of this and other confessional divergencies, make legitimate the preaching of unscriptural doctrine in the Canadian Reformed Churches, contrary to the Subscription Form.
- b) In the administration of the sacraments - by the admission of people to the Lord's Supper, of whom it cannot be known whether they profess the Reformed faith. The acceptance of attestations from churches who do not require adherence to their confessional standards, and whose confessional standards diverge from those of the Canadian

Reformed Churches, give evidence to an unscriptural unity, and therefore corrupts the pure administration of the sacraments as Christ has instituted them.

- c) In the exercise of church discipline - by the admission to the Lord's Supper of people about whom the proper information regarding their doctrine and life has not been determined. This is in conflict with Scripture and the confession and Article 61 of the Church Order. In this way the work of the consistories in maintaining order and discipline in the church is undermined.
- d) In the government of the church - by the failure of the general synods to maintain the requirement for confessional membership as indicated in the first question of the Form for the Public Profession of Faith. In this way the scriptural unity of faith, that is essential to the pure administration of the Lord's Supper, is not maintained.
- e) In the integrity of the process of appeal under Article 31 of the Church Order - by the failure of the general synods to properly consider the scriptural, confessional and church orderly basis for numerous appeals which have been submitted to them by churches and church members. Although the full ecclesiastical way under Article 31 of the Church Order has been followed, decisions have been made and maintained, as described above, which have been proven to be in conflict with the Word of God or with the Church Order.

LOCAL CORRUPTION

- a) In its acceptance of the general synod decisions which fostered the above federative corruption as settled and binding - the consistory of the Canadian Reformed Church at Abbotsford has now made itself responsible for all of the corruption referred to above. This consistory's appeal to General Synod 2004 on the basis of its commitment to uphold Scripture, the confessions and the Church Order is not maintained, despite the fact that the original concerns in this appeal were not properly addressed by General Synod 2004.
- b) In the response to letters concerning these matters from members of the congregation the consistory of the Canadian Reformed Church at Abbotsford has consistently refused to interact with the scriptural, confessional and church orderly material it had received, even though the consistory itself had used this very same material to support its appeal to General Synod 2004. As described in Appendix A of the letter calling the secession dated July 17, 2007, concerned members had repeatedly and persistently addressed consistory regarding these matters, but to no avail.
- c) In the implementation of pulpit exchange with ministers from the above mentioned churches - of whom it has not been ascertained that their preaching is fully in accordance with the confessions of the church.
- d) In the admission of guests to the Lord's Supper - of whom it cannot be verified that these guests confess the Reformed faith in accordance with Article 61 of the Church Order. If the guest were to provide an attestation, this attestation would give no assurance that the guest actually professes the Reformed faith in accordance with the confessions of the church.
- e) In the consistory's withdrawal of appointment as elder of a lawfully elected brother without a charge of delinquency in doctrine or life. He was prevented from serving in office because of his inability, on the basis of Article 31 of the Church Order, to accept the binding of his conscience to these unscriptural general synod decisions.
- f) In the issue of a public letter supporting the above unscriptural decisions - which included a public call to repent to these who were faithfully testifying against these unscriptural general synod decisions. This public call was issued in conflict with Article 66 of the Church Order.

- g) In the consistory's withholding of a brother from the Lord's Supper - for faithfully testifying against these unscriptural general synod decisions and supporting these who made a similar stand against these general synod decisions. Although consistory placed only one brother under church discipline, it threatened all those who were involved in this faithful testimony with church discipline.

THEREFORE, in consideration of the fact that the above corruption concerns the marks of the true church as described in Article 29 of the Belgic Confession, and that Article 28 of the Belgic Confession indicates that "*it is the duty of all believers, according to the Word of God, to separate from those who do not belong to the church,*" and, in accordance with Article 32 of the Belgic Confession. "*We believe that, although it is useful and good for those who govern the church to establish a certain order to maintain the body of the church, they must at all times watch that they do not deviate from what Christ, our only Master, has commanded. Therefore we reject all human inventions and laws introduced into the worship of God which bind and compel the consciences in any way. We accept only what is proper to preserve and promote harmony and unity and to keep all in obedience to God. To that end, discipline and excommunication ought to be exercised in agreement with the Word of God.*"

AND, in consideration of the fact that we are called to "*contend for the faith that was once for all entrusted to the saints*" (Jude 3), "*holding on to faith and a good conscience*" (1 Timothy 1:19a) and that we cannot consider "*settled and binding*" matters that are "*proved to be in conflict with the Word of God or with the Church Order*" (Article 7 of the Belgic Confession, Article 31, C.O.),

AND IN ACCORDANCE WITH OUR PROFESSION OF FAITH, WE DECLARE THAT

- a) Submission to the above ecclesiastical decisions of the Canadian Reformed Churches brings us into conflict with what God teaches us in His Word concerning the basis of the unity of the church (Psalm 119:63, John 4:24, John 17:17, Acts 4:32a, Ephesians 4:4,5), and as we confess it in Articles 27/ 28 and 29 of the Belgic Confession and Lord's Day 21, Q.&A. 54 of the Heidelberg Catechism.
- b) Submission to the above ecclesiastical decisions of the Canadian Reformed Churches brings us into conflict with what God teaches us in His Word concerning the admission to the Lord's Supper (2 Chronicles 30:18-20; 1 Corinthians 10:16-17; 11:17-20,26-32,) and as we confess it in Lord's Days 30 and 31 of the Heidelberg Catechism.
- c) Submission to the above ecclesiastical decisions of the Canadian Reformed Churches brings us into conflict with what God teaches us in His Word concerning the use of church discipline (Joshua 7:10-15; Matthew 18:15-20; 1 Corinthians 5:12-13; 2 Corinthians 13:1/ 5; 2 Thess. 3:14-15) and as we confess it in Lord's Day 31, Q.&A. 85 of the Heidelberg Catechism.
- d) Submission to the above ecclesiastical decisions of the Canadian Reformed Churches brings us into conflict with what the churches have agreed to concerning the order of the Church (Isaiah 29:13; Matthew 15:8-9; 16:19; 18:15-18; Romans 16:17; 1 Corinthians 14:33a; Galatians 5:1; 1 Timothy 3:15; Article 32 of the Belgic Confession and Articles 31, 61, 66, and 76 of the Church Order).

AND WE ALSO DECLARE THAT we wish to exercise fellowship with all true Reformed believers and that we wish to unite with every assembly that is founded on God's infallible

Word at whatever place God has brought them together. We testify with these that we maintain the Three Forms of Unity, that is, the Belgic Confession, the Heidelberg Catechism, and the Canons of Dort. Our public worship services will conform to the time-honoured liturgy of the Church as regards worship and church government by upholding the Church Order of Dort. We do this in the prayer that by casting off the yoke of the above mentioned synodical and consistory decisions it may be possible for us together to exercise the full restored communion of Word and sacraments in the fear of the Lord. We urge you most earnestly for the sake of the Lord, the holiness of His house, and the gathering of His sheep, to respond to this testimony. We beseech our heavenly Father to give you the wisdom and faith to come back from the wrong way so that the broken unity between us may be restored.

MADE EFFECTIVE IN ABBOTSFORD ON DECEMBER 9, 2007

Original document signed by communicant members of the Liberated Reformed Church at Abbotsford

APPENDIX – General synod decisions regarding ecclesiastical relationships

The following Acts of General Synods have established and maintained relationships of ecclesiastical fellowship (EF), in conflict with the following consideration of Synod 1965: "Correspondence with Churches abroad should not be entered into, until upon a conscientious end serious investigation, it has become apparent that these Churches not only officially embrace the Reformed confession end church polity but also in fact maintain them." (Article 141, II). This consideration has never been appealed nor has it been officially set aside by any subsequent general synod.

Name of church	Year EF established	Years EF maintained on appeal
Presbyterian Church of Korea	Synod 1992 (Article 111)	Synod 1995 (Article 106) Synod 1998 (Article 108)
Free Church of Scotland	Synod 1992 (Article 128)	Synod 1995 (Article 106) Synod 1998 (Article 119)
Orthodox Presbyterian Church	Synod 2001 (Article 45)	Synod 2004 (Article 86)
		Synod 2007 (Articles 55 and 83)*
Reformed Church in the United States	Synod 2001 (Article 59)	Not appealed - however the same principles apply
United Reformed Church	Synod 2001 (Article 73)	Synod 2004 (Articles 96 and 97)
Reformed Church of New Zealand	Synod 2007 (Article 66)*	
l'Eglise Reformee du Quebec	Synod 2007 (Article 75)*	

* Please note that no correspondence had been submitted regarding decisions of Synod 2007. References to decisions made by Synod 2007 are provided for information purposes only.

At the root of the above decisions lies the decision of Synod 1977 (Article 91) to declare the Orthodox Presbyterian Church a "true church." No general synod since 1977 has adequately dealt with appeals against this decision. Appeals were brought against this decision to Synod 1980 (Articles 97 and 152), Synod 1983 (Article 55), Synod 1986 (Articles 126,128,132,136 and 137), Synod 1989 (Articles 94 and 143), Synod 1992 (Article 72), Synod 1995 (Articles

106 and 121) and Synod 1998 (Article 130).

At the same-time no general synod since 1986 has taken account of the decision of Classis Ontario South in March 1987 (further elaborated on in December 1987), "*that Rev. B.R. Hofford c.s. brought their complaint concerning the fencing of the Lord's supper to the 50th General Assembly of the OPC. They were unjustifiably denied their complaint; and therefore the Tri-County Reformed Church has rightfully separated herself from the OPC*"

In addition Synod 2007 (Article 143)* has rejected as "schism," the liberation from unscriptural decisions that resulted in the formation of a new federation of churches in The Netherlands in 2003 (the Gereformeerde Kerken Hersteld). It came to this decision without interacting with the Acts of Synod of these new churches, even though it had received and declared them admissible.

* see note above

Bijlage 1a Acte van afscheiding en wederkeer

Verkorte vrije vertaling van de 'Act of secession and return' door de belijdende leden van de Liberated Reformed Church te Abbotsford.

De ondergetekenden hebben gedurende een redelijk lange periode de toenemende afval in de CANRC opgemerkt.

Deze afval resulteerde in het aangaan van zusterkerk-relaties met de PCK, FCS, OPC, RCUS en URC.

Afval op het federatieve niveau:

1. In de prediking- doordat men impliciet de leer van de pluriformiteit van de kerk accepteerde, waarvan de wortels liggen in het concept van het meer of minder ware kerkbegrip, zoals dat wordt uitgelegd in Hoofdstuk 25:4 van de Westminster Confessie. Toegestane kanselruil met predikanten, die deze of gelijkwaardige confessies aanhangen, zonder deze of andere belijdenisafwijkingen op te lossen, maken de prediking van onschriftuurlijke leringen in de CANRC legitiem en strijdig met het ondertekeningsformulier.
2. In de sacramentsbediening – door het toelaten van mensen waarvan niet bekend is of zij de gereformeerde leer belijden. Het accepteren van attestaties van kerken die niet trouw zijn aan de gereformeerde belijdenis en waarvan de belijdenis afwijkt van de CANRC. Dit bewijst een onschriftuurlijke eenheid en vervalst de bediening van de sacramenten, zoals Christus die heeft ingesteld.
3. In de toepassing van de kerkelijke tucht – door het bedienen van het H. Avondmaal aan mensen waarover geen voldoende informatie over hun leer en leven bekend is. Dit is in strijd met de Schrift, de belijdenis en art. 60 KO. Op deze manier wordt het werk van de kerkenraden in het onderhouden van de orde en tucht in de kerk ondermijnd.
4. In het regeren van de kerk – omdat de generale synodes de vereisten voor belijdende leden, zoals aangegeven in de eerste vraag van het formulier voor openbare geloofsbelijdenis, niet handhaven. Op deze manier wordt de Schriftuurlijke eenheid, noodzakelijk voor de zuivere bediening van het Heilig Avondmaal, niet onderhouden.

5. In het eerlijk beoordelen van ingediende appèls naar art. 31 KO – doordat generale synodes nagelaten hebben de Schriftuurlijke, confessionele en kerkrechterlijke basis van vele appèls, ingediend door kerken en kerkleden, goed te overwegen. Hoewel de volledige kerkrechterlijke weg naar art. 31 KO werd gevolgd, zijn besluiten genomen en gehandhaafd, zoals hierboven beschreven, waarvan bewezen is dat ze strijdig zijn met het Woord van God en de KO.

Afval op plaatselijk niveau:

1. In het aanvaarden van de hierboven genoemde synodale besluiten als correct en bindend, is de kerkenraad van Abbotsford mee verantwoordelijk voor de hierboven genoemde afval.
2. In het beantwoorden van brieven van kerkleden over deze kwesties heeft de kerkenraad van Abbotsford voortdurend geweigerd in te gaan op de schriftuurlijke, confessionele en kerkrechterlijke gegevens, die ze ontving, al had de kerkenraad dezelfde informatie gebruikt om zijn beroep op de Generale Synode van 2004 te ondersteunen.
3. In het nakomen van de afspraken inzake kanselruil met predikanten van de hierboven genoemde kerken, terwijl niet vastgesteld is of hun preken volledig in overeenstemming zijn met de belijdenissen van de kerk.
4. In het toelaten van gasten tot het H.A., waarvan niet kan worden vastgesteld of zij het Gereformeerde geloof belijden in overeenstemming met art. 60 KO.
5. In het terugnemen van de kerkenraad van een benoeming tot ouderling van een wettig verkozen broeder zonder een aanklacht van zonde in leer en leven. Deze broeder werd zijn dienst als ouderling onthouden, omdat hij op basis van art. 31 KO niet in staat was zijn geweten te binden aan de onschriftuurlijke synodale besluiten.
6. In het geval van een publieke brief waarin de onschriftuurlijke besluiten werden ondersteund, inclusief een publieke oproep om zich te bekeren van hen die nauwgezet getuigden tegen deze onschriftuurlijke synodebesluiten. Deze publieke oproep is in strijd met art. 66 KO.²⁹
7. In het weerhouden van een broeder van het Avondmaal door de kerkenraad, omdat hij getuigde tegen deze onschriftuurlijke synodebesluiten en hen ondersteunde, die zich

²⁹ **ARTICLE 66. Nature and Purpose (CO.CANRC)**

Since church discipline is of a spiritual nature and, as one of the keys of the kingdom of heaven, has been given to the church to shut and to open that kingdom, the consistory shall ensure that it is used to punish sins against both the purity of doctrine and the piety of conduct, in order to reconcile the sinner with the church and with his neighbour, and to remove all offence out of the church of Christ - which can be done only when the rule given by our Lord in Matthew 18:15-17 is followed in obedience.

Vertaling: Aard en Doel

Daar kerkelijke tucht van geestelijke aard is en als één van de sleutels van het Koninkrijk der hemelen gegeven is aan de kerk om het Koninkrijk te sluiten en te openen, zal de kerkenraad zich er van verzekeren dat het wordt gebruikt om zonden tegen de zuiverheid van leer en getrouwheid van leven te straffen, om de zondaar met de kerk en zijn naaste te verzoenen en om alle overtreding uit de kerk van Christus uit te sluiten. Dit kan alleen gebeuren als het gebod van onze Heere, zoals in Matth, 18:15-17 staat geschreven, in gehoorzaamheid wordt opgevolgd.

NB. Dit artikel is gelijk aan Art 72 KO.NED, maar de Engelstalige versie is veel uitgebreider.

ook tegen deze synodebesluiten verzetten. Hoewel de kerkenraad slechts één broeder onder tucht plaatste, werden wel alle anderen, die betrokken waren, bedreigd met de kerkelijke tucht.

DAAROM, overwegende het feit dat de hierboven genoemde afval betrekking heeft op de kenmerken van de ware kerk, zoals beschreven in art. 29 van de NBG

EN overwegende het feit dat we geroepen zijn tot het uiterste te strijden voor het geloof dat eenmaal de heiligen is overgeleverd (Judas 3) en dat wij niet als bindend kunnen aanvaarden die zaken die bewezen zijn in strijd te zijn met Gods Woord of met de kerkorde (art. 7 NBG en art. 31 KO),

EN IN OVEREENSTEMMING MET ONZE GELOOFSBELIJDENIS, VERKLAREN WIJ DAT:

1. Onderwerping aan de hierboven genoemde kerkelijke besluiten van de CANRC brengt ons in strijd met wat God ons in zijn Woord leert aangaande het fundament van de eenheid van de kerk (Ps 119:63, Joh 4:24, Joh 17:17, Hand 4:32a, Ef 4:4,5) en zoals we belijden in de artikelen 27, 28 en 29 van de NGB en Zondag 21 vr.& a. 54 van de HC.
2. Onderwerping aan de hierboven genoemde kerkelijke besluiten van de CANRC brengt ons in strijd met wat God leert in zijn Woord aangaande de bediening van het H.A. (2 Kron. 30:18-20; 1 Kor. 10:16-17; 11:17-20, 26-32)) en zoals wij belijden in Zondag 30 en 31 van de HC.
3. Onderwerping aan de hierboven genoemde kerkelijke besluiten van de CANRC brengt ons in strijd met wat God leert in zijn Woord aangaande het gebruik van de kerkelijke tucht (Joz.7:10-15; Matt. 18:15-20; 1 Kor. 5:12-13; 2 Kor. 13:1, 5; 2 Tess. 3:14-15) en zoals we belijden in Zondag 31, vr.& a. 85 van de HC.
4. Onderwerping aan de hierboven genoemde kerkelijke besluiten van de CANRC brengt ons in strijd met wat de kerken zijn overeengekomen in de KO (Jes. 29:13, Matt. 15:8-9, 16:19, 18:15-18; Rom. 16:17; 1 Kor. 14:33a; Gal. 5:1; 1 Tim., 3:15, art. 32 NGB en art. 31,61,66 en 76 van de KO.³⁰

³⁰ **ARTICLE 31. Appeals** (=Art. 31 KO.NED)

If anyone complains that he has been wronged by the decision of a minor assembly, he shall have the right to appeal to the major assembly; and whatever may be agreed upon by a majority vote shall be considered settled and binding, unless it is proved to be in conflict with the Word of God or with the Church Order.

ARTICLE 61. Admission to the Lord's Supper (=Art. 60 KO.NED)

The consistory shall admit to the Lord's supper only those who have made public profession of the Reformed faith and lead a godly life.

Members of sister-churches shall be admitted on the ground of a good attestation concerning their doctrine and conduct.

ARTICLE 66. Nature and Purpose (=Art.72 KO.NED - zie noot 4 onderaan op pagina 11)

Since church discipline is of a spiritual nature and, as one of the keys of the kingdom of heaven, has been given to the church to shut and to open that kingdom, the consistory shall ensure that it is used to punish sins against both the purity of doctrine and the piety of conduct, in order to reconcile the sinner with the church and with his neighbour, and to remove all offence out of the church of Christ -

TEVENS VERKLAREN WIJ, DAT dat we de broederschap willen uitoefenen met alle ware gereformeerde gelovigen en dat wij eenheid begeren met alle gemeenschappen, die staan op het fundament van het onfeilbare Woord van God, waar God deze ook verzamelt. Wij getuigen hiermee dat we vasthouden aan de drie Formulieren van Eenheid, dat zijn de NGB, de HC en de Dordtse Leerregels. Onze publieke erediensten zijn in overeenstemming met de sinds lang bestaande liturgie van de kerk inzake aanbidding en kerkregering, zoals deze wordt verdedigd in de KO van Dordrecht (1618-1619).

Wij doen dit met de bede, dat wij, door het juk van de hierboven genoemde synodale en plaatselijke kerkelijke besluiten af te schudden, weer in staat mogen zijn samen de volledig herstelde gemeenschap van Woord en sacramenten te kunnen uitoefenen in de vrees van de HERE. We dringen er ernstig bij u op aan voor de zaak van God, de heiligheid van Zijn huis en het vergaderen van zijn schapen, op dit getuigenis te reageren. Wij smeken onze hemelse Vader dat Hij u de wijsheid en het geloof geeft om terug te keren van de verkeerde weg, zodat de gebroken eenheid tussen ons weer hersteld mag worden.

Abbotsford, 9 december 2007.

Originele document is ondertekend door de belijdende leden van de Liberated Reformed Church te Abbotsford.

APPENDIX – Generale synode besluiten inzake kerkelijke relaties

De volgende Acta van Generale Synodes hebben kerkelijke relaties aangegaan en handhaven ze in strijd met de volgende overwegingen van Synode 1965:

“Correspondentie met buitenlandse kerken zal niet worden begonnen, totdat, na zorgvuldige en serieuze onderzoek, het duidelijk is geworden dat deze kerken niet alleen officieel de Gereformeerde Belijdenis en kerkregering aannemen, maar ze ook in werkelijkheid handhaven”. (Art. 141 II) Tegen deze overweging is nooit geappelleerd noch officieel terzijde gezet door de volgende synodes.

Naam van kerk	Jaar kerkelijke relatie	kerkelijke begonnen	Jaren kerkelijke relatie gehandhaafd op appèl
Presbyterian Church of	Synode 1992	(Art.	Synode 1995 (Art. 106)

which can be done only when the rule given by our Lord in Matthew 18:15-17 is followed in obedience.

ARTICLE 76. Observance and Revision of the Church Order (=Art. 84 KO.NED)

These articles, which regard the lawful order of the church, have been adopted with common accord. If the interest of the churches demand such, they may and ought to be changed, augmented, or diminished. However, no consistory, classis, or regional synod shall be permitted to do so, but they shall endeavour diligently to observe the articles of this Church Order as long as they have not been changed by a general synod.

Korea	111)	Synode 1998 (Art. 108)
Free Church of Scotland	Synode 1992 (Art. 128)	Synode 1995 (Art. 106) Synode 1998 (Art. 119)
Orthodox Presbyterian Church	Synode 2001 (Art. 45)	Synode 2004 (Art. 86) Synode 2007 (Art. 55 & 83)*
Reformed Church in de USA	Synode 2001 (Art. 59)	Geen appèl – maar zelfde principes gelden
United Reformed Church	Synode 2001 (Art. 73)	Synode 2004 (Art. 96 & 97)
Reformed Church of Nieuw Zeeland	Synode 2007 (Art. 66)*	
l'Eglise Reformee du Quebec	Synode 2007 (Art. 75)*	

*N.B. Geen correspondentie was voorgelegd betreffende besluiten van Synode 2007.

Verwijzingen naar besluiten genomen door Synode 2007 zijn alleen beschikbaar voor informatie doeleinden.

Aan de wortel van het bovengenoemde ligt het besluit van Synode 1977 (Art. 91) om de OPC uit te roepen tot een 'ware kerk'. Geen synode sinds 1977 had de ingediende bezwaren tegen dit besluit voldoende behandeld. Bezwaarschriften tegen dit besluit werden ingebracht bij de Synodes van 1980 (Art. 97 & 152), 1983 (Art.55), Synode 1986 (Art. 126, 128, 132, 136 & 137), 1989 (Art. 94 & 143), 1992 (Art. 72), 1995 (Art. 106 & 121), 1998 (Art. 130).

Verder heeft geen enkele synode sinds 1986 rekening gehouden met de besluiten van Classis Ontario South in Maart 1987 "dat Ds. B. R. Hofford c.s. hun bezwaar over het afschermen van het Heilig Avondmaal aan de 50^e Generale Assemblee van de OPC hebben ingediend. Hun bezwaar is ten onrechte geweigerd en daarom heeft de Tri-County Reformed Church zich rechtmatig afgescheiden van de OPC".

Bovendien heeft de Synode van 2007 (Art. 143)* de vrijmaking van onschriftuurlijke besluiten, dat leidde tot een nieuwe kerkverband in Nederland (DGK), afgedaan als scheurmakerij. Ze zijn tot dit besluit gekomen zonder te reageren op de Acta van de Synode van deze nieuwe kerken, ondanks het feit dat ze de Acta wel hadden gekregen en hen ontvankelijk hadden verklaard.

*zie noot boven

Bijlage 2. Vragen aan de kerkenraad van de Liberated Church van Abbotsford.

Algemeen gedeelte betreffende de belijdenis.

1. Is de Westminster Confessie een gereformeerde belijdenis?

Wij beschouwen de WMC niet als een volledig gereformeerde belijdenis. Wij geloven niet, dat de leer daarin vervat, in volledige overeenstemming is met het Woord van God. Hoewel er veel goeds in deze belijdenis staat, zijn we door onze handtekening onder het ondertekeningsformulier, genoodzaakt de dwalingen die daarin vervat zijn, als in strijd met Gods Woord en de drie formulieren van eenheid te beschouwen.

2. Kunnen we zeggen dat de WMC pluriformiteit predikt?

Hoewel de oorspronkelijke schrijvers van deze confessie vermoedelijk niet aan pluriformiteit dachten, toen ze deze belijdenis opstelden, geloven we dat de kerken die deze belijdenis aanhangen, de leer van de pluriformiteit in praktijk brengen en onderhouden op grond van de bewoording van deze confessie. Om dit punt te onderbouwen verwijzen we naar de brochures van Ds. B. R. Hofford getiteld: *Open Communion in the OPC* (zie bijlage 4) en Ds. C. Bouwman getiteld *The doctrine of the Church in Reformed/Presbyterian contacts* (zie bijlage 3).

Ook geloven wij dat de leer van de pluriformiteit onlosmakelijk verbonden is aan de leer van de zichtbare en onzichtbare kerk, die ook in de WMC gevonden wordt.

3. Wat verstaan de kerken, die de WMC onderschrijven, onder de term ‘meer of minder zuiver’?

Hun verstaan van deze term wordt geïllustreerd door hun kerkelijke handelwijze bij het aanvaarden van verzoeken om lidmaatschap en het toelaten van gasten aan het Heilig Avondmaal. Deze kerkelijke handelwijze is niet gebaseerd op enige confessionele maatstaf. Bewijzen hiervan kunnen worden gevonden in de acta van de GS 1998, art. 130 (besluit met betrekking tot de OPC- zie de verklaring van het OPC comité aan de CANRC comité).

Zelfs als de OPC een kerk als minder zuiver beschouwt, op die manier beledigen ze niemand, gaan ze net niet zo ver dat ze een kerk onzuiver noemen.

Zie ook hoofdstuk 23:3³¹ van de WMC getiteld *Of the Civil Magistrate*, waarnaar ds. Hofford verwijst in zijn brochure *Open communion in the OPC*, bl. 9-12.

4. Zijn de verschillende denominaties, door u in de Act of Secession and Return genoemd en die de WMC gebruiken, valse kerken?

Dit is één van de voornaamste vragen. De beschrijving van de valse kerk vinden we in de op één na laatste paragraaf van art. 29 van de NGB. Wij geloven niet dat de kerken, die de WMC onderschrijven, dit op een degelijke manier door de CANRC is getoetst. In feite is de oorspronkelijke verklaring, dat goed was, daarna verminkt en verzwakt door de CANRC. We denken hierbij aan de verklaring van de classis Ontario-South, dat de Tri-County Reformed Church zich rechtmatig heeft afgescheiden van de OPC. Deze verklaring is noch gehonoreerd, noch ge-appelleerd.

³¹ III. The civil magistrate may not assume to himself the administration of the Word and sacraments, or the power of the keys of the kingdom of heaven: yet he has authority, and it is his duty, to take order that unity and peace be preserved in the Church, that the truth of God be kept pure and entire, that all blasphemies and heresies be suppressed, all corruptions and abuses in worship and discipline prevented or reformed, and all the ordinances of God duly settled, administrated, and observed. For the better effecting whereof, he has power to call synods, to be present at them and to provide that whatsoever is transacted in them be according to the mind of God.

Vertaling:

De burgerlijke overheid mag zich de bediening van het Woord en de sacramenten niet aanmatigen, noch de sleutelmacht van het koninkrijk der hemelen. Maar ze heeft de bevoegdheid en de plicht om ervoor te zorgen dat de eenheid en de vrede in de kerk wordt bewaard, dat de waarheid van God zuiver en ongerept gehouden wordt, dat elke lastering en ketterij wordt bedwongen, alle verderfelijke en verkeerde gebruiken in eredienst en kerkelijke discipline worden voorkomen of verbeterd en alle instellingen van God op de juiste manier worden ingevoerd, bediend en onderhouden. En om dit beter te kunnen bewerkstelligen heeft zij macht om synodes bijeen te roepen, die bij te wonen en ervoor te zorgen, dat wat daar verhandeld wordt in overeenstemming met God gedachten is.

Als gevolg van deze verminkte verklaring door de CANRC geloven we niet dat we de deur voor contacten met deze kerken (Tri-County Churches) kunnen sluiten. Tevens geloven we, dat die kerkleden die zich op rechtmatige wijze hebben vrijgemaakt van de OPC, de OPC als een valse kerk kunnen beschouwen.

Als een kerk, ondanks waarschuwingen, aanhoudend de WMC aanprijst en onderhoudt inzake de leer en de praktijk, dan moeten we deze kerk als een valse kerk beschouwen.

5. Is de CANRC een valse kerk, omdat zij een zusterkerk-relatie onderhoudt met bijv. de OPC?

Wanneer we spreken van een valse kerk, bedoelen we dan de hele federatie of spreken we over individuele lokale kerken? Wij geloven dat we, gebaseerd op de één na laatste paragraaf van art. 29 NGB moeten spreken over individuele lokale kerken overeenkomend met de gereformeerd kerkelijke bestuursvorm. Dan, op grond van de genoemde paragraaf van art. 29 NGB, geloven wij dat een aantal kerken in de CANRC valse kerken zijn. Deze overtuiging is niet gebaseerd op de zusterkerk-relatie met de OPC en andere kerken, maar op hun verwerping van onze verklaring (appèls en daaropvolgende brieven inzake de OPC en andere kerken).

Wij geloven daarom dat iedere lokale kerk staat of valt met de aanvaarding of verwerping van het bijbelse getuigenis. Een bepaalde tijdsperiode kan vereist zijn om het gedrag van iedere lokale kerk te bepalen, maar uiteindelijk *zullen zij herkent worden aan hun vruchten* (Matt. 7:20).

Omdat we nog steeds in contact zijn met enkele CANRC's kunnen we op dit moment nog geen algemene verklaring geven over alle CANRC's als valse kerken.

6. Bedoelen zij kanselruil met predikanten uit niet-zusterkerken (bijv. Baptisten, Congregationalisten, Kerk van Christus)? Zo ja, kan de LRC hiervan bewijs leveren?

Deze vraag is niet duidelijk. We hebben echter bewijs dat beide, de URC en de OPC Baptisten (zij die de kinderdoop verwerpen) toelaten tot de viering van het Heilig Avondmaal en het lidmaatschap van de kerk. Wij verwijzen hierbij naar een artikel in *Christian Renewal* getiteld: *On Baptists and URC Membership* (27 jan. 2010) (zie bijlage 6). Wij hebben bewijs dat dit reeds in 1998 in de URC een zaak was).

Ook hebben wij zorgen over de kanselruil met predikanten van de kerken in kwestie, die de onscriptuurlijke leer in de WMC en de onscriptuurlijke leer, die aanleiding was tot de Vrijmaking in 1944 in Nederland propageren (zie hiervoor het artikel van J. van Til getiteld *An unscriptural binding*, vertaling als **bijlage 5**). Verdere bewijs hierover werd onlangs gepubliceerd in *Clarion* (zie uitgave van 9 april 2010 *UNRCA Questions about CANRC* dat een weerwoord is van twee CANRC professoren over de 16 vragen van een URC classis, (zie note 2).

7. Heeft de CANRC de kerken die de WMC gebruiken gewezen op het verkeerde van de kanselruil nu en in het verleden? En als dit het geval was hoe hebben deze kerken gereageerd?

Wij weten niet of er enig bewijs is dat er een discussie over de kanselruil was tussen de CANRC en OPC deputaten.

8a. Waar kunnen we in Canada en de VS ware kerken vinden?

Als eerste noemen we de Liberated Reformed Church te Abbotsford, BC. We zouden graag willen geloven dat er meer kerken zijn die zich op de Drie Formulieren van Enigheid baseren.

8b. Zijn er gelovigen buiten deze kerk/kerken?

Ja, er zijn gelovigen buiten de ware kerk.

8b. Welke plicht hebben de leden van de kerk tegenover gelovigen buiten de kerk?

We roepen hen op zich te voegen bij de ware kerk of tot het institueren van een ware kerk in hun gebied.

8c. Op welke manier bent u bezig deze plicht uit te voeren?

We getuigen door brieven aan alle CANRC's gebruikmakend van de website www.calltoreform.com en door persoonlijke contacten. Het ligt in de bedoeling ons ook te richten tot de FRCA(Australië), Die Vrye Geref. Kerken in Zuid-Afrika (VGK) en mogelijk anderen.

Vragen met betrekking tot het onderhouden van de zuivere prediking.

1. Heeft het accepteren van bijv. de OPC als zusterkerk invloed op de prediking in de CANRC of is dat momenteel nog een theoretische kans?

Ja, het heeft grote invloed op de prediking. In veel kerken wordt er een onderscheid gemaakt tussen een onttrekking van lokale gemeenten en onttrekking van de kerk van Christus. Dit is in feite een verwerping/ontkenning van art. 28 NGB, maar het is in overeenstemming met Hoofdstuk 25 van de WMC. De recente toelating van de CANRC tot de Noord Amerikaanse Presbyteriaanse en Gereformeerde Raad (NAPARC) is een voorbeeld hiervan (zie brief van de CANRC kerk Cornerstone te Hamilton in verband met de toelating van leden van NAPARC-kerken tot het Heilig Avondmaal)³².

2. Is er al kanselruil tussen CANRC en kerken zoals bijv. de OPC en URC?

Ja, in het bijzonder met de URC maar ook in sommige plaatsen met de OPC. De verbondsvisie van de URC en OPC zijn nu dus toegestaan in de CANRC

3. Heeft u bewijzen dat de predikanten in bijv. de OPC niet het zuivere evangelie prediken?

Ja. Ds. K. Kok werd niet geaccepteerd als een kandidaat voor het predikantschap in de OPC vanwege zijn visie op het confessionele lidmaatschap.

Hoe kunnen we zuivere prediking verwachten als de OPC de Westminster Standaards handhaaft? Enkele van deze problemen worden in detail besproken in het artikel 'An Unscriptural binding' (Vertaling **Bijlage 5**).

In de URC wordt toegestaan dat predikanten in de Baptistenkerken preken, alleen onthouden zij zich van prediking inzake de kinderdoop (zie ds. Neal Hegeman in *On Baptists and URC Membership* in *Christian Renewal* 27 januari 2010). Ook de reactie van Mark Brooks in *Christian Renewal* 14 april 2010. (zie note 1).

Vragen met betrekking tot de zuivere bediening van de sacramenten.

³² Cornerstone Consistory has formulated specific procedures for members of NAPARC and ICRC because although they are not formally 'sister churches', the Canadian Reformed churches are members of both of these bodies, recognizing their members as faithful churches of our Lord Jesus Christ.

Vertaling: De kerkenraad van Cornerstone heeft duidelijke procedures geformuleerd voor leden van NAPARC en ICRC want, hoewel deze formeel geen "zuster kerken" zijn, zijn de CANRC lid van deze beide organisaties, en erkennen hun leden als trouwe kerken van onze Here Jezus Christus.

1. Is er bewijs dat kerken als de OPC en anderen een open Avondmaalstafel hebben? Heeft de CANRC deze praktijk als fout aangewezen?

Het antwoord op de eerste vraag is Ja. En de CANRC leden hebben deze zaak herhaaldelijk bij de CANRC synodes en deputaten ingebracht tot na de synode van 1998. Sinds 1998 hebben de CANRC's de onschriftuurlijke praktijk geaccepteerd.³³

2a. Heeft het accepteren van de OPC als zusterkerk de toelating van leden van andere denominaties (zoals de OPC) tot het Heilig Avondmaal in de CANRC veranderd?

Ja, zie het voorbeeld in Abbotsford, waar het gevolg was het intrekken van de benoeming van een verkozen ouderling.

2b. Is het ook zo met het toelaten van leden van andere denominaties die geen zusterkerkrelatie met de CANRC hebben?

Ja, zie de CANRC te Hamilton inzake het toelaten van leden van NAPARC tot het Heilig Avondmaal.

3. Worden deze mensen vooraf door de kerkenraad in de CANRC getoetst omtrent hun geloof? Hoe wordt dit gedaan?

Er wordt beweerd dat een interview kort voor de eredienst door een klein deel van de kerkenraad wordt afgenomen.

4. Geven de OPC en andere genoemde denominaties attestaties uit aan leden die willen deelnemen aan de avondmaalsviering in de CANRC?

Nee.

5a. Zijn er leden van de CANRC die deelnemen aan de Avondmaalsviering in een van de genoemde denominaties (OPC, URC)?

Ja.

5b. Ontvangen zij een attestatie?

Soms.

Het uitvoeren van de kerkelijke tucht.

1. Kan een kerkenraad van de CANRC mensen van zusterkerken weigeren voor de viering van het Heilig Avondmaal? Op welke gronden?

³³ Kerkblad CANRC Abbotsford. (zie vorige bladzijde).

Aan onze gasten.

Welkom in onze erediensten vandaag. Hoe goed is het dat mensen samenkomen om Gods heilige naam te loven.

Mogen we ons verheugen in onze God en versterkt worden in ons geloof.

Gedurende de morgendienst zullen we het Heilig Avondmaal vieren. Gedurende dit feest herdenken we dood en opstanding van de Here Jezus Christus. Dus worden we van onze zaligheid door Hem verzekerd.

Alleen zij die werkelijk de leer van de Schrift geloven, mogen deelnemen aan de viering van het Heilig avondmaal. Vandaar dat alleen zij die door de kerkenraad toegelaten zijn om deel te nemen uitgenodigd worden om deel te nemen (cf. HC Zondag 30-31). Als u niet persoonlijk door de kerkenraad bent toegelaten wordt u vriendelijk verzocht van deelname af te zien. Zou u in de toekomst met ons wensen deel te nemen aan de viering van het Avondmaal neem dan contact op met ds. Janssen of een van de ouderlingen.

In het formulier: Allen die bij de kerkenraad hier bekend zijn en gerechtigd zijn aan de viering van het H.A. deel te nemen, worden nu uitgenodigd aan de viering deel te nemen.

Sommige CANRC's weigeren mensen die zonder attestatie komen. Er zijn echter steeds minder CANRC's die dit willen doen (zie ook de voorgestelde nieuwe kerkorde).

Het is mogelijk om iemand met een aantekening op de attestatie of waarvan men weet dat hij/zij een goddeloze levensstijl heeft, te weigeren. Maar we hebben niet gehoord, dat dit in de CANRC ooit is gebeurd.

2. Hoe wordt de kerkelijke tucht gehanteerd in de CANRC met betrekking tot het werken op zondag, echtscheiding enz.?

Dit hangt af van de plaatselijke omstandigheden. Er is geen eenvormige benadering in de CANRC. Geen van deze zaken is nog bij de synode aanhangig gemaakt via een appèl.

3. U noemde het terugtrekken van een aanstelling door een kerkenraad van een broeder die wettig tot ouderling was verkozen en die op grond van art. 31 KO niet in staat was zijn geweten te binden aan onschriftuurlijke binding van GS besluiten. Was deze zaak ook naar de classis gebracht?

Ja, deze broeder werd het recht ontzegd naar art. 31 van de KO. en zijn appèl werd geweigerd.

4. U noemde ook de weerhouding van een broeder tot het Avondmaal door een kerkenraad, omdat hij op Schriftuurlijke gronden protesteerde tegen onschriftuurlijk besluiten van een generale synode en die mensen ondersteunde die op dezelfde gronden tegen generale synodebesluiten protesteerden. Was deze zaak ook bij de classis aanhangig gemaakt? Zijn er enige (andere) pogingen gedaan deze zaak in de kerkelijke weg aanhangig te maken (art. 31 KO)?

Deze zaak was niet bij de classis aanhangig gemaakt en geen verdere appèls waren ingediend, omdat dit alles veroorzaakt was door het onjuiste accepteren van zusterkerk relaties met de OPC, URC en andere kerken.

Het aanvaarden van het synodebesluit door CANRC Abbotsford was helemaal in strijd met het appèl van deze kerk aan de synode van 2004. Deze verandering van standpunt van de kerkenraad was het centrale thema bij onze bezwaren. We hadden geen nieuwe gronden om nogmaals in appèl te gaan (zie art 33 KO). De toepassing van de tucht was kenmerkend voor de verharding van het standpunt van de kerkenraad. Het is niet eerlijk om slechts één lid onder censuur te zetten, terwijl andere met hetzelfde bezwaar daar buiten blijven.

Het tuchtgebruik van de kerkenraad is kenmerkend voor de valse kerk, zoals beschreven in art. 29 NGB. Door zijn weigering zijn eigen appèl bij de GS van 2004 te honoreren of vanuit de Schrift aan te tonen dat dit appèl niet correct was, "*schrijft de kerkenraad aan zichzelf en zijn verordeningen meer gezag toe dan aan Gods Woord*". Het laat dus zien dat "*het zich niet wil onderwerpen aan het juk van Christus*". Het is duidelijk dat de kerkenraad betreffende zijn beide beslissingen (het oorspronkelijke appèl en de toepassing van de tucht aan een appèlender gemeentelid) *de sacramenten niet bedient zoals Christus in zijn Woord geboden heeft, maar dat hij vervolgt hen die heilig leven naar Gods Woord en die de valse kerk berispt....*"

Kerkorde

U noemde een nieuwe regel die kerkleden verbiedt hun klacht aan de synode voor te leggen. Zij kunnen dit alleen nog maar doen via hun kerkenraad. Kunt u hierover meer informatie verschaffen? Gaat het hier alleen maar om voorstellen om synodebesluiten te herzien?

Deze nieuwe regel verwijst naar art. 20 van de *Acta* van de GS 2004, waar individuen het recht ontzegd werd zich tot de GS te richten, zonder zich eerst tot hun eigen kerkenraad, classis en regionale synode te hebben gericht. Individuele leden hebben nog wel het recht zich tot de synode te wenden als zij de kerkelijke weg volledig hebben doorlopen.

Deze beperking verwijst naar alle zaken waarover de GS zich heeft gebogen. De voorgestelde nieuwe KO plaatst nog meer restricties.

Enige algemene vragen.

1. Waarom heeft u zich met het verzoek om de zusterkerk-relatie voort te zetten niet gericht tot de GKv?

Als kerkenraad waren we op de hoogte van de deformatie in de Gkv. Wij ondersteunen uw verklaring aangaande de GKv (zie bijv. uw brochure *Call to Reformation, Let us repent* en *De acte van Afscheiding en wederkeer*). Op grond van deze documenten hebben we een relatie met de GKv niet kunnen overwegen.

Omdat wij De Gereformeerde Kerken (hersteld) als de wettige voorzetting van de Gereformeerde Kerken in Nederland beschouwen, overwegen wij een waarschuwend brief aan de GKv te sturen vanwege hun verkeerde richting, zodra een zusterkerk-relatie met DGK een feit is.

2. U noemde verschillende kerken: OPC, PCK, FCS, RCUS, URC. Zijn er geen verschillen tussen deze kerken? Zijn al deze kerken valse kerken, denominaties? Kun u hierover meer zeggen?

Zeker er zijn verschillen tussen deze kerken. Maar geen van deze kerken onderhoudt op de juiste manier de Drie Formulieren van Enigheid. Geen van deze kerken houdt goed toezicht op deelname aan de viering van het Heilig Avondmaal. Samenhangend met het antwoord van vraag 4 van dit eerste deel onder de titel “*Algemeen – betreffende de belijdenis*”, zonder het proces van verklaringen aan de bovengenoemde kerken af te werken, kunnen wij niet bepalen of deze kerken valse kerken zijn.

3. Wat is uw houding ten opzichte van de zegenende ouderling?

Wij geloven dat het heffen van de handen een taak van de predikant moet blijven. Verdere studie achten wij noodzakelijk.

4. Heeft u kerkelijk contact met kerken in Canada en Amerika of elders in de wereld?

Nee, we overwegen om een brief te sturen naar de FRCA met betrekking tot de afscheiding in Abbotsford.

Verdere vragen aan Abbotsford (kerkvisitatie vragen)

1. Wat is het totale ledental van de gemeente?

Er zijn momenteel 28 leden.

2. Hoeveel hebben toegang tot het Heilig Avondmaal?

Er zijn momenteel 15 belijdende leden.

3. Wat is het totale ledental van de kerkenraad?

Er zijn 3 ouderlingen en op dit moment geen diakenen.

4. Is dit aantal genoeg voor de grootte van deze gemeente?

Er zijn momenteel 7 mannelijke belijdende leden. Drie is het minimum voor een kerkenraad op een goede manier te kunnen regeren. Indien nodig zullen er diakenen toegevoegd worden. Voorlopig dienen de ouderlingen ook als diaken, indien nodig. Ondertussen heeft de kerkenraad een Diakonie kas geopend.

5. Wat is diensttermijn van de ambtsdragers? (betr. Art. 24 Church Order = Art. 23 KO)

De normale termijn is 3 jaar.

6. Zijn er regels voor verkiezing tot ambtsdrager?

Regels voor het verkiezen tot ambtsdrager zijn overgenomen van de Canadian Reformed Church van Abbotsford.

7. Is gelijkstelling gehandhaafd? (betr. Art. 25 & 73 CO)

Ja.

(Art. 25 CO: Equality to be maintained)

Among the elders as well as among the deacons equality shall be maintained with respect to the duties of their office, and also, as far as possible, in other matters, of which the consistory shall judge.

Vertaling: Onder de ouderlingen zowel als onder de diakenen zal gelijkheid gehandhaafd worden wat betreft hun ambten, en ook, zover als mogelijke is, in andere zaken welke de kerkenraad zal beoordelen.

Art. 73 CO: Christian Censure = Art. 81 KO

The ministers, elders and deacons shall mutually exercise Christian censure and shall exhort and kindly admonish one another with regard to the execution of their office.)

Vertaling: De predikanten, ouderlingen en diakenen zullen onderling christelijke censuur oefenen en elkaar inzake de bediening van hun ambt aansporen en vriendelijk terechtwijzen.

8. Hoe vaak wordt er (naar Art. 38 CO (Art. 36 KO) en 39 CO (40 KO)) vergaderd?

De kerkenraad vergadert gemiddeld één keer per maand.

9. U leest preken van predikanten in de kerkdiensten. Hebt u ook normen/regels ten opzichte van het gebruik van deze preken?

Broeders, die lezen zien er op toe dat alle te lezen preken overeenkomen met de Drie Formulieren van Enigheid. Het beoordelen ervan ligt bij de broeders ouderlingen.

10. Van wie zijn de te lezen preken en wie leest ze?

Een lijst van preken gelezen vanaf de eerste zondag na de vrijmaking (22 juli 2007) is beschikbaar. Als regel worden preken van gestorven professoren, van predikanten van de FRCA en van predikanten van de CANRC die in getrouwheid gepredikt zijn. (de preken worden zorgvuldig beoordeeld).

11. Is er regelmatig catechismus prediking? (naar Art. 52 CO = Art. 66 KO)

Ja.

12. Wie geeft de catechesatielessen? Wordt er toezicht op gehouden?

Br. Vantil geeft catechesatielessen aan zijn eigen kinderen en krijgt nu en dan bezoek van andere ouderlingen.

13. Is er behoefte om het Avondmaal (en de Heilige Doop) te bedienen in uw gemeente?

Er zijn momenteel 2 jonge kinderen die lid zijn van de gemeente en die gedoopt moeten worden. Er is ook een a.s. moeder die ook lid is van de gemeente.

Ook is er behoefte om het Heilig Avondmaal te vieren, dit hopen wij te doen zo gauw er een predikant beschikbaar is.

14. Achten de kerkenraad de besluiten van kerkelijke vergaderingen “als bindend”?

(naar Art. 31 KO)

Ja, tenzij ze in strijd zijn met het Woord van God of met de Kerkorde.

In de Acte van Afscheiding wordt gerefereerd naar een aantal besluiten van de

Generale Synode met betrekking tot kerkelijke relaties van de CANRC, die wij als onschriftuurlijk aan de kant hebben gezet.

Momenteel zijn wij bezig met het herzien van het besluit van Synode 1995 over Bijbelvertalingen, waar het gebruik van de NIV (New International Version) vertaling wordt voorgesteld.

15. Worden de Psalmen en Gezangen die aangenomen zijn door de G.S. in de erediensten gebruikt? (zie Art. 55 CO = Art. 67 KO)

Ja.

16. Zien de ouderlingen er op toe dat er geen vreemde leer geleerd wordt in de kerk?

Ja.

17. Bevorderen zij ook de noodzaak voor “ouderlijke” Christelijke scholen? (zie Art. 58 CO = Art. 57 KO)

Ja.

18. Wordt door hen Bijbel studie ook actief bevorderd? Hoe?

Ja, alle ouderlingen gaan regelmatig naar de mannenvereniging.

19. Bevorderen de ouderlingen ook de reden voor Zending en Evangelisatie? Bijvoorbeeld:

Is er een evangelisatie commissie met een juiste mandaat?

Wordt evangelisatie ook gesteund in het jaarlijks budget?

Worden er ook voorzieningen getroffen om de gemeente toe te rusten voor het actieve uitreiking van het evangelie?

Het grootste deel van de inspanningen van de gemeente zijn gericht op het lidmaatschap van de CANRC. Voor verdere besprekingen over evangelisatie zie het boekje: *My Path to Liberation*, pag.125-128 van Ds. D. van Dijk.

De kerkenraad erkent zijn verantwoordelijkheid om bezig te zijn met/in het zendingswerk. In de toekomst hoopt de kerkenraad een zendingsproject, die gebaseerd is op de Drie Formuleren van Enigheid te steunen.

20. Worden alle gezinnen jaarlijks door de ouderlingen bezocht? Wordt dit aan de kerkenraad gerapporteerd? Worden ook bijzondere bezoeken, indien nodig, ook belegd?

Ja, op al deze vragen.

21. Ziet u er ook op toe dat alle belijdende leden het Heilig Avondmaal vieren en bezoeken zij ook hen die weigeren te gaan?

Wij zien uit naar die dag wanneer wij samen het Heilig Avondmaal kunnen vieren.

22. Erkennen de diakenen dat “ons dagelijks brood” ook inhoud de nodige financiën, zodat alle verbondskinderen Christelijk onderwijs mogen ontvangen?

Zijn de diakenen er volledig van bewust dat zij Gods “troosters” zijn in de gemeente?

Bijvoorbeeld: bezoeken zij de zieken, de eenzamen en de bedroefden?

Zijn de diakenen een goede voorbeeld van godvruchtigheid in het persoonlijk leven en het leven met hun naaste?

Vanwege de ‘grootte’ van onze gemeente vervullen de ouderlingen ook de taken van diakenen. Als de gemeente groeit, zal dit ook worden herzien.

Bijlage 2a. Vragen van de kerkenraad van de Liberated Church at Abbotsford aan deputaten.

1. **What is the Hersteld definition of a false church?**
Doctrine and practice not based on Gods Word, but contrary. See art. 27-29 Belgic confession.
2. **What is the degree of binding to the Three Forms of Unity in the Hersteld churches?** Total binding.
3. **Do the Hersteld churches have a policy on admission to the Lord's Supper? Do they require the use of attestations?**
Our policy is in accordance with our Church Order, which means that we only accept an attestation.
4. **What is your view on paedocommunion?**
Non-professed members including children are not allowed to participate.
5. **Does the Hersteld impose church discipline on those who work on Sundays?**
Nobody is allowed to work on Sundays according to Gods commandment except those people who do works of compassion.
6. **Does the Hersteld impose church discipline on those who divorce and remarry?**
Yes, we do in accordance with Gods commandment. The marriage is a bond that cannot be broken. Even if it is not avoidable the bond still remains.
7. **Do the Hersteld have any relationships with churches that uphold the Westminster or Scots Confessions?** No, but we are studying the Westminster Confession and its consequences.
8. **What is the nature of the relationship with the GGRI in Indonesia?** We have no relation, but we have contact via correspondence.
9. **What is the nature of the relationship with the Free Reformed Churches in Australia? Should we take up contact?** We withdrew our request for sister-church relationship, because after two synods they are still asking us to unite with the GKv. We will keep contact. Yes, the Liberated Church in Abbotsford should have contact.
10. **How does Article 31 of the Church Order function in the Hersteld churches? Do members have the right of appeal? Does this right of appeal include the right to an answer?** We uphold this article en members have the right to appeal. Anybody who appeals is entitled to an answer.
11. **What is the Hersteld's view of the Westminster Standards? (see copy of article by T. Bruinius)**
As said before we are studying this confession. Bruinius' article will be included in our study.

12. **Can we obtain a copy of your Form of Subscription?** Yes.
13. **What is the translated wording of your Form for the Public Profession of Faith?**
We will sent you a translated copy.
14. **Do you have contact with any other churches anywhere in the world?** GGRI, FRCA.
15. **Have you addressed all of the individual churches in the GKV regarding the secession in the Netherlands? Have you officially addressed all of the sister churches of the GKV regarding this secession?** A) Yes B) Yes.
16. **Do you have any pulpit exchanges with churches outside of the Hersteld?** No!
17. **Why is there a restriction to the reading of sermons to only from “dead ministers?”** To avoid the appearance of evil.
18. **Can we get an English translation of the Hersteld church order?** Yes, we will work on that.

Vertaling van Bijlage 2a :

1. **Wat is de ‘herstelde’ definitie van een valse kerk?**
Leer en leven niet gebaseerd op Gods Woord, maar het tegendeel. Zie Art. 27-29 NGB.
2. **Tot hoe ver gaat de binding aan de Drie Formulieren van Enigheid in de Herstelde kerken?**
Totale binding.
3. **Hebben de ‘herstelde’ kerken een beleid voor toegang tot het Heilig avondmaal? Is het gebruik van attestaties nodig?**
Ons beleid is in overeenstemming met onze KO, dat betekent dat wij alleen een attestatie accepteren.
4. **Wat is uw mening over kinderen aan het Avondmaal (paedocommunie)?**
Niet belijdende kinderen, inclusief kinderen mogen niet deelnemen aan het Heilig Avondmaal.
5. **Wordt door de ‘herstelde’ kerk de tucht bediend aan hen die werken op zondag?**
Naar Gods gebod mag niemand op zondag werken behalve hen die barmhartigheidswerken verrichten.
6. **Wordt door de ‘herstelde’ kerk de tucht bediend aan hen die scheiden en hertrouwen?**
Ja, dit doen wij in overeenstemming met Gods geboden. Het huwelijk is een verbintenis die niet mag worden verbroken. Zelfs wanneer het niet is te vermijden, dan nog blijft de band van het huwelijk bestaan.

7. **Hebben de ‘herstelden’ relaties met kerken die de Westminster confessie of de Schotse Confessie handhaven?**
Nee, maar wij zijn wel bezig met het bestuderen van de WMC en zijn consequenties.
8. **Wat voor relatie is er met de GGRI in Indonesië?**
Wij hebben geen relatie, maar hebben contact via correspondentie.
9. **Wat voor relatie is er met de FRCA in Australië? Moeten wij contact opnemen?**
Wij hebben ons verzoek om zusterkerk relaties ingetrokken, want zij hebben ons zelfs na twee synodes gevraagd om ons te verzoenen en terug te keren naar de GKV. Wij blijven in contact.
Ja, wel contact opnemen met Australië.
10. **Hoe functioneert Art. 31 in de Herstelde Kerk? Hebben leden het recht van beroep? Houdt dit recht van beroep ook het recht op een antwoord in?**
Wij handhaven dit artikel en leden hebben het recht zich te beroepen. Ieder die een beroep indient heeft recht op een antwoord.
11. **Wat is de ‘herstelde’ mening over de WMC? (zie kopie van art. van J. Bruinius)**
Zoals gezegd, bestuderen wij deze confessie. Het artikel van Bruinius zal daarin worden opgenomen.
12. **Kunnen wij een kopie krijgen van uw ondertekeningsformulier?**
Ja.
13. **Hoe is het formulier voor het afleggen van Openbare Belijdenis vertaald?**
Wij zullen u een vertaalde versie toesturen.
14. **Hebt u contact met andere kerken in de wereld?**
Met de GGRI en de FRCA.
15. **Hebt u zich tot alle kerken van de GKV gericht inzake de vrijmaking in Nederland? Hebt u ook alle zusterkerken van de GKV officieel aangesproken inzake deze vrijmaking?**
Op beide vragen: Ja.
16. **Hebt u ook kanselruil met kerken buiten het ‘hersteld’ kerkverband?**
Nee!
17. **Waarom is er een restrictie op het lezen van preken van alleen gestorven predikanten? Om de schijn van het kwaad te vermijden.**
18. **Kunnen wij een Engelstalige vertaling krijgen van de ‘herstelde’ KO?**
Ja, wij zullen er aan werken.

Bijlage 3. De oorzaak van de verschillende praktijken³⁴.

³⁴ Hoofdstuk 2 uit *The Doctrine of the church in Reformed/Presbyterian Contacts*, C.Bouwman December 1991 (vertaald).

Praktijk en de leer van de kerk

Praktijken komen ergens vandaan. De twee praktijken om de Avondmaalstafel en kanselruil te beschermen hebben ongetwijfeld ook hun oorzaken. Naar mijn overtuiging hebben deze twee praktijken, zoals ze in verschillende Presbyteriaanse kerken gevonden worden, een gezamenlijke wortel in een bijzonder begrip van wat de kerk is. Om deze verbinding tussen de praktijk en het kerkbegrip aan te tonen is het goed om aandacht te schenken aan wat de deputaten van de Free Reformed Churches van Australië hebben ervaren in hun contacten met de Presbyteriaanse kerk van Oost Australia (PCEA).

Zuiver tegenover minder zuiver.

Ik neem de vrijheid de conclusies van de vergadering van afgevaardigden van de FRCA en de PCEA in november 1988 te citeren. Deze samenvatting van de besprekingen van deze vergadering werd goedgekeurd door alle aanwezigen als een juiste samenvatting. Het relevante gedeelte over het onderwerp ‘kerk’ volgt hieronder:

Een groot deel van de positie van de PCEA inzake de kerk draait om het concept van ‘zuivere/minder zuivere’ kerk. Er zijn bijvoorbeeld gradaties van meest zuiver naar een situatie waarin een kerk ophoudt kerk van Christus te zijn en een synagoge van satan wordt (WMC 25.5)³⁵.

Vanwege deze positie zal de PCEA de naam ‘kerk’ niet weigeren aan enige denominatie die de centrale waarheid van Jezus Christus en die gekruisigd (rechtvaardiging door geloof) vasthoudt, zelfs als die kerk op verschillende andere punten afwijkt. Elke ‘denominatie’ is kerk als zij deze centrale leer van de Schrift belijdt en is meer of minder zuiver, afhankelijk van de mate waarin zij op de juiste manier vasthoudt aan de verschillende andere dogma’s, die in de Schrift worden geopenbaard. De PCEA ziet in elk van zulke ‘relatief zuivere’ kerken een manifestatie van de ene kerk van Jezus Christus.

De PCEA is zich van Christus’ verlangen bewust (Joh 17) dat ‘allen één zijn’. Om die reden is de PCEA verontrust over het feit dat er in Australië 15 denominaties zijn met een gereformeerde gezichtspunt, waar ieder zijn eigen weg gaat.

De gescheidenheid van de verschillende kerken vloeit voort uit de aanwezigheid van de zonde. Hoewel alle kerken die de kern van de Schrift (rechtvaardiging door het geloof in Jezus Christus) belijden, één behoren te zijn, is het een droeve realiteit dat ze verdeeld zijn. Maar allen hebben een eenheid in Christus omdat zij allen een manifestatie zijn van de ene kerk van Jezus Christus. Deze intrinsieke eenheid kan worden uitgedrukt door kanselruil en door christenen te ontvangen (bijv. leden met een goed getuigenis) van andere evangelische kerken aan de ene Avondmaalstafel van de Here.

Vandaar dat de PCEA het geen verhindering vindt om haar predikanten te laten preken in andere ‘betrekkelijk zuivere’ kerken en om andere predikanten uit te nodigen op PCEA kansels. Niet dat dit regelmatig gebeurt, toch erkent de PCEA dat dit kan gebeuren en dat het zo nu en dan ook gebeurt. Op dezelfde manier wordt de tafel niet gesloten voor mensen die aan God door het geloof in Jezus Christus behoren en die hun geloof in God uitdragen door lid te zijn van een kerk die rechtvaardiging alleen door het geloof in Jezus verkondigt (bijv. een andere evangelische kerk die enigszins zuiver is)³⁶.

De gedachtengang van deze bijzondere leer inzake de ‘kerk’ met betrekking tot de praktijk van kanselruil en het heilig houden van de Avondmaalstafel is overduidelijk. ‘Kerk’ sluit dus

³⁵ The purest Churches under heaven are subject both to mixture and error; and some have so degenerated, as to become no Churches of Christ, but synagogues of Satan. Nevertheless, there shall be always a Church on earth to worship God according to His will.

Vertaling: De zuiverste kerken die er onder de hemel zijn staan nog bloot aan verwarring en dwaling. En sommige kerken zijn zo verbasterd dat zij geen kerken van Christus meer zijn maar synagogen van Satan. Toch zal er altijd op aarde een kerk zijn die God overeenkomstig zijn wil zal vereren.

³⁶ De volledige tekst van de samenvatting is afgedrukt in de Acta van de Synode van Armadale 1990, bl. 189f.

elke denominatie in die vasthoudt aan de centrale waarheid van de Schrift dat Christus gekruisigd is, ook al mag die denominatie afwijken op verschillende andere punten (en zo min of meer zuiver is, afhankelijk van de mate waarin men trouw is aan de waarheid van de Schrift). De innig verbonden geloofseenheid die tussen deze kerken bestaat kan – tot volmaaktheid wordt bereikt- uitkomen door kanselruil en door christenen te ontvangen van andere evangelische kerken aan de Avondmaalstafel.

Onder de term ‘Kerk’ wordt dan iets breders verstaan dan *een heilige vergadering van ware gelovigen* (art. 27 NGB). ‘Kerk’ is dan eerder het totaal van de ware christgelovigen (met, zoals wij verstaan, hun kinderen) ongeacht waar deze gelovigen ter wereld ook mogen vergaderen.

Bijlage 4. Open Avondmaal in de OPC door ds. B.R. Hofford (vertaling)³⁷

Inleiding.

De drie brieven in deze publicatie geven een vergelijking tussen de ‘Westminster Standards’ van de Orthodox Presbyterian Church and de Drie Formulieren van Enigheid met bijzondere verwijzing naar de juiste viering van het Heilig Avondmaal.

Deze brieven zijn geschreven door ds. B. R. Hofford aan de gemeente van de Tri-County Gereformeerde Kerk van Laurel, Maryland, USA. Zij ontstonden in de tijd dat deze gemeente de vraag bestudeerde of men aansluiting moest zoeken bij het kerkverband van de Canadese en Amerikaanse Gereformeerde Kerken. Deze gemeente scheidde zich in juni 1983 af van de OPC inzake de vraag naar de juiste bescherming van het Heilig Avondmaal vooral met betrekking tot bezoekers.

Tot hun aansluiting bij het Canadese en Amerikaanse Gereformeerde kerkverband in maart 1987, maakte de gemeente de overgang van het onderschrijven van de ‘Westminster Standards’ tot het onderhouden van de drie Formulieren van Enigheid. De drie brieven vertegenwoordigen een deel van de studie die leidde tot de verandering van confessie voor de gemeente.

Brief 1.

8 juni 1985

Geliefde gemeente,

Zoals u weet zijn we al enige tijd bezig met het vergelijken van de ‘Westminster Standards’ (WMS) en de Drie Formulieren van Enigheid. Een van de opmerkingen die ds. P. Kingma (van de Amerikaanse Gereformeerde kerk te Grand Rapids) herhaaldelijk aan ons adres richtte over de WMS is, dat zij verkeerde ideeën bevat over verbond en kerk. Inzake de kerk kent de WMC (Westminster Confessie) een onzichtbare en zichtbare kerk. De twee gebieden van verbond en kerk zijn aan elkaar verbonden. Het verbond met de uitverkorenen komt overeen met de onzichtbare kerk en het verbond met de gelovigen en hun zaad komt overeen met de zichtbare kerk.

³⁷ Open communion in the OPC by B.R.Hofford, Inter League Publication Board, London, Ontario. June 1990

Deze kritiek op de WMC komt ook tot uiting in de acta van de GS CANRC van 1983 in het rapport van de deputaten voor contact met de OPC. Het gaat hier dus niet alleen maar om de meningen van ds. Kingma.

Hoewel wij de geldigheid van ds. Kingma's kritiek op de WMS hebben erkend, is het mij sinds kort duidelijk geworden hoe indringend en belangrijk deze dingen zijn.

Het probleem

Ten eerste willen we aangeven waar deze problemen in de WMC naar voren komen. Het idee van het verbond met de uitverkorenen wordt zeer duidelijk en uitdrukkelijk in de Grote Westminster Catechismus vr. en a. 31 gevonden, waar we lezen: **Met wie was het Verbond der Genade gemaakt?** Antw. Het Verbond der Genade was gemaakt met Christus als de tweede Adam en in Hem met al de uitverkorenen, als Zijn zaad. In werkelijkheid heb ik in de WMS geen duidelijk en uitdrukkelijke verwijzing naar het verbond, dat met gelovigen en hun zaad is opgericht, gevonden. Maar wel is dit begrip in de WMC af te leiden uit de verschillende verwijzingen naar de zichtbare kerk, bijvoorbeeld in de Kleine Westminster catechismus vr. en a. 92, waar wordt geleerd dat de sacramenten tekens en zegels zijn van het nieuwe verbond. In vr. en a. 95 over de doop wordt gezegd dat dit sacrament slechts bediend moet worden aan diegenen die lid zijn van de zichtbare kerk. Daar de zichtbare kerk bestaat uit gelovigen en hun zaad, impliceren vr. en a. 92 en 95 de gedachte van het verbond met de gelovigen.

De leer over de zichtbare en onzichtbare kerk wordt ook duidelijk uiteengezet in hoofdstuk 25 van de Westminster Confessie, vooral de eerste twee paragrafen.

Het kan uit deze twee geïsoleerde verwijzingen lijken dat deze problemen minder belangrijk zijn en gemakkelijk verholpen kunnen worden door een aantal veranderingen of weglatingen. Uit mijn recente studie echter bleek dat deze gedachten behoorlijk diepgaand in de hele WMS aanwezig zijn. En veel meer verwijzingen zouden deze accent kunnen illustreren.

Voordat we aangeven hoe deze gedachten domineren, is het belangrijk de oorsprong van deze accent (nadruk) op te merken.

Wanneer dit eenmaal is begrepen wordt deze nadruk gemakkelijk herkend. De wortel van het probleem wordt gevonden in de WMC art. 3 waar het onderwijs omtrent Gods eeuwig besluit wordt voortgezet. Naast andere dingen wordt vooral de leer betreffende de uitverkiezing, vooral in de paragrafen 3-6, nauwkeurig omschreven. Op zichzelf genomen zijn deze beweringen bijbels. Het probleem echter ontstaat wanneer de verlossing altijd gezien wordt vanuit het perspectief van deze verkiezing, dat als een draad door de WMS heen loopt. Waarom is dit verkeerd? Omdat het een poging is om de verlossing vanuit de verborgen raad van God te begrijpen en toe te passen.

In tegenstelling hiermee ziet de Bijbel de verlossing en zijn toepassingen aan ons vanuit het perspectief van Gods geopenbaarde wil. Zeker, de Bijbel leert ons over de uitverkiezing en deze leer heeft een juiste plaats in het begrijpen van de toepassing van de verlossing. Bijvoorbeeld. De Bijbel kent geen onzichtbare kerk, bestaande uit uitverkorenen; hij kent alleen een zichtbare kerk, opgebouwd uit diegenen die de ware godsdienst hebben beleden.

De Bijbel spreekt tot deze mensen als uitverkorenen, alhoewel sommigen van hen later afdwalen.

De Bijbel maakt zich niet druk over het onverenigbare dilemma dat in ons westers denken zo'n grote plaats schijnt in te nemen. Het lijkt of de auteurs van de WMS getracht hebben dit dilemma te behandelen door uit te gaan van het standpunt van de verkiezing.

Nu we de oorsprong van deze nadruk op het verbond met de uitverkorenen en de onzichtbare kerk in het perspectief van de verborgen raad in de WMS gezien hebben, willen we nu laten zien hoe deze benadrukking wordt weergegeven. Dwars door de WMS loopt hoe dan ook, de overheersende gedachte die naar mensen als uitverkorenen verwijst. Bijvoorbeeld in Art. 7. 3 van de Westminster Confessie wordt de uitdrukking gebezigd: allen die zijn verordineerd tot het eeuwig leven. In 8.1 komen we de woorden tegen: aan wie Hij van alle eeuwigheid mensen gaf om Zijn zaad te zijn. In 8.5: aan al die de Vader Hem gegeven heeft. In 8.6: dat zijn 'de uitverkorenen'. In 10.1: Allen die God heeft voorbestemd tot leven en alleen die. In 19.6 'ware gelovigen' en 'de wedergeborenen'. En zo gaat het door de hele confessie en de beide catechismussen .

Op het eerste gezicht zijn we geneigd te zeggen dat er niets aan de hand is met deze verwijzingen. De Bijbel gebruikt toch ook zelf dezelfde taal. In feite zijn sommige van deze zinnen aanhalingen uit de Bijbel. Toch is duidelijk dat het diepgaande perspectief het standpunt van verkiezing is, zodat zelfs de onschuldige term 'gelovigen' de onuitgesproken suggestie wekt van uitverkorenen en niet van hen die de ware godsdienst belijden. Het mag voor ons zelfs lijken als we door de WMS bladeren dat dit taalgebruik wijs is, omdat het een poging is om onszelf te beschermen tegen de toepassing op de veroordeelden van die dingen, welke alleen van de uitverkorenen waar zijn. Maar hier gaat het om de kern van het probleem. We mogen geen vervormd perspectief en een manier van spreken gebruiken om zo het dilemma of probleem te vermijden dat de Bijbel niet op dezelfde manier vermijdt. Er zijn serieuze consequenties aan deze verdraaiingen verbonden, zoals we nog zullen zien.

Eerste persoon tegen derde persoon.

Er is een ander meer subtiele uiting van dit perspectief op de uitverkiezing in de WMS. Er wordt bijna uitsluitend gesproken over de derde persoon in plaats van de eerste persoon als er naar christenen wordt verwezen. En wanneer de derde persoon niet wordt gebruikt, zien we het regelmatige gebruik van onpersoonlijke aanspreekvormen, zoals 'een christen' of 'ware gelovigen'. In sommige van de WMS wordt de eerste persoon gebruikt, maar het is in deze gevallen duidelijk, gezien de overheersing van de derde persoon, dat deze eerste persoonsverwijzing ook moet betekenen de uitverkorenen. Het is dit alom verspreide gebruik van de derde persoon en deze onpersoonlijke aanspreekvormen die de WMS hun onpersoonlijke kwaliteit geeft, in tegenstelling tot de NGB en Heidelbergse Catechismus.

Het is belangrijk op te merken dat deze nadruk niet slechts een verschil in stijlform is, maar een weerspiegeling is van een verschil in theologie.

Enkele illustraties kunnen helpen de verschillen tussen beide confessionele documenten te laten zien. Een vluchtige blik op de NGB laat het herhaald gebruik zien van zinnen als 'wij geloven' en 'wij belijden'. En de Heidelbergse Catechismus benadert deze zaken vanuit het zelfde perspectief. Bijvoorbeeld: 'Wat gelooft u'. Er wordt constant gebruik gemaakt van of de eerste of de tweede persoon in beide documenten. Waarom is dit belangrijk? Het is niet eenvoudigweg een zaak van voorkeur of misschien dat de één voorziet in wat meer persoonlijke vertroosting dan de ander. Integendeel, het openbaart een belangrijk verschil in

perspectief. Deze twee Formulieren van Enigheid benaderen de zaken vanuit het perspectief van hen die de ware godsdienst belijden en leden zijn van de ware kerk. Deze documenten hebben, net zoals de Bijbel, geen last van het feit dat iemand die gelooft later mag blijken een veroordeelde te zijn. Deze beide documenten belijden ook de waarheid omtrent de uitverkiezing. En het derde Formulier van Enigheid, de Dordtse Leerregels behandelen deze zaak zeer uitgebreid. Maar deze leer van de uitverkiezing is niet het perspectief van waaruit alle zaken worden beschouwd. Als we dus de leer omtrent de kerk bezien is er geen noodzaak te spreken over een onzichtbare kerk om te kunnen onderscheiden tussen hen die zijn uitverkoren en hen die wel leden van de kerk zijn maar niet uitverkoren zoals de WMS doen. Integendeel, er is slechts de zichtbare kerk die bestaat uit mensen die de ware religie belijden. Er wordt geen poging gedaan de situatie te bezien van Gods gezichtspunt over Zijn verborgen raad, zodat de kerk gedefinieerd moet worden in termen van de uitverkiezing.

3. De gevolgen voor het Heilig Avondmaal.

De belangrijkste consequentie van deze nadruk op de verkiezing en de onzichtbare kerk zijn voor ons het open Avondmaal. Het is niet zo dat de OPC bewust hierbij is uitgekomen door een studie van de WMS, maar het zijn integendeel deze WMS die een theologische achtergrond en een manier van denken over de kerk verschaffen, die, toegepast in onze Amerikaanse situatie resulteerde in de open Avondmaalstafel. Vanuit het perspectief van de WMS is het niet moeilijk te zien hoe deze positie is bereikt en wordt verdedigd. Als de uitverkorenen leden zijn van de onzichtbare kerk, dat betekent, zij behoren aan Christus, wie zijn wij dan om hen het teken en zegel van hun eenheid met Christus te weigeren? Terwijl het waar kan zijn dat men bezwaar kan maken tegen deze manier van redeneren vanuit het raamwerk van de WMS zelf, het feit blijft bestaan dat het alom tegenwoordige uitgangspunt van de verborgen raad van God van overheersende invloed is geweest, zoals we die hierboven beschreven.

Gebaseerd op mijn recente studie en mijn conclusie dat deze fout door heel de WMS doordringend benadrukt wordt, lijkt het onwaarschijnlijk dat we met succes enkele aanpassingen in de WMS kunnen aanbrengen zonder een radicale revisie.

Deze conclusie wordt verder bevestigd door het feit dat er ook andere probleemgebieden in de WMS zijn. Ik hoop hier later nader op in te gaan.

In het licht van deze situatie lijkt het erop dat we ernstig moeten overwegen de WMS prijs te geven en een versie van de Drie Formulieren van Enigheid moet aannemen. Laten we voortdurend bidden en studeren, zodat de HERE ons wil leiden in de weg van de waarheid.

Met vriendelijke groeten,
B. Hofford.

Samenvatting:

Westminster Standards
Verborgene wil is uitgangspunt
Verbond met de uitverkorenen
Onzichtbare kerk

tegenover

Drie Formulieren van Enigheid
Geopenbaarde wil is uitgangspunt
Verbond met de gelovigen
Zichtbare kerk

Brief 2.

15 juni 1985

Geliefde gemeente,

In mijn laatste brief aan u, heb ik een groot probleem met de WMS uiteengezet – het verbond met de uitverkorenen en de onzichtbare kerk. In die brief heb ik aangegeven dat er een ander gebied in die belijdenis is, die een ernstig probleem voor ons geeft. In deze brief wil ik dat trachten duidelijk te maken.

Dit andere probleem heeft ook betrekking op de leer van de kerk. Het helpt ons ook om uit te leggen, waarom er in de OPC de open Avondmaalstafel zo krachtig wordt verdedigd. Dit is het probleem van de pluriformiteit van de kerk. Met dit woord wordt bedoeld het idee dat de ware kerk kan bestaan uit een variatie van denominaties op elk gegeven locatie.

We moeten daarbij kijken naar een onverwachte plaats in de WMC waar deze zaak duidelijk wordt gemaakt. Deze plaats is hoofdstuk 23; *Van de burgerlijke overheid*. Zoals u mogelijk weet is de versie van dit hoofdstuk, zoals die achterin het Trinity liedboek staat, niet dezelfde als de originele versie die nog gebruikt wordt in sommige andere Presbyteriaanse kerken. Van bijzonder belang is dus voor ons de versie van hoofdstuk 23.3 zoals die door de OPC wordt gebruikt en gevonden wordt in het Trinity liedboek.

Het deel van hoofdstuk 23.3, dat voor ons van belang is in deze discussie, luidt als volgt:

Het is de plicht van de overheid de kerk van onze gemeenschappelijke (ons aller) HEERE te beschermen zonder enige denominatie van Christenen te bevoordelen boven de andere, op zo'n wijze, dat alle kerkelijke personen in de volle, vrije en onbetwiste vrijheid al hun heilige functies kunnen uitoefenen, zonder geweld of gevaar. En daar Jezus Christus regering en tucht in Zijn kerk heeft ingesteld, mag geen wet of enige wereldlijke regering zich bemoeien met de juiste uitoefening daarvan tussen de vrijwillige leden van enige denominatie van christenen overeenkomstig hun eigen belijdenis en geloof of deze verhinderen.

Van bijzonder belang is hier niet wat de confessie zonder meer over de rol van de overheid leert. Wij willen hier bekijken wat dit stuk zegt in het licht van de pluriformiteit. Zie bijvoorbeeld de uitdrukking 'kerk van onze gemeenschappelijke (ons aller) God'. Dit veronderstelt de gedachte dat er één kerk van Christus is, maar dat deze kerk in verschillende vormen in hetzelfde land bestaat. Wat deze kerken gemeenschappelijk hebben is dezelfde God, hoewel zij misschien geen eenheid hebben in geloof, praktijk en organisatie. Deze uitleg wordt bevestigd door de expliciete verwijzing naar 'welke denominatie dan ook van christenen'. Maar worden deze verschillende denominaties allen door de WMC erkend als geldige manifestaties van de kerk? Ja, omdat er verder volgt: 'kerkelijke personen' die 'heilige functies' kunnen uitoefenen.

Als deze 'personen' ambtsdragers waren in erkende valse kerken, zou het onverstandig van de WMC zijn hun functies als heilig te omschrijven. Zulke taal is de terminologie van officiële goedkeuring. Nogmaals, deze visie wordt bevestigd door wat volgt. Want de belijdenis gaat verder door nogmaals haar overtuiging te bevestigen betreffende 'denominaties van christenen' als zijnde rechtsgeldig omdat zij de 'gewone regering en tucht' vertonen die 'Christus heeft aangesteld ... in Zijn kerk'.

Er bestaat geen twijfel over de kerkvisie, zoals deze in dit hoofdstuk over de wereldlijke overheid wordt uitgesproken. Deze kerkvisie wordt uitgelegd in Hoofdstuk 25.4, waar gezegd wordt: 'Deze katholieke kerk is soms meer en soms minder zichtbaar geweest. En

afzonderlijke kerken die daar lid van zijn, zijn meer of minder zuiver, zoals ook de verkondigde en omarmde leer van het evangelie, het beheer van de ordinantiën en de uitvoering van de publieke eredienst door hen meer of minder zuiver is.

Wat ook de visies en bedoelingen van de opstellers van de oorspronkelijke belijdenis mochten zijn, het is duidelijk wat deze twee gedeelten leren omtrent de kerk. En deze leer wordt in praktijk gebracht in de OPC. Hoofdstuk 25.4 werd een zienswijze voor het beoordelen van niet-OPC kerken. Het is niet de vraag welke kerken waar of vals zijn. Maar 'afzonderlijke kerken' die plaatselijke gemeenten of denominaties van kerken kunnen zijn, zijn meer of minder zuiver. Wat onderscheidt de OPC van de Baptisten? Niet waar tegenover vals. Maar meer zuiver tegen over minder zuiver. Zeker, het 5de gedeelte leert dat sommige kerken zo zijn geworden, dat zij synagogen van satan zijn geworden, maar men zal zeer veel moeite hebben om de OPC zover te krijgen dat zij ooit officieel zouden verklaren welke kerk of kerken zouden vallen in deze categorie. Zoals we ontdekten zijn er zelfs mensen die er afkerig van zijn om de roomse kerk te beschouwen als valse kerk. Het is dus duidelijk dat hoofdstuk 23.3 het fundament legt en dat 25.4 de bovenbouw is van de visie van de confessie inzake dit aspect van de kerk.

Het is goed om op te merken dat de oorspronkelijke confessie in 23.3 deze valse visie op de kerk niet bevatte. Bovendien kunnen we stellen dat 25.4 nooit bedoeld was om een raamwerk voor de veranderde 23.3 te geven. De opstellers van de confessie geloofden dus niet in ware en valse kerken. De meer of minder zuivere kerken in deze context verwijzen alleen naar ware kerken. Baptisten kerken bijvoorbeeld, zouden niet beschouwd worden als ware kerken en dus niet minder zuiver zoals de OPC deze beschouwd. Of dit historisch verstaan van de belijdenis correct is of niet, is voor ons niet van fundamenteel belang. Belangrijk is hoe wij vandaag art. 25.4 verstaan en toepassen.

Nogmaals, het is niet moeilijk te begrijpen hoe de open Avondmaalstafel voortvloeit uit deze visie op de kerk. Als een bezoeker toelating vraagt tot het Heilig Avondmaal en hij is een lid van de 'kerk van onze gezamenlijke God', zelfs als hij komt van een kerk die minder zuiver is dan de OPC, wie zijn wij om hem het sacrament te weigeren? Nogmaals, al zouden wij proberen tegen deze benadering van het Heilig Avondmaal op grond van 25.4, over de synagogen van de satan als valse kerken te argumenteren, dan was het duidelijk dat de pluriformiteitgedachte zoals hierboven is weergegeven bleef gelden.

Er is een verdere toepassing van deze kerkvisie die tot uitdrukking komt in het verstaan en toepassen van andere confessieonderdelen. In 25.2 lezen we dat de zichtbare kerk bestaat uit allen die de 'ware religie belijden'. En eerder in 24.3 lezen we van 'zoals de ware gereformeerde religie wordt beleden'. Hoe moeten we deze zinnen verstaan? Uitgaande van het uitverkiezingsgeoriënteerd perspectief die we eerder opmerkten en nu het pluriformiteitsperspectief, is het duidelijk dat deze verwijzingen iedereen omvat, die bewijs levert de zogenaamde 'kern van het evangelie' te geloven.. Toch spreekt 25.3 heel expliciet over het evangelie dat minder zuiver in sommige kerken wordt geleerd. Men kan dus lid zijn van een minder zuivere kerk (of denominatie) en toch gezien worden als een belijder van de ware 'gereformeerde' godsdienst, zolang iemand maar niet Rooms Katholiek is.

In tegenstelling tot deze visie, vinden we in de CANRC dat het belijden van de ware religie alles omvat wat beleden wordt in de Drie Formulieren van Enigheid. Er is niet een 'kern van het evangelie' dat gescheiden is van de belijdenissen van de kerk. Deze visie heet belijgend lidmaatschap. In de OPC kan men echter lid worden zo lang men de minimale kern van het

christendom belijdt – genoeg om de vergadering te verzekeren dat de aanvrager voor lidmaatschap waarschijnlijk bij de uitverkorenen behoort, dus ‘een ware christen’ is. Iemand die niet gelooft in het dopen van zijn kinderen kan dus nooit lid worden van CANRC terwijl hij/zij gemakkelijk lid kan worden van de OPC.

Nogmaals de relatie tussen deze visie van de ‘Westminster Standards’ en een open Avondmaalstafel kan gemakkelijk worden onderkend. Als een bezoeker toelating zoekt tot het Heilig Avondmaal zijn de sleutelvragen: ‘Behoort hij tot de uitverkorenen (d.i. een ‘ware gelovige’) en daarom een lid van de onzichtbare kerk (d.i. ‘kerk van Christus’)? Of is hij een lid van een minder zuivere kerk? Of belijdt hij de ‘ware religie’, gedefinieerd als de minimale inhoud van het geloof dat aan de belijdenis van de kerk niet gelijk is?’

Als het antwoord op één of alle van deze vragen positief is dan kunnen we hem/haar moeilijk het sacrament verbieden.

Dit perspectief op hen die de ware religie belijden wordt verder bevestigd door 26.2 waar met verwijzing naar de gemeenschap der heiligen gezegd wordt: *Welke gemeenschap, indien God daartoe de gelegenheid biedt, allen insluit die in elke plaats de naam van de Here Christus aanroepen.* Het is niet zo moeilijk om in te zien hoe deze groep mensen gedefinieerd worden door hen die het standpunt van de WMC volgen. Nogmaals het idee van een kern evangelie en de pluriformiteit wordt door zulke uitdrukkingen aangemoedigd.

Zoals u weet bewegen we ons in de richting van een confessioneel lidmaatschap en weg van de pluriformiteitsleer en de onzichtbare kerk. Hoe meer we de ‘Westminster Standards’ bestuderen, des te dieper worden wij doordrongen van deze verkeerde begrippen over de kerk. Dit werd bevestigd door het verstaan en de toepassing daarvan zoals wij hebben ervaren in de OPC. Het wordt dus steeds moeilijker aan revisie of verbetering van de ‘Westminster Standards’ te denken. Beter is het de studie van de Drie Formulieren van Enigheid te vervolgen met het uitzicht deze aan te nemen.

Met vriendelijke groeten,

B. Hofford.

Samenvatting:

Westminster Standaards
Pluriformiteit van de kerk
Meer of minder zuiver
Kern evangelie lidmaatschap
Open Avondmaalstafel

tegenover

Drie Formulieren van Enigheid
Uniformiteit van de kerk
Waar of vals
Confessioneel (belijdend) lidmaatschap
Gesloten Avondmaalstafel

Brief 3

21 juni 1985

Geliefde gemeente,

Dit is de derde en laatste brief in mijn serie over de ‘Westminster Standards’. Het doel van deze brief is de verschillende zaken uit de twee vorige brieven samen te brengen en deze verder helpen uit te leggen.

U zult zich herinneren dat ik in de eerste brief schreef over de verborgen raad/verkiezings oriëntatie van de confessie met de resulterende onzichtbare kerk. In de tweede brief richtte ik mij op de leer van de pluriformiteit van de kerk. In beide brieven probeerde ik aan te tonen hoe deze verkeerde ideeën de open Avondmaalstafelgedachte aanmoedigden.

Sommigen zullen zich afvragen of wij niet meer halen uit deze zaken dan de situatie werkelijk toelaat. In de laatste uitgave van *The Clarion* (Vol. 34, No. 10, p. 222), verscheen een artikel over enkele zaken waarover de OPC een antwoord geeft. Het antwoord van de OPC is in wezen, dat we niet te veel nadruk moeten leggen op de zichtbare/onzichtbare onderscheiding. Het zijn slechts twee aspecten van de ene kerk waarover de confessie spreekt.

Maar is dit werkelijk zo? Ten eerste legt de belijdenis nergens het begrip van de onzichtbare kerk uit of past ze het toe als één aspect van één kerk. Verder is het een feit dat het begrip van de onzichtbare kerk, zoals we dat hebben laten zien in de laatste twee brieven, in de OPC veel doordringender en schadelijker functioneert dan men graag zou willen geloven door deze uitleg van de OPC.

Wanneer men oppervlakkig naar de stelling van de Westminster Confessie, inzake de onzichtbare kerk kijkt, zou men kunnen concluderen dat er niets belangrijks aan de hand is. Wij hebben getracht uit te leggen dat deze leer van de onzichtbare kerk slechts de bloem is. Er is ook nog een uitgebreid wortelstelsel dat het leven van deze bloem ondersteunt. Dit wortelstelsel is het uitverkiezingsperspectief van de Confessie. Dit wordt zichtbaar wanneer men het belang van hun toepassing in het kerkelijk leven ziet.

Ik mag in mijn twee laatste brieven de indruk gegeven hebben dat de OPC geen visie heeft op de zichtbare kerk. Die indruk is onjuist. Er is in de OPC een dubbele spanning . Zij belijden en beoefenen wel hun geloof in de zichtbare kerk. We moeten echter ook bedacht zijn op hun actieve geloofs- en praktijkvisie inzake de onzichtbare kerk. En in feite ondergraaft deze visie uiteindelijk hun poging om te leven vanuit de visie omtrent de zichtbare kerk.

Verder moet erkend worden dat deze praktijk van de onzichtbare kerk binnen de OPC niet altijd opzettelijk is. Ook wordt niet altijd de taal van de Confessie gebruikt (bijv. inzake de uitverkiezing). Het is in feite onmogelijk te zeggen hoe en in welke mate deze problemen in de Confessie de individuen in de OPC beïnvloeden. Het is ook niet belangrijk dat wij daarover een oordeel geven. Feit is dat deze verkeerde begrippen hun doordringende invloed hebben op het denken en leven van de OPC en dat is nergens duidelijker te zien dan in hun krachtig vasthouden aan een open Avondmaalstafel.

Het moet nu duidelijk zijn dat de wortel van het probleem inzake het Heilig Avondmaal in de OPC niet ligt in hun leer over het sacrament op zich, maar eerder bij hun visie op de kerk.

We kunnen veilig zeggen dat zolang de visies inzake de uitverkiezing, de onzichtbare kerk, de pluriformiteit van de kerk en het meer of minder zuiver zijn van de kerk worden vastgehouden, de OPC zal blijven vasthouden aan een open Avondmaalstafel. Dit verklaart waarom ons standpunt in deze controverse bijna altijd door de OPC gezien werd als een ‘meer of mindere beperking’. De OPC was bereid deze vraag te bespreken op die basis en tenslotte concludeerden zij dat onze positie van ‘meer beperkingen’ niet opgelegd kon worden aan hen die in ‘mindere beperkingen’ geloofden. De OPC is nooit boven de relatieve visie van deze vraag uitgekomen, omdat zij nooit gewillig was het feit te accepteren dat hun betrekkelijke

visie op de kerk het probleem was. In werkelijkheid hebben wij natuurlijk niet gepleit voor ‘meer beperkingen’ maar eerder gepleit voor juiste beperkingen, samenvallend met onze juiste visie op de kerk als zichtbaar, waar/vals en eensluidend. Wanneer eenmaal de zaak van de Avondmaalstafel losgemaakt is van de leer van de kerk, is de strijd is verloren in een zee van relativisering.

Hierbij een paar voorbeelden om aan te geven hoe de verkeerde begrippen, zoals hierboven zijn aangegeven, tot uitdrukking komen. U zult zich herinneren dat toen we ons afscheidden van het kerkverband, we de houding aannamen dat zij die achterbleven naar Matt. 18 omschreven werden als ongelovigen en tollenaars. Met andere woorden we behandelden hen vanuit de visie van de geopenbaarde wil. Zij werden geconfronteerd met Christus’ Woord en werden opgeroepen gehoorzaam te zijn. Toen zij, na een gepast proces, weigerden zich aan het Woord te onderwerpen, waren wij verplicht de broederband met hen als broeders in Christus te verbreken. Maar u zult zich herinneren dat sommigen van hen ons toen uitdaagden inzake onze visie op de verkiezing. Zij vroegen ons of wij hen als ‘ware christenen’ beschouwden of dat we dachten dat zij naar de hel gingen, omdat zij met ons verschilden inzake het Heilig Avondmaal. Het probleem met deze uitdaging is dat zij probeerden de grond voor ons oordeel te verschuiven van de geopenbaarde wil naar de niet geopenbaarde wil van God. Ons antwoord aan hen is dat we geen oordeel kunnen geven over hun uiteindelijke lot wat betreft de verkiezing en verwerping, omdat sommigen van hen zich tenslotte kunnen bekeren en tot de ware kerk kunnen terugkeren. Wij moesten deze verleiding, om hen anders te beoordelen, tegenstaan. Dit is een voorbeeld van hoe de OPC wil leven vanuit de verborgen raad van God. Zij zullen nog steeds hun geloof belijden in de zichtbare kerk. En mogelijk zullen ze nooit de taal van de uitverkiezing in hun uitdaging gebruiken. Maar duidelijk openbaart onze analyse hun ware manier van te werk gaan.

Deze zienswijze wordt bevestigd door hun ontsteltenis over onze onwil om hen nog als ‘ware christenen’ te beschouwen, omdat wij het met hen niet eens waren over een ‘ondergeschikt punt’ van de leer. Hadden zij per slot van rekening niet hun christelijke grootmoedigheid getoond door hun gewilligheid ons steeds als broeders te beschouwen en te behandelen? Deze ontsteltenis openbaart hun onmacht om met hun visie over de verkiezing en onzichtbare kerk te breken. Tot vandaag geloof niet ik dat de meesten van hen begrepen hebben waarom wij denken zoals wij doen.

De bijbel bevestigt deze geopenbaarde-wil visie, waarin wij geloven en waarnaar wij handelen. Bijvoorbeeld: Jezus behandelde Judas als één van de twaalf – een lid van de ware kerk, hoewel Jezus wist dat Judas Hem later zou verraden. Jezus bediende zelfs het Heilig Avondmaal aan Judas vlak voordat hij Hem zou verraden. En onze Here doet deze dingen, omdat Hij van zijn Vader had geleerd dat Hij moest leven en handelen vanuit de geopenbaarde wil en niet vanuit de verborgen wil van God. De krachten van de eeuwige verkiezing en verwerping werken in het leven van de discipelen, maar zo lang Judas doorgaat om publiek zijn geloof te belijden en leeft als een lid van de zichtbare kerk, moet hij behandeld worden als een waar lid van de kerk.

Een ander voorbeeld van deze geopenbaarde wil vinden we in het boek Handelingen. Hoe heeft de vroege kerk ‘ware christenen’ herkend? Zij deden het op grond van de geopenbaarde wil, dat wil zeggen, wanneer een persoon zijn geloof beleeft in de waarheid en gedoopt werd, dan beschouwden ze hem als broeder. Merk op dat in Hand. 22:16 het geacht wordt dat de zonden van Paulus zijn vergeven toen hij werd gedoopt, niet toen de Heilige Geest in zijn hart werkte, zoals vastgesteld door één of ander subjectieve criterium, dat gebaseerd is op Paulus’

getuigenis van wat hij heeft meegemaakt. In het kort, de Bijbel leert ons wel over verkiezing en verwerping, maar het moedigt ons niet aan om hierop te reageren in de dagelijkse leiding van de zichtbare kerk. Wij zijn eerder onderwezen om de kerk te leiden op basis van objectieve criteria, zoals in de Bijbel is geschreven om te bepalen wie een “ware Christen” is.

We zien de verborgen-wil-oriëntatie weer zichtbaar worden in de visie die velen in de OPC ondersteunen van ‘ware christenen’ in ‘slechte’ denominaties (de term ‘vals’ zou nooit gebruikt worden; maar ‘slecht’ ligt in de lijn van ‘meer of minder zuiver’). Er kunnen dus ‘ware christenen’ in vele soorten kerken zijn, variërend van Rooms Katholiek tot PCA (Presbyterian Church of America). Hoe weten zij dat deze ‘ware christenen’ in deze kerken zijn? Deels op grond van hun persoonlijke bekendheid met bepaalde individuen, die, subjectief beoordeeld, bewijs tonen van hun geloof in de ‘kern van het evangelie’. Het is inderdaad mogelijk dat deze mensen van geen enkele kerk lid zijn. Maar hoe kan hun het ‘ware christen zijn’ worden onthouden als hun getuigenis zo overtuigend schijnt te zijn?

De volgende stap is natuurlijk een visie te formuleren over de grote massa ‘ware christenen’ in slechte denominaties. Hierbij komt de onzichtbare kerk handig van pas. Als zij ware christenen zijn, dan moeten zij uitverkoren zijn. En de Confessie verschaft hen een categorie waarin deze mensen te plaatsen zijn – de onzichtbare kerk. Men voelt een zekere eenheid met deze mensen, ook al zijn sommigen lid van een denominatie, die zij niet goedkeuren. Het is vanuit dit gezichtspunt weer niet zo moeilijk te zien hoe de open Avondmaalstafel is ontwikkeld. Wanneer één van deze ‘ware christenen’ als bezoeker aan de tafel van de HERE verschijnt en beweert een ‘ware gelovige’ te zijn, dan zou het toch harteloos en beledigend zijn hem het sacrament te ontzeggen. Wie zijn wij om de echtheid van zijn getuigenis te ontkennen?

Tegenover deze praktijk is het goed de juiste benadering te bespreken. Wat doen we met mensen in de ware kerk, die ten minste sommige waarheden belijden en kennen? Allereerst moeten we ons altijd onthouden van het zich verplicht voelen om een oordeel te geven over iemands uitverkiezing. We moeten ons inderdaad onthouden van de vaak intimiderende houding die ons uitdaagt een oordeel te geven door te handelen vanuit de verborgen raad van God. Tegelijkertijd moeten we voorzichtig zijn om tot een conclusie te komen over de uitverkiezing van de persoon, dus, moeten we voorzichtig zijn om tot een tegenovergestelde conclusie te komen, dat hij verworpen is. Het punt is dat we Gods raad betreffende deze persoon niet kennen. Alles wat we kunnen doen is met dankbaarheid erkennen wat deze persoon vanuit zijn kennis van de Bijbel belijdt en wanneer de gelegenheid en omstandigheden dit toelaten de persoon te confronteren met wat het betekent Christus volledig te volgen. In het kort, de persoon in kwestie moet uiteindelijk aangemoedigd worden zich te voegen bij de ware kerk, als hij inderdaad de Bijbel gelooft. Alleen wanneer hij zich bij de ware kerk voegt mogen we hem als een christelijke broeder beschouwen. Deze houding is niet harteloos of twijfelachtig. Eigenlijk is het eerlijk te proberen mensen serieus te nemen en tegelijkertijd proberen te leven vanuit het Bijbelse geopenbaarde-wil perspectief.

We kunnen ons erover verwonderen waarom zovelen moeite hebben deze begrippen te zien en te accepteren. Omgekeerd, waarom worden deze verkeerde geloofsvisies zo sterk gekoesterd? Het is natuurlijk onmogelijk te weten wat er in het hart van de mens omgaat, maar hier zijn een aantal suggesties. In veel gevallen is de wortel van dit alles gewoon ongelof. Duidelijker, het kan ongelof zijn inzake de alleenheerschappij van de waarheid van de Schrift. Het is tenslotte gemakkelijker en troostrijker te geloven in een meer of minder zuivere kerk dan te geloven in de ware of valse kerk. Je vraagt je af of de mensen die

vasthouden aan de minder of meer ware kerkgedachte bij krachtig doorvragen ook zouden toegeven dat er minder of meer zuiver evangeliën zijn, die allemaal meetellen tot behoud.

Ten tweede houden mensen mogelijk vast aan dit verkeerde begrip, omdat zij bang zijn afgewezen te worden door anderen. We hebben dit gezien bij de Covenant Church. Daar was de angst om bezoekers te beledigen door ze het Avondmaal te weigeren. Of er was de angst vrienden of familieleden te beledigen, die hen mogelijk eens zouden kunnen bezoeken en aan zouden willen gaan aan het Avondmaal zelfs al waren zij leden van een overduidelijke valse kerk. Hieraan is ook de gedachte gekoppeld dat zij het Bijbelse gebod om het beste voor de broeder te zoeken zouden overtreden. Het niet toelaten tot de Avondmaalstafel van een gast, die aangaf een ware christen te zijn, zou daarom in principe een onchristelijke houding zijn. Tenslotte kan er ook de angst zijn voor het ruïneren van successen. Ik geloof, dat dit streven naar succes ten opzichte van getallen krachtiger was dan wij dachten. Het is duidelijk dat onze visie inzake het Heilig Avondmaal en de kerk iemands hoop op ‘succes’ inzake kerkgroei (getallen) negatief zal beïnvloeden. Het kan zelfs zijn en we zijn daar niet zeker van, dat de Algemene Vergadering (General Assembly) een eventuele studie naar deze kwestie zal tegenhouden uit angst dat het de oecumenische drijfkracht naar de PCA zou kunnen bederven of een wig zou kunnen drijven tussen hen en anderen in de NAPARC (North American Presbyterian and Reformed Council).

Ongetwijfeld waren en blijven er andere redenen, waarom onze visie inzake de kerk en het Heilig Avondmaal door de OPC werd verworpen. We zullen nooit al deze redenen weten of verstaan. En dat is ook niet nodig. Maar het helpt ons om inzicht te krijgen in deze materie en hoe zij door de ‘Westminster Standards’ worden gekoesterd.

Als u vragen over deze zaken hebt, schroom niet mij daarover te bellen om ze te bespreken. Misschien kunnen we deze zaken eens bespreken op onze vergaderingen.

Met vriendelijke groeten,

B. Hofford.

Samenvatting:

Leer:

A. Er is een zichtbare kerk

B. Er is een onzichtbare kerk (alleen in die zin dat wij kunnen bedenken van alle uitverkorenen van het begin uit het verleden, heden en toekomst die bij God eens in de hemel zullen zijn).

Leven:

A. Goed (Tri-County Reformed Church).

1. We beschouwen, spreken aan en behandelen leden van de ware kerk als uitverkoren.

2. Wij beschouwen hen die geen lid zijn van de ware kerk, noch uitverkoren noch verworpen.

B. Fout (OPC, WMF).

3. Zij beschouwen de leden van de ware en valse kerk als uitverkoren.

4. Zij beschouwen niet altijd alle leden van de ware zichtbare kerk als uitverkoren (vooral in de WCF)

Bijlage 5. Een onschriftuurlijke binding. J. Vantil.

In de afgelopen jaren hebben de Generale Synodes van de CANRC besluiten genomen om zusterkerk relaties aan te gaan met een aantal kerken die de Drie Formulieren van Eenheid niet hebben of die zich niet onveranderlijk aan deze formulieren houden. Met name in 1992 werden zusterkerk relaties aangegaan met de Free Church of Scotland (FCS) en de Presbyteriaanse Kerk van Korea (PCK). In 2001 werden zusterkerk relaties aangegaan met de Orthodox Presbyterian Church (OPC), the Reformed Church in de United States (RCUS) en de United Reformed Church van North America (URC). Ten slotte werden zusterkerk relaties aangegaan met de Reformed Church van Nieuw Zeeland (RCNZ) and de L'Eglise Reformee du Quebec (ERQ) in 2007.

De Presbyteriaanse kerken (OPC, PCK and FCS) hebben de Drie Formulieren van Eenheid niet, omdat zij zich houden aan de 'Westminster Standards'. De anderen (URC, RCUS, RCNZ and ERQ) binden hun leden niet aan de Drie Formulieren van Eenheid, maar, zoals we zullen zien, laten een leer toe die, wat betreft inhoud, gelijkens vertoont met de leer die in de hierboven genoemde Presbyteriaanse kerken geleerd wordt.

Een geschiedenisles uit 1944

We hoeven niet ver terug te gaan om de consequenties te zien van het onderwijzen over en het binden aan een leer die niet in de Schrift of de belijdenis van de kerk wordt geleerd. Vijfenzestig jaar geleden verloor de HERE Zijn kerk in Nederland van de onschriftuurlijke binding inzake het verbond en doop, die aan de kerken was opgedrongen door de Generale Synodes van de Gereformeerde Kerken in Nederland in 1942 en 1943.

Korte samenvatting:

Deze Generale Synodes leerden een valse leer die als volgt weerlegd werden door bezwaarde broeders (zie The Liberation: Causes and Consequences, edited by Dr. C. Van Dam, Appendix III, pages 123-124):

1. God sluit een echte verbond met de uitverkorenen alleen.
Weerlegging: God sluit Zijn verbond met de gelovigen en hun kinderen (Gen. 17:7).
2. De doop is een teken en zegel van de veronderstelde wedergeboorte.
Weerlegging: De doop is een teken en zegel van Gods verbond (Matt. 28:19).
3. De doop is gebaseerd op inwendige genade, aanwezig in het hart van het kind.
Weerlegging: De doop is gebaseerd op het gebod en de belofte van God (Marc. 16:16).
4. Wij moeten veronderstellen dat het kind dat gedoopt wordt uitverkoren en wedergeboren is.
Weerlegging: Wij mogen belijden dat onze kinderen in Gods verbond en kerk zijn inbegrepen (Hand. 2:39, 3:25 en HC Vr. & Antw. 74)
5. Wij moeten veronderstellen dat het kind in Christus is geheiligd.
Weerlegging: Wij mogen belijden dat onze kinderen in Christus geheiligd zijn (1 Kor. 7:14).
6. Geheiligd zijn in Christus is hetzelfde als wedergeboren.
Weerlegging: In Christus geheiligd zijn betekent onderscheiden van de wereld, ingesloten in Gods verbond en lid van Christus gemeente (Doopsformulier, eerste vraag).
7. Alleen de uitverkoren kinderen bezitten de volle en onvoorwaardelijke beloften van verlossing.
Weerlegging: Alle kinderen van Gods Verbond ontvangen dezelfde belofte van God en zijn verplicht Hem te loven en te prijzen (Hebr. 12:16, DL II,5) .
8. Slechts de doop van uitverkoren kinderen is volledig en waar.
Weerlegging: Iedere wettig bediende doop is een ware en volledige doop (1 Kor. 10:1).

9. Het echte verbond kent geen verbondsbrekers en suggereert geen verbondswraak.

Weerlegging: Er is niet alleen de verbondszegen maar ook de verbondswraak namelijk aan hen die Gods verbond niet houden (Ps. 103:18, 1 Kor. 10:5, Hebr. 4:2)

Het werkelijke probleem van de Gereformeerde Kerken voor 1942 was dat de hierboven genoemde leerstellingen toegelaten waren door de besluiten van de GS van 1905. Deze GS besloot bijvoorbeeld: *Dat het echter **minder juist** is te zeggen dat de doop van de kinderen van gelovige ouders bediend wordt op grond van hun veronderstelde wedergeboorte aangezien de grond voor de doop gevonden wordt in het gebod en de belofte van God* (zie *Patrimony Profile*, by Rev. W.W.J. VanOene, p. 230).

De uitdrukking “*minder juist*” geeft in enige mate wettigheid aan deze onschriftuurlijke leer. (Let wel, het begrip “*minder juist*” betekent niet “*onzuiver*”). Voorafgaande aan de opgelegde hierboven genoemde synodebesluiten van 1942 en 1943, was het toegestaan zowel de ware en valse leer te leren. In dit opzicht zaaide de synode van 1905 het zaad voor dat wat in 1944 geschiedde (zie ook *My Path to Liberation*, by Rev. D. Van Dijk, pages 82 and 83).

Binding aan de leer?

Sommige geleerden waren van mening dat de Vrijmaking in 1944 slechts een vrijmaking was van de **binding** die aan de kerken was opgelegd in 1942 en 1943. Dr. N. Gootjes verklaart, dat *De vrijmaking noodzakelijk was toen de verkeerde leer werd opgelegd* (zie *The Liberation: Causes and Consequences*, edited by Dr. C. Van Dam, page 76). Professor Geertsema schrijft echter later in hetzelfde boek: *Voor zover ik het kan bekijken moet onze conclusie zijn dat in 1944 de kerken zich niet alleen vrijmaakten van de synodale binding aan de verkeerde besluiten die een verkeerde leer bevatten maar ook van die verkeerde leer zelf* (page 93).

Trouwens wie zou een probleem hebben gebonden te zijn aan een schriftuurlijk leer? En als het probleem alleen de binding was, waarom hebben de synodale en vrijgemaakte kerk zich niet in 1959 verenigd toen de binding officieel werd weggenomen? De reden was dat de Generale Synode nog steeds vasthield aan de wettigheid van deze **onjuiste leerstellige uitspraken** (zie *Schilder's Struggle for the Unity of the Church*, by Rudolph van Reest, page 360).

Sommigen beweerden dat Schilder en anderen die met hem instemden konden leven met de onschriftuurlijke leer die in de kerken geleerd werd. Zij gingen zelfs zover door te stellen dat zij die deze onschriftuurlijke leer voorstonden, niet afweken van de Schrift en de Drie Formulieren van Enigheid. Maar de geschiedenis van hierboven leert dat dat niet waar is.

We moeten opmerken dat het voor de mensen in 1905 of in de 1920'er of 1930'er jaren niet zo duidelijk was hoe ernstig deze onschriftelijke leer was. De overheersende zorg bij de synode van 1905 was de vrede en eenheid van de kerken. En we moeten ons wel realiseren dat deze vrede verkregen werd ten koste van de veel ernstiger scheiding veertig jaar later. Waar zijn de synodale kerken vandaag? En wat is er gebeurd met de leden en het nageslacht die in de honderdduizenden lopen? Zijn niet meer dan 90% van de kerkleden verloren gegaan door deze ketterse dwaling?

De toepassing van geschiedenisles voor vandaag.

Hebben we na 65 jaar iets geleerd? Of gaan we fouten die meer dan 100 jaar geleden gemaakt zijn weer herhalen? Het is een algemeen gezegde, dat hij die zijn geschiedenis vergeet, gedoemd is deze weer te beleven. In de haast om een zusterkerk relatie met de

Presbyteriaanse kerken en andere ‘gereformeerde’ kerken aan te gaan zijn de volgende ‘leerstellige verschillen’ aan de kant geschoven als ‘zaken die binnen het raamwerk van de kerkelijke zusterkerk relatie kunnen worden besproken’.

1. Inzake het genadeverbond.

Antwoord 31 van de Grote Westminster Catechismus stelt dat *Het Verbond der Genade gemaakt is met Christus als de tweede Adam en in Hem met al de uitverkorenen, als Zijn zaad.* Terwijl antw. 166 van dezelfde Catechismus stelt dat *de doop niet bediend moet worden aan mensen buiten de zichtbare Kerk, die dus vreemd zijn aan het Verbond der belofte, voordat zij hun geloof in Christus belijden en hun gehoorzaamheid aan Hem. Maar kinderen van ouders, hetzij dat ze beiden hun geloof in Christus en gehoorzaamheid aan Hem belijden, hetzij slechts één van hen dat doet, zijn in dat opzicht in het verbond en dienen te worden gedoopt.*

De ‘Westminster Standards’ onderscheiden op een onjuiste manier tussen een genadeverbond en een verbond der belofte. Zij nemen op een onjuiste manier hun startpunt in een genadeverbond dat gesloten is met de uitverkorenen en verwaarlozen het feit dat het genadeverbond gesloten werd met de gelovigen en hun zaad (zie Gen. 17:1-7, Hand. 2:38-39, etc.).

De URC synode van Schererville (2007) verwierp ook de ‘fouten’ van *hen die leren dat alle gedoopte personen in het genadeverbond begrepen zijn op precies dezelfde manier dat er geen onderscheid is tussen hen die alleen een uitwendige relatie met het genadeverbond hebben door de doop en zij die met Christus verenigd zijn door genade alleen door het geloof (Acta, URC Synod 2007, Art. 72).* Niet alleen verwerpt deze stelling van de URC de gezonde leer als ketterij, maar het neemt ook als beginpunt dezelfde onderscheiding aan die we herkennen in de ‘Westminster Standards’ en bij the Generale Synodes in 1942 en 1943.

Wij blijven vasthouden aan dat wat in het formulier van de kinderdoop wordt gezegd: *Want de doop is een zegel en een volkomen betrouwbaar getuigenis dat we een eeuwig verbond met God hebben.* En ook: *Want evenals zij zonder het te weten deel hebben aan de veroordeling in Adam, zo worden zij ook zonder het te weten in Christus uit genade tot Gods kinderen aangenomen.*

Dr. Faber schrijft: *Als men de leer van verkiezing laat domineren over de leer van Gods verbond dan is het echte of juiste verbond gemaakt alleen met de uitverkorenen. Men kan dan niet meer spreken over verbondsbrekers en men kan dan ook niet meer de verbondsvloek voor de verbondskinderen ten volle afkondigen. Als de onvoorwaardelijke belofte van eeuwige verlossing alleen voor de uitverkorenen is dan kan men niet meer afkondigen dat het goede nieuws moet worden beantwoord door het geloof van de hoorders en dat de Israëlieten niet in staat waren het beloofde land binnen te gaan vanwege hun ongeloof. Men kan dan ook niet meer waarschuwen voor een duivels hart van ongeloof (Hebr 3:12 and 19ff) (zie *The Liberation: Causes and Consequences*, edited by Dr. C. Van Dam, page 19).*

2. Inzake de zekerheid van het geloof

Hoofdstuk 18, 3 van de Westminster Confessie maakt het geloof los van de zekerheid door te stellen dat: *deze onfeilbare zekerheid behoort niet tot het wezen van het geloof, maar een ware gelovige moet soms lang wachten en moet met vele moeilijkheden strijden voordat hij daaraan deel krijgt.* Antw. 81 van de Grote Westminster Catechismus weerspiegelt ook deze

stelling dat de verzekering der genade en zaligheid niet zijnde van het wezen des geloofs; zo kunnen de ware gelovigen ze wel lang verwachten eer zij die verkrijgen en als zij die al verkregen hebben, kan dezelve verzwakt worden en ophouden door velerlei onmatigheden, zonden, verzoeken en verlatingen.

Het hierboven genoemde is in tegenstelling met de Heidelbergse Catechismus die ons zoveel zekerheid geeft in Zondag 1 en ook in Zondag 7, antw. 21: *Waar geloof is een stellig weten waardoor ik alles voor waarachtig houd, wat God ons in zijn Woord geopenbaard heeft. Tegelijk is het een vast vertrouwen, dat de Heilige Geest door het evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen aan anderen, maar ook aan mij vergeving van zonden, eeuwige gerechtigheid en eeuwig heil door God geschonken zijn, enkel uit genade, alleen op grond van de verdienste van Christus.*

3. Inzake de zichtbare en onzichtbare kerk

De terminologie die de Westminster Geloofsbelijdenis in Hoofdstuk 25 gebruikt verwijst naar beide de onzichtbare en zichtbare kerk en komt overeen met haar verbondsterminologie.

Als gereformeerde gelovigen belijden we echter het bestaan van een katholieke of algemene kerk die er geweest is vanaf het begin van de wereld en er zal zijn tot het einde toe... hoewel zij soms een tijdlang zeer klein en ogenschijnlijk verdwenen is. Er kunnen geen praktische toepassingen van deze leer van de 'onzichtbare kerk' zijn omdat ieder zich bij haar moet voegen en zich met haar moet verenigen (Art. 27 en 28 NGB).

Als we hetgeen we belijden in art. 27 - 29 van de NGB beschouwen vinden we dan ondersteuning voor de leer van de 'onzichtbare kerk'? Heeft die kerk ambtsdragers en vertoont zij de kenmerken van de ware kerk zoals we die belijden in art. 29? Wie heeft het toezicht op de leden van 'onzichtbare kerk'? Als het genadeverbond gesloten is met de leden van de 'onzichtbare kerk', hoe functioneert dan het genadeverbond in het leven van de gelovigen op aarde? Hoe kunnen we spreken van de vervulling van de verbondsbeloften en de verbondsverplichtingen in de context van de 'onzichtbare kerk'?

Dat is onmogelijk. Zoals de leer van een genadeverbond, opgericht met de uitverkorenen niet kan niet functioneren in het leven van de gelovige op aarde, zo ook niet de leer van de 'onzichtbare kerk'

Zoals Prof. J.M. Batteau schrijft: *Volgens Schilder, in zijn weloverwogen denkwijze, sloot God Zijn verbond met de gelovigen en hun kinderen. Er zijn geen twee kanten aan dit verbond, in de zin van een wezenlijke en een vorm, maar eerder twee uitwerkingen op dit enkele genadeverbond, een van gehoorzaamheid en een van ongehoorzaamheid. Kinderen van gelovigen kunnen niet louter beschouwd worden als in het (innerlijke, wezenlijke) verbond, maar zij zijn waarachtig en werkelijk in het (niet dualistische) verbond. Hij schrijft ook: Omdat Schilder bang was voor het gebruik van de onzichtbare kerktheorie, opgebouwd uit begrippen als alle uitverkorenen, ontving hij vanuit verschillende bronnen ondersteuning om het verbond op een andere manier te bezien. In een polemisch artikel had Schilder kritiek op de Gereformeerde kerk in 1935. Schilder legde de nadruk op verbondstrouw als onderdeel van de 'kerk als moeder'. Tegen de gerustheid in de Gereformeerde Kerk zegt Schilder dat verbondstrouw leidt tot institutionele kerktrouw. Dit is geen passieve zaak maar deel van onze verantwoordelijkheid als gelovigen. (Always Obedient, Essays on the Teachings of Dr. Klaas Schilder, Edited by Professor J. Geertsema, pages 80 and 79).*

4. Inzake de pluriformiteit van de kerk

Hetzelfde art. 25 van de Westminster Confessie is ook een pleitbezorger voor de leer inzake de meer en minder zuivere kerk. Al de hier bovengenoemde kerken houden in feite vast aan een 'denominationale kerktheorie. Deze theorie laat mensen toe om over de kerk te denken als meer of minder zuiver, dat uitgaat boven de Drie formulieren van Enigheid. Onder deze theorie vallen kerken die het dopen van kinderen niet toelaten. Deze worden bijvoorbeeld gezien als minder ware kerken, hoewel hun leden toch toegelaten worden aan het Avondmaal als gasten.

Reeds in de dertiger en veertiger jaren van de 20ste eeuw was dit een strijdpunt. Ds. D. van Dijk schreef: *De leer van de pluriformiteit is nergens in onze belijdenis te vinden, integendeel, de belijdenis laat geen ruimte voor zulke begrippen. Toch was het preken van deze leer toegelaten. Wie dit deed had geen reden om te vrezen voor een officiële afkeuring van onze kerkelijke vergaderingen (My Path to Liberation, page 224).*

Trouwens, wie wordt opgeroepen te scheiden van een minder ware kerk? En op welke gronden kan een minder ware kerk geroepen worden tot bekering? In plaats daarvan ondermijnt deze leer de oproep om af te scheiden van de valse kerk en zich te verenigen met de ware kerk zoals we dat belijden in art. 28 van de NGB (zie ook Openb. 18:4).

De gevolgen van deze geschiedenis.

Wanneer de CANRC kerkenraden predikanten van de hierboven genoemde federaties toelaten om te preken op de kansels, laten zij leringen van de hierboven genoemde onschriftuurlijke leerstellingen toe in de CANRC, zoals ook gebeurde in 1905. Het toelaten van zulke leerstellingen is in strijd met hun taak die in art. 55 KO als volgt luidt: *Voor het weren van valse leer en dwaling, die via lectuur en andere communicatiemiddelen het leven van de gemeente bedreigen, moeten de predikanten en de ouderlingen onderrichten, weerleggen, waarschuwen en vermanen, zowel in de prediking als bij het catechetisch onderwijs en het huisbezoek.*

Naar alle waarschijnlijkheid continueren, zoals in 1905, de Drie Formulieren van Enigheid het Gereformeerde geloof zoals dat bij de leden van de CANRC het geval is. Het lijkt erop dat de ouderlingen nog steeds het bovenstaande gebruiken om de ware leer te bewaren. Formele ondertekening van de belijdenissen moet tenslotte worden gehandhaafd.

Maar laat je niet misleiden. Deze misleiding gebeurde in 1905 ook, waarom het besluit van 1905 de **pacificatie formule** genoemd werd. Later in 1942 werd deze misleiding weggenomen. Toen maakte de Generale Synode een schaamteloze leeruitspraak dat de veronderstelde wedergeboorte bindend was voor alle leden. Iedereen kon dit zien en lezen. Maar wat gebeurt er nu in de CANRC? Elke kerkenraad, die deze synodebesluiten aanvaardt, met inbegrip van het toelaten van de bovengenoemde onschriftuurlijke leer in hun gemeente, bedriegt de leden. De Drie Formulieren van Enigheid functioneren dan niet meer als formulieren van Enigheid.

Er was in 1944 een duidelijke bevrijding van de binding aan deze onschriftuurlijke leer. God verloor Zijn Kerk van de onschriftuurlijke binding aan verkeerde leringen. In 1977 echter toen men de OPC tot een ware kerk verklaarde en in 1992, 2001 en 2007 toen zusterkerkrelaties werden aangegaan met deze federaties werd deze vrijmaking stukje bij beetje stilletjes aan de kant geschoven en ondermijnd. Net zoals in 1905 keerde men terug naar de binding aan onschriftuurlijke leringen. Het Woord wordt niet langer meer in al zijn waarheid

verkondigd. De vrijmaking van deze onschriftuurlijke leringen die in 1944 verkregen was, wordt nu volledig opgegeven.

Het resultaat is een terugkeer naar een onschriftuurlijke binding aan een leer dat niet wordt geleerd in zowel Gods Woord als de Drie Formulieren van Enigheid. En deze binding is onacceptabel voor hen die het Woord van God wensen te gehoorzamen.

Ik bid dat de HERE nog vrijmaking wil geven aan hen die door deze onschriftuurlijke synodebesluiten zijn bedrogen en dat wij allen samen aanbidden *in geest en in waarheid* (Joh.4:24).

X. Rapport deputaten onderzoek herziene statenvertaling

1. Instelling en samenstelling deputaatschap

De Generale Synode van Mariënberg 2005/2006 besloot in besluit a. van artikel 15 om “een deputaatschap in te stellen dat onderzoek doet naar de betrouwbaarheid van de Herziene Statenvertaling en de bruikbaarheid voor de Gereformeerde Kerken.” De Generale Synode van Zwolle 2007 besloot in besluit 1 van Artikel 54 “om de deputaten op te dragen verder te gaan met hun arbeid inzake de HSV.” Er worden niet expliciet gronden voor dit besluit gegeven, maar deze kunnen wel afgeleid worden uit het verslag van de bespreking, namelijk dat de HSV enerzijds veelbelovend lijkt, en dat anderzijds aanvullend onderzoek nodig is.

Als deputaten zijn benoemd: br. T.L. Bruinius (Assen e.o., samenroeper), ds. P. van Gulp (Zwolle e.o.), br. W.J. Heeringa (Amersfoort e.o.), br. Ad. J. Koekkoek (Berkel & Rodenrijs/Bergschenhoek, later Amersfoort e.o.), ds. S. de Marie (Zwolle e.o., secundus). Als gevolg van overbelasting zag br. Bruinius zich genoodzaakt zich terug te trekken. Vooral hierdoor zijn de werkzaamheden fors vertraagd van start gegaan, namelijk in april 2009. Door ernstige ziekte moest ook br. Koekkoek zich terugtrekken. Het werk is toen opgestart door ds. Van Gulp en br. Heeringa, waarbij ook de secundus, ds. De Marie, zijn hulp aanbood. Maar niet lang daarna moest ds. Van Gulp een ingrijpende operatie ondergaan, waardoor ook hij een tijdlang uitviel. Daardoor kon een deel van de instructies (zie hieronder) slechts beperkt uitgevoerd worden.

2. Instructie

In hoofdstuk XIV paragraaf XV vinden we de “Instructie Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling (OHS)”. Aan de deputaten is opgedragen:

- 1.Zij zullen nauwkeurig onderzoek doen naar de Schriftuurlijke betrouwbaarheid en de bruikbaarheid van de “Bijbel in de herziening van de Statenvertaling” (afgekort HSV), uitgegeven op last van de Stichting Herziening Statenvertaling, uitgaande van het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond, voor De Gereformeerde Kerken. Bij de beoordeling zal steeds de betrouwbaarheid voorop staan, de leesbaarheid komt dan op de tweede plaats.
- 2.Zij zullen daartoe zoveel als mogelijk is de voortgang van de uitgave volgen.
- 3.Zij zullen de kritiek die er is geuit t.a.v. de inhoud van de NBG uitgave 1951, achterhalen en kritisch toetsen aan de inhoud van de HSV.
- 4.Zij zullen zonedig bij het uitvoeren van hun opdracht advies inwinnen van deskundigen op het gebied van grondtalen.

5. Zij zullen onderzoek doen naar de mogelijkheden om kanttekeningen in de HSV te verkrijgen, hiervoor de Stichting benaderen, hiertoe een verzoek bij de Stichting indienen en hen van de wenselijkheid hiervan proberen te overtuigen.
6. Zij zullen bij hun onderzoek kennisnemen van publicaties m.b.t. de HSV voorzover deze dienstig zijn bij hun onderzoek.
7. Zij zullen contact hebben met de Stichting Herziening Statenvertaling en werkbijeenkomsten en andere bijeenkomsten van deze stichting bijwonen, voor zover dat dienstig is voor het onderzoek en zulks met inachtneming van de overige artikelen van de instructie.
8. Zij zullen daarnaast onderzoek doen naar de leesbaarheid van de HSV, zowel m.b.t. het gebruik in de erediensten en officiële bijeenkomsten als m.b.t. het bijbellezen in gezinnen en op verenigingen. Bij hun selectie van Schriftgedeelten uit de HSV zullen zij met name ook moeilijk leesbare gedeelten van de NBG 1951 vertaling, beoordelen. Voorts zullen zij onder kerkleden deze leesbaarheid breed toetsen.
9. Zij zullen de kerkleden waar mogelijk oproepen zich te verdiepen in de HSV door het gebruik van de HSV in gezinnen en verenigingen te promoten en kritische opmerkingen inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid naar de deputaten te zenden. Hiertoe zullen zij ook de kerkenraden aanschrijven en bovenstaande kenbaar maken.
10. Zij zullen de uit hun onderzoek naar voren gekomen kritische opmerkingen m.b.t. de inhoud van de HSV richten aan de Stichting Herziene Statenvertaling. Voorts zullen zij nagaan in hoeverre de stichting rekening heeft gehouden met deze opmerkingen.
11. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een concept-begroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de Deputaten Financieel Beheer.
12. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.
13. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, drie maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.

3. Aanpak

Uit de instructies komt naar voren dat onderzoek naar 'betrouwbaarheid' en 'leesbaarheid' opnieuw centraal zullen staan in het werk van de deputaten.

De indeling van het rapport is nu als volgt.

Paragraaf 4 (instructie 3):
de kritiek op de NGB vertaling uit 1951 wordt besproken;

Paragraaf 5 (instructie 2):
geeft een overzicht van de voortgang van de HSV;

Paragraaf 6 (instructie 6):
bespreekt enkele (kritische) publicaties over de HSV

Paragraaf 7 (instructie 1):
een aantal Bijbelgedeelten uit de HSV worden nauwkeurig bekeken en vergeleken met de NGB vertaling uit 1951 en de Statenvertaling;

Paragraaf 8 (instructies 5, 7 en 10):

er wordt verslag gedaan van het contact dat er met de Stichting Herziene Statenvertaling is geweest;

Paragraaf 9 (instructie 9):

gaat in op de wijze waarop de kerkleden betrokken zijn;

Paragraaf 10 (instructie 8):

bespreekt hoe de leesbaarheid van de HSV onder kerkleden getoetst zal worden;

Paragraaf 11:

vermeldt conclusies en aanbevelingen.

4. Kritiek op NGB-uitgave 1951

Nadat de Statenvertaling (SV) drie eeuwen lang de gangbare Bijbelvertaling in de protestantse kerkgemeenschappen was geweest, ontstond de wens om een nieuwe vertaling te maken. Daarvoor waren drie redenen. In de eerste plaats was de Nederlandse taal sinds het verschijnen van de Statenvertaling veranderd. In de tweede plaats was de kennis van de grondtalen verbeterd en van de cultuur uit de Bijbelse tijd vergroot. In de derde plaats waren – naar men dacht - betere grondteksten gevonden en ter beschikking gekomen.

In 1911 werd begonnen met de eerste voorbereidingen. De eerste delen van de NGB-uitgave werden al voor 1912 vertaald. Het Nieuwe Testament kwam gereed in 1938, en de complete Bijbel verscheen in 1951. Het Nieuwe Testament is gebaseerd op de zogenaamde Alexandrijnse teksten (ook aangeduid als 'minderheidsteksten', de verschillende kopieën verschillen relatief sterk van elkaar), in tegenstelling tot de SV, waar het nieuwe testament gebaseerd is op de Byzantijnse teksten ('meerderheidsteksten', de kopieën verschillen weinig van elkaar).³⁸ De vertalers van de NGB-vertaling waren afkomstig uit verschillende kerkgenootschappen en behoorden tot verschillende theologische richtingen.³⁹ De vertaling vormt dan ook een interkerkelijk compromis.

Inmiddels wordt de NGB-vertaling nu door velen als verouderd ervaren. S.J. Noorda, voorzitter van de commissie die de Nieuwe Bijbelvertaling (2004) voorbereidde, zei daarover:

Die vertaling is gebaseerd op het Nederlands van voor de Tweede Wereldoorlog, dus twee generaties terug. Dat betekent dat taal en vocabulaire in die vertaling heel ver van het hedendaagse Nederlands afstaan. De Bijbel uit 1951 lijkt voor de hedendaagse Nederlander een antiquiteit.

De NGB-vertaling uit 1951 (NGB1951) werd al heel snel door de meeste protestante kerkgenootschappen in gebruik genomen. In 1965 verscheen bij de Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) een brochure met als titel *Statenvertaling contra Nieuwe Vertaling*

38 In hun rapport ten dienste van de Generale Synode van Zwolle 2007 hebben deputaten al gesuggereerd dat de 'meerderheidsteksten' betrouwbaarder zijn dan de 'minderheidsteksten'. De opkomst van de 'minderheidsteksten' kan wellicht niet los gezien worden van de doorbraak van vrijzinnigheid en schriftkritiek in diezelfde tijd.

39 Bron: http://nl.wikipedia.org/wiki/NBG_1951 en <http://www.geocities.com/leeuwvanweenen/lecke/les9.html>.

(SVcNV) van de hand van A. Bergsma. In deze brochure wordt felle kritiek op de NBG1951 geleverd. De meest relevante kritiek uit deze brochure geven we samengevat in paragraaf 6.1 weer. In paragraaf 6.2 trekken we op basis daarvan enkele conclusies.

4.1 Kritiek aan de hand van tekstvergelijkingen

De kritiek uit SvcNV hebben we verdeeld in vijf categorieën. In elke categorie wordt een reeks teksten kort besproken, waarbij de SV vergeleken wordt met de NBG1951. Ook wordt vermeld welke keuze de HSV gemaakt heeft.

a. Andere handschriften gekozen

De oudere handschriften die in de negentiende eeuw gevonden waren, werden aanvankelijk als betere handschriften beschouwd. In het voorwoord uit juli 1982 in SvcNV wordt echter gemeld dat heel wat geleerden uit binnen- en buitenland de betrouwbaarheid daarvan nu in twijfel trekken, terwijl de Textus Receptus, waarop ook het Nieuwe Testament in de Statenvertaling is gebaseerd, steeds meer als de meest betrouwbare vertaling wordt erkend. We geven hieronder een aantal teksten die in de NBG1951 anders vertaald zijn dan in de SV omdat de NGB-vertalers zich op een andere grondtekst gebaseerd hebben.

Gen 6:3

SV: 'Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mens'.⁴⁰ NBG.1951: 'Mijn Geest zal niet altoos in de mens blijven.' HSV: 'Mijn Geest zal niet voor eeuwig met de mens twisten.' De NBG1951 is, zonder dat de letter van de tekst daar aanleiding toe gaf, van de Hebreeuwse tekst der Masoreten afgeweken, om de vertaling van de Septuaginta na te volgen. De SV-vertalers hielden zich wel bij de Hebreeuwse tekst. De HSV is de SV gevolgd.

Markus 1:1

SV: 'Het begin des Evangelies van Jezus Christus, den Zoon van God.' NBG.1951: 'Begin van het Evangelie van Jezus Christus'. HSV: 'Het begin van het Evangelie van Jezus Christus, de Zoon van God.' De NGB-vertalers hebben 'de Zoon van God' weggelaten, hoewel het overgrote deel van de handschriften dit wel heeft.

Luc. 23:42

SV: 'En hij zeide tot Jezus: Heere, gedenkt mijner, als Gij in uw Koninkrijk zult gekomen zijn. NBG.1951: 'En hij zeide: Jezus, gedenk mijner, wanneer Gij in uw Koninkrijk komt.' HSV: 'En hij zei tegen Jezus: Heere, gedenk mij, als U in uw Koninkrijk gekomen bent.' In zowel de SV als de HSV spreekt de moordenaar de stervende Borg en Middelaar aan als Heere (Kurios). Dit stemt overeen met zijn erkennig dat de Heere een koninkrijk heeft. Wellicht gaat het verschil tussen (H)SV en NBG.1951 terug op het verschil in grondtekst, maar hebben de vertalers van de NBG.1951 dan wel het juiste handschrift gekozen?

Luc 24:51,52

40 Het woord in de grondtekst dat door de SV en de HSV met 'twisten' worden vertaald, in door de NBG1951 met 'blijven' heeft vooral betrekking op rechtspreken. De vertaling zou dan worden: 'Mijn Geest zal niet eeuwig rechtspreken over de mens.' De SV en de HSV komen dichterbij de buurt dan de NBG1951.

SV: 'En het geschiedde als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde en werd opgenomen in den hemel. En zij aanbaden Hem en keerden weder naar Jeruzalem met grote blijdschap.' HSV: 'En het gebeurde, terwijl Hij hen zegende, dat Hij Zich van hen verwijderde. En Hij werd opgenomen in de hemel. En zij aanbaden Hem en keeren terug naar Jeruzalem met grote blijdschap.'⁴¹ Het onderstreepte deel is in de NBG.1951 weggelaten. Wellicht zijn ook hier weer andere handschriften gebruikt, maar waarom worden nou juist die handschriften gekozen waarin de Godheid van Christus niet meer naar voren komt?

Hand 2:47

SV: 'En de Heere deed dagelijks tot de gemeente, die zalig werden'. NBG.1951: 'En de Here voegde dagelijks toe aan de kring, die behouden werden. HSV: 'En de Heere voegde dagelijks mensen die zalig werden aan de gemeente toe.' De NBG-vertalers hebben waarschijnlijk de handschriften gevolgd, waar de woorden tot de gemeente zijn weggefallen, misschien door een vergissing van een overschrijver.

Rom 14:10

SV: 'Want wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus gesteld worden.' NBG.1951: 'Want wij zullen allen gesteld worden voor de rechterstoel Gods.' HSV: 'Wij allen toch zullen voor de rechterstoel van Christus gesteld worden.' De (H)SV is in overeenstemming met Hand 17:31 en met wat beleden wordt in de Apostolische Geloofsbelijdenis. De NBG-vertalers hebben de Ariaanse handschriften gevolgd. Als Christus oordeelt, is Hij Goddelijk, maar dat wordt door hen ontkend.

1Tim 3:16

SV: 'En buiten allen twijfel, de verborgheid der godzaligheid is groot: God geopenbaard in het vlees. NBG.1951: 'En buiten twijfel, groot is het geheimenis der godsvrucht: Die zich geopenbaard heeft in het vlees.' HSV: 'En buiten alle twijfel: groot is het geheimenis van de godsvrucht: God is geopenbaard in het vlees.' De Godheid van Christus is in de NGB-vertaling weggevertaald omdat men wellicht teruggegaan is op Ariaanse handschriften.

1 Joh 5:7,8

SV: 'Want Drie zijn er Die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord en de heilige Geest; en deze Drie zijn één. En drie zijn er die getuigen op de aarde, de Geest, het water en het bloed en die drie zijn tot één.' HSV: 'Want drie zijn er die getuigen in de hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze drie zijn één. En drie zijn er die getuigen op de aarde: de Geest, het water en het bloed; en deze drie zijn éénstemmig'. Het onderstreepte gedeelte is in de NBG.1951 tussen haakjes gezet omdat er handschriften zijn die dit gedeelte niet hebben. De kanttekening in de SV zegt hierover: 'dat de Arianen schijnbaar deze getuigenis uit enige boeken gelaten hebben, maar in bijna alle Griekse boeken is deze gevonden en zelfs bij vele oude aanzienlijke leraars, die vóór de tijd der Arianen geleefd hebben, tot bewijs der Heilige Drievuldigheid, en de tegenstelling van de getuigen op aarde, vs. 8 toont klaarlijk dat dit vers daar wezen moet'.

b. Het geheel der Schriften niet in rekening gebracht

41 Het woord in de grondtekst dat door de SV en de HSV vertaald wordt met 'aanbaden' heeft meer de betekenis van 'iemand de hand kussen', of 'in eerbied voor iemand op de knieën vallen'. Er hoeft daarbij niet persé iets gezegd worden, zoals het woord 'aanbaden' suggereert.

Joh 1:3

SV: 'Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is. NBG.1951: 'Alle dingen zijn door het Woord geworden en zonder dit is geen ding geworden, dat geworden is. HSV: 'Alle dingen zijn door het Woord gemaakt, en zonder dit Woord is geen ding gemaakt dat gemaakt is.' Taalkundig zijn zowel de vertaling van de (H)SV als de NBG.1951 mogelijk. 'Maken' suggereert dat iets door iemand vervaardigd wordt, 'worden' kan ook inhouden dat het gaat om een langdurig proces dat autonoom verloopt. De SV-vertaling is in het licht van Genesis 1 juist.

Rom 8:1

SV: 'Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn.' NBG.1951: 'Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen, die in Christus Jezus zijn.' HSV: 'Dus is er nu geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn.' 'Verdoemenis' is in de NBG1951 vervangen door 'veroordeling'. 'Veroordelen' is schuldig verklaren, maar 'verdoemen' betekent: veroordelen tot de helse straf. Het Griekse woord KATAKRIMA is hier verzwakt tot alleen maar veroordelen, maar gerekend met het geheel der Schriften gaat het hier om het zwaarst mogelijke oordeel, namelijk de verdoemenis.⁴² Hetzelfde zien we in Marc 16:16, Joh 5:29b, Rom 5:16 en 2Kor 3:9. Ook in deze teksten volgt de HSV de SV.

2 Petrus 3:10

SV: 'En de aarde en de werken die daarin zijn zullen verbranden. NBG.1951: 'En de aarde en de werken daarop zullen gevonden worden.' HSV: 'En de aarde en de werken daarop zullen verbranden.' In vers 7 lezen we dat hemel en aarde ten vure bewaard worden. Wat zal er dan nog gevonden worden?

c. Niet concordant vertaald

Lucas 2:30

SV en HSV: 'Want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien.' NBG.1951: 'Want mijn ogen hebben uw heil gezien.' De woorden die in de SV door 'zaligheid' zijn vertaald, worden in de NBG.1951 door verschillende woorden vertaald: 'heil', 'behouden' en soms ook nog 'zaligheid', zonder dat het tekstverband daar aanleiding toe geeft.⁴³

1 Petrus 2:7b

SV: 'De Steen, Dien de bouwlieden verworpen hebben.' NBG.1951: 'De steen, die de bouwlieden afgekeurd hadden.' Verworpen is veel krachtiger. Hetzelfde Griekse woord komt ook voor in Luc 9:22, ook met betrekking tot de Heere Jezus Christus en daar heeft de NBG.1951 dit woord wel weer vertaald door 'verworpen'.

d. Verdoezeling, verzwakking

Spreuken 12:4

42 'Katakrima' betekent vooral 'doodvonnis'.

43 Het woord in de grondtekst dat in de SV en de HSV vertaald is met 'zaligheid' is 'soterios' (bijvoeglijk naamwoord) wat betekent: reddend, bevrijdend, genezend. De King James bijbel vertaalt 'salvation', de nieuwe Bijbelvertaling heeft 'redding'. 'Redding' lijkt ons juist dan 'zaligheid', 'zaligheid' is het gevolg van 'redding', met andere woorden: 'redding' leidt tot 'zaligheid' als eindstadium.

SV: 'Een kloeke huisvrouw is een kroon haars heren', NBG.1951: 'Een degelijke vrouw is de kroon van haar man.' HSV: vertaling was nog niet beschikbaar. In de grondtekst staat wel degelijk 'heer'.⁴⁴ Er lijkt hier sprake te zijn van een tegemoetkoming aan de idee van de emancipatie van man en vrouw.

Nehemia 9:28

SV: 'Als zij zich dan bekeerden en U aanriepen.' NBG.1951: 'Maar zij riepen U weer aan'. HSV: 'Als zij zich dan bekeerden en tot U riepen.' Bekeerden' is in de NBG.1951 weggelaten.

Jes 7:14

SV: 'Ziet, een maagd zal zwanger worden.' NBG.1951: 'Zie, de jonkvrouw zal zwanger worden.' HSV: 'Zie, de maagd zal zwanger worden.' Deze tekst ziet ook op de geboorte van Jezus omdat de Zoon die geboren wordt de naam 'Immanuël' moet krijgen. 'Maagd' is in de NBG 1951 vervangen door 'jonkvrouw' waarmee het wonder van Jezus' geboorte verdoezeld is (vgl. Gal 4:4 en 1Tim 3:16). Luther zei over deze tekst: 'Indien een jood of christen kan bewijzen dat ALMAH in de Schrift iets anders dan MAAGD betekent, die kan 100 mark komen halen.'⁴⁵

Daniël 3:17 **Error! Reference source not found.**

SV: 'Zal het zo zijn, onze God, Dien wij eeren, is machtig ons te verlossen, uit den oven des brandende vuurs, en Hij zal (ons) uit uw hand, o koning verlossen.' NBG.1951: 'Indien onze God, die wij vereren, in staat is ons te bevrijden, dan zal Hij ons uit de brandende vuuroven, en uit uw macht, o koning, bevrijden.' HSV: 'Als het moet, kan onze God, Die wij vereren, ons verlossen uit de brandende vuuroven, en Hij zal ons, koning, uit uw hand verlossen.' De NBG-vertaling is beledigend voor de almacht van de Heere en in strijd met artikel van de Apostolische geloofsbelijdenis waar beleden wordt dat God almachtig is.⁴⁶

Rom 8:1

SV: 'Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn.' NBG.1951: 'Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen, die in Christus Jezus zijn.' HSV: 'Dus is er nu geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn.' 'Verdoemenis' is verzwakt tot 'veroordeling',⁴⁷ zie ook Marc. 16:16, Joh 5:29b, Rom 5:16 en 2Kor 3:9. Zie verder onder b.

Rom 5:12

SV: 'in welken allen gezondigd hebben', NBG.1951: 'omdat allen gezondigd hebben'. HSV: 'in wie allen gezondigd hebben.' In de NBG.1951 is de erfzonde-betrekking met Adam verdwenen, en lijkt het hier nu te gaan om de dadelijke zonde van de mens zelf.

44 In de grondtekst staat het woord 'baäl'. De vertaling door 'heer' heeft in de SV de hoogste frequentie, en zou ook op de meeste plaatsen waar het met een ander woord vertaald is, met 'heer' vertaald kunnen worden. Wanneer het gaat over een 'man' zonder het aspect van de gezagspositie, vinden we in de grondtekst het woord 'iysh'.

45 We konden inderdaad geen tekst vinden waarin 'almah' persé met 'jonge vrouw' (die geen maagd meer is) vertaald zou moeten worden.

46 Ds. O.J. Douma zegt in een preek over Daniël 3:13-18 over vers 17 het volgende: "In het Hebreeuws staat namelijk dit: Of onze God, die in staat is om ons te bevrijden, het ook doen zal of niet.... (dat is de kwestie niet, o koning) maar u moet goed weten, dat wij uw goden niet vereren en het gouden beeld dat u opgericht hebt niet aanbidden."

47 Zoals we hierboven al opmerkten, 'Katakrima' betekent vooral 'doodvonnis'.

1Kor 6:20

SV: 'Want gij zijt duur gekocht: zo verheerlijk dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn.' NBG.1951: 'Want gij zijt gekocht en betaald. Verheerlijkt dan God met uw lichaam.' HSV: 'U bent immers duur gekocht. Verheerlijk daarom God in uw lichaam en in uw geest, die van God zijn. Duur gekocht is gezien de grondtekst juister. De verzwakking daarvan tot gekocht en betaald en de weglating van het laatste deel van het vers hebben dit vers fors vervlakt.

2Tim. 3:16b

SV: 'al de Schrift is van God ingegeven', NBG.1951: 'Elk van God ingegeven schriftwoord'. HSV: 'de hele Schrift is door God ingegeven.' De (H)SV-vertaling maakt duidelijk dat alles wat we in de Schrift lezen door God is ingegeven, maar de NBG.1951-vertaling suggereert dat er ook schriftwoorden zijn die niet door God zijn ingegeven.

Heb. 1:6b

SV: 'En dat alle engelen Gods Hem aanbidden', NBG.1951: 'En Hem moeten alle engelen Gods huldigen'. HSV: 'Ook alle engelen van God moeten Hem aanbidden.' 'Huldigen' kan ook als Christus slechts mens was, 'aanbidden' kan alleen als Hij ook God is.⁴⁸

e. Verwereldlijking, platvloeser

Jesaja 26:19

SV: 'Uw doden zullen leven, (ook) mijn dood lichaam, zij zullen opstaan; waakt op en juicht, gij die in het stof woont, want uw dauw zal zijn (als) dauw der moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen.' NBG.1951: 'Herleven zullen uw doden – ook mijn lijk -, opstaan zullen zij. Ontwaakt en jubelt, gij, die woont in het stof! Want uw dauw is als een dauw van het licht; en de aarde zal aan de schimmen het leven hergeven.

HSV: 'Leven zullen uw doden – ook mijn dood lichaam -, zij zullen opstaan. Ontwaak en juich, u die woont in het stof, want Uw dauw, zal zijn als dauw op jong, fris groen en de aarde zal de gestorvenen baren.' 'Mijn dood lichaam' is meer in overeenstemming met de geloofstaal van de profeet in de verwachting van een verheerlijkt lichaam, 'lijk' legt meer nadruk op het weerzinwekkende. 'Overledenen' heeft de NBG.1951 hier veranderd in 'schimmen'. Dezelfde verandering vinden we in Psalm 88:11 (HSV heeft 'overledenen') en Spreuken 2:18 (HSV nog niet beschikbaar).

4.2 Conclusies

Uit de tekstvergelijkingen in paragraaf 4.1 blijkt dat de verschillen in vertaling zeer fundamentele zaken betreffen: het Schriftgezag (2Tim 3:16), Gods almacht (Dan. 3:17), de Drieëenheid (1Joh 5:7,8), de Godheid van de Here Jezus Christus (tal van teksten), de schepping (Joh 1:3), de erfzonde (Rom 5:12). Het meest opvallend is hierbij wel het grote aantal teksten in de NBG1951 waarin de Godheid van de Here Jezus Christus niet langer meer maar voren komt. In SvcNV wordt dan ook gemeld dat de Jehova's Getuigen destijds bij de verschijning van de NBG1951 meteen op deze vertaling zijn overgegaan.⁴⁹

48 Ook hier heeft het grondwoord voor 'aanbidden' de betekenis van 'iemand de hand kussen', of 'in eerbied voor iemand op de knieën vallen'.

49 Later gingen de Jehova's Getuigen over op de Nieuwe-Wereldvertaling die in 1961 verscheen.

De HSV volgt steeds de SV. Dit suggereert dat de HSV een stuk betrouwbaarder is dan de NBG.1951 en theologisch juist.

5. Voortgang van de HSV

De Stichting Herziening Statenvertaling (St. HSV) verspreidt ongeveer maandelijks een nieuwsbrief waarin over de voortgang van de hertaling van de SV gerapporteerd wordt. Daarin wordt vooral gemeld welke bijbelboeken klaargekomen zijn en vervolgens op de website van de St. HSV geplaatst zijn. Zo verschenen bijvoorbeeld het boek Esther in april 2008, 1 Samuël in oktober 2008, Ezra in november 2008, Prediker in december 2008, Nehemia in januari 2009, Micha in februari 2009, Jozua in April 2009.

In december 2008 werd gemeld dat alle Bijbelboeken – behalve 1 en 2 Koningen en 1 en 2 Kronieken – herzien zijn. Nadat de boeken herzien zijn, worden ze bekeken door resonansgroepen. Er zijn in totaal vijf resonansgroepen. In de nieuwsbrief van juni 2009 wordt gemeld dat enkele groepen rond 1 september klaar zijn, en de anderen in de loop van het najaar. Verder lezen we in deze nieuwsbrief dat 'bestuursondersteuners en degenen die ze aansturen' de herziene teksten op concordantie controleren. Ten slotte passeren alle boeken het bestuur. Over deze laatste fase lezen we in de nieuwsbrief van april 2009:

Maar de toetsing aan al de afgesproken regels en de beslissingen die in de afgelopen zeven jaar genomen zijn, vraagt dat alle teksten opnieuw goed bestudeerd worden, zodat we een zorgvuldige en verantwoorde herziening krijgen, waarin het coloriet van de Statenvertaling 'geproefd' wordt.

In de nieuwsbrief van juni 2009 lezen we dat het bestuur voor 1 juni 2010 nog heel veel werk moet verzetten. In de nieuwsbrieven van april 2008, oktober 2008 en december 2008 lezen we dat het de bedoeling is dat in 2010 de complete uitgave van de Herziene Statenvertaling verschijnt.

Behalve de tweede deelluitgave (het Nieuwe Testament met Genesis, Exodus, Deuteronomium en de Psalmen) die verscheen in december 2006, zijn er in de afgelopen tijd nog twee andere uitgaven verschenen. Met het oog op advent en kerst verscheen in oktober 2008 een uitgave die het evangelie naar Marcus en de boeken Ruth en Jona bevat. Deze uitgave kan gebruikt worden om de gemeente kennis te laten maken met de HSV. Verder verschenen een braille-uitgave van het Nieuwe Testament en een CD (daisy), die besteld kunnen worden bij de Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden (CBB) te Ermelo.

De Bijbelboeken Genesis en de Psalmen die opgenomen zijn in de tweede deelluitgave en ook online beschikbaar waren op de website van de stichting, zijn tot nader bericht van de website verwijderd. Dit naar aanleiding van kritische reacties. De boeken zouden op sommige plaatsen te vrij vertaald zijn. De stichting schrijft hierover op de website het volgende:

We kunnen deze kritiek begrijpen omdat deze boeken helemaal aan het begin van het project hertaald zijn in een tijd waarin onze richtlijnen nog onvolledig waren en de methodiek nog onvoldoende uitgewerkt was. Omdat we deze kritiek serieus willen

nemen heeft het HSV bestuur besloten deze beide boeken nog eens grondig aan de grondtekst en de Statenvertaling te toetsen.

6. Publicaties over de HSV

6.1 Kritiek van prof. dr. W.J. Ouweneel

In *Ellips, Tijdschrift voor Bijbel & Wetenschap* (uitgave Evangelische Hogeschool Amersfoort) verscheen onder de titel *De Herziene Statenvertaling: voors en tegens* een recensie van de tweede deelluitgave van de HSV van de hand van prof. dr. W.J. Ouweneel (april 2007).⁵⁰ Hij wijst erop dat de hertalers zich een dubbele taak hebben gesteld, namelijk a.) de taal van de SV aanpassen aan het eigentijdse taalgebruik, en b.) corrigeren van aperte fouten in de SV. Vervolgens bespreekt hij de HSV aan de hand van een reeks teksten en maakt daarbij onderscheid in drie categorieën: I. teksten waarin de SV is gecorrigeerd, II. teksten waarin de SV gecorrigeerd had moeten worden maar dit niet gebeurd is, III. teksten waarin de HSV nieuwe fouten heeft geïntroduceerd.

In november 2007 volgt in *Ellips* een antwoord van de hertalingcommissie onder de titel *De Herziene Statenvertaling: de bezwaren gewogen*. Veel van de bezwaren worden door de commissie adequaat weerlegd, terwijl veel andere bezwaren overgenomen worden, d.w.z. dat naar aanleiding daarvan de teksten in kwestie aangepast worden. We willen hier die bezwaren noemen die betrekking hebben op enkele teksten die ook in paragraaf 4.1 aan de orde kwamen, en verder een bezwaar dat tot relatief ingrijpende gevolgen kan leiden (gij, gijlieden, u, jij) en tenslotte het bezwaar met betrekking tot de vraag of de HSV wel hetzelfde (letterlijke) vertaalprincipe hanteert als de SV destijds deed.

Veroordeling vs. verdoemenis

Volgens prof. Ouweneel is 'verdoemenis' een te sterke weergave van KATAKRIMA. De commissie antwoordt dat een belangrijk deel van de achterban onoverkomelijke bezwaren zou hebben tegen 'veroordeling' in plaats van 'verdoemenis'. In paragraaf 4.1 zagen we dat uit de context geconcludeerd kan worden dat 'veroordeling' uiteindelijk neerkomt op 'verdoemenis', reden waarom bijvoorbeeld de GBS pleit voor het gebruik van dat laatste woord.

Zalig maken vs. behouden

In paragraaf 4.1 noemden we de kritiek dat de woorden die in de SV door 'zaligheid' zijn vertaald, in de NBG1951 door verschillende woorden vertaald worden: 'heil', 'behouden' en soms ook nog 'zaligheid', zonder dat het tekstverband daar aanleiding toe geeft. Eén van de kritiepunten van prof. Ouweneel houdt hiermee verband. Hij schrijft:

Een van de meest storende gemiste kansen is de foute weergave van de woorden *sôzô* ('behouden, redden', soms: 'gezond maken'), *sôtèr* ('Behouder, Redder, Heiland') en *sôtèria* ('behoudenis, redding, heil'). De SV heeft hier respectievelijk 'zalig maken', 'Zaligmaker' en 'zaligheid', en dat is gewoon fout. Het begrip 'zalig' wordt in het Grieks uitgedrukt door *makarios* (SV: '[welgeluk]zalig'). 'Behouden' (redden van, verlossen van) is een heel ander begrip dan 'zalig (gelukkig) maken'. Helaas heeft de HSV hierin geen verandering gebracht. 'Zalig maken van hun zonden' (Mt 1:21) is niet

50 Het artikel is online beschikbaar op: <http://www.vergadering.nu/boekhsv.htm>.

alleen een foute vertaling, het is ook nog slecht Nederlands. Wanneer het niet om de eeuwige 'zaligheid' gaat, hebben SV en HSV nota bene wél 'behouden' (bijv. Mt 9:22). Zo ontstaan er rare fricties: in Mc 16:16 maakt de doop 'zalig', maar in 1Pt 3:21 'behoudt' de doop, terwijl er twee keer sôzô staat. Waarom niet overal met 'behouden' vertaald, al was het alleen al omdat sôzô dat gewoon betekent?

De commissie antwoordt dat 'gelijktrekken onaanvaardbaar zou zijn voor een groot deel van de doelgroep van de HSV' maar belooft om de zaken nog eens op een rijtje te zetten en te proberen de consistentie zo veel mogelijk te vergroten.

Gij, u, jij

Prof. Ouweneel is het er ermee eens dat 'gij' in de HSV is afgeschaft. Maar daardoor zijn problemen ontstaan die de SV niet kende. Hij schrijft:

Ten eerste gebruikte SV 'gij' én het meervoud 'gijlieden'; door echter alleen 'u' te gebruiken kun je in HSV bijvoorbeeld in Mt 15:16 of Jh 3:7 niet meer zien dat in het Grieks het meervoud gebruikt is, wat op die plaatsen erg verwarrend is. Ten tweede kan 'gij' voor elk mens gebruikt worden, maar 'u' is een beleefdheidsvorm; je zou dus soms 'u', soms 'jij' moeten vertalen, maar dat doet HSV niet. Dat is vreemd; immers, wie zegt er nu 'u' tegen zijn eigen ziel (bijv. Ps 42:6,12)? En is het reëel om Jezus 'u' tegen zijn discipelen (bijv. Mt 16:17), of Paulus 'u' tegen Timoteüs en Titus te laten zeggen? En welke man zegt er nu 'u' tegen zijn eigen vrouw (bijv. Gn 20:13), en welke vader 'u' tegen zijn zoon (bijv. Gn 46:30)? Met 'gij' hadden we dat probleem niet.

De commissie antwoordt dat het bestuur zich daarvan terdege bewust is en zich erop bezint.

Letterlijk vertalen

Aan het eind van het artikel bespreekt prof. Ouweneel de vertaalmethode. Volgens hem was de SV rigoureuus letterlijk. In de HSV zijn echter hier en daar moeilijke uitdrukkingen begrijpelijker gemaakt, dus meer geparafraseerd, en daarmee hebben de hertalers het principe van letterlijk vertalen losgelaten. Daarmee zou de HSV zich verlaagd hebben tot het niveau van veel andere moderne Bijbelvertalingen waar dat ook gebeurd is. Als voorbeeld geeft hij Genesis 1:4. De SV heeft: 'God zag het licht, dat het goed was.' De HSV heeft: 'God zag dat het licht goed was'. Prof. Ouweneel schrijft dan: "Dit heeft niets met eigentijdser taalgebruik te maken, want de lezing van de SV was destijds ook niet 'eigentijds'". Aan het eind van zijn artikel schrijft Ouweneel:

Nogmaals: de hertalers moeten scherp onderscheid maken tussen archaisch taalgebruik (dat eigentijds moet worden) en overletterlijk taalgebruik (dat zo blijven moet!). Als van het principe van de (soms overdreven) letterlijkheid afgestapt wordt (hoe begrijpelijk misschien ook voor de moderne smaak), is dit geen 'Statenvertaling' meer! Met andere woorden: de HSV mag voor de hedendaagse lezer niet begrijpelijker gemaakt worden dan de SV voor de 17e-eeuwse lezer was!

De commissie antwoordt hierop:

De statenvertalers waren beslist niet rigoureuus letterlijk en al evenmin rigoureuus consistent. Zij waren zich heel goed bewust van de noodzaak om contextueel te vertalen. Daarbij hebben zij wel gepoogd om zo dicht mogelijk bij de grondtekst te

blijven. Dat spoor wil de HSV in principe blijven volgen, alhoewel dat hier en anders⁵¹ iets anders toegepast wordt. Er is immers in 400 jaar veel in de taal veranderd. Tegelijk zijn er inderdaad mogelijk plaatsen waar wij onnodig parafraserend geweest zijn. Wij staan op dat punt helemaal open voor kritiek. Hoe concreter die kritiek hoe beter.

Grondtekst

Prof. Ouweneel wijst erop dat de HSV gekozen heeft voor de 'meerderheidstekst' (Textus Receptus), waarop ook de SV gebaseerd is. Hij zegt dan:

“Dat ligt ook voor de hand, en daar zullen we nu maar niet over vallen, hoewel ik het er absoluut niet mee eens ben.”

In paragraaf 4.1 punt a. wezen we er al op dat het Nieuwe Testament in de NGB.1951, anders dan in de SV, gebaseerd is op de in de negentiende eeuw gevonden 'minderheidsteksten'. De voorkeur voor de Textus Receptus boven de minderheidsteksten werd door deputaten in hun rapport ten dienste van de Generale Synode van Zwolle 2007 als volgt verdedigd:

Voor de vertaling van het Nieuwe Testament zijn gebruikt de zgn. “Byzantijnse” teksten. Een heel belangrijk kenmerk van die handschriften is o.a. dat er tussen de verschillende kopieën weinig verschillen zijn. Dit in tegenstelling tot de tegenwoordig meestal gehanteerde zgn. “Alexandrijnse” teksten. Deze vertonen bijzonder veel onderlinge verschillen.

De hertalers van de HSV volgen zoveel mogelijk de tekst zoals die door Beza is uitgegeven, want dit is ook de tekst waar de statenvertalers van uitgegaan zijn. Wat in de afwegingen van de hertalers een belangrijke rol heeft gespeeld is het feit dat de HSV een herziening is van de Statenvertaling. De minderheidstekst wijkt dermate af van de Byzantijnse traditie dat, als de hertalers die zouden volgen, het resultaat niet meer als een herziening van de HSV gezien kan worden. Verder heeft ook het feit meegespeeld dat de Byzantijnse rollen bepaald niet eenduidig zijn. Het volgen van de tekst van Beza was dan het meest eenvoudig en praktisch.⁵² Binnen de wetenschap komt echter weer meer en meer aandacht voor de meerderheidstraditie⁵³ (zie ook paragraaf 4.1 punt a.)

Uit de beide artikelen uit *Ellips* komt kort samengevat het volgende naar voren.

1. De hertalers hanteren in principe dezelfde vertaalprincipes als de vertalers van de SV.
2. Plaatsen die onnodig parafraserend zijn vertaald wil de stichting HSV graag aanpassen.
3. Wat betreft het consistent vertalen: dit kan nooit helemaal consequent omdat ook de context waarin een woord of woordgroep zich bevindt, recht gedaan moet worden. Ook daarin is de HSV niet anders dan de SV.

51 Dit is de letterlijke weergave van het citaat. We vermoeden echter dat bedoeld wordt: 'alhoewel dat hier en daar iets anders toegepast wordt.'

52 Deze informatie ontvingen we van Dr. R. de Blois, vertaalconsulent bij de United Bible Societies en adviseur van de Stichting Herziening Statenvertaling.

53 Aldus Dr. de Blois. Met name de Trinitarian Bible Society verdedigt het gebruik van de Textus Receptus, zie <http://www.trinitarianbiblesociety.org/>.

4. De hertalers maken soms vertaalkeuzes met het oog op de achterban.
5. De stichting HSV staat erg open voor kritiek, en die wordt ook daadwerkelijk in de vertaling verwerkt.
6. Er zijn vraagstukken waar het bestuur zich nog verder op moet en wil bezinnen.

6.2 Kritiek van de Gereformeerde Bijbelstichting

De Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) geeft vier keer per jaar het blad *Standvastig* uit. In het nummer van maart 2009 (44e jaargang, nummer 1) verscheen een artikel van dhr. C. Valk onder de titel: *De brief aan de Romeinen in de Herziene vertaling (HSV). Gewijzigde vertaling mist nauwkeurigheid Statenvertaling*. Bij de auteur speelt vooral de vraag in hoeverre de HSV een alternatief vormt voor de SV en als opvolger van de SV gepositioneerd kan worden.⁵⁴ In dat geval is de vraag belangrijk of de HSV een *herziening* is van de SV, en ook of de stichting HSV haar arbeid terecht presenteert als een herziening van de SV. Zo schrijft de auteur onder andere:

Het aanpassen van de Nederlandse taal betreft echter maar een klein deel van de wijzigingen die we in de Herziene Statenvertaling aantreffen. Uit het resultaat blijkt duidelijk dat opnieuw uit de grondtekst is vertaald.⁵⁵

Verder wijst dhr. Valk erop dat niet alleen verouderde en ongebruikelijke woorden vervangen zijn, maar ook niet-verouderde woorden. Dat is soms het gevolg van het feit dat de woorden in de grondtekst op meerdere manieren vertaald kunnen worden. Wanneer het dan gaat om een herziening, hadden de hertalers volgens de schrijver altijd de SV moeten volgen⁵⁶. Echter voor wie gewoon een goede Bijbelvertaling wil, is het minder belangrijk of de HSV al of niet alleen maar een herziening van de SV is, of dat sprake is van een nieuwe vertaling. De belangrijkste vraag is dan of de grondtekst betrouwbaar is vertaald. In het kader daarvan geven we een korte samenvatting van acht kritiekpunten die dhr. Valk in zijn artikel noemt.

Er is minder letterlijk vertaald

In Genesis 3:15 is 'zaad' vertaald met 'nageslacht' en in Rom 1:3 met 'geslacht'. In het Nieuwe Testament is het werkwoord '(ver)troosten' (Gr. Parakaleo) dikwijls vervangen door 'bemoedigen', en het zelfstandig naamwoord 'troost' door 'vertroosten' (Gr. paraklesis). We vinden dit onder andere in Rom 1:12, 15:5,5 en 2 Kor 1:3-7 (tien aanpassingen). Dhr. Valk merkt hierbij op dat troost of vertroosting een krachtiger betekenis heeft dan bemoediging en ook meer de persoonlijke band tot uitdrukking brengt tussen degene die troost en degene die getroost wordt. In Johannes 14 wordt de heilige Geest wel nog steeds de 'Trooster' genoemd.

Wat betreft 'zaad': o.i. behoort dit niet meer tot het hedendaagse taalgebruik. Het kan eenvoudig vertaald worden met 'nageslacht', of 'nakomeling'. Wat betreft 'bemoedigen' in plaats van 'troosten': 'bemoedigen' is eigentijdser dan 'troosten', maar 'troosten' is in

54 Dit blijkt ook uit een lezing die dhr. Valk op 6 september 2008 gaf, met als titel *De Herziene Statenvertaling. Een kwestie van taal of vertaling?* Er is veel overlap tussen deze lezing en zijn artikel in *Standvastig*, zodat we ons beperken tot de bespreking van het (recentere) artikel.

55 Dit had dhr. Valk ook anders kunnen formuleren: de SV wordt hertaald, maar niet zonder dat er ook naar de grondtekst gekeken wordt.

56 Als we het goed begrijpen zelfs ook dan, wanneer het helemaal vaststaat dat de SV fout heeft vertaald. Met andere woorden, correctie is – volgens dhr. Valk – geen herziening meer.

hedendaags Nederlands nog steeds mogelijk, bijvoorbeeld in een zin als 'zij was niet te troosten'. Of 'troosten' inderdaad vervangen kan worden door 'bemoedigen' is iets waar de grondtekst bepalend moet zijn, en bijvoorbeeld niet de lading die wij in de loop van de tijd aan het woord gegeven hebben.

Voorzetsels zijn niet altijd goed hertaald

In de HSV zijn voorzetsels vaak anders vertaald of zelfs gewijzigd in korte omschrijvingen. Voorbeelden:

Rom. 1:3:

SV: 'Die geworden is uit het zaad Davids naar het vlees.' HSV: 'Die wat het vlees betreft, geboren is uit het geslacht van David.'

Rom 1:4:

SV: 'Die krachtiglijk bewezen is te zijn de Zoon Gods naar den Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden.' HSV: 'Wat de Geest van heiliging betreft, is Hij met kracht bewezen te zijn de Zoon van God, vanuit de opstanding van de doden.'

Volgens dhr. Valk drukt 'wat betreft' niet ten volle uit wat met het Griekse 'kata' en het Nederlandse 'naar' bedoeld wordt. 'Kata' en 'naar' impliceren ook: 'overeenkomstig' en zelfs 'krachtens.' O.i. zijn beide teksten voor de gemiddelde hedendaagse Nederlandstalige niet te begrijpen wanneer het woordje 'naar' gebruikt wordt. In gangbaar Nederlandse vinden we dit voorzetsel voornamelijk in een zin als 'Jan liep naar huis'. Dhr. Valk wijst er terecht op dat 'kata' meerdere betekenissen heeft, maar uit die betekenissen hebben de HSV-hertalers gezien de context de meest passende betekenis gekozen. In een studiebijbel met kanttekeningen zou met een voetnoot aangegeven kunnen worden dat 'kata' meerdere betekenissen heeft.

Overigens vinden we dit nu al in de HSV. In 1Kor 15:19 lezen we in de HSV: 'Als wij alleen voor dit leven op Christus onze hoop gevestigd hebben...' In een voetnoot bij 'voor' lezen we: letterlijk: in.

Er is niet altijd concordant vertaald

Woorden die in een bepaald tekstgedeelte meerdere keren in dezelfde betekenis voorkomen, moeten bij voorkeur steeds met hetzelfde woord worden vertaald. In Rom 1:24, 26 en 28 vinden we drie keer het Griekse 'paradidomi', en de SV heeft het alle drie keer vertaald met 'overgeven.' De HSV heeft echter één keer 'prijsgeven' (vs. 24) en twee keer 'overgeven' (vs. 26 en 28).

Strikt genomen heeft dhr. Valk hier gelijk, al fungeren de woorden 'prijsgeven' en 'overgeven' in dit verband zo sterk als synoniemen van elkaar, dat de lezer al gauw zou vermoeden dat ze op hetzelfde woord in de grondtekst teruggaan.

Onderscheid tussen enkelvoud en meervoud is verdwenen

In de HSV is het onderscheid tussen enkelvoud en meervoud niet altijd te zien. Dit betreft allereerst de gebiedende wijs. In Ex 10:24 lezen we in de SV: 'Ga_t hee_n, dien_t de HEERE.' Aan het meervoud is te zien dat Farao niet alleen Mozes bedoelt, maar het hele volk. De HSV heeft: 'Ga heen en dien de HEERE.' Het is nu niet meer duidelijk of alleen Mozes of het hele volk bedoeld worden. Met het weglaten van de meervouds-t volgt de HSV de nieuwe spellingregels.⁵⁷ Daarbij is echter wel de vraag aan de orde of met het oog op de verstaanbaarheid van de Bijbel in dit geval niet moet worden afgeweken van de nieuwe spellingsregels en toch gekozen moet worden voor de oorspronkelijke spelling van het meervoud met de t aan het eind. Dat zou aan het bestuur dringend kunnen worden aanbevolen.

Een hieraan verwant probleem betreft de hertaling van 'ulieden' en 'gijlieden' met 'u'. Prof. Ouweneel noemde dit probleem ook al (zie paragraaf 6.2). Bijvoorbeeld in Ex. 17:2 heeft de SV: 'Toen twistte het volk met Mozes en zei: geeft gijlieden ons water.' De HSV heeft: 'Toen kreeg het volk onenigheid met Mozes en zei: geeft u ons water'. De HSV wekt de indruk dat het bevel alleen gericht is aan Mozes. O.i. worden het sterk verouderde 'ulieden' en 'gijlieden' terecht niet meer in de HSV gebruikt, maar dhr. Vlak heeft ook gelijk wanneer hij stelt dat hierdoor verwarring kan ontstaan. We zouden hier de volgende suggesties willen doen:

1. Gebruik 'u' wanneer uit het verband duidelijk blijkt dat het om het meervoud gaat. Dhr. Valk wijst er op dat ook de SV wel 'u' of 'gij' voor het meervoud gebruikt, namelijk wanneer uit het verband voldoende blijkt dat het om het meervoud gaat.
2. Wanneer het gebruik van 'u' verwarring geeft, volg dan de suggestie van de *Vlaamse Radio- en Televisieomroep* (VRT), namelijk: "Het meervoud van u is u. Is het onduidelijk dat u naar meer dan een persoon verwijst, voeg er dan een verduidelijkend woord aan toe (u allemaal, u beiden) of noem de groep (uw partij, uw vereniging)."⁵⁸ Behalve 'u allemaal' en 'u beiden' zou 'u allen' o.i. soms ook kunnen.
3. Alleen wanneer de suggesties bij 2. echt niet werken, gebruik dan 'ulieden'.

Deze suggesties zouden aan het bestuur kunnen worden aanbevolen.

Ingevoegde woorden niet herkenbaar, onnodig of ongewenst

In de Bijbeltekst worden soms woorden toegevoegd om de betekenis te verduidelijken. In de NBG1951 vinden we deze tussen ronde haken (), in de HSV zijn ze cursief weergegeven. Echter, sommige invoegingen blijken niet herkenbaar te zijn, doordat ze niet gecursiveerd weergegeven worden.

Verder wijst dhr. Valk erop dat de Statenvertalers terughoudender waren in het invoegen van woorden. O.i. waren ook de vertalers van de NBG.1951 daarin terughoudender, soms zelfs zonder dat de vertaling daardoor minder duidelijk wordt.

Terecht wijst dhr. Valk er ook op dat met het invoegen van woorden een stuk interpretatie ingebracht wordt. Bijvoorbeeld in Rom 12:19 heeft de SV: 'maar geeft den toorn plaats'. De HSV heeft: 'maar laat ruimte voor de toorn *van God*.' Blijkens de kanttekening in de SV zijn

57 Dit probleem hebben de deputaten in hun rapport ten behoeve van de Generale Synode van Zwolle 2007 ook gemeld bij de tekstvergelijking van Psalm 4:5. Ook toen is al opgemerkt dat weglating van de meervouds-t een verarming betekent.

58 Zie: http://taal.vrt.be/taaldatabanken_master/taalkwesties/u-uz/tk-u0001.shtml .

er namelijk meerdere interpretaties mogelijk. Anderzijds is het wel zo dat, wanneer ingevoegde woorden als zodanig gemarkeerd zijn, men de tekst ook zonder die ingevoegde woorden kan lezen, zodat ruimte voor andere interpretaties overblijft.

Tegenwoordig deelwoorden zijn wegvertaald

Tegenwoordige deelwoorden (bijv. 'kennende', 'zendende', enz) zijn uit de HSV verdwenen. Volgens dhr. Valk is hertaling alleen mogelijk door het geven van omschrijvingen en extra interpretatie. Ook wordt het moeilijker om de oorspronkelijke structuur in het Hebreeuws of Grieks te behouden. Dhr. Valk wijst erop dat hertalings soms zonder bezwaar mogelijk is en dat dit ook in de SV gebeurt, maar de aanpak van de HSV vindt hij wel erg rigoureuus.

O.i. is het gebruik van tegenwoordige deelwoorden in hedendaags Nederlands zeer ongebruikelijk geworden.⁵⁹ We staan daarom achter de aanpak van de HSV, maar stemmen toe dat bij hertaling de grootst mogelijk zorgvuldigheid betracht moet worden.

Afgebroken zinnen zijn ten onrechte gladgestreken

Een voorbeeld hiervan is Rom 8:12. In de SV lezen we: 'Zo dan, broeders, wij zijn schuldenaars niet aan het vlees, om naar het vlees te leven.' De NBG.1951 heeft: 'Derhalve, broeders, zijn wij schuldenaars, maar niet van het vlees, om naar het vlees te leven'. In beide vertalingen zien we dat de zin onvolledig is. De HSV heeft echter: 'Welnu, broeders, wij zijn aan het vlees niet verplicht om naar het vlees te leven.' Het 'wij zijn schuldenaars' komt in de HSV niet meer tot uitdrukking. Dhr. Valk spreekt dan ook van 'gladstrijken'. Wij zijn van oordeel dat de vertaling in de HSV gezien de grondtekst inderdaad mogelijk is. Iets vergelijkbaars zien we ook bij Rom. 5:12.

Tweede naamvallen verkeerd hertaald

De tweede naamvals vormen ('des', 'der') vervangen door het woordje 'van' te gebruiken. In een aantal gevallen is echter ook de vorm 'van' niet blijven staan, maar aangepast door een omschrijving of door het invoegen van een of meer woorden ter verduidelijking. Een voorbeeld is Rom 3:18. De SV heeft: 'Er is geen vrees Gods voor hun ogen'. De HSV heeft: 'Vrees voor God staat hun niet voor ogen.' Volgens dhr. Valk had te hertaling nu moeten zijn: 'vrees van God', en dat zou dan betekenen: de vrees die van God komt. Merkwaardig is echter dat de auteur wel letterlijk wil vertalen (dus met het voorzetsel 'van'), maar die vertaling niet letterlijk wil interpreteren. Want in hedendaags Nederlands betekent bijvoorbeeld 'het huis van de burgemeester' het huis dat bij de burgemeester hoort, het huis dat van hem is. Vergelijkbaar betekent dan 'de vrees van God' de vrees die God heeft. Maar is dat wat in de grondtekst bedoeld wordt? We zijn van oordeel dat de HSV de bedoeling van de grondtekst juist heel goed heeft weergegeven: het gaat om vrees van mensen voor God. Dhr. Valk geeft nog een tweede voorbeeld, namelijk Rom 3:22. De SV heeft: 'het geloof van Jezus Christus', de HSV heeft: 'het geloof in Jezus Christus'. Hier geldt o.i. mutatis mutandis hetzelfde.

59 Dhr. Valk merkt op dat het tegenwoordig deelwoord nog niet helemaal uit het hedendaags Nederlands is verdwenen. Woorden als 'huilend', 'liggend', 'zwaaiend' zijn niet ongebruikelijk. Maar we moeten hierbij opmerken dat het in alle drie voorbeelden meestal gaat om een bijwoordelijke bepaling. Dat is met woorden als 'zendende' of 'hebbende' gewoonlijk niet het geval, zie bijv. Rom 8:3 in de SV.

Uit de kritiek van de GBS is vooral het volgende van belang:

1. Het is juist dat dat HSV niet altijd concordant vertaalt.
2. Het onderscheid tussen enkelvoud en meervoud in de gebiedende wijs is weggefallen omdat de HSV de moderne spellingregels volgt. De enige oplossing zou zijn om te besluiten op dit belangrijke punt af te wijken van de spellingregels. Er zijn meer voorbeelden van dat in publicaties wordt afgeweken van de spellingregels. Daarin mag en moet zelfs een gemeenschap die zich aan Gods Woord wil houden een voorbeeld zijn en mogelijk een impuls ten goede voor de toekomstige nieuwe vaststelling van de spellingregels.
3. De vormen 'gijlieden' en 'ulieden' zijn hertaald met 'u', waardoor het onderscheid tussen enkelvoud en meervoud is weggefallen. Hierin wijkt de HSV op zich niet af van het hedendaagse Nederlands dat dit onderscheid ook niet meer kent, maar toch het zou wel bijzonder aan te bevelen zijn als er een oplossing voor gevonden werd.
4. De hertalers kunnen misschien terughoudender zijn in het invoegen van extra verduidelijkende woorden.
5. In de HSV worden 'afgebroken zinnen' soms 'gladgestreken'.

7. Tekstvergelijkingen

In dit hoofdstuk nemen we een achttal Bijbelgedeelten onder de loep, vijf uit het Oude Testament en drie uit het Nieuwe Testament. We vergelijken de HSV-weergave met de SV en de NBG.1951, maar betrekken soms ook andere vertalingen. We letten zoveel mogelijk steeds op twee aspecten: betrouwbaarheid en duidelijkheid.

7.1 Prediker 1

Tekst

SV	NBG1951	HSV
1 De woorden van den prediker, den zoon van David, den koning te Jeruzalem.	1 De woorden van Prediker, de zoon van David, koning te Jeruzalem.	1 De woorden van Prediker, de zoon van David, koning in Jeruzalem.
2 IJdelheid der ijdelheden, zegt de prediker; ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid.	Alles is ijdelheid 2 IJdelheid der ijdelheden, zegt Prediker, ijdelheid der ijdelheden! Alles is ijdelheid!	2 Een en al vluchtigheid, zegt Prediker, een en al vluchtigheid, alles is even vluchtig.
3 Wat voordeel heeft de mens van al zijn arbeid, dien hij werkt onder de zon?	3 Welk voordeel heeft de mens van al zijn zwoegen, waarmee hij zich aftobt onder de zon?	3 Welk voordeel heeft de mens van al zijn zwoegen waarmee hij zwoegt onder de zon?
4 Het ene geslacht gaat, en het andere geslacht komt; maar de aarde staat in der eeuwigheid.	4 Het ene geslacht gaat en het andere geslacht komt, maar de aarde blijft altoos staan.	4 De ene generatie gaat en de andere generatie komt, maar de aarde blijft voor eeuwig staan.
5 Ook rijst de zon op, en de zon gaat onder, en zij hijgt naar haar plaats, waar zij oprees.	5 De zon komt op en de zon gaat onder en hijgend ijlt zij naar de plaats waar zij opkomt.	5 De zon komt op, de zon gaat onder, en hijgt naar haar plaats waar zij opkwam.
6 Zij gaat naar het zuiden, en zij gaat om naar het noorden; de wind gaat steeds omgaande, en	6 De wind gaat naar het zuiden en draait naar het noorden, aldoor draaiend gaat hij voort en op zijn	6 De wind gaat naar het zuiden en draait naar het noorden. Al draaiend en draaiend gaat de wind, en al draaiend keert de wind weer terug.

<p>de wind keert weder tot zijn omgangen.</p> <p>7 Al de beken gaan in de zee, nochtans wordt de zee niet vol; naar de plaats, waar de beken heengaan, derwaarts gaande keren zij weder.</p> <p>8 Al deze dingen worden zo moede, dat het niemand zou kunnen uitspreken; het oog wordt niet verzadigd met zien; en het oor wordt niet vervuld van horen.</p> <p>9 Hetgeen er geweest is, hetzelfde zal er zijn, en hetgeen er gedaan is, hetzelfde zal er gedaan worden; zodat er niets nieuws is onder de zon.</p> <p>10 Is er enig ding, waarvan men zou kunnen zeggen: Ziet dat, het is nieuw? Het is alreeds geweest in de eeuwen, die vóór ons geweest zijn.</p> <p>11 Er is geen gedachtenis van de voorgaande dingen; en van de navolgende dingen, die zijn zullen, van dezelve zal ook geen gedachtenis zijn bij degenen, die namaals wezen zullen.</p> <p>12 Ik, prediker, was koning over Israël te Jeruzalem.</p> <p>13 En ik begaf mijn hart om met wijsheid te onderzoeken, en na te speuren al wat er geschiedt onder den hemel. Deze moeilijke bezigheid heeft God den kinderen der mensen gegeven, om zich daarin te bekommeren.</p> <p>14 Ik zag al de werken aan, die onder de zon geschieden; en ziet, het was al ijdelheid en kwelling des geestes.</p> <p>15 Het kromme kan niet recht gemaakt worden; en hetgeen ontbreekt, kan niet geteld worden.</p> <p>16 Ik sprak met mijn hart, zeggende: Zie, ik heb wijsheid vergroot en vermeerderd, boven allen, die vóór mij te Jeruzalem geweest zijn; en mijn hart heeft veel wijsheid en wetenschap gezien.</p> <p>17 En ik begaf mijn hart om wijsheid en wetenschap te weten, onzinnigheden en dwaasheid; ik ben gewaar geworden, dat ook dit een kwelling des geestes is.</p> <p>18 Want in veel wijsheid is veel verdriet; en die wetenschap vermeerdert, vermeerdert smart.</p>	<p>kringloop keert de wind weer terug.</p> <p>7 Alle beken stromen naar de zee, nochtans wordt de zee niet vol; naar de plaats waarheen de beken stromen, daarheen stromen zij altijd weer.</p> <p>8 Alle dingen zijn onuitsprekelijk vermoeiend; het oog wordt niet verzadigd van zien, en het oor wordt niet vervuld van horen.</p> <p>9 Wat geweest is, dat zal er zijn, en wat gedaan is, dat zal gedaan worden; er is niets nieuws onder de zon.</p> <p>10 Is er iets, waarvan men zegt: Ziehier, dat is nieuw – het was er al in verre tijden, die vóór ons waren.</p> <p>11 Er is geen heugenis van de vorige tijden, en ook van de latere, die er zullen zijn, zal er geen heugenis wezen bij hen die nog later leven zullen.</p> <p>12 Ik, Prediker, was koning over Israël te Jeruzalem;</p> <p>13 en ik zette mijn hart erop om na te vorsen en onderzoek te doen naar de wijsheid in alles, wat onder de hemel geschiedt. Dat is een kwade bezigheid, die God aan de mensenkinderen gegeven heeft om zich daarmee te kwellen.</p> <p>14 Ik nam in ogenschouw alle daden, die onder de zon verricht worden, en zie: alles is ijdelheid en najagen van wind!</p> <p>15 Het kromme kan niet recht zijn en het ontbrekende kan niet geteld worden.</p> <p>16 Ik zeide bij mijzelf: Zie, ik ben groter en rijker in wijsheid geworden dan allen die vóór mij over Jeruzalem geregeerd hebben, en mijn hart heeft in overvloed wijsheid en kennis opgedaan;</p> <p>17 zo heb ik er mijn hart op gezet om wijsheid en kennis, ver dwaasheid en onverstand te leren kennen. Ik heb ingezien, dat ook dit is najagen van wind.</p> <p>18 Want in veel wijsheid ligt veel</p>	<p>7 Alle rivieren gaan naar de zee, toch raakt de zee niet vol. Naar de plaats waar de rivieren heengaan, daarheen keren zij terug, om vandaar opnieuw te gaan.</p> <p>8 Alle dingen zijn zo vermoeiend, dat niemand het kan uitspreken. Het oog wordt niet verzadigd van zien, het oor wordt niet vol van horen.</p> <p>9 Wat er geweest is, dat zal er weer zijn. Wat er plaatsvindt, dat zal weer plaatsvinden. Er is niets nieuws onder de zon.</p> <p>10 Is er iets waarvan men kan zeggen:Kijk eens, dat is nieuw? In de eeuwen voor ons is het er al geweest.</p> <p>11 Er is geen herinnering aan de vroegere dingen. Ook aan latere dingen, die nog komen, zal geen herinnering zijn bij hen die daarna komen.</p> <p>12 Ik, Prediker, was koning over Israël in Jeruzalem.</p> <p>13 Ik legde mij met heel mijn hart erop toe om met wijsheid te onderzoeken, en na te speuren alles wat onder de hemel plaatsvindt. Dat is een treurige bezigheid, die God aan de mensenkinderen gegeven heeft om zich ermee te vermoeien.</p> <p>14 Ik heb alle werkzaamheden gezien die onder de zon plaatsvinden, en zie, het was alles vluchtig en najagen van wind.</p> <p>15 Het kromme kan niet recht gemaakt worden en wat ontbreekt kan niet geteld worden.</p> <p>16 Ik overwoog in mijn hart: Zie, ik heb mijn wijsheid vergroot en vermeerderd, meer dan allen die vóór mij te Jeruzalem geweest zijn. Mijn hart heeft veel wijsheid en kennis ontdekt.</p> <p>17 Ik legde mij met heel mijn hart erop toe om wijsheid te kennen, en onverstand en dwaasheid te leren kennen. Ik merkte dat ook dit niet anders is dan najagen van wind.</p> <p>18 Want in veel wijsheid zit veel verdriet. Wie kennis vermeerdert, vermeerdert smart.</p>
--	---	--

	verdriet, en als iemand kennis vermeedert, vermeedert hij smart.	
--	--	--

Opmerkingen

Vers 2: 'ijdelheid der ijdelheden' (SV en NBG1951) is vertaald in de HSV als 'een en al vluchtigheid'. De Nieuwe Bijbelvertaling heeft 'lucht en leegte'. 'IJdelheid'(SV en NBG 1951) is vertaald in de HSV als 'vluchtig', de Nieuwe Bijbelvertaling heeft 'leegte'. De Naardense Bijbel gebruikt de termen 'ijl' en 'ijlheid', en de Willibrord vertaling (1978/1981) 'ijl' en 'ijdel'. 'IJl', 'ijdel' en 'leeg' zitten qua betekenis dicht bij elkaar, 'vluchtig' staat er iets verder vanaf, wordt in het hedendaags Nederlands wel gebruikt met betrekking tot vloeistoffen (alcohol is vluchtig, dat wil zeggen dat alcohol snel verdampst). Het woord 'ijdel' wordt in het hedendaags Nederlands meer gebruikt in uitdrukking als 'een ijdel meisje', of 'een ijdel vertoon', om verwarring te voorkomen is het dus goed om dit woord niet meer gebruiken. We hebben daarom de voorkeur voor 'ijl' of 'leeg', ook verderop in dit hoofdstuk en in dit Bijbelboek. Minder literair maar de betekenis misschien nog het best benaderend zou zijn: 'zinloos'. Vergelijk ook het derde gebod waarin de HERE verbiedt om zijn naam ijdel, dat wil zeggen zinloos te gebruiken.

Vers 3: in het hebreuws komt tweemaal praktisch hetzelfde woord voor, een keer als zelfstandig naamwoord en een keer als werkwoord, vgl: arbeid/ arbeiden of gezwoeg/zwoegen. SV en HSV blijven in dit opzicht dicht bij de grondtekst NBG 1951.

Vers 6: NBG1951 en HSV hebben aan het begin van het vers het woordje 'wind' toegevoegd, waardoor van het begin af aan beter duidelijk waar het nu ineens over gaat. In dit SV is dat minder duidelijk. Verder heeft de SV 'zij gaat', en HSV en NBG 1951 hebben 'de wind gaat'. Waarom niet 'de wind waait' (zoals ook in de Nieuwe Bijbelvertaling). De vertalers lijken hier de meest voorkomende vertaalmogelijkheid te hebben gekozen: 'gaan'. Verder: NBG 1951 'aldoor draaiend' is in de HSV heel mooi vertaald als 'al draaiend en draaiend'.

Vers 7: Iets vergelijkbaars zien we hier ook. De SV heeft 'Al de beken gaan', de NBG 1951 heeft 'alle beken stromen', en de HSV heeft 'alle rivieren gaan'. De vertaling van de NBG 1951 klinkt als het meest natuurlijke nederlands. Verder: De NGB 1951 heeft: 'naar de plaats waarheen de beken stromen, daarheen stromen zij altijd weer.' De beken stromen dus steeds naar de zee. Dit zou goed overeenkomen met de septuagint (afgekort: LXX) die het woord epistrefoo gebruikt, wat betekent: de geest/aandacht richten op, naar iets toewenden. De stroomrichting van rivieren/beken blijft altijd: naar de zee. De HSV heeft echter: 'Naar de plaats waar de rivieren heengaan, daarheen keren zij terug, om vandaar opnieuw te gaan.' Door de woorden 'daarheen keren zij terug' komt uit dat de rivieren terugstromen. We lezen dat nog duidelijker in de Nieuwe Bijbelvertaling: 'ze gaan weer naar de plaats van waar ze komen'.

Vers 9: SV 'hetgeen er gedaan is', en NBG 1951 'wat gedaan is' is in de HSV vertaald als 'wat er plaatsvindt'. In de is het werkwoord: doen, maken. SV en 1951 zijn daarin o.i. meer letterlijk.

Vers 10: 'In de eeuwen voor ons is het er al geweest' (HSV) is meer letterlijk dan de NBG 1951.

Vers 11: in de (H)SV lijkt het woord 'dingen' te zijn toegevoegd. NBG 1951 heeft 'tijden', en de Willibrordvertaling heeft 'mensen'. De vraag is of het nodig was deze woorden toe te voegen. O.i. kan ook goed vertaald worden: 'Er is geen herinnering aan vroeger, ook aan later, wat nog komt, zal geen herinnering zijn bij hen die daarna komen.'

Vers 13: het voorzetsel 'met' (in 'met wijsheid', SV, HSV) is maar eenmaal zo vertaald tot zover we hebben kunnen nagaan, meestal wordt het vertaald met 'boven' of 'over'. NBG 1951 ('naar wijsheid') lijkt ons het meest juist. Het voorzetsel staat ook voor 'wijsheid'. Dus is de betekenis om wijsheid ergens in te zoeken. De Nieuwe Bijbelvertaling spreekt van onderzoek naar 'elke vorm van wijsheid'. Aan het eind van het vers heeft de SV 'zich ... bekommeren', de NBG 1951 'zich ... te kwellen' en de HSV 'zich vermoeien'. In het hebreeuwse woord zit de betekenis is van 'neder'. In het nederlands zou dit vertaald kunnen worden met 'verdiepen'.

Vers 14: Het woord 'vluchtig' van LXX is in het NT (Grieks: koine) met 'vergankelijk' vertaald. Het woord 'najagen' komt alleen in het boek Prediker voor. De Willibrordvertaling kiest voor 'grijpen'.

Vers 16: aan het eind van het vers: SV heeft 'gezien', NBG 1951 heeft 'opgedaan' en de HSV heeft 'ontdekt'. 'Ontdekt' is niet onmogelijk. Maar het woord heeft normaal als betekenis: 'waarnemen'. Dus: 'gezien' (SV, Naarden) is waarschijnlijk meer letterlijk dan opgedaan (1951, Willibrord).

Vers 17: SV heeft: 'ik begaf mijn hart', de NBG 1951 heeft: 'heb ik er mijn hart op gezet, en de HSV heeft 'Ik legde mij met heel mijn hart erop toe'. Het woord voor hart is breder dan alleen hart. Ook de ziel en je binnenste (vlinders in je buik) kunnen er mee aangeduid worden. De Nieuwe Bijbelvertaling heeft: 'Ik heb me er met hart en ziel voor ingespannen'. Verder: SV 'te weten' zijn in de NBG 1951 en de HSV vertaald als 'te leren kennen'. Het woord in de grondtekst dat vertaald is met 'leren kennen' betekent: begrijpen, weten. De SV heeft ook 'weten'. De Nieuwe Bijbelvertaling heeft 'ontdekken wat wijs is en wat dwaas en onverstandig is.' Dit doet meer recht aan het 'weten' en 'begrijpen'.

Conclusie

In z'n algemeenheid heeft de HSV meer hedendaags Nederlands en klinkt daardoor wat frisser. Er zijn kleine verschillen tussen de SV, de NBG 1951 en de HSV die niet uitgesproken in het voor- of nadeel van de HSV uitvallen. Wel zou het goed zijn als de hertalers de vertaling van 'ijdelheid (der ijdelheden)' nog eens zouden heroverwegen.

7.2 Joël 1

Tekst

SV	NBG1951	HSV
1 Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Joël, den zoon van Pethuël:	1 Het woord des HEREN, dat kwam tot Joël, de zoon van Petuël.	1 Het woord van de HEERE dat geschied is tot Joël, de zoon van Pethuel:

<p>2 Hoort dit, gij oudsten! en neemt ter oren, alle inwoners des lands! Is dit geschied in uw dagen, of ook in de dagen uwer vaderen?</p> <p>3 Vertelt uw kinderen daarvan, en laat het uw kinderen hun kinderen vertellen, en derzelver kinderen aan een ander geslacht.</p> <p>4 Wat de rups heeft overgelaten, heeft de sprinkhaan afgegeten, en wat de sprinkhaan heeft overgelaten, heeft de kever afgegeten, en wat de kever heeft overgelaten, heeft de kruidworm afgegeten.</p> <p>5 Waakt op, gij dronkenen! en weent, en huilt, alle gij wijnzuiipers! om den nieuwen wijn, dewijl hij van uw mond is afgesneden.</p> <p>6 Want een volk is opgekomen over mijn land, machtig en zonder getal; zijn tanden zijn leeuwentanden, en het heeft baktanden eens ouden leeuws.</p> <p>7 Het heeft mijn wijnstok gesteld tot een verwoesting, en mijn vijgeboom tot schuim; het heeft hem ganselijk ontbloot en nedergeworpen, zijn ranken zijn wit geworden.</p> <p>8 Kermt, als een jonkvrouw, die met een zak omgord is vanwege den man van haar jeugd.</p> <p>9 Spijsoffer en drankoffer is van het huis des HEEREN afgesneden; de priesters, des HEEREN dienaars, treuren.</p> <p>10 Het veld is verwoest, het land treurt; want het koren is verwoest, de most is verdroogd, de olie is flauw.</p> <p>11 De akkerlieden zijn beschaamd, de wijngaardeniers huilen, om de tarwe en om de gerst, want de oogst des velds is vergaan.</p> <p>12 De wijnstok is verdord, de vijgeboom is flauw; de granaatappelboom, ook de palmboom en de appelboom; alle bomen des velds zijn verdord; ja de vrolijkheid is verdord van de mensenkinderen.</p> <p>13 Omgordt u, en rouwklaagt, gij priesters! huilt, gij dienaars des altaars! gaat in, vernacht in zakken, gij dienaars mijns Gods!</p>	<p>2 Hoort dit, gij oudsten, en neemt ter ore, alle inwoners des lands. Is zo iets geschied in uw dagen of in de dagen van uw vaderen?</p> <p>3 Vertelt daarvan aan uw kinderen; laten uw kinderen het aan hun kinderen vertellen en hun kinderen weer aan het volgende geslacht.</p> <p>4 Wat de knager had overgelaten, heeft de sprinkhaan afgevreten; wat de sprinkhaan had overgelaten, heeft de verslinder afgevreten; en wat de verslinder had overgelaten, heeft de kaalvreter afgevreten.</p> <p>5 Wordt wakker, gij dronkaards en huilt, en jammert allen, gij wijndrinkers, om de jonge wijn, want hij is van uw mond weggerukt.</p> <p>6 Want een volk is tegen mijn land opgetrokken, machtig en ontelbaar; zijn tanden zijn leeuwetanden en het heeft hoektanden van een leeuwin.</p> <p>7 Het heeft mijn wijnstok tot een voorwerp van ontzetting en mijn vijgeboom tot een geknakte stam gemaakt; het heeft de schors geheel en al afgeschild en weggeworpen; zijn ranken zijn wit geworden.</p> <p>8 Weeklaag als een maagd, met een rouwgewaad omgord, wegens de verloofde van haar jeugd.</p> <p>9 Spijsoffer en plengoffer zijn ontruikt aan het huis des HEREN; de priesters, de dienaren des HEREN, treuren.</p> <p>10 Verwoest is het veld; de aardbodem treurt, want het koren is verwoest, de most verdroogd, de olie weggeslonken.</p> <p>11 De landbouwers zijn verslagen, de wijngaardeniers jammeren, over de tarwe en over de gerst, want de oogst van het veld is verloren gegaan.</p> <p>12 De wijnstok is verdord en de vijgeboom is verwelkt; granaatappelboom, ook palm en appelboom, alle bomen des velds zijn verdord. Voorwaar, de blijdschap is beschaamd van de mensenkinderen weggevluht.</p> <p>13 Omgordt u en weeklaagt, gij priesters; jammert, gij dienaren van het altaar; komt, overnacht in rouwgewaden, gij dienaren van</p>	<p>2 Hoor dit, oudsten, neem dit ter ore, alle inwoners van het land! Is dit gebeurd in uw dagen of in de dagen van uw vaderen?</p> <p>3 Vertel erover aan uw kinderen en laten uw kinderen erover aan hun kinderen vertellen en hun kinderen weer aan de volgende generatie.</p> <p>4 Wat de jonge sprinkhaan overliet, heeft de veldsprinkhaan opgegeten; wat de veldsprinkhaan overliet, heeft de treksprinkhaan opgegeten, en wat de treksprinkhaan overliet, heeft de zwerm sprinkhaan opgegeten.</p> <p>5 Ontwaak, dronkaards, en ween. Weeklaag, alle wijndrinkers, over de jonge wijn, want die is van uw mond weggerukt.</p> <p>6 Want een volk is tegen Mijn land opgetrokken, machtig en ontelbaar, zijn tanden zijn leeuwentanden, het heeft de hoektanden van een leeuwin.</p> <p>7 Het heeft Mijn wijnstok tot een verwoesting gemaakt, en Mijn vijgenboom tot een kale tak. Het heeft hem volledig afgeschild en weggeworpen, zijn ranken zijn wit geworden.</p> <p>8 Weeklaag als een jonge vrouw die omgord is met een rouwgewaad, die klaagt om de man van haar jeugd.</p> <p>9 Graanoffer en plengoffer zijn onttrokken aan het huis van de HEERE. De priesters, de dienaren van de HEERE, treuren.</p> <p>10 Het veld is verwoest, de grond treurt, want het koren is verwoest, de nieuwe wijn opgedroogd, de olie ingedroogd.</p> <p>11 Akkerbouwers staan beschaamd, wijnbouwers weeklagen over de tarwe en over de gerst, want de oogst van het veld is verloren.</p> <p>12 De wijnstok is verdord, en de vijgenboom is verkommerd, de granaatappelboom, ook de palmboom en de appelboom, alle bomen van het veld zijn verdord. Ja, de vreugde is verdord, geweken van de mensenkinderen.</p> <p>13 Priesters, omgord u en bedrijf rouw, weeklaag, dienaren van het altaar. Kom, overnacht in rouwgewaden, dienaren van mijn</p>
--	--	---

<p>want spijsoffer en drankoffer is geweerd van het huis uws Gods. 14 Heiligt een vasten, roept een verbodsdag uit, verzamelt de oudsten, en alle inwoners dezes lands, ten huize des HEEREN, uws Gods, en roept tot den HEERE. 15 Ach, die dag! want de dag des HEEREN is nabij, en zal als een verwoesting komen van den Almachtige. 16 Is niet de spijs voor onze ogen afgesneden? Blijdschap en verheuging van het huis onzes Gods? 17 De granen zijn onder hun kluiten verrot, de schathuizen zijn verwoest, de schuren zijn afgebroken, want het koren is verdord. 18 O, hoe zucht het vee, de runderkudden zijn bedwelmd, want zij hebben geen weide, ook zijn de schaapskudden verwoest. 19 Tot U, o HEERE! roep ik; want een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd, en een vlam heeft alle bomen des velds aangestoken. 20 Ook schreeuwt elk beest des velds tot U; want de waterstromen zijn uitgedroogd, en een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd.</p>	<p>mijn God, want aan het huis van uw God zijn spijsoffer en plengoffer onthouden. 14 Heiligt een vasten, roept een plechtige samenkomst bijeen; vergadert, gij oudsten, alle inwoners des lands, tot het huis van de HERE, uw God, en roept luide tot de HERE. 15 Wee die dag, want nabij is de dag des HEREN; als een verwoesting komt hij van de Almachtige. 16 Is niet voor onze ogen de spijs weggedaan, uit het huis van onze God vreugde en gejuich? 17 Verschrompeld zijn de zaadkorrels onder haar aardkluiten; verwoest zijn de voorraadschuren; gescheurd staan de korenbakken, want het koren is verdroogd. 18 Hoe kreunt het vee! De runderkudden dolen rond, want er is voor hen geen weide; ook de schapenkudden lijden zwaar. 19 Tot U, HERE, roep ik, want een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd, en een vlam heeft alle bomen van het veld verzengd. 20 Zelfs de dieren des velds zien smachtend tot U op, want de waterbeken zijn uitgedroogd en een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd.</p>	<p>God, want graanoffer en plengoffer zijn aan het huis van uw God onthouden. 14 Heilig een vasten, roep een bijzondere samenkomst bijeen, verzamel de oudsten en alle inwoners van het land, in het huis van de HEERE, uw God, en roep tot de HEERE. 15 Ach, die dag! Want de dag van de HEERE is nabij, en hij zal als een verwoesting komen van de Almachtige. 16 Is niet voor onze ogen het voedsel weggerukt, uit het huis van onze God blijdschap en vreugde? 17 De zaadkorrels zijn verschrompeld onder hun aardkluiten, de voorraden verwoest, de graanschuren omvergehaald, want het koren is verdord. 18 Hoe kreunt het vee! De kudden rundvee zijn in verwarring, want ze hebben geen weide. Zelfs kudden kleinvee boeten. 19 Tot U, HEERE, roep ik, want een vuur heeft verteerd de weiden van de woestijn, en een vlam heeft verzengd alle bomen van het veld. 20 Ook de dieren van het veld smachten naar U, want de waterstromen zijn uitgedroogd. Een vuur heeft de weiden van de woestijn verteerd.</p>
---	--	---

Opmerkingen

Alle voorgestelde veranderingen in 7.3 (Joël 1), 7.4 (Joël 2) en 7.5 (Joël 3) berusten op de Hebreeuwse tekst volgens de betrouwbare bronnen die door de SV gebruikt zijn.

Vers 2: 'Hoor dit, oudsten' – beter: *'luistert scherp'*. NB: de oudsten waren geroepen om de geschiedenis van Israel te kennen en te onderwijzen. 'Is dit gebeurd' – 'is *zoiets* gebeurd'.

Vers 3: 'aan uw kinderen' – letterlijk in het Hebreeuws 'zonen'. Ook wel vertaald door 'kinderen', Gen.3:16. De vertaling 'zonen' is meer inde stijl van de oudtestamentische openbaring. 'En laten uw kinderen' – alle drie geursiveerde invoegingen zijn onnodig en kunnen vervallen, zodat de tekst komt te luiden: *'En uw zonen aan hun zonen en hun zonen aan de volgende generatie.'*

Vers 4: De namen voor de sprinkhanen kunnen ook worden weergegeven door: *afsnijder, trekker, verslinder, opvreter*. Dat is overeenkomstig de grondtekst en geeft beter het karakter van deze dieren aan.

Vers 5: 'Ontwaak' – '*wordt nuchter*'. Immers, het gaat er niet om dat zij slapen, maar dat ze dronken zijn. 'Wijndrinkers' - '*wijnzuipers*'.

Vers 7: 'kale tak' – '*geknakte stam*'.

Vers 8: 'de man van haar jeugd' – NBG1951 heeft: 'haar verloofde'; beter: '*haar bruidegom*'.

Vers 12: 'verkommerd' – '*verwelkt*'. 'Palmboom' – '*dadelpalm*'. 'De vreugde is verdord' – '*beschaamd*'. '*Geweken*' als invoeging kan vervallen. In plaats van 'van': '*onder*' de mensenkinderen.

Vers 17: 'voorraden' – '*voorraadkamers*'.

Vers 18: 'kleinvee' – '*schapen*'. Geen reden om 'schapen' te vervangen door 'kleinvee'.

Vers 19: 'woestijn' – '*steppen*'. Een andere betekenis dan 'woestijn'.

Vers 20: 'ook' – '*zelfs*'. Niet alleen de mensen! 'Woestijn' – '*steppen*'.

Conclusie

Zie 7.4.

7.3 Joël 2

Tekst

SV	NBG1951	HSV
<p>1 Blaast de bazuin te Sion, en roept luide op den berg Mijner heiligheid; laat alle inwoners des lands beroerd zijn, want de dag des HEEREN komt, want hij is nabij.</p> <p>2 Een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en dikke duisterheid, als de dageraad uitgespreid over de bergen; een groot en machtig volk, desgelijks van ouds niet geweest is, en na hetzelfde niet meer zal zijn tot in jaren van vele geslachten.</p> <p>3 Voor hetzelfde verteert een vuur, en achter hetzelfde brandt een vlam; het land is voor hetzelfde als een lusthof, maar achter hetzelfde een woeste wildernis, en ook is er geen ontkomen van hetzelfde.</p> <p>4 De gedaante deszelve is als de</p>	<p>1 Blaast de bazuin op Sion en maakt alarm op mijn heilige berg! Dat alle inwoners des lands sidderen, want de dag des HEREN komt. Want hij is nabij!</p> <p>2 Een dag van duisternis en van donkerheid, een dag van wolken en van dikke duisternis. Als morgenrood uitgespreid over de bergen, is een talrijk en machtig volk; desgelijks is er van ouds niet geweest en zal er na hem niet meer zijn tot de tijd der verste geslachten.</p> <p>3 Voor hem uit verteert een vuur en achter hem laait een vlam; als de hof van Eden is het land vóór hem, en achter hem is het een woeste wildernis; en ook is er aan hem niet te ontkomen.</p> <p>4 Zijn aanblik is als die van paarden; als rossen rennen zij.</p>	<p>1 Blaas de bazuin in Sion, sla alarm op Mijn heilige berg, laat alle inwoners van het land sidderen, want de dag van de HEERE komt, ja, is nabij!</p> <p>2 Het is een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en dikke duisternis. Zoals de dageraad zich over de bergen verspreidt, verspreidt zich een groot en machtig volk, zoals er vanouds niet geweest is en na dit volk jarenlang, van generatie op generatie, niet meer zijn zal.</p> <p>3 Ervóór verteert een vuur, en erachter verzengt een vlam, ervóór is het land als de hof van Eden, en erachter is het een woeste wildernis. Er is ook geen ontkomen aan.</p> <p>4 Als het uiterlijk van paarden is zijn</p>

<p>gedaante van paarden, en als ruiters zo zullen zij lopen.</p> <p>5 Zij zullen daarhenen springen als een gedruis van wagenen, op de hoogten der bergen; als het gedruis ener vuurvlam, die stoppelen verteert; als een machtig volk, dat in slagorde gesteld is.</p> <p>6 Van deszelfs aangezicht zullen de volken in pijn zijn; alle aangezichten zullen betrekken als een pot.</p> <p>7 Als helden zullen zij lopen, als krijgslieden zullen zij de muren beklimmen; en zij zullen daarhenen trekken, een iegelijk in zijn wegen, en zullen hun paden niet verdraaien.</p> <p>8 Ook zullen zij de een den ander niet dringen; zij zullen daarhenen trekken elk in zijn baan; en al vielen zij op een geweer, zij zouden niet verwond worden.</p> <p>9 Zij zullen in de stad omlopen, zij zullen lopen op de muren, zij zullen klimmen in de huizen; zij zullen door de vensteren inkomen als een dief.</p> <p>10 De aarde is beroerd voor deszelfs aangezicht, de hemel beeft; de zon en maan worden zwart, en de sterren trekken haar glans in.</p> <p>11 En de HEERE verheft Zijn stem voor Zijn heir henen; want Zijn leger is zeer groot, want Hij is machtig, doende Zijn woord; want de dag des HEEREN is groot en zeer vreselijk, en wie zal hem verdragen?</p> <p>12 Nu dan ook, spreekt de HEERE, bekeer u tot Mij met uw ganse hart, en dat met vasten en met geweene, en met rouwklage.</p> <p>13 En scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert u tot den HEERE, uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwade.</p> <p>14 Wie weet, Hij mocht Zich wenden en berouw hebben; en Hij mocht een zegen achter Zich overlaten tot spijsoffer en drankoffer voor den HEERE, uw God.</p> <p>15 Blaast de bazuin te Sion, heiligt een vasten, roept een</p>	<p>5 Als ratelende wagens op de toppen der bergen springen zij; als het geknetter van een vuurvlam, die stoppelen verteert; als een machtig volk, in slagorde geschaard tot de strijd.</p> <p>6 Voor zijn aangezicht beven de volken; alle gezichten verbleken van angst.</p> <p>7 Als helden rennen zij, als krijgslieden beklimmen zij de muur, en zij gaan voort, ieder op zijn eigen wegen; zij lopen niet door elkander heen,</p> <p>8 en de een verdringt de ander niet; iedere strijder gaat zijn eigen weg, en tussen de wapens door dringen zij voort; zij laten geen bres in hun rijen ontstaan.</p> <p>9 Zij stormen op de stad aan; zij rennen op de muur; zij klimmen in de huizen; zij komen door de vensters als een dief.</p> <p>10 Voor hun aangezicht siddert de aarde, beeft de hemel; de zon en de maan worden zwart en de sterren trekken haar glans in.</p> <p>11 En de HERE verheft zijn stem voor zijn strijdmacht heen, want zijn leger is zeer talrijk; want machtig is (het leger) dat zijn woord volbrengt; want groot is de dag des HEREN en zeer geducht! Wie zal hem verdragen?</p> <p>12 Maar ook nu nog luidt het woord des HEREN: Bekeert u tot Mij met uw ganse hart, en met vasten en met geweene en met rouwklacht.</p> <p>13 Scheurt uw hart en niet uw klederen en bekeert u tot de HERE, uw God. Want genadig en barmhartig is Hij, lankmoedig en groot van goedertierenheid, berouw hebbende over het onheil.</p> <p>14 Wie weet, of Hij Zich niet wendt en berouw heeft en een zegen achter Zich laat overblijven, tot een spijsoffer en een plengoffer voor de HERE, uw God.</p> <p>15 Blaast de bazuin op Sion, heiligt een vasten, roept een plechtige samenkomst bijeen.</p> <p>16 Vergadert het volk, heiligt de gemeente, roept de ouden bijeen, vergadert de kinderen en de</p>	<p>uiterlijk, en als ruiters, zo rennen zij.</p> <p>5 Als het geluid van wagens springen zij over de toppen van de bergen, als het geluid van een vlam die stoppels verteert, als een machtig volk opgesteld voor de strijd.</p> <p>6 Bij die aanblik krimpen de volken ineem, alle gezichten verschieten van kleur.</p> <p>7 Als helden rennen zij, als strijdbare mannen klimmen zij tegen de muur op, ieder volgt zijn eigen weg en zij wijken niet van hun paden af.</p> <p>8 Zij verdringen elkaar niet, ieder gaat zijn eigen weg. Al stuiten zij op weerstand, zij zijn niet tegen te houden.</p> <p>9 Zij overvallen de stad. Zij rennen op de muur. Zij klimmen tegen de huizen op. Als een dief komen zij door de vensters binnen.</p> <p>10 Bij die aanblik siddert de aarde, beeft de hemel. Zon en maan worden in zwart gehuld en de sterren trekken hun schijnsel in.</p> <p>11 En de HEERE laat Zijn stem klinken voor Zijn leger uit, want Zijn leger is zeer groot, ja, machtig is Hij die Zijn woord ten uitvoer brengt. Groot is immers de dag van de HEERE en zeer ontzagwekkend. Wie zal hem kunnen verdragen?</p> <p>12 Ook nu echter, spreekt de HEERE, bekeer u tot Mij met heel uw hart, namelijk met vasten, met geweene en met rouwklacht.</p> <p>13 En scheur uw hart en niet uw kleren. Bekeer u tot de HEERE, uw God, want Hij is genadig en barmhartig, geduldig en groot van goedertierenheid en Hij heeft berouw over het kwaad.</p> <p>14 Wie weet zal Hij Zich omkeren en berouw hebben, zodat Hij een zegen achter Zich overlaat: een graanoffer en een plengoffer voor de HEERE, uw God.</p> <p>15 Blaas de bazuin in Sion, heilig een vasten, roep een bijzondere samenkomst bijeen.</p> <p>16 Verzamel het volk, heilig de gemeente, breng de oudsten bijeen, verzamel de kleine kinderen en die de borst krijgen. Laat de bruidegom uit zijn binnenkamer gaan, de bruid</p>
---	--	---

<p>verbodsdag uit.</p> <p>16 Verzamelt het volk, heiligt de gemeente, vergadert de oudsten, verzamelt de kinderkens, en die de borsten zuigen; de bruidegom ga uit zijn binnenkamer, en de bruid uit haar slaapkamer.</p> <p>17 Laat de priesters, des HEEREN dienaars, wenen tussen het voorhuis en het altaar, en laat hen zeggen: Spaar Uw volk, o HEERE! en geef Uw erfenis niet over tot een smaadheid, dat de heidenen over hen zouden heersen; waarom zouden zij onder de volken zeggen: Waar is hunlieder God?</p> <p>Belofte van overvloed</p> <p>18 Zo zal de HEERE ijveren over Zijn land, en Hij zal Zijn volk verschonen.</p> <p>19 En de HEERE zal antwoorden en tot Zijn volk zeggen: Ziet, Ik zend ulieden het koren, en den most, en de olie, dat gij daarvan verzadigd zult worden; en Ik zal u niet meer overgeven tot een smaadheid onder de heidenen.</p> <p>20 En Ik zal dien van het noorden verre van ulieden doen vertrekken, en hem wegdrijven in een dor en woest land, zijn aangezicht naar de Oostzee, en zijn einde naar de achterste zee; en zijn stank zal opgaan, en zijn vuiligheid zal opgaan; want hij heeft grote dingen gedaan.</p> <p>21 Vrees niet, o land! verheug u, en wees blijde; want de HEERE heeft grote dingen gedaan.</p> <p>22 Vreest niet, gij beesten des velds! want de weiden der woestijn zullen weder jong gras voortbrengen; want het geboomte zal zijn vrucht dragen, de wijnstok en vijgeboom zullen hun vermogen geven.</p> <p>23 En gij, kinderen van Sion! verheugt u en zijt blijde in den HEERE, uw God; want Hij zal u geven dien Leraar ter gerechtigheid; en Hij zal u den regen doen nederdalen, den vroegen regen en den spaden regen in de eerste maand.</p> <p>24 En de dorsvloeren zullen vol koren zijn, en de perskuipen van most en olie overlopen.</p> <p>25 Alzo zal Ik ulieden de jaren vergelden, die de sprinkhaan, de</p>	<p>zuigelingen; de bruidegom trede uit zijn kamer en de bruid uit haar bruidsvertrek.</p> <p>17 Laat de priesters, de dienaren des HEREN, tussen de voorhal en het altaar wenen en zeggen: Spaar, HERE, uw volk en geef uw erfdeel niet prijs aan de smaad, zodat de heidenen met hen zouden spotten. Waarom zou men onder de volken zeggen: Waar is hun God?</p> <p>18 Toen nam de HERE het op voor zijn land en Hij kreeg medelijden met zijn volk.</p> <p>19 De HERE antwoordde zijn volk: Zie, Ik zal u koren, most en olie zenden, zodat gij daarmee verzadigd wordt, en Ik zal u niet meer prijsgeven tot een smaad onder de volken.</p> <p>20 Ik zal van u wegdrijven die uit het Noorden en hem verjagen naar een dor en woest land, zijn voorhoede naar de oostelijke zee en zijn achterhoede naar de westelijke zee, en zijn stank zal opstijgen en zijn vuile lucht zal opstijgen, want hij heeft grote dingen gedaan.</p> <p>21 Vrees niet, o land, jubel en verheug u, want de HERE heeft grote dingen gedaan.</p> <p>22 Vreest niet, gij dieren des velds, want de weiden der woestijn groenen, want het geboomte draagt zijn vrucht, vijgeboom en wijnstok geven hun rijkdom.</p> <p>23 En gij, kinderen van Sion, juicht en verheugt u in de HERE, uw God, want Hij geeft u de leraar ter gerechtigheid; ja, regenstromen laat Hij voor u nederdalen, vroeger regen en late regen, zoals voorheen.</p> <p>24 De dorsvloeren zullen vol koren zijn en de perskuipen van most en olie overstromen.</p> <p>25 Ik zal u vergoeden de jaren, toen de sprinkhaan (alles) opvrat, de verslinder en de kaalvreter en</p>	<p>uit haar slaapkamer.</p> <p>17 Laten de priesters, de dienaren van de HEERE, wenen tussen de voorhal en het altaar en laten zij zeggen: Spaar Uw volk, HEERE, geef Uw erfbezet niet over aan smaad, zodat de heidenvolken over hen zouden heersen. Waarom zouden ze onder de volken zeggen: Waar is hun God?</p> <p>18 Toen nam de HEERE het op voor Zijn land. Hij kreeg medelijden met Zijn volk.</p> <p>19 De HEERE antwoordde en zei tegen Zijn volk: Zie, Ik zend u het koren, de nieuwe wijn en de olie, zodat u ermee verzadigd wordt. Ik zal u niet meer overgeven tot smaad onder de heidenvolken.</p> <p>20 Ik zal die uit het noorden ver van u wegdoen. Ik verdrijf hem naar een dor en woest land, zijn voorhoede naar de zee in het oosten, zijn achterhoede naar de zee in het westen. Zijn stank stijgt op, zijn walm stijgt op, want hij heeft grote dingen gedaan.</p> <p>21 Wees niet bevreesd, land, verheug u en wees blij, want de HEERE heeft grote dingen gedaan.</p> <p>22 Wees niet bevreesd, dieren van het veld, want de weiden van de woestijn worden groen, de bomen dragen hun vrucht, de wijnstok en de vijgenboom geven hun opbrengst.</p> <p>23 En u, kinderen van Sion, verheug u en wees blij in de HEERE, uw God, want Hij zal u geven de Leraar tot gerechtigheid. Hij zal regen op u doen nederdalen, vroeger regen en late regen in de eerste maand.</p> <p>24 De dorsvloeren zullen vol koren zijn, de perskuipen stromen over van nieuwe wijn en olie.</p> <p>25 Ik zal u de jaren vergoeden, die de veldsprinkhaan, de jonge sprinkhaan, de zwerm sprinkhaan en de treksprinkhaan hebben</p>
---	--	--

<p>kever, en de kruidworm, en de rups heeft afgegeten; Mijn groot heir, dat Ik onder u gezonden heb.</p> <p>26 En gij zult overvloediglijk en tot verzadiging eten, en prijzen den Naam des HEEREN, uw Gods, Die wonderlijk bij u gehandeld heeft; en Mijn volk zal niet beschaamd worden tot in eeuwigheid.</p> <p>27 En gij zult weten, dat Ik in het midden van Israël ben, en dat Ik de HEERE, uw God, ben, en niemand meer; en Mijn volk zal niet beschaamd worden in eeuwigheid.</p> <p>Belofte van den Geest</p> <p>28 En daarna zal het geschieden, dat Ik Mijn Geest zal uitgieten over alle vlees, en uw zonen en uw dochteren zullen profeteren; uw ouden zullen dromen dromen, uw jongelingen zullen gezichten zien;</p> <p>29 Ja, ook over de dienstknechten, en over de dienstmaagden, zal Ik in die dagen Mijn Geest uitgieten.</p> <p>30 En Ik zal wondertekenen geven in den hemel en op de aarde: bloed, en vuur, en rookpilaren.</p> <p>31 De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat die grote en vreselijke dag des HEEREN komt.</p> <p>32 En het zal geschieden, al wie den Naam des HEEREN zal aanroepen, zal behouden worden; want op den berg Sions en te Jeruzalem zal ontkoming zijn, gelijk als de HEERE gezegd heeft; en dat, bij de overgeblevenen, die de HEERE zal roepen.</p>	<p>de knager, mijn groot leger dat Ik op u afzond.</p> <p>26 Gij zult volop en tot verzadiging eten, en gij zult loven de naam van de HERE, uw God, die wonderbaar met u gehandeld heeft; mijn volk zal nimmermeer te schande worden.</p> <p>27 Dan zult gij weten, dat Ik in het midden van Israël ben, en dat Ik, de HERE, uw God ben, en niemand anders; mijn volk zal nimmermeer te schande worden.</p> <p>28 Daarna zal het geschieden, dat Ik mijn Geest zal uitstorten op al wat leeft, en uw zonen en uw dochters zullen profeteren; uw ouden zullen dromen dromen; uw jongelingen zullen gezichten zien.</p> <p>29 Ook op de dienstknechten en op de dienstmaagden zal Ik in die dagen mijn Geest uitstorten.</p> <p>30 Ik zal wonderen geven in de hemel en op de aarde, bloed en vuur en rookzuilen.</p> <p>31 De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, voordat de grote en geduchte dag des HEREN komt.</p> <p>32 En het zal geschieden, dat ieder die de naam des HEREN aanroept, behouden zal worden, want op de berg Sion en te Jeruzalem zal ontkoming zijn, zoals de HERE gezegd heeft; en tot de ontcomenen zullen zij behoren, die de HERE zal roepen.</p>	<p>opgegeten, Mijn grote leger, dat Ik op u had afgestuurd.</p> <p>26 Dan zult u overvloedig en tot verzadiging eten, en de Naam van de HEERE Uw God prijzen, Die wonderlijk met u heeft gehandeld. Mijn volk zal voor eeuwig niet beschaamd worden.</p> <p>27 Dan zult u weten dat Ik te midden van Israël ben, dat Ik, de HEERE, uw God ben en niemand anders: Mijn volk zal voor eeuwig niet beschaamd worden!</p> <p>28 Daarna zal het geschieden dat Ik Mijn Geest zal uitstorten op alle vlees: uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw ouderen zullen dromen dromen, uw jongemannen zullen visioenen zien.</p> <p>29 Ja, zelfs op de dienaren en op de dienaressen zal Ik in die dagen Mijn Geest uitstorten.</p> <p>30 Ik zal wondertekenen geven aan de hemel en op de aarde: bloed en vuur en rookzuilen.</p> <p>31 De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, voor die grote en ontzagwekkende dag van de HEERE komt.</p> <p>32 Het zal geschieden dat ieder die de Naam van de HEERE zal aanroepen, behouden zal worden. Want op de berg Sion en in Jeruzalem zal ontkoming zijn, zoals de HEERE gezegd heeft, namelijk bij hen die ontkomen zijn, die de HEERE roepen zal.</p>
---	---	---

Opmerkingen

Vers 1: *'Het is'* – 'onnodige invoeging'. 'Dikke duisternis' – *'wolkennacht'*.

Vers 4: 'Als het uiterlijk van paarden is zijn uiterlijk' – *'zij zien er uit als paarden'*; 'als ruiters' – 'als *renpaarden'*.

Vers 7: 'hun paden' – 'hun *koers'*.

Vers 8: 'zij zijn niet tegen te houden' – *'zij houden de gelederen gesloten'*.

Vers 12: 'Ook nu echter' – '*zelfs nu nog*'.

Vers 13: 'geduldig' – zou het niet beter zijn de oude benaming '*lankmoedig*' te blijven gebruiken, omdat daarin uitgedrukt staat: langzaam *tot toorn*. Die laatste toevoeging komt niet uit in de benaming 'geduldig'.

Vers 16: 'die de borst krijgen' – '*de zuigelingen*' (een algemeen bekend woord).

Vers 17: 'heersen' – '*spotten*' vergelijk Deut.28:37, Ez.18:3. Dat past beter in het tekstverband dat spreekt van smaad en spot.

Vers 18: 'Toen nam de HEERE het op voor Zijn land' – 'toen *ijverde* de HEERE voor Zijn land.' 'IJveren' is een Bijbels begrip, dat we niet kwijt moeten raken. 'Hij kreeg medelijden met Zijn volk' – '*Hij spaarde (ontfermde Zich over) Zijn volk*'.

Vers 23: 'Verheug u' – '*juicht*'. 'De Leraar tot gerechtigheid' – de vertaling '*de regen in overvloed*' is ook mogelijk en zelfs waarschijnlijker gezien het tekstverband, dat spreekt van materiële zegeningen, waarin het verschijnen van de Leraar niet op zijn plaats lijkt. Maar misschien is het toch maar beter de oude vertaling te handhaven om het verwijt van onrechtzinnigheid te ontgaan.

Vers 32: 'namelijk bij hen die ontkomen zijn' – '*en voor de overgeblevenen*'. Volgens Rom.10:13 ziet dat op de heidenen.

Conclusie

Zie 7.4.

7.4 Joël 3

Tekst

SV	NBG1951	HSV
1 Want ziet, in die dagen en te dier tijd, als Ik de gevangenis van Juda en Jeruzalem zal wenden; 2 Dan zal Ik alle heidenen vergaderen, en zal hen afvoeren in het dal van Jósafat; en Ik zal met hen aldaar richten, vanwege Mijn volk en Mijn erfdeel Israël, dat zij onder de heidenen hebben verstrooid, en Mijn land gedeeld; 3 En hebben het lot over Mijn volk geworpen en een knechtje gegeven om een hoer, en een meisje verkocht om wijn, dat zij mochten drinken. 4 En ook, wat hebt gij met Mij te doen, gij Tyrus en Sidon, en alle	1 Want zie, in die dagen en te dien tijde, wanneer Ik een keer zal brengen in het lot van Juda en van Jeruzalem, 2 zal Ik alle volken verzamelen en afvoeren naar het dal van Josafat, en Ik zal aldaar met hen in het gericht treden ter oorzaak van mijn volk en van mijn erfdeel Israël, dat zij onder de volken verstrooid hebben, terwijl zij mijn land verdeelden, 3 en over mijn volk het lot wierpen, en een jongen gaven voor een hoer en een meisje verkochten voor wijn, opdat zij konden drinken. 4 En voorts, wat wilt gij van Mij, gij	1 Want zie, in die dagen en in die tijd als Ik een omkeer zal brengen in de gevangenschap van Juda en Jeruzalem, 2 zal Ik al de heidenvolken verzamelen, en hen doen afdalen naar het dal van Josafat. Daar zal Ik hen oordelen, vanwege Mijn volk en Mijn erfbezit Israël dat zij onder de heidenvolken verstrooid hebben. Mijn land hebben zij verdeeld. 3 Zij hebben het lot geworpen over Mijn volk. Zij gaven een jongen voor een hoer; zij verkochten een meisje voor wijn, zodat zij konden drinken. 4 En ook, Tyrus en Sidon en alle gebieden van Filistea, wat wilt u van

<p>grenzen van Palestina! Zoudt gij Mij een vergelding wedergeven? Maar zo gij Mij wilt vergelden, lichtelijk, haastelijk, zal Ik uw vergelding op uw hoofd wederbrengen.</p> <p>5 Omdat gij Mijn zilver en Mijn goud hebt weggenomen, en hebt Mijn beste kleinodiën in uw tempels gebracht.</p> <p>6 En gij hebt de kinderen van Juda en de kinderen van Jeruzalem verkocht aan de kinderen der Grieken, opdat gij hen verre van hun landpale mocht brengen.</p> <p>7 Ziet, Ik zal ze opwekken uit de plaats, waarhenen gij ze hebt verkocht; en Ik zal uw vergelding wederbrengen op uw hoofd.</p> <p>8 En Ik zal uw zonen en uw dochteren verkopen in de hand der kinderen van Juda, die ze verkopen zullen aan die van Scheba, aan een vergelegene volk; want de HEERE heeft het gesproken.</p> <p>9 Roept dit uit onder de heidenen, heiligt een krijg; wekt de helden op, laat naderen, laat optrekken alle krijgslieden.</p> <p>10 Slaat uw spaden tot zwaarden, en uw sikkelen tot spiesen; de zwakke zegge: Ik ben een held.</p> <p>11 Rot te hoop, en komt aan, alle gij volken van rondom, en vergadert u! (O HEERE, doe Uw helden derwaarts nederdalen!)</p> <p>12 De heidenen zullen zich opmaken, en optrekken naar het dal van Jósafat; maar aldaar zal Ik zitten, om te richten alle heidenen van rondom.</p> <p>13 Slaat de sikkelen aan, want de oogst is rijp geworden; komt aan, daalt henen af, want de pers is vol, en de perskuipen lopen over; want hunlieder boosheid is groot.</p> <p>14 Menigten, menigten in het dal des dorswagens; want de dag des HEEREN is nabij, in het dal des dorswagens.</p> <p>15 De zon en maan zijn zwart geworden, en de sterren hebben haar glans ingetrokken.</p> <p>16 En de HEERE zal uit Sion brullen, en uit Jeruzalem Zijn stem geven, dat hemel en aarde beven zullen; maar de HEERE zal de Toevlucht Zijns volks, en de</p>	<p>Tyrus en Sidon en alle landstreken van Filistea? Wilt gij Mij vergelding bewijzen? Maar indien gij het Mij vergelden wilt, snel, ijlings zal Ik de vergelding op uw eigen hoofd doen nederdalen.</p> <p>5 Want gij hebt mijn zilver en mijn goud weggenomen, mijn kostbare schatten naar uw tempels gebracht,</p> <p>6 en de kinderen van Juda en van Jeruzalem hebt gij verkocht aan de Ioniërs, om hen ver van hun gebied weg te voeren.</p> <p>7 Zie, Ik zal hen doen opstaan uit de plaats waarheen gij hen verkocht hebt, en Ik zal de vergelding op uw eigen hoofd doen nederdalen:</p> <p>8 Ik zal uw zonen en uw dochteren verkopen in de hand der kinderen van Juda, en dezen zullen hen verkopen aan de Sabeeërs, naar een ver verwijderd volk, want de HERE heeft het gesproken.</p> <p>9 Roept dit uit onder de volken: Heiligt de oorlog, doet de helden opstaan; dat alle krijgslieden aantreden, oprukken!</p> <p>10 Smeedt uw ploegscharen tot zwaarden en uw snoeimessen tot speren; de zwakke zegge: Ik ben een held.</p> <p>11 Maakt u op en komt, alle volken van rondom, en verzamelt u. Doe, o HERE, uw helden daarheen afdalen.</p> <p>12 Laat de volken opstaan en oprukken naar het dal van Josafat, want daar zal Ik zitten om alle volken van rondom te richten.</p> <p>13 Slaat de sikkelen erin, want de oogst is rijp. Komt, treedt, want de perskuip is vol; de wijnbakken stromen over. Want hun boosheid is groot.</p> <p>14 Menigten, menigten in het dal der beslissing, want nabij is de dag des HEREN in het dal der beslissing.</p> <p>15 De zon en de maan worden zwart en de sterren trekken haar glans in.</p> <p>16 En de HERE brult uit Sion en verheft zijn stem uit Jeruzalem, zodat hemel en aarde beven.</p>	<p>Mij? Wilt u Mij Mijn handelwijze vergelden?</p> <p>Als u Mij dat wilt aandoen, zal Ik onmiddellijk uw vergelding op uw hoofd doen terugkeren,</p> <p>5 omdat u Mijn zilver en Mijn goud hebt weggenomen, het beste van Mijn kostbaarheden naar uw tempels gebracht.</p> <p>6 U hebt de Judeeërs en de inwoners van Jeruzalem aan de Grieken verkocht, om hen ver uit hun eigen gebied weg te voeren.</p> <p>7 Zie, Ik zet ze in beweging vanuit de plaats waarheen u hen verkocht hebt. Ik zal uw vergelding op uw hoofd doen terugkeren.</p> <p>8 Ik zal uw zonen en uw dochteren verkopen in de hand van de Judeeërs. Zij zullen hen aan inwoners van Sjeba verkopen, aan een volk ver weg, want de HEERE heeft het gesproken.</p> <p>9 Roep dit uit onder de heidenvolken: Heilig de strijd en zet de helden in beweging. Laten alle strijdbare mannen aantreden en oprukken.</p> <p>10 Smeed uw ploegscharen tot zwaarden en uw snoeimessen tot speren. Laat de zwakke zeggen: Ik ben een held.</p> <p>11 Snel te hulp en kom, alle heidenvolken van rondom. Verzamel u. HEERE, laat Uw helden daarheen afdalen!</p> <p>12 Laten de heidenvolken zich in beweging zetten en oprukken naar het dal van Josafat, want daar zal Ik zitten om te oordelen al de heidenvolken van rondom!</p> <p>13 Sla de sikkelen erin, want de oogst is rijp. Kom en daal af, want de wijnpersen is vol. De perskuipen stromen over, want hun kwaad is groot.</p> <p>14 Menigten, menigten in het dal van de dorswagen, want de dag van de HEERE is nabij in het dal van de dorswagen.</p> <p>15 Zon en maan worden in zwart gehuld en de sterren hebben hun schijnsel ingetrokken.</p> <p>16 De HEERE zal vanaf Sion brullen als een leeuw, vanuit Jeruzalem zal</p>
--	--	--

<p>Sterkte der kinderen Israëls zijn. 17 En gijlieden zult weten, dat Ik de HEERE, uw God ben, wonende op Sion, den berg Mijner heiligheid; en Jeruzalem zal een heiligheid zijn, en vreemden zullen niet meer door haar doorgaan. Beloofde zegen voor het volk Gods 18 En het zal te dien dage geschieden dat de bergen van zoeten wijn zullen druipen, en de heuvelen van melk vlieten, en alle stromen van Juda vol van water gaan; en er zal een fontein uit het huis des HEEREN uitgaan, en zal het dal van Sittim bewateren. 19 Egypte zal tot verwoesting worden, en Edom zal worden tot een woeste wildernis, om het geweld, gedaan aan de kinderen van Juda, in welker land zij onschuldig bloed vergoten hebben. 20 Maar Juda zal blijven in eeuwigheid, en Jeruzalem van geslacht tot geslacht. 21 En Ik zal hunlieder bloed reinigen, dat Ik niet gereinigd had; en de HEERE zal wonen op Sion.</p>	<p>Maar de HERE is een schuilplaats voor zijn volk en een veste voor de kinderen Israëls. 17 En gij zult weten, dat Ik, de HERE, uw God ben, die woon op Sion, mijn heilige berg, en Jeruzalem zal een heiligdom zijn, en vreemdelingen zullen er niet meer doortrekken. 18 Te dien dage zal het geschieden, dat de bergen van jonge wijn zullen druipen en de heuvelen van melk zullen vloeien en alle beken van Juda van water zullen stromen; een bron zal ontspringen uit het huis des HEREN en zal het dal van Sittim drinken. 19 Egypte zal tot een woestijn worden, en Edom tot een woeste wildernis, vanwege het geweld de kinderen van Juda aangedaan, in wier land zij onschuldig bloed hebben vergoten. 20 Maar Juda zal blijven tot in eeuwigheid, en Jeruzalem van geslacht tot geslacht. 21 En Ik zal hun bloed onschuldig verklaren, dat Ik niet onschuldig verklaard had. En de HERE zal blijven wonen op Sion.</p>	<p>Hij Zijn stem laten klinken, zodat hemel en aarde zullen beven. Maar de HEERE is een toevlucht voor Zijn volk, en een vesting voor de Israëlieten. 17 Dan zult u weten dat Ik, de HEERE, uw God ben, Die woon op Sion, Mijn heilige berg. Jeruzalem zal een heiligdom zijn en vreemdelingen zullen er niet meer doorheen trekken. 18 Op die dag zal het geschieden dat de bergen van jonge wijn zullen druipen, de heuvels van melk zullen stromen, en alle waterstromen van Juda zullen overlopen van water. Een bron zal uit het huis van de HEERE ontspringen, die het dal van Sittim zal bevoeien. 19 Egypte zal worden tot een woestijn, Edom zal worden tot een woeste wildernis vanwege het geweld tegen de Judeeërs: in hun land hebben zij onschuldig bloed vergoten. 20 Maar Juda zal voor eeuwig blijven, Jeruzalem van generatie op generatie. 21 Ik zal hun bloed voor onschuldig houden, dat Ik niet voor onschuldig gehouden had. En de HEERE zal wonen in Sion.</p>
--	--	---

Opmerkingen

Vers 2: 'het dal van Josafat' – 'het dal *de HEERE richt*'. Letterlijke vertaling van Josafat. Niet het in 2 Kron.20 bedoelde dal, dat dal is te ver van Jeruzalem gelegen. Dus op te vatten als een symbolische naam, vergelijk 'jammerdal'. 'Daar zal Ik hen oordelen' - '*daar wil Ik samen met hen in het gericht gaan*' (letterlijk: '*Mij laten richten*' – de Niphal toleratum). Een Schriftuurlijke gedachte. Verder: 'dat zij onder de heidenvolken verstrooid hebben. Mijn land hebben zij verdeeld.' kan beter vertaald worden als: '*omdat zij dat onder de heidenvolken verstrooid hebben en omdat zij Mijn land verdeeld hebben*'.

Vers 3: 'voor een hoer' – '*als hoerenloon*'.

Vers 12: 'dal van Josafat' – 'het dal *de HEERE richt*'.

Vers 13: 'Kom *en* daal af, want de wijnpers is vol' – '*kom de wijnpers treden, want die is vol*'. Niet: 'afdalen' maar 'treden', namelijk de wijnpers.

Vers 14: 'dorswagen' – '*beslissing*'.

Vers 18: 'het dal van Sittim' – '*het acaciadal*'. Beeld van de onvruchtbaarheid, omdat acacia's groeien op onvruchtbare grond .

Conclusie

In de aangeboden tekst zit nog te weinig herziening en dus toch nog wel archaïsche taal. De betrouwbaarheid is zeker voldoende.

7.5 Haggai 1

Tekst

SV	NBG1951	HSV
<p>1 In het tweede jaar van den koning Darius, in de zesde maand, op den eersten dag der maand, geschiedde het woord des HEEREN, door den dienst van Haggai, den profeet, tot Zerubbabel, den zoon van Sealthiël, den vorst van Juda, en tot Jósua, den zoon van Józadak, den hogepriester, zeggende:</p> <p>2 Alzo spreekt de HEERE der heerscharen zeggende: Dit volk zegt: De tijd is niet gekomen, de tijd, dat des HEEREN huis gebouwd worde.</p> <p>3 En het woord des HEEREN geschiedde door den dienst van den profeet Haggai, zeggende:</p> <p>4 Is het voor ulieden wel de tijd, dat gij woont in uw gewelfde huizen, en zal dit huis woest zijn?</p> <p>5 Nu dan, alzo zegt de HEERE der heerscharen: Stelt uw hart op uw wegen.</p> <p>6 Gij zaait veel, en gij brengt weinig in; gij eet, maar niet tot verzadiging; gij drinkt, maar niet tot dronken worden toe; gij kleedt u, maar niet tot uw verwarming, en wie loon ontvangt, die ontvangt dat loon in een doorgeboorden buidel.</p> <p>7 Alzo zegt de HEERE der heerscharen: Stelt uw hart op uw wegen.</p> <p>8 Klimt op het gebergte, en brengt hout aan, en bouwt dit huis, en Ik zal een welgevallen daaraan</p>	<p>1 In het tweede jaar van koning Darius, in de zesde maand, op de eerste dag dier maand, kwam het woord des HEREN door de dienst van de profeet Haggai tot Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, de landvoogd van Juda, en tot Jozua, de zoon van Josadak, de hogepriester, aldus:</p> <p>2 Zo zegt de HERE der heerscharen: Dit volk zegt: de tijd is nog niet gekomen, de tijd, dat des HEREN huis herbouwd worde.</p> <p>3 En het woord des HEREN kwam door de dienst van de profeet Haggai aldus:</p> <p>4 Is het voor ú de tijd om in uw weldoortimmerde huizen te wonen, terwijl dit huis verwoest ligt?</p> <p>5 Nu dan, zo zegt de HERE der heerscharen, bedenkt wat u wedervaren is.</p> <p>6 Gij hebt veel gezaaid, maar weinig binnengehaald; gij hebt gegeten, maar zonder dat gij verzadigd werdt; gij hebt gedronken, maar zonder dat gij voldaan werdt; gij hebt u gekleed, maar zonder dat gij warm werdt; en wie zich voor loon verhuurde, ontving zijn loon in een doorboorde buidel.</p> <p>7 Zo zegt de HERE der heerscharen: Bedenkt wat u wedervaren is.</p> <p>8 Beklimt het gebergte, haalt hout</p>	<p>1 In het tweede jaar van koning Darius, in de zesde maand, op de eerste dag van de maand, geschiedde het woord van de HEERE, door de dienst van de profeet Haggai, tot Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, landvoogd van Juda, en tot Jozua, de zoon van Jozadak, de hogepriester:</p> <p>2 Zo spreekt de HEERE van de legermachten: Dit volk zegt: De tijd is nog niet gekomen, de tijd om het huis van de HEERE te herbouwen.</p> <p>3 Toen geschiedde het woord van de HEERE door de dienst van de profeet Haggai:</p> <p>4 Is het voor u wel de tijd om in uw fraai overdekte huizen te wonen, terwijl dit huis verwoest ligt?</p> <p>5 Nu dan, zo zegt de HEERE van de legermachten: Let aandachtig op uw wegen.</p> <p>6 U zaait veel maar brengt weinig binnen. U eet maar niet tot verzadiging. U drinkt maar wordt niet dronken. U kleedt u maar wordt niet warm. De dagloner ontvangt zijn loon in een doorboorde buidel.</p> <p>7 Zo zegt de HEERE van de legermachten: Let aandachtig op uw wegen.</p> <p>8 Ga het gebergte in, haal hout en herbouw dit huis. Ik zal er behagen in scheppen, en verheerlijkt worden, zegt de HEERE.</p>

<p>hebben, en verheerlijkt worden, zegt de HEERE.</p> <p>9 Gij ziet om naar veel, maar ziet, gij bekomt weinig; en als gij het in huis gebracht hebt, zo blaas Ik daarin. Waarom dat? spreekt de HEERE der heirscharen; om Mijns huizes wil, hetwelk woest is, en dat gij loopt elk voor zijn eigen huis.</p> <p>10 Daarom onthouden zich de hemelen over u, dat er geen dauw is, en het land onthoudt zijn vruchten.</p> <p>11 Want Ik heb een droogte geroepen over het land, en over de bergen, en over het koren, en over den most, en over de olie, en over hetgeen de aardbodem zou voortbrengen; ook over de mensen, en over de beesten, en over allen arbeid der handen.</p> <p>12 Toen hoorde Zerubbábel, de zoon van Sealthiël, en Jósua, de zoon van Józadak, de hogepriester, en al het overblijfsel des volks, naar de stem van den HEERE, hun God, en naar de woorden van den profeet Haggai, gelijk als hem de HEERE, hun God, gezonden had; en het volk vreesde voor het aangezicht des HEEREN.</p> <p>13 Toen sprak Haggai, de bode des HEEREN, in de boodschap des HEEREN, tot het volk, zeggende: Ik ben met ulieden, spreekt de HEERE.</p> <p>14 En de HEERE verwekte den geest van Zerubbábel, den zoon van Sealthiël, den vorst van Juda, en den geest van Jósua, den zoon van Józadak, den hogepriester, en den geest van het ganse overblijfsel des volks; en zij kwamen en maakten het werk in het huis van den HEERE der heirscharen, hun God.</p>	<p>en herbouwt dit huis; dan zal Ik er welgevallen aan hebben en verheerlijkt worden, zegt de HERE.</p> <p>9 Gij hebt op veel gerekend, maar zie, het liep op weinig uit, en toen gij het binnengehaald hadt, blies Ik erin. Waarom dat? luidt het woord des HEREN der heerscharen. Om mijn huis, dat verwoest ligt, terwijl gij draaft, ieder voor zijn eigen huis.</p> <p>10 Daarom heeft de hemel over u de dauw ingehouden en de aarde haar opbrengst.</p> <p>11 Ook riep Ik een droogte over het land en de bergen, over het koren, de most, de olie en wat de aardbodem voortbrengt, over mens en dier en alle arbeid der handen.</p> <p>12 Toen hoorden Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, en Jozua, de zoon van Josadak, de hogepriester, en al het overblijfsel des volks naar de stem van de HERE, hun God, en naar de woorden waarmee de HERE, hun God, de profeet Haggai gezonden had, en het volk vreesde voor het aangezicht des HEREN.</p> <p>13 En Haggai, de bode des HEREN, zeide, krachtens de boodschap des HEREN, tot het volk: Ik ben met u, luidt het woord des HEREN.</p> <p>14 En de HERE wekte de geest op van Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, de landvoogd van Juda, en de geest van Jozua, de zoon van Josadak, de hogepriester, en de geest van al het overblijfsel des volks, zodat zij kwamen en het werk begonnen aan het huis van de HERE der heerscharen, hun God,</p>	<p>9 U wendt u tot veel, maar zie, het wordt weinig. Wat u in huis bracht, daar blies Ik in. Waarom? spreekt de HEERE van de legermachten. Vanwege Mijn huis, dat verwoest ligt, terwijl u snel loopt, ieder voor zijn eigen huis.</p> <p>10 Daarom onthoudt de hemel u dauw, en het land onthoudt u zijn opbrengst,</p> <p>11 want Ik riep droogte uit over het land, over de bergen en over het koren, over de nieuwe wijn en over de olie, en over wat het land oplevert, over de mensen en over de dieren en over al het werk van uw handen.</p> <p>12 Toen luisterde Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, met Jozua, de zoon van Jozadak, de hogepriester, en heel de rest van het volk naar de stem van de HEERE, hun God, en naar de woorden van de profeet Haggai, die de HEERE, hun God, gezonden had; en het volk was bevreesd voor het aangezicht van de HEERE.</p> <p>13 Daarop sprak Haggai, de bode van de HEERE, krachtens de boodschap van de HEERE tot het volk: Ik ben met u, spreekt de HEERE.</p> <p>14 En de HEERE wekte de geest op van Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, landvoogd van Juda, en de geest van Jozua, de zoon van Jozadak, de hogepriester, en de geest van heel de rest van het volk. Toen kwamen zij en begonnen het werk aan het huis van de HEERE van de legermachten, hun God, te doen.</p>
--	---	--

Opmerkingen

Vers 1: 'geschiedde het woord des HEEREN' (SV) en 'geschiedde het woord van de HEERE' (NBG 1951) is meer letterlijk vertaald dan 'kwam het woord van de HEERE' (HSV), maar de vertaling in de NBG 1951 klinkt wel hedendaagser. In de SV volgt daarop 'zeggende', in de

NBG1951'aldus', in de HSV is 'zeggende' consequent weggelaten. In de grondtekst staat dit woord er inderdaad, maar in hedendaags Nederlands klinkt dit als iets overbodigs.

Vers 2: We vinden het eerbiediger om te vertalen: 'de HEERE spreekt' (SV en HSV), dan 'de HERE zegt' (NBG 1951). 'de HEERE der heirscharen' (SV) of 'de HERE der heerscharen' (NBG 1951) is vervangen door 'de HEERE van de legermachten' (HSV). Dit is duidelijker. Toevoeging van het woordje 'nog' (zowel in NBG 1951 als de HSV) maakt de HSV tekst wel duidelijker en doet de inhoud geen geweld aan.

Vers 4: De SV heeft: 'gewelfde huizen', de NBG 1951 'weldoortimmerde huizen' en de HSV heeft 'fraai overdekte huizen'. Toevoeging van het woord fraai is o.i. niet nodig voor het verstaan van de tekst. Het staat niet in de grondtekst. Kennelijk woonde het volk onder een dicht dak, en had de tempel geen dak (de muren waren er nog niet eens, alleen de fundamenten nog maar).

Vers 5: 'Let aandachtig op uw wegen' (HSV) is meer letterlijk vertaald dan 'Wat u wedervaren is' (NBG 1951). De tekst wordt er iets moeilijker door, maar in het verband wordt de betekenis wel duidelijk.

Vers 6: 'U drinkt maar wordt niet dronken' (HSV) 'Dronken' heeft in hedendaags Nederlands de betekenis dat iemand zoveel alcohol in zijn bloed heeft dat hij een afwijkend (en onbeheerst) gedrag gaat vertonen. Is dit echt wat in de grondtekst wordt bedoeld? We vermoeden dat de NGB 1951 de feitelijke betekenis beter treft: 'voldaan werd'. Dit is ook in lijn met wat met betrekking tot het eten wordt gezegd: men werd niet 'verzadigd', hetgeen niet betekent dat men zich ongens had gegeten. Het doel was te genieten van voldoende gaven van de HEERE, niet tot oververzadiging, dronkenschap, hitte, rijkdom, maar ze hadden zelfs niet genoeg. Verder: De SV heeft 'doorgeboorden buidel', de NBG 1951 en HSV hebben 'doorboorde buidel'. Is dit wel duidelijk? De Willibrord-vertaling heeft 'een buidel met een gat', de Nieuwe Bijbelvertaling heeft 'een beurs vol gaten'. O.i. heeft 'doorboord' hier niet de diepere betekenis die het heeft in Psalm 40:7⁶⁰, en zou 'een buidel met gaten' mogelijk zijn geweest.

Vers 8: 'Ga het gebergte in' (HSV) mist in het werkwoord dat je omhoog gaat. Waarom niet 'beklimmen' (NBG 1951) of 'klimmen' (SV). De betekenis voor het verband blijft echter hetzelfde. In LXX staat: Ga het gebergte in en haal hout en herbouw dit huis en Ik zal er behagen in scheppen en verheerlijkt worden. Het eerste en derde 'en' zijn weggelaten in de HSV. Vervanging van het eerste 'en' is correct omdat het gaat om een opsomming van opdrachten. Het derde 'en' hadden we liever laten staan omdat dan de activiteit overgaat naar de Heere zelf. Van wezenlijk belang vinden we dit overigens niet.

Vers 9: De SV heeft 'Gij ziet om naar veel', de NBG 1951 heeft 'Gij hebt op veel gerekend' en de HSV heeft 'U wendt u tot veel'. De NGB 1951 vinden we het duidelijkst. Verder: 'snel loopt' (HSV) geeft de betekenis wel beter weer dan 'loopt' (SV), maar 'draaft' (NBG 1951) geeft de betekenis o.i. ook goed weer.

60 HSV: 'U hebt mijn oren doorboord'. Dit wordt vaak in verband gebracht met de slaven die bij hun heer wilden blijven en waarvan een oor met een priem doorboord werd, zie Exodus 21:6.

Vers 11: De SV en HSV beginnen met 'Want', de NBG 1951 met 'Ook'. 'Want' geeft de meest logische verbinding met vers 10. Daar lezen we dat het land zijn opbrengt niet geeft, en nu wordt in vers 11 verklaard hoe dat kan: de HEERE heeft een droogte over het land geroepen.

Vers 12: 'hoorde' (SV en NGB 1951) is vervangen door 'luisterde' wat beter hedendaags Nederlands is. Verder: 'vreesde' (SV en NBG 1951) is vervangen door 'was bevreesd'. Misschien hadden de hertalers nog een stap verder kunnen gaan: 'was bang'. De Nieuwe Bijbelvertaling heeft: 'werd vervuld van vrees'.

Vers 13: 'in de boodschap des HEEREN' (SV), 'krachtens de boodschap des HEREN' (NBG 1951), 'krachtens de boodschap van de HEERE' (HSV). 'Krachtens' is duidelijker dan 'in'. Het duidelijkst is de Nieuwe Bijbelvertaling: 'in opdracht van van de HEER', maar deze vertaling is wellicht minder letterlijk.

Vers 14: 'overblijfsel des volks' (SV en NGB1951) is een stuk helderder weergegeven in de HSV: 'rest van het volk'. Verder: 'zij ... maakten het werk' (SV), 'zij ... het werk begonnen' (NBG1951) en 'zij ... begonnen het werk te doen.' (HSV). Het meest hedendaags Nederland is o.i. : 'zij ... aan het werk begonnen'.

Conclusie

De HSV geeft het Schriftgedeelte het meest helder weer, maar een aantal keren (vers 6 en 9) is de NBG 1951 duidelijker. Wat betreft de betrouwbaarheid lijken er geen grote verschillen te zijn.

7.6 Matthéüs 22:34-40

Tekst

SV	NBG1951	HSV
34 En de farizeeën, gehoord hebbende, dat Hij den sadduceeën den mond gestopt had, zijn te zamen bijeenvergaderd.	34 Toen de Farizeeën gehoord hadden, dat Hij de Sadduceeën tot zwijgen had gebracht, kwamen zij bijeen,	34 Toen de Farizeeën gehoord hadden dat Hij de Sadduceeën de mond gesnoerd had, kwamen zij bijeen.
35 En een uit hen, zijnde een Wetgeleerde, heeft gevraagd, Hem verzoekende, en zeggende:	35 en één van hen, een wetgeleerde, vroeg, om Hem te verzoeken:	35 En een van hen, een wetgeleerde, vroeg om Hem te verzoeken:
36 Meester! welk is het grote gebod in de wet?	36 Meester, wat is het grote gebod in de wet?	36 Meester, wat is het grote gebod in de wet?
37 En Jezus zeide tot hem: Gij zult liefhebben den Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand.	37 Hij zeide tot hem: Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand.	37 Jezus zei tegen hem: U zult liefhebben de Heere, uw God, met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand.
38 Dit is het eerste en het grote gebod.	38 Dit is het grote en eerste gebod.	38 Dit is het eerste en het grote gebod.
39 En het tweede aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelfen.	39 Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.	39 En het tweede, hieraan gelijk, is: U zult uw naaste liefhebben als uzelf.
		40 Aan deze twee geboden hangen

40 Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten.	40 Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten.	heel de Wet en de Profeten.
---	---	-----------------------------

Opmerkingen

Vers 34: 'de mond gestopt' (SV) is 'tot zwijgen gebracht' in de NGB 1951. De HSV is het meest hedendaags en zegt het sterker dan de NGB 1951: 'de mond gesnoerd'.

Vers 36: 'het grote gebod': dit is in alle drie vertalingen hetzelfde, maar in de kanttekeningen van de SV lezen we: 'dat is, grootste'. De Nieuwe Bijbelvertaling, de Willibrord-vertaling (editie 1995) en de Groot Nieuwsbijbel (editie 1996) hebben ook 'grootste'!

Vers 37: 'Gij zult' is hier vervangen door 'u zult'. In het rapport dat diende voor de Generale Synode van Zwolle in 2007 zijn de deputaten ook kort ingegaan op deze verandering bij de bespreking van de Tien Geboden (Exodus 20:1-17). Opgemerkt werd toen:

Het “gij zult” is telkens vervangen door “u zult”. Het “zullen” is hier niet bedoeld als toekomstige tijd, maar vergelijkbaar met het Duitse “sollen”. Het is een sterke vorm van “moeten”. Het is daarom wellicht verstandig dat “gij zult niet” niet is vervangen door “u mag niet”, en “gij zult” door “u moet”.

'U zult' kan betekenen 'u moet' (als extra sterke vorm) maar ook 'u zult'. Hierin verschilt 'u zult' niet van 'gij zult', de betekenis van 'zult' is *niet afhankelijk van het persoonlijk voornaamwoord*: u of gij. De betekenis is wel afhankelijk van de context. Wanneer het gaat om een reglement, om voorschriften, of om geboden, dan is het al snel duidelijk dat 'u zult' de betekenis heeft van 'u moet', en 'u zult niet' de betekenis heeft van 'u mag niet'. In hedendaags Nederlands is 'u zult niet' in de betekenis van 'u mag niet' niet ongewoon. In de gebruiksvoorwaarden van de populaire site Marktplaats.nl lezen we:

“U plaatst een advertentie in de juiste categorie of gebied en zult niet:

- handelen in strijd met enige wet- en regelgeving en/of met ons beleid zoals verwoord in deze Gebruiksvoorwaarden en de Beleidsregels;
- enz.”

Deze site heeft per maand ongeveer 6,4 miljoen unieke bezoekers⁶¹, en daarom is het wel heel belangrijk dat voorschriften in duidelijk hedendaags Nederlands geformuleerd worden. De vorm 'zullen' vinden we ook wanneer bijvoorbeeld een moeder haar kind waarschuwend toespreekt: 'dat zul je niet doen!' op het moment dat het juist iets ondeugends wil doen. Het kind zal op dat moment heel goed begrijpen wat zijn moeder bedoelt. Resumerend lijkt ons hertaling van 'gij zult' door 'u zult' in de HSV helemaal verantwoord.

Vers 38: ook hier hebben SV, NGB 1951 en HSV 'het grote gebod', terwijl de Nieuwe Bijbelvertaling, de Willibrord-vertaling en de Groot Nieuwsbijbel opnieuw vertalen met 'grootste'.

Vers 39: 'Gij zult' is ook hier vervangen door 'u zult'.

61 Bron: ANP, 18 mei 2009.

Vers 40: SV en NGB 1951 hebben 'hangt' en de HSV heeft 'hangen'. De HSV is taalkundig correct, de Wet en de profeten samen is meervoud. De HSV heeft 'Wet', dus met een hoofdletter. De vraag is nu wat dit vers precies betekent. In de kanttekening bij de HSV lezen we: "Dat is, hierin als in een hoofdsom zijn alle geboden van de wet en verklaringen der profeten over dezelve vervat." De beide geboden vormen dus een hoofdsom, dat is een samenvatting. Een duidelijker vertaling van dit vers was misschien geweest: 'deze twee geboden vormen dat hoofdsom van de Wet en de profeten.'

Conclusie

De HSV wijkt in betekenis niet af van de SV en de NGB 1951. De vertaling is het duidelijkst, maar had nog duidelijker gekund, wanneer door de kanttekeningen van de SV bij de verzen 36 en 40 te betrekken.

7.7 Johannes 3:1-21

Tekst

SV	NBG1951	HSV
<p>1 En er was een mens uit de farizeeën, wiens naam was Nicodémus, een overste der Joden;</p> <p>2 Deze kwam des nachts tot Jezus, en zeide tot Hem: Rabbi, wij weten, dat Gij zijt een Leraar van God gekomen; want niemand kan deze tekenen doen, die Gij doet, zo God met hem niet is.</p> <p>3 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.</p> <p>4 Nicodémus zeide tot Hem: Hoe kan een mens geboren worden, nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in zijner moeders buik ingaan, en geboren worden?</p> <p>5 Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan.</p> <p>6 Hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees; en hetgeen uit den Geest geboren is, dat is geest.</p> <p>7 Verwonder u niet, dat Ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden.</p> <p>8 De wind blaast, waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid; maar gij weet niet, van waar hij komt, en waar hij heen gaat; alzo is een</p>	<p>1 En er was iemand uit de Farizeeën, wiens naam was Nikodemus, een overste der Joden;</p> <p>2 deze kwam des nachts tot Hem en zeide tot Hem: Rabbi, wij weten, dat Gij van God gekomen zijt als leraar; want niemand kan die tekenen doen, welke Gij doet, tenzij God met Hem is.</p> <p>3 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand wederom geboren wordt, kan hij het Koninkrijk Gods niet zien.</p> <p>4 Nikodemus zeide tot Hem: Hoe kan een mens geboren worden, als hij oud is? Kan hij dan voor de tweede maal in de moederschoot ingaan en geboren worden?</p> <p>5 Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk Gods niet binnengaan.</p> <p>6 Wat uit het vlees geboren is, is vlees, en wat uit de Geest geboren is, is geest.</p> <p>7 Verwonder u niet, dat Ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden.</p> <p>8 De wind blaast, waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet, vanwaar hij komt of</p>	<p>1 En er was een mens uit de Farizeeën; zijn naam was Nicodemus, een leider van de Joden.</p> <p>2 Deze kwam 's nachts naar Jezus en zei tegen Hem: Rabbi, wij weten dat U van God gekomen bent als leraar, want niemand kan deze tekenen doen die U doet, als God niet met hem is.</p> <p>3 Jezus antwoordde en zei tegen hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: als iemand niet opnieuw geboren wordt, kan hij het Koninkrijk van God niet zien.</p> <p>4 Nicodemus zei tegen Hem: Hoe kan een mens geboren worden als hij oud is? Hij kan toch niet voor de tweede keer in de buik van zijn moeder ingaan en geboren worden?</p> <p>5 Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Als iemand niet geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk van God niet binnengaan.</p> <p>6 Wat uit het vlees geboren is, is vlees; en wat uit de Geest geboren is, is geest.</p> <p>7 Verwonder u niet dat Ik tegen u gezegd heb: U moet opnieuw geboren worden.</p> <p>8 De wind waait waarheen hij wil en u hoort zijn geluid; maar u weet niet</p>

<p>iegelelijk, die uit den Geest geboren is.</p> <p>9 Nicodémus antwoordde en zeide tot Hem: Hoe kunnen deze dingen geschieden?</p> <p>10 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zijt gij een leraar van Israëel, en weet gij deze dingen niet?</p> <p>11 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Wij spreken, wat Wij weten, en getuigen, wat Wij gezien hebben; en gijlieden neemt Onze getuigenis niet aan.</p> <p>12 Indien Ik ulieden de aardse dingen gezegd heb, en gij niet gelooft, hoe zult gij geloven, indien Ik ulieden de hemelse zou zeggen?</p> <p>13 En niemand is opgevaren in den hemel, dan Die uit den hemel nedergekomen is, namelijk de Zoon des mensen, Die in den hemel is.</p> <p>14 En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden;</p> <p>15 Opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.</p> <p>16 Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.</p> <p>17 Want God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden.</p> <p>18 Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alrede veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam des eniggeboren Zoons van God.</p> <p>19 En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hun werken waren boos.</p> <p>20 Want een iegelijk, die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijn werken niet bestraft worden.</p> <p>21 Maar die de waarheid doet, komt tot het licht, opdat zijn werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn.</p>	<p>waar hij heengaat; zó is een ieder, die uit de Geest geboren is.</p> <p>9 Nikodemus antwoordde en zeide tot Hem: Hoe kan dit geschieden?</p> <p>10 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Gij zijt de leraar van Israëel, en deze dingen verstaat gij niet?</p> <p>11 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: wij spreken van wat wij weten en wij getuigen van wat wij gezien hebben, en gij neemt ons getuigenis niet aan.</p> <p>12 Indien Ik ulieden van het aardse gesproken heb, zonder dat gij gelooft, hoe zult gij geloven, wanneer Ik u van het hemelse spreek?</p> <p>13 En niemand is opgevaren naar de hemel, dan die uit de hemel nedergedaald is, de Zoon des mensen.</p> <p>14 En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, zó moet ook de Zoon des mensen verhoogd worden,</p> <p>15 opdat een ieder, die gelooft, in Hem eeuwig leven hebbe.</p> <p>16 Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe.</p> <p>17 Want God heeft zijn Zoon niet in de wereld gezonden, opdat Hij de wereld veroordele, maar opdat de wereld door Hem behouden worde.</p> <p>18 Wie in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld; wie niet gelooft, is reeds veroordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van de eniggeboren Zoon van God.</p> <p>19 Dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is en de mensen de duisternis liever gehad hebben dan het licht, want hun werken waren boos.</p> <p>20 Want een ieder, die kwaad bedrijft, haat het licht, en gaat niet tot het licht, opdat zijn werken niet aan de dag komen;</p> <p>21 maar wie de waarheid doet, gaat tot het licht, opdat van zijn</p>	<p>waar hij vandaan komt en waar hij heen gaat; zo is het met iedereen die uit de Geest geboren is.</p> <p>9 Nicodemus antwoordde en zei tegen Hem: Hoe kunnen deze dingen gebeuren?</p> <p>10 Jezus antwoordde en zei tegen hem: Bent u de leraar van Israëel en weet u deze dingen niet?</p> <p>11 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wij spreken over wat Wij weten en getuigen van wat Wij gezien hebben; en toch neemt u Ons getuigenis niet aan.</p> <p>12 Als Ik u de aardse dingen gezegd heb en u niet gelooft, hoe zult u geloven als Ik u de hemelse zeg?</p> <p>13 En niemand is opgevaren naar de hemel dan Hij Die uit de hemel neergedaald is, namelijk de Zoon des mensen, Die in de hemel is.</p> <p>14 En zoals Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, lzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden,</p> <p>15 opdat ieder die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.</p> <p>16 Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.</p> <p>17 Want God heeft Zijn Zoon niet in de wereld gezonden opdat Hij de wereld zou veroordelen, maar opdat de wereld door Hem behouden zou worden.</p> <p>18 Wie in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar wie niet gelooft, is al veroordeeld, omdat hij niet geloofd heeft in de Naam van de eniggeboren Zoon van God.</p> <p>19 En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liefgehad, meer dan het licht, want hun werken waren slecht.</p> <p>20 Want ieder die kwaad doet, haat het licht en komt niet tot het licht, opdat zijn werken niet bestraft worden.</p> <p>21 Maar wie de waarheid doet, komt tot het licht, opdat van zijn werken openbaar wordt dat zij in God gedaan zijn.</p>
--	--	--

	werken blijke, dat zij in God verricht zijn.	
--	---	--

Opmerkingen

Vers 1: SV en HSV hebben 'een mens', NGB 1951 heeft 'iemand'. SV en NGB 1951 hebben 'wiens naam', de HSV heeft 'zijn naam'. Deze vertaling is meer letterlijk en ook begrijpelijker, dus beter.

Vers 2: 'een leraar, van God gekomen' is meer letterlijk dan '...als leraar', maar de zin loopt nu wel beter en geeft o.i. geen reden tot misverstaan; 'als God niet met hem is' is meer letterlijk en dus beter dan 'tenzij God met hem is'.

Vers 3: 'als niet' is o.i. duidelijker dan 'tenzij' en meer letterlijk, dus beter.

Vers 7: het woordje 'tegen' is strikt genomen overbodig, maar maakt de vertaling wel hedendaagser. 'Opnieuw' is op zich duidelijker, maar we missen het aspect dat het ook van boven komt wat in een engelse vertaling wel wordt weergegeven ('from above').

Vers 8: 'de wind waait' klinkt passiever dan 'de geest blaast waarheen hij wil'. Dat niet met 'geest' is vertaald maar met 'wind' is niet goed te begrijpen omdat de wind een onpersoonlijk schepsel is, en dus alleen maar gestuurd kan worden in plaats van een eigen wil heeft, en de geest wel degelijk een persoon is waarmee vergeleken wordt: 'zo is iedereen die uit de Geest geboren is'. De woordjes 'het met' zijn o.i. overbodig in het Nederlands en staan er in het Grieks niet.

Vers 12: 'het aardse' en 'het hemelse' in de NBG 1951 is letterlijk, o.i. duidelijk, en verdient de voorkeur; inhoudelijk is de betekenis wel hetzelfde.

Vers 13: de cursieve toevoeging van 'namelijk' is o.i. overbodig, maar de betekenis verandert niet en maakt de tekst bij lezen en horen lezen misschien wel beter begrijpelijk.

Vers 15: winst ten opzichte van de NBG1951 is dat de woorden 'niet verloren gaat' weer in de tekst terecht zijn gekomen. De oude SV 'niet verderve' geeft wel beter de betekenis weer van 'niet vernietigen', dus geen verbetering ten opzichte van de SV.

Vers 16: het Griekse woordje outoos betekent: op die manier. Het betekent niet: zo erg, een mate van. Zo is de betekenis van alzo. Deze betekenis wordt gewijzigd in de voorgestelde vertaling. Liefhebben is ook in het Nederlands één woord (zie ook vers 19: 'liefgehad'). De betekenis wordt beter weergegeven met: 'Want zo heeft God de wereld liefgehad'. Het woordje slaat op het voorgaande. Bouman zegt in de Korte Verklaring terecht dat de werkwoordsvorm op iets eenmaligs wijst, en kiest dan in eerste instantie voor de kruisiging, maar wegens vers 17 voor het in de wereld komen van Zijn Zoon. Dat kan taalkundig misschien wel, maar waarom zou het dan niet op vers 14 slaan, zijn eigen eerste keuze? Dan blijft de opbouw van het betoog van Johannes helder en wordt verder verduidelijkt. Door het woordje 'alzo' te vervangen door 'zo' voor het woord lief, wordt de betekenis gewijzigd, wat o.i. nu reeds al te vaak gebeurt. De tekst wordt vaak uit z'n verband gebruikt, waardoor de vergelijkingen met de omliggende verzen buiten het blikveld blijven. Verder: 'verloren gaat' zou mogelijk beter vertaald kunnen worden met 'vergaat', zie ook vers 15.

Vers 19: 'Liefhebben' is inderdaad hetzelfde woordje als in vers 16, is beter vertaald dan 'liever hebben', 'meer dan het licht' is ook letterlijker vertaald dan 'liever dan het licht'. 'Slechte werken' is ook beter (hedendaags) Nederlands dan 'boze werken'. Slecht is slecht, maar boos zijn op iets slechts, kan zelfs goed zijn.

Vers 20: 'Bestrafen' is beter dan 'aan de dag komen' (NBG 1951) omdat bij de betekenis van 'aan de dag komen' de gevolgen daarvan niet duidelijk uit de verf komen, wat o.i. in het Griekse woord wel begrepen is (weerleggen, overtuigen, bestraffen e.d.).

Conclusie

De tekst van HSV is in veel gevallen beter leesbaar dan die van de SV of de NBG 1951. Boven NBG 1951 heeft het ook als voordeel dat het op de meerderheidsteksten is gebaseerd. De HSV is op net zoveel punten te verkiezen boven de NBG 1951 als de NBG 1951 boven de HSV. Alleen weegt de minder goede van vs 16 wel zwaar in het nadeel van de HSV.

7.8 Hebreëen 1

Tekst

SV	NBG1951	HSV
<p>1 God, voortijds veelmaal en op velerlei wijze, tot de vaders gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door den Zoon;</p> <p>2 Welken Hij gesteld heeft tot een Erfgenaam van alles, door Welken Hij ook de wereld gemaakt heeft;</p> <p>3 Dewelke, alzo Hij is het Afschijnsel Zijner heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord Zijner kracht, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelve te weeg gebracht heeft, is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen;</p> <p>4 Zoveel treffelijker geworden dan de engelen, als Hij uitnemender Naam boven hen geërfd heeft.</p> <p>5 Want tot wien van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb ik U gegeneerd? En wederom: Ik zal Hem tot een Vader zijn, en Hij zal Mij tot een Zoon zijn?</p> <p>6 En als Hij wederom den Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle</p>	<p>1 Nadat God eertijds vele malen en op vele wijzen tot de vaders gesproken had in de profeten, 2 heeft Hij nu in het laatst der dagen tot ons gesproken in de Zoon, die Hij gesteld heeft tot erfgenaam van alle dingen, door wie Hij ook de wereld geschapen heeft.</p> <p>3 Deze, de afstraling zijner heerlijkheid en de afdruk van zijn wezen, die alle dingen draagt door het woord zijner kracht, heeft, na de reiniging der zonden tot stand gebracht te hebben, Zich gezet aan de rechterhand van de majesteit in den hoge,</p> <p>4 zóveel machtiger geworden dan de engelen, als Hij uitnemender naam boven hen als erfdeel ontvangen heeft.</p> <p>5 Immers, tot wie der engelen heeft Hij ooit gezegd: Mijn Zoon zijt gij; Ik heb U heden verwekt? En wederom: Ik zal Hem tot Vader zijn, en Hij zal Mij tot Zoon zijn.</p> <p>6 En wanneer Hij wederom de eerstgeborene in de wereld brengt, spreekt Hij: En Hem moeten alle engelen Gods</p>	<p>1 God, Die voorheen vele malen en op vele manieren tot de vaders gesproken heeft door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon,</p> <p>2 Die Hij gesteld heeft tot erfgenaam van alles, door Wie Hij ook de wereld gemaakt heeft.</p> <p>3 Hij is de afstraling van Gods heerlijkheid en de afdruk van Zijn zelfstandigheid en Hij draagt alle dingen door Zijn krachtige woord. Nadat Hij de reiniging van onze zonden door Zichzelf tot stand gebracht heeft, heeft Hij plaatsgenomen aan de rechterhand van de Majesteit in de hoogte.</p> <p>4 Hij is veel voortreffelijker geworden dan de engelen. Hij overtreft hen ook in de Naam die Hij als erfdeel ontvangen heeft.</p> <p>5 Want tegen wie van de engelen heeft God ooit gezegd: U bent Mijn Zoon, heden heb ik U verwekt? En verder: Ik zal voor Hem tot een Vader zijn en Hij zal Mij tot een Zoon zijn?</p> <p>6 En wanneer Hij vervolgens de Eerstgeborene in de wereld brengt, zegt Hij: Ook alle engelen van God</p>

<p>engelen Gods Hem aanbidden.</p> <p>7 En tot de engelen zegt Hij wel: Die Zijn engelen maakt geesten, en Zijn dienaars een vlam des vuurs.</p> <p>8 Maar tot den Zoon zegt Hij: Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid; de scepter Uws koninkrijks is een rechte scepter.</p> <p>9 Gij hebt rechtvaardigheid liefgehad, en ongerechtigheid gehaat; daarom heeft U, o God! Uw God gezalfd met olie der vreugde boven Uw medegenoten.</p> <p>10 En: Gij, Heere! hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken Uwer handen;</p> <p>11 Dezelve zullen vergaan, maar Gij blijft altijd, en zij zullen alle als een kleed verouden;</p> <p>12 En als een dekkleed zult Gij ze ineenrollen, en zij zullen veranderd worden; maar Gij zijt Dezelfde, en Uw jaren zullen niet ophouden.</p> <p>13 En tot welken der engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten?</p> <p>14 Zijn zij niet allen gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?</p>	<p>huldigen.</p> <p>7 En van de engelen zegt Hij: Die zijn engelen maakt tot winden en zijn dienaars tot een vuurvlam;</p> <p>8 maar van de Zoon: Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid en de scepter der rechtmatigheid is de scepter van zijn koningschap.</p> <p>9 Gerechtigheid hebt Gij liefgehad en ongerechtigheid hebt Gij gehaat; daarom heeft U, o God, uw God met vreugdeolie gezalfd boven uw deelgenoten.</p> <p>10 En: Gij, Here, hebt in den beginne de aarde gegrondvest, en de hemelen zijn het werk uwer handen;</p> <p>11 die zullen vergaan, maar Gij blijft; en zij zullen alle als een kleed verslijten,</p> <p>12 en als een mantel zult Gij ze oprollen, als een kleed zullen zij ook verwisseld worden; maar Gij zijt dezelfde en uw jaren zullen niet ophouden.</p> <p>13 En tot wie der engelen heeft Hij ooit gezegd: Zet U aan mijn rechterhand, totdat Ik uw vijanden gemaakt heb tot een voetbank voor uw voeten?</p> <p>14 Zijn zij niet allen dienende geesten, die uitgezonden worden ten dienste van hen, die het heil zullen beërven?</p>	<p>moeten Hem aanbidden.</p> <p>7 En van de engelen zegt Hij weliswaar: Die Zijn engelen maakt als geesten en Zijn dienaren als een vuurvlam,</p> <p>8 maar tegen de Zoon zegt Hij: Uw troon, o God, bestaat voor eeuwig en altijd. De scepter van Uw koninkrijk is een scepter van recht.</p> <p>9 U hebt gerechtigheid lief en haat wetteloosheid. Daarom heeft Uw God U, o God, gezalfd met vreugdeolie, boven Uw metgezellen.</p> <p>10 En: In het begin hebt U, Heere, de aarde gefundeerd en de hemelen zijn het werk van Uw handen.</p> <p>11 Die zullen vergaan, maar U blijft altijd. En zij zullen alle verslijten als een kleed.</p> <p>12 En als een mantel zult U ze oprollen en zij zullen verwisseld worden, maar U blijft Dezelfde en Uw jaren zullen niet ophouden.</p> <p>13 En tegen wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden neergelegd heb als een voetbank voor Uw voeten?</p> <p>14 Zijn zij niet allen dienende geesten, die uitgezonden worden om hen te dienen die de zaligheid zullen beërven?</p>
---	--	--

Opmerkingen

Vers 1: In de SV staat 'God voortijds', in de NBG 1951 staat 'nadat God eertijds', en in HSV staat 'God die voorheen'. 'Voortijds' en 'eertijds' zijn vervangen door het woord 'voorheen'. De oude uitdrukking 'gesproken hebbende' in de SV is in beide andere vertalingen weergegeven met 'gesproken' heeft. Niet alleen hier, maar ook elders zijn tegenwoordige deelwoorden ('hebbende') in de HSV verdwenen (zie paragraaf 6.2).

Vers 2: Het woord 'welke' van de SV is in de NBG 1951 en HSV weergegeven met 'die'. Verder lijkt de HSV meer op de SV dan op de NBG1951. Want de NBG 1951 heeft vertaald 'tot een ergenaam van alle dingen, door wie Hij ook de wereld geschapen heeft', de SV heeft 'tot een erfgenaam van alles, door Welken Hij ook de wereld gemaakt heeft', en de HSV heeft 'erfgenaam van alles, door Wie Hij ook de wereld gemaakt heeft'.

Vers 3: Het 'dewelke' van de SV is in de NBG 1951 en HSV vervangen met 'die' en met 'Hij'. De HSV heeft 'de afstraling van Gods heerlijkheid'. De NBG 1951 heeft 'de afstraling van zijn heerlijkheid'. En de SV heeft 'het afschijnsel zijner heerlijkheid'. Het woord 'God' staat niet in

de grondtekst. De volgende uitdrukking is moeilijk te vertalen. De NBG 1951 heeft hier 'de afdruk van zijn wezen', de SV 'het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid', en de HSV heeft 'de afdruk van Zijn zelfstandigheid'. Hoe je het ook vertaald, de vertaling moet hier iets aangeven van de eigenheid van Christus. In dat opzicht stemmen de HSV en SV overeen. Dan staan er in deze tekst ook nog twee tekstkritische problemen. De NBG 1951 spreekt over 'de reiniging van de zonden', en de HSV en de SV spreken over 'de reiniging van onze zonden'. Sommige teksten hebben 'de zonden' en andere teksten hebben 'onze zonden'. Wanneer we een afweging maken tussen de beide teksten, is de vertaling van de NBG 1951 'de zonden' meer voor de hand liggend. Deze woorden komen in de teksten vaker voor, en ze komen ook vaker voor in oudere teksten. In de HSV en SV staat dat Christus 'door Zichzelf' de reiniging van onze zonden tot stand heeft gebracht. In de NBG 1951 wordt 'door Zichzelf' weggelaten. In een aantal handschriften wordt 'door zichzelf' weggelaten. In evenveel manuscripten komt de uitdrukking wel voor. Alleen de handschriften waarin deze woorden wel voorkomen zijn gemiddeld gezien ouder. Daarom is de vertaling met door Zichzelf beter. In de SV staat dat Christus 'is gezeten', en in de HSV en de NBG staat Christus 'heeft plaatsgenomen' of 'Zich gezet' heeft. De SV vat het zitten van Christus passief op. In de SV wordt beter uitgedrukt dat Christus een plaats krijgt toebedeeld door God Zelf.

Vers 4: 'Zoveel machtiger' (NBG 1951), 'zoveel treffelijker' (SV), of 'veel voortreffelijker geworden' (HSV) dan de engelen. De verheven positie van de engelen wordt het best onder woorden gebracht in HSV. 'Machtiger' doet te veel denken aan aardse machthebbers. De NBG 1951 en SV hebben 'een uitnemender naam', en de HSV heeft 'een voortreffelijke naam'. Beide vertalingen zijn mogelijk, maar 'voortreffelijk' is meer hedendaags Nederlands dan 'uitnemend'.

Vers 5: Het 'wien' in de SV is vervangen in de NBG 1951 en HSV door 'wie'. De NBG 1951 en HSV hebben: 'Ik heb U heden verwekt'. De SV: 'Heden heb ik u gegeneerd'. Deze woorden betekenen beide hetzelfde.

Vers 6: De SV vertaalt 'en dat alle engelen Gods Hem aanbidden'. De HSV en de NBG 1951 hebben 'alle engelen moeten Hem aanbidden'. 'Moeten aanbidden' is een betere vertaling, omdat de werkwoordsvorm een imperatief is, dat wil zeggen een gebiedende wijs.

Vers 7: Het valt op dat de NBG 1951 het woord 'pneumata' vertaalt met 'winden'. 'Die zijn engelen maakt tot winden', terwijl de HSV en de SV dit tekstgedeelte zo vertalen: 'die zijn engelen maakt tot geesten'. Het woord 'pneumata' wordt overal in het Nieuwe Testament vertaald met 'geesten'. Er is geen goede reden om dat woord hier te vertalen met winden. Voor 'wind' wordt in het Griekse Nieuwe Testament een ander woord gebruikt, namelijk 'anemos'.

Vers 8: De HSV en de SV lijken hier weer op elkaar: 'de scepter Uws (van uw) koninkrijk is een rechte scepter'. De NBG heeft 'de scepter van rechtmatigheid is de scepter van zijn koningschap'. Er zijn handschriften die hier 'zijn koninkrijk' hebben. Deze handschriften zijn sterk in de minderheid. Daarom moet het zijn 'uw koninkrijk'. Wat is beter: 'koninkrijk' of 'koningschap'? Het woord 'basileia' kan beide betekenen. Voor de vertaling 'koninkrijk' pleit dat Christus in de evangeliën spreekt over 'zijn koninkrijk'. Voor de vertaling van 'koningschap' pleit het gegeven, dat dit hoofdstuk gaat over de positie van Christus ten opzichte van God en de engelen. Dan denk je meer aan het koningschap wat Christus van God ontvangt.

Vers 9: Hier komen de SV en NBG 1951 overeen door dit te vertalen als een voltooid deelwoord. 'Gerechtigheid hebt Gij liefgehad en ongerechtigheid hebt Gij gehaat'. In de HSV staat: 'U hebt gerechtigheid lief en haat goddeloosheid'. Omdat na deze zin een conclusie volgt, is het beter te vertalen met een voltooid deelwoord.

Vers 10: De NBG 1951 en SV hebben respectievelijk 'gegrondvest' en 'gegrond'. De HSV heeft 'gefundeerd'. Beide vertalingen komen op hetzelfde neer. De NBG 1951 en HSV spreken over 'het werk van uw handen'. De SV spreekt over 'de werken (meervoud) van uw handen'. In de grondtekst staat 'werken van uw handen'.

Vers 11: Het 'dezelve' van de SV is vervangen door 'die' (NBG 1951 en HSV). De NBG 1951 en HSV komen overeen in het tweede deel van het vers 'zij zullen alle als een kleed verslijten'. De SV heeft 'zij zullen alle als een kleed verouden'. 'Verouden' is letterlijker vertaald, maar 'verslijten' is beter Nederlands.

Vers 12: 'en als een mantel zult Gij ze oprollen' hebben de NBG 1951 en HSV. De SV heeft hier 'als een dekkleed zult Gij ze ineenrollen'. 'Als een kleed zullen zij ook verwisseld worden' heeft de NBG 1951. De SV en de HSV hebben 'en zij zullen veranderd worden'. In bepaalde handschriften is 'als een kleed' toegevoegd. De handschriften waarin 'als een kleed' worden weggelaten zijn ver in de meerderheid. Het is waarschijnlijker dat die woorden er oorspronkelijk niet hebben bestaan.

Vers 13: De SV en de HSV vertalen 'zit aan mijn rechterhand', terwijl de NBG 1951 vertaalt met 'zet U aan mijn rechterhand'. De vertaling zit komt meer overeen met de tekst, omdat de tekst tot uitdrukking brengt dat Christus op de plaats gaat zitten, die Hem toekomt. 'Totdat ik Uw vijanden gezet' (SV), 'neergelegd' (HSV) en 'gemaakt' (NBG 1951) 'heb tot een voetbank voor uw voeten'.

Vers 14: In de SV en in de HSV wordt gesproken over het 'beërven van de zaligheid', en in de NBG 1951 over 'het beërven van het heil'. Zie in dit verband ook paragraaf 4.1 punt c. en paragraaf 6.2.

Conclusie

De leesbaarheid van Hebrëen 1 in de HSV is beter dan die van de SV. In sommige gevallen volgt zij de tekst van de NBG1951, in andere gevallen volgt zij de tekst van de SV. Bij verschillende tekstvarianten volgt de HSV vaker de keuze van de SV dan die van de NBG 1951. In de interpretatie van moeilijke woorden volgt de HSV vaker de SV dan de NBG 1951.

8. Contact met de Stichting Herziene Statenvertaling

In instructie 5 (zie paragraaf 2) verzoekt de generale synode de deputaten “om onderzoek te doen naar de mogelijkheden om kanttekingsen in de HSV te verkrijgen, hiervoor de Stichting benaderen, hiertoe een verzoek bij de Stichting indienen en hen van de wenselijkheid hiervan proberen te overtuigen.” Verder wordt in instructie 7 aan de deputaten gevraagd om contact te “hebben met de Stichting Herziene Statenvertaling en werkbijeenkomsten en andere bijeenkomsten van deze stichting bijwonen, voor zover dat dienstig is voor het onderzoek en zulks met inachtneming van de overige artikelen van de instructie.” In verband hiermee is in

de loop van het voorjaar 2009 een brief verstuurd naar het bestuur van de St. HSV. Deze brief is in dit rapport opgenomen als Bijlage 1 en bevat – naast enkele inleidende informatie een tweetal verzoeken. In het eerst verzoek wordt de St. HSV gevraagd om te onderzoeken om de kanttekeningen van de SV te integreren bij de HSV. Daarbij werd erop gewezen dat de hertaling van Dr. C.A Tukker wellicht bruikbaar is. Dit naar aanleiding van instructie 5. Het tweede verzoek betreft de mogelijkheid om werkbijeenkomsten en andere bijeenkomsten van de Stichting bij te wonen, voor zover dat dienstig is voor ons onderzoek. Dit naar aanleiding van instructie 7.

Het bestuur van de St.HSV heeft daarop geantwoord dat zij graag bereid zijn tot overleg wanneer de deputaten gerichte vragen hebben. Daar is het contact tot nu toe bij gebleven. Maar graag stellen we de Generale Synode van Emmen 2009 voor om eventueel (op)nieuw te benoemen deputaten te vragen dit contact voort te zetten. Omdat de planning is dat de definitieve en volledige versie van de HSV voor 1 juni 2010 verschijnt (zie paragraaf 5), zou het goed zijn wanneer het contact zo spoedig mogelijk wordt voortgezet. Immers, zolang de HSV nog niet definitief vastgesteld is, is invloed op de vertaling nog mogelijk.

Verder wordt in instructie 10 aan de deputaten gevraagd om “de uit hun onderzoek naar voren gekomen kritische opmerkingen m.b.t. de inhoud van de HSV” te “richten aan de Stichting Herziene Statenvertaling. Voorts zullen zij nagaan in hoeverre de stichting rekening heeft gehouden met deze opmerkingen.” Aan deze instructie kon door deputaten geen uitvoering gegeven worden (zie paragraaf 1). Maar wanneer nieuwe deputaten het contact met de St. HSV continueren, kunnen zij wellicht ook aan deze instructie alsnog uitvoering geven. Reacties van kerkleden (zie paragraaf 9) kunnen dan ook betrokken worden.

9. Het betrekken van de kerkleden

In instructie 9 wordt de deputaten gevraagd om de kerkleden waar mogelijk op te roepen “zich te verdiepen in de HSV door het gebruik van de HSV in gezinnen en verenigingen te promoten en kritische opmerkingen inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid naar de deputaten te zenden. Hiertoe zullen zij ook de kerkenraden aanschrijven en bovenstaande kenbaar maken.” In het voorjaar van 2009 is daarom een artikel geplaatst in *de Bazuin*, waarin ingegaan werd op de opdrachten die de deputaten ontvingen en waarin de stand van zaken met betrekking tot de HSV beknopt werd weergegeven. Het conceptartikel is te vinden in Bijlage 2. Verder werd de kerkenraden gevraagd om een vergelijkbaar artikel te plaatsen in de plaatselijke kerkbladen. De brief aan de kerkenraden is opgenomen als Bijlage 3 in dit rapport, en het te plaatsen artikel dat de kerkenraden als bijlage bij de brief ontvingen, vormt Bijlage 4 in dit verslag. Het artikel is bijna gelijk aan het artikel in *de Bazuin*, maar de kerkleden wordt nu expliciet gevraagd om opmerkingen op te sturen naar de secretaris van de deputaten, dr. P. van Gurp. Tot nu toe is naar aanleiding van deze oproep één reactie binnengekomen. De deputaten kunnen deze en eventueel volgende reacties niet meer verwerken, maar stellen voor dat (op)nieuw te benoemen deputaten deze verwerken, ook met het oog op een verder contact met de St. HSV (zie paragraaf 8).

10. Toetsing leesbaarheid HSV onder kerkleden

De bedoeling is om in het najaar van 2009 onder een representatieve groep van minimaal 80 kerkleden de leesbaarheid van de HSV te toetsen. Dit wordt gedaan door middel van een *cloze*

test. Dit is een test waarbij deelnemers een tekst krijgen waarin op verschillende plaatsen woorden zijn weggelaten. De woorden moeten door de proefpersoon ingevuld worden. De test vereist dat de proefpersoon de vaardigheid heeft om de context te begrijpen en dat hij/zij over een goede kennis van de woordenschat beschikt.⁶²

We willen hiervoor een gedeelte uit het Oude Testament en uit het Nieuwe Testament nemen. Belangrijk is dat het een gedeelte is dat onbekend is dat dat een relatief hoge moeilijkheidsgraad heeft. 40 mensen lezen de Bijbelgedeelten in de NBG 1951, en 40 mensen lezen dezelfde Bijbelgedeelten in de HSV. De NBG 1951-lezers krijgen evenveel tijd om de test te maken als de HSV-lezers. Als nu de scores van de HSV-lezers betekenisvol hoger liggen, is daarmee aangetoond dat de HSV leesbaarder is dan de NBG 1951.

Deelname is anoniem, wel worden na afloop van de test de volgende vragen gesteld:

1. Met welk van de Bijbelgedeelten die u zojuist gelezen hebt, was u al eerder bekend?
2. Wat is uw leeftijd?
3. Wat is uw geslacht?
4. Wat is uw hoogst behaalde opleiding?
5. In welke plaats bent u geboren en getogen?

De antwoorden op bijvoorbeeld vraag 4 bieden de mogelijkheid om na te gaan of lager opgeleiden meer baat hebben bij de invoering van de HSV dan hoog opgeleiden, of misschien juist net andersom.

11. Conclusies en aanbevelingen

In deze paragraaf zetten we in het kort de belangrijkste bevindingen op een rijtje en doen enkele aanbevelingen met het oog op (op)nieuw te benoemen deputaten.

Hoofdstuk 4: het bleek dat de vertaling van het Nederland Bijbelgenootschap uit 1951 op zeer fundamentele punten verschilt van de SV. Het betreft daarbij vooral de Godheid van de Here Jezus Christus die in de NBG 1951 vaak verdoezeld is. De HSV volgt steeds de SV en lijkt dus een stuk betrouwbaarder dan de NBG 1951.

Hoofdstuk 4, 5, 6 en 8: de bedoeling is dat de HSV voor 1 juni 2010 definitief vastgesteld wordt en als complete Bijbel beschikbaar zal komen. Het zou goed zijn als (op)nieuw te benoemen deputaten het contact met de Stichting HSV voortzetten, en zo mogelijk ruim voor de volledige en definitieve vaststelling van de HSV het bestuur de volgende punten voorleggen:

1. De kritiek van prof. Ouweneel dat de HSV op sommige plaatsen onnodig parafreaserend is;
2. Het feit dat de herhalers soms vertaalkeuzes maken met het oog op de achterban. Moet niet de grondtekst volledig bepalend zijn?
3. De kritiek van de Gereformeerde Bijbelstichting dat de HSV niet altijd concordant

⁶² De test werd in 1953 geïntroduceerd door W.L. Taylor. Hij schreef hierover een artikel onder de titel *A new tool for measuring readability* dat verscheen in *Journalism Quarterly* (nummer 30, blz. 415-433). Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Cloze_test.

- vertaalt.
4. De kritiek van de GBS dat 'afgebroken zinnen' soms 'gladgestreken' worden.
 5. Het wegvallen van het onderscheid enkelvoud/meervoud in de gebiedende wijs. Het is niet ons doel de moderne officiële spellingregels te ondermijnen, maar wanneer we de bijzondere eigen aard van de Bijbeltaal willen respecteren, is het soms noodzakelijk terug te vallen op oudere spellingsregels. We zien dat in de HSV nu al in de schrijfwijze van de naam van de HEERE en het gebruik van hoofdletters voor de woorden, die bij de naam van de HEERE, God en de Heere Jezus Christus behoren (bezittelijke voornaamwoorden, persoonlijke voornaamwoorden en dergelijke). In het verlengde hiervan is het van groot belang dat de deputaten er bij het bestuur op aandringen om in de gebiedende wijs de uitgangst te handhaven.
 6. Het wegvallen van het onderscheid enkelvoud/meervoud in het persoonlijk voornaamwoord 'u'. De VRT geeft hier suggesties die o.i. zeer bruikbaar zijn.

Hoofdstuk 7: uit een viertal tekstvergelijkingen blijkt dat het Nederlands van de HSV hedendaagser en daardoor helderder is. De HSV lijkt in deze tekstgedeelten ongeveer even betrouwbaar te zijn als de SV en de NBG 1951.

Hoofdstuk 9 en 10: het zou goed zijn als (op)nieuw benoemde deputaten verder gaan met het verzamelen en verwerken van de reacties van kerkleden. Verder is het de bedoeling de leesbaarheid van de HSV ten opzichte van de NBG 1951 te toetsen in het najaar van 2009 en zo spoedig mogelijk het resultaat als extra bijlage behorend bij dit rapport de kerken toe te zenden.

Ten slotte: op de Generale Synode van Zwolle 2007 is benadrukt het grote belang van het onderzoek naar de HSV. Immers de Bijbel, Gods Woord, is het fundament onder en richtsnoer voor Christus' kerk en voor ieder van ons persoonlijk. Het is daarom onze vurige wens dat onder Gods zegen de kerken over enige tijd Zijn Woord betrouwbaar en duidelijk op schrift mogen ontvangen! Graag eindigen we met een citaat van Dr. R. de Blois:⁶³

De Herziene Statenvertaling wil voluit in de vertaaltraditie van de Statenvertalers blijven staan. De hertalers hebben veel respect voor de wijsheid en godsvreze die uit deze vertaling spreekt. Het karakter en coloriet van de Statenvertaling moeten bewaard blijven. Niet om er van een afstand naar te kijken, als ware het een museumstuk, maar om deze te kunnen blijven gebruiken in de kerk, op school, in het gezin, en daarbuiten. En dat is wat in deze tijd op het spel staat.

Dankbetuigingen

De tekstvergelijkingen van Prediker 1, Haggai 1 en Johannes 3:1-21 zijn met de hulp van H.A.H. Rots uit Baarn tot stand gekomen. Graag danken we hem hiervoor evenals voor de waardevolle kritische opmerkingen die hij had met betrekking tot de teksten genoemd in de paragrafen 4.1 en 6. De tekstvergelijking van Hebreëen 1 is van de hand van br. J. Post uit Montfoort. Graag danken we ook hem voor zijn hulp. De verantwoordelijkheid voor alle tekstvergelijkingen in dit rapport berust volledig bij de deputaten.

63 Dit schreef Dr. De Blois in het Reformatorische Dagblad van 27 december 2007 onder de titel: 'Statenvertaling geen museumstuk.'

Bijlagen

Bijlage 1: brief aan het bestuur van de Stichting Herziene Statenvertaling

Aan het bestuur van de Stichting Herziene Statenvertaling

Geacht bestuur,

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken (hersteld) van Zwolle heeft in 2008 opnieuw deputaten benoemd voor het onderzoek van de Herziene Statenvertaling. Uit het aan deze synode uitgebrachte rapport over het onderzoek door eerder benoemde deputaten was de synode namelijk gebleken dat de Herziene Statenvertaling een betrouwbare vertaling/hertaling is, die leesbaarder is dan de Nederlands Bijbelgenootschap-vertaling-1951. Vandaar dat de synode besloot opnieuw deputaten te benoemen om het onderzoek voort te zetten, omdat het voor de kerk van Christus van het grootste belang is over een betrouwbare en leesbare vertaling te beschikken van Gods Woord.

Momenteel zijn als deputaten werkzaam: Dr.P.van Gulp, Dr.W.J.Heeringa en Dr.S.de Marie. Omdat de synode ons opdroeg contact te hebben met uw Stichting geven wij u enkele inlichtingen over ons werk en komen ook met een tweetal verzoeken.

Eerst de nodige inlichtingen.

1. Als bijlage zenden wij u de uitvoerige instructie die de synode ons gaf voor ons werk.
2. Als tweede bijlage zenden wij u het rapport aan de vorige synode, waarin de resultaten verwerkt zijn van de eerste toetsing.
3. Het is verder onze bedoeling om u in de loop van dit jaar de resultaten van ons verdere onderzoek te zenden.
4. Dat onderzoek beperkt zich niet tot de betrouwbaarheid, maar strekt zich ook uit tot de leesbaarheid, overeenkomstig onze opdracht:

Zij zullen daarnaast onderzoek doen naar de leesbaarheid van de HSV, zowel m.b.t. het gebruik in de erediensten en officiële bijeenkomsten als met betrekking tot het Bijbellezen in gezinnen en op verenigingen.

Daarbij werd ons verder opgedragen:

Bij hun selectie van Schriftgedeelten uit de HSV zullen zij met name ook moeilijk leesbare gedeelten van de NBG 1951 vertaling, beoordelen. Voorts zullen zij onder kerkleden deze leesbaarheid breed toetsen.

Het ligt dan ook in de bedoeling om in de loop van dit jaar een uitgebreid onderzoek te doen onder de kerkleden, jong en oud, via een moderne enquête. Wij verkeren in de gelukkige omstandigheid dat wij in ons midden een specialist hebben in het verrichten van enquêtes naar het verstaan en verwerken van teksten.

5. Tevens zullen via de kerkeraden de kerkleden opgeroepen worden zich te verdiepen in de HSV door het gebruik van de HSV in gezinnen en verenigingen te promoten en kritische opmerkingen inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid naar de deputaten te zenden.

Tot zover onze inlichtingen.

Dan volgen nu nog twee verzoeken, die in onze instructie zijn opgenomen:

1. In de kerken leeft de overtuiging dat de Kanttekeningen bij de Statenvertaling nog steeds uitermate belangrijk zijn voor het verstaan van de Schriften. Daarom verzoeken wij u te onderzoeken of het mogelijk is die Kanttekeningen bij de Herziene Statenvertaling te integreren. Er bestaat al een moderne uitgave van die Kanttekeningen in aangepast Nederlands, verzorgd door Dr.C.A.Tukker (uitgave De Banier, 1997). Mogelijk dat die bewerking op een of andere manier gebruikt zou kunnen worden. Wij zijn er ons van bewust dat het wel veel extra arbeid betekent wanneer de tekst van deze uitgave moet worden aangepast aan de Herziene Statenvertaling. Maar het zou wel zeer die moeite waard zijn, omdat dit een belangrijke aanvulling zou zijn aan de Herziene Statenvertaling. Onze gedachten gaan ook uit naar de inleidingen, die de Statenvertaling geeft van de hoofdstukken, met name die boven de Psalmen. Wilt u dat ook in uw overwegingen betrekken?
2. Het tweede verzoek betreft de mogelijkheid om werkbijeenkomsten en andere bijeenkomsten van de Stichting bij te wonen, voor zover dat dienstig is voor ons onderzoek.

Tot zover onze inlichtingen en verzoeken.

Wij zijn er evenals u ons van bewust dat het welslagen van zowel uw en onze arbeid geheel afhankelijk is van de wijsheid en de kracht en ondersteuning die wij mogen verwachten en afbidden van de Vader der geesten. Wij wensen u dat ook in uw werk toe!

Met hartelijke groeten, namens de deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling,

P.van Gulp, secretaris

Bijlage 2: Artikel geplaatst in *de Bazuin*: Onderzoek Herziene Statenvertaling

Onderzoek Herziene Statenvertaling

Deputaten

De Generale Synode van Zwolle 2007 besprak het rapport van de deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling. Het gaf als voorlopige conclusie uit het onderzoek van deze deputaten dat gebleken is dat de Herziene Statenvertaling een betrouwbare vertaling/hertaling is, die leesbaarder is dan de Nederlands Bijbelgenootschap-vertaling-1951. Vandaar dat de synode besloot het onderzoek voort te zetten, omdat het voor de kerk van Christus van het grootste belang is over een betrouwbare en leesbare vertaling te beschikken van Gods Woord. De synode benoemde de broeders T.L.Buinius (samenroeper), dr.P.van Gulp, dr.W.J.Heeringa en drs.A.J.Koekkoek tot deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling, met dr.S.de Marie als secundus. Br.Bruinius en br.Koekkoek moesten afzien van verdere

medewerking, de eerste wegens drukke werkzaamheden en de tweede vanwege ernstige ziekte. Dat gaf enige vertraging in de vervulling van de opdracht. Daarmee zijn de overgebleven deputaten, samen met de secundusdeputaat, nu volop bezig.

Opdracht

De synode besloot dus om de deputaten op te dragen verder te gaan met hun arbeid inzake de Herziene Statenvertaling. Daartoe gaf zij de deputaten een uitvoerige instructie (Acta pag.220). Daaruit geven we een en ander weer. Allereerst gaf de synode als opdracht:

Zij zullen nauwkeurig onderzoek doen naar de Schriftuurlijke betrouwbaarheid en de bruikbaarheid van de “Bijbel in de herziening van de Statenvertaling” (afgekort HSV), uitgegeven op last van de Stichting Herziening Statenvertaling, uitgaande van het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond, voor De Gereformeerde Kerken. Bij de beoordeling zal steeds de betrouwbaarheid voorop staan, de leesbaarheid komt dan op de tweede plaats.

Daarbij gaf de synode deputaten meer armsglag voor hun arbeid, zodat zij nu officieel namens de kerken zich tot de Stichting Herziene Statenvertaling kunnen wenden inzake de voortgang van dit belangrijke werk. Allereerst:

Zij zullen contact hebben met de Stichting Herziening Statenvertaling en Werkbijeenkomsten en andere bijeenkomsten van deze stichting bijwonen, voor zover dat dienstig is voor het onderzoek en zulks met inachtneming van de overige artikelen van de instructie.

Verder is van belang de opdracht aan deputaten:

Zij zullen de uit hun onderzoek naar voren gekomen kritische opmerkingen m.b.t. de inhoud van de HSV richten aan de Stichting Herziene Statenvertaling. Voorts zullen zij nagaan in hoeverre de stichting rekening heeft gehouden met deze opmerkingen.

Betrouwbaarheid en leesbaarheid

De synode legde in haar opdrachten de nadruk op de betrouwbaarheid van de herziening van de Statenvertaling. Die moet voorop staan. De leesbaarheid komt dan op de tweede plaats. Verder was de synode van oordeel dat deze arbeid breed gedragen moet worden door de kerkleden. Vandaar de opdracht aan deputaten:

Zij zullen de kerkleden waar mogelijk oproepen zich te verdiepen in de HSV door het gebruik van de HSV in gezinnen en verenigingen te promoten en kritische opmerkingen inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid naar de deputaten te zenden. Hiertoe zullen zij ook de kerkenraden aanschrijven en bovenstaande kenbaar maken.

Wat die leesbaarheid betreft nam de synode het voorstel van de deputaten daarover aan en zij besloot dan ook de deputaten op te dragen:

Zij zullen daarnaast onderzoek doen naar de leesbaarheid van de HSV, zowel m.b.t. het gebruik in de erediensten en officiële bijeenkomsten als m.b.t. het bijbellezen in gezinnen en op verenigingen.

Bij hun selectie van Schriftgedeelten uit de HSV zullen zij met name ook moeilijk leesbare gedeelten van de NBG 1951 vertaling, beoordelen. Voorts zullen zij onder kerkleden deze leesbaarheid breed toetsen.

Het ligt in bedoeling van deputaten om dit onderdeel van hun opdracht uit te voeren door de bemiddeling van de kerkeraden en verenigingen in te roepen. Zij hopen dat te kunnen afwerken na de zomervakantie.

Stand van zaken

Op de website van de Herziene Statenvertaling (<http://www.herzienestatenvertaling.nl/>) wordt geregeld meegedeeld hoever het werk van de Stichting gevorderd is. Zoals bekend is er een deelluitgave verschenen, die het hele Nieuwe Testament bevat met daarin opgenomen de boeken Genesis, Exodus, Deuteronomium en de Psalmen. Deze is in de boekhandel verkrijgbaar voor de prijs van € 14,95. Daarbij moet worden opgemerkt dat de vertaling van Genesis en de Psalmen teruggetrokken is met het oog op een verdere herziening. Alle andere hertaalde boeken zijn inmiddels ook op de website te lezen. U klikt gewoon op het kopje TEKSTEN en selecteert een boek en u krijgt de meest recente versie van de tekst per hoofdstuk te lezen. Naast het gehele Nieuwe Testament kunt u daar de volgende boeken van het Oude Testament vinden: Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, Ruth, 1 Samuel, Ezra, Nehemia, Esther, Prediker, Jesaja 1-39, Klaagliederen, Daniël, Hosea, Joël, Amos, Obadja, Jona, Micha Nahum, Habakuk, Zefanja, Haggai en Maleachi. Ook kunt u in al deze teksten zoeken naar woorden en combinaties daarvan.

Voorbede

Met dit bericht brengen wij opnieuw de zaak van de Herziene Statenvertaling onder de aandacht van de kerkleden. Aan de kerkeraden wordt gevraagd deze zaak via het plaatselijk kerkblad verder uit te werken, met name wat betreft het indienen van de resultaten van het onderzoeken van de Herziene Statenvertaling en eventuele kritiek erop, en ook van de enquête inzake de leesbaarheid, die na de zomervakantie zal worden uitgevoerd.

Deze zaak is van groot belang voor de kerk van Christus – zo sprak de synode uit. Vandaar dat wij deze arbeid, met name die van deputaten, niet alleen in uw aandacht aanbevelen, maar vooral ook in onze geregelde voorbede voor de voortgang van het werk van onze de Heere Jezus Christus tot vergadering van Zijn kerk. Hij verricht dat toch door middel van Zijn Woord en Geest. En het gaat dus in al dit werk om de doorwerking van het Woord van God!

Bijlage 3: brief aan de kerkenraden

Deputaten voor Onderzoek Herziene Statenvertaling

Aan de kerkeraden

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken heeft in 2008 opnieuw deputaten benoemd voor het onderzoek van de Herziene Statenvertaling. Uit het aan deze synode uitgebrachte rapport over het onderzoek door eerder benoemde deputaten was de synode namelijk gebleken dat de Herziene Statenvertaling een betrouwbare vertaling/hertaling is, die leesbaarder is dan de Nederlands Bijbelgenootschap-vertaling-1951. Vandaar dat de synode besloot opnieuw deputaten te benoemen om het onderzoek voort te zetten, omdat het voor de kerk van Christus van het grootste belang is over een betrouwbare en leesbare vertaling te beschikken van Gods Woord.

Momenteel zijn als deputaten werkzaam: Dr.P.van Gulp, Dr.W.J.Heeringa en Dr.S.de Marie.

De synode droeg deze deputaten op de kerkleden waar mogelijk op te roepen zich te verdiepen in de Herziene Statenvertaling door het gebruik van de Herziene Statenvertaling in gezinnen en verenigingen te bevorderen en kritische opmerkingen inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid naar de deputaten te zenden. De synode droeg ons dan ook op om hiertoe de kerkenraden aan te schrijven en het bovenstaande kenbaar te maken.

Wij verzoeken u dan ook het onderzoek van de Herziene Statenvertaling in uw gemeente te bevorderen en daartoe bijgaand artikel in uw plaatselijk kerkblad te plaatsen.

Uiteraard is het daarbij van het grootste belang dat u ook in uw pastorale arbeid aandacht geeft aan deze arbeid.

In het najaar hopen wij de leesbaarheid van de Herziene Statenvertaling nog verder te toetsen door middel van het uitvoeren van een begripstest. Te zijner tijd zullen wij daartoe opnieuw contact met u opnemen om uw medewerking te vragen.

Met hartelijke broedergroet, namens deputaten voornoemd,

Namens deputaten voornoemd,

P.van Gulp (secretaris)

Bijlage 4: artikel om te plaatsen in de plaatselijke kerkbladen

Onderzoek Herziene Statenvertaling

De Generale Synode van Zwolle heeft opnieuw deputaten benoemd voor het onderzoek van de Herziene Statenvertaling. Zij deed omdat uit het aan deze synode uitgebrachte rapport over het onderzoek door eerder benoemde deputaten voorlopig is gebleken dat de Herziene Statenvertaling een betrouwbare vertaling/hertaling is, die leesbaarder is dan de Nederlands Bijbelgenootschap-vertaling-1951. Vandaar dat de synode besloot dat het onderzoek moest worden voortgezet, omdat het voor de kerk van Christus van het grootste belang is over een betrouwbare en leesbare vertaling te beschikken van Gods Woord.

Momenteel zijn als deputaten werkzaam: Dr.P.van Gulp, Dr.W.J.Heeringa en Dr.S.de Marie.

Verder droeg de synode ons op om waar mogelijk de kerkleden op te roepen zich te verdiepen in de Herziene Statenvertaling door het gebruik van de Herziene Statenvertaling in gezinnen en verenigingen te promoten en kritische opmerkingen inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid naar de deputaten te zenden. Vandaar dit artikel.

De zaak van een betrouwbare Bijbelvertaling is van het grootste belang. Tot nu toe gebruiken wij in de kerkdiensten en verder in de gezinnen en het verenigingswerk over het algemeen de Bijbelvertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap uit 1951. Toch is deze veel minder betrouwbaar dan de Statenvertaling. Wij noemen slechts twee voorbeelden, hoewel er uiteraard veel meer over te zeggen is.

Als eerste voorbeeld noemen wij Rom.5:12. De Statenvertaling luidt:

Daarom, gelijk door een mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgedaan is, *in welken* allen gezondigd hebben.

De Nederlands Bijbelgenootschap-vertaling-1951 heeft daar:

Daarom, gelijk door een mens de zonde de wereld is binnengekomen en door de zonde de dood, zo is ook de dood tot alle mensen doorgedaan, *omdat* allen gezondigd hebben;

Het gaat daar over Gods openbaring Schriftwoord dat wij allen in Adam gezondigd hebben. Dat wordt in de 1951-vertaling wegvvertaald!

Verder als tweede voorbeeld 2 Tim.3:16. Eerst weer de Statenvertaling:

Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is.

De 1951-vertaling maakt daar iets heel anders van, namelijk:

Elk van God ingegeven schriftwoord is ook nuttig om te onderrichten, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid.

Met andere woorden: de stellige openbaring dat alle Schrift door God is ingegeven, is daar wegvvertaald.

Omdat de Statenvertaling steeds moeilijker leesbaar wordt is er een Stichting gevormd tot herziening van die Statenvertaling. De deputaten vragen nu in opdracht van de laatste synode aan alle kerkleden om deze Herziene Statenvertaling zoveel mogelijk te toetsen op haar betrouwbaarheid en leesbaarheid. Dat kan gebeuren in gezinsverband in de dagelijkse Schriftlezing, waarbij uit de Herziene Statenvertaling voorgelezen wordt en een of meer gezinsleden uit de 1951-vertaling meelesen. Dan komen namelijk de verschillen aan het licht en kan daarover in gezinsverband worden doorgesproken. Het is wel duidelijk dat dit de doorwerking van Gods Woord zal bevorderen en dat is een grote rijkdom voor de gezinnen. Dit geldt natuurlijk ook voor alleenstaanden en voor het verenigingswerk .

Zoals bekend is er een deelluitgave verschenen, die het hele Nieuwe Testament bevat met daarin opgenomen de boeken Genesis, Exodus, Deuteronomium en de Psalmen. Deze is in de boekhandel verkrijgbaar voor de prijs van € 14,95. Daarbij moet worden opgemerkt dat de vertaling van Genesis en de Psalmen teruggetrokken is met het oog op een verdere herziening. Verder is ook te verkrijgen de uitgave met Markus, Ruth en Jona; te bestellen via het secretariaat: HSV, Prins Bernhardstraat 36, 2825 BR Berkenwoude (i.a.kole@hetnet.nl);

Voor wie toegang heeft tot Internet is er nog veel meer materiaal voorhanden. Op de website van de Herziene Statenvertaling (<http://www.herzienestatenvertaling.nl/>) wordt namelijk geregeld meegedeeld hoever het werk van de Stichting gevorderd is. Alle andere hertaalde boeken zijn inmiddels ook op die website te lezen. U klikt gewoon op het kopje TEKSTEN en selecteert een boek en u krijgt de meest recente versie van de tekst per hoofdstuk te lezen. Naast het gehele Nieuwe Testament kunt u daar de volgende boeken van het Oude Testament vinden: Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, Jozua, Ruth, 1 Samuel, Ezra, Nehemia, Esther, Prediker, Jesaja 1-39, Klaagliederen, Daniël, Hosea, Joël, Amos, Obadja, Jona, Micha

Nahum, Habakuk, Zefanja, Haggai en Maleachi.

Uw opmerkingen kunt u sturen aan het adres van de deputaten. Dat is:

P.van Gulp
Luukmanserf 20
7722 AC Dalfsen

Het kan ook per e-mail: pvgulp@tele2.nl.

Wij verwachten dat deze arbeid breed gedragen zal worden in de gemeenten. En dat daardoor het Woord van Christus in rijke mate in u zal wonen, Col.3:16.

Namens deputaten, P.van Gulp, secretaris

XI. Aanvullend rapport deputaten onderzoek herziene statenvertaling

1. Instructie

In het rapport van de deputaten onderzoek Herziene Statenvertaling ten dienste van de Generale Synode van Emmen 2009/2010, hebben de deputaten aangekondigd onder paragraaf 10 om de leesbaarheid van de Herziene Statenvertaling (HSV) onder de kerkleden te toetsen in het najaar van 2009. Met dit onderzoek willen deputaten zo goed mogelijk gevolg geven aan instructie 8 die deputaten ontvingen van de Generale Synode van Zwolle 2007. Deze instructie luidt als volgt:

Zij zullen daarnaast onderzoek doen naar de leesbaarheid van de HSV, zowel m.b.t. het gebruik in de erediensten en officiële bijeenkomsten als m.b.t. het bijbellezen in gezinnen en op verenigingen. Bij hun selectie van Schriftgedeelten uit de HSV zullen zij met name ook moeilijk leesbare gedeelten van de NBG 1951 vertaling, beoordelen. Voorts zullen zij onder kerkleden deze leesbaarheid breed toetsen.

2. Onderzoek

De leesbaarheid werd getoetst door middel van een toets waarbij deelnemers een tekst krijgen waarin op verschillende plaatsen woorden zijn weggelaten. De woorden moeten door de proefpersoon ingevuld worden. De test vereist dat de proefpersoon de vaardigheid heeft om de context te begrijpen en dat hij/zij over een goede kennis van de woordenschat beschikt.

Als basis voor de toets hebben deputaten twee tekstgedeeltes gekozen, namelijk het boek Obadja uit het Oude Testament, en het boek Judas uit het Nieuwe Testament. Beide tekstgedeelten hebben een relatief hoge moeilijkheidsgraad. Verder gaat het om Bijbelboeken die relatief onbekend zijn, vooral het boek Obadja is onbekend. De centrale vraag die we met deze toets wilden beantwoorden is: is de HSV leesbaarder dan de NBG1951?

De toets werd op het internet geplaatst. Deelnemers aan het experiment kregen op de webpagina een korte instructie en moesten daarna het formulier met de teksten en de vragenlijst uitprinten. Vervolgens maakten zij de toets en vulden daarna de vragen in. Het

ingevulde formulier stuurden ze vervolgens per post op naar één van de deputaten. In de Bazuin nummer 34 d.d. 14 oktober werd een oproep geplaatst om aan de toets mee te doen (zie Bijlage 3). Verder werden door mondeling contact mensen aangemoedigd om aan de toets mee te doen.

Aan het onderzoek hebben 46 broeders en zusters meegedaan waarvan er 37 bruikbaar waren. Hiervan waren 17 inzendingen op basis van de NBG1951-teksten, en 20 inzendingen op basis van de HSV-teksten. Een uitvoerige beschrijving van de opzet van het onderzoek en de verwerking van de resultaten wordt gegeven in Bijlage 1.

3. Conclusies

Uit de 37 inzendingen kunnen we twee conclusies trekken.

7. De HSV geeft winst in leesbaarheid voor het boek Obadja, maar niet voor het boek Judas. Dat komt omdat het boek Judas bekender is dan het boek Obadja. *Wanneer de lezers onbekend zijn met het gedeelte dat ze lezen, biedt de HSV winst in leesbaarheid ten opzichte van de NBG1951.* Bij een bekend Bijbelgedeelte maakt het niet uit welke vertaling gelezen wordt (zie Bijlage 1, paragraaf 3.1).
8. De HSV geeft winst in leesbaarheid voor jongeren (*jonger dan 40 jaar*), maar niet voor ouderen (40 jaar of ouder). De ouderen bleken vooraf al bekender te zijn met de boeken Obadja en Judas dan de jongeren waardoor het niets uitmaakt welke vertaling zij lezen (zie Bijlage 1, paragraaf 3.2).

Bijlagen

Bijlage 1: Onderzoek naar de leesbaarheid van de HSV in vergelijking met de NBG1951

1. Opzet van het onderzoek

De leesbaarheid is getoetst door middel van een *cloze test*. Dit is een test waarbij deelnemers een tekst krijgen waarin op verschillende plaatsen woorden zijn weggelaten. De woorden moeten door de proefpersoon ingevuld worden. De test vereist dat de proefpersoon de vaardigheid heeft om de context te begrijpen en dat hij/zij over een goede kennis van de woordenschat beschikt.⁶⁴

Als basis voor de toets hebben deputaten twee tekstgedeeltes gekozen, namelijk het boek Obadja uit het Oude Testament, en het boek Judas uit het Nieuwe Testament. Beide tekstgedeelten hebben een relatief hoge moeilijkheidsgraad. Verder gaat het om Bijbelboeken die relatief onbekend zijn, vooral het boek Obadja is onbekend. In beide tekstgedeelten zijn 20 woorden weggelaten. Het gaat meestal om zelfstandige naamwoorden (inclusief het lidwoord of bezittelijk voornaamwoord dat daaraan voorafgaat), een keer om een persoonlijk voornaamwoord ('u') en een keer om een eigenaam ('Esau'). Van de toets zijn twee versies gemaakt, één op basis van de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap uit 1951 (NBG1951), en één op basis van de HSV. In beide versies zijn in de teksten zoveel mogelijk

⁶⁴ De test werd in 1953 geïntroduceerd door W.L. Taylor. Hij schreef hierover een artikel onder de titel *A new tool for measuring readability* dat verscheen in *Journalism Quarterly* (nummer 30, blz. 415-433). Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Cloze_test.

dezelfde woorden weggelaten. Soms was dit niet mogelijk omdat in de ene vertaling een ander woord werd gebruikt dan in de andere vertaling. In dat geval is het woord dat weggelaten is in de ene vertaling (vrijwel) synoniem met het woord dat weggelaten is in de andere vertaling. De tekstgedeelten met weggelaten woorden zijn opgenomen in Bijlage 2 (NBG1951-teksten) en Bijlage 3 (HSV-teksten). Proefpersonen moeten de toets uitvoeren in maximaal 30 minuten⁶⁵. Na 30 minuten moet de proefpersoon stoppen, ook als op dat moment niet alle woorden zijn ingevuld.

Deelname aan de toets is anoniem. Wel worden na de toets de volgende vragen gesteld:

14. Wat is uw leeftijd?
15. In welke plaats bent u opgegroeid?
16. Wat is uw hoogste behaalde opleiding?
17. Welke Bijbelvertaling leest u gewoonlijk?
18. Weet u waar het eerste tekstgedeelte in de Bijbel staat? Zo ja, in welk Bijbelboek en welk hoofdstuk is dit in de Bijbel te vinden?
19. Hoe bekend was u, voordat u deze toets maakte, met het eerste tekstgedeelte? Kruis aan wat van toepassing is:

- volledig onbekend
- vrijwel onbekend
- vaag bekend
- goed bekend
- heel goed bekend

20. Weet u waar het tweede tekstgedeelte in de Bijbel staat? Zo ja, in welk Bijbelboek en welk hoofdstuk is dit in de Bijbel te vinden?
21. Hoe bekend was u, voordat u deze toets maakte, met het tweede tekstgedeelte? Kruis aan wat van toepassing is:

- volledig onbekend
- vrijwel onbekend
- vaag bekend
- goed bekend
- heel goed bekend

De centrale vraag die we met deze toets willen beantwoorden is: is de HSV leesbaarder dan de NBG1951? We hebben vraag 1 toegevoegd om te kunnen nagaan of de eventuele winst in leesbaarheid voor jongeren groter is dan voor ouderen. Vraag 2 is toegevoegd om te kunnen nagaan in hoeverre dit per regio verschilt (noord, west, oost, zuid). Vraag 3 is toegevoegd om na te gaan of de winst in leesbaarheid voor lager opgeleiden groter is dan voor hoger opgeleiden. Een onderverdeling naar leeftijd, regio en opleidingsniveau is echter alleen mogelijk als voldoende proefpersonen mee doen.

De antwoorden op vraag 4 geven de mogelijkheid om alleen resultaten van proefpersonen die de NBG1951 gewoonlijk lezen, in het onderzoek te verwerken, zodat de scores van de proefpersonen onderling zo vergelijkbaar mogelijk zijn. De vragen 5 t/m 8 zijn toevoegd om

65 D.w.z. beide tekstgedeelten samen binnen 30 minuten, en niet 30 minuten per tekstgedeelte.

zicht te hebben op de mate waarmee proefpersonen vooraf al bekend waren met de tekstgedeelten.

De toets is op het internet geplaatst.⁶⁶ De webpagina is zodanig opgezet dat – normaal gesproken – deelnemers die geboren zijn in januari, maart, mei, juli, september en november de NBG1951-versie van de toets maken, en deelnemers die geboren zijn in februari, april, juni, augustus, oktober en december de HSV-versie van de toets maken. Op deze manier worden beide versies van de toets door ongeveer evenveel mensen gemaakt.

Deelnemers aan het experiment krijgen op de webpagina een korte instructie en moeten daarna het formulier met de teksten en de vragenlijst uitprinten. Vervolgens maken zij de toets (binnen 30 minuten) en vullen daarna de vragen in. Het ingevulde formulier sturen ze vervolgens per post op naar één van de deputaten. We zijn ons ervan bewust dat het printen en opsturen per post een drempel kan vormen om aan het onderzoek mee te doen. Deze drempel garandeert echter wel beter dat degenen die meegedaan hebben de toets op een serieuze manier hebben gemaakt.

In de Bazuin nummer 34 d.d. 14 oktober is een oproep geplaatst om aan de toets mee te doen (zie Bijlage 4). Verder zijn door mondeling contact mensen aangemoedigd om aan de toets mee te doen.⁶⁷

2. Deelnemers aan het onderzoek

Aan het onderzoek hebben 46 broeders en zusters meegedaan. Hiervan waren er negen inzendingen waar een relatief groot aantal woorden niet was ingevuld. We hebben deze negen inzendingen verder niet verwerkt, en wel om de volgende reden. De 30-minuten limiet kan leiden tot twee manieren van invullen. Bij de eerste manier probeert de proefpersoon hoe dan ook alles in te vullen, ook al loopt hij/zij door eventuele haast het risico meer fouten te maken. Bij de tweede manier ziet de proefpersoon het invullen van de correcte woorden als het belangrijkste, ook al loopt hij/zij het risico daardoor niet alles te kunnen invullen. Beide manieren zijn niet helemaal vergelijkbaar. Verder kan het ontbreken van veel woorden mogelijk soms ook het gevolg zijn van een nonchalance.

We hebben ons dus beperkt tot de overige 37 inzendingen. Hiervan waren 17 inzendingen op basis van de NBG1951-teksten, en 20 inzendingen op basis van de HSV-teksten. In de paragrafen 3.1 t/m 3.3 laten we zien dat een eerlijke vergelijking tussen beide groepen goed mogelijk is als we letten op de leeftijd, het opleidingsniveau en de bekendheid met de teksten van de proefpersonen.

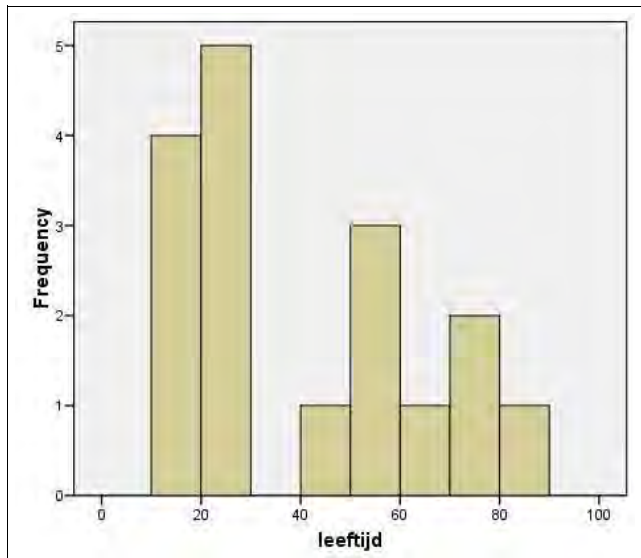
2.1 Leeftijd

In Figuur 1a zien we de verdeling van de leeftijden van de NBG1951-lezers, en in Figuur 1b de verdeling van de leeftijden van de HSV-lezers. Bij de NBG1951-lezers ontbreken de dertigers, en bij de HSV-lezers ontbreken de veertigers. In beide grafieken zien we dat tieners

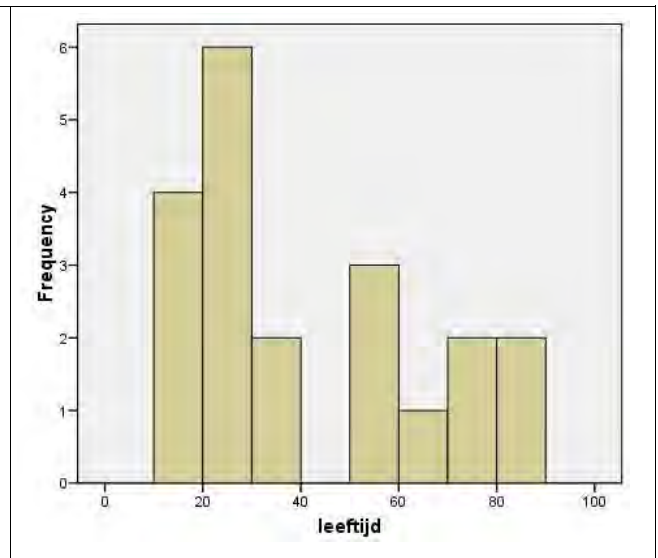
66 Het adres is: <http://www.wjheeringa.nl/HSV/>

67 We danken hier in het bijzonder Jaldert Veldman uit Veenendaal (lid Gereformeerde Kerk van Amersfoort e.o.) die catechisanten van de Gereformeerde Kerk van Berkel en Rodenrijs/Bergschenhoek aangemoedigd heeft om mee te doen, waardoor ook tieners goed vertegenwoordigd zijn in het onderzoek.

en twintigers het best vertegenwoordigd zijn. Omdat we hopen dat vooral de jonge generatie baat zal hebben bij de HSV, lijkt een extra accent op tieners en twintigers geen probleem. Verder bleek dat de gemiddelde leeftijd van de NBG1951-lezers statistisch gezien niet wezenlijk hoger of lager is dan die van de HSV-lezers.

Figuur 1a. Verdeling van leeftijden van de NBG1951-lezers.

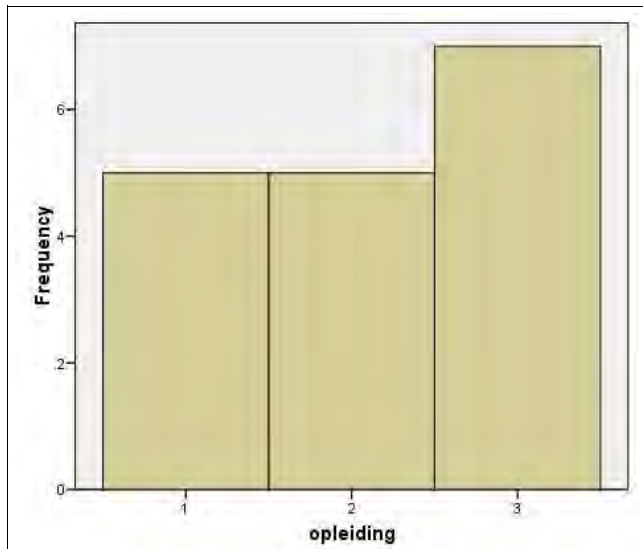
Figuur 1b. Verdeling van leeftijden van de HSV-lezers.

2.2 Opleidingsniveau

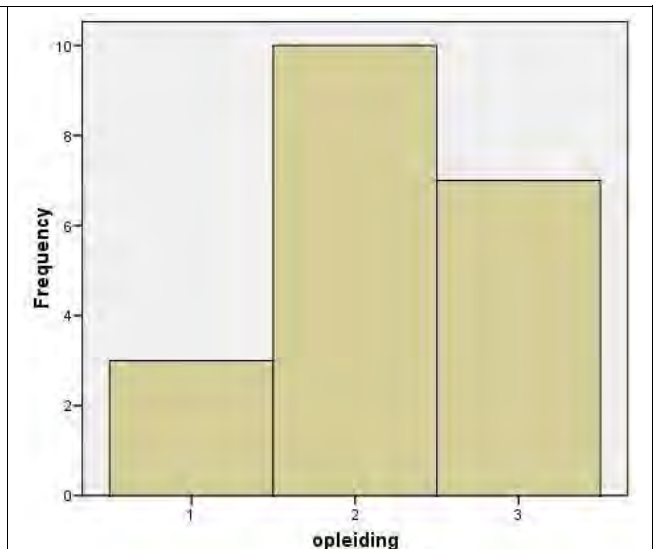
De verdelingen naar opleidingsniveau zien we in Figuur 2a (NBG1951) en Figuur 2b (HSV). We onderscheiden drie opleidingsniveaus:

1:	laag	LBO, MAVO, VMBO, MBO
2:	middelhoog	HAVO, HBO
3:	hoog	VWO, WO

Andere, met name oudere opleidingen zijn ook volgens dit schema geklasseerd. Bijvoorbeeld de MULO hebben we gerangschikt onder 2. middelhoog en de HBS onder 3. hoog. Vergelijken we nu de verdelingen, dan zien we dat bij de NBG1951-lezers het accent ligt op de hoog-opgeleiden, en bij de HSV-lezers bij de middelhoog-opgeleiden, maar de laag-opgeleiden zijn onder de HSV-lezers weer minder sterk vertegenwoordigd dan onder de NBG1951-lezers. Volgens de statistiek is het gemiddelde opleidingsniveau van de HSV-lezers niet wezenlijk hoger of lager dan dat van de NBG1951-lezers.

Figuur 2a. Verdeling naar opleidingsniveau van de NBG1951-lezers.

Figuur 2b. Verdeling naar opleidingsniveau van de HSV-lezers.

2.3. Bekendheid met de teksten

In paragraaf 1 schreven we dat proefpersonen werd gevraagd te raden welke bijbelgedeelten zij in de toets gelezen hadden (vragen 5 en 7). Het bleek dat dat NBG1951-lezers dit niet wezenlijk vaker raadden dan de HSV-lezers, zowel wat betreft het eerste tekstgedeelte (Obadja) als het tweede tekstgedeelte (Judas).

Verder werd aan de proefpersonen gevraagd om voor beide tekstgedeelten aan te geven hoe bekend zij daarmee waren (de vragen 6 en 8), zowel bij tekstgedeelte 1 (Obadja) als bij tekstgedeelte 2 (Judas). De mate van bekendheid hebben we verwerkt als een schaal van 1 t/m 5:

1:	volledig onbekend
2:	vrijwel onbekend
3:	vaag bekend
4:	goed bekend
5:	heel goed bekend

Het bleek dat de gemiddelde mate van bekendheid met de Bijbelgedeelten van de NBG1951-lezers niet wezenlijk hoger of lager was dan die van de HSV-lezers, zowel wat betreft de profetie van Obadja als de brief van Judas.

3. Resultaten van het onderzoek

3.1 HSV versus NBG1951 en de bekendheid met de Bijbeltekst

Zoals vermeld moesten de proefpersonen per tekstgedeelte 20 woorden invullen. We vergelijken nu de scores van de NBG1951 met die van de HSV. Onder een 'score' verstaan we

het aantal woorden dat een proefpersoon correct heeft ingevuld. De gemiddelde scores zijn als volgt:

	NBG1951	HSV
Obadja	14,9	16,6
Judas	17,3	18,2

In alle gevallen liggen de HSV-scores hoger dan de NBG1951-scores. Bij het boek Obadja heeft het verschil statistisch gezien ook betekenis (gemiddelden vet gedrukt), maar dat is voor het boek Judas niet het geval (gemiddelden niet vet gedrukt). Hoe kan dit? Om die vraag te beantwoorden hebben we de scores van Obadja vergeleken met die van Judas. We hebben daarbij onderscheid gemaakt jongeren (jonger dan 40 jaar) en ouderen (40 jaar of ouder). De gemiddelde scores voor beide Bijbelboeken zijn als volgt:

	Obadja	Judas
Jongeren	15,4	16,8
Ouderen	16,4	19,1

Voor beide leeftijdsgroepen is de tekst van Judas betekenisvol beter gemaakt dan de tekst uit Obadja. Hoe kan dit? Om die vraag te beantwoorden maken we gebruik van de antwoorden op de vraag in de enquête waarin de proefpersonen op een schaal van 1 t/m 5 aangeven hoe bekend ze waren met het tekst (zie ook paragraaf 2.3). De gemiddelde bekendheid voor beide Bijbelboeken voor beide leeftijdsgroepen is als volgt:

	Obadja	Judas
Jongeren	2,2	2,6
Ouderen	3,4	4,3

Voor beide leeftijdsgroepen is de tekst van Judas betekenisvol bekender dan de tekst uit Obadja. Daarmee hebben we een verklaring voor het feit dat de HSV wel een verbetering in de leesscores voor Obadja laat zien, maar niet voor Judas. Als de lezers al een bepaalde mate van voorkennis hebben bij het lezen van een Bijbelgedeelte, maakt het niet veel uit of de Bijbelvertaling in hedendaags Nederlands is of niet. Bij een onbekende tekst is dat echter wel belangrijk. *De HSV geeft ten opzichte van de NBG1951 dus vooral verbetering in het begrip bij onbekende Bijbelgedeelten.*

3.2 HSV versus NBG1951 en de rol van leeftijd

We verwachten dat jongeren (jonger dan 40) maar baat hebben bij de HSV dan ouderen (40 jaar of ouder). Om dit te toetsen geven we nu eerst de scores op basis van de jongeren:

	NBG1951	HSV
Obadja	13,8	16,6
Judas	15,6	17,7

Zowel voor het boek Obadja als voor het boek Judas scoren jongeren betekenisvol beter wanneer zij de HSV lezen. We geven nu ook de scores voor de ouderen:

	NBG1951	HSV
Obadja	16.1	16,6
Judas	19.2	18,9

Het blijkt voor beide Bijbelboeken dat de scores op basis van de HSV niet wezenlijk hoger of lager zijn dan die op basis van de NBG1951. Het lijkt er dus op dat ouderen geen baat hebben bij de HSV, maar de jongeren wel. We willen graag weten hoe dit kan. Daartoe vergelijken we de scores van ouderen met die van de jongeren:

	jongeren	ouderen
Obadja	15,4	16,4
Judas	16,9	19,1

Bij het boek Obadja is er geen wezenlijk verschil tussen ouderen en jongeren (gemiddelden niet vet gedrukt), maar dat is wel het geval bij het boek Judas (gemiddelden vet gedrukt). Om dit te verklaren maken we weer gebruik van de antwoorden op de vraag in de enquête waarin de proefpersonen op een schaal van 1 t/m 5 aangeven hoe bekend ze waren met het tekst (zie ook 2.3). De gemiddelde bekendheid van jongeren en ouderen met de teksten uit beide Bijbelboeken voor beide leeftijdsgroepen is als volgt:

	jongeren	ouderen
Obadja	2,2	3,4
Judas	2,6	4,3

Voor beide Bijbelboeken blijken de ouderen bekender te zijn met de tekst die ze lazen dan de jongeren. Uit verder onderzoek bleek ook dat er een verband bestaat tussen leeftijd en bekendheid: hoe hoger de leeftijd van de proefpersoon, hoe bekender de proefpersoon met de tekst zal zijn. De mate waarin een proefpersoon bekend is met de tekst wordt voor respectievelijk 30% (Obadja) en 47% (Judas) verklaard door leeftijd. Daarmee hebben we een verklaring voor het feit dat de scores van jongeren op basis van de HSV beter zijn dan op basis van de NBG151, maar dat we bij de ouderen geen verschil van betekenis vinden. *Jongeren hebben baat bij de HSV ten opzichte van de NBG1951, maar voor de ouderen maakt het niets uit. Dit komt omdat ouderen bekender zijn met de Bijbel dan jongeren.*

XII. Rapport Deputaten Opleiding tot De Dienst des Woords

1. Het deputaatschap

Het deputaatschap is ingesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, in haar vergadering van 20 september 2008 te Zwolle

Als deputaten zijn benoemd broeder M.S. Godschalk, Dr. P. van Gulp (adviseur), R. ten Have,

Ds. S. de Marie (adviseur) en C.A. Teunis (samenroeper).

Deputaten hebben in hun eerste vergadering br. C.A. Teunis verkozen tot voorzitter, br. R. ten Have tot secretaris en br. M.S. Godschalk tot penningmeester van het deputaatschap.

Om u een indruk te geven van onze activiteiten hebben we van onze vergaderingen een kort verslag opgenomen in bijlage A.

2. De instructies aan de deputaten

De synode van Zwolle heeft aan deputaten de volgende opdrachten gegeven:

1. Deputaten zullen, wanneer daar mogelijkheden voor blijken te zijn, onderzoek doen naar de mogelijkheden om te komen tot een eigen opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken in Nederland.
2. Zij zullen de mogelijkheden onderzoeken om een masterstudie te volgen aan de TU te Apeldoorn met geselecteerde vakken aan het HHS aan de VU te Amsterdam, op voorwaarde dat studiepunten kunnen worden meegenomen. Bij dit onderzoek zullen zij de Dienaren des Woords binnen het kerkverband betrekken als adviseur.
3. Wanneer de onder 2. genoemde optie niet mogelijk is zullen deputaten er naar streven dat de studenten de onder 2. genoemde opleiding wel volgen, maar zonder meenamen van studiepunten, en met berusting in het feit dat er geen mastertitel behaald zal kunnen worden.
4. Zij zijn gemachtigd om bij het realiseren van de onder punt 2. en 3. genoemde opleiding naar bevind van zaken te handelen.
5. Zij zullen de commissie van begeleiding zoveel als in hun vermogen ligt ondersteunen en bijstaan in hun werkzaamheden.
6. Zij zullen twee maal per jaar middels een rapportage op de hoogte worden gehouden van de vorderingen van de studenten door de commissie van begeleiding. Zij zullen hierbij aan iedere synode, betreffende deze tweejaarlijkse rapportage, vertrouwelijk rapport uitbrengen over dit onderdeel van hun arbeid.
7. Zij zullen de kerken over de mogelijkheden van de opleiding informeren. Op deze wijze zullen zij broeders stimuleren de studie theologie te volgen en broeders die zulks van zins zijn, nader adviseren.
8. Zij zullen de broeders die de studie theologie of de z.g. vooropleiding in de klassieke talen

volgen, met raad en daad ter zijde staan.

Zij zullen de broeders hierin zoveel als mogelijk is, bijstaan en indien nodig daarover contact hebben met de begeleiders en kerkenra(a)d(en) van de broeders.

Zij zullen er op toezien dat er structureel begeleiding plaatsvindt door de Commissie van Begeleiding.

9. Zij zullen, indien nodig, aan studenten financiële ondersteuning verlenen. Voor financiële ondersteuning zullen deputaten de door de synode vastgestelde Regeling studiefinanciering theologische studenten hanteren. Deze regeling zullen zij aan de broeders die een theologische studie volgen of wensen te volgen, bekend maken.
10. Voor het toekennen van een boekengeld aan theologische studenten geldt een plafond van € 1200,- per jaar. Voor een student aan de zgn. vooropleiding klassieke talen geldt een maximaal bedrag van € 600,- per jaar.
11. Zij zullen zorg dragen voor het instellen van een benodigd ondersteuningsfonds voor de opleiding tot de dienst des Woords, en de kerken hierover informeren. Zij stellen daarvoor een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en worden gemachtigd aan de kerken een quotum te vragen voor de voeding van dit fonds voor de opleiding tot de dienst des Woords. Daarnaast zullen zij de kerken oproepen voor dit belangrijke werk een plaats op het collecterooster in te ruimen en te attenderen op de mogelijkheid van giften.
12. Zij zullen het in 9. genoemde ondersteuningsfonds beheren. Zij zullen daartoe een aparte bankrekening hanteren en die aan de kerken bekend maken. Uit hun midden zullen zij een penningmeester aanwijzen.
13. Zij zullen rapport uitbrengen van hun werkzaamheden, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.
14. Zij zullen eenmaal per jaar verantwoording afleggen over het beheer van de hun ter beschikking staande financiële middelen. De penningmeester van dit deputaatschap zal daartoe zijn boeken laten controleren door een classis die hiervoor door de synode is aangewezen. Vier maanden voor aanvang van de eerstkomende synode zal het deputaatschap een financiële begroting en de verantwoording van de financiële middelen zoals deze zijn goedgekeurd door de controlerende classis, aan de roepende kerk doen toekomen.

3. Deelrapportages van de instructies

De volgende paragrafen bevatten de deelrapportages van de opdrachten. Opdracht 13 is uitgevoerd door middel van rapportage van onderliggend document. In hoofdstuk 5.11 van dit rapport wordt een voorstel voor nieuwe instructies gedaan.

3.1. Eigen opleiding, ad instructie 1

Deputaten stellen vast, dat zij op dit moment de noodzakelijkheid zien om te komen tot het instellen van een eigen opleiding. Onder de huidige omstandigheden is het nodig te onderzoeken of daarvoor één of meer docenten aangesteld kunnen worden, die studenten full

time of part time kunnen opleiden. En eveneens zal nagegaan moeten worden hoe de dan benodigde financiële middelen opgebracht kunnen worden door het kerkverband.

3.2. Masterfase, ad instructie 2, 3 en 4

De klassieke talen behoren tot het opleidingspakket van een aanstaande dienaar des Woords. Deze kennis kan ook in een vooropleiding voorafgaande aan de theologische studie verkregen worden.

De theologische studie aan een universiteit bestaat uit twee onderdelen van elk drie jaar: De bachelor-studie en de masterstudie.

De bachelorfasae is de eerste fase en bestaat uit een aantal verplichte vakken.

De masterstudie bestaat uit twee fasen: fase-1 en fase-2.

Fase-1 bevat een aantal gerichte vakken. Fase-1 kent geen vrijheid van invulling van vakken door de student.

Fase-2 bevat de specialisatie binnen een bepaald onderdeel. Dit is de afstudeerfase. Deze fase kent een grote mate van vrijheid van invulling door de student.

Op grond van de instructie hebben we als deputaten een studierooster opgesteld voor fase-1 van de masterstudie. Dit rooster bevatte onderdelen die gevolgd zouden moeten worden bij de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA), het Hersteld Hervormd Seminarie (HHS) en de Commissie van Begeleiding (CvB). De eerste stap naar realisering van dit plan was een overleg met het College van Bestuur van de TUA. De TUA bleek niet bereid hieraan mee te werken. Deputaten hebben zich bij dit standpunt neergelegd. Zie bijlage E: Gronden om het besluit van de TUA te aanvaarden. Het College van Bestuur van de TUA heeft ons een vorm van periodiek overleg aangeboden om over de verschillen in inzichten door te spreken. Deputaten hebben daar geen gebruik van gemaakt omdat de instructie daarin niet voorziet.

Na het onderzoek en de besprekingen die zij hebben verricht naar de masterstudie van de studenten, zijn deputaten van mening dat het aanbeveling verdient de masterstudie fase 1 alleen te volgen aan de TUA te Apeldoorn, zo mogelijk met een meer intensieve begeleiding van de CvB.

De deputaten en adviseurs achten een studie van de studenten aan twee instituten, de TUA en het HHS, niet aanbevelenswaardig, mede omdat de opleiding aan het HHS in belangrijke mate gestempeld wordt door de bevindelijke richting, waardoor eveneens een meer intensieve begeleiding noodzakelijk is.

Deputaten zijn van mening dat zij hiermede handelen in overeenstemming met het gestelde in instructie-4.

3.3. Commissie van Begeleiding, ad instructie 5 en 6

De Commissie van Begeleiding heeft van de synode op 20 september 2008 de volgende instructies ontvangen:

1. De commissie heeft tot taak broeders die zich voorbereiden op het predikambt te begeleiden en te

onderwijzen ten dienste van hun vorming tot gereformeerde predikanten en de handhaving van de

gereformeerde leer in de kerken.

2. Zij stellen zich daartoe steeds op de hoogte van de situatie van de betreffende broeders, de voortgang van hun studie en de problemen die de broeders in hun studie en/of in hun persoonlijke

voorbereiding op het predikantschap ervaren.

3. De commissie rapporteert tweemaal per jaar aan de Deputaten Opleiding tot de dienst des Woords.

De deputaten proberen zoveel als dit in hun vermogen ligt de CvB te ondersteunen en bij te staan in hun werkzaamheden. Dat gebeurt door middel van het overleg tijdens de vergaderingen, het bezoek aan de studenten en een begeleidingsbijeenkomst. Wij kunnen mededelen, dat volgens ons de onderlinge samenwerking goed te noemen is en de werktaken voor ieder duidelijk zijn.

Als de deputaten vergaderen zijn daarbij de adviseurs aanwezig. De adviseurs zijn tevens begeleider.

Eenmaal hebben we samen vergaderd met de volledige CvB, waarbij voor een gedeelte ook de studenten aanwezig waren. Dat deden we ter bespreking van ons eerste concept voor een eigen studierooster in verband met het eerste deel van de masterfase.

Op de agenda voor onze vergaderingen hebben de adviseurs een vast agendapunt, waarop zij mondeling verslag doen van hun werkzaamheden en de voortgang van de studie van de studenten. De Commissie van Begeleiding heeft in een twee rapporten verantwoording uitgebracht over hun arbeid, zie de bijlagen D en E.

In dit verband verwijzen we ook naar hoofdstuk 4: Toekomstvisie en de voorstellen in hoofdstuk 5.1. tot en met 5.7. inzake het toewerken naar een eigen opleiding. Deze zijn in zeer nauwe samenwerking met de adviseurs tot stand gekomen.

3.4. Informeren kerken, ad instructie 7

De kerkenraden hebben in mei 2009 een brief ontvangen met het verzoek om een persbericht te plaatsen in het plaatselijke kerkblad. In dit persbericht wordt uitgelegd welke werkzaamheden het deputaatschap heeft uitgevoerd en hoe ver de studenten zijn met hun studie. Verder wordt opgeroepen tot het geven van giften en worden broeders opgeroepen om, indien zij begeren om dienaar des Woords te worden, zij dit bij hun kerkenraad behoren aan te geven.

Plaatsing in DE BAZUIN achten deputaten niet gewenst omdat de informatie, waaronder gegevens over de studenten, alleen bedoeld is voor kerkleden en hier enigszins vertrouwelijk mee dient te worden omgegaan.

3.5. Ondersteuning studenten, ad instructie 8, 9 en 10

De deputaten hebben via een afvaardiging van de deputaten eenmaal een bezoek gebracht bij beide studenten. De student br. C. Koster is bezocht op zijn tijdelijk woonadres te Apeldoorn en br. M. Dijkstra, met aanwezigheid van zijn vrouw, is bezocht op zijn woonadres te Hardenberg. Voorts hebben zij een vergadering bijgewoond van een studieavond van de CvB en de studenten, welke gehouden werd ten huize van begeleider ds. S. de Marie. Dit alles is georganiseerd om de deputaten meer inzage te geven en betrokken te doen raken bij de werkwijze van studenten en opleider.

Naast de bezoeken is ook per telefoon en/of e-mail contact geweest om te informeren naar welzijn en eventuele behoeften voor ondersteuning.

De studenten zijn geïnformeerd over de mogelijkheden tot financiële ondersteuning. Hierbij is hen tevens de Regeling studiefinanciering theologische studenten bekend gemaakt. Ook zijn hun de formulieren toegestuurd: Aanvraagformulier ondersteuning en een Model overeenkomst. Deze formulieren dienen te worden ingevuld en ondertekend voor een verzoek tot ondersteuning, ongeacht of dit een financiële ondersteuning betreft dan wel een toelage voor de boekengelden. Van alle studenten zijn de stukken, met eventuele bijlagen retour ontvangen. Ingebrachte verzoeken zijn behandeld en daarbij zijn toelagen conform de Regeling studiefinanciering theologisch studenten vastgesteld. Dit is schriftelijk door het deputaatschap meegedeeld aan de studenten.

De voorschotten van boekengelden worden overgemaakt na het indienen van een overzicht van de aangeschafte boeken tot een vastgesteld maximum per schooljaar. De toekenning van

de boekengelden is geschied conform de door de synode en in de Regeling studiefinanciering theologisch studenten gestelde voorwaarden.

3.6. Fonds, ad instructie 11, 12 en 14

Het reeds opgerichte ondersteuningsfonds is door de penningmeester, br. M.S. Godschalk, verder beheerd.

Een quotum is vastgesteld na het opstellen van een begroting over 2008. De kerkenraden zijn geïnformeerd over het quotum en hen is gevraagd om in het collecterooster ruimte op te nemen voor het ondersteuningsfonds. Ook zijn zij gewezen op de mogelijkheden om giften te geven.

Tevens is een oproep gedaan aan gemeenteleden om giften te geven in het Persbericht dat in mei 2009 is uitgegaan. Ook zijn rond de jaarwisseling enkele malen in De Bazuin financiële gegevens opgenomen, om giften te stimuleren.

In bijlage B zijn opgenomen het resultaat over 2008 en de begrotingen van 2009 en 2010.

De controle over de financiën van het boekjaar 2008 en de begroting van het jaar 2009 is op 17 maart 2009 uitgevoerd door de kerk van Hasselt, daartoe aangewezen door de classis Zuid-West. Deze financiële documenten zijn in orde bevonden.

Ter toelichting vermelden we inzake de stijging van kosten 'onderhoud' op de begroting van 2010 dat wij rekening hebben gehouden met het feit dat wij twee nieuwe aanmeldingen hebben ontvangen en er een kans bestaat dat de studenten geen mastertitel ontvangen als zij een alternatief studieprogramma volgen. Door de IB-Groep te Groningen zal de toegekende basisbeurs en de aanvullende beurs dan worden omgezet in een schuld. Om hierop te kunnen anticiperen houdt het deputaatschap rekening met een stijging van de kosten.

4. Toekomstvisie: Van Begeleiding naar Opleiding van studenten

4.1. Inleiding

Mede naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek naar de invulling van de studie van de masterfase is door adviseurs en deputaten gezamenlijk een toekomstvisie ontwikkeld.

De strekking daarvan is om heen te werken naar een eigen opleiding en daarmee zo spoedig als mogelijk is in een bescheiden omvang te beginnen.

Op grond van zorgvuldigheidsoverwegingen deden wij daarom ons verzoek om dit gehele rapport vertrouwelijk te behandelen.

4.2. Classicaal examen

4.2.1. Uitgangspunt: Theologische opleiding voorafgaand aan een classicaal examen

Sinds 1892 bestaat in de Gereformeerde Kerken de regel dat degenen die door middel van de klassicale examens toegang zochten tot het ambt van dienaar des Woords, afgestudeerd moesten zijn aan de Theologische School of aan de theologische faculteit van de Vrije Universiteit.

Daarnaast bestond het principe van de vrije studie met als voorwaarde dat voor de toegang tot de klassicale examens een aanvullend theologisch examen moest worden afgelegd.

4.2.2. Huidige situatie: Theologische Opleiding aan TUA met Begeleiding

In onze huidige situatie is uit nood gekozen voor studie aan de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA), zonder dat daarmee een definitieve uitspraak is gedaan of afstuderen aan deze universiteit voldoende is om een classicaal examen af te kunnen leggen. Daarom is de

voorwaarde gesteld dat toegang tot de kerkelijke examens alleen mogelijk is na positief advies van de deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords, na onderzoek door de Commissie van Begeleiding.

4.3. De huidige opleiding vraagt om verandering

4.3.1. De opleiding aan de TUA bevat meer dwaling dan verwacht

De verwachtingen met betrekking tot het gereformeerde karakter van de opleiding aan de Theologische Universiteit Apeldoorn bleken in de loop van de tijd te hoog gespannen te zijn geweest. Met name de invloed van de Schriftkritiek, de dwaalleer van Karl Barth, de moderne communicatietheorieën met betrekking tot de ambtelijke vakken en de heilshistorische exegese van het Oude en Nieuwe Testament bleek groter dan verwacht.

Daarnaast ontbreekt een echt goed alternatief aangezien op het Hersteld Hervormd Seminarie in Amsterdam vooral puriteinse, en bevindelijk-piëtistische tendensen een belangrijke inbreng hebben naast die van reformatorische lijdelijkheid en andere elementen van de nadere reformatie.

Maar de opleiding continueren aan de TUA betekent zeker voor essentiële vakken als dogmatiek, ethiek, hermeneutiek, exegese en homiletiek, dat voortdurend forse bijsturing en aanvulling nodig is, willen de studenten gereformeerd gevormd kunnen worden.

4.3.2. De Commissie van Begeleiding ondersteunt en geeft opdrachten

Tot nu toe heeft de Commissie van Begeleiding eenmaal per maand aan studenten ondersteuning gegeven bij het onderkennen van eventuele dwalingen en bij het leren zien van de gevaren van onschriftuurlijke beginselen bij de verschillende vakgebieden. De studenten ontvingen daartoe ook opdrachten van de begeleiders. Om die uit te werken moesten zij een proeve van bekwaamheid afleggen ten overstaan van de Commissie van Begeleiding en een aantal tentamina afleggen.

De waarde van deze bijeenkomsten wordt zeer groot geacht. Het bespreken van de lesstof en extra opdrachten leidt tot extra inzicht en bekwaamheid om te kunnen onderscheiden waar het op aan komt. Wel blijkt dat éénmaal per maand te weinig is, om voldoende voortgang te maken.

4.3.3. De vereiste begeleiding kost veel meer tijd dan voorzien

Uit de praktijk is gebleken dat het begeleiden van de studenten veel tijd en inspanning kost van de Commissie van Begeleiding. Met name het eigen onderzoek en de studie kosten flink meer tijd dan eerder ingeschat.

4.3.4. Een prognose van de extra benodigde tijd

Vandaar dat de gedachten van deputaten en studiebegeleiders gaan naar een verruiming van de mogelijkheden voor de begeleiders.

Daarbij is de inschatting dat de huidige begeleiding van 2,5 uur *per maand* aan contacturen verruimd zal moeten worden tot *wekelijks* onderwijs van 3 uur aan contacturen. Daarbij hoort dan een voorbereidings- en verwerkingstijd van de docent welke nog eens 5 uur per week zal kosten. Bij elkaar een forse uitbreiding die de docent een volle dagtaak per week kost.

De enige mogelijkheid daartoe zien zij in een vrijstelling van Ds. De Marie door de kerkenraad van Zwolle voor een nader te bepalen tijd.

4.4. De les van het verleden

4.4.1. De kerk heeft de taak van de opleiding

Alvorens te komen tot een voorstel voor de verandering van de begeleiding tot een volledig verantwoorde theologische opleiding van de studenten, is het goed om te bezien of er lessen zijn te trekken uit het verleden.

Wij beperken ons daartoe tot een enigszins vergelijkbare situatie, namelijk de opleiding in de kerken in de eerste decennia na de Afscheiding. Enigszins, want wij zijn nu, anders dan toen, teruggebracht tot een kleine staat van 'doorsnee burgers'.

Toentertijd waren er verscheidene dienaren des Woords die een theologische opleiding hadden genoten en het ambt van dienaar des Woords bekleedden. Het algemene intellectuele niveau van de gemeentes en de ambtsdragers was niet hoog of zelfs gemiddeld te noemen. En dat was in nog sterkere mate het geval bij de studenten.

Hoewel de krachten en middelen beperkt waren in die tijd, heeft men het toch noodzakelijk geacht om broeders op te leiden tot dienaar des Woords.

Wij gaan er nog steeds van uit, als van een zaak die voor zichzelf spreekt, dat de opleiding tot de dienst des Woords door de kerken zelf moet worden verzorgd. Bij het aflossen van de apostelen werd die taak overgedragen aan de ambtsdragers van de kerken.

In de loop van de jaren hebben de kerken, vaak door veel strijd heen, vastgehouden aan dat Schriftuurlijke beginsel: voor de kerken, door de kerken.

4.4.2. Kleine kracht is geen belemmering

De geschiedenis van de opleiding uit de tijd na de Afscheiding is een ontroerend en bemoedigend verhaal van de vervulling van de belofte van de HERE, dat Hij niet verlaat wat Zijn hand is begonnen.

Ondanks de vele teleurstellingen die zich voordeden, hebben de meeste van deze, op eenvoudige wijze opgeleide, dienaren des Woords in de kerken vruchtbaar gearbeid.

4.5. De ontwikkeling

4.5.1. De aanpak

Het geheel overziende zijn deputaten van mening dat in de weg van de geleidelijkheid de begeleiding omgebouwd zal moeten worden tot een eigen opleiding waarover de kerken de regie voeren. In deze kerkelijke opleiding zijn de volgende elementen te onderscheiden:

1. Opleiding aan een extern instituut, dat is een opleidingsinstituut dat niet behoort tot De Gereformeerde Kerken;
2. Begeleiding, te geven door het opleidingsinstituut van De Gereformeerde Kerken;
3. Aanvullende begeleiding, te geven door het College van Opleiding van De Gereformeerde Kerken;
4. Vervangende opleiding, te geven door het College van Opleiding van De Gereformeerde Kerken;
5. Examens, af te nemen door het College van Opleiding van De Gereformeerde Kerken.

4.5.2. De structuur

Dat houdt in dat de eigen opleiding de volgende structuur krijgt.

Begeleiding - Aanvullende begeleiding – Vervangende opleiding – Examens

1. In het begin ontvangt de student begeleiding bij zijn studie.

Onder begeleiding verstaan we het met raad en daad terzijde staan van de student met de bedoeling om de student te ondersteunen om bij zijn studie aan een extern instituut gewoon gereformeerd te blijven.

Dat zal ook gegeven moeten worden bij de vooropleiding in de klassieke talen, omdat vertalen een geloofszaak is en geen neutraal werk.

2. Gaandeweg ontvangt de student aanvullende begeleiding.

Daaronder verstaan we dat de student naast de ondersteuning om in het gereformeerde spoor te blijven ook opdrachten ontvangt waarmee hij kan aantonen dat hij de door hem verworven kennis kan toepassen op een gereformeerde wijze. Dit kan inhouden dat hij enige aanvullende literatuur moet bestuderen. De aanvullende begeleiding zal gegeven moeten worden in de bachelorfase, want in deze fase worden de studenten al met ongereformeerde gedachten geconfronteerd.

3. In een later studium, bij het vorderen van de studie zal vervangende opleiding nodig zijn.

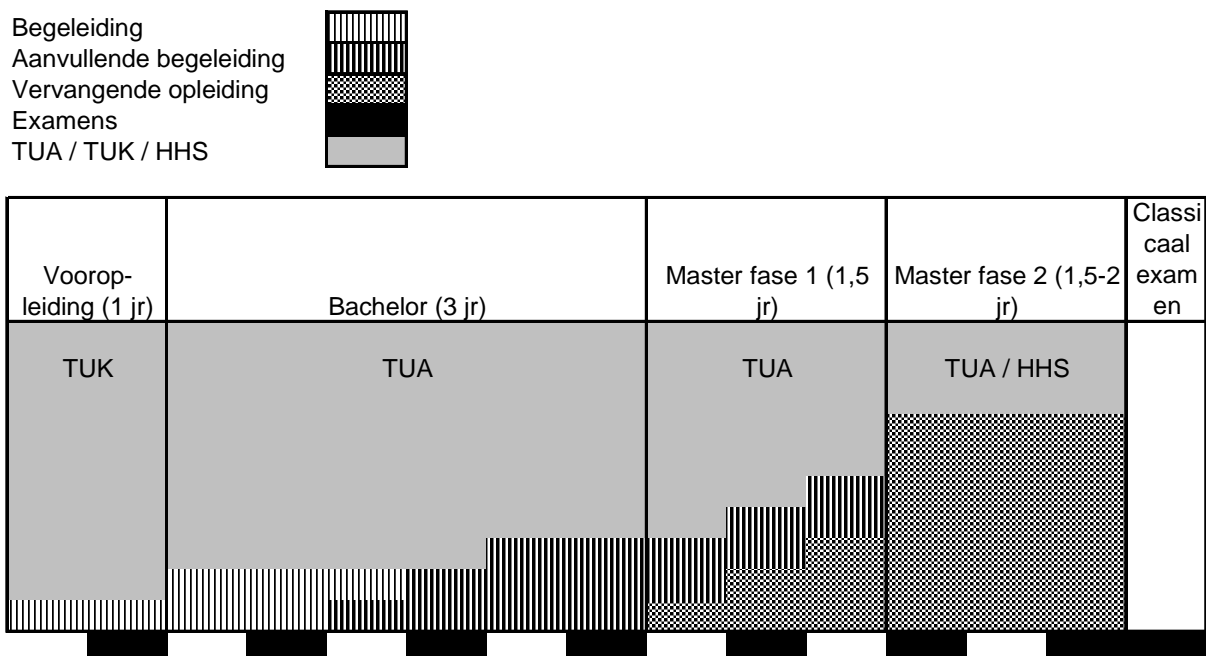
Onder vervangende opleiding verstaan we dat we het voor de opleiding tot dienaar des Woords in De Gereformeerde Kerken niet nodig achten dat bepaalde vakken aan het externe opleidingsinstituut worden gevolgd. In plaats daarvan behoren onze kerken de studenten zelf op te leiden. Hierbij kan gedacht worden aan vakken als homiletiek, hermeneutiek, dogmatiek en ethiek. In de eindfase van de studie, als de vorming van de student meer is geworden voorzien we dat het zover kan komen dat de opleiding geheel bestaan uit een vervangende opleiding die door eigen docenten gegeven wordt.

4. Kennis en kunde van de student worden getoetst door middel van een examen.

Het examen is het onderzoek naar de kennis en vaardigheden die de student nodig heeft om te kunnen staan naar het ambt van dienaar des Woords in De Gereformeerde Kerken. Elk jaar wordt er getoetst. De eigen opleiding wordt afgesloten door middel van een examen.

Als de student voor alle examens een voldoende heeft behaald ontvangt hij het recht om het kerkelijk examen aan te vragen dat de classis behoort af te nemen, naar artikel van 5 van de kerkenorde.

Deze structuur kan als volgt worden weergegeven:

4.5.3. De motieven

Voor het instellen van een eigen opleiding zien we de volgende motieven.

1. De beïnvloeding aan de huidige opleidingsinstituten gaat vanaf het begin en met het voortschrijden van de tijd in toenemende mate in een schriftkritische richting.
2. Een eigen opleiding, gelijk opgaande met de opleiding van de TUA heeft tot gevolg dat de studenten in voldoende mate geïnstrueerd worden in het onderkennen en weerleggen van dwalingen, welke in toenemende mate bezit nemen van onze omgeving.
3. Een eigen opleiding geeft meer mogelijkheden om de studenten te vormen tot gereformeerde dienaren des Woords.
4. Twee studenten beginnen aan de vooropleiding, twee studenten werken aan de bachelorfase, waarvan er tevens één begint aan de masterfase.
5. Een geleidelijke opbouw heeft tot voordeel dat wat meer de tijd genomen kan worden om dit pionierswerk verantwoord te verrichten.

4.5.4. Gevolgen

In elke fase van de studie zal onze eigen opleiding zijn invloed hebben. Deze invloed heeft betrekking op de opleiding zelf, de afronding en de financiering.

1. In plaats van het tweede deel van de masterfase aan de TUA zal een eigen invulling worden gegeven aan de opleiding tot de Dienst des Woords, waarbij de studenten o.a. stages zullen lopen bij een dienaar des Woords uit het kerkverband.
2. Als het tweede deel van de masterfase bij de TUA grotendeels en wellicht geheel vervalt, zal de mogelijkheid om een officieel erkend diploma te behalen, met als eventueel eindpunt het behalen van een doctorstitel, vervallen.
3. Als onze opleiding van de masterfase geheel of gedeeltelijk vervangend zal zijn voor de opleidingen van externe instituten zal tevens de financiering voor het eerste deel van de masterfase moeten worden terugbetaald, indien hiervoor studiefinanciering van overheidswege is genoten. Dat zal het geval zijn als de student zijn opleiding aan het externe instituut niet afrondt door middel van het behalen van het diploma van dat instituut. Dit terugbetalen zal dan extra financiële offers vragen van de kerkleden. Terugbetaling geldt dan niet voor de bachelorfase.

4.5.5 Commissie van Begeleiding wordt College van Opleiding.

Gezien de aard en omvang van de werkzaamheden verdient het aanbeveling om de naam van de Commissie van Begeleiding te veranderen in College van Opleiding. Immers de verantwoordelijkheid van de verwezenlijking van de opleiding is niet in handen van een extern opleidingsinstituut als de TUA, maar in die van de kerken. Dat daarbij ook gebruik gemaakt wordt van onderdelen van een externe opleiding, doet daar niet van af. Het College van Opleiding wordt gevormd door een opleider en docenten. Binnen het College van Opleiding dient één opleider te worden aangewezen. De opleider is verantwoordelijk voor de coördinatie van de opleiding.

4.6. De opleider, zijn kerkenraad en het kerkverband

4.6.1. Onze huidige dienaar des Woords heeft de capaciteiten

Het is wenselijk om dienaren des Woords te laten opleiden door dienaren des Woords. In ons kerkverband is Ds. De Marie de enige dienaar des Woords in actieve dienst. Daarbij komt dat zijn wetenschappelijke vorming en praktijk hun waarde in de kerken al ruimschoots hebben bewezen. Bovendien heeft hij in korte tijd zoveel theologische kennis kunnen verzamelen, dat wij het ten volle verantwoord achten hem deze taak op te dragen.

4.6.2. Overleg met de kerkenraad van Zwolle

Een voorstel dat tot gevolg heeft dat Ds. De Marie één dag per week zal gaan besteden aan de intensieve begeleiding zal tevens moeten inhouden dat er ruimte gemaakt wordt om hem die mogelijkheid te bieden.

Als eerste denken we daarbij aan de kerk van Zwolle.

Een wijziging in de taken van haar dienaar des Woords, Ds. De Marie, kan alleen in nauw overleg en met instemming van de kerkenraad van Zwolle plaatsvinden.

Want als Ds. De Marie meer tijd gaat besteden aan de opleiding van onze aanstaande dienaren des Woords zal de kerk van Zwolle een deel van de aandacht en arbeid moeten inleveren die door

Ds. De Marie in haar midden wordt gegeven en verricht.

Daarbij kan, onder meer, worden gedacht aan een vermindering van het voorgaan in het aantal erediensten in de gemeente te Zwolle. In plaats daarvan zou hij vaker kunnen voorgaan in andere gemeenten van het kerkverband, wat hen dan ten goede komt. Dit levert een lastenverlichting voor hem op in verband met het terugbrengen van nieuw voor te bereiden preken. Voor de kerk van Zwolle betekent het een offer omdat ze haar dienaar des Woords 's zondags vaker moet afstaan.

4.6.3. Gevolgen voor het kerkverband

De noodzakelijke tijdruimte voor Ds. De Marie ruimte kan deels komen door verlichting van taken in het kerkverband. Daarbij kan gedacht worden aan het schrijven in het gereformeerd kerkblad, het houden van toespraken, het geven van advies en het werken als afgevaardigde en deputaat binnen het kerkverband.

Hierbij zal de synode rekening moeten houden met haar benoemingsbeleid met betrekking tot kerkverbandelijke zaken.

Voor de kerken geldt dat zij in sommige zaken meer zelf zullen moeten doen en dat zij meewerken aan de middelen om broeders op te leiden tot een gereformeerd dienaar des Woords.

4.7. Bibliotheek ten behoeve van de eigen opleiding

4.7.1. Tot op heden geen eigen bibliotheek voor de opleiding

Reeds op de eerste synode van onze kerken na onze vrijmaking kwam de vraag op of de aanleg en instandhouding van een bibliotheek een zaak moet zijn van het kerkverband. De synodes van Mariëberg en Zwolle hebben zich met deze zaak beziggehouden.

Ter synode van Zwolle werd het voorstel gedaan om een Boekenfonds op te richten. Dit voorstel werd toen afgewezen. Daarbij werd toen overwogen dat elke student reeds voldoende financiële ondersteuning krijgt voor het opzetten van een eigen bibliotheek. Tevens werd overwogen dat de studenten gebruik maken van de bibliotheek van de particuliere Stichting Het Theologisch Boek.

Ook werd overwogen dat een quotum voor een boekenfonds niet het geëigende middel is om een boekenfonds te financieren, omdat de broeders en zusters hierin een eigen taak en verantwoordelijkheid hebben. De synode van Zwolle besloot om geen eigen kerkelijk boekenfonds op te richten (GS-Zwolle, Acta artikel 60).

4.7.2. Bij verandering van de opleidingssituatie

Inmiddels is gebleken dat de begeleiding van de studenten theologie uitgebreidere en intensievere inzet en arbeid van de begeleiders vraagt, dan voorheen werd voorzien. Dat vraagt ook om herbezinning op de faciliteiten om de eigen opleidingsinspanningen zo

efficiënt mogelijk te doen zijn. Eén van de faciliteiten is de toegang tot theologische literatuur ten dienste van docenten en studenten. Het gaat daarbij niet om compleetheid van alle denkbare theologische literatuur; daarvoor staan immers de collecties van universitaire bibliotheken ter beschikking. Het gaat om gemakkelijke toegang tot voor de opleiding relevante werken, die niet eenvoudig onderdeel zijn van de eigen bibliotheek. Met name is dan te denken aan jaargangen van relevante theologische tijdschriften uit verleden en – zo mogelijk – het heden. Bijvoorbeeld complete jaargangen van het tijdschrift De Reformatie, Dienst, Gereformeerd Theologisch Tijdschrift, Theologia Reformata

Daarnaast is te denken aan zeldzamere theologische standaardwerken en buitenlandse literatuur.

De toegankelijkheid is een belangrijke factor in het geheel. Dat betekent praktisch gezien dat de collectie zal dienen te worden gehuisvest op of nabij de locatie waar het eigen onderwijs wordt geboden.

De bewuste bibliotheek kan het best in de loop van de tijd worden opgebouwd, afhankelijk van de directe behoefte. Het College van Opleiding zal daartoe periodiek vaststellen welke boeken of tijdschriften gewenst zijn. Daartoe zal dan een zeker budget beschikbaar moeten worden gesteld. Een aan te stellen bibliothecaris zal worden belast om de gewenste literatuur aan te schaffen en te beheren.

4.7.3. Een kerkelijke bibliotheek met een eigen bibliothecaris

De deputaten zijn van mening dat het opbouwen van een selectieve bibliotheek, waarbij een toegankelijke centrale locatie wordt gebruikt, bevorderlijk is voor de kwaliteit van de opleiding van de studenten.

De samenstelling van de collectie van deze bibliotheek zal afgestemd dienen te zijn op de directe behoefte van de opleiding in opdracht van de kerken.

Voor een adequaat beheer achten we het aanstellen van een bibliothecaris nodig.

4.8. Financiële consequenties

Als Ds. De Marie meer tijd gaat besteden aan het opleiding van studenten tot een betrouwbaar dienaar des Woords zal hij minder arbeid voor de gemeente in Zwolle gaan verrichten. Wij achten het dan niet meer dan redelijk dat de andere kerken, of dat het deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woords de kosten van één dag arbeid zullen dragen.

Om dit praktisch vorm te geven zou Ds. De Marie volledig kunnen worden betaald door de kerk van Zwolle en kunnen derden hun bijdragen aan de kerk van Zwolle geven, via het deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woords.

4.9. De toekomst

1. Onze eigen opleiding heeft een verplicht karakter.
2. We zullen eigen overgangstentamens en eindtentamens nodig hebben, die aanvullend of vervangend zijn ten aanzien van de tentamina van de TUA.
3. Alleen na het succesvol doorlopen van de eigen opleiding, is de student een kandidaat voor het preparatoir examen van de classis dat, naar artikel 5 van de kerkenorde, aan de beroepbaarstelling vooraf gaat.
4. Het verplicht stellen van de eigen opleiding aan de studenten zal kunnen inhouden dat de duur van het opleidingstraject toeneemt tot aan het moment dat de opleiding aan de TUA wordt afgesloten.

Deputaten achten dit onder de huidige omstandigheden verantwoord.

5. In financiële zin nemen de lasten voor het kerkverband toe.

6. De kerken spannen zich in om broeders op te leiden tot een betrouwbaar dienaar des Woords.

4.10. De trouw van onze God en Vader is onze basis

In dit alles geldt dat de HERE weet dat wij kleine kracht hebben.

Daarom kunnen we geloven dat Hij ons zal bewaren bij het geloof in zijn beloften.

Heel belangrijk is dat we hierin nuchter zijn, en blijven geloven dat de HERE Zich niet vergist nu Hij ons zo klein houdt.

Ook inzake de opleiding van broeders tot dienaar des Woords leven we vanuit het devies dat staat op de website van onze kerken:

Wentel uw weg op de HERE en vertrouw op Hem, en Hij zal het maken (Psalm 37:5).

Wij geloven dat de HERE zijn kerk zal bewaren, tot het einde van de wereld (Mattheüs 28:20).

Onze hulp is in de naam des HEREN, die hemel en aarde gemaakt heeft (Psalm 124:8).

5. Voorstellen

Dit hoofdstuk bevat onze voorstellen. Deze zijn vorm gegeven in een tekst welke kan dienen als besluit, met daarbij vermelding van de gronden.

5.1. Voorstel: Het instellen van een eigen opleiding

Besluit

De Generale Synode besluit om te starten met een eigen opleiding welke verplicht is voor studenten in de vooropleiding en de theologie om toegelaten te kunnen worden tot de kerkelijke examens om te komen tot het ambt van dienaar des Woords in de Gereformeerde Kerken.

Deze opleiding heeft de aanpak en de structuur zoals omschreven in hoofdstuk 4.5. van het rapport van deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords – 2009.

Gronden

1. De beïnvloeding aan de huidige opleidingsinstituten gaat vanaf het begin en met het voortschrijden van de tijd in toenemende mate in een Schriftkritische richting.
2. Onze studenten werken aan de vooropleiding, de bachelorfase of aan de afronding daarvan en één student begint aan het eerste deel van de masterfase.
3. Een eigen opleiding naast de opleiding van de TUK en de TUA heeft tot gevolg dat de studenten in voldoende mate geïnstrueerd worden in het onderkennen en weerleggen van dwalingen, welke in toenemende mate bezit nemen van onze omgeving.
4. Bij een eigen opleiding naast de opleiding aan de TUA blijft de mogelijkheid open om een officieel erkend diploma te behalen.
5. Een geleidelijke opbouw heeft tot voordeel dat wat meer de tijd genomen kan worden om dit pionierswerk verantwoord te verrichten.
6. Het behalen van een officieel erkend diploma, houdt in dat er recht blijft bestaan op de wettelijke studiefinanciering, hetgeen een beperkt financieel voordeel voor de kerken betekent.

5.2. Voorstel: Nadere kwantificering van de gevolgen van een eigen opleiding

Besluit

De Generale Synode geeft tijdens haar zittingen aan deputaten en haar adviseurs de opdracht om de Generale Synode tijdens haar zitting te dienen met een beargumenteerd advies omtrent de navolgende aspecten inzake een nadere kwantificering van de gevolgen van een eigen opleiding en gaat daarna over tot behandeling van de voorstellen 5.2. tot en met 5.7.

1. Het kader voor een eigen opleidingsplan.
2. Een raamwerk voor eigen examens tijdens de opleiding en een afsluitend examen.
3. De verplichting tot het volgen van de eigen opleiding voor onze studenten.
4. Het vrijmaken van Ds. S. de Marie gedurende één werkdag per week ten behoeve van de Opleiding tot de Dienst des Woords en hiervoor overleg te voeren met zijn kerkenraad.
5. De gevolgen voor de kerk van Zwolle en het kerkverband indien Ds. S. de Marie tot taak krijgt om de Begeleiding van onze studenten om te bouwen tot een Opleiding voor onze studenten.
6. De financiële consequenties voor de kerk van Zwolle en het kerkverband ten aanzien van honorarium en overige kosten indien ds. S. de Marie één dag per week vrijgesteld wordt om de Opleidingstaak te vervullen.
7. De mogelijke spanning tussen de eigen opleiding met het huidige studierooster en het studierooster en de tijdsbesteding van de studie aan de TUA.
8. De financiële kosten in verband met het aanleggen, beheren en huisvesten van een bibliotheek ten dienste van de opleiding tot de dienst des Woords.

Gronden

1. De zorgelijke situatie van de huidige theologische opleiding.
2. De noodzaak van intensieve begeleiding en opleiding om tot gereformeerde kennis en vorming te komen van de studenten.
3. De huidige beperkte mogelijkheden van tijdsbesteding van de Commissie van Begeleiding.
4. De roeping om tot een eigen gereformeerde opleiding te komen.
5. Gereformeerde vorming is belangrijker dan een master-titel.
6. Ds. S. de Marie heeft de kennis en kunde om structuur en inhoud te kunnen geven aan de opleiding van studenten.
7. De opleiding tot dienaar des Woords is een gemeenschappelijke zaak van alle kerken, de daarmee gepaard gaande financiële lasten behoren door het gehele kerkverband te worden gedragen.
8. Wie een toren wil bouwen, zet zich eerst neer om de kosten te berekenen, of hij het werk zal kunnen volbrengen (Lucas 14:28)

5.3. Voorstel: Het instellen van een College van Opleiding

Besluit:

De synode besluit om een College van Opleiding in te stellen, ter vervanging van de Commissie van Begeleiding.

Gronden:

1. Er is in Nederland op dit moment geen externe opleiding theologie die geschikt is voor de opleiding tot dienaar des Woords in De Gereformeerde Kerken.

2. Binnen de externe opleidingen worden afwijkingen en dwalingen geconstateerd die uitgebreid en fundamenteel zijn en niet alleen maar incidenteel of minimaal.
3. Deze situatie vereist van de kerken een vorm van onderwijs dat in veel gevallen het karakter moet hebben van structurele aanvullende en vervangende opleiding, dat is meer dan van begeleiding met incidentele correctie.
4. Het is van belang de naamgeving van de commissie af te stemmen op haar feitelijke taak.

5.4. Voorstel: Het oprichten en instandhouden van een bibliotheek ten behoeve van de opleiding tot de Dienst des Woords

Besluit

1. De Generale Synode besluit tot het oprichten en in stand houden van een eigen bibliotheek ten behoeve van de opleiding tot de Dienst des Woords.
2. Deze bibliotheek zal noodzakelijke werken en tijdschriften bevatten, waarvoor - naar het oordeel van de opleider - directe toegankelijkheid nuttig is, en die niet gemakkelijk in een persoonlijke bibliotheek voorhanden zijn.
3. De locatie van deze bibliotheek zal afgestemd moeten worden op de toegankelijkheid voor de opleider, de docenten en de studenten.
4. De Generale Synode stelt het maximale budget voor de bibliotheek op € 2500,- per kalenderjaar.

Gronden

1. De directe toegankelijkheid van veel theologische werken en tijdschriften is bevorderlijk voor de kwaliteit van het te bieden onderwijs.
2. Het is minder nuttig om werken op te nemen die gemakkelijk voor de persoonlijke bibliotheek van studenten zijn aan te schaffen,
3. Het is minder nuttig om minder relevante werken aan te schaffen die gemakkelijk via universitaire of andere bibliotheken zijn te raadplegen.
4. De opleider is de aangewezen persoon om de selectie van de verzameling vast te stellen.
5. Aanschaf, beheer en huisvesting van documentatie brengen kosten met zich mee.
6. Het instellen van een budget ten dienste van de bibliotheek kan stimulerend werken op het geven van giften.

5.5. Voorstel: Het benoemen van het College van Opleiding

Besluit:

1. De Generale Synode benoemt binnen het College van Opleiding de opleider, die belast is met het leiding geven aan de Opleiding en de opbouw van de bibliotheek.
2. De Generale Synode benoemt Ds. S. de Marie tot de opleider.
3. De Generale Synode benoemt Ds. P. van Gulp en broeder T.L. Bruinius tot docenten.
4. De Generale synode geeft aan de opleider de bevoegdheid om aan Deputaten tot de Opleiding tot de Dienst des Woords een voorstel te doen om één of meer docenten te benoemen indien bewezen wordt dat daaraan behoefte bestaat in de tijd welke valt tussen twee Generale Synodes.

Grond:

1. Het onderwijs binnen de eigen opleiding theologie, die meerdere fasen kent, en door meerdere instanties wordt gegeven, vereist een goede coördinatie.
2. De bibliotheek dient te voorzien in de behoeften die de opleiding stelt.
3. Ds. S. de Marie is dienaar des Woords in actieve dienst en heeft bewezen over voldoende wetenschappelijke vaardigheden, theologische kennis, onderwijskundige vaardigheden en leidinggevende capaciteiten te beschikken om inhoud te kunnen geven aan de functie van opleider
4. Ds. P. van Gulp is geëmeriteerd dienaar des Woords en heeft bewezen over voldoende wetenschappelijke vaardigheden, theologische kennis en onderwijskundige vaardigheden te beschikken om inhoud te kunnen geven aan de functie van docent.
5. Broeder T.L. Bruinius heeft ruime ervaring in leidinggevende functies binnen het kerkelijk leven en heeft bewezen over voldoende theologische kennis en onderwijskundige vaardigheden te beschikken om inhoud te kunnen geven aan de functie van docent.
6. In situaties waarin thans niet valt te voorzien behoort de opleider die maatregelen aan deputaten tot de Opleiding tot de Dienst des Woords voor te kunnen stellen waardoor het onderwijs aan de studenten voortgang kan vinden.

5.6. Voorstel: Het College van Opleiding maakt elk half jaar een planning

Besluit:

Het College van Opleiding geeft tenminste halfjaarlijks een planning van de onderwijsmomenten, de leerstof en het jaarlijks af te nemen examen aan de deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Grond:

Een goede planning bevordert duidelijkheid en zorgvuldigheid van de opleidingsactiviteiten en bevordert een goede afstemming op de totale studiebelasting van de studenten, de opleider en de docenten.

5.7. Voorstel: De studenten behoren aan de eigen opleiding te voldoen

Besluit:

1. De studenten zijn verplicht zich te houden aan het begeleidings- en opleidingsplan van het College van Opleiding.
2. Zij dienen alle examens van het College met een voldoende te hebben afgelegd alvorens te kunnen worden toegelaten tot het preparatoir examen van de kerken (art. 5 KO). Een voldoende cijfer is het cijfer 6 of hoger.

Grond:

Alleen een voldoende resultaat van de examens van de eigen opleiding biedt voor de kerken een garantie dat de examinandus met goed gevolg een gereformeerde opleiding heeft voltooid.

5.8. Voorstel: Mondelinge toelichting ter synode door de Commissie van Begeleiding

Besluit:

De synode verzoekt de Commissie van Begeleiding ter synodevergadering een mondelinge toelichting te geven met betrekking tot het aanvullende studieprogramma, de studievoortgang van de studenten en de toekomstvisie.

Gronden:

1. Een mondelinge toelichting door de CvB met de mogelijkheid van gesprek met de synodeleden vergroot de betrokkenheid van synodeleden en begeleiders.
2. Wijzigingen in het studieprogramma van de universiteiten treedt jaarlijks op, de CvB kan dat het beste toelichten.
3. Een mondelinge toelichting kan veelal meer helderheid verschaffen dan een schriftelijke toelichting.

5.9. Voorstel: Deputaten hebben jaarlijks een voortgangsgesprek met elke student

Besluit:

In het jaar waarin de Generale Synode niet bijeenkomt geeft de student mondeling een presentatie over een onderwerp dat van tevoren door de deputaten is aangegeven en dat door de student vooraf schriftelijk bij deputaten wordt ingeleverd.

Elk jaar in de periode van maart tot en met mei voeren Deputaten een voortgangsgesprek met elke student afzonderlijk. Na dit gesprek geven deputaten een schriftelijk advies met betrekking tot de voortgang van de studie aan het College van Opleiding en de student.

Gronden:

1. De opleiding tot dienaar des Woords is van belang voor alle kerken gezamenlijk.
2. Vast moet blijven staan dat redelijkerwijs verwacht kan worden dat de student inderdaad op een gereformeerde en verantwoorde manier toewerkt naar het ambt van dienaar des Woords in onze kerken.
3. Het houden van een presentatie geeft de student de gelegenheid zijn visie en kennis uit te dragen, en geeft aan deputaten inzicht in de vorderingen van de student op zijn weg naar het ambt van dienaar des Woords.
4. Uit het voeren van een voortgangsgesprek blijkt de positieve betrokkenheid van de kerken.
5. Een positief voortgangsgesprek is motiverend voor de student.
6. Een voortgangsgesprek dat uitmondt in een advies om de studie te staken voorkomt teleurstellingen in de toekomst.

5.10. Voorstel: Alleen Deputaten verlenen het recht tot deelname aan de Opleiding

Besluit:

De toelating tot het volgen van de Opleiding wordt door Deputaten verleend aan een kandidaat-student mits hij een positief attest heeft van zijn kerkenraad inzake zijn leer, leven en motivatie, en mits hij daarna met positief resultaat een toelatingsgesprek heeft gehad met deputaten.

Gronden:

1. Het toelaten tot de Opleiding is een zaak die alle kerken aan gaat.
2. Bij de toelating moet vaststaan dat de kandidaat-student onbesproken is in leer en leven en een positieve motivatie heeft om het ambt van dienaar des Woords te gaan vervullen in onze kerken.
3. Deputaten vertegenwoordigen de kerken gezamenlijk.

5.11. Voorstel: Besluitvorming omtrent de toelating van studenten

Besluit

De Generale Synode neemt een besluit tot het wel of niet toelaten tot de Opleiding en de daarbij behorende financiële regeling van de studenten D.J. Brinkman en G.R. Hutten.

Gronden

1. Deputaten hebben volgens de instructie van de Generale Synode 2007 geen mandaat om een besluit omtrent de toelating te nemen.
2. Omwille van de voortgang van de studie hebben deputaten aan de studenten Brinkman en Hutten hun aanmelding op een voorlopige manier in behandeling genomen en daarbij vermeld dat deputaten aan de Generale Synode hierover een definitieve uitspraak vragen.

5.12. Voorstel: Contact met onze studenten ter Generale Synode

Besluit:

De synode nodigt de studenten welke definitief zijn toegelaten tot de Opleiding uit voor een gesprek.

Tijdens dit gesprek geeft de student mondeling een presentatie over een onderwerp dat van tevoren door de deputaten is aangegeven en dat door de student vooraf schriftelijk bij de Generale Synode en de deputaten wordt ingeleverd.

Gronden:

1. Nadere kennismaking van synodeleden met de studenten verdiept de onderlinge band.
2. Vast moet blijven staan dat redelijkerwijs verwacht kan worden dat de student inderdaad op een verantwoorde manier toewerkt naar het ambt van dienaar des Woords in onze kerken.
3. Het houden van een presentatie geeft de student de gelegenheid zijn visie en kennis uit te dragen, en geeft aan de Generale Synode en de deputaten inzicht in de vorderingen van de student op zijn weg naar het ambt van dienaar des Woords.
4. Een gesprek met de Generale Synode toont de betrokkenheid van de kerken met de studenten.
5. Het ervaren van een positieve betrokkenheid van de Generale Synode door de studenten is van invloed op het verkrijgen van betrouwbare dienaren des Woords.

5.13. Voorstel: Aanpassing van de Regeling studiefinanciering

Besluit

De synode besluit om met ingang van het studieseizoen 2009/2010 de Regeling studiefinanciering theologische studenten-2009, zoals vastgelegd in bijlage B, te gebruiken.

Gronden

1. De door de synode gegeven instructies aan deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en de Commissie van Begeleiding voor de Opleiding tot de Dienst des Woords dienen op correcte wijze in de regeling te zijn verwoord.
2. De verwijzing naar Artikel 3 lid 2 gaat uit van het principe dat de student geen ongewenste studieschuld opbouwt bij derden en is conform de wens van de kerken dat de student geen ongewenste schuld opbouwt bij derden, en dient daarom opgenomen te worden in de regeling.

3. De regeling dient aan te sluiten bij de hedendaagse gebruikte terminologie van de overheid, om geen misverstanden te kunnen laten ontstaan.
4. Het aangeven van maximum bedragen schept helderheid richting studenten.
5. Taalkundige en andere incorrecte formuleringen dienen vermeden te worden.

5.14. Voorstel: Aanpassing van de instructie aan deputaten

Het advies tot aanpassing van de instructie is mede gebaseerd op de overgang van Begeleiding naar Opleiding zoals bedoeld in hoofdstuk 4 Toekomstvisie.

Besluit:

De synode geeft onderstaande instructie aan de door de synode te benoemen Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords:

1. Deputaten zullen, naar vermogen een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van een eigen opleiding tot de dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken in Nederland.
2. Zij zullen het College van Opleiding zoveel als in hun vermogen ligt ondersteunen en bijstaan in hun werkzaamheden.
3. Zij zullen twee maal per jaar middels een rapportage op de hoogte worden gehouden van de vorderingen van de studenten door het College van Opleiding. Zij zullen aan iedere synode een vertrouwelijk rapport uitbrengen over dit onderdeel van hun arbeid.
4. Zij zullen overgaan tot het benoemen van een docent in de tijd welke verstrijkt tussen twee Generale Synodes op voordracht van het college van Opleiding en indien zij dat nuttig achten.
5. Deputaten beoordelen van elke kandidaat-student, die voornemens is de studie theologie of de vooropleiding klassieke talen te volgen, het attest van zijn kerkenraad inzake zijn leer, leven en motivatie om te staan naar het ambt van dienaar des Woords in onze kerken. Twee deputaten voeren daarna een toelatingsgesprek met elke kandidaat-student. Deputaten zijn alleen gerechtigd om een kandidaat-student tot de opleiding toe te laten mits het attest van zijn kerkenraad positief is en mits het toelatingsgesprek positief is naar het oordeel van deputaten. Deputaten delen schriftelijk hun besluit mee aan het College van Opleiding en de kandidaat-student.
6. Deputaten geven elk jaar aan elke student tijdig het onderwerp op inzake de te houden presentatie voor de Generale Synode of de deputaten.
7. Deputaten voeren elk jaar in de periode maart tot en met mei een voortgangsgesprek met elke student, deputaten wijzen uit hun midden daartoe twee broeders aan. Deputaten geven na dit gesprek een advies inzake de voortgang aan het College van Opleiding en de student. Deputaten verstrekken deze adviezen ook schriftelijk.
8. Zij zullen, in overleg met de opleider, overgaan tot het aanstellen van een bibliothecaris en het aanwijzen van een passende ruimte voor de bibliotheek ten behoeve van de opleiding.

9. Zij zullen de kerken over de mogelijkheden van de opleiding informeren. Zij zullen broeders stimuleren de studie theologie te volgen en broeders die zulks van zins zijn, nader adviseren.

10. Zij zullen de broeders die de studie theologie of de zogenaamde vooropleiding in de klassieke talen volgen, indien nodig, met raad en daad ter zijde staan.
Zij zullen, indien nodig, contact hebben met de opleider en kerkenraad.
Zij zullen er op toezien dat er structureel opleiding plaatsvindt door het College van Opleiding.

11. Zij zullen zorg dragen voor het beheren van het ondersteuningsfonds voor de Opleiding tot de Dienst des Woords, en hiervoor uit hun midden een penningmeester aanwijzen.
Zij stellen een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en worden gemachtigd aan de kerken een quotum te vragen voor de voeding van dit fonds voor de Opleiding tot de Dienst des Woords.
Daarnaast zullen zij de kerken oproepen voor dit belangrijke werk een plaats op het collecterooster in te ruimen en te attenderen op de mogelijkheid van giften.

12. Zij zullen, indien nodig, aan studenten financiële ondersteuning verlenen.
Voor financiële ondersteuning zullen deputaten de door de synode vastgestelde Regeling studiefinanciering theologische studenten hanteren.
Deze regeling zullen zij aan de broeders die de opleiding tot dienaar des Woords volgen of wensen te volgen, bekend maken.
Zij zullen controleren of de Regeling actueel is met betrekking tot de politieke besluiten over de studiefinanciering.

13. Zij zullen de studenten informeren over de mogelijkheid om gebruik te maken van boekengeld voor de uitbreiding van hun theologische bibliotheek.
Zij zullen zorg dragen dat de boekengelden worden toegekend, rekening houdend met de maximale bedragen zoals genoemd in de Regeling studiefinanciering theologische studenten.

14. Zij zullen de kosten ten dienste van de opbouw en het beheer van de bibliotheek betalen uit het Fonds van de Opleiding tot de Dienst des Woords.

15. Zij zullen eenmaal per jaar verantwoording afleggen over het beheer van de hun ter beschikking staande financiële middelen. De penningmeester van dit deputaatschap zal daartoe zijn boeken laten controleren door de kerk die hiervoor door de classis is aangewezen. Vier maanden voor aanvang van de eerstkomende synode zal het deputaatschap een financiële begroting en de verantwoording van de financiële middelen zoals deze zijn goedgekeurd door de controlerende classis, aan de roepende kerk doen toekomen.

16. Zij zullen rapport uitbrengen van hun werkzaamheden en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.

Gronden:

1. Daar waar nodig is de term Commissie van Begeleiding vervangen door de term College van Opleiding, zulks in overeenstemming met de Toekomstvisie.

2. Artikel 2 van de instructie van Zwolle kan vervallen omdat het genoemde onderzoek is uitgevoerd.

3. Artikel 3 van de instructie van Zwolle kan vervallen omdat in de Toekomstvisie het volgen van de eigen opleiding prioriteit heeft boven het eventueel volgen van een externe opleiding.

4. Artikel 4 van de instructie van Zwolle kan vervallen omdat de artikelen 2 en 3 van de instructie van de synode van Zwolle kunnen vervallen.

5. Artikel 8 van de instructie van Zwolle is aangepast omdat het met raad en daad terzijde staan van studenten alleen dient te geschieden als dat nodig is en het contact hebben met de opleider en kerkenraden alleen dient te geschieden indien dat nodig is.

6. Duidelijkheid is gewenst inzake de toelating van studenten tot de Opleiding van de kerken.

7. Duidelijkheid is gewenst inzake de evaluatie van de voortgang in de studie van de studenten.

8. Bij het instellen van een eigen opleiding en het aanstellen van docenten, zoals geschetst in de Toekomstvisie, kan in de tijd tussen twee synodes de wenselijkheid zich voordoen om over te gaan tot het benoemen van een docent.

9. Bij het instellen van een eigen opleiding, zoals geschetst in de Toekomstvisie, behoort ook het opstarten van een bibliotheek en het aanstellen van een bibliothecaris.

10. In het artikel over het boekengeld behoort een verwijzing te staan naar de Regeling studiefinanciering theologische studenten.

11. Er is een ondersteuningsfonds aanwezig, dat maakt de instructie tot het instellen ervan overbodig.

12. De artikelen zijn in een meer logische volgorde geplaatst.

5.15. Voorstel: Instructie voor het College van Opleiding

Het voorstel voor een instructie voor het College van Opleiding is gebaseerd op de overgang van Begeleiding naar Opleiding zoals bedoeld in hoofdstuk 4 Toekomstvisie.

Besluit:

1. Het College van Opleiding heeft tot taak broeders die zich voorbereiden op het ambt van dienaar des Woords te begeleiden en op te leiden tot gereformeerde dienaren des Woords; via deze weg dienen zij ook de handhaving van de gereformeerde leer in de kerken, welke in alle delen overeenstemt met De Schrift, de zes belijdenisgeschriften van onze kerken en de door de Generale Synode aangenomen kerkenorde.

2. Het College richt het onderwijs in zoals de synode heeft besloten. Daarbij geeft zij – afhankelijk van de fase in het opleidingscurriculum - acht op de aard van het eigen onderwijs in

verhouding tot de externe opleidingsinstituten, zijnde begeleiding, aanvullende opleiding, dan wel vervangende opleiding.

3. Zij stelt daartoe elk halfjaar een specifiek jaarplan op voor de volgende fasen:
 1. de vooropleiding oude talen, met een normtijd van 1 jaar;
 2. de bachelorfase, met een normtijd van 3 jaren;
 3. de masterfase-I, met een normtijd van 1,5 jaren;
 4. de masterfase-II, met een normtijd van 1 tot 2 jaren.
4. In elk specifiek jaarplan worden aangegeven:
 1. de leerdoelen;
 2. de frequentie van de contacturen;
 3. de leerstof en de studielast;
 4. de datum c.q. data van de examens met de daarbij behorende examenstof.
5. De opleider is belast met het coördineren van het onderwijs.
6. Het College van Opleiding doet desgewenst een voordracht tot benoeming van een opleider aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.
7. Het College van Opleiding bepaalt welke aanschaffingen voor de eigen bibliotheek wenselijk zijn. De opleider stuurt daarbij de bibliothecaris aan.
8. Het College van Opleiding stelt zich steeds op de hoogte van de persoonlijke situatie van de betreffende studenten, de voortgang van hun studie en de eventuele problemen die de broeders in hun studie en/of in hun persoonlijke voorbereiding op het ambt van dienaar des Woords ervaren.
9. Het College van Opleiding rapporteert tweemaal per jaar aan de Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

5.16 Voorstel: Aanwijzing van een Classis in verband met controle van de boeken

Besluit:

De Generale Synode wijst voor het controleren van de boeken van de penningmeester de Classis Noord-Oost aan, die in haar midden een kerk aanwijst die de boeken zal controleren voor de boekjaren 2009 en 2010.

Gronden:

1. De opleiding en de bibliotheek zijn van de kerken.
2. In de controle van de financiën komt betrokkenheid van de kerken mede tot uiting.
3. Afwisseling in de controle werkt mee aan versteviging van het draagvlak binnen de kerken en objectiviteit van de controle
4. In de periode 2007-2008 zijn de boeken gecontroleerd door een kerk uit de Classis Zuid-West.

5.17. Voorstel: Verzoek om decharge voor de Commissie van Begeleiding

Besluit

De Generale Synode geeft decharge aan de leden van de Commissie van Begeleiding omtrent het gegeven onderwijs.

Grond

Het door de Commissie van Begeleiding gegeven onderwijs stemt overeen met de instructie.

5.18. Voorstel: Verzoek om decharge voor deputaten

Besluit

De Generale Synode geeft decharge aan deputaten omtrent het gevoerde beleid.

Grond

1. De door deputaten verrichte werkzaamheden zijn in overeenstemming met de instructie.

6. Slotwoord

Deputaten hebben met vreugde hun arbeid mogen doen. Zij zijn dankbaar dat de Here jonge broeders roept tot de studie voor het ambt van dienaar des Woords en hen de gelegenheid geeft om die studie te volgen.

Deputaten wensen en bidden dat de Here allen die betrokken zijn bij de opleiding van de studenten en de studenten zelf, wil zegenen tot een waar geloof; en dat Zijn kerken getrouwe herders en leraars mogen ontvangen.

Bij al onze arbeid zijn we ons wel bewust dat we niet onszelf moeten verheffen, want als de HERE het huis niet bouwt zwoegen de bouwlieden tevergeefs (Psalm 127:1)

Onze taak is het om de middelen die we van de Here gekregen hebben zo aan te wenden dat de oproep blijft uitgaan om ons vrij te maken van de dienst der zonde en ons in dienst te blijven stellen van de gerechtigheid (Romeinen 6:17-19).

Deputaten bidden dat De Gereformeerde Kerken hun reformatie doorgaand voortzetten en dat er broeders uitgezonden worden, in de gemeenten van de Here, die getrouw onderwijs geven in Zijn Woord. Dan mogen wij vragen om de zegen van de HERE (2 Kronieken 17:7-10).

De grond, die de regen, welke er telkens op valt, indrinkt en gewas voortbrengt, geschikt voor hen, ter wille van wie hij ook bewerkt wordt, ontvangt zegen van God (Hebreeën 6:7).

Deputaten wensen en bidden de Generale Synode te Emmen een gezegende vergadering toe.

Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords,

M.S. Godschalk, deputaat - penningmeester

Dr. P. van Gurp, adviseur

R. ten Have, deputaat - secretaris

Ds. S. de Marie, adviseur

C.A. Teunis, deputaat- voorzitter

Bijlage A: Kort verslag van de vergaderingen van het deputaatschap

Deputaten hebben zesmaal vergaderd vanaf november 2008 tot en met mei 2009.

De 1^e vergadering is gehouden 's avonds op 13 november 2008

We bespreken o.a. op deze vergadering de 14 artikelen van de instructie welke door de synode zijn opgesteld voor de deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Belangrijke zaken vinden we in de artikelen 2, 6, 8 en 14. In de bespreking kwam onder meer het volgende naar voren:

Artikel 2: Kunnen we de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA) gebruiken voor verzilvering van de studiepunten welke bij een ander opleidingsinstituut zijn behaald en kunnen we andere vakken uitwisselen? Aan de hand van het schema uit het synode rapport van GS 2007/2008 en van de studiegidsen van de TUA en het Hersteld Hervormd Seminarie te Amsterdam (HHS) hebben we een schema met een volledige tijdbalk opgesteld om zaken inzichtelijk te krijgen wat betreft de belangrijkste vakken en het instituut waar de vakken gegeven worden aan de studenten.

Artikel 6: De Commissie van Begeleiding (CvB) rapporteert telkens mondeling en deze rapportages worden vastgelegd in de notulen van het deputaatschap, die door de secretaris van elke vergadering worden gemaakt. De CvB zal in de maand mei 2009 eenmaal een schriftelijk verslag uitbrengen en deze zal toegevoegd worden aan het rapport voor de volgende synode; zie de bijlagen C en

E-vertrouwelijk.

Artikel 8: Er wordt besloten om d.m.v. bezoeken aan de beide studenten door deputaten nauwere contacten te leggen. Dit om onze betrokkenheid als deputaten te laten zien met de studenten en met hun studie en om zo te kunnen waarnemen, dat de studenten een goede begeleiding van hun kerkenraden en begeleiders ontvangen.

Artikel 14: Er wordt besloten om de, door de synode van Zwolle aangewezen classis aan te schrijven, dat zij in hun midden twee personen aanwijzen om de boeken van de penningmeester van het deputaatschap te controleren en dat zij daarvan rapport; tevens zal de classis gevraagd worden de controle in de maand februari 2009 uit te voeren.

De 2^e vergadering is gehouden 's avonds op 15 januari 2009

Op deze vergadering komen de volgende belangrijke zaken aan de orde onder meer:

Rapportage:

De rapportage aan de synode moet een zelfstandig verslag zijn en geen kopie van de notulen.

De Commissie van Begeleiding moet tweemaal schriftelijk rapportage doen aan de deputaten volgens de instructie, dit is in het vorige deputaatschap steeds mondeling gedaan. Dr. Van Gurp zag het het liefst anders, namelijk dat zij, als Commissie van Begeleiding aan de studenten, zelf rapportage doen naar de synode en tevens dat de synode de studenten uitnodigt en dat de studenten dan ook zelf verantwoording afleggen en rapportage doen van hun resultaten. Zo worden zij meer betrokken in de kerkelijke dingen. Voorts noemt hij, dat het een kwestie van vertrouwen moet zijn en hij geeft daar een voorbeeld van uit het verleden over de wijze van hoe curatoren/studenten/universiteit dit rapporteren. In de opdrachten van de CvB aan de studenten wordt er rekening mee gehouden, dat de studenten zo mogelijk geen dubbele taak hebben uit te voeren. Er wordt naar gestreefd om de onderwerpen die de studenten van de universiteit krijgen, zoveel mogelijk in te passen in de opdrachten van de CvB aan de studenten. Mochten er wel extra opdrachten opgegeven worden, dan dienen de studenten ook hier serieus werk van te maken.

Financiën:

De penningmeester van het deputaatschap zal een overzicht maken van de gelden ter ondersteuning van de studerende, zodat dit op de vergadering breed besproken kan worden. Er zal ook gezocht worden naar een normstelling, eventueel naar het model van een NIBUD-regeling of de

IB-studiefinanciering-regeling.

Het financiële jaarverslag 2008 en de begroting 2009 worden besproken.

De penningmeester deelt mee dat de lasten niet te hoog worden als een student de masteropleiding volgens de wettelijke regels niet haalt en er moet worden terug betaald. Dit kan plaatsvinden als besloten wordt om een alternatief studietraject voor de masterfase in te richten die niet gesteund wordt door een erkende universiteit.

De kostenpost van deputaten en CvB wordt met 500 euro verhoogd en komt uit op 1000 euro.

De begroting wordt akkoord bevonden en definitief vastgesteld.

Studierooster voor de masterfase:

Het studierooster krijgt een brede bespreking. De belangrijkste vakken met bijbehorende studiepunten krijgen een plaats van urgentie in het rooster.

Als het rooster geheel is ingevuld, zullen we onderzoeken of de studenten onderdelen van hun studie mogen uitwisselen van TUA en HHS, zulks met behoud van studiepunten en hoe dit in te passen is met de eigen begeleiding.

We bespreken of de CvB vervangende begeleiding moet gaan geven of intensievere begeleiding. Vervangend onderwijs geven is thans niet mogelijk, daar hebben we de mankracht niet voor. Blijft over intensievere begeleiding. We besluiten de zaken te bespreken met de voltallige CvB en de studenten. Daarna zullen we streven naar overleg met de TUA.

De 3^e vergadering is gehouden 's avonds op 19 februari 2009

Studierooster:

Aanwezig zijn de deputaten, adviseurs, studenten en Commissie van Begeleiding. Het opgestelde overzicht van de drie-jaars-master-fase wordt besproken. Het overzicht geeft een beeld van studievakken, vakdocenten en studiepunten van TUA, HHS en CvB.

Na enige discussie besluiten we om ons eerst te beperken tot het eerste jaar van de masterfase. En elk jaar een detaillering van het betreffende studiejaar en de hoofdlijnen van de volgende studiejaar, omdat per jaar de studierosters van de universiteiten veranderen.

We besluiten voor dit moment definitief af te zien van een extra begeleidingsprogramma door de CvB, omdat dit voor de broeders een veel te omvattende taak is onder de huidige omstandigheden. Het laat zich echter wel aanzien, dat er extra begeleiding nodig is. De studenten zullen het druk krijgen en van hen wordt dan ook extra inzet gevraagd. Over en weer vraagt het veel overleg.

We besluiten een gesprek aan te vragen met het College van Bestuur van de TUA. Afgevaardigd worden Ds. De Marie en de broeders Godschalk en Teunis.

Studiefinanciering:

Voorts komen we nog tot aanvullende wijzigingen van het stuk 'Regeling betreffende de studiefinanciering voor studenten van De Gereformeerde Kerken in Nederland, artikel 19 KO'. Dit gaat met name over artikel 4. De penningmeester bericht, dat hij de kerken heeft ingelicht over de hoogte van het vastgestelde quotum van acht euro per lid. De financiële ondersteuning van de studenten zal hij uitwerken naar de norm van de Informatie Beheergroep te Groningen.

De 4^e vergadering is gehouden 's avonds op 23 april 2009

Op deze vergadering komt onder meer het volgende aan de orde:

Gesprek met de TUA:

Ds. De Marie licht het gesprek met College van Bestuur van de TUA toe. Het verzoek om twee vakken van het eerste jaar van de master-opleiding op een ander instituut te volgen werd afgewezen. Ook is er nog gesproken over ons advies aan de studenten om niet mee te doen met de weekopeningen.

Een en ander betekent dat de studiepunten van het eerste deel van de master-opleiding, welke behaald worden aan een ander opleidingsinstituut, niet kunnen worden verzilverd bij de TUA. Dat kan tot gevolg hebben dat de studenten geen master-titel kunnen behalen, en dat willen de studenten zo mogelijk wel, en zo is ook de wens van de synode van Zwolle.

We besluiten om ons neer te leggen bij het besluit van de TUA en dat de studenten voorlopig blijven studeren aan de TUA. We besluiten tevens om de TUA hieromtrent te berichten.

Overige studieaangelegenheden:

Extra begeleiding door de CvB zal nodig zijn. Maar onder de huidige omstandigheden is daar geen capaciteit voor.

De CvB geeft een overzicht over de studievoortgang van beide studenten en maakt kenbaar dat de beide studenten een achterstand hebben opgelopen.

Inzake de noodzaak voor de kerken om te kunnen beschikken over een eigen bibliotheek voor de opleiding tot de Dienst des Woords zal onze adviseur, Ds. Van Gurp, een notitie schrijven.

De 5^e vergadering is gehouden 's avonds op 27 mei 2009

De volgende onderwerpen komen onder meer aan de orde.

Accepteren van het standpunt van de TUA

De notulen van de vergadering dd. 23 april 2009 zullen nog worden uitgebreid met een precieze formulering van de gronden van het deputaatschap om zich neer te leggen bij het standpunt van de TUA. Dit houdt tevens in dat in het rapport aan de synode onze toekomstvisie opgenomen moet worden.

Persbericht

We besluiten een persbericht aan de kerken toe te zenden ter publicatie in de plaatselijke kerkbladen, in verband met de studie theologie, de voortgang, de aanmelding en het noodzakelijke gebed van de kerken.

Studiefinanciering

We besluiten de aangepaste Regeling betreffende de studiefinanciering voor studenten van DGK in Nederland, artikel 19 KO, aan de komende synode Emmen 2009 voor te leggen.

De penningmeester heeft een voorstel uitgewerkt tot financiële ondersteuning aan de studenten, die persoonlijke ondersteuning nodig hebben, conform de wet op de studiefinanciering.

Van begeleiding naar opleiding

Er ligt een verslag op tafel van een afvaardiging van het deputaatschap aan een begeleidingsbijeenkomst van de CvB met de studenten. De wenselijkheid en mogelijkheid om de begeleiding om te vormen tot een opleiding komt weer ter tafel.

Dat zal aandacht krijgen in de aan de synode te presenteren toekomstvisie, op te stellen door adviseurs en deputaten.

Ds. De Marie geeft een toelichting over de aanpak van het komende tentamen, door de CvB af te nemen bij de studenten

In overleg met Ds. De Marie besluiten we dat het verslag van de CvB ook een vertrouwelijk deel zal bevatten.

De 6^e vergadering is gehouden 's avonds op 13 augustus 2009

Het hoofdonderwerp is de bespreking van het rapport aan de synode en de daarin vastgelegde toekomstvisie. in het bijzonder. Ook voor de financiële bijdragen zullen deze voorstellen gevolgen hebben.

Na een uitgebreid en intensief overleg zijn we zijn allen akkoord wat betreft het instellen van een eigen opleiding die onder de huidige omstandigheden gebruik maakt van externe opleidingsinstituten en zelf begeleiding, aanvullende begeleiding, vervangende opleiding en examens geeft, waarvoor de student een voldoende behoort te halen om aan het kerkelijk examen te kunnen deelnemen. Tevens zijn we akkoord met het omvormen van de Commissie van Begeleiding tot een College van Opleiding en met het instellen van een bibliotheek en met het aanstellen van een bibliothecaris ten behoeve van de opleiding. In de weg van de geleidelijkheid kan er dan gewerkt worden aan verdere uitbouw, in verband met de pioniersfase waarin we verkeren achten we dit verantwoord.

De voorstellen zijn van grote invloed op de opleiding van onze huidige en toekomstige studenten. Daarnaast ook voor de kerken en voor de kerk van Zwolle

We maken een tijdschema om het rapport aan de generale Synode te voltooien.

Bijlage B: Ondersteuningsfonds: resultaat 2008 en begroting 2009 en 2010

Deputaat Opleiding tot de Dienst des Woords van DGK

Financieel overzicht 2008

BALANS PER

ACTIVA		1-1-08		31-12-2008
Nog te ontvangen gelden	€	-	€	-
Giro	€	826,29	€	1.371,59
Spaarrekeningen	€	15.123,74	€	15.713,41
Totaal activa	€	15.950,03	€	17.085,00

PASSIVA		1-1-08		31-12-2008
Algemene reserve	€	15.950,03	€	15.950,03
Resultaat - batig saldo	€	-	€	1.134,97
Nog te betalen gelden	€	-	€	-
Totaal passiva	€	15.950,03	€	17.085,00

EXPLOITATIEOVERZICHT

Baten	Begroting	Werkelijk	Begroting	Begroting
	2008	2008	2009	2010
Quotum	€ 11.500,00	€ 9.792,00	€ 9.500,00	€ 20.125,00
Collecten	€ 1.000,00	€ 792,20	€ 750,00	€ 750,00
Giften	€ 1.000,00	€ 2.119,63	€ 2.000,00	€ 4.000,00
Rente	€ 125,00	€ 339,67	€ 300,00	€ 300,00
Totaal	€ 13.625,00	€ 13.043,50	€ 12.550,00	€ 25.175,00

Lasten	2008	2008	2009	2010
Levensonderhoud	€ 6.000,00	€ 9.000,00	€ 8.000,00	€ 22.000,00
Boekengeld	€ 2.400,00	€ 2.610,73	€ 2.400,00	€ 3.000,00
Kosten deputaat/begeleiders	€ 500,00	€ 224,85	€ 1.000,00	€ 1.000,00
Overig	€ 100,00	€ 72,95	€ 100,00	€ 100,00
Totaal	€ 9.000,00	€ 11.908,53	€ 11.500,00	€ 26.100,00
Resultaat	€ 4.625,00	€ 1.134,97	€ 1.050,00	€ 925,00-

Vastgestelde quotum per lid:

2008	€	8,00
2009	€	8,00
2010	€	17,50

*: Begroting 2010 is gebaseerd op twee studenten die de theologische opleiding volgen en één student die de voorleiding klassieke talen volgt. Er wordt uitgegaan van het feit dat géén master-titel behaald kan worden.

De financiële consequenties van een beperkte eigen bibliotheek en meer ruimte voor aanvullend onderwijs, zoals verwoord in de voorstellen zijn NIET opgenomen in de begroting.

Bijlage C: Regeling studiefinanciering theologische studenten - 2009

Regeling betreffende de studiefinanciering voor studenten van De Gereformeerde Kerken in Nederland, artikel 19 KO

Begripsomschrijving

Artikel 1

In deze regeling worden verstaan onder

”De Gereformeerde Kerken in Nederland”: De Gereformeerde Kerken in Nederland zoals bijeengekomen in de Generale Synode van Mariënberg 2005-2006.

”deputaten”: de generale deputaten naar Artikel 19 van de kerkorde, benoemd door de generale synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland;

“opleider”: degene die door de synode benoemt is voor de coördinatie van de Opleiding.

“student”: hij die de opleiding tot de Dienst des Woords bij een door deputaten aangewezen instelling volgt dan wel als cursist de vooropleiding volgt;

“studiejaar”: de periode van 1 september van het jaar t/m 31 augustus van het daarop volgende jaar;

”gezinstoeslag”: de wettelijke toeslag voor de student die gehuwd is of gehuwd is geweest;

”boekentoeelage”: het bedrag dat gedurende de in deze regeling bedoelde periode wordt toegekend aan een student, dat bestemd is voor de opbouw van een theologische bibliotheek.

Financiële steun in de vorm van voorschotten

Artikel 2

Deputaten verlenen de financiële steun aan studenten die staan ingeschreven bij de Opleiding en die het voornemen hebben dienaar des Woords te worden van een van De Gereformeerde Kerken in Nederland of van een buitenlandse zusterkerk als bedoeld in Artikel 5 lid 2.

Artikel 3

1. Deputaten verlenen de financiële steun per studiejaar in de vorm van renteloze voorschotten die in maandelijkse termijnen aan de student worden uitbetaald.
2. Geen financiële steun zal worden verleend aan de student die een lening bij een derde aangaat, waardoor hij in een ongewenste schuldverhouding komt te staan.
3. Deputaten kunnen ondersteuning verlenen in de vorm van een boekentoeelage van maximaal € 1.200 per studiejaar, behoudens het bepaalde in art. 8.

Overeenkomstige toepassing wettelijke regeling

Artikel 4

1. Richtlijn voor de berekening van de voorschotten is de rijksregeling vervat in de Wet studiefinanciering 2000 en haar uitvoeringsvoorschriften die naar analogie worden toegepast.
2. a. Bij de berekening van de aanvullende financiering overeenkomstig die wet nemen

deputaten in aanmerking de wettelijke regels betreffende de ouderlijke bijdrage en de financiële draagkracht van de student en van zijn eventuele echtgenote.
b. Indien de ouderlijke bijdrage in het kader van de Wet studiefinanciering 2000 in haar geheel wordt toegerekend aan een of meer andere studerenden uit het ouderlijk gezin zullen deputaten bij het bepalen van de voorschotten ten behoeve van de bij hen aanvragende student(en) de ouderlijke bijdrage buiten beschouwing laten.

Categorieën studenten

Artikel 5

1. Voor de toekenning van voorschotten kan in aanmerking komen:

A. de student die ingevolge de Wet studiefinanciering 2000 aanspraak kan maken op de basisbeurs voor wetenschappelijk onderwijs en eventueel op gezinstoeslag en die tevens aanspraak zou kunnen maken op aanvullende financiering krachtens die wet.
Aan hem kunnen voorschotten worden verleend ter grootte van het deel van de aanvullende financiering dat tot een schuldverhouding als bedoeld in art. 3 lid 2 zou leiden, vermeerderd met een boekentoelage gedurende de in deze regeling bepaalde periode, behoudens het bepaalde in art. 8;

B. de student die tijdens zijn studie gedurende de maximale wettelijke periode een basisbeurs en eventuele gezinstoeslag als bedoeld onder A heeft genoten, maar die volgens deze regeling nog aanspraak op financiële steun kan maken.

Aan hem kunnen voorschotten worden verleend ter grootte van de wettelijke basisbeurs en de eventuele gezinstoeslag vermeerderd met de wettelijke aanvullende financiering, eventueel nog vermeerderd met de boekentoelage gedurende de in deze regeling bedoelde periode. Voorschotten betreffende de gezinstoeslag worden slechts toegekend indien de student gehuwd is of geweest is en hij de leeftijd van 24 jaar heeft bereikt,
Deputaten kunnen ten aanzien van zo'n student bij zijn verzoek om financiële steunverlening bepalen dat de hem verleende voorschotten geheel of ten dele behoren te worden terugbetaald overeenkomstig het bepaalde in Artikel 15;

C. de student die bij de aanvang van het studiejaar anders dan door veronachtzaming van de wettelijke voorschriften geen aanspraak kan maken op studiefinanciering krachtens de Wet studiefinanciering 2000 en die volgens deputaten op bijzondere gronden wel aanspraak heeft op financiële steun.

Aan hem kunnen voorschotten worden verleend als bedoeld onder B, behoudens het bepaalde in Artikel 8. Deputaten kunnen ten aanzien van zo'n student bij zijn eerste verzoek om financiële steunverlening bepalen dat de hem verleende voorschotten geheel of ten dele behoren te worden terugbetaald overeenkomstig het bepaalde in Artikel 15;

D. de student uit de categorie A of C, doch die is ingeschreven voor de vooropleiding. Ten aanzien van een student voor de vooropleiding is van toepassing het bepaalde in Artikel 8.

2. Ten behoeve van een student die afkomstig is uit een buitenlandse kerk waarmee De Gereformeerde Kerken in Nederland kerkelijke gemeenschap oefenen naar Artikel 47 van de kerkorde, kan eveneens steun overeenkomstig deze regeling worden toegekend, indien ten aanzien van de medefinanciering van de studiekosten namens of ten behoeve van zo'n kerk met deputaten een overeenkomst is gesloten.

De steunverlening aan zo'n student kan plaats vinden zolang hij het voornemen heeft onmiddellijk na het voltooien van zijn studie dienaar des Woords te worden bij een van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Tijdsduur van de voorschotten

Artikel 6

1. Renteloze voorschotten worden, behoudens het bepaalde in lid 2, in lid 6 en in Artikel 8, toegekend gedurende ten hoogste zeven achtereenvolgende studiejaren, gerekend van het begin van de theologische studie. Aan een student die ten behoeve van zijn studie aanvullende financiering op grond van de Wet op de studiefinanciering heeft genoten kunnen alsnog voorschotten worden verleend mits hij schriftelijk verklaart van de wettelijke aanvullende financiering af te zien van het deel van de aanvullende financiering dat tot een schuldverhouding als bedoeld in art. 3 lid 2 zou leiden. De voorschotten worden dan verleend gedurende de in de eerste volzin bedoelde periode verminderd met de studietijdvakken waarover hij bovenbedoelde aanvullende financiering heeft ontvangen.

2. Indien de opleider meent dat de steunverlening aan een ingeschreven student na het verstrijken van de in lid 1 bedoelde periode moet worden voortgezet, brengt hij die informatie en zijn advies tijdig schriftelijk en geargumenteed ter kennis van de deputaten die daaromtrent zo spoedig mogelijk beslissen.

Indien deze tot voortzetting van de steun besluiten, zal deze bestaan uit een renteloze lening die geheel moet worden terugbetaald overeenkomstig het bepaalde in Artikel 15.

3. Renteloze voorschotten ten behoeve van een gehuwde student betreffende de gezinstoeslag worden binnen de in de vorige leden bedoelde periode toegekend gedurende een tijdvak van ten hoogste drie achtereenvolgende studiejaren, tenzij deputaten in overleg met de opleider anders beslissen.

4. Aan een student die na zijn masters-examen zijn studie voortzet kunnen deputaten gedurende twee jaren 'voortgezette studie' financiële, steun verlenen. De opleider brengt zijn advies tijdig schriftelijk ter kennis van deputaten die zo spoedig mogelijk over voortzetting van de steunverlening beslissen. In bijzondere gevallen kunnen deputaten de termijn van twee jaren verlengen.

Deputaten zijn bevoegd aan de steunverlening gedurende de voortgezette studie voorwaarden te verbinden welke o.m. kunnen inhouden dat de dan verleende voorschotten geheel of ten dele moeten worden terugbetaald overeenkomstig het bepaalde in Artikel 15.

5. Renteloze voorschotten voor de boekentoeelage worden toegekend gedurende de studiejaren.

6. Wanneer een voorschot gewijzigd moet worden of een studieperiode niet het gehele studiejaar omvat, wordt aan elke maand een twaalfde deel van het jaarbedrag toegerekend.

7. De voorschotten worden verleend tot uiterlijk het tijdstip waarop de student nadat hij afgestudeerd is en nadat hij de kerkelijke examens heeft afgelegd, voor rekening van een kerk komt. Hierbij wordt een termijn van drie weken in acht genomen met een uitloop naar maximaal zes weken. Daarbij geldt de voorwaarde dat de student binnen drie weken nadat hij is afgestudeerd bij de betrokken classis schriftelijk zijn preparatoir examen heeft aangevraagd; van zijn aanvraag behoort hij terstond een afschrift te zenden aan de deputaten. Indien hij binnen dertien weken na de datum van het met goed gevolg afgelegde preparatoir examen geen beroep van een kerk heeft ontvangen of geen enkel op hem uitgebracht beroep heeft aanvaard, wordt in het algemeen de steunverlening beëindigd op het tijdstip dat deze periode is verstreken.

8. De steunverlening aan een student wordt beëindigd als deputaten menen dat zijn studie, mede gezien de informatie van de opleider, onvoldoende vorderingen vertoont. Eveneens als deputaten constateren dat hij bij herhaling tekort schiet in het verstrekken van de door de

opleider en/of deputaten aan hem gevraagde informatie. Zij kunnen dan eventueel de steunverlening tijdelijk of geheel staken.

Voorlopige voorschotten

Artikel 7

Aan een steunvragende student aan wie nog geen dan wel voorlopig een wettelijke basisbeurs is toegekend, kunnen deputaten voorlopige voorschotten verlenen.

Zodra in laatste instantie op het verzoek om de wettelijke basisbeurs is beschikt, stellen deputaten ten aanzien van zo'n student definitief vast op welke voorschotten hij op grond van deze regeling aanspraak kan maken. Deputaten zijn bevoegd na overleg met de opleider, met de student verrekening toe te passen van de voorlopige met de definitieve voorschotten.

Vooropleiding

Artikel 8

1. De duur van de vooropleiding wordt niet in aanmerking genomen bij het vaststellen van de in Artikel 6 bedoelde perioden voor een student die tot de theologische studie is toegelaten.
2. Deputaten kunnen aan studenten aan de vooropleiding een boekenvergoeding toekennen voor studieboeken die specifiek nodig zijn voor die opleiding, tot een maximum van € 600,-.
3. De periode gedurende welke de steun aan een student aan de vooropleiding kan worden verleend kan, gerekend van het tijdstip van inschrijving (voor de vooropleiding) ten hoogste dertien maanden bedragen. Van deze bepaling kan slechts worden afgeweken als aan deputaten wordt aangetoond dat de studie door ziekte of andere voor deputaten aanvaardbare bijzondere omstandigheden is vertraagd.

Verzoeken om financiële steun

Artikel 9

1. Hij die financiële steun verlangt behoort daartoe een verzoek in te dienen bij de deputaten als regel vóór 15 maart van het jaar waarin het studiejaar aanvangt.
2. Daartoe behoort gebruik te worden gemaakt van een door deputaten vastgesteld formulier.

Overeenkomst

Artikel

10

1. Indien aan een student renteloze voorschotten worden toegekend, behoort hij een overeenkomst met deputaten aan te gaan volgens het bij deze regeling vastgestelde "Model overeenkomst". Daarbij verklaart hij de ontvangen bedragen schuldig te zijn aan de kerken en die tijdig af te lossen behoudens kwijtschelding, een en ander overeenkomstig de bepalingen van deze regeling.

Informatie aan de student

Artikel 11

1. Deputaten stellen een student die om financiële steun heeft verzocht uiterlijk drie weken na het nemen van hun beslissing op zijn aanvraag schriftelijk hiervan in kennis.
2. Indien tijdens of na afloop van een studiejaar blijkt dat de verschuldigde ouderbijdrage of de draagkracht van de student of van zijn echtgenote aanzienlijk afwijkt van de raming zullen deputaten de berekening van de voorschotten kunnen herzien. Van zo'n herziening zullen zij de betrokken student zo spoedig mogelijk schriftelijk verwittigen. Deputaten zijn bevoegd de verschillen in uitkomsten met de student te verrekenen.
3. Deputaten stellen een student die steun ontvangt zo spoedig mogelijk schriftelijk en geargumenteed in kennis van hun beslissing de financiële steunverlening te staken of te

beëindigen.

Verzoek om herziening van beslissing

Artikel 12

1. Een student kan schriftelijk en met redenen omkleed aan deputaten verzoeken om herziening van hun beslissing ten aanzien van de hem al of niet toegekende steun, uiterlijk drie maanden na de dagtekening van hun beslissing. Hij behoort een dergelijk verzoekschrift in te zenden door bemiddeling van zijn opleider.
2. Deputaten beslissen op een dergelijk verzoekschrift binnen twee maanden nadat het is ingediend. Het bepaalde in lid 1 van Artikel 11 is van overeenkomstige toepassing. Op zijn verzoek stellen zij voordat zij een beslissing nemen de student in de gelegenheid zijn verzoek om herziening mondeling toe te lichten.

Informatie aan deputaten

Artikel 13

1. Een student die financiële steun vraagt of ontvangt, is verplicht alle medewerking te verlenen aan de deputaten en de door hen ter uitvoering van deze regeling noodzakelijk geachte gegevens betreffende zijn financiële draagkracht schriftelijk binnen de gestelde termijnen te verstrekken.
2. Hij behoort de noodzakelijke gegevens op het in Artikel 9 bedoelde aanvraagformulier te verstrekken zoveel mogelijk naar de toestand bij het begin van het studiejaar, c.q. kalenderjaar. Kunnen die nog niet volledig worden omschreven dan behoort hij die schriftelijk aan de deputaten door te geven zodra dat wel mogelijk is.
Indien in de loop van het studiejaar wijzigingen optreden in de persoonlijke omstandigheden, de woonsituatie of de inkomenspositie van de student of zijn eventuele echtgenote, behoort hij de wijzigingen zo spoedig mogelijk schriftelijk aan zijn deputaten door te geven.
3. Een student behoort ten aanzien van de bestemming van de hem toegekende boekentoeelage behoorlijk overleg te plegen met zijn deputaten. Daartoe behoort hij elk kwartaal schriftelijk aan hen een overzicht te verstrekken van door hem aangeschafte of aan te schaffen studieboeken.
4. Een student die steun ontvangt behoort, als zijn deputaten hem daarom verzoeken, tijdig en in voldoende mate aan hen schriftelijk of mondeling informatie te verstrekken over de voortgang van zijn studie.
5. De student dient zijn deputaten onverwijld schriftelijk in te lichten wanneer hij zijn studie in de theologie afbreekt of anderszins in omstandigheden komt te verkeren waardoor de toekenning en uitkering van voorschotten vervalft.

Informatie van de opleider

Artikel 14

De opleider zal jaarlijks in de maand februari de deputaten informeren over de studieresultaten van de studenten aan wie voorschotten worden verleend.

Blijkt uit die informatie en uit het contact met de student dat zijn studieresultaten onvoldoende zijn, doch meent de opleider dat de steunverlening toch moet worden voortgezet, dan deelt hij dat schriftelijk en geargumenterd tijdig mede aan de deputaten, die daarna zo spoedig mogelijk beslissen over de voortzetting van de steunverlening.

Terugbetaling van voorschotten

Artikel 15

1. Een student die voorschotten heeft ontvangen, behoort deze geheel of ten dele aan deputaten terug te betalen in de leden 2 en 3 omschreven gevallen.

2. Terugbetaling dient, naar gelang deputaten beslissen, geheel of ten dele plaats te vinden als:
a. de student ondanks herhaalde aanmaning nalaat te voldoen aan een door deputaten op grond van deze regeling ten aanzien van hem getroffen hebben regeling;
b. als de student ondanks herhaalde aanmaning nalaat (nalaten) een of meer daar omschreven informatieonderdelen aan deputaten te verstrekken.

3. Terugbetaling dient voorts plaats te vinden als de student:

a. behoort tot de in Artikel 5 lid 1 onder B of C bedoelde categorie of verkeert in de situatie als bedoeld in Artikel 6 lid 2 of lid 4, indien en voor zover deputaten dat ten aanzien van hem hebben besloten;

b. zijn studie afbreekt of daarvan wordt uitgesloten;

c. niet langer voornemens is dienaar des Woords te worden bij een van De Gereformeerde Kerken in Nederland of een buitenlandse zusterkerk als bedoeld in Artikel 5 lid 2;

d. na voltooide opleiding zich niet binnen de gebruikelijke tijd beroepbaar laat stellen of dan niet beroepbaar gesteld wordt binnen De Gereformeerde Kerken in Nederland of een buitenlandse zusterkerk als bedoeld in Artikel 5 lid 2, behoudens de in Artikel 6 lid 4 bedoelde postdoctorale studie;

e. na beroepbaarstelling geen van de op hem uitgebrachte beroepen aanvaardt of na aanvaarding van een beroep zich alsnog terugtrekt en geen ander beroep aanneemt;

f. na beroepbaarstelling zich als lid onttrekt aan of wordt afgesneden van een van De Gereformeerde Kerken in Nederland of van een buitenlandse zusterkerk waartoe hij behoort;

g. na beroepbaarstelling een beroep aanneemt naar een buitenlandse kerk behoudens het bepaalde in artikel 5 lid 2;

h. dienaar des Woords geworden is en zich als lid onttrekt aan een van De Gereformeerde Kerken in Nederland of de buitenlandse zusterkerk als bedoeld in Artikel 5 lid 2, waartoe hij behoort, of wordt afgezet naar de Artikelen 79 en 80 van de kerkorde of ophoudt dienaar des Woords te zijn naar Artikel 15 van de kerkorde.

4. In het geval bedoeld in lid 3 onder b geldt de terugbetalingsplicht slechts voor het bedrag dat openstaat na kwijtschelding van een gedeelte van de voorschotten naar tijdsevenredigheid overeenkomstig het bepaalde in Artikel 16.

De terugbetalingsplicht geldt voorts in alle gevallen waarin achteraf blijkt dat te hoge voorschotten zijn verstrekt, tot het bedrag van het te veel betaalde.

5. Het verschuldigde bedrag is ineens opvorderbaar. Stuit aflossing ineens op bezwaren, dan kunnen deputaten bij een met redenen omkleed verzoekschrift toestaan dat terugbetaling plaats vindt in een aantal door hen te bepalen termijnen en onder door hen te stellen voorwaarden.

De periode van terugbetaling omvat maximaal 15 jaar. Het bedrag dat jaarlijks moet worden terugbetaald wordt vastgesteld op basis van de financiële draagkracht van de schuldplichtige.

Deputaten kunnen op grond van onvermogen van die aansprakelijke personen een resterend schuldbedrag oninbaar verklaren.

6. Bepalingen betreffende de terugbetalingsplicht zijn opgenomen in de in Artikel 10 bedoelde overeenkomst.

Kwijtschelding

Artikel 16

1. De som van de in totaal aan een student verstrekte voorschotten, voor zover die zijn verschuldigd overeenkomstig het bepaalde in Artikel 15 lid 1 en voor zover ze niet moeten worden terugbetaald krachtens lid 2, lid 3 of lid 4 van dat Artikel, wordt door deputaten kwijtgescholden. De kwijtschelding geschiedt in tien gelijke jaarlijkse achtereenvolgende termijnen, gerekend vanaf het tijdstip waarop de student, die zijn opleiding heeft voltooid is

bevestigd als dienaar des Woords in een van De Gereformeerde Kerken in Nederland of een buitenlandse zusterkerk als bedoeld in Artikel 5 lid 2.

2. Kwijtschelding vindt ook plaats wanneer de student, kandidaat of dienaar des Woords overlijdt of door langdurige invaliditeit niet in staat zal zijn om zijn studie te voltooien of werkzaamheden als dienaar des Woords te verrichten, dan wel uit dien hoofde als dienaar des Woords is geëmeriteerd.

De hierboven bedoelde invaliditeit dient te worden aangetoond door twee medische verklaringen, waarvan in ieder geval één niet door de eigen huisarts is afgegeven. Andere bijzondere omstandigheden kunnen deputaten eveneens aanleiding geven tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

3. Van elke kwijtschelding verwittigen deputaten onverwijld schriftelijk de student, kandidaat of dienaar des Woords of in voorkomende gevallen zijn nabestaanden.

Hardheidsclausule

Artikel 17

Deputaten zijn bevoegd op advies van de opleider ten aanzien van een student of kandidaat tegemoet te komen aan een bijzondere situatie of aan onbillijkheden van overwegende aard die zich bij de toepassing van deze regeling voordoen, en daarbij af te wijken van de voorgaande bepalingen.

Onvoorziene gevallen

Artikel 18

In gevallen waarin deze regeling niet voorziet beslissen deputaten.

Titel

Artikel 19

Deze regeling kan worden aangehaald als 'Regeling studiefinanciering theologische studenten'.

Bijlage D: Rapportage Commissie van Begeleiding m.b.t. begeleiding

De commissie van begeleiding

De commissie, bestaande uit br. T.L. Bruinius (participatie vanaf december 2008), dr. P. van Gulp en dr. S. de Marie, heeft vanaf september 2007 t/m mei 2009 met de studenten vergaderd t.h.v. dr. Van Gulp en een enkele maal t.h.v. ds. De Marie op de volgende data: 3-9-07, 1-10-07, 5-11-07, 3-12-07, 7-1-08, 4-2-08, 3-03-08, 7-04-08, 19-05-08, 9-06-08, 30-06-08, 8-09-08, 13-10-08, 3-11-08, 10-12-08, 22-01-08, 22-01-09, 18-03-09, 29-04-09. Twee studenten, br. C. Koster en br. M. Dijkstra, die de opleiding aan de TUA volgen, namen deel aan deze bijeenkomsten.

Bijeenkomsten en opdrachten

De vergaderingen betroffen na de christelijke opening de volgende elementen:

- behandeling van vragen of opmerkingen n.a.v. aangeboden collegestof en/of leerstof; bespreken van werkstukken van de studenten;
- opgeven en bespreken van aanvullende leerstof, complementair aan of tegenover de standaard leerstof;
- navragen van studieresultaten of andere bijzonderheden bij de studie;
- zonodig aandacht aan persoonlijke omstandigheden.

Literatuurlijst van aanvullende boeken t.b.v. eigen bibliotheek

Deze lijst beoogt een basis te zijn voor aanvullende literatuur die de studenten in de loop van de tijd dienen aan te schaffen. De lijst is nog niet compleet, maar is uitgebreider dan de (verplichte) leerstof die tot nu toe is behandeld.

1. De Kerk

- 1.1 J.J.C. Dee, K. Schilder oecumenicus, Oosterbaan & Le Cointre 1995, pag 1-288
- 1.2. A.G. Honig: Handboek van de Gereformeerde Dogmatiek: *Locus de Ecclesia*. Kok Kampen 1938; pag. 684-774
- 1.3 J.A. Heyns: Dogmatiek. *De Kerk*. N.G. Kerkboekhandel Transvaal, Pretoria, 1978, pag. 352-389
- 1.4. J. Kamphuis: Aantekeningen bij J.A. Heyns dogmatiek. Van den Berg, Kampen, 1982, pag. 102-104.
- 1.5 W.G. de Vries, J. Kamphuis, J.W. van der Jagt. De Kerk, Kort commentaar op de artikelen 27-29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Woord en Wereld, Ermelo, 1995, pag. 1-96
- 1.6 J. van Genderen, W.H. Velema: Beknopte Gereformeerde Dogmatiek. De Kerk. Kok Kampen, 1993, pag. 615-680

2. Afscheiding

- 2.1. D. Deddens – M. te Velde Afscheiding – Wederkeer
- 2.2. K. Schilder: De dogmatische betekenis van de afscheiding in J.C.C. Dee....

3. Doleantie en Vereniging

- 3.1. D.Deddens – M. te Velde Doleantie – Wederkeer
- 3.2. D. Deddens – M. te Velde Vereniging – Wederkeer
- 3.3. P. Niemeijer. Bevrijd en teruggekeerd. Woord en Wereld, Ermelo, 2001, pag. 1-58

4. Vrijmaking 1944

- 4.1. G. Janssen. De feitelijke toedracht, Vuurbaak-Groningen, (4^e druk) 1969, pag. 1-267
- 4.2. D. Deddens en M. te Velde Vrijmaking – Wederkeer. Pag. 1-127
- 4.3. J. Kamphuis: Een eeuwig verbond. De strijd over het verbond in de Gereformeerde Kerken in Nederland rondom de Vrijmaking van 1944. Vijlbrief Haarlem, 1984, pag. 1-106
- 4.4. P. Niemeijer. Bevrijd en teruggekeerd. Woord en Wereld, Ermelo, 2001, pag. 59-61

5. Buiten verband kwestie

- 5.1. J.P. de Vries: In de storm in: P. Jongeling e.a. Het Vuur blijft branden, Kok Kampen, 1979, pag. 77-93.
- 5.2. W.G. de Vries. De vrijmaking in het vuur, Woord en Wereld, Ermelo, 1990, pag. 1-121
- 5.3. W.G. de Vries De geschiedenis van de kerken na de vrijmaking in hoofdlijnen in: D. Deddens en M. te Velde Vrijmaking - Wederkeer pag. 129 – 151
- 5.4. P. Niemeijer. Bewaard en voortgegaan. Woord en Wereld, Ermelo, 2002, pag. 77-119

6 Nieuwe Vrijmaking 2003

- 6.1. Om trouw te zijn, 2002 LWVKO brochure 1
- 6.2. Laten wij ons bekeren, een oproep tot reformatie, 2003 LWVKO brochure 2
- 6.3. Sabbat en zondag, 2003 LWVKO brochure 3

- 6.4. Blijft in mijn liefde, 2003 LWVKO brochure 4
- 6.5. Not beyond what is written, 2005 brochure GKv
- 6.6. Do not take words away from this book of prophecy, 2006 brochure dep. BBK
- 6.7. Acta GS Mariënberg, art. 25, rapport synodebesluiten vanaf 1990, pag. 23-103

7. Karl Barth

- 7.1. Dr. C. Smits: Het barthianisme in strijd met Schrift en belijdenis, Oosterbaan & Le Cointre, Goes, 1951
- 7.2. J.G. Feenstra: Barth of Dordt, de dialectische theologie. Kok, Kampen, 1954
- 7.3. Dr. G.C. Berkouwer: Karl Barth, Kok, Kampen 1936

8. Hermeutiek/ Schriftgezag/ Schriftkritiek

- 8.1. S. Greijdanus. Schriftbeginselen ter Schriftverklaring, Kok Kampen 1946, pag 1-224
- 8.2. K. Schilder: Schijnbare tegenstrijdigheden
- 8.3. C. Trimp: Om de klaarheid der waarheid. Een taxatie van de leeruitspraak van “Assen-1926” en haar terzijdestelling in 1967. Vuurbaak – Groningen 1967, pag. 1-74
- 8.4. J.J.T. Doedens. In C. Trimp e.a. Woord op Schrift
- 8.5. A.L.Th. de Bruijne. In C. Trimp e.a. Woord op Schrift
- 8.6. B. Loonstra: De geloofwaardigheid van de bijbel, Boekencentrum, 1994, pag. 1-228
- 8.7. Reader: artikelen Reformanda P. van Gurp, A. Capellen, S. de Marie mbt Schriftgezag
- 8.8. J. Francke: De morgen der Mensheid; hoe professor dr. B.J. Oosterhoff Genesis 2 en 3 leest. Boersma, 1974, pag. 1-115
- 8.9. C.C. Berkouwer: Het probleem der Schriftkritiek. Kok, Kampen z.j., pag. 1-393
- 8.10. P. Niemeijer. Bewaard en voortgegaan. Woord en Wereld, Ermelo, 2002, pag. 1-76
- 8.11. J.C. Sikkel. Het boek der geboorten; verklaring van het boek Genesis. 2e druk Bottenburg 1923, pag. 1-389 (Gen. 1-11)
- 8.12. W.H. Gispen. Schepping en paradijs. Verklaring van Genesis 1-3. Kok, Kampen, 1966, pag. 1-212.
- 8.13. E.J. Young. Genesis één. Vuurbaak 1971. pag. 1-156.

9. Homiletiek

- 9.1. T. Hoekstra. Gereformeerde Homiletiek
- 9.2. B. Holwerda. Heilshistorische prediking

10. Geloof en wetenschap en cultuur

- 10.1. K. Schilder: Christus en cultuur
- 10.2. J. Francke. Vooroordeel in de wetenschap

11. Dogmatiek (zie ook 1.)

- 11.1. Velema, van Genderen capita selecta
- 11.2. Honig, capita selecta

Tentamina

Tijdens de bachelorfase zullen voor beide studenten tegelijk een aantal vakken worden getentamineerd. Het betreft leerstof die is bestudeerd en behandeld in de afgelopen periode. Uit de leerstof die als verplicht is aangemerkt zullen de vragen worden gesteld. De als facultatieve leerstof opgegeven boeken kunnen helpen bij het verwerken van de materie, maar zijn niet verplicht.

De studenten moeten per vak 5 schriftelijke vragen beantwoorden waarvoor ze per vak 1 uur de tijd krijgen (conform de toedracht op de TUA) . De tentamina worden afgenomen onder surveillance van een begeleider.

Op 1 juli 2009 zijn de volgende vakken getentamineerd:

1. HEILIGE SCHRIFT - SCHRIFTGEZAG

Verplichte leerstof (*totaal 150 pag.*):

- 1.1. Dr. J. van Genderen, dr. W.H. Velema: Beknopte Gereformeerde Dogmatiek: De Heilige Schrift pp 68-119. (52 pag.)
- 1.2. Dr. C. Trimp: Om de klaarheid der waarheid; een taxatie van de leeruitspraak van “Assen 1926” en haar terzijdestelling in 1967. Vuurbaak-Groningen 1967. (75 pag.)
- 1.3. Dr. S. de Marie: Schriftgezag reader Reformanda. (33 pag.)

Facultatieve leerstof:

- 1.4. J. Francke: De morgen der Mensheid; hoe professor dr. B.J. Oosterhoff Genesis 2 en 3 leest. Boersma, 1974, pp 11-115.
- 1.5. Dr. C.G. Berkouwer: Het probleem van de Schriftkritiek, Kok.
- 1.6. Dr. A.G. Honig: Handboek van de Gereformeerde Dogmatiek, Kok-Kampen 1938, pp 62-139.

2. KERK:

Verplicht (*totaal 180 pag.*):

- 2.1. Dr. J.C. Dee: Dr. K. Schilder, oecumenicus. Oosterbaan & Lecointre 1995 Par. 2.2; 7.1-7.8; 7.9.3; 7.10; bijlage III en IV. (79 pag.)
- 2.2. Dr. P. van Gulp: Calvin als belijder De Bazuin 7.11.2007, nr. 39. (4 pag.)
- 2.3. Dr. W.G. de Vries, J. Kamphuis, J.W. van der Jagt. De Kerk, Kort commentaar op de artikelen 27-29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Woord en Wereld, Ermelo, 1995, pag. 1-96. (97 pag.)

Facultatief:

- 2.4. Dr. J. van Genderen, W.H. Velema: Beknopte Gereformeerde Dogmatiek. De Kerk. Kok Kampen, 1993, pp 615-680.

Op 4 september 2009 zijn tentamens gepland voor de volgende vakken:

3. HEILIGE GEEST – TOEËIGENING VAN HET HEIL

Verplicht (*totaal 98 pag.*):

- 3.1. Dr. J. van Genderen, dr. W.H. Velema: Beknopte Gereformeerde Dogmatiek
 1. Heilige Geest en charismata en genademiddelen: pp. 636-639, 681-697, 707-710. (28 pag)
 2. Leer van het heil: heilsorde, roeping en wedergeboorte, geloof en bekering pp 522-552. (31 pag.)
 - 3.2. Dr. P. van Gulp: de werkingen van de Heilige Geest. (3 pag.)
 - 3.3. Deputaten voor gesprek met CGK: Nota over de toeëigening van het heil, 1994 (17 pag.).
 - 3.4. Mr. A.A. Bart: Waar staan de Gereformeerde gemeenten, 2007, pp 197-210. (19 pag.)
- Facultatief:
- 3.5 Dr. A.N. Hendriks: Die in de waarheid leidt, pp 1-249.
 - 3.6 Mr. A.A. Bart: Waar staan de Gereformeerde Gemeenten, 2007, pp 1-196.

4. KERKGESCHIEDENIS: Vrijmaking 1944/ Verbondsleer

Verplicht: (243 pag.)

4.1. J. Kamphuis, Een eeuwig verbond, Vijlbrief, Haarlem, 1984, deel I, pp 11-106; bijlagen 1 t/m 5, pp 151-162. (108 pag.)

4.2. H. van Tongeren, Bewaard bevel, Boersma, Enschede, 1952, pp 9-144. (135 pag.)

Facultatief:

4.3. G. Janssen, De feitelijke toedracht, De Vuurbaak, Groningen, 4^e druk, 1969. pp 7-260

4.3. Drs. D. Deddens & M. te Velde, Vrijmaking-Wederkeer, Uitg. De Vuurbaak, Barneveld, 1994, pp 9-129, pp 153-164, pp 311-337.

5. HERMENEUTIEK

Verplicht (*totaal 142 pag.*):

5.1. Dr. S. Greijdanus: Schriftbeginselen ter Schriftverklaring pp 1-145. (142 pag.)

Wanneer een student een onvoldoende heeft gehaald voor één van de vakken krijgt hij een herkansing. Vereist blijft om voor alle vakken een voldoende te hebben behaald om de opleiding met goed gevolg te hebben doorlopen.

Bijlage E: Rapportage Commissie van Begeleiding m.b.t. de studenten

Deze bijlage bevat een aanvullende rapportage van de Commissie van Begeleiding met betrekking tot de studenten

Bespreking van door de TUA aangeboden onderwijs:

De colleges die uitvoeriger aandacht hebben gekregen waren de colleges die gegeven werden door docent prof. De Bruijne (ethiek), evangelistiek met bijdragen van S. Paas en dogmatiek gegeven door C.G. den Hertogh.

Op deze colleges bleek uitvoerige kritische correctie nodig.

Eigenlijk bleek geen enkel college de toets van de gereformeerde kritiek te kunnen doorstaan. De invloed van nieuwe hermeneutiek, nieuwe ethiek en de leer van Barth werd vrijwel in elke leerstof teruggevonden.

Naast de collegestof kwamen ook werkstukken aan de orde die de studenten in opdracht van TUA- docenten hebben gemaakt. Deze werden uitgebreid besproken en van commentaar en suggesties voorzien. Het ging om een viertal exegetische werkstukken (respectievelijk Handelingen 22:1-22, Jeremia 43, Ezechiël 24:15-27 en 1 Koningen 17).

Het was opvallend dat de studenten door hun TUA-docenten hierover nauwelijks inhoudelijk commentaar hadden ontvangen.

Verder werden nog twee werkstukken van student Koster besproken: over diaconaat en erfzonde.

Aanvullend onderwijs

Met betrekking tot de volgende aanvullende onderwerpen, werd van te voren te bestuderen literatuur opgegeven, waarna mondelinge bespreking volgde:

Dogmatiek:

- Gemeene gratie (A. Kuijper en K. Schilder);
- Schleiermacher en geloofservaring;
- De Kerk (K. Schilder, J.J.C. Dee, J. Kamphuis e.a.);
- D. Bonhoefer: kerk-zijn;

- Verbond en kerk, doopserkenning van andere kerkgenootschappen (P.L. Voorberg, K. Schilder, Houting);
- De Heilige Geest en charismata (Van Genderen en Velema);
- De Heilige Geest en de toeëigening van het heil (Nota dep. Kerkelijke eenheid GKv 1998);
- Lijdelijkheid en bevindelijkheid in reformatorische gezindte (A. A. Bart).

Hermeneutiek:

- Organische inspiratie (H. Bavinck, S. Greijdanus);
- Schijnbare tegenstrijdigheden in de Heilige Schrift (K. Schilder);
- Schriftgezag en metaforie, rol 'umwelt' Genesis 1-3;
- Schriftbeginselen ter Schriftverklaring pp 1-145 (S. Greijdanus).

Ethiek

- Woord op schrift (De Bruijne; zijn colleges en Inleiding Oriëntatie in de Theologie);
- Rol van de geboden, Navolging van Christus (verg. K. Schilder).

Evangelistiek en Missiologie

- C. Haak, S. Paas: contextualiteit, inculturatie, missionair gemeente zijn;
- De Heilig Geest en de zending (Lezing dr. P. Van Gulp).

Aanvullende opdrachten

Door de commissie werden een aantal eigen opdrachten gegeven voor werkstukken:

- Exegese Jesaja 6;
- Navolging in de ethiek;
- De verhouding tussen koinonia met Christus en met de kerk (door commissie aangedragen onderwerp in kader opdracht TUA).

Aanbeveling.

De commissie van begeleiding doet hierbij de aanbeveling aan de synode, dat de synode de tot de Opleiding toegelaten studenten ontvangt voor een gesprek. Dat zal zeker tot hun bemoediging zijn, maar ook tot aansporing en verdere motivatie. Bovendien kan ook zo de band tussen hen en De Gereformeerde Kerken zichtbaar worden.

Zwolle, 19 augustus 2009,

De leden van de commissie van begeleiding,
T.L. Bruinius,
P. van Gulp,
S. de Marie,

Namens hen,
S. de Marie

XIII. Tweede aanvullend rapport deputaten Opleiding tot De Dienst des Woords

1. Spreekconsent

1.1. Besluit 5.20 van de GS Emmen

De Generale Synode van Emmen heeft in haar zitting van 8 mei 2010 het volgende besloten:

Besluit:

De Generale Synode geeft aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en de adviseurs van deputaten de opdracht om deze Generale Synode te dienen met een voorstel in verband met het verlenen van spreekconsent aan een student in de Masterfase II.

Grond:

Na bespreking ter synode kan een voorstel gemaakt worden dat overeenstemt met de behoefte van de kerken en het gevoel van de synode.

1.2. Voorstel 5.25: Aanvullend besluit Spreekconsent

Overwegingen:

1. In het verleden hebben diverse synodes besluiten genomen ten aanzien van het spreekconsent. Bij een voorstel hieromtrent behoort er ook samenhang te zijn met het verslag van de deputaten Onderzoek Synodebesluiten Ommen 1993- Zuidhorn 2002, m.b.t. tot de synodebesluiten over het verlenen van spreekconsent.
2. In de Kerken bestaan besluiten m.b.t. het toegestane spreekconsent. Deze gaan terug op de GS Amsterdam 1908 en GS Den Haag 1914. Deze zijn laatstelijk gehandhaafd op GS Ommen 1993 (art. 45) en GS Berkel en Rodenrijs 1996 (art. 58)
3. De besluiten rond het spreekconsent en de eventuele buitenwerkingstelling ervan, waren gericht op de nood van de kerken, niet op het nut voor de student (GS Berkel en Rodenrijs 1996, art. 58, besluit 2, grond 2.)
4. Om het spreekconsent een andere basis te geven, nl. het nut voor de studenten in het kader ook van de huidige kerkelijke situatie, kan dit alleen in de weg van revisie van het besluit van GS Amsterdam 1908, en GS Den Haag 1914, tot stand komen (GS Berkel en Rodenrijs 1996, art. 58, besluit 2, grond 3.)
5. In de huidige kerkelijke situatie sinds de Vrijmaking van 2003 bestaat er met slechts één predikant in actieve dienst een tekort aan predikanten.
6. De kerken beschikken sinds de Vrijmaking van 2003 niet over een eigen Theologische Universiteit, maar sinds 2010 wel over een eigen Opleiding tot de dienst des Woords,
7. De inrichting van deze opleiding heeft als onderdeel een uitgebreide gemeentestage van drie maanden in één van de kerken onder leiding van een predikant-mentor. Verbonden aan deze stage is ook het maken en houden van drie preekvoorstellen vereist, die als stichtelijk woord in erediensten dienen te worden gehouden in de voor de stage aangewezen gemeente.
8. Er zal daarbij zoveel mogelijk moeten worden gewaarborgd dat tijdens de eredienst naar de kerkelijke orde van dienst gehandeld en naar Gods Woord gesproken wordt. Daartoe dienen een aantal toelatingseisen te worden gesteld, voordat de student deze gemeentestage in de laatste maanden van de masterfase kan volgen.
9. Daarnaast zal moeten worden vereist dat begeleiding bij de voorbereiding van en nader toezicht op de leiding van de erediensten en het daarbij te spreken stichtelijk woord in handen is van de aangewezen predikant-mentor.
10. Indien dit in verband met bestaande nood door de kerken gewenst wordt, kan een student na een met goed gevolg doorlopen gemeentestage, nog voor maximaal één jaar beschikbaar zijn om, buiten het directe kader van zijn opleiding, spreekconsent te verkrijgen. Zulks met inachtneming van de bij overweging 2 genoemde synodebesluiten.

Besluit 1:

De Generale Synode te Emmen van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009, spreekt uit dat alleen in het kader van de opleiding tot de dienst des Woords en de daaraan verbonden voorwaarden, de besluiten van de GS Amsterdam 1908 (art. 60) en GS Den Haag 1914 (art. 77 sub c.) m.b.t. het spreekconsent vervallen zijn verklaard; voor

omstandigheden buiten het kader van de opleiding, blijven zij echter geldig.

Besluit 2:

De Generale Synode te Emmen van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 14 november 2009, spreekt uit dat door de kerkenraad alleen spreekconsent in het kader van de opleiding tot de dienst des Woords kan worden verleend aan een theologisch student, indien hij voldoet aan de in de studiegids van de opleiding gestelde voorwaarden.

Gronden:

1. Voor het leiden van een eredienst en het spreken van een stichtelijk woord erin, moet vaststaan dat de betrokken student beschikt over de daartoe vereiste kennis en kunde.
2. Ook zal hierbij een zorgvuldige supervisie van de student gewaarborgd moeten zijn
3. De kerkenraad, waar de gemeentestage wordt gevolgd, dient te beslissen over het verlenen van het daartoe benodigde spreekconsent.

2. Voorlopige regeling voor het toezicht houden op de Opleiding door het deputaatschap

2.1. Besluit 5.21 van de GS Emmen

De Generale Synode van Emmen heeft in haar zitting van 8 mei 2010 het volgende besloten:

Besluit:

De Generale Synode geeft aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en de adviseurs van deputaten de opdracht om deze Generale Synode te dienen met een voorstel voor een klachtenregeling welke gebruikt zal worden in verband met de Opleiding.

In deze regeling behoort ook te zijn opgenomen de mogelijkheid van schorsing van één van de medewerkers aan de Opleiding.

Grond:

Na bespreking ter synode kan een voorstel gemaakt worden dat overeenstemt met de behoefte van de kerken en het gevoel van de synode.

2.2. Voorstel 5.26: Aanvullend besluit voor het toezicht houden op de Opleiding door het deputaatschap

Inleiding

De synode heeft aan deputaten de opdracht gegeven om een voorstel voor een klachtenregeling in te dienen. De inhoud van dit onderwerp besprekend kwamen we tot de overtuiging dat het in feite gaat om het toezicht houden op de Opleiding door deputaten. We geven er daarom de voorkeur aan om in het vervolg te spreken over een 'Regeling voor het toezicht houden op de opleiding'. In ons voorstel hebben we daaraan het woord 'voorlopig' toegevoegd omdat het ons een goede zaak lijkt om met deze regeling ervaring op te doen en op een volgende synode een besluit te nemen omtrent een meer blijvende vaststelling.

Bij het uitwerken van onze opdracht is het belangrijk om gebruik te maken van eerdere besluiten van de generale synodes van onze kerken; deze zijn te vinden op: www.kerkrecht.nl.

De Generale Synode heeft in haar zitting van 8 mei aangegeven dat de regeling helder, maar toch ook eenvoudig van opzet mag zijn. Dit laatste is onder andere gebaseerd op het feit dat de omvang van de Opleiding ook beperkt is. Een apart deputaatschap voor het houden van toezicht en het behandelen van eventuele klachten werd daarom in meerderheid als onwenselijk aangegeven.

De eerste vraag die gesteld moet worden is: wat te doen indien er verschil van mening ontstaat? In het geval dat iemand iets tegen de ander heeft, zal hij moeten trachten dit samen met de ander op te lossen. Indien dit niet lukt en de situatie verergerd kan een geval ontstaan, waarbij een derde moet worden ingeschakeld. Ook kan het zijn dat iemand zich in leer en leven misgaat, waardoor er ingegrepen moet worden door een daartoe bevoegde.

Hoe ziet de situatie er op dit moment uit? Voor de Theologische Universiteit te Kampen zijn er deputaten-curatoren, die een aantal specifieke taken hebben met betrekking tot de universiteit. Zij vormen een curatorium dat "toezicht houdt op de docenten, opdat alles uit hun onderwijs geweerd blijft dat zou afwijken van de Heilige Schrift of inbreuk maken op de belijdenis van de kerken". Daarnaast heeft dit curatorium taken die overeenkomen met de huidige taken van huidige deputaten

voor de Opleiding tot de Dienst des Woords, zoals het benoemen van medewerkers (bibliothecaris), en financieel beheer, wat bij de GKv bij onderliggende deputaten financieel is ondergebracht. Dit alles is opgenomen in het Statuut van de Theologische Universiteit van de gereformeerde kerken, zoals die is vastgesteld door de generale synode van Berkel en Rodenrijs (1996). De gehele tekst daarvan is opgenomen in bijlage D.

In die lijn stellen wij dan ook voor om de toezichthoudende werkzaamheden van de opleiding (besluit 5.15 en 5.23) en de opleidingsplanning (besluit 5.6) en het bijwonen van colleges (besluit 5.23) aan te vullen met de opdracht voor deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords om, in het geval dat het nodig is, disciplinaire maatregelen te kunnen nemen. Dit is het meest in lijn met besluiten zoals die door eerdere synoden zijn genomen en de wens van de huidige generale synode om de procedure eenvoudig en transparant te houden.

Voorgesteld wordt om de term "deputaten" te gebruiken en/of deputaten tot de Opleiding tot de Dienst des Woords in plaats van deputaten-curatoren of curatorium.

In bijlage A wordt de regeling uitgewerkt. Deze kan als besluittekst dienen voor de generale synode.

Als deputaten belast worden met het toezicht houden op de opleiding, mag van hen ook expliciet gevraagd worden om dit met een goed geweten voor de Here te doen. Hiertoe zullen zij dan een ondertekeningformulier moeten ondertekenen, zodat ook zij aangesproken kunnen worden op hun belofte. In bijlage B is een ondertekeningformulier opgenomen, die gebaseerd is op de laatste tekst, zoals die is vastgesteld door de generale synode van Spakenburg-Noord (1978) en die voor de huidige situatie is aangepast.

Om als deputaten toezicht te kunnen houden is het noodzakelijk dat de opleider, docenten en opleidingsmedewerkers zich verplichten om zich te houden aan Schrift en belijdenis en zich onderwerpen aan de besluiten van deputaten en/of de generale synode. Hiertoe is een ondertekeningformulier opgesteld. Hiervoor is gebruik gemaakt van de laatste tekst, zoals die is vastgesteld door de generale synode van Spakenburg-Noord (1978) en die voor de huidige situatie is aangepast. U vindt deze in bijlage C.

Overwegingen

1. Duidelijkheid bij het houden van toezicht op de Opleiding bevordert de samenwerking en het realiseren van de doelstelling.
2. Het toezicht op de Opleiding en de medewerkers heeft tot doel dat de Opleiding getrouw is aan Schrift, belijdenis en kerkenorde en dat afdwaling hiervan voorkomen wordt.
3. Alle toezichthoudende werkzaamheden bij de Opleiding in één hand bewerkt een zo snel en efficiënt mogelijk werken.
4. Een ondertekeningformulier voor deputaten is wenselijk in verband met het afleggen van verantwoording van hun activiteiten aan de Generale Synode.

5. Een ondertekeningformulier voor de leden van het college van Opleiding is van belang in verband met het handhaven van het Schriftuurlijk zijn en houden van de Opleiding en is overeenkomstig artikel 53 van de K.O.

Besluit 1

De Generale Synode hanteert de 'Voorlopige regeling voor het toezicht houden door het deputaatschap', zoals die is opgenomen in bijlage A.

Besluit 2

De Generale Synode geeft aan het deputaatschap de opdracht om volgende Generale Synode te dienen met een concept voor een definitieve regeling voor het toezicht houden door het deputaatschap.

Besluit 3

De Generale Synode besluit het 'Ondertekeningformulier voor deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords', zoals opgenomen in bijlage B, te gebruiken.

Besluit 4

De Generale Synode besluit het 'Ondertekeningformulier voor medewerkers van het College van Opleiding', zoals opgenomen in bijlage C, te gebruiken.

Gronden:

1. De deputaten hebben al diverse toezichthoudende taken, zoals het bijwonen van colleges, gesprekken voeren met opleider, docenten en opleidingsmedewerkers, alsmede met studenten.
2. De deputaten hadden in het verleden deze taak ook.
3. De procedure, op de voorgestelde wijze, is eenvoudig en transparant en de taken en bevoegdheden worden bij elkaar gehouden.
4. De deputaten en/of de generale synode kunnen handelend optreden, wanneer opleider en/of docenten en/of opleidingsmedewerkers zich in enigerlei opzicht misgaan.
5. De deputaten, opleider, docenten en opleidingsmedewerkers zijn gebonden aan de Schrift en de belijdenis op grond van hun handtekening onder het ondertekeningformulier en dienen hieraan gehouden te worden, conform artikel 53 KO.
6. Het ontwerpen van een definitieve regeling voor het deputaatschap vergt de nodige tijd en zorgvuldigheid.

3. Bijeenroepen van een Bijzondere of Vervroegde Generale Synode

3.1. Besluit 5.22 van de GS Emmen: Bijzondere of Vervroegde Generale Synode

De Generale Synode van Emmen heeft in haar zitting van 8 mei 2010 het volgende besloten:

Besluit:

Deputaten zijn gerechtigd tot het doen van een verzoek aan alle kerken om een bijzondere of vervroegde Generale Synode bijeen te roepen indien de voortgang van de Opleiding dat noodzakelijk maakt of indien een opleider benoemd moet worden in de tijd gelegen tussen twee generale synodes.

Grond:

Deputaten zijn verantwoordelijk voor een zo goed mogelijke voortgang van de werkzaamheden ten dienste van de opleiding, dat kan tot gevolg hebben dat tussentijds een generale synode een uitspraak moet doen in verband met de voortgang van de opleiding.

3.2. Voorstel 5.27: Laten vervallen van Besluit 5.22 van de GS Emmen

Inleiding

Op 8 mei 2010 nam de Generale Synode het hierboven weergegeven besluit met betrekking tot het bijeenroepen van een Bijzondere of Vervroegde Generale Synode.

Deputaten hebben inmiddels gezien dat de Generale Synode van Arnhem 1981 al een besluit heeft genomen inzake het bijeenroepen van een bijzondere of vervroegde Generale Synode in verband met de Opleiding.

De GS Emmen besloot op 8 mei 2010 dat deputaten gerechtigd zijn tot het vervroegd bijeenroepen van een Generale Synode. Zij moeten daartoe een verzoek doen aan alle kerken.

De GS Arnhem 1981 besloot dat deputaten gemachtigd zijn tot het vervroegd bijeenroepen van een Generale Synode. Zij moeten daartoe een verzoek doen aan de samenroepende kerk. De samenroepende kerk zal dan direct aan dit verzoek voldoen.

Het verschil is dat de GS Emmen besloot dat het verzoek gedaan moet worden aan alle kerken en dat de GS Arnhem besloot dat het verzoek gedaan moet worden aan de samenroepende kerk.

Deputaten hebben zich achteraf gerealiseerd dat het, op hun voorstel, door de GS Emmen genomen besluit 5.22. ten onrechte genomen is, omdat dit besluit ingaat tegen artikel 33 KO. Vandaar dat deputaten aan de Generale Synode voorstellen om het door de GS Emmen genomen besluit 5.22. te herroepen.

Deputaten zijn van mening dat het besluit van de GS Arnhem 1981 snel optreden van Deputaten mogelijk maakt als dat nodig is voor de opleiding en dat dit besluit het verdient om gehandhaafd te blijven.

Het besluit van de Generale Synode van Arnhem 1981

Het laatste genomen besluit met betrekking tot de tussentijdse benoeming van een docent is genomen door de Generale Synode van Arnhem 1981 en luidt als volgt:

Benoemingsprocedure voor docenten aan de Theologische Universiteit

1. Wanneer voorzien kan worden dat een vacature zich zal voordoen binnen anderhalf jaar na de openingsdatum van een generale synode, zal deze synode de benoeming verrichten.

In dit geval zal de zaak van de benoeming op de ontwerpagenda van de generale synode worden geplaatst.

2. Wanneer een vacature zich voordoet op een later tijdstip dan onder 1 genoemd, of wanneer een onverwachte vacature ontstaat op een tijdstip dat er geen generale synode vergadert, zal een tussentijdse synode worden samengeroepen, indien de deputaten-curatoren van de Theologische Universiteit, na advies van de senaat, die noodzakelijk achten.

3. De deputaten-curatoren zijn in zulk een situatie gemachtigd de kerk die met de samenroeping van de generale synode is belast te verzoeken zo spoedig als mogelijk is en in ieder geval binnen vier maanden een tussentijdse synode bijeen te doen komen om over de vervulling van de vacature te beslissen.

De samenroepende kerk voor de eerstkomende generale synode zal in zulk een geval aan het verzoek van de deputaten-curatoren aanstonds - zonder advies van de particuliere synode overeenkomstig artikel 46 K.O. - voldoen en hiervan mededeling doen aan de kerken. (Arnhem 1981, artikel 116).

Overwegingen

1. Artikel 33 KO bepaalt onder meer dat een eenmaal afgehandelde zaak niet opnieuw aan de orde moet worden gesteld, tenzij men van mening is dat wijziging noodzakelijk is.

2. De regeling van de GS Arnhem 1981 maakt de kerken slagvaardig als dit nodig is in verband met de voortgang van de Opleiding.

3. Een ten onrechte genomen besluit behoort te worden terug genomen.

Besluit 1

De Generale Synode neemt het besluit, dat het op 8 mei 2010 genomen besluit inzake het bijeenkomen van een vervroegde of bijzondere Generale Synode vervallen is.

Gronden

1. Deputaten zijn verantwoordelijk voor een zo goed mogelijke voortgang van de werkzaamheden ten dienste van de opleiding, dat kan tot gevolg hebben dat tussentijds een Generale Synode een uitspraak moet doen in verband met de voortgang van de opleiding.
2. De Generale Synode van Arnhem 1981 heeft inzake het samenroepen van een tussentijdse synode een regeling getroffen en gezien de huidige situatie is er geen noodzaak om dit besluit te herzien.
3. Het besluit van de GS Emmen, genomen op 8 mei 2010, is ten onrechte genomen (art. 33 KO).
4. Met het vervallen verklaren van het besluit van 8 mei 2010 is het onomstreden dat het besluit van de Generale Synode van Arnhem 1981 rechtsgeldig is.

4. Advies Statuut Opleiding

4.1. Inleiding

Voor de voorlopige regeling voor het toezicht houden op de Opleiding is gebruik gemaakt van het Statuut van de Theologische Universiteit. Nu de Generale Synode te Emmen 2009 besloten heeft tot de opleiding en diverse besluiten hieromtrent heeft genomen, is het raadzaam om het gehele Statuut aan te passen tot een statuut van de opleiding. Hierin wordt dan samengevat in formeel taalgebruik hoe de opleiding dient te functioneren.

Het Statuut is integraal opgenomen in bijlage D. In het statuut staan zaken geregeld, als wat is de Theologische Universiteit, wat zijn haar taken en verplichtingen, hoe is het geregeld met de deputaten, met de medewerkers, hoe om te gaan met de studenten en verder alles wat nodig is voor de Theologische Universiteit.

Deputaten stellen voor dat zij voor de volgende Generale Synode met een concept statuut komen voor de eigen Opleiding zoals deze in onze situatie het beste kan functioneren. Daarbij is tevens te overwegen of het dienstig is om de Regeling voor het toezicht houden hierin op te nemen.

Dit kan gestalte krijgen door een opdracht hiervoor op te nemen in de Instructie voor nieuw te benoemen deputaten.

4.2. Voorstel 5.28: Concept Statuut Opleiding

Overwegingen

1. Het bevordert de duidelijkheid als beleid geformuleerd wordt.
2. Het vastleggen van de inhoud van de taken en functies, de bemanning, de handelwijze richting medewerkers en studenten geeft een positieve bijdrage aan het functioneren van de Opleiding.
3. Het vastleggen van de grondlijnen van de Opleiding bevordert een consistente uitvoering van het beleid ten aanzien van de Opleiding zoals daarover door de diverse Generale Synodes is besloten.

Besluit:

De Generale Synode besluit aan deputaten tot de Opleiding des Woords op te dragen om de volgende Generale Synode te dienen met een voorstel voor een Statuut voor de Opleiding.

Gronden:

1. Een statuut verschaft duidelijkheid over de rechten en plichten van opleider, docenten, opleidingmedewerker en overige medewerkers, alsmede van deputaten.
2. Een eigen opleiding behoort een eigen statuut te hebben

Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords,

C.A. Teunis, voorzitter
R. ten Have, secretaris
M.S. Godschalk, penningmeester

Bijlage A Voorlopige regeling voor het toezicht houden op de Opleiding tot de Dienst des Woords door het deputaatschap

Artikel 1 Deputaatschap

1.1

De leden van het deputaatschap kiezen uit hun midden een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en een assessor.

1.2

Het deputaatschap houdt toezicht op de opleider, docenten en opleidingmedewerkers, opdat alles uit hun onderwijs geweerd blijft dat zou afwijken van de Heilige Schrift of inbreuk zou maken op de belijdenis van de kerken; ook ziet het er op toe dat er gestreefd wordt naar een voldoende niveau van wetenschappelijk vorming..

1.3.

Wanneer het deputaatschap van oordeel is dat een lid of een secundus in de vervulling van zijn taak als lid of secundus ernstig tekortschiet of zich gedraagt op een wijze die het aanzien van het deputaatschap of de opleiding kan schaden, zal het deputaatschap hem schorsen. De voorzitter draagt er zorg voor dat binnen een maand nadien een vergadering wordt gehouden, waartoe alle leden en de secundus tijdig worden uitgenodigd. Deze vergadering beslist of de schorsing wordt ingetrokken of verlengd. Een beslissing wordt slechts genomen indien het geschorste lid of de secundus tijdig is uitgenodigd om in de vergadering te verschijnen en, indien verschenen, in de gelegenheid is gesteld zich te doen horen. In het geval het de voorzitter zelf betreft, zal de secretaris de vergadering samenroepen.

1.4.

Het lid of de secundus die heeft opgehouden lid of secundus te zijn, draagt er zorg voor dat binnen een week nadien alle bescheiden die hij als lid respectievelijk secundus onder zijn berusting heeft, ter beschikking van het deputaatschap komen.

1.5.

Het deputaatschap is gemachtigd om naar art. 52 van de kerkorde de kerken inzake de Opleiding voor het burgerlijk recht te vertegenwoordigen, behoudens in gevallen waarin de generale synode anders beslist.

Artikel 2 – College van Opleiding

2.1 Leden van het College van Opleiding

Aan het College van Opleiding kunnen voor onderwijs en onderzoek de volgende leden worden benoemd: opleider, docenten en opleidingmedewerkers.

2.2 Verplichtingen en taken

2.2.1

De leden van het College van Opleiding zullen bij hun optreden een door de generale synode vastgesteld ondertekeningformulier tekenen als blijk van instemming met de leer van de Heilige Schrift, zoals die in de belijdenisgeschriften van de kerken is samengevat, en van hun bereidheid om deze zuivere leer te onderwijzen en tegen ketterijen en dwalingen te verdedigen.

2.2.2

De leden van het College van Opleiding ontvangen bij hun aanstelling een omschrijving van de taken waarmee zij worden belast. Wijziging is alleen mogelijk met instemming van betrokkenen.

2.3 Disciplinaire maatregelen

2.3.1 Maatregelen

Ten aanzien van een lid van het College van Opleiding die zich in leer of leven ernstig misgaat of in de uitoefening van zijn functie ernstig te kort schiet, dienen met inachtneming van het bepaalde in 2.3.2 en 2.3.3 disciplinaire maatregelen te worden genomen in de vorm van beperking van werkzaamheden en/of van ontslag.

2.3.2 Beperking van werkzaamheden

Het deputaatschap kan aan een lid van het college van Opleiding een zodanige beperking van werkzaamheden en bevoegdheden opleggen als het noodzakelijk acht. Vooraf wordt de betrokkene in de gelegenheid gesteld zich te doen horen en wordt het oordeel van de overige leden van het College van Opleiding gevraagd. Voor een eventuele verlenging van de maatregel gelden dezelfde voorwaarden.

Het deputaatschap deelt schriftelijk aan de betrokkene mee op welke werkzaamheden en bevoegdheden de opgelegde beperking betrekking heeft en voor welke termijn ze geldt.

2.3.3 Ontslag

Het deputaatschap kan, indien het dit noodzakelijk acht, een docent en/of opleidingmedewerker ontslaan. Het neemt daarbij de in 2.3.2 genoemde voorwaarden in acht. Wanneer het deputaatschap aan een docent of opleidingmedewerker ontslag geeft, zal het van het feit van het gegeven ontslag per afzonderlijk schrijven aan alle kerken mededeling doen.

Wanneer het deputaatschap het ontslag van de opleider noodzakelijk acht, stelt het aan de synode voor hem te ontslaan. Het neemt daarbij de in 2.3.2 genoemde voorwaarden in acht en brengt zijn voorstel schriftelijk ter kennis van de betrokkene en van de overige leden van het College van Opleiding. De generale synode beslist over het ontslag na de betrokkene gelegenheid te hebben geboden zich te doen horen.

2.3.4 Mededeling aan de betrokken kerken

Wanneer het deputaatschap ten aanzien van een lid van het College van Opleiding een disciplinaire maatregel neemt omdat hij zich in leer of leven ernstig heeft misgaan, zal het van zijn besluit mededeling doen aan de kerk waarvan de betrokkene lid is, en ingeval deze als predikant of emeritus-predikant aan een kerk is verbonden, tevens aan die kerk. Bij gedwongen ontslag informeren de deputaten alle kerken omtrent het feit van het gedwongen ontslag.

2.3.5. Schorsing

Indien een lid van het College van Opleiding zich niet houdt aan een disciplinaire maatregel zal hij terstond worden geschorst door deputaten.

2.4 Ontslag op eigen verzoek

Wanneer een docent of opleidingmedewerker verzoekt van zijn functie ontheven te worden, kan het deputaatschap, gehoord de redenen, hem het ontslag verlenen. Wanneer het deputaatschap aan een docent of opleidingmedewerker op eigen verzoek ontslag verleent, zal het daarvan per afzonderlijk schrijven aan alle kerken mededeling doen.

Betreft het de opleider, dan zal gedurende de tijd dat de generale synode vergadert, de bevoegdheid tot het verlenen van ontslag bij de synode liggen. Indien de generale synode niet vergadert, zal een bijzondere of vervroegde synode worden samengeroepen.

2.5 Beroep

Wanneer een lid van het College van Opleiding niet kan instemmen met een besluit of een maatregel van het deputaatschap die zijn functioneren aan de opleiding betreft, heeft hij het recht zich te beroepen op de generale synode.

Artikel 3 - Overige medewerkers

Het deputaatschap benoemt, schorst en ontslaat overige medewerkers. Vooraf zal hierover overleg plaatsvinden met de opleider.

Artikel 4 – Studenten

4.1 Toezicht

4.1.1

Het College van Opleiding is belast met toezicht op en de tucht op de wandel van ingeschreven studenten.

4.1.2

Het College van Opleiding kan, als uiterste maatregel, een student van de opleiding verwijderen. Tegen deze maatregel is beroep mogelijk bij het deputaatschap.

Bijlage B Ondertekeningformulier voor deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Ondertekeningformulier voor deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken in Nederland voor de Opleiding.

Wij ondergetekenden, deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken in Nederland, beloven hierbij, met een goed geweten voor de Here, dat wij nauwkeurig toezicht zullen houden op de opleider, docenten, opleidingsmedewerkers en overige medewerkers van de Opleiding.

Wij beloven in het bijzonder erop te zullen toezien dat uit hun onderwijs alles geweerd blijft wat zou afwijken van de Heilige Schrift of inbreuk zou maken op de leer van de drie formulieren van eenheid - de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels -; en dat zij deze leer in alle onderdelen met toewijding onderwijzen en trouw verdedigen, zonder openlijk of anderszins, al of niet rechtstreeks, iets te leren of te publiceren wat daarmee in strijd is.

Voorts beloven wij erop te zullen toezien dat een voldoende niveau van de vorming tot dienaren van Gods Woord blijft gewaarborgd. Tenslotte beloven wij dat wij, indien er enige bedenking tegen de leer van de opleider, een van de docenten of een opleidingsmedewerker bij ons zou rijzen, deze bedenking met hem zullen bespreken en een nadere verklaring van zijn gevoelens zullen eisen; en dat wij, indien onze bedenking niet wordt weggenomen, deze ter kennis zullen brengen van de kerken, in haar generale synode vergaderd.

(naam)

(functie)

(datum)

(handtekening)

(Groningen 1946, artt. 101, 117, bijlage 3, blz. 147; Spakenburg-Noord 1987, art. 92; Emmen 2009, art. XX)

Bijlage C Ondertekeningformulier voor medewerkers van het College van Opleiding

Ondertekeningformulier voor medewerkers van het College van Opleiding.

Wij ondergetekenden, medewerkers van het College van Opleiding, door de generale synode benoemd tot medewerker aan het College van Opleiding van De Gereformeerde Kerken in Nederland, verklaren hierbij voor het aangezicht van de Here, oprecht en met een goed geweten, dat hij er hartelijk van overtuigd is dat de leer van de drie formulieren van eenheid - de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels - in alle delen geheel met Gods Woord overeenstemt.

Wij verplichten ons dat wij deze leer met toewijding zullen onderwijzen en trouw verdedigen, zonder dat wij openlijk of anderszins, al of niet rechtstreeks, iets zullen leren of publiceren wat daarmee in strijd is. Verder verbinden wij ons, dat wij niet alleen elke dwaling, die in strijd is met deze leer, zullen afwijzen, maar die ook zullen weerleggen, bestrijden en helpen weren.

Voor het geval wij ooit een bedenking tegen deze leer of een afwijkende mening zouden krijgen, beloven wij dat wij die niet openlijk noch anderszins zullen uiteenzetten, leren of verdedigen, hetzij mondeling of schriftelijk, maar dat wij ons gevoelen aan De Gereformeerde Kerken in Nederland, in generale synode samengekomen, voor onderzoek zullen voorleggen.

Wij verklaren dat wij daarbij bereid zullen zijn ons altijd aan haar oordeel te onderwerpen. Indien wij in strijd hiermee handelen, zullen wij als gevolg daarvan terstond worden geschorst.

Voor het geval deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords ooit van oordeel zouden zijn dat wij ons in leer of leven dermate hebben misgaan, dat het ons een beperking van onze werkzaamheden moet opleggen, beloven wij ons dienovereenkomstig te zullen gedragen.

Voor het geval de generale synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland om gegronde redenen, ter wille van de bewaring van de eenheid en de zuiverheid in de leer, ooit een nadere verklaring zal eisen van ons gevoelen omtrent enig deel van deze leer, beloven wij dat wij daartoe altijd bereid zullen zijn. Indien wij deze belofte niet nakomen, zullen wij als gevolg daarvan terstond worden geschorst.

(naam)
(functie)
(datum)
(handtekening)

('s-Gravenhage 1914, art. 27, bijlage Ia, blz. 107; Spakenburg-Noord 1987, at. 95; Emmen 2009, art. XX)

Bijlage D: Statuut Theologische Universiteit te Kampen

Statuut van de Theologische Universiteit van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Artikel 1- Algemeen

1.1

De Gereformeerde Kerken in Nederland onderhouden naar artikel 18 van de kerkorde voor de wetenschappelijke vorming tot dienaar van het Woord een theologische universiteit, die in haar arbeid is gebonden aan de leer van de Heilige Schrift, zoals die is samengevat in de belijdenisgeschriften van de kerken.

1.2

In dit statuut worden De Gereformeerde Kerken in Nederland aangeduid als de kerken en de theologische universiteit als de universiteit.

1.3

De universiteit is een instelling voor theologisch wetenschappelijk onderwijs en daarmee samenhangend onderzoek.

1.4

De universiteit wordt in naam van de kerken bestuurd door het curatorium, waarvan de leden met hun secundi als deputaten worden benoemd door de generale synode. Het curatorium is in zijn arbeid gebonden aan dit statuut en aan de besluiten van de generale synode die de universiteit betreffen.

1.5

De universiteit is gevestigd te Kampen.

Artikel 2 – Curatorium

2.1.

Voor benoeming tot lid van het curatorium draagt elke particuliere synode aan de generale synode een dienaar van het Woord voor, evenals voor de benoeming tot secundus. Daarnaast worden ten hoogste vijf leden en hun secundi op voordracht van het curatorium benoemd op grond van specifieke kennis en ervaring die van belang zijn voor het besturen van de universiteit.

2.2

Een lid van het curatorium moet, evenals een secundus, lid in volle rechten zijn van een van de kerken.

Wanneer een lid of een secundus niet meer aan deze eis voldoet, heeft hij de facto opgehouden lid respectievelijk secundus te zijn.

Hij geeft daarvan onverwijld schriftelijk kennis aan de president; als het de president zelf betreft, aan de secretaris.

2.3

Het curatorium houdt toezicht op de docenten, opdat alles uit hun onderwijs geweerd blijft dat zou afwijken van de Heilige Schrift of inbreuk zou maken op de belijdenis van de kerken; ook ziet het er op toe dat het niveau van de wetenschappelijke vorming gewaarborgd blijft.

Het curatorium treft voorts alle voorzieningen, nodig voor het onderwijs en het daarmee samenhangend onderzoek.

Het curatorium behartigt de financiële en materiële belangen van de universiteit. Het zendt ieder jaar tijdig aan elk van de kerken een beknopte begroting van de inkomsten en uitgaven in het komende jaar onder vermelding van de hoogte van de bijdrage per ziel voor dat jaar.

2.4

De leden van het curatorium kiezen uit hun midden een president, een secretaris, een penningmeester en twee assessoren, die tezamen het moderamen vormen.

De moderamenleden treden jaarlijks als zodanig af, maar zijn terstond herkiesbaar.

Het moderamen is belast met de voorbereiding van door het curatorium te nemen besluiten en met de uitvoering van door het curatorium genomen besluiten. Het moderamen kan in zaken die spoed vereisen maatregelen nemen, die in de eerstvolgende vergadering van het curatorium ter goedkeuring worden voorgelegd.

2.5

Het curatorium kan zich in de uitoefening van zijn taak doen bijstaan door commissies, al dan niet geheel of gedeeltelijk uit zijn leden te benoemen.

2.6

Wanneer het curatorium van oordeel is dat een lid of een secundus in de vervulling van zijn taak als lid of secundus ernstig tekortschiet of zich gedraagt op een wijze die het aanzien van het curatorium of de universiteit kan schaden, zal het curatorium hem schorsen. Het moderamen draagt er zorg voor dat binnen een maand nadien een vergadering wordt gehouden, waartoe alle leden en hun secundi tijdig worden uitgenodigd. Deze vergadering beslist of de schorsing wordt ingetrokken of verlengd. Een beslissing wordt slechts genomen indien het geschorste lid of de secundus tijdig is uitgenodigd om in de vergadering te verschijnen en, indien verschenen, in de gelegenheid is gesteld zich te doen horen.

2.7

Het lid of de secundus die heeft opgehouden lid of secundus te zijn, draagt er zorg voor dat binnen een week nadien alle bescheiden die hij als lid respectievelijk secundus onder zijn berusting heeft, ter beschikking van het curatorium komen.

2.8

Het curatorium vergadert ten minste vier maal per jaar volgens een door het moderamen op te stellen schema.

Een extra vergadering wordt belegd indien het moderamen of ten minste vijf andere leden dat wenselijk achten.

De vergaderingen van het curatorium en van het moderamen worden als regel bijgewoond door de rector en de secretaris van de senaat.

2.9

Het curatorium is gemachtigd om naar art. 52 van de kerkorde de kerken voor het burgerlijk recht te vertegenwoordigen, behoudens in gevallen waarin de generale synode anders beslist.

2.10

Het curatorium brengt aan elke gewone generale synode verslag uit over de gang van zaken aan de universiteit en zijn handelingen sinds het uitbrengen van het vorige verslag. Het curatorium zendt tijdig voor de aanvang van de synode zijn verslag aan de kerken.

Het curatorium zendt aan elke gewone generale synode voor elk jaar, verstreken sinds de vorige synode, de balans van de universiteit per 31 december en de winst- en verliesrekening over dat jaar, vergezeld van een schriftelijk rapport, uitgebracht door een registeraccountant. Het curatorium zendt aan elk van de kerken een samenvatting van deze stukken.

Het curatorium verstrekt aan de pers een kort verslag van hetgeen in zijn vergadering is behandeld, voor zover daarvoor in aanmerking komend.

2.11

Het curatorium blijft zijn taken vervullen totdat de door de generale synode nieuw benoemde deputaten zich in hun vergadering als curatorium hebben geconstitueerd.

Artikel 3 - Wetenschappelijk personeel

3.1 Functies en formatie

3.1.1

Aan de universiteit kunnen voor onderwijs en onderzoek worden benoemd: gewone hoogleraren, buitengewone hoogleraren, universitaire hoofddocenten en universitaire docenten.

3.1.2

De generale synode beslist op voorstel van het curatorium, dat daartoe wordt geadviseerd door de senaat, over een formatieplan, waarin de vakgebieden en de te vervullen functies zijn vastgelegd.

3.1.3

Gewone hoogleraren zijn hoogleraren in de theologie in volledige dienst. Buitengewone hoogleraren zijn hoogleraren in de theologie in niet-volledige dienst en hoogleraren in een hulpwetenschap.

3.1.4

Universitaire hoofddocenten en universitaire docenten zijn docenten in theologische of niet-theologische vakken. Zij kunnen in volledige of gedeeltelijke dienst worden benoemd, met een tijdelijke aanstelling of een aanstelling voor onbepaalde tijd.

3.1.5

Aan de universiteit kunnen in tijdelijke dienst onderzoekers worden aangesteld voor het doen van theologisch onderzoek in het kader van het in artikel 9 te noemen onderzoeksplan.

3.1.6

Specifieke onderdelen van de opleiding kunnen krachtens besluit van de senaat worden verzorgd door externe docenten, onder verantwoordelijkheid van de vakdocent en met toestemming van het curatorium.

3.2 Benoeming

3.2.1

Hoogleraren en universitaire (hoofd)docenten in dienst voor onbepaalde tijd worden benoemd door de generale synode. Het curatorium zendt, na advies van de senaat, aan de synode voor iedere vacature een met redenen omklede voordracht. Het doet de voordracht vergezeld gaan van een omschrijving van de inhoud en de omvang van de functie.

3.2.2

Universitaire (hoofd)docenten in tijdelijke dienst en onderzoekers worden benoemd door het curatorium op voordracht van de senaat.

3.2.3

Ieder van de in 3.1.1 en 3.1.5 genoemde functionarissen moet lid in volle rechten zijn van een van de kerken.

3.2.4

Bij onvoorziene vacatures treft het curatorium na ingewonnen advies van de senaat tijdelijke maatregelen voor de goede voortgang van onderwijs en onderzoek.

3.3 Verplichtingen en taken

3.3.1

De hoogleraren en docenten genoemd in 3.1.1 zullen bij hun optreden een door de generale synode vastgesteld ondertekeningsformulier tekenen als blijk van instemming met de leer van de Heilige Schrift, zoals die in de belijdenisgeschriften van de kerken is samengevat, en van hun bereidheid om deze zuivere leer te onderwijzen en tegen ketterijen en dwalingen te verdedigen.

3.3.2

Iedere hoogleraar en universitaire (hoofd)docent ontvangt bij zijn aanstelling een omschrijving van de taken waarmee hij wordt belast. Wijziging is alleen mogelijk met instemming van betrokkene.

3.4 Disciplinaire maatregelen

3.4.1 Maatregelen

Ten aanzien van een functionaris als bedoeld in 3.1.1 en 3.1.5 die zich in leer of leven ernstig misgaat of in de uitoefening van zijn functie ernstig te kort schiet, kunnen met inachtneming van het bepaalde in 3.4.2 en 3.4.3 disciplinaire maatregelen worden genomen in de vorm van beperking van werkzaamheden en/of van ontslag.

3.4.2 Beperking van werkzaamheden

Het curatorium kan aan een functionaris een zodanige beperking van werkzaamheden en bevoegdheden opleggen als het noodzakelijk acht. Vooraf wordt de betrokkene in de gelegenheid gesteld zich te doen horen en wordt het oordeel van de senaat gevraagd. Voor een eventuele verlenging van de maatregel gelden dezelfde voorwaarden.

Het curatorium deelt schriftelijk aan de betrokkene mee op welke werkzaamheden en bevoegdheden de opgelegde beperking betrekking heeft en voor welke termijn ze geldt.

3.4.3 Ontslag

Het curatorium kan, indien het dit noodzakelijk acht, een functionaris als bedoeld in 3.1.5 en 3.2.2 ontslaan. Het neemt daarbij de in 3.4.2 genoemde voorwaarden in acht.

Wanneer het curatorium het ontslag van een functionaris als bedoeld in 3.2.1 noodzakelijk acht, stelt het aan de synode voor hem te ontslaan. Het neemt daarbij de in 3.4.2 genoemde voorwaarden in acht en brengt zijn voorstel schriftelijk ter kennis van de betrokkene en van de senaat.

De generale synode beslist over het ontslag na de betrokkene gelegenheid te hebben geboden zich te doen horen.

3.4.4 Mededeling aan de betrokken kerk(en)

Wanneer het curatorium ten aanzien van een functionaris een disciplinaire maatregel neemt omdat hij zich in leer of leven ernstig heeft misgaan, zal het van zijn besluit mededeling doen aan de kerk waarvan de betrokkene lid is, en ingeval deze als predikant of emeritus-predikant aan een kerk is verbonden, tevens aan die kerk.

3.5 Ontslag op eigen verzoek

Wanneer een functionaris als bedoeld in 3.1.1 en 3.1.5 verzoekt van zijn functie ontheven te worden, kan het curatorium, gehoord de redenen, hem het ontslag verlenen. Betreft het een hoogleraar of een universitair (hoofd)docent in dienst voor onbepaalde tijd, dan zal gedurende de tijd dat de generale synode vergadert, de bevoegdheid tot het verlenen van ontslag bij de synode liggen. Wanneer het curatorium aan een gewoon hoogleraar op eigen verzoek ontslag verleent, zal het daarvan per afzonderlijk schrijven aan alle kerken mededeling doen.

3.6 Beroep

Wanneer een functionaris niet kan instemmen met een besluit of een maatregel van het curatorium die zijn functioneren aan de universiteit betreft, heeft hij het recht zich te beroepen op de generale synode.

Artikel 4 - Niet-wetenschappelijk personeel

Het curatorium benoemt, schorst en ontslaat het niet-wetenschappelijk personeel. Afhankelijk van de betreffende functie wordt in geval van benoeming vooraf overleg gepleegd met degenen onder en/of met wie de betrokkene zal werken.

Het curatorium bepaalt de plaats van een lid van het niet-wetenschappelijk personeel in de organisatie van de universiteit.

Artikel 5 - Rechtspositie personeel

5.1

Met ieder lid van het personeel wordt een schriftelijke overeenkomst gesloten, waarin de voor de betreffende arbeidsverhouding relevante bepalingen zijn vastgelegd.

5.2

Het curatorium stelt een personeelsreglement vast, waarin rechten en verplichtingen van het personeel zijn opgenomen, onder meer met betrekking tot salaris, vakantie, ziekte en ziektekosten, verhuizing en verhuiskosten, gratificatie en jubileum.

Artikel 6 – Senaat

6.1 Samenstelling

6.1.1

De senaat van de universiteit wordt gevormd door de hoogleraren en universitaire (hoofd)docenten in volledige dienst.

6.1.2

Hoogleraren en universitaire (hoofd)docenten in niet volledige dienst zullen, voorzover hun arbeid aan de universiteit dat vereist of wenselijk maakt, de vergaderingen van de senaat bijwonen en daar adviserende stem hebben. Andere docenten dan de in 6.1.1 en 6.1.2, eerste zin, genoemde kunnen op uitnodiging van de senaat vergaderingen bijwonen.

6.2 Taken en werkzaamheden

6.2.1

Tot de taken van de senaat behoren met name de volgende zaken:

- het doen van beleidsvoorstellen en liet geven van adviezen aan het curatorium, desgevraagd of op eigen initiatief, in het bijzonder met betrekking tot de inrichting van onderwijs en onderzoek;
- het geven van adviezen en het doen van voorstellen aan het curatorium in het kader van een formatieplan en van benoemingen als bedoeld in 3.1.1 en 3.2;
- de inrichting, de organisatie en de coördinatie van onderwijs en onderzoek, met inbegrip van het postacademisch onderwijs en de te verrichten promoties, alsmede het toezicht op de organisatorische en administratieve werkzaamheden die daaruit voortvloeien;

- het inschrijven van de studenten;
- het oefenen van toezicht op en tucht over de studenten;
- het vaststellen van de vereisten voor de examens, het afnemen daarvan en het uitreiken van de getuigschriften;
- de kwaliteitszorg;
- de zorg voor de public relations van de universiteit;
- het onderhouden van contacten met overheidsinstanties, zo nodig in overleg met het curatorium;
- het deelnemen aan contact en overleg met andere Nederlandse universiteiten;
- het onderhouden van contacten met buitenlandse theologische instellingen.

6.2.2

De senaat vergadert ten minste eenmaal per maand, met uitzondering van de maanden juli en augustus.

6.2.3

De senaat brengt aan het einde van elke cursus een jaarverslag uit aan het curatorium.

6.3 Rector en secretaris

6.3.1

De senaat draagt voor elk cursusjaar aan het curatorium uit de gewone hoogleraren een rector en uit de hoogleraren een secretaris ter benoeming voor. De benoeming kan wanneer dat wenselijk wordt geacht gelden voor een periode van meer dan een jaar. In een instructie worden de taken en bevoegdheden van rector en secretaris vastgesteld.

6.3.2

Indien de rector voor langere tijd verhinderd is zijn functie uit te oefenen, benoemt het curatorium op voordracht van de senaat een waarnemend rector.

6.4 Commissies

De senaat kan zich in de uitoefening van zijn taak doen bijstaan door commissies, die door hem worden ingesteld en opgeheven.

Artikel 7 – Studenten

7.1 Eerste inschrijving

7.1.1

De inschrijving als student vindt plaats door de rector namens de senaat.

7.1.2

Een adspirant-student dient lid te zijn van een van de kerken of van een kerk in een ander land waarmee de kerken een zusterkerkrelatie hebben. Hij dient een goed getuigenis van de kerkeraad van zijn kerk aangaande belijdenis en wandel over te leggen.

7.1.3

Wanneer een adspirant-student zich meldt voor inschrijving, zal namens de senaat met hem worden gesproken over met name zijn motivatie voor de theologische studie en zijn houding ten opzichte van Gods Woord, de gereformeerde belijdenis en het gereformeerd kerkelijk leven. De senaat heeft het recht om inschrijving te weigeren, wanneer hij het resultaat van het gesprek onvoldoende acht. Van deze beslissing is beroep mogelijk bij het curatorium.

7.1.4

De senaat kan de rector machtigen over te gaan tot inschrijving van een adspirant-student die niet voldoet aan het bepaalde in 7.1.2. Er moet dan wel sprake zijn van een aanvaardbare motivatie, een positieve houding ten opzichte van het gereformeerde karakter van de universiteit en de belofte daarop geen inbreuk te zullen maken. Voor een dergelijke inschrijving is de goedkeuring van het curatorium nodig.

7.1.5

Voor inschrijving aan de universiteit gelden minimum-vereisten ten aanzien van de genoten vooropleiding. Een adspirant-student dient een getuigschrift VWO over te leggen, waaruit blijkt dat de vakken Latijnse taal en letterkunde en Griekse taal en letterkunde deel hebben uitgemaakt van zijn eind- of staatsexamen.

Indien de vakken Latijn en Grieks (of een van beide) niet voorkomen op het door de aspirant-student overgelegde getuigschrift VWO, geldt wat bepaald is in de „Toelatingsregeling” van de universiteit.

Wanneer een aspirant-student niet in het bezit is van een getuigschrift VWO, maar wel van een door de universiteit daaraan gelijkgesteld getuigschrift, kan hij als student worden ingeschreven, op de voorwaarden die zijn vastgelegd in de „Toelatingsregeling”.

Wanneer een aspirant-student 21 jaar of ouder is en hij het vereiste getuigschrift niet heeft, kan hij tot de studie worden toegelaten, indien hij bij een in opdracht van de senaat in te stellen onderzoek (colloquium doctum) blijkt geeft van voldoende kennis en capaciteiten, onder nadere goedkeuring van het curatorium.

7.1.6

De aspirant-student dient bij zijn inschrijving te hebben voldaan aan de daarvoor geldende financiële verplichtingen.

7.1.7

De inschrijving geldt telkens voor ten hoogste één studiejaar.

7.2 Herinschrijving

Voor het begin van elke nieuwe cursus is er gelegenheid om verlenging van de inschrijving aan te vragen. Over de maximale inschrijvingsduur beslist de senaat.

De bepalingen over uitschrijving bij afbreken of onderbreken van de studie en bij overschrijding van de maximale inschrijvingsduur worden door de senaat vastgesteld.

7.3 Bijzondere vormen van inschrijving

7.3.1

De universiteit kent een aantal bijzondere vormen van inschrijving, zoals inschrijving als auditor, als extraneus, als contractant, een tweede inschrijving van wie reeds student zijn aan een andere universiteit, en een inschrijving voor voortgezette theologische studie en/of promotie.

7.3.2

Inschrijving in deze bijzondere vormen vindt plaats door de rector namens de senaat.

7.3.3

De bepalingen over de bijzondere vormen van inschrijving en de daaraan verbonden rechten en verplichtingen worden door de senaat in een afzonderlijke door het curatorium goed te keuren regeling vastgelegd.

7.4 Rechten en overleg

7.4.1

De in 7.1 en 7.2 genoemde inschrijving aan de universiteit geeft recht op het volgen van onderwijs en het afleggen van tentamens en examens en op het gebruik maken van de faciliteiten en voorzieningen die daarmee in verband staan. Daarbij gelden de beperkingen en nadere aanwijzingen die door de senaat worden vastgesteld, onder meer voor hen die de opleiding niet volgen ter voorbereiding op het ambt van predikant.

7.4.2

De gezamenlijke studenten wijzen uit hun midden jaarlijks een faculteitscommissie aan, die fungeert als overlegorgaan in de communicatie tussen senaat en studenten.

7.5 Toezicht en tucht

7.5.1

De senaat is in de universitaire samenleving belast met het toezicht op en de tucht over belijdenis en wandel van de naar 7.1 en 7.2 ingeschreven studenten.

7.5.2

De senaat kan als uiterste maatregel een student van de universiteit verwijderen. Tegen deze maatregel is beroep mogelijk bij het curatorium.

7.5.3

Wanneer een student die bij zijn (her)inschrijving lid was van een van de kerken, niet langer lid van een van de kerken is, dient hij dit onverwijld aan de senaat te melden.

Artikel 8 – Onderwijs

8.1 Studieopzet

8.1.1

De vorming voor het ambt van dienaar van het Woord en die tot doctorandus in de theologie worden geïntegreerd aangeboden.

8.1.2

Het is mogelijk af te studeren in de theologie zonder gericht te zijn op beroepbaarstelling als dienaar van het Woord. In dit geval ontvangt de student ontheffing van bepaalde onderwijseenheden van het programma, die specifiek gericht zijn op de praktijk van dienaar van het Woord. De senaat stelt in zo'n geval vast wat de vervangende onderwijseenheden zijn.

8.1.3

De opleiding kent een propedeutische fase, een hoofdfase en een afstudeerfase.

8.1.4

De propedeutische fase heeft een inleidend en oriënterend karakter en maakt verwijzing en selectie aan het einde van deze fase mogelijk.

Aan de propedeutische fase is het propedeutisch examen verbonden.

8.1.5

De hoofdfase biedt een verdieping en verbreding op het terrein van de theologische vakken, de talen en de beroepsvoorbereiding, inclusief oriëntatie in de praktijk.

8.1.6

De afstudeerfase biedt een wetenschappelijke specialisatie in een van de theologische vakken en één of meer periodes voor praktische vorming. Wanneer het functioneren in de praktijk als voldoende beoordeeld wordt, ontvangt de student de aantekening praktische vorming.

8.1.7

Aan de studie in de hoofd- en afstudeerfase is het doctoraal examen verbonden, waarmee de titel van doctorandus in de theologie kan worden verkregen.

8.2 Vooropleiding

Aan de universiteit is een vooropleiding verbonden, waaraan onderwezen wordt in de Latijnse taal en letterkunde en de Griekse taal en letterkunde. Zij is bedoeld voor adspirant-studenten die niet in het bezit zijn van een VWO-diploma waarbij in deze beide vakken is geëxamineerd.

De adspirant-studenten kunnen via het behalen van het protentamen aantonen dat zij zich de vereiste kennis alsnog hebben eigen gemaakt.

De cursusduur van de vooropleiding wordt door het curatorium vastgesteld.

8.3 Onderwijsprogramma

Op voorstel van de senaat stelt het curatorium de verdeling van de studielast over de verschillende vakgebieden vast.

De hoofdlijnen van de inrichting van het onderwijs en het onderwijsprogramma, dat het totaal omvat van alle onderwijseenheden van de opleiding, worden op voorstel van de senaat vastgesteld door het curatorium.

8.4 Studiejaar en collegerooster

Het studiejaar vangt aan op 1 september en eindigt op 31 augustus van het daarop volgende jaar.

Het collegerooster, vermeldende de vakgebieden, de namen van de docenten, de uren waarop en de ruimten waarin onderwijs wordt gegeven, wordt door de senaat vastgesteld en tijdig en op passende wijze bekendgemaakt.

8.5 Examens

De nadere bepalingen met betrekking tot het propedeutisch examen en het doctoraal examen zijn vastgelegd in een afzonderlijke examenregeling. De senaat kan gedeeltelijke vrijstelling van een examen verlenen, indien de betrokkene naar zijn oordeel blijkens een getuigschrift, afgegeven door een andere instelling van hoger onderwijs, in bepaalde vakken reeds voldoende is geëxamineerd.

8.6 Doctoraat

Aan de universiteit kan het doctoraat in de theologie worden verkregen op grond van de verdediging van een dissertatie.

De nadere bepalingen voor het verkrijgen van het doctoraat zijn vastgelegd in het promotiereglement.

8.7 Postacademisch onderwijs

Voor de inrichting van het postacademisch onderwijs gelden afzonderlijke bepalingen, die door de senaat worden vastgesteld.

8.8 Interne kwaliteitszorg

De senaat draagt zorg voor een regelmatige beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs, mede aan de hand van het oordeel van de studenten. Bij de beoordeling wordt ten minste aandacht besteed aan:

- een regelmatige controle van het tijdsbeslag dat voor de studenten voortvloeit uit de onderwijs- en examenregeling en de daarin vermelde studielast;
- de kwaliteit van het onderwijs aan en de begeleiding van de studenten.

Artikel 9 – Onderzoek

9.1 Onderzoeksplan

Eenmaal per drie jaar stelt de senaat, gehoord de voorstellen van de desbetreffende docenten, het onderzoeksplan vast voor de verschillende vakgebieden in de theologie. Dit onderzoeksplan wordt ter goedkeuring aan het curatorium voorgelegd. In het onderzoeksplan worden de prioriteiten omschreven die zullen gelden voor de arbeid van onderzoekers die door de universiteit worden aangesteld. Deze prioriteiten worden bepaald op grond van de waarde van het onderzoek voor versterking van de gereformeerde theologie.

9.2 Regeling positie onderzoekers

Het curatorium stelt na advies van de senaat een regeling vast met betrekking tot de positie, de taken en de begeleiding van de aan te stellen onderzoekers en het toezicht op hun arbeid.

9.3 Aantal onderzoekers en verdeelsleutel

Het curatorium stelt eenmaal per drie jaar na advies van de senaat vast, welke budgettaire ruimte er in de komende periode beschikbaar zal zijn voor de aanstelling van onderzoekers in dienst van de universiteit. Het curatorium stelt eveneens na advies van de senaat een verdeelsleutel vast, waarbij wordt gestreefd naar een gelijkmatige verdeling van de te benoemen onderzoekers over de onderzoeksvelden.

Artikel 10 – Bibliotheek

10.1

De bibliotheek staat onder leiding van een bibliothecaris, die door het curatorium na advies van de senaat wordt benoemd en ontslagen.

De bibliothecaris ontvangt een instructie, die door het curatorium wordt vastgesteld.

10.2

Het curatorium heeft een commissie voor bibliotheekzaken, die ten minste bestaat uit twee leden van het curatorium, een lid van de senaat en een externe bibliotheekdeskundige. De bibliothecaris woont de vergaderingen van de commissie bij en heeft daarin adviserende stem.

De commissie adviseert het curatorium in alle zaken betreffende de bibliotheek.

10.3

De bibliothecaris is over zijn beleid en beheer verantwoording schuldig aan het curatorium.

Hij brengt jaarlijks in overleg met de bibliotheekcommissie aan het curatorium schriftelijk verslag uit over de arbeid in en de toestand van de bibliotheek. Hij legt daarbij tevens een financiële verantwoording over het vorige jaar en een begroting voor het komende over. Hij brengt deze stukken tevens ter kennis van de senaat.

10.4

Aan de bibliothecaris wordt voor de arbeid in de bibliotheek het nodige personeel ter beschikking gesteld. Het personeel in de bibliotheek wordt benoemd door het curatorium na advies van de bibliotheekcommissie.

Artikel 11 - Wijziging

Het statuut kan door de generale synode worden gewijzigd, mits het voorstel hiertoe ten minste een halfjaar voor haar aanvang aan elk van de kerken is voorgelegd.
(Berkel en Rodenrijs 1996, art. 79; Bijlage VIII)

XIV. Rapport Deputaten ACOBB.

Deputaten:

A. Admiraal, voorzitter

W. Dijkstra, secretaris

K.J. Trip, secundus

W. Brinkman

G.H. Plaggenmars, notulist

W. Westert

Rapport werkzaamheden volgens de gegeven instructie n.a.v. artikel 27 Kerkorde:

‘De ambtsdragers zullen de gemeente voorhouden dat zij gehoorzaamheid en eerbied verschuldigd is aan de overheid, omdat God deze heeft ingesteld. Zelf moeten zij in dezen een goed voorbeeld geven, en in de weg van gepast respect en correspondentie nastreven dat de overheid de dienst van de kerk steeds wettig beschermt.’

Het rapport begint steeds met de instructie in vette letter. Daaronder volgt per instructie in gewone letter hetgeen er te rapporteren is. Het rapport eindigt met enkele algemene opmerkingen.

Artikelsgewijs verslaglegging van de werkzaamheden.

1. Zij zullen zich bij de daarvoor in aanmerking komende overheidsorganen en de nodige van de overheid uitgaande instellingen bekend maken en de plaatselijke kerken op hun verzoek daarbij assisteren.

1.1.

De wet van 20 april 1988 verplicht kerkgenootschappen zich bekend te maken bij de plaatselijke overheid met het oog op het samenkomen op openbare plaatsen en het houden van betogingen. Deputaten hebben in verband met deze verplichting alle plaatselijke kerken uit het kerkverband een brief gestuurd, waarin kerkenraden werden gevraagd van hun instituering kennis te geven aan de gemeentelijke overheid. Uit de

kerken kwamen vragen in verband met de situatie, dat de meeste kerkelijke gemeenten streekgemeenten zijn en dus vallen onder verschillende plaatselijke overheden. We hebben geadviseerd om zich bekend te maken bij die plaatselijke overheid in wiens gebied de kerkdiensten worden gehouden. Dit advies sluit het meest aan bij de taak van de overheid zoals geregeld in de wet van 20 april 1988.

1.2.

Wat betreft het Staatshoofd, Hare Majesteit Koningin Beatrix, hebben deputaten, mee gelet op de artikelen 8 en 9 van de instructie (zie hierna), kennis gegeven van de secretariaatswijziging van deputaten van onze kerken aan de algemeen secretaris van Hare Majesteit de Koningin.

1.3.

Wat betreft van de overheid uitgaande instellingen:

1.3.1. deputaten hebben de plaatselijke kerken gevraagd zich bekend te maken bij de burgerlijke overheid ter zake van het WMO loket. Immers is in elke burgerlijke gemeente met het oog op de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning een beleidsadviseur of projectleider aangewezen. Omdat ook kerken met deze wet te maken hebben is het van belang dat kerken zich bij deze instantie bekend maken. In sommige burgerlijke gemeenten worden ook kerken uitgenodigd om bij het betreffende overleg aanwezig te zijn. Ook kan informatie gevraagd worden bij de WMO functionaris.

1.3.2. onze kerken dienen zich als algemeen nut beogende instelling volgens de Wet Identificatie bij Dienstverlening, bij de Belastingdienst bekend te maken voor het verkrijgen van een beschikking met het oog op de in genoemde Wet beoogde doelstellingen (o.a. de giftenaftrek voor de inkomstenbelasting van haar leden). Deputaten hebben plaatselijke kerken hierop gewezen en gevraagd of zij zich reeds hadden aangemeld. Inmiddels staan alle plaatselijke kerken geregistreerd als ANBI. Ook hebben deputaten de kerken op de hoogte gebracht dat niet alle kerken onder dezelfde naam staan geregistreerd.

Sommige kerken stonden geregistreerd als: *“De Gereformeerde Kerk (Hersteld) te ...”*.

Andere kerken stonden geregistreerd als: *“De Gereformeerde Kerk te ...”*.

Weer andere kerken stonden geregistreerd als: *“Gereformeerde Kerk (Hersteld) te ...”*.

Tevens zijn alle kerken gevraagd om adreswijzigingen betreffende de vestigingsplaats, de naam en/of het scribaat door te geven aan de Belastingdienst betreffende de ANBI.

1.3.3. deputaten hebben niet opnieuw contact gezocht met het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO). Reden hiervoor is dat de GS van De Gereformeerde Kerken te Zwolle 2007 in artikel 66 besloot om niet toe te treden tot het CIO. Wel hebben deputaten de activiteiten van het CIO in deze periode nauwlettend gevolgd.

2. Zij zullen fungeren als officieel adres van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland (postale aanduiding "hersteld") voor overheid, andere kerkgenootschappen en landelijke instellingen en in het algemeen wanneer de kerken gezamenlijk worden aangesproken of aangeschreven.

2.1.

Deputaten hebben kennis gegeven van de secretariaatswijziging van deputaten van onze kerken aan de algemeen secretaris van Hare Majesteit de Koningin.

Tevens hebben deputaten aan vele kerkgenootschappen bericht gezonden van de adreswijziging van deputaten van onze kerken.

Ook aan ds. E. Heres en in hem aan de verontruste predikanten binnen de GKv hebben deputaten een adreswijziging gestuurd van deputaten binnenlandse betrekkingen.

3. Zij zullen stukken die van de overheid en overige kerkgenootschappen bij hen binnenkomen en bestemd zijn voor de kerken of anderszins van belang zijn voor de kerken onder de aandacht van de kerken brengen.

3.1.

Deputaten hebben een brief ontvangen van de GS van de GKv Zwolle-Zuid 2008. Het betreft een antwoord op de brief van De Gereformeerde Kerken (hersteld) d.d. 15 april 2006.

Genoemde brief is door deputaten in hun vergadering d.d. 25 maart besproken. Deputaten hebben met teleurstelling kennis genomen van de inhoud van de brief en hebben besloten deze brief als bijlage bij het rapport te voegen en de kerken in synode bijeen te adviseren een reactie te zenden aan de GKv.

De brief is als bijlage 1 bij het rapport gevoegd.

3.2.

Tevens hebben deputaten een brief ontvangen van de Commissie Interkerkelijke Contacten van de Hersteld Hervormde Kerk d.d. 9 oktober. De brief is een antwoord op ons schrijven d.d. 23 augustus 2008. Deze brief hebben deputaten besproken en met dankbaarheid kennis van genomen. Ook deze brief is als bijlage 2 bij het rapport gevoegd.

4. Zij zullen op vragen van de overheid en overige kerkgenootschappen over bepaalde zaken antwoord geven, voorzover de kerken zich na 2005 over deze en dergelijke zaken in generale synoden hebben uitgesproken. Dit alles in overeenstemming met het gevoel van de kerken. Zij zullen zowel de bedoelde vragen als de door deputaten gegeven antwoorden ter kennisgeving aan de kerken doen toekomen.

4.1.

Deputaten hebben dergelijke vragen tot nu toe niet ontvangen.

5. Zij zullen reageren op wetgeving die door de overheid wordt voorbereid evenals op door de overheid aangekondigde of reeds genomen maatregelen, indien dit van belang is voor de onbelemmerde voortgang c.q. de wettige bescherming van de dienst van de kerk (artikel 27 KO) en indien niet op het bijeenkomen van de generale synode gewacht kan worden; van de reacties dienen deputaten de kerken in kennis te stellen.

5.1.

Wetgeving in de zin van deze instructie is bij deputaten niet bekend. Zij hebben dan ook geen reden gezien om dit te rapporteren of om de kerken hiervan in kennis te stellen.

6. Zij zullen reageren op zaken die door de overige kerken ons bekend worden gemaakt indien dit van belang is voor de onbelemmerde voortgang c.q. wettige bescherming van de dienst van de kerk en het kerkelijke zaken betreft, indien niet op het bijeenkomen van de generale synode gewacht kan worden; van de reacties dienen deputaten de kerken in kennis te stellen.

6.1.

Er zijn door de overige kerken geen zaken, zoals in de instructie bedoeld, bij deputaten binnen gekomen.

7. Zij zullen de kerken informeren over nieuw tot stand gekomen wetgeving en andere maatregelen van de rijksoverheid die voor de kerken consequenties hebben, en over rechterlijke uitspraken die voor het functioneren van de kerken overal in het land van belang zijn.

7.1.

De kerken werden geïnformeerd over de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, zoals onder 1.3.1 van dit rapport reeds werd meegedeeld.

7.2.

De kerken werden tevens geïnformeerd over de wet Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI), zoals onder 1.3.2 van dit rapport reeds meegedeeld.

7.3.

De kerken werden ook geïnformeerd over de nieuwe Handelsregisterwet. Deze wet bepaalt dat ook kerken zich vanaf 1 juli 2008 moeten laten registreren bij de Kamer van Koophandel. Deputaten hebben zich in deze zaak verdiept en hebben bovendien hierover contact gehad met de Kamer van Koophandel. Uit dit contact bleek dat ook de Kamer van Koophandel nog niet goed weet wat zij met de kerken aan moet. Ook kregen we te horen dat er initiatieven zijn die er op gericht zijn om de wet aangepast te krijgen, zodat kerken zich niet hoeven te laten registreren.

Ons werd geadviseerd om op dit moment nog even af te wachten en de media goed in de gaten te houden. Tevens werd ons geadviseerd in het najaar 2009 nog eens contact met de Kamer van Koophandel op te nemen over deze zaak. Deputaten houden de kerken op de hoogte en zullen aangeven wanneer de kerken wel actie moeten ondernemen.

De hier genoemde zaken zijn in een tweetal brieven naar de kerken verwoord, namelijk in een brief d.d. 1 december 2008 en een brief d.d. 20 april 2009 (respectievelijk bijlage 3 en 4).

8. Zij zullen gelukwensen of betuigingen van deelneming bij vreugde of rouw, overbrengen en de vertegenwoordiging van de kerken op Koninklijke recepties voorbereiden en uitvoeren behalve wanneer de generale synode bijeen is.

8.1.

Namens de kerken zijn gelukwensen verzonden aan:

1. H.M. Koningin Beatrix ter gelegenheid van haar verjaardag op 31 januari 2008;
2. Z.K.H. Prins Willem-Alexander ter gelegenheid van zijn verjaardag op 27 april 2008;
3. H.M. Koningin Beatrix ter gelegenheid van Koninginnedag 2008;
4. H.K.H. Prinses Máxima ter gelegenheid van haar verjaardag op 17 mei 2008.

8.2.

Deputaten hebben afgesproken alleen H.M. de Koningin en het Kroonprinselijk Paar in voorkomende gevallen gelukwensen dan wel betuigingen van deelneming bij vreugde of rouw over te brengen.

8.3.

Gebruikelijk is om als generale synode per telegram een blijk van respect en trouw aan H.M. de Koningin toe te zenden. Om een voorbeeld te geven, volgt hierbij de tekst van een dergelijk telegram 'De generale synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeengekomen in (gemeente), wenst uwe Majesteit de zegen en de hulp van God toe bij de uitoefening van uw koninklijk ambt. De synode betuigt de afhankelijkheid van de kerken jegens het Huis van Oranje. De synode verzekert uwe Majesteit dat door de kerken voortdurend voor u wordt gebeden om kracht en wijsheid, in grote dankbaarheid aan God, de Koning der koningen, die u riep tot uw hoge ambt.'

...., preses

8.4.

De kerken ontvingen van de Dienst van het Koninklijk Huis in alle gevallen bericht dat de Koninklijke Hoogheden hun hartelijke dank uitspraken voor de gelukwensen die zij van de kerken mochten ontvangen.

9. Zij zullen op uitnodiging van de overheid de kerken vertegenwoordigen bij officiële plechtigheden met een vorstelijk of nationaal karakter, met dien verstande dat geen uitnodiging aanvaard kan worden tot het bijwonen van religieuze samenkomsten en andere plechtigheden die in strijd komen met het Woord van de Here en de op dat Woord gegronde belijdenis van de kerken.

9.1.

Hiervan is (nog) geen bericht ontvangen.

10. Ze zullen in het algemeen de ontvangst van hun toegezonden stukken aan afzender(s) bevestigen.

11. Zij zullen ingeval zij menen, dat bepaalde hun niet regarderende stukken van betekenis kunnen zijn voor de kerken of voor een ander generaal deputaatschap, de afzender(s) daarheen verwijzen.

12. Zij zullen het adressenbestand van de kerken en van de overige kerkgenootschappen up-to-date houden.

12.1.

Deputaten hebben een actuele lijst met adressen van alle kerken van het kerkverband bijgehouden.

Helaas geven niet alle kerken adreswijzigingen van het scribaat door aan **Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen (DACOBB)**.

12.2.

Deputaten hebben een lijst met adressen van andere kerkgenootschappen bijgehouden.

13. Deputaten zullen ontwikkelingen in andere kerkverbanden nauwlettend volgen; deputaten zullen, wanneer zich tekenen voordoen, waaruit blijkt dat er sprake is van trouw aan Schrift en belijdenis (drie formulieren van enigheid) en samenleven volgens de Gereformeerde Kerkorde, daartoe oriënterende gesprekken houden met betreffende kerk(en) om zich over deze tekenen nader te laten informeren.

13.1.

Deputaten hebben een adreswijziging via ds. L. Heres gezonden aan de verontruste predikanten uit de GKv, zodat die broeders weten waarmee ze eventueel contact kunnen opnemen.

13.2.

Deputaten hebben tevens een adreswijziging gezonden aan de Hersteld Hervormde Kerk. Naar aanleiding van het antwoord van de Hersteld Hervormde Kerk hebben deputaten besloten om voorlopig geen nader contact te zoeken, maar de ontwikkelingen verder te volgen.

14. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de Deputaten Financieel Beheer.

15. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.

16. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, drie maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.

16.1.

Hieraan wordt voldaan met de inzending van dit rapport d.d. 17 juni 2009 per e-mail en 19 juni per post.

Algemeen:

Deputaten hebben vergaderd op de volgende data:

- 12 november 2008	- 21 januari 2009
- 25 maart 2009-06-09	- 17 juni 2009

Het rapport telt de volgende bijlagen:

- bijlage 1: brief GKv d.d. 14 oktober 2008;
- bijlage 2: brief Comm. Interkerkelijke Contacten van de Hersteld Hervormde Kerk d.d. 9 oktober 2008;
- bijlage 3: brief aan alle zusterkerken d.d. 1 december 2008;
- bijlage 4: brief aan alle zusterkerken d.d. 20 april 2009;

Deputaten delen ook mee, dat nog niet alle kerken wijzigingen in naam of scribaat doorgeven aan deputaten (instructie punt 12).

Deputaten hopen u met bovenstaande voldoende geïnformeerd te hebben. Tevens zijn zij van harte bereid om nadere toelichting te geven, wanneer de synode dat van hen vraagt.

Mochten er zich nog ontwikkelingen of gebeurtenissen voordoen in de tijd tussen deze rapportage en de behandeling ter synode, dan zullen deputaten handelen volgens hun instructies en eventueel nog een aanvullend rapport inzenden.

Hasselt, 17 juni 2009.

Namens deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen
(DACOBB) van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

A. Admiraal, voorzitter

W. Dijkstra, secretaris

BIJLAGE 1: Brief GS Zwolle-Zuid 2008 van de GKv

Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland Zwolle-Zuid 2008

Postadres: Postbus 770

3900 Al Amersfoort

Bezoekadres:

De Koningskerk

Landsheeraan 5

8016 ET Zwolle

Telefoon: 0384601091

E-mail: synodCgkv.nl

Aan de scriba van de Gereformeerde Kerken (hersteld)
pa de heer R. ten Have
Hanebalken 40
9205 CX DRACHTEN

Zwolle, 14 oktober 2008

Betreft: uw antwoord op het appèl GKv
Kenmerk: 006-Svw 112-- 141008

Geachte broeders in de Here,

De Generale Synode Zwolle-Zuid 2008 heeft uw brief d.d. 15 april 2006 besproken in haar zitting van 12 september 2008.

In de bijlage treft u de concrete besluittekst aan.

Ter toelichting hierop nog het volgende.

Toen het besluit was aangenomen heeft de preses gezegd:

‘Er wordt in het zojuist aangenomen besluit gesproken over mogelijke openingen. Laten we de HERE erom blijven vragen. Op een afstand schrijven over elkaar brengt niet tot elkaar. Voor mijn gevoel zit er zoveel misverstand als het over besluiten gaat en gemis aan vertrouwen als het over intenties gaat, dat een ontmoeting, een gesprek van aangezicht tot aangezicht meer dan geboden is. En wat verlies je ermee? Afdwingen kunnen we het niet, ervoor bidden wel.’

Vervolgens heeft de synode gebeden tot de Here, onze God, die alles ziet en weet, die onze harten en gedachten kent. We hebben ons gericht tot onze trouwe en liefdevolle Vader, zo groot van geduld met ons, zondaren. We hebben onze eigen kleinheid beleden. We hebben ons beroepen op Gods grootheid. We hebben gebeden om heelheid, verzoening, gesprek. We hebben aan de Here voorgelegd dat het ons tot op heden niet lukt. We vertrouwen op God, de kenner van ons hart, de bewerker van ons hart. We vertrouwen ons toe aan zijn wil.

In dat geloof sturen we u deze brief.

In opdracht van de synode,

W.F.Wisselink, scriba

Bijlage Swv 112

Bijlage Swv II2 — Gereformeerde Kerken (hersteld)

Materiaal:

brief van de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken (hersteld) van Mariënborg 2006 d.d. 15 april 2006 waarin deze kerken schrijven dat zij de Gereformeerde Kerken niet in hun gereformeerde intenties aanvaarden en afwijzend reageren op het appèl dat de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 met het oog op het herstel van de kerkelijke eenheid heeft doen uitgaan.

Besluit:

1. met teleurstelling en verdriet kennis te nemen van de afwijzing van het appèl van de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 door de Gereformeerde Kerken (hersteld);
2. uit te spreken dat, de liefde van de Gereformeerde kerken, al worden zij in hun gereformeerde intentie niet aanvaard, om Christus' wil blijft uitgaan naar de broeders en zusters van de Gereformeerde Kerken (hersteld);
3. het appèl gedaan door Amersfoort-C 2005 om de broederlijke eenheid te herstellen, te handhaven, maar op dit moment geen andere mogelijkheid te zien dan te berusten in de afwijzende houding van de Gereformeerde Kerken (hersteld);
4. bereid te blijven tot gesprek en daarom deputaten kerkelijke eenheid opdracht te geven om diligent te zijn op mogelijke openingen voor een gesprek met de Gereformeerde Kerken (hersteld) en hen te machtigen dit gesprek aan te gaan.

Gronden:

1. de Gereformeerde-Kerken (hersteld) aanvaarden de Gereformeerde Kerken niet in hun gereformeerde intentie en wijzen met een uiteenzetting over de noodzaak om zich vrij te maken, het appèl dat de GS van Amersfoort-C 2005 heeft doen uitgaan van de hand. Zij vinden zelfs een gesprek waarin dit appèl wordt toegelicht niet zinvol;
2. wat door de Gereformeerde Kerken (hersteld) gezien wordt als kerkscheidend neemt de christelijke roeping niet weg om te zoeken naar herstel van de broederlijke eenheid op grond van Gods Woord en de gereformeerde belijdenis;
3. ondanks dat een gesprek niet zinvol geacht en geweigerd wordt en de synode slechts kan berusten in deze afwijzende houding, blijft het appèl van Amersfoort-Centrum 2005 onverminderd van kracht;
4. een dergelijk contact behoort tot de taak van deputaten kerkelijke eenheid.

BIJLAGE 2 Brief Commissie Interkerkelijke Contacten HHK

Commissie Interkerkelijke Contacten van de Hersteld Hervormde Kerk

Secr: Ds. L.W.Ch. Ruijgrok, Poelenburgh 9, 2681 NW Monster, tel. 0174-287311.

Aan: de generale synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland (hersteld)
Deputaten Binnenlandse betrekkingen,
p/a W. Dijkstra, Orionlaan 8, 7771 EK Hardenberg.

Betreft: uw brief d.d. 23 augustus 2008 Kenmerk: CIC/20081009/lr

Monster, 9 oktober 2008.

Geachte synode,

Met het oog op de contacten tussen de Hersteld Hervormde Kerk en andere kerken in binnen- en buitenland heeft de generale synode van de Hersteld Hervormde Kerk de commissie interkerkelijke contacten ingesteld.

Binnen deze commissie is op 16 september j.l. de brief besproken die u op 23 augustus richtte aan de generale synode van de Hersteld Hervormde Kerk. De commissie wil u allereerst hartelijk danken voor uw meeleven en meedenken met de situatie waarin de Hersteld Hervormde Kerk zich bevindt.

Tegelijk doet u een hartelijk appel op het geheel van de Hersteld Hervormde Kerk tot verdere reformatie. U spitst dat o.a. toe op de noodzakelijke wijzigingen in de kerkorde. Zoals u waarschijnlijk bekend is, zitten we als kerk midden in dit proces. Daarbij is het onze nadrukkelijke wens om een kerkorde te hebben die de toets van Schrift en belijdenis kan doorstaan. Of het uiteindelijke resultaat beantwoordt aan uw verwachtingen zal de toekomst moeten uitwijzen. U zult dus in deze het nodige geduld moeten betrachten.

Dat neemt niet weg dat we met u uitzien naar waarachtige eenheid met allen die op grond van Schrift en belijdenis kerk begeren te zijn.

Met broederlijke groet en zegenbede,

namens de commissie interkerkelijke contacten van de Hersteld Hervormde Kerk,.

BIJLAGE 3: Brief Deputaten ACOBB aan kerken inzake WMO en ANBI

**Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen
van De Gereformeerde Kerken in Nederland**

A. Admiraal, voorzitter; W. Brinkman; W. Dijkstra; G.H. Plaggenmars en W. Westert.

Secretariaat: De heer W. Dijkstra, Orionlaan 8, 7771 EK Hardenberg, tel. 0523-263025

Aan: DGK Assen e.o.,
Scriba br. W. Snippe, Chopinlaan 11, 9402 SB Assen.

Betreft: kennisgeving en verzoek.

Hardenberg, 1 december 2008.

Geachte broeders,

De laatstgehouden Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland (Zwolle 2007/2008) heeft opnieuw deputaten benoemd met het oog op adresvoering kerken, contacten met de overheid en binnenlandse betrekkingen met kerken.

Deze deputaten hebben op hun eerste vergadering d.d. 12 november j.l. hun opdracht besproken en de taken verdeeld. Zij willen uw aandacht vestigen op de volgende zaken die verband houden met hun opdracht en voor de kerken van belang zijn.

1. Voor de adreswijziging van dit deputaatschap mogen we wijzen op het briefhoofd. U wordt verzocht om bij correspondentie gebruik te maken van genoemd adres.
2. Deputaten zullen de kerken informeren over nieuw tot stand gekomen wetgeving en andere maatregelen van de rijksoverheid die voor de kerken consequenties hebben en over rechterlijke uitspraken die voor het functioneren van de kerken overal in het land van belang zijn.
3. Deputaten zullen drie maanden voor aanvang van de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken van hun werk rapport uitbrengen en dit doen toekomen aan de roepende kerk. De roepende kerk stuurt het rapport van deputaten aan de plaatselijke kerken ruim voordat de synode begint.
4. Wanneer u advies of onze hulp nodig heeft in zaken die punt twee betreffen, verzoeken wij u contact met ons op te nemen.

Enkele zaken, waarover reeds eerder met u gecorrespondeerd werd door vorige deputaten, willen wij nog eens onder uw aandacht brengen.

Het betreft in de eerste plaats de invoering van **de wet van 20 april 1988**, houdende bepalingen betreffende de uitoefening van de vrijheid van godsdienst, waar in artikel 3 kerken aan de gemeentelijke overheid kennis moeten geven van hun instituering. Vorige deputaten hadden daartoe een voorbeeldbrief bijgevoegd. Bij regionale kerkelijke gemeenten die verschillende burgerlijke gemeenten betreffen, is het van belang dat aan de burgerlijke overheid, waar de kerkdiensten gehouden worden, kennis wordt gegeven. Wanneer dit nog niet is gebeurd, verzoeken wij u dit zo spoedig mogelijk te doen.

In de tweede plaats wijzen wij u nog eens op de **Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)**. In elke burgerlijke gemeente is met het oog op de uitvoering van deze wet een beleidsadviseur of projectleider aangewezen. Omdat ook kerken met deze wet te maken hebben of krijgen, is het ons inziens aan te bevelen dat de kerkenraad ook deze gemeentelijke functionaris op de hoogte stelt van het bestaan van de plaatselijke kerk. Vervolgens zullen met name de diakenen met de WMO te maken hebben of krijgen in hun ambtswerk. Het verdient dan ook aanbeveling dat plaatselijk informatie wordt opgevraagd bij de gemeentelijke functionaris, zodat men op de hoogte is van de regels en de mogelijkheden in het kader van deze wet.

In de derde plaats vragen wij nog uw aandacht voor de wet **Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI)**.

Vorige deputaten hebben u gewezen op het aanvragen van de ANBI status. Immers alleen giften aan kerken die een ANBI status hebben ontvangen, zijn voor de belasting aftrekbaar. Tevens hebben vorige deputaten u een beleidsplan toegezonden, dat u samen met de u toegekende ANBI status kunt bewaren in uw archief. Wanneer de belastinginspecteur uw gegevens wil verifiëren, kunt u beide tonen. Graag vernemen wij van u of u inmiddels een ANBI status hebt ontvangen. Om een ANBI status te kunnen ontvangen heeft de plaatselijke kerk een fiscaal nummer nodig. Dat kunt u aanvragen bij het belastingkantoor in uw regio.

Het verzoek om een ANBI beschikking kunt u richten aan Belastingdienst/Oost-Brabant/kantoor 's-Hertogenbosch, ANBI Team, Postbus 70505, 5201 CG 's-Hertogenbosch.

Tenslotte vragen wij uw aandacht nog voor het volgende. In kranten hebt u kunnen lezen dat kerken verplicht zijn in het kader van **de nieuwe handelsregisterwet** om zich vanaf 1 juli 2008 te laten registreren bij de Kamer van Koophandel (RD 30-05-2008 en ND 3-05-2008). Als deputaten zullen we ons in deze zaak gaan verdiepen en wanneer we meer duidelijkheid hebben over deze zaak, hopen we u daarover nader te informeren.

Verder delen wij u mee dat, mocht ons deputaatschap informatie van de hoge overheid voor onze kerken ontvangen, wij dit aan u zullen berichten.

Mocht u op zaken, die u als plaatselijke kerk of het gehele kerkverband raken, willen reageren, dan verzoeken wij u vriendelijk dit aan ons deputaatschap te melden.

Op deze wijze kunnen wij als kerken eenduidig en transparant met onze overheid communiceren.

Wij laten graag aan uw oordeel over hoe de wijkgemeenten het best kunnen worden geïnformeerd over deze zaken.

Met hartelijke broedergroet,
Namens deputaten,

W. Dijkstra, secretaris.

BIJLAGE 4: Brief kerken inzake registratie kerknaam

**Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen
van De Gereformeerde Kerken in Nederland**

A. Admiraal, voorzitter; W. Brinkman; W. Dijkstra; G.H. Plaggenmars en W. Westert.

Secretariaat: De heer W. Dijkstra, Orionlaan 8, 7771 EK Hardenberg, tel. 0523-263025

Aan: DGK Assen e.o.,
Scriba br. W. Snippe, Chopinlaan 11, 9402 SB Assen.

Betreft: kennisgeving en verzoek.

Hardenberg, 20 april 2009.

Geachte broeders,

Over enkele zaken, waarover wij berichtten in ons schrijven d.d. 1 december 2008, willen wij u graag nader informeren.

In de eerste plaats vragen wij uw aandacht voor de wet **Algemeen Nut Beogende Instellingen** (ANBI).

In ons vorig schrijven was het de vraag of alle kerken van ons kerkverband wel een ANBI status hadden verkregen. De achtergrond van deze onduidelijkheid was, dat niet alle kerken op de lijst van kerken met een ANBI status vermeld stonden. Bij nader onderzoek bleek ons

dat wel alle kerken een ANBI status hadden ontvangen, maar dat ze onder verschillende naam stonden geregistreerd.

Sommige kerken stonden geregistreerd als: “*De Gereformeerde Kerk (Hersteld) te ...*”.

Andere kerken stonden geregistreerd als: “*De Gereformeerde Kerk te ...*”.

Weer andere kerken stonden geregistreerd als: “*Gereformeerde Kerk (Hersteld) te ...*”.

U kunt zelf nagaan hoe uw plaatselijke kerk staat geregistreerd. Daarvoor zoekt u op internet op www.belastingdienst.nl. Vervolgens vult u bij “zoeken” in: ANBI.

U kiest vervolgens: Alfabetische lijst ANBI downloaden. U krijgt dan de lijst met alle als ANBI geregistreeerde instellingen op uw scherm. Op pag. 21 en op pag. 38 vindt u alle kerken van ons kerkverband.

Wel is het van belang dat u bij eventuele wijziging van scribaat of vestigingsplaats, deze wijziging door geeft aan de Belastingdienst/Oost-Brabant/kantoor 's-Hertogenbosch, ANBI Team, Postbus 70505, 5201 CG 's-Hertogenbosch.

In de tweede plaats vragen wij uw aandacht opnieuw voor **de nieuwe handelsregisterwet**. Daarin moeten ook kerken zich vanaf 1 juli 2008 laten registreren bij de Kamer van Koophandel (RD 30-05-2008 en ND 3-05-2008). Als deputaten hebben we informatie over deze nieuwe wet verzameld en een gesprek over deze wet gevoerd met verantwoordelijke instanties. Er wordt actie ondernomen vanuit verschillende disciplines richting de wetgever om kerken uit te zonderen van deze wettelijke verplichting. We houden hierover contact en hopen u over dit onderwerp in het najaar nader te kunnen informeren.

In de derde plaats vragen wij uw aandacht voor **adreswijzigingen** van uw plaatselijke kerk.

Wij verzoeken u om bij wijziging van de naam van uw gemeente of bij wijziging van het scribaat dit zo spoedig mogelijk door te geven aan ons deputaatschap.

Wij hebben immers van de kerken o.a. als instructie mee gekregen: “*Zij zullen het adressenbestand van de kerken en van de overige kerkgenootschappen up-to-date houden*”.

In de vierde plaats nog iets over ons **land en vorstenhuis**.

Op maandag 27 april hoopt Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Willem-Alexander, Kroonprins der Nederlanden, zijn verjaardag te vieren.

Op donderdag 30 april is het Koninginnedag. Dan hopen we de verjaardagen van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Willem-Alexander en van Hare Majesteit Koningin Beatrix (31 januari 2009) te vieren.

Op maandag 4 mei herdenken we hen, die hun leven hebben gegeven voor onze vrijheid in de laatste wereldoorlog.

Op dinsdag 5 mei vieren we Bevrijdingsdag.

Als deputaten zullen we D.V. aan Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Willem-Alexander een brief sturen namens De Gereformeerde Kerken (hersteld) waarin we hem van harte gelukwensen met zijn verjaardag en waarin we hem Gods zegen toewensen in zijn nieuwe levensjaar.

Ook zullen we D.V. aan Hare Majesteit Koningin Beatrix een brief sturen, waarin we namens De Gereformeerde Kerken (hersteld) uiting geven aan onze gevoelens van respect en dankbaarheid voor hetgeen God in haar persoon aan ons land en volk geeft.

Op zondag 17 mei a.s. hoopt Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Maxima, Kroonprinses der Nederlanden, haar verjaardag te vieren. Namens De Gereformeerde Kerken (hersteld) zullen we D.V. ook aan haar een brief sturen met daarin de hartelijke gelukwensen namens onze kerken.

Wij verzoeken u, in verband met genoemde gedenkdagen, ook in de erediensden op gepaste wijze aandacht te schenken. Dat houdt in, dat in de zondagse erediensden dankzegging en

voorbede wordt gedaan voor betrokkenen. Tevens dat dankzegging wordt gedaan voor de vrijheid die de Here ons nu al weer 64 jaar geeft. Maar ook voorbiede voor ons Nederlandse volk of ons land en volk opnieuw mag gaan zien wat echte vrijheid inhoud en wat tot haar vrede dient.

Ook verzoeken we u om in uw plaatselijke gemeente op zondag 3 mei en/of op zondag 10 mei na de dienst twee coupletten van het Wilhelmus te zingen.

Tenslotte delen wij u mee dat, mocht ons deputaatschap informatie van de hoge overheid voor onze kerken ontvangen, wij dit aan u zullen berichten.

Mocht u op zaken, die u als plaatselijke kerk of het gehele kerkverband raken, willen reageren, dan verzoeken wij u vriendelijk dit aan ons deputaatschap te melden.

Op deze wijze kunnen wij als kerken eenduidig en transparant met onze overheid communiceren.

Wij laten graag aan uw oordeel over hoe de wijkgemeenten het best kunnen worden geïnformeerd over deze zaken.

Met hartelijke broedergroet,
Namens deputaten,

W. Dijkstra, secretaris.

XVI. Rapport Deputaten Financieel Beheer

Verantwoording 2008.

Toelichting op de balans

Nog te ontvangen quota

Deze post betreft de nog te ontvangen quota van de onderstaande gemeenten over verstreken jaren.

Nog te ontvangen rente

Deze post betreft de nog te ontvangen rente van de rendementsrekening over 2008.

Nog te ontvangen quota pensioenbijdrage

Deze post betreft de nog te ontvangen quota over 2008 ten behoeve van de vorming van een fonds ter ondersteuning van eventuele toekomstige pensioentekorten. Het quotum per ziel bedraagt € 15,-.

Algemene reserve

Saldo per 1 januari 2008	€	24.161
Batig saldo 2008	€	<u>3.486</u>
Per 31 december 2008	€	27.647

Voorzieningen

Voorziening hulpbehoevende kerken

De voorziening voor hulpbehoevende kerken wordt gevormd tot een bedrag van € 100.000. De jaarlijkse dotatie aan dit fonds bedraagt € 10.000.

Per ultimo 2008 is reeds 5,5 jaar aan dit fonds gedoteerd. Het verloop van de voorziening gedurende 2008 is als volgt:

Saldo 1 januari 2008	€	45.000	
Dotatie			€ <u>10.000</u>
Saldo 31 januari 2008	€	55.000	

Emeriteringsfonds

Het emeriteringsfonds wordt gevormd in verband met eventuele financiering van inhaalpremies bij aanwezigheid van pensioentekorten.

Dit fonds wordt gevormd middels de dotatie van de ontvangen pensioenquota. Dotatie aan de voorziening zal plaatsvinden tot het bedrag van € 50.000 is bereikt.

De rente die wordt toegerekend aan dit fonds is gebaseerd op de werkelijk ontvangen rente over 2008 en bedraagt over dit jaar gemiddeld 2%.

Saldo 1 januari 2008		€34.988	
Quota pensioentekort 2008	€15.012		
Rente 2%			€ <u>850</u>
Saldo 31 december 2008	€50.850		

Nog te betalen kosten

De nog te betalen kosten betreft financiële steun aan het landelijk kerkblad 'De Bazuin'.

Deputaten Financieel Beheer

Jaarstukken 2008

Verantwoording 2008

	ACTIVA		PASSIVA	
	31-12-2008	31-12-2007	31-12-2008	31-12-2007
Vorderingen				
Nog te ontvangen quota		€ 12.630,00	€ 27.647,00	€ 24.161,00
Nog te ontvangen rente	€ 2.194,00	€ 1.178,00		
Nog te ontvangen quota emeriteringsfonds		€ 7.185,00		
			Voorzieningen	
			Fonds Hulpbehoevende kerken	€ 55.000,00 € 45.000,00
			Fonds emeritering	€ 50.850,00 € 34.988,00
			Kortlopende schulden	
Liquide middelen			Nog te betalen kosten	€ 15.000,00 € -
Postbankbetaal-rekening	€ 16.962,00	€ 9.992,00		
Rendementsrekening	€ 129.341,00	€ 73.163,00		
Totaal	€ 148.497,00	€ 104.149,00	€ 148.497,00	€ 104.149,00

Baten en lasten 2008

	Lasten				Baten		
	werkelijk 2008	begroot 2008	werkelijk 2007		werkelijk 2008	begroot 2008	werkelijk 2007
Deputaten BBK	€ 50,00	€ 1.000,00	€ 488,00	Quota kerken	€ 26.980,00	€ 23.000,00	€ 24.150,00
Kosten GS Mariënberg			€ 250,00	Quota Pensioenfonds	€ 20.235,00	€ 17.250,00	€ 17.100,00
Kosten GS Zwolle	€ 4.837,00	€ 8.000,00	€ 966,00	Rente	€ 2.162,00	€ 1.400,00	€ 1.177,00
Deputaten Fin. Beh.		€ 250,00	€ 47,00				
Deputaten HSV		€ 250,00	€ 51,00				
Deputaten ACOBB	€ 142,00						
Overige deputaatschappen		€ 500,00					
Kosten De Bazuin	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 73,00				
Overige kosten		€ 250,00					
<i>Subtotaal</i>	<u>€ 20.029,00</u>	<u>€ 25.250,00</u>	<u>€ 1.875,00</u>				
Saldo naar algemene reserve	€ 3.486,00	-€ 7.090,00	€ 12.934,00				
Saldo naar fonds emeritering	€ 15.862,00	€ 13.490,00	€ 17.618,00				
Saldo naar fonds hulpbehoevende kerken	<u>€ 10.000,00</u>	<u>€ 10.000,00</u>	<u>€ 10.000,00</u>				
	€ 49.377,00	€ 41.650,00	€ 42.427,00		€ 49.377,00	€ 41.650,00	€ 42.427,00

Toelichting op de baten en lasten

Quota kerken 2008

	<u>2008</u>	<u>2007</u>	aantal leden 2008	aantal leden 2007
Bergentheim/Bruchterveld e.o.	€ 6.020,00	€ 5.960,00	301	298
Berkel en Rodenrijs/Berschenhoek	€ 4.460,00	€ 4.560,00	223	228
Ermelo	€ 380,00	€ 440,00	19	22
Olterterp	€ 1.780,00	€ 1.680,00	89	84
Groningen	€ 1.820,00	€ 1.860,00	91	93
Emmen e.o.	€ 1.560,00	€ 1.440,00	78	72
Hasselt e.o.	€ 620,00	€ 660,00	31	33
Mariënberg	€ 1.900,00	€ 1.680,00	95	84
Assen	€ 1.100,00	€ 0,00	55	0
Amersfoort e.o.	€ 2.140,00	€ 0,00	107	0
Veenendaal e.o.	€ 0,00	€ 1.160,00	0	58
Zwolle e.o.	<u>€ 5.200,00</u>	<u>€ 5.140,00</u>	<u>260</u>	<u>257</u>
	<u>€ 26.980,00</u>	<u>€ 24.580,00</u>	<u>1.349</u>	<u>1.229</u>

Quota emeriteringfonds

Deze post betreft de quota voor 200-8 ten behoeve van de vorming van een fonds ter ondersteuning van premiebetaling voor toekomstige pensioentekorte. Het quotum per ziel bedraagt €15,-

	<u>2008</u>	<u>2007</u>	aantal leden
Bergentheim/Bruchterveld e.o.	€ 4.515,00	€ 4.470,00	301
Berkel en Rodenrijs/Berschenhoek	€ 3.345,00	€ 3.420,00	223
Ermelo	€ 285,00	€ 330,00	19
Olterterp	€ 1.335,00	€ 1.260,00	89
Groningen	€ 1.365,00	€ 1.395,00	91
Emmen e.o.	€ 1.170,00	€ 1.080,00	78
Hasselt e.o.	€ 465,00	€ 495,00	31
Mariënberg	€ 1.425,00	€ 1.260,00	95
Assen	€ 825,00	€ 0,00	55
Amersfoort e.o.	€ 1.605,00	€ 0,00	107
Veenendaal e.o.	€ 0,00	€ 870,00	0
Zwolle e.o.	<u>€ 3.900,00</u>	<u>€ 3.855,00</u>	<u>260</u>
	<u>€ 20.235,00</u>	<u>€ 18.435,00</u>	<u>1.349</u>

Meer-jaren begroting

	Lasten					Baten			
	begroot 2008	begroot 2009	begroot 2010	begroot 2011		begroot 2008	begroot 2009	begroot 2010	begroot 2011
Deputaten BBK	€ 1.000,00	€ 4.500,00	€ 4.500,00	€ 4.500,00	Quota kerken	€ 23.000,00	€ 30.000,00	€ 24.000,00	€ 18.000,00
					Quota				
Deputaten Fin. Beh.	€ 250,00	€ 250,00	€ 250,00	€ 250,00	Pensioenfondsen	€ 17.250,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Deputaten HSV	€ 250,00	€ 250,00	€ 250,00	€ 250,00	Rente	€ 1.400,00	€ 2.500,00	€ 2.800,00	€ 3.500,00
Overige deputaatschappen	€ 500,00	€ 500,00	€ 500,00	€ 500,00					
Kosten Generale Synode	€ 8.000,00	€ 3.750,00	€ 6.750,00	€ 3.750,00					
Financiële bijdrage De Bazuin	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 0,00	€ 0,00					
Overige kosten	€ 250,00	€ 250,00	€ 250,00	€ 250,00					
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 25.250,00</i>	<i>€ 24.500,00</i>	<i>€ 12.500,00</i>	<i>€ 9.500,00</i>					
Saldo naar algemene reserve	-€ 7.090,00	-€ 2.000,00	€ 4.300,00	€ 2.000,00					
Saldo naar fonds emeritering	€ 13.490,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00					
Saldo naar fonds hulpbehoevende kerken	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00					
Totaal	€ 41.650,00	€ 32.500,00	€ 26.800,00	€ 21.500,00		€ 41.650,00	€ 32.500,00	€ 26.800,00	€ 21.500,00

Quotum voor de jaren 2008-2011 is gebaseerd op de bekende omstandigheden. Eventuele onvoorziene gebeurtenissen hebben invloed op de vaststelling van het quotum in de toekomst.

Deputaten Financieel Beheer
Jaarstukken 2009

Verantwoording 2009

ACTIVA			PASSIVA		
	31-12-2009	31-12-2008		31-12-2009	31-12-2008
Vorderingen			Eigenvermogen		
Nog te ontvangen rente		€ 12.630,00	Algemene reserve	€ 33.917,00	€ 27.647,00
			Vorzieningen		
			Fonds Hulpbehoevende kerken	€ 65.000,00	€ 55.000,00
			Fonds emeritering	€ 51.867,00	€ 50.850,00
Liquide middelen			Kortlopende schulden		
Postbankbetaalrekening	€ 23.933,00	€ 16.962,00	Nog te betalen kosten	€ 8.252,00	€ 15.000,00
Rendementsrekening	€ 131.535,00	€ 129.342,00			
Totaal	€ 159.036,00	€ 148.497,00		€ 159.036,00	€ 148.497,00

Baten en lasten 2009

	Lasten			Baten			
	werkelijk 2009	begroot 2009	werkelijk 2008	werkelijk 2009	begroot 2009	werkelijk 2008	
Deputaten BBK	€ 4.689,00	€ 4.500,00	€ 50,00	Quota kerken	€ 29.400,00	€ 30.000,00	€ 26.980,00
Kosten GS Zwolle	2272	3750	€ 4.837,00	Quota Pensioenfonds	€ 0,00	€ 0,00	€ 20.235,00
Deputaten Fin. Beh.		€ 250,00		Rente	€ 3.525,00	€ 2.500,00	€ 2.162,00
Deputaten HSV		€ 250,00		Collecte bidstond	247	0	
Overige deputaatschappen	672	€ 500,00	€ 142,00				
Aandeel exploitatiekosten De Bazuin	€ 8.252,00	15000	15000				
Overige kosten		€ 250,00					
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 15.885,00</i>	<i>€ 24.500,00</i>	<i>€ 20.029,00</i>				
Toevoeging fonds emeritering	€ 1.017,00	€ 0,00	€ 15.862,00				
Toevoeging aan fonds hulpbehoevende kerken	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00				
Saldo resultaat naar algeme reserve	€ 6.270,00	€ -2.000,00	€ 3.486,00				
	€ 33.172,00	€ 32.500,00	€ 49.377,00		€ 33.172,00	€ 32.500,00	€ 49.377,00

Toelichting op de baten en lasten

Quota kerken 2009

	€25 p.ziel	€20 p.ziel	aantal leden	aantal leden
	2009	2008	2009	2008
Bergentheim/Bruchterveld e.o.	€ 4.000,00	€ 6.020,00	160	301
Berkel en Rodenrijs/Berschenhoek	€ 5.625,00	€ 4.460,00	225	223
Ermelo	€ 475,00	€ 380,00	19	19
Olterterp	€ 2.125,00	€ 1.780,00	85	89
Groningen	€ 2.625,00	€ 1.820,00	105	91
Emmen e.o.	€ 1.725,00	€ 1.560,00	69	78
Hasselt e.o.	€ 700,00	€ 620,00	28	31
Mariënberg	€ 2.725,00	€ 1.900,00	109	95
Assen	€ 950,00	€ 1.100,00	38	55
Amersfoort e.o.	€ 1.950,00	€ 2.140,00	78	107
Zwolle e.o.	€ 6.500,00	€ 5.200,00	260	260
	<u>€ 29.400,00</u>	<u>€ 26.980,00</u>	<u>1.176</u>	<u>1.349</u>

Quota emeriteringsfonds 2008

	2009	2008
Bergentheim/Bruchterveld e.o.		€ 4.515,00
Berkel en Rodenrijs/Berschenhoek		€ 3.345,00
Ermelo		€ 285,00
Olterterp		€ 1.335,00
Groningen		€ 1.365,00
Emmen e.o.		€ 1.170,00
Hasselt e.o.		€ 465,00
Mariënberg		€ 1.425,00
Assen		€ 825,00
Amersfoort e.o.		€ 1.605,00
Veenendaal e.o.		€ 0,00
Zwolle e.o.		<u>€ 3.900,00</u>
		<u>€ 20.235,00</u>

Aandeel exploitatiekosten "De Bazuin"

	2009	2008
Bijdrage in het verliessaldo conform opgave van de penningmeester van "De Bazuin"	<u>€ 8.252,00</u>	<u>€ 15.000,00</u>

Toelichting op de balans

Nog te ontvangen rente

Deze post betreft de nog te ontvangen rente over 2009 over de rendementsrekening.

Algemene reserve

	€
Saldo per 1 januari 2009	27.647
Batig saldo 2009	6.270
Per 31 december 2009	33.917

Voorzieningen

Voorziening hulpbehoevende kerken

De voorziening voor hulpbehoevende kerken wordt gevormd tot een bedrag van € 100.000.

De jaarlijkse dotatie aan dit fonds bedraagt € 10.000.

Per ultimo 2009 is reeds 6,5 jaar aan dit fonds gedoteerd. Het verloop van de voorziening gedurende 2009 is als volgt:

	€
Saldo 1 januari 2009	55.000
Dotatie	10.000
Saldo 31 december 2009	65.000

Fonds Emeritering

Het fonds emeritering is gevormd i.v.m. eventuele financiering van inhaalpremies bij aanwezigheid van pensioentekorten.

Dit fonds werd gevormd middels de dotatie van de ontvangen pensioenquota tot het bedrag van € 50,000 is bereikt..

De rente die wordt toegerekend aan dit fonds is gebaseerd op de werkelijk ontvangen rente.

	€
Saldo 1 januari 2009	50.850
Quota pensioentekort 2009	0
Rente 2%	1.017
Saldo 31 december 2009	51.867

Nog te betalen kosten

De nog te betalen kosten betreft de financiële steun aan het landelijk kerkblad 'De Bazuin'.

Meer-jaren
begroting

	Begrote lasten in €					Begrote baten in €			
	begroot 2008	begroot 2009	bgroot 2010	begroot 2011		begroot 2008	begroot 2009	begroot 2010	begroot 2011
Deputaten BBK	€ 1000	€ 4500	€ 4500	€ 4500	Quota kerken DFB	€ 23.000	€ 30.000	€ 26.150	€ 26.250
Deputaten Fin. Beh.	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250	Quota Pensioenfonds	€ 17.250	0	0	0
Deputaten HSV	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250	Rente	€ 1.400	€ 2.500	€ 4.000	€ 5.000
Overige deputaatschappen	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500					
Kosten Generale Synode	€ 8000	€ 3750	€ 7500	€ 2000					
Aandeel exploitatiekosten "De Bazuin"	€ 15000	€ 15000	€ 9000	€ 5000					
Overige kosten	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250					
Subtotaal	€ 25250	€ 24500	€ 22250	€ 12750					
Toevoeging fonds emeritering	€ 13490	0	0	0					
Toevoeging aan fonds hulpbehoevende kerken	€ 10000	€ 10000	€ 10000	€ 10000					
Rentelast fonds emeritering			€ 1037	€ 1058					
Saldo naar fonds hulpbehoevende kerken	€ -7090	€ -2000	€ -3137	€ 8500					
	€ 48740	€ 34500	€ 30150	€ 22750		€ 41.650	€ 32.500	€ 30.150	€ 31.250

Quotum voor de jaren 2009-2011 is gebaseerd op de bekende omstandigheden. Eventuele onvoorziene gebeurtenissen hebben invloed op de vaststelling van het quotum in de toekomst.

Quota kerken 2010 begroot

	€25 p.ziel	€25 p.ziel	aantal leden	aantal leden
	2009	2010	2009	2010
Bergentheim/Bruchterveld e.o.	€ 4.000,00	€ 4.000,00	160	160
Berkel en Rodenrijs/Berschenhoek	€ 5.625,00	€ 5.625,00	225	225
Ermelo	€ 475,00	€ 475,00	19	19
Olterterp	€ 2.125,00	€ 2.125,00	85	85
Groningen	€ 2.625,00	€ 2.625,00	105	105
Emmen e.o.	€ 1.725,00	€ 1.725,00	69	69
Hasselt e.o.	€ 700,00	€ 70000	28	28
Mariënberg	€ 2.725,00	€ 2.725,00	109	109
Assen	€ 950,00	€ 950,00	38	38
Amersfoort e.o.	€ 1.950,00	€ 1.950,00	78	78
Zwolle e.o.	€ 6.500,00	€ 3.250,00	260	130
	€ 29.400,00	€ 26.150,00	1.176	1.046

Inhoudsopgave

BIJLAGEN	2
I . Rapport Deputaten Voorbereiding Volgende Synode (VVS).....	2
II. Rapport Deputaten ad Art. 49 KO.....	4
III. Rapport van Deputaatschap Liturgische Voorzieningen aan GS te Emmen 2009....	6
Bijlage 1 Lijst 1 predikanten	14
Bijlage 2: Lijst 2 predikanten	18
IV Aanvullend rapport deputaten Liturgische Voorzieningen.....	20
Bijlage 1 Verklaring van preek-beoordeling	25
V. Rapport Deputaten Onderzoek Synodebesluiten van de GKv-synoden Ommen t/m Zuidhorn.	26
VI. Rapport aan GS Emmen 2009 van Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites	48
VII. Rapport archivaris	54
VIII. Rapport deputaten betrekkingen buitenlandse kerken (BBK)	55
4.2 Abbotsford.....	58
4.3 Australië (FRCA).....	63
Het synodebesluit betreffende de GKV en DGK.....	68
Andere besluiten:	69
Conclusie:	69
4.4 Sri Lanka.....	71
4.5 Webmagazine Reformed Continua	Error! Bookmark not defined.
4.6 De Gereformeerde kerken in Indonesië (GGRI)	79
4.7 De Canadese kerken (CANRC).	79
4.8 De presbyteriaanse kerken in Schotland, Ierland, Korea en Filippijnen.	79
Bijlage I Uitnodiging FRCA	81
Bijlage II Antwoord BBK deputaten.....	82

Bijlage III: Tweede brief aan FRCA synode	83
Bijlage IV Toespraak deputaten tot de FCRA synode	85
Bijlage V : De synode besluiten van de FRCA synode inzake DGK en GKV	88
Bijlage VI . Zusterkerkrelaties en de verantwoordelijkheid van kerkenraden	100
Bijlage VII Slottoespraak.....	101
IX	
Rapport 2 BBK inzake de Liberated Reformed Church te Abbotsford.	102
Bijlage 1 Act of secession and return	106
APPENDIX – General synod decisions regarding ecclesiastical relationships	109
Bijlage 1a Acte van afscheiding en wederkeer	110
APPENDIX – Generale synode besluiten inzake kerkelijke relaties	113
Bijlage 2. Vragen aan de kerkenraad van de Liberated Church van Abbotsford.....	114
Bijlage 2a. Vragen van de kerkenraad van de Liberated Church at Abbotsford aan deputaten.	123
Vertaling van Bijlage 2a :	124
Bijlage 3. De oorzaak van de verschillende praktijken	125
Bijlage 4. Open Avondmaal in de OPC door ds. B.R. Hofford (vertaling)	127
Bijlage 5. Een onschriftuurlijke binding	137
X.	
Rapport deputaten onderzoek herziene statenvertaling	143
Bijlage 1: brief aan het bestuur van de Stichting Herziene Statenvertaling.....	187
Bijlage 2: Artikel geplaatst in <i>de Bazuin</i> : Onderzoek Herziene Statenvertaling	188
Bijlage 3: brief aan de kerkenraden	190
Bijlage 4: artikel om te plaatsen in de plaatselijke kerkbladen	191
XI.	
Aanvullend rapport deputaten onderzoek herziene statenvertaling	193
Bijlage 1: Onderzoek naar de leesbaarheid van de HSV in vergelijking met de NBG1951.....	194
XII.	
Rapport Deputaten Opleiding tot De Dienst des Woords	201
Bijlage A: Kort verslag van de vergaderingen van het deputaatschap.....	223
Bijlage B: Ondersteuningsfonds: resultaat 2008 en begroting 2009 en 2010.....	227
Bijlage C: Regeling studiefinanciering theologische studenten - 2009	228

Bijlage D: Rapportage Commissie van Begeleiding m.b.t. begeleiding	234
Bijlage E: Rapportage Commissie van Begeleiding m.b.t. de studenten.....	238
XIII. Tweede aanvullend rapport deputaten Opleiding tot De Dienst des Woords	239
Bijlage A Voorlopige regeling voor het toezicht houden op de Opleiding tot de Dienst des Woords door het deputaatschap	246
Bijlage B Ondertekeningformulier voor deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords	248
Bijlage C Ondertekeningformulier voor medewerkers van het College van Opleiding	248
Bijlage D: Statuut Theologische Universiteit te Kampen.....	249
XIV. Rapport Deputaten ACOBB.	258
BIJLAGE 1: Brief GS Zwolle-Zuid 2008 van de GKv.....	263
BIJLAGE 2 Brief Commissie Interkerkelijke Contacten HHK	264
BIJLAGE 3: Brief Deputaten ACOBB aan kerken inzake WMO en ANBI.....	265
BIJLAGE 4: Brief kerken inzake registratie kerknaam.....	267
XVI. Rapport Deputaten Financieel Beheer	269
Verantwoording 2008.....	269
Jaarstukken 2008.....	271
Baten en lasten 2008.....	272
Jaarstukken 2009.....	276
Baten en lasten 2009.....	277
Meer-jaren begroting	280
Trefwoordenregister.....	285
Tekstregister.....	286

Trefwoordenregister

1905.....	141	GS Zwolle-Zuid 2008.....	262
1944.....	141	handelsregisterwet.....	259, 267
Abbotsford.....	101	HC Zon 35.....	87
acta.....	4	HC Zon 38.....	9, 10
Acta Contracta.....	3, 4	Heidelbergse Catechismus.....	128, 140
Alexandrijnse teksten.....	144, 153	Hersteld Hervormde Kerk (HHK)	259, 264
ANBI.....	258, 259, 266	Herziene Statenvertaling (HSV) ..	142, 156, 184, 186, 187, 193
Baptisten.....	115	huishoudelijk reglement.....	4
belijdend lidmaatschap.....	131	independentisme.....	67
beoordeling van preken.....	20	kanselruil.....	105, 125
Beza.....	153	kanttekening.....	187
bibliotheek.....	218	kerk.....	126
boekengeld.....	218	kerkregering.....	27
buitenlandse betrekkingen.....	27	kerkvisie.....	130
Byzantijnse teksten.....	144, 153	Kleine Westminster catechismus.....	127
cassettebanden.....	8	KO art 33.....	243
catechismuspreken.....	9, 10	KO art 55.....	21, 141
CIO.....	258	leesbaarheid.....	193
congregationalisten.....	115	leespreken.....	8
De Bazuin.....	47, 48, 183, 193, 195	letterlijk vertalen.....	152
denominaties.....	125, 135	Liberated Reformed Church (LRC).....	101
Deputaten Financieel Beheer	26, 55, 261	liturgie.....	6
Deputaten Liturgische Voorzieningen .	6, 9, 11, 13	masterfase II.....	239
Deputaten Onderzoek Synodebesluiten..	25	minder zuivere kerk.....	131
Deputaten-Curatoren.....	11	NAPARC.....	116, 136
digitaal prekenbestand.....	12, 20, 22	NBG 1951.....	143, 156, 184, 186, 193
Dordtse Leerregels.....	129	NGB art 3.....	85
DOS.....	28	NGB art 5.....	85
eredienst.....	11, 27	NGB art 27-29.....	87
gastlidmaatschap.....	27	NGB art 29.....	21
Gereformeerd Kerkboek.....	7	ondertekeningsformulier.....	105
Gereformeerde Bijbelstichting.....	154, 184	Onderzoek Herziene Statenvertaling ...	142, 190
GGRI.....	78	onzichtbare kerk.....	127, 133, 140
Gods eeuwig besluit.....	127	open Avondmaal.....	105
Gods geopenbaarde wil.....	127	open Avondmaalstafel.....	130
Grondtekst.....	153	opleiding en toerusting.....	27
Grote Westminster Catechismus.....	127	Orthodox Presbyterian Church (OPC).	102, 126
GS Amersfoort-Centrum 2005.....	263	pacificatie formule.....	141
GS Arnhem 1981.....	243	PCEA.....	125
GS Berkel1996.....	27	pluriformiteit.....	102, 113, 130, 141
GS Leeuwarden 1990.....	54, 68	post modernisme.....	67
GS Leusden1999.....	27	prekenbundels.....	8
GS Marienberg 2005.....	26	prekenverzameling.....	12
GS Ommen 1993.....	26, 27	Presbyteriaanse kerken.....	78
GS Zwolle 2007/2008.....	26		
GS Zuidhorn 2002/2003.....	27		

Rapport Deputaten Onderzoek	
Synodebesluiten	25
Reformed Continua	56, 78
regeling voor de Generale Synode	4
scheurmakerij	55, 69
Schrift en/of kerkorde.....	28
spreekconsent	239
Sri Lanka	54
Statenvertaling.....	153
Stichting Herziene Statenvertaling	142, 182
studiefinanciering	218
Textus Receptus	153
Tunderman, J.W.	20
uitbreiding leespreken	20
Uitgeverij Jongbloed	7
uitverkiezing.....	127
uitverkiezingsperspectief.....	133
United Reformed Church	102
URC Synod 2007	139

Veer, M.B. van 't.....	20
verbond	102
verbond der genade.....	127
verbondsterminologie	140
verborgen raad van God.....	127
verborgen-wil-oriëntatie	135
verklaring van preek-beoordeling....	20, 22, 23, 24
verontruste predikanten.....	258
vierde gebod.....	9
website	10
Westminster Confessie	103, 113, 126, 133, 139
Westminster Standards	102, 126
wet op kerkgenootschappen.....	257
WMO	258, 259, 265
zichtbare kerk.....	127, 133, 140
zusterkerkrelatie.....	67, 105

Tekstregister

Gen 3,15	154
Gen 6,3	145
Gen 17,1-7.....	139
Ex 10,24	156
Ex 17,2	156
Ex 28,35	6
Num 4,39.....	6
Deut 6,4	87
Neh 9,28	148
Ps 37,5	47, 211
Ps 88,11	149
Ps 124,8	211
Spr 2,18	149
Spr 12,4	147
Pred 1.....	158, 185
Jes 7,14.....	148
Jes 26,19.....	149
Ezech 40,46.....	6
Dan 3,17	148, 149
Joël 1	161
Joël 2	164
Joël 3	168
Hagg 1	171, 185
Matt 6,37	87
Matt 7,21	86
Matt 22,34-40.....	174
Matt 28,20	211

Mark 1,1	145
Luk 1,23	6
Luk 2,30	147
Luk 14,28.....	212
Luk 23,42.....	145
Luk 24,51,52.....	145
Joh 1,3.....	147, 149
Joh 3,1-21.....	176, 185
Joh 4,24.....	142
Hand 2,38-39	139
Hand 2,47.....	146
Rom 1, 3.....	154, 155
Rom 1, 4.....	155
Rom 1,12.....	154
Rom 1, 24, 26, 28.....	155
Rom 3,18.....	157
Rom 3,22.....	157
Rom 5,12.....	148, 149, 157, 190
Rom 8,1.....	147, 148
Rom 8,12.....	157
Rom 11,36.....	87
Rom 12,19.....	156
Rom 14,10.....	146
Rom 15,5.....	154
Rom 15,16.....	6
1 Kor 1,30	85
1 Kor 6,20	149

1 Kor 11,17.....	21	Hebr 1	179, 185
1 Kor 15,19.....	155	Hebr 8,2	6
2 Kor 1,3-7	154	Hebr 10,25	21
Ef 4,14	85	Jak 1,22	87
Ef 4,20	86	1 Petr 1,16.....	87
1 Tess 5,23,24.....	100	1 Petr 2,7b.....	147
2 Tess 1,9.....	85	1 Petr 2,8.....	86
1 Tim 3,16	146, 149	2 Petr 1,21	85
2 Tim 3,16	149	2 Petr 2,5	86
2 Tim 4,18	87	2 Petr 3,10.....	147
Hebr 1,6b.....	149	1 Joh 5,7 en 8	146, 149